

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Kövess engemet.

Máté ev. 8, 22.

Dr Makkai Sándor erdélyi püspök „Zörgessetek és megnyitattik néktek” című könyvéből.

„Kövess engemet” — ez az új esztendő jel-szava a mi számunkra is. Jézus vállalkozik, hogy átvezet a jövőn. Jézus biztosít, hogy az ő nyomában nem tévedsz el. „Én vagyok az út, az igazság és az élet” vagy más szavakkal: Én vagyok az életre vezérlő út. Minden más ut megcsal, hinárba, szakadékba vezet, elvesz, halálba szakad: bizd rám magadat, én nem csallak meg. én általviszlek a jövő ködén, az élet napfényébe. Itt lenn a földön a jövő útja homályos, még a holnapot sem látjuk. Próbálkozik az emberi számítás, az emberi bölcsesség, de tehetetlenül áll meg az első lépés után. Jézus sem mondja meg, mi vár rád, nem jósolja meg az esztendő végét, nem árulja el, hogy mikén fogsz átmenni; nem biztat jóval, nem rettent gonosszal. Egyszerűen azt mondja: kövess engem! Mert az ő útja felette áll a földi utaknak, azoknak kereszteződése nem zavarja. Az ő útja olyan egyenes, mint a sugár, amelyik a földet a Nap szívével köti össze. És biztos út. Aki rajta jár, a szenvedések között átalmenvén, mennyei örömei rózsáit szakítja. Egyszerű út: a szeretet, a hit, reménykedés útja ez. „Aki ezen az úton jár, mondja a próféta, még a bolond se téved el.” Nem kell hozzá bölcsesség, csak bizó szív, önfeláldozó szeretet, vágyakozás Isten után. „Tisztátalan nem megy át rajta” — mondja a próféta. A bűnt itt kell hagyni. Le kell vetkezni. És ha nem lehet? Rád hull az úton az előtted menő Krisztus fényessége és megfiheredik a lelked a bűnbánat könnyűiben, az áldozat szent levegőjében. Történjék bármi a jövőben, e világ szerint, akik Krisztust követik, azokkal Isten szerint nem történhetik semmi más, csak megigazulás, megszentelődés, megdicsőülés. A Krisztus útján nem a külső sors méri a haladást, hanem a gyarapodó lelki békesség és öröm. Ez az út a jövő útja. Ezen az úton félelem nélkül lehet elindulni, mert Isten vezet. Ez legyen a te utad a jövő esztendőben.

Előfizetőinkhez.

A tizenkettedik esztendő virrad a „Református Híradó“-ra azon az úton, amelyen elindult fölkeresni gyülekezetünk minden tagját, azokat is, akiknél barátságos fogadtatásra számíthatott, mert meleg érdeklődéssel viseltetnek minden iránt, ami anyaszentegyházunk javát szolgálja, azokat is, akik a hit, remény, szeretet áldott munka közösségéből kizárják magukat, idegen emberekként élnek testvéreik között, behunytt szemekkel, süket fülekkel sietnek tova templomaink előtt. Lapunk lelkiösmeretes hűséggel igyekezett betölteni egy gyülekezeti lap feladatát. Hirt adott a köfalakon belül folyó munkáról. Ösmertette egyházunk külső, belső küzdelmeit, anyagi és szellemi helyzetét, erőit, eszközeit és céljait. Nem reklámot üzött, hanem a szabad levegőt kereste, amely egyházunk éltető eleme.

Ha a kitzűzött célok tárgyilagos ismertetésével, ha az elvégzett munkáról adott komoly beszámolókkal csak parányi részben is közremunkált abban, hogy ifjak és öregek, férfiak és nők egyre nagyobb számmal siessenek Krisztus zászlaja alá: azért egyedül Istené a hála és a dicsőség.

Hogy lapunk a maga szerény és alázatos szolgálatát a jövőben is betölthesse, előfizetőinkhez kérő szóval fordulunk. Akármilyen súlyos is a gazdasági válság, amely még egyházi életünkre is bénítólag hat, hozzák meg azt a havi úti adozatot, amellyel lapunk fennmaradását biztosíthatják. Minden előfizető tegyen eleget kötelességének s akár a kiadóhivatalban (Papp Sándor egyházi adóhivatali főnök urnál Nagy Sándor utca 14) akár az egyházfiaknál egyenlítsék ki előfizetési tartozásaikat, hogy az egyházi pénztár a nyomdai költségek kifizetését hétről-hétre pontosan teljesítse.

Előfizetőinknek és olvasóinknak boldog újévet kívánunk!

A **konfirmálandó gyermekek** nevét a szülők vagy gazdák, a gyámok vagy mesterek a lelkészi hivatalokban vagy a vallástanióknál sürgősen bejelentsék.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Karácsonykor urasztalára: N. N., Dragics Jánosné, Kiss Antal és neje, Krupp Lajos és neje, Beregi Julia, özv. Havassy Zsigmondné 100—100, Bokross Nővérek, özv. Száva Antalné, Papp Ferencné 60—60, Tar Etelka, N. N., Fenyák Ferencné 50—50, özv. Domján Istvánné 30 Lei. Összesen 960 Lei. Kenyeret: dr Czeglédy Miklósné, özv. Havassy Zsigmondné. Bort: dr Czeglédy Miklósné, Fülöp István, Szentpály Gyula, Szabó Károly.

Egyháznak templomfűtésre: Beregi Julia 100, Faur Mihály 195 Lei, Szűcs Mátyás és neje 100, özv. Szilvássy Jánosné 100 Lei.

Legátusnak: Dragics Jánosné 50, özv. Havassy Zsigmondné 50 Lei.

Nőszövetségnek: Szűcs Mátyásné 100 Lei.

Árvaháznak: Krupp Lajos és neje 50, özv. Kelemen Kálmánné 100, N. N. 50, özv. Szilvássy Jánosné 50, Tóth Károlyné 50, Bereczky Julia 100 Lei.

Szegény gyermekeknek: Leitner Ferencné 5 leányruha, 5 szvetter, 5 pár harisnya, Székely Sándorné női fehérműk, 2 pár női cipő, 1 pár női bőrcipő, Michis Lászlóné Fazekas Juliska 1 fiuruha, 2 kiott kötény, 5 leányka ing, 1 trikó, 3 kislányruha, Szabó Károly használt ruhák, 4 pár bőrcipő, dió, Gyémánt Elekné 1 tál tészta, András Istvánné 1 tál tészta, Kiss Antalné 1 kosár dió, Fazekas Lajosné mézestészta, Leitner Ferencné 50 kalács.

UJVÁROSON:

Urasztalra: Nagy Sándor 50, Berde Róza 20, Varga László 100, Szabó László és neje 100, Temkő Ferencné 50 Lei. Összesen 320 Lei. Csathó János 2 kenyér, Varga László 10 liter bort, Szentpály Gyula 10 liter bort, Major Ferenc 5 liter bort, özv. Nemes Lajosné 5 liter bort, Töttös Mihály 5 liter bort.

Egyházi szegényeknek: Földesi Imre 10 kgr. kenyeret.

Ujvárosi templomfűtésre: Nagy Sándor 50 Lei.

Református Árvaháznak: Szabó László és neje 100 Lei.

Templomfűtési berendezésre: Szabó Lajos 200, Fráter Zsigmond 100, Kondor László 100 Lei.

VELENCÉN:

Árvaháznak: Mészáros Lajosné 40 Lei.

Tokajitelepi imaházra: Horváth Lajos 50, Vályi Józsefné 25 Lei, (II. r.)

Szegényeknek: Kiss Endréné 50, Koós Gyuláné 50, Mészáros Lajosné 30, Szilágyi Mihályné (Görög-oidai) 100 Lei. Mészáros Lajosné egy kenyeret. Bász János 50, Csapó Lajos 20, Ujlaky Károly 50, Bóna Imre 40, Tóth Zsigmond 50, Biró Albert 30, özv. Lehoczky Józsefné 50 Lei.

Szegényeknek használt ruhát adtak: Matkó Mária, Muszka Jánosné, Nagy Józsefné, id. Főris Péterné, Magyar Mihályné, Hetz Ottóné, Biró Albert, Keresztessy Margit, Vadas Lajosné, özv. Milotay Bálintné egy ruhát varrt és egy pár cipőt talpaltatott.

Tésztát és pogácsát adtak: Dancse Lukácsné és Hetz Ottóné,

Szegény gyermekek karácsonyi segélyezésére: özv. Molnár Györgyné 60, Kiss Gyula 60, Nemes Emmi 20. id. Főris Péterné 12 Lei.

Legátusoknak: özv. Lehoczky Józsefné 50 L.

Egyházi közszükségletre: A Tokajitelepi hívek közadakozásból egy keresztelő edényt s egy terítőt az urasztalára 365 Lei értékben.

Szegény gyermekek bibliával ellátására: Sály József 30 Lei.

Velencei templom-alapra: Farkas Jánosné 200 Lei.

Urasztalára karácsonykor: Rollinger Vilmosné 30, özv. Molnár Györgyné 20, Fehér Istvánné 40, Mészáros Lajosné 30, özv. K. S. né 20, Farkas Jánosné 20, özv. Sujtó Jánosné 100, Szűcs Lajosné 30, Babuczai István 40, Szabó Lajos 10, Bereczky Istvánné 50, Barna Sámuel 40, Ujlaky Károly 30, Szabó Istvánné 20, Bóna Imre 20, Tóth Zsigmond 20, Biró Albert 20, Zsigó Györgyné 20, Uray Béláné 50 Lei. Összesen 610 Lei. Kenyeret: Csász Jánosné. Bort: Csapó Lajos és Ópáll Ferencné.

RÉTEN:

Urasztalára: Papp Gáborné (CFR) 100, Erdélyi Gáborné 20, Rácz Lajosné 40, özv. Fazekasné 30, Feketéné 50, Kiss Bálintné 40, N. N. 100, Szabó Sándor 100 Lei. Összesen 480 Lei. Kenyeret: Csarnai Ferencné, Szász Mihály. Bort: Csarnai Ferencné, Bondár Istvánné, Kun Gábor, Nagy Lajos, Küllős Mihály, Szerző József, Móra Lajos, Incze András, Kertész István.

Szegényeknek: Sajáné 50, Juhászné 50, Szabó Sándor 140, özv. Kenézné 20, Köpe Mihályné 100, Balogh Sándorné 50, Csarnai Gáborné 20, Pető Sándor 300, Kovács Károly 50, Alexa S. 50 Lei.

Orgonára: Pető Sándor 200 Lei,

Kész ruhát: Győri Józsefné, özv. Kenézné, Mihálfi, Pál Mihályné.

Ruhaanyagot: Pázmány Gyuláné, Bereczki Jánosné.

Legátusoknak: Incze András 100, Szatmáry Ferenc 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Takács Endre 4 kgr. hus, 2 kgr. szalonna, Réti hívek adománya 50 kgr, liszt Erdőhátiné 1 nyúl, 5 liter tej, Borsl Jusztin 5 liter tej, N. N. 4 drb kalács, Fülöp István 5 liter bor, 2 kgr. dió, Nagy Lászlóné 10 kgr. liszt.

VIDÉKRŐL:

A biharfélegyházai nőszövetség tagjai a nagyváradi református árvák javára a következő adományt gyűjtötték: 115 kgr. liszt, 120 kgr. paszuly, 100 kgr. buza, 100 kgr. krumpli, 90 kgr. szemes tengeri, 4 liter dió, 1 koszorú hagyma, 5 drb szappan, 300 Lei pénz. Az adományt Gombos Gábor egygondnok, mint az előző években is, most is ingyen hozta be. A gyűjtők neve: Galambos Imréné, Pénzes Lajosné, Prinyi Benjáminné, Nagy Sándorné, özv. Gáspár Miklósné, Kőrös Józsefné, özv. Hegedűs Sándorné.

A máramarosszigeti nőszövetség: 2000 Lei.

A szalárdi leánybibliakör: 410 Lei.

Egyházi adókivetés.

Az 1932. évi egyházi adókivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében [Str. Lazar Aurél [v. Nagy Sándor utca] 14. szám [bejárat a Béres-nyomdánál], a következő napokon történik mindennap délelőtt 9 órai kezdettel:

Olaszi:	1932 január 2.
Olaszi-i hegy:	1932 január 5. délelőtt
Olaszi:	1932 január 5. délután
Ujváros:	1932 január 6—8.
Velence:	1932 január 9. és 12—13.
Rét:	1932 január 14—16.
Rét-hegy:	1932 január 19.

A mai rendkívül súlyos időkre és megpróbáltatásokra tekintettel, hogy iskoláink, intézményeink s az által fajunk fennmaradását erőssé és biztossá tegyük, kérjük hűveinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásait, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, *öntudatos* református megérzéssel az adókivető bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott íveken írásban, jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk biztos alap lehessen és fajunk állandó erősödését jelense. Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Az Egyház Elnöksége,

Az 1932-ik évben a régi (1925 előtti) egyházi anyakönyveket az újvárosi lelkesztő hivatal kezeli, azért az 1925. évet megelőző születési, esketési és halálozási bejegyzésekről az anyakönyvi kivonatok ez év folyamán itt szerezhetők be

Előfizetőinkhez. Már hónapokon át minden héten hallattuk szavunkat előfizetőinkhez, hogy lapunk kiadási költségeit az egyházi pénztár nem tudja fedezni. Kialtó szavunkat néhányan meg is hallották és adományaikkal segítségére siettek a pénztárnak. A segítségre még mindig nagy szükség van s a további adományokat reménykedve várjuk!

H I R E K**Ünnepi istentisztelet sorrendje:****Ó-év utolsó estéjén:**

Olasziban: este 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor András Gusztáv,

Ujvároson: este 6 órakor Sulyok István

Velencén: este 6 órakor Kiss Károly, a

Tokaji-telepen: délután 3 órakor Szűcs István,

Réten: délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgái.

Újév első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 5 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor András Gusztáv,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint Össiben (Bodó Imre házában este, 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos délután 4 órakor Szabó Pál theologus szolgái.

Vasárnap (január 3-án):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, este 5 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos, délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor órakor Szűcs István, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgái.

Esteli órákon: Hétfő: A megújulás utja. Zsolt 85, 6—7. Jel. 29, 11—13. Jel. 21—5 Csel. 2, 16—21. Kedd: Az egyetemes egyház Zsolt 85. Szerda: Nemzetközi békeség és világ-béke. Ézsaiás 84, I. Péter 2, 9—25. Csütörtök: Nemzetközi missziói együttműködés. Zsolt. 2i Péntek: Családi élet és nevelés. V. Mózes 4, 5—10. Szombat: Otthoni intézmények és zsidómisztio. Ján. 1, 35—51. Jel. 21, 2—4.

A nagyváradi-olaszi-i református nőszövetség karácsonykor négy irányban fejtette ki áldásos munkáját. Először dec. 20-án délután 3 órakor a szegény iskolásgyermekeket látta el cipővel, ruhával. A ruhakiosztás s a vele kapcsolatos ünnepély a leánygimnázium disztermében folyt le. A szegények között frissen sült kenyeret osztott ki a szegényügyi bizottság vezetője karácsony szombatján délután. A fogház szomorú lakói pedig karácsony szombatján délelőtt kapták meg ünnepi ajándékaikat. A fogházi ünnepélyen is megjelentek a nőszövetség képviselői. Az állami kórházak betegeit ugyancsak karácsony szombatján délután keresték fel a nőszövetség tagjai, elvívén hozzájuk a nőszövetség ünnepi adományait. A végzett munkáról a kiküldöttek az ünnep utáni bibliaórán számoltak be.

A Loránffy Zsuzsánna Egyesület Árvaházának karácsonyi ünnepélye december 21-én este folyt le az egyesület tagjainak jelenlétében. A biblia-magyarzatot Varga Gedeon vallásantó-lelkész, árvaatya tartotta, amely után az árvák zengedeztek szép karácsonyi énekeket és mondtak verseket, imádságokat. Az árvák nevében a gondnoknő mondott köszönetet Csernák Béláné elnöknek és munkatársainak az egész évben kifejtett fáradozásukért szeretetteljes gondoskodásukért.

Az ujoárosi és olasz-i ifjusági egyesületek családias jellegű műsoros előadással egybekötött batyus Szilveszter-estét rendeznek. Beléptidj nincs. Az érdeklődőket szeretettel várják.

Szilveszter-est a Réten. A réti ref. Énekkarok csütörtökön este 8 órai kezdettel, kulturális programmal Szilveszter-estét tartanak a Nőszövetség védnöksége mellett. Előadásra kerülnek: Kisfaludy: Mátyás diák; Zilahy: Kis király; Petőfi: Falu végén kurta korcsma; Garay: Obsitos, kulturális tárgy darabok. Az egyes darabok között Ertsey Lajos és Daróczy Lajos magyar nótákat énekelnek a réti zenekvartett kísérete mellett. Frenka Béla hegedűn, Hockstetter Adolf csellón, magyar nótákat játszanak. A férfi és vegyes énekkarok magyar dalokat adnak elő Soós András karnagy vezényletével. Az estély 8 órától 12 óráig tart. Beléptidj nincs, tea-jegy 10 Lei.

A Református Leánygimnázium igazgatósága értesíti az iskola növendékeit, hogy a karácsonyi szünet — miniszteri rendelkezésre — január hó 10 ig meghosszabbított. A tanítás kezdete: január 11.

A réti református Nőszövetség közgyűlése. A réti református Nőszövetség vasárnap (január 3-án) délután 5 órakor tartja az évi közgyűlését. 1. Elnöki megnyitó: dr Szabó Lajosné. 2. Titkári jelentés az 1931-ik esztendőről: Pénzes Irén. 3. Indítványok. 4. Az egyes bizottsági elnökök (Venter Jánosné hitvédelmi és kulturális, Csathó Jenőné szegényügyi, dr Szabó Lajos lelkész a pénztári) zárószavai. 5. XC. zs. 1. v. A Nőszövetség tagjait a közgyűlésre ezton hívja meg a Nőszövetség Elnöksége. Közgyűlés után Daróczy Lajos új regényéből olvas fel. Az ifjuság ének és szavakat ad elő.

Valenciai karácsonyi ünnepélyünk a kulturtermet zsufolásig megtöltő nagyközönség jelenlétében folyt le úgy december 26-án, mint 27-én is. A darabok kedvességét s a szereplők ügyességét mi sem mutatja jobban, mint az a körülmény, hogy a közönség hajnalig engedve, az újév első vasárnapján (jan. 3-án) délután fél 6 órakor ismét elő kell adnunk, mire a szereplők szíves készséggel vállalkoznak is. A műsorból befolyó jövedelem (felnőtteknek 10, gyermekeknek 5 lei) a szegénygyermek vallástani kézikönyvvel és zsolttárral ellátására fog fordítottatni.

A réti Nőszövetség karácsonya. Nagyon szép ünnepet rendeztek a réti ifjusági egyesületek a Nőszövetséggel karöltve a szent ünnepeket megelőző napokban. Vasárnap délelőtt nyolcvannál több gyermeket ruháztak fel, kétszáznál több szeretetsomagot osztottak ki a vasárnapi iskolás gyermekek között. Ünnep szombatján délután pedig az egyház öreg szegényei előtt gyujtották fel a szeretett karácsonyfáját. Százánál több szegény, elesett öreget ajándékoztak meg. Kiosztottak két mázsa lisztet, kétszáz kiló kenyeret, zsírt, szalonnát, húst, cukor, főzelékféléket. A megható ünnepségen Daróczy (Kiss) Lajos szólott a szegényekhez.

Bibliaolvasás csodálatos módon. Egy amerikai bányász, William Mac Pherson még 1906-ban egy robbanás következtében elveszítette látását és mindkét karját. Mac Pherson megtanult olvasni oly módon, hogy a vakok részére Braille írással készült bibliában az írásjegyeket nyelvvel tapintja. Az olvasásban olyan gyakorlatra tett szert, hogy legutóbb egy bibliaolvasási versenyen 1000 dolláros díjat nyert. Hát én, aki Isten kegyelméből látok, hányszor feledkezem meg a Bibliaolvasásáról?!

Új templomot kezdték építeni a reformátusok Pápán. A legszebb helyen, a főiskola épülete előtt álló régi színházi épület lebontása által nyert területen fog állni. Az egyházközségi közgyűlés sok vita után úgy döntött, hogy a templom mégis kéttornyú legyen. Kár, mert azt a pénzt, amit második toronyba ölnek, sokkal sürgősebb és fontosabb dologra is fordíthatnák.

A saájci protestánsok Zwingli halálának 400 éves évfordulója alkalmából gyűjtést rendeztek, melynek eredményéről megvásárolják Zwingli Wildhausi szülőházát s mellette egy nagy ifjusági nyári táborot létesítenek.

Református Nőszövetségi jelvények kaphatók Csernák Béláné elnöknőnél. Olaszi i ref. lelkészi hivatal.

Huzás: jan. 20-án.

Már csak 4 hét! Aki református kórház-sorsjegyet vesz, az jótékonyt gyakorol! De nyerhet 1,000.000 leit is!

Egy sorsjegy 100 lei a „TAKARÉKOSSÁG” segély- és takarékszövetkezetnél Nagyvárad és az összes dohányfőzsdéknél.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében. Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

ROMÁNIAI HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A nagyváradi reform. egyházközség statisztikai adatai az 1931-ik évről.

I.

Népmozgalmi adatok:

A) Olasziban: Született: fi törvényes 34, törvénytelen 31, leány törvényes 32, törvénytelen 28; együtt fiu 65, leány 60, összesen 125. Meghalt: fi 82, nő 59, együtt 141; (ebből idegen illetőségű kórházi halott fi 34, nő 21, együtt 55.) Áttért: fi —, nő 2, összesen 2, Kitért: fi 2, nő 6, összesen 8. Házasságot kötött: tiszta pár 18, vegyespár 12, összesen: 30 pár.

B) Ujvároson: Született: fi törvényes 22, törvénytelen 5, leány törvényes 27, törvénytelen 6, együtt fi 27, leány 33, összesen 60. Szórványokban: fi törv. 1, törvénytelen —, leány törvényes 1, törvénytelen —, együtt fi 1, leány 1, összesen: 2. Meghalt: fi 37, nő 44, együtt 81. Áttért: fi 5, nő 8, együtt 13. Kitért: fi 12, nő 7, együtt 19. Házasságot kötött: tiszta pár 8, vegyespár 18, összesen 26 pár.

C) Velencén: Született: fi törvényes 38, törvénytelen 6, leány törvényes 26, törvénytelen 8, együtt fi 44, leány 34, összesen 78. Szórványokban: fi törvényes 4, törvénytelen —, leány törvényes 4, törvénytelen 1, együtt fi 4, nő 5, összesen 9. Meghalt: fi 33, nő 39, együtt 72. Szórványokban: fi 2, nő 5, együtt 7. Áttért: fi —, nő 1, együtt 1. Kitért: fi 3, nő 9, együtt 12. Házasságot kötött: tisztapár 10, vegyespár 7, együtt 17 pár.

D) Réten: Született: fi törvényes 36, törvénytelen 10, leány törvényes 33, törvénytelen 8, együtt fi 46, nő 41, összesen 87. Meghalt: fi 44, nő 42, együtt 86. Áttért: fi 6, nő 5, együtt 11. Kitért: fi 6, nő 8, együtt 14. Házasságot kötött: tisztapár 13, vegyespár 4, összesen 17 pár.

Az egész egyházközségre vonatkozólag:

I. Az anyaegyházban: született: fi törvényes 130, törvénytelen 52, leány törvényes 118, törvénytelen 50, együtt fi 182, leány 168, (törvényes 248, törvénytelen 102) összesen 350. (Az 1930-ik évben született törvényes 234, törvénytelen 72, összesen 306.) Meghalt: fi 196, nő 182, összesen 380, ebből idegen

illetőségű kórházi halott: fi 34, nő 21, összesen 55; ezek levonásával helybeli illetőségű halott: fi 162, nő 163, összesen 325. Áttért: fi 11, nő 16, együtt 27. Kitért: fi 23, nő 30, együtt 53. Házasságot kötött: tisztapár 49, vegyespár 41, összesen 90 pár. (Az állami anyakönyvvezető hivatal anyakönyvei szerint házasságra lépett: tiszta református pár 96, vegyespár 183, még pedig református fél római katolikus féllal: 104, gör. keletivel 32, gör. kath.-al 29, izraelitával 13, ág. ev.-al 4, nnitárlussal 1 esetben.)

II. Szórványokban: született: fi törv. 5, törvénytelen —, leány törvényes 5, törvénytelen 1, együtt fi 5, leány 6, összesen 11. Meghalt: fi 2, nő 5, összesen 7.

Lélekszám 1931 december 31-én: Az anyaegyházban: fi nemben 9175 (mult évinél 9-el több), nő nemben 9204 (mult évinél 9-el kevesebb), összesen 18,379. A szórványokban: fi nemben 387, nőnembben 375, összesen 762.

II.

Kegyes adományok és hagyományok a nagyváradi református egyházközségben az 1931-ik év folyamán:

A) Olasziban: Urasztalára 4140, Legátusoknak 550, Szegényeknek (Nőszövecséghez) 11,640, Árvaháznak (a gyűjtésekkel együtt) 40,919, Össi imaházra 3700, Réti imaházra 100, Olasz-i harang-alapra 1100, Olasz-i orgona-alapra 700, Egyházi épületek javítására 1000, Egyházi közsükségletekre 600, Máramaroszigeti templomra 4500, Református Híradónak 1200, Református Nagyhétkor 950, Templom-fűtésre 600, Iparostanulók bibliakörének 180, Aggok menházára 500, Vas. isk. gyermekek karácsonyfájára 2500, Templomszönyegek 15,200. Adományok összege: 90,979 Lei. Perselyben: Egyháznak a templomban 26,856, A hegyen 1676, Szegényeknek 14,281, Árvaháznak 8045, Egyéb célokra (Nagyhét stb.) 4733, Perselypénzek összege 55,591, Adományok és perselypénzek együtt: 146,570 Lei.

B) Ujvároson: Urasztalára 3385, Össi-telepi imaházra 9500, Össi-telepi persely 1700, Szegényeknek (Nőszöv. együtt) 3632, Egyház szükségjeire 6619, Nőszövecségnek 2440, Árvaháznak (gyűjtésekkel együtt)

14,257, Legátusoknak 290, Károli-alapra 100, Szegény gyermekek tankönyvére 273, Templomfűtési berendezésre 7470, Máramaroszigeti templomra 2638, Micske, templomra 200, Adományok összege: 52,504 Lei
Perselyben: Egyháznak 18,712, Szegényeknek 6563, Árvaháznak 4176, Perselypénzek összege 29,451, Adományok és perselypénzek együtt: 81,955 Lei.

C) Velencén: Urasztalára 3548, Szegényeknek 9852, Tokaji-telepi imabázra 5770, A volt lelkész lakásnak kulturházzá alakítására (Egyesek 6330, Ének-kar 4000, Nőszövetség 8300) 18,630, Velencei templom-alapra 1500, Építési alapra (s. lelk. lak) 1700, Árvaháznak (gyűjtésekkel) 6522, Gyermekek-Othonra 1070, Temetői vízvezeték kútra 2160, Konfirmándusok biblijájára 365, Református Ifjúság lapra 1100, Legátusoknak 50, Máramaroszigeti templomnak 600, Micskél egyháznak 200, Borsi és kisszántói egyháznak 520, Ref. Nagyhétkor 1390. Tüdőszanatóriumnak 200, Nyugdíjintézetnek 120, Adományok összege: 55,297 Lei
Perselyben: Egyháznak 6022, Szegényeknek 4758, Árvaháznak 1320, Perselypénzek összege 12,100, Adományok és perselypénzek együtt: 67,397 Lei.

D) Réten: Urasztalára 2630, Szegényeknek 4637, Árvaháznak (gyűjtésekkel) 3565, Vasárnapi iskolának 814, Nőszövetségi ünnepélyekből 16,993, Templompadokra 1850, Orgonára 28,000, Össli-i imaházra 1300, Hősök sírjára 105, Máramaroszigeti templomra 1900, Borsi szegényeknek 500, Ref Körnek 990, Legátusoknak 205, Bibliák öröknek 4178, Adományok összege: 67,667 Lei. Perselyben: Egyház részére 8141, Szegényeknek 9557, Árvaháznak 1801, Perselypénzek összege 19,499, Adományok és perselypénzek összege: 87,166 Lei.

Az egész gyülekezetben: Adományok: 266,447 Lei. Perselypénzek: 116,641 Lei.

Adományok és perselypénzek főösszege: 383,088 Lei.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Nőszövetség szegényeinek: Sebestyén Rózsi 100 Lei.

Árváknak: Fekete 50, Balázs Lajosné 100, N. N. 100 Lei.

Karácsonykor a raboknak és szegényeknek: Barátky 10 kgr. kolbász, Rölich Lajos 5 kgr. hurka, Mág Lászlóné szalonna, Széplakyné tepertő, N. N. hus, N. N. hus, Csernák Béláné 30 kgr. liszt.

UJVÁROSON:

Nőszövetségi szegényeknek: Fekete József kur. bíró 500, N. N. 20 Lei.

Karácsonyi gyűjtés a már eddig közölteken kívül: Rada Ferencné 3 leányka inget, Széll Ferencné 2 fiu-inghez anyagot, Tenkő Ferencné 3 leányruhára anyagot, Nagy Jolán 3 leányruhához anyagot, Leitner Ferencné 5 kész leányruha, 5 pár harisnya, 5 szetter, Jámbor Istvánné 1 ruhaalj, Cser Mancsi

1 bluz, Tóth Ágnes 1 pár cipőt, Sulyok Istvánné használt ruhákat adott, Nagy Ferencné 4 pár cipő-felsőrészt Kovács cipész díjtalanul elkészítette, Klein Sándor ruhakeresk. (Sas-passage) 5 fiunadrágot adott, Balaskó vendéglő „Jobbkéz” asztaltársasága egy V. oszt. fiut felöltöztetett, Gáll Szabó Istvánné 10 kgr. liszt, Tarr Jánosné 10 kgr. bab, Nagy Jenőné 5 kgr. liszt, 5 kgr. burgonya, Fazekas Lajosné 10 cipő, 10 kgr. liszt, Tándor Lajosné 2 kgr. zsír, Zaiányiné ételkészlet, Kovács kereskedő ételkészlet, Florica Györgyné 1 és fél kgr. szalonna, fél kgr. kolbász, Bodor Károlyné zöldség, Major Ferencné ételkészlet, Széles Kálmánné ételkészlet, Tóth Sándor hentes 2 kgr. kolbász, Hangya Szövetkezet ételkészlet.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Kereszturiné 5 kgr. bab, 10 fej káposzta, Szilágyiné (Réi) 1 kgr. mák, 5 kgr. zöldség, Mertz Sándorné 15 kgr. liszt, Fazekas Jánosné 1 tál percc, Fazekas Lajosné 1 tál mézes a karácsonyára.

VIDÉKRŐL:

A szatmári Bethlen Gábor ifjúsági bibliakör az egyik szatmári árva eltartási költségébe 3000 Lei. (II-ik részlet.)

A paptamási-i református egyházból: Lisztet adtak: Ifj. N. Szabó Sándor, ifj. N. Szabó Benjámín, A. Nagy Imréné, Debreczeni Gyula, K. Szabó Imréné, T. Szabó Sándor, G. Tóth Károly, Z. Nagy Géza, S. Tóth Károly, P. Nagy Imréné, id. Szűcs Imre, Z. Nagy Lajos, Bíró Imre, Szabó Lajos, Kocsis Lajos, id. Szekeres Imre, ifj. Szekeres Imre, ifj. Szűcs Imre, Dienes Sándor, Szűcs Mihály, Tóth Imre, K. Tóth Sándor, N. N. N. Szabó Sándor főbíró, Fodor András, együtt 160 kgr.

Paszulyt: ifj. N. Szabó Sándor, ifj. N. Szabó Benjámín, Debreczeni Gyula, T. Szabó Sándor, P. Nagy Imréné, Z. Nagy Lajos, Szabó Lajos, Kocsis Lajos, id. Szekeres Imre, ifj. Szekeres Imre, Dienes Sándor, Szűcs Mihály, P. Nagy Lajosné, N. N., Fodor Sándor, N. N., ifj. Diós Bálint, együtt 65 kgr.

Krumplit: Szolga Albert, Tóth Imre, Fodor Sándor, Kovács Sándor, együtt 120 kgr.

Zsirt: id. N. Szabó Sándorné. Törli ruhát: N. N., Zsebkendőt: N. N. Diót: A. Nagy Imréné, Tóth Zsigmondné.

Szappant: P. Nagy Imréné, Tóth Zsigmondné, Tóth Imre, P. Nagy Lajosné, Szabó Sándor főbíró, N. N., Irsik Ferenc, Fodor András, Szalonnát: N. N. Tojást: id. Szekeres Imre, P. Nagy Lajosné, együtt 16 drb.

Pénzt: id. Szabó Lajos 50, Román József 100, Szilágyi Etuska 100, öz. Major Gyuláné 100, id. Szűcs Imre 20, Tóth Zsigmondné 100, ifj. Diós Bálint 100, Fodor András 50, együtt 530 Lei.

Az adakozóknak köszönetet mond az Árvaházat fenntartó **Loráffy Zsuzsanna Egylet Elnöksége.**

A református nőszövetség az ünnepi szünet után folytatja vasárnap-estéinek sorozatát; a legközelebbi estét január 17-én tartja, amikor dr. Szőke Ferenc, a református leánygimnázium és internátus s a református árvaház orvosa, jeles gyermekgyógyász fog előadást tartani: „A gyermek egészségtana” címen. Az előadásra már most felhívjuk gyülekezetünk figyelmét.

Egyházi adókiivetés.

Az 1932. évi egyházi adókiivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében [Str. Lazar Aurel (v. Nagy Sándor utca) 14. szám (bejárat a Béres-nyomdánál)], a következő napokon történik mindennap délelőtt 9 órai kezdettel:

Velence:	1932 január 9. és 12—13.
Rét:	1932 január 14—16.
Rét-hegy:	1932 január 19.
Olaszi:	1932 január 20.
Olaszi i hegy:	1932 január 21.

A mai rendkívül sulyos időkre és megpróbáltatásokra tekintettel, hogy iskoláink, intézményeink s az által fajunk fennmaradását erőssé és biztossá tegyük, kérjük hűveinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásait, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, *öntudatos* református megérzéssel az adókiivető bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott iveken írásban, jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókiivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk biztos alap lehessen és fajunk állandó erősbödését jelense.

Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Az Egyház Elnöksége.

Előfizetőinkhez. Már hónapokon át minden héten hallattuk szavunkat előfizetőinkhez, hogy lapunk kiadását költségeit az egyházi pénztár nem tudja fedezni. Kiáltó szavunkat néhányan meg is hallották és adományokkal segítségére siettek a pénztárnak. A segítségre még mindig nagy szükség van s a további adományokat reménykedve várjuk!

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este 5 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor András Gusztáv.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Szűcs János theologus szolgál

Esteli órákon: Hétfő: Hálaadás a hitért és szeretetért. Kolossé 1, 3—8.
Kedd: Könyörgés állhatatosságért. Kolossé 1, 9—12.
Szerda: Krisztus dicsősége. Kolossé 1, 12—20.
Csütörtök: Ő békített ki Istennel. Kolossé 1, 21—23.
Péntek: Az igaz ököleletesség títusa. Kolossé 1, 23—29.
Szombat: Krisztus ismerete a bölcsesség kincse. Kolossé 2: 1—3.

Az ujoárosi Nőszövetség a karácsonyi segélyezés terén szép munkát fejtett ki. Élelmiszert osztott ki százhusz családnak, felruházott hetven gyermeket. Ezek közül negyven kapott lábbelit is, aminek beszerzése tetemes összeget igényelt. Mindezeket az a mindig működő, néhány szövetséges tag gyűjtötte össze, a ruhákat megvarrta, a szvettereket megkötölte. Fáradságukért a jó Isten áldja meg őket.

A Magyar Párt Ifjusági szakosztálya kulturális ünnepélyt tart a réti református kultur-teremben. Közreműködnek: C. Bodnár Mária, Lőrinczy Lajos, dr Szabó Lajos, Árvay Árpád. Széles Gábor műkedvelő gárdája, Daróczy Lajos, Szűcs János, Dézsi Ella és a réti énekkar Soós Andrásal. Az ünnepély vasárnap délután fél 6 órakor kezdődik. Műsor ára 10 lei.

A Réti Ref. Nőszövetség közgyűlése. Vasárnap délután, január 3 án a réti ref. Nőszövetség évi közgyűlését tartotta meg. Egy áldásokban, szenvedésekben, de fáradhatatlan munkában eltöltött év tárult fel az imaház kulturtermét megtöltő nagyszámu hallgatóság előtt. A LXIII. zs. elénekzése után Móra Erzsébet nyitotta meg imájával a gyűlést. Dr Szabó Lajosné, a nőszövetség elnöknője, meggyitő beszédében visszapillantást tesz a Nőszövetség múltévi fáradságos és gazdag munkájára és az Istenbe vetett nagy reménységgel néz a talán még több szenvedéssel teli 1932. esztendő felé. Ezután Pénzes Irén titkárnő olvasta fel részletes beszámolóját a Nőszövetség 1931. évi munkájáról. Elvonultak emlékezetünk előtt a dr Szabó Lajos lelkész által tartott bibliaórák, a vallásos és kulturális ünnepélyek, a virágdiszbe öltöztetett templomban tartott beiktatás és orgonaszentelés, a reformáció évfordulóján tartott és a karácsonyfa ünnepélyek, az Élesdre, Margittára és Száldobágyra rendezett kirándulások, szegények számára való segély kiosztása, stb, képet nyertünk a pénztár és jókarban és egyre gyarapodó könyvtár állapotáról. Dr Szabó Lajosné elnöknő köszönetet mond ugy Pénzes Irén titkárnő, mint Móra Erzsébet könyvtáros munkásságáért. Venter Jánosné hitvédelmi és kulturális bizottság elnöke szeretettel kéri a fáradhatatlan munkásságu tagokat, hogy a jövőben is hasonló buzgalommal és odaadással támogassák őt munkájában. Majd Csathó Jenőné szegényügyi bizottsági elnök emlékezik meg a szegények számára való 3 mázsa élelmiszer kiosztásáról, 80 szegény gyermek felszegélyezéséről, stb. és állapítja meg, hogy akik a múlt évben adományozók voltak, azok az idén segélyben részesültek. Végül dr Szabó Lajos lelkész, pénztárbizottsági elnök élénk színekkel rajzolja meg a jeruzsálemi szegény özvegy asszony képet, ki két fillérét Istennek ajánlotta és a római Mária seénykedését, mint a gyülekezetben munkálkodó nő mintaképet és felhívja a gyülekezetet az adakozásra és a gyülekezeti munkásságra. Móra Erzsébet megható imája után a 90. zs. elénekülésével távozott a hallgatóság. Sz. J.

A Református Kórház-Sorsjáték sikere és eredményessége felől, Istennék hála, jó és biztató reményeink lehetnek. Az első és a második huzás előtt befolyt jövedelem nemcsak az összes adminisztrációs kiadásokra, hanem a nyeremények hiánytalan kifizetésére is biztosítottá tette a fedezetet, úgyhogy a harmadik huzásig még eladásra kerülő sorsjegyek ára teljes összegében, az utolsó lelig, a szent és nemes cél megvalósítására, a kórház megépítésére fordítható. Aki tehát most vesz sorsjegyet, az valóban közvetlenül a kórházakció kifizető tervének a célhozvitelében munkál közre s megannyi lépéssel segít előbbre lendíteni a magasztos ügyet a megvalósulás felé. Minden magyar reformátusnak együtt kell most éreznie és egyet kell akarnia. Erdélyben és a Királyhágómelléken összesen mintegy 800,000 református lélek él. Ez, átlag négy lelket számítva egy családra, 200,000 családot jelent. Nem szabad egyetlen magyar református hajléknak akadnia, amely kivonja magát a kórházakcióban való részvétel alól. Ahol egy otthon nem nélkülözheti a sorsjegy árát kitevő 100 leit, közös erővel vásároljanak egy sorsjegyet többen. A 150,000 darab kórház-sorsjegynek el kell fogynia. A református kórház felépítése egy olyan erőpróba, amit 800,000 reformátusnak kötelessége elvégezni. A kötelességteljesítésre kettős ellenszolgáltatás is serkenthet mindenkit. Az egyik az, hogy a létesítendő kórház mindannyiunk közös intézménye, egészségünk őre, betegségünkben menedékünk lesz, ahol olyan környezet és szeretet vár, melyhez fogható máshol keresve se találhatnánk meg. A másik ellenszolgáltatás az, hogy a befektetett 100 lei ellenében a sorshuzás nagyértékű nyerevények reményességét nyújtja nekünk. Még az se háríthatja el maga elől a kötelességteljesítést, akinek a sorsolás ellen elvi kifogásai vannak. Az ilyen legfeljebb nem vesz sorsjegyet, de adománnyal ő is hozzájárul a kórházalap növeléséhez. Január 20-ig, a Kórház Sorsjáték utolsó huzásáig, már csak napok vannak hátra, de ez alatt a pár nap alatt Erdély és a Királyhágó reformátusainak bizonyosságot kell tenniük, hogy a hitük nem alszik, az áldozatkészségük pedig — ha kell, még önmegtágadás árán is — diadalra tudja vinni a közös ügyet.

Református Nőszövetségi Jelvények kaphatók Csernák Béláné elnöknőnél. Olaszi i. ref. lelkészi hivatal.

Helyreigazítás. Mult számunkban tévesen szedetett özv. Szivácssy Jánosné özv. Irházy Jánosné helyett, aki a templomfűtésre és az Árvaháznak összesen 150 Leit adott.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák, a gyámok vagy mesterek a lelkészi hivatalokban vagy a vallásanitóknál sürgősen bejelentésük.

Hollandi egyházi lapok a sárospataki Unnepről. A hollandi református egyházi lapok, sőt a református politikai naplók is mind a legnagyobb melegséggel emlékeznek meg a sárospataki főiskola 400 éves jubileumáról, különösen abból az alkalomból, hogy a sárospataki főiskola vezetősége. — igen szerencsés gondolattal — a holland reformátusság három kiváló tudós theol. professzorát és vezető emberét is tiszteletbeli tanári címmel kitüntette. Ezt a döntést a holland egyházi sajtó nagy megtiszteltetésnek tekinti, kiemelve, hogy a megtiszteltetésben nemcsak a kitüntetett férfiak érdemelnek elismerést látják, hanem a kálvinizmus szellemének szeretetét és a református tudományos theológia művelésének megbecsülését is. Ime egy értékes, kedves és testvéri lépés a nemzetközi református érintkezés terén, amely az egyházunk iránt való érdeklődést és szeretetet egy egész nép lelkében tudja ébren tartani, sőt fokozni.

Jugoszláviában a kilencgyermekes családapák semmiféle adót sem fizetnek.

A monostorpályi gyülekezet egyik buzgó tagja az egyházra hagyományozta házáat a meghagyással, hogy az a majdan beállítandó gyülekezet diakónissza otthonául szolgáljon.

Örökbe fogadna egy teljesen árva 8—10 éves leány-gyermeket egyik buzgó nagyváradi ref. atyánkfia. Bővebbet az olaszi i. ref. lelkészi hivatalban.

Huzás: jan. 20-án.

Már csak 2 hét! Aki református kórház-sorsjegyet vesz, az jótékonyságot gyakorol!
De nyerhet 1,000.000 leit is!

Egy sorsjegy 100 lei a „**TANÁREROSSÁG**” segély- és takarékszövetkezetnél Nagyvárad és az összes dohánytözsdeknél.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A kövek kiáltanak.

A „Kálvin nyomda“ a felettünk eltelt tiz esztendő alatt sok értékes szolgálatot tett egyházkerületünknek. A kezdet kezdetén ennek a nyomdának első tulajdonosa gondoskodott arról, hogy az alakulás nehézségeivel küzdő egyházvidéknek legyen sajtóorganuma az „Egyházi és Iskolai Szemlé“ben. Mióta az megszűnt, itt jelenik meg — immár hatodik éve — egyházkerületünk hivatalos közlönye a „Reformátusok Lapja“. De itt nyomják — immár tizenkettedik éve — a nagyváradai egyházközség gyülekezeti lapját a „Református Híradó“t; továbbá — hatodik éve — a „Református Árvaházi Képes Naptár“-t. Ebből a nyomdából kerültek ki Énekeskönyvünk első kiadásai és első vallástani kézikönyveink.

Ugy tetszik nékem, mintha most ennek a nagyváradai református leánygimnáziumnak alépítményében elhelyezett nyomdának szekrényeiben a betűkké formált ólomkövecskék, a gépekbe helyezett ólom és acélöntvények, kiáltanának. Szólanának hozzánk, hogy ezt az egyházunknak immár annyi jó munkát végzett nyomdát hozzuk közelebb magunkhoz: állítsuk teljesen egyházunk szolgálatába.

Ezzel csak a reformáció szelleméhez maradunk hűvek. A reformáció két leghatalmasabb segítőtársa az iskola és a sajtó. Ahol a reformáció templomot épített, ott nem elégedett meg azzal, hogy a templom mellé iskolát állítson, hanem sajtóról is gondoskodott. Az első magyar reformátorok mikor vándorboltjukkal bejárják az országot, mondhatatlan nélkülözések, szenvedések, üldöztetések között, nemcsak predikáltak az ígét, hanem nyomtató műhelyeket is barkácsoltak és maguk nyomlatták könyveiket. A reformáció szellemi termékei ez uton lettek közkinccsé, jutottak el a nép közé.

A nagyváradai református egyház történetében jelentős tényezők azok a nyomdák, amelyek itt működtek s amelyek között a leghíresebb a Szenczi Kertész Ábrahámé, a „Váradai Biblia“ nyomtatójává. Ez 1660-ban, Nagyvárad török kézre jutásakor innét Kolozsvárra költözött. Azóta nem volt nyomda Váradon, amely oly közel állott

volna egyházunkhoz, mint a Kálvin-nyomda.

A Kálvin-nyomda átvételére részvénytársaság alakul. Nem a nyereség hajhászása, hanem anyaszentegyházunk érdekeinek szolgálása céljából. Akármilyen nehezek is az idők, nem vagyunk koldusabbak a magyar reformáció vándor prédikátorainál. Aztán napjaink nemcsak abban egyeznek a reformáció korával, hogy nagy a nyomoruságunk; de abban is, hogy a ránk váró harcokban nem nélkülözhetjük a sajtót, amely egészen a miénk.

Értsük meg hát a kövek kiáltását; s hogy ne kelljen megszégyenülten gondolnunk eleinkre buzduljunk fel példájokon. Mozduljanak meg egyesek és testületek. Tegyük meg minden tőlünk telhető, hogy megalakítsuk a Kálvin könyvnyomda részvénytársaságot!

Csernák Béla.

Részvények jegyezhetők a lelkészi hivatalokban, a Kálvin könyvnyomdában, ahol a vállalat leltára és mérlege az érdeklődők által megtekinthető.

Az új kezdetén.

Elnöki megnyitó a régi református Nőszövetség január 3-án tartott közgyűlésén. Irta és elmondotta: dr. Szabó Lajosné.

Szívvel köszöntelek mindnyájatokat ez alkalommal, midőn azért jöttünk össze, hogy — visszatekintve egy elmúlt esztendő munkájára — hálátelt szívvel álljunk meg a Mindenható előtt, ki minket oly sokban vitt előre, a kítűzött szentcél szolgálatában.

E cél pedig, hogy Isten szeretetparancsát valósággá tegyük e világban; ahol annyi szeretetlenség, elcsüggedés, reménytelenség és szegénység uralkodik. Mi asszonyok kevesek és gyengék vagyunk, de Isten erősekké tehet a munkában, ha tőle kérünk segítséget. Az Ur Jézus Krisztus áll mellettünk és szelid szóval hívogat bennünket, hiszen Ő ismeri a mi gyengeségünket. Ő az, aki erőt ad nekünk. Ha az Ő keresztjére tekintünk, úgy érezzük, hogy ezen munkánk terhe könnyű és győzőrűsleges. Ha visszatekintünk az elmúlt év munkájára, érezzük valóban, hogy munkánknak nemcsak terhe, de sok-sok öröme is van. Látom azt a lelkes kis csapatot, akik annyi szeretettől át-

hatott lélekkel fáradoztak, hogy könnyeket töröljenek le és elhagyott, szegény árva gyermekek arcára mosolyt varázsoljanak.

Híszén ha a Krisztusi szeretet hat át bennünket — s Ő a mi igazi vezetőnk — nem is fontos, hogy számbelileg sokan legyünk, hanem, hogy tisztalelkű, melegszívű, jó református asszonyok legyünk, akik előbb saját magukat nevelik a jóra és azután indulnak el segíteni másokon.

Épen ezért szükséges, hogy mindnyájunknak lelkében ott éljen a felelősségérzés tudata a mi egyházunk, iskoláink, gyermekeink nevelésével szemben, mert csak ez az, ami igazán hatalmassá, termékennyé, áldásossá teszi munkánk sikerét.

Az elmúlt év eredményeiből látom, hogy a mi Nőszövetségünk megértette Isten akaratát, meghallotta Krisztusnak hívó szavát és én hiszem és remélem azt, hogy munkánk eregeményeképpen kevesebb lesz a szenvedő lélek, enyhülni fog a nyomor s árva gyermekek szülőket nyernek bennünk.

Legyünk tehát bátor, öntudatos református asszonyokká, kik nem félnék a világ bajaitól, viharaitól, hanem azokkal dacolva és a szeretet sugárzó hatalmától vezetettve, mindig elérjük a tulsó partot, a biztos révet, ahol a mi Krisztusunk vár bennünket.

Hiszem azt kedves Asszonytestvéreim, hogy Nőszövetségünk az Urnak 1932-ik esztendejében is meghallotta a hívó szót, friss olajat öntve lámpásába s újra közeledik az Ő Urának ajtója felé. A friss olajból felcsapó láng megvilágosítja a komoly női arcokat, akik tudatában vannak magasztos hivatásuknak s akik boldog szívvel indulnak el egy szent cél szolgálatában.

Fő! tehát ez évben is munkára! Krisztus legyen a mi vezetőnk s mi az Ő nyomdokain haladjunk! Utunk bár tövissek között vezessen — s találkozzunk bár megnemértéssel, közönnyel, rossz indulattal — a helyes útról soha le ne térjünk, legyünk sziklaszilárdak hitünkben s ne felejtjük el soha, hogy mellettünk és velünk van a Krisztus; a mi örök kertészünk, aki tud parancsolni a tuskéknak, hogy rózsát teremjen. Ide van ültetve az Ő dicsőséges élete a mi tuskéket termő életünk mellé, velünk és mellettünk van, fogja a mi kezünket. S nekünk csak egy kötelességünk van és lehet ez új esztendőben s ez az, hogy megragadjuk a felénk nyújtott kezét, hogy kéz a kézbe, haladva dolgozzunk Istenországának elővetelén.

És ha mi e küzdelemben meglankadnánk — mert hiszen elfáradnak a legkülömbek is — nézzünk bele a múltba s lássuk meg, hogy itt 400 éve folyik az örök harc a mi anyaszentegységünkért és lássuk meg azt is, hogy Isten, hogyan vezette az Ő egyházát a vészek és visarok közepette, hogyan védelmezte, hogy annyi szenvedés után ujjászüllessen, megerősödjön és újra ragyogjon régi dicsőségében! Fel tehát a szívekkel a küzdelemre, az élet rövid, de a hit, az erő, a remény diadalmaskodni fog. Mi idővel elmulunk, nem

leszünk, de a mi életünk célja tovább fog élni a mi gyermekeink, utódaink lelkében. És el fog jönni — mert el kell jönnie — egy boldog jövőnek hajnalhasadása, amelyért való küzdelemre Isten minket elhívott.

Most, amikor itt állunk az új esztendő bejáratánál, akarjátok tudni, hogy mit hoz a jövő? A gyengének veszedelmet, a hívőnek győzelmet.

Óh jertek testvéreim, fel tehát a munkára, ajkunkon Isten nevével, higgyünk, reméljünk, imádkozzunk és dolgozzunk; hadd hozza el nekünk is a holnap a mi buzgóságunkért, törekvésünkért Istenünk kegyelmét.

És amikor kérem a kegyelem Istenét, hogy segítsen mindnyájunkat abban, hogy ezek az érzések és gondolatok ott éljenek mindnyájunknak a lelkében és amikr még egyszer szívem melegével üdvözöllek Titekek, kik itt megjelentek; Nőszövetségünk közgyűlését az Urnak 1932-ik esztendejében ezennel megnyitom.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A lelkeszi hivatalnak: a Református Nőszövetség egy nikkelezett réz keresztelő kancsót, tállal.

UJVÁROSON:

Szegényeknek: Szilágyi József Össi-telepről 60, Tenkő Ferencné 55 Lei.

Nőszövetségnek kézimunka anyagra: Tenkő Ferencné 100 Leit.

Szegény gyermekeknek: Tenkő Ferencné 100 Lei.

Templomfűtésre: Földesi I. 50 Lei.

Az „Esti Lapok“ tejakciója: az Ujvárosi ref. iskola tanulóinak reggelire 250 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: N. N. egy pár használt gyermekcipő.

Nőszövetség céljaira: Schittenhelm Rózsá egy pár horgolt ablakfüggöny és egy falvédő.

RÉTEN:

Orgonára: Mányi Ferenc 100 Lei.

Ifj. könyvtárnak: A Magyar Párt kült. ünnepélyén a persely felerésze 478 Lei.

Keresztelődény terítőt adományozott: Pénzes Irén.

Papírszék terítőt: Venter Jánosné.

B) Az Árvaház céljaira:

VIDÉKRŐL:

A tenkei vasárnapi iskola II—III. csoportja 200 Lei.

A köröstárkányi Nőszövetség Ujvárosi Teréz tanítónő vezetésével rendezett előadás jövedelmét 500 Leit.

Nagylaki ref. egyház Hegyi Károly lelkész utján 250 Lei.

Goodnoknőnél: Fekete László 10 kgr. cukor, 5 gr. sárga borsó, 5 kgr. köles kása, 5 kgr. rizskása, 10 kgr. só, 1 kgr. szaloncukor, 200 db papíroszacskó.

Református Kórház-vasárnapot tart

a nőszövetség a református leánygimnázium dísztermében 1932 január 17-én este 6 órai kezdettel. Az est műsora:

1. I. Rossini: Gazza Ládra Ouverture és Ant Rubinstein. Melodie. Előadják: dr Bálint Sándor harmoniumon, Bálint Emil hegedűn, Bálint Lillike zongorán.
2. Dr Szőke Ferenc előadása: A gyermek egészségtana.
3. Ének-duett. a) Schubert: Serenad, b) Abt: Tavasz van... Előadják: Öváry Magua és Kovács Józsefné, zongorán kísér Patzkó Magda.
4. Györy Vilmos: A második asszony. Szavalja Kovács Lászlóné.
5. L. von Beethoven: Mondscheinsonate és A Söderman: Bröllops Marsch. Előadják: dr Bálint Sándor harmoniumon, Bálint Emil hegedűn, Bálint Lillike zongorán.
6. Az adományokból vásárolt református kórház sorsjegyek kisorsolása a megjelentek között.

Egyházi adókiivetés.

Az 1932. évi egyházi adókiivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében [Str. Lazar Aurel (v. Nagy Sándor utca) 14. szám (bejárat a Béres-nyomdánál)], a következő napokon történik mindennap délelőtt 9 órai kezdettel:

- Rét-hegy: 1932 január 19.
 Olaszi: 1932 január 20.
 Olaszi-i hegy: 1932 január 21.

A mai rendkívül súlyos időkre és megpróbáltatásokra tekintettel, hogy iskoláink, intézményeink s azáltal fajunk fennmaradását erőssé és biztossá tegyük, kérjük hűveinket, hogy önkéntes egyházi adó megajánlásait, mely az eddig fizetett összegnél kevesebb nem lehet, *öntudatos* református megérzéssel az adókiivető-bizottság előtt szóbelileg, vagy a kiadott ivenek írásban, jelezett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókiivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk biztos alap lehessen és fajunk állandó erősödését jelense. Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Az Egyház Elnöksége.

H I R E K**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 és este 5 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Karoly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor, valamint az Óssitelepen (Budó Imre házában): délután 5 órakor Szabó Pál,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Szűcs János theologus szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Efézus 4, 1—16. Krisztus teste egysége a szerelben. Kedd: Efézus 4, 17—32. Új emberek. Szerda: Efézus 5, 1—20. Mint a világosság fia. Csütörtök: Efézus 5, 21—23. Az Ő testének tagjai. Péntek: Efézus 6, 1—9 Engedelmisség. Szombat: Efézus 6, 10—17. Erősnek lenni az Urban.

A Teleki-utcai Otthonuk Húsvéga a Réten vasárnap délután fél 6 órakor ünnepélyt rendez. Műsora: 1. Énekel az Ujvárosi Leány-énekkar. 2. Előadás: Sass Kálmán. 3. Szaval: Földessi Jucika. 4. Szindarab: Vetélytársak. Szereplők: Szabó Béla, Oláh Sándor, Nagy Károly, Földessi Jucika. 5. Szaval: Dombi Bertalan. 6. Szindarab: Édes anyám könyve. Előadják: Földessi Erzsébet, Nagy Vilma, Lerchner M. 7. Énekduett: Szekernyés Rózsika, Kalla Vilma. 8. Székely asszony (monológ): Nagy Vilma. 9. Szaval: Oláh Sándor. 10. Szindarab: A rétes. Előadják: Dombi Bertalan, Tarsoly József, Kévéssi Mancl. 11. Szolo: Ellenés M. 12. Szindarab: Modern Iskola. Előadják: Tarsoly J. Dombi Bertalan, Kévéssi M. Lerchner M. Szilágyi M. 13. Énekkar: Az ujvárosi Leány-énekkar. 14. Közösének: Fel barátim...

Az ujvárosi Nőszövetség közgyűlést tart január 21-én csütörtökön délután 4 órakor, amelyre a tagokat szeretettel meghívja. Legyetek ott minél többen.

Istentiszteletet tartunk a Réten január 21-én csütörtök délután 4 órakor a Hegyen, özv. Sándor Józsefné házában (Hering-oldal) Ugyanakkor a Földitelepen özv. Fazekas Andrásné házában.

Tisztiujtás az Ujvárosi Énekkarban. Az Ujvárosi Énekkarunk január hó 6-án tartotta Főtiszt. Sulyok István püspök ur einöklote alatt tisztujtító közgyűlést, Betegsége folytán lemondott Németh Pál elnök helyébe megválasztott elnöké dr Gyenge János, alelnöké id. Lakatos István, pénztárossá Harmathy István presbiter, jegyzővé Puskás Károly, gazdává Köteles Lajos, ellenőröké: Veress Mihály, Jámbor István, Szűcs László és Nemes Lajos. A választmány megválasztása egy következő gyűlésre halasztott. Belépésre kérünk minden egyházszerető tagot, köztük a nyugdíjasokat is.

A Református Kórház javára rendezett sorsjáték sikerre vitelét szolgálja az a kórház-nap, amelyet az erdélyi református gyülekezetek január 17-én rendeznek. Miután egy református kórház felállítása nemcsak erdélyi érdek, de egyetemes anyaszentegyháznak szüksége, a mi nőszövetségeink is szívesen segítik az erdélyiek áldott vállalkozását s január 17-én mi is megtartjuk a kórház-vasárnapot. Az estén megjelenők adományuk fejében egy számot kapnak és e számok kisorsolása rendjén annyi sorsjegy sorsoltatik ki, amennyinek az ára begyűlt; a nyertesek egy-egy sorsjegyet kapnak a Református Kórház-sorsjáték utolsó — január 20-iki — húzására.

A te Átyád, aki látok néz, megfizet neked nyilván. (Máté 6. 4) Ezekkel az igékkel könyvelhetjük el annak az ismeretlen adakozónak adomá-

nyait, aki az olasz-templom szegények perselyébe 1931 november 1-én, december 13-án és 1932 január 3-án egy-egy 500 Le-est helyezett, Ösmeretlen jölte-vők évek óta cselekszi ezt, hogy mikor a legnagyobb a szükség: karácsony táján, akkor jön segítségül adományaival a szegények pénztárának. Nemes cselekedete szolgáljon buzdító példa gyanánt ezekben a nehéz időkben.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák, a gyámok vagy mesterek a lelkészi hivatalokban vagy a vallástanítóknál sürgősen bejelentsék.

Egy érdekes per foglalkoztatja az angol közvéleményt. Egy brit állampolgárt azért perelnek, mert kinyomatta és terjesztette az országban a Bibliát. Nagybrittánia az az ország, amely sokat áldoz a Szentírás fejlesztéséért. A Biblia nyomtatása azonban az Egyesült Királyságban a királynak mint hitvédőnek joga, aki azt három állami intézménynek engedélyezte: a londoni királyi nyomdának, a cambridgei és az oxfordi egyetemeknek. A per vége nem biztos, mivel fontos anyagi érdek játszik szerepet egyfelől a számos biblia elárúsításával, másfelől lelki ok is, hogy t. i. a Szentírás szövegébe hamisítások, hibák csuszhatnak be és a közönség bitemeging a kiadott Bibliákban.

Az Udohadsereg Párisban egy 35 millió lei es ifjúsági otthont épített, menedékház gyanánt, amelyben 244 ágy áll az utszérlől szeretettel összedett ifjaknak szállásul. Az állami intézményekből, bankokból milliók adományokat kaptak.

Délamerikában, Rio-De-Jeneiro ban egy óriási „Krisztus király“-szobrot avattak fel. A 138 méter magas szobor 700 méteres hegyről néz a városra és az Óceánra. [Christianisme, 1931 nov. 12.]

Vörös keresztelés és temetés. Oroszországban a bolsevizmus a vallás pótlékaként akarván fellépni, vallási formát és szertartást is vesz fel. Így az Isten nélküli egyesület az egyház szertartása helyettesítésére bevett egy „vörös keresztelési és temetési szertartást.“ Ebben a keresztelésben nem a szülők, hanem a Tanács egy tagja hozza az ujszülöttet a szovjet helyiségébe, ahol a titkár egy egy keresztényellenes nevet jelöl ki neki, melyet a forradalmi eseményekből vesz. Pl. „Komounar“, „Oktiabrima“, „Revolutzia“, „Stalina“ stb. Aztán betakarják a kisgyermeket egy vörös kendőbe s a nyakába [a kereszt helyeti] a „Comsomol“ a kommunista ifjúság jelvényét akasztják. Aztán a szülők és tanuk előtt a szovjet képviselője beszédet mond, ahol az osztálygyűlöletet, a hívők és burzsoák ellen való harc szükségességét emlegeti. A szertartás vendégséggel, zenével végződik. Az Internationale éneklése

közben meglocsolják a gyermeket vodkával, a keresztény szertartás kicsufolásaként. A vörös temetés ehez hasonlóan megy végbe, a temetési menet előtt a zászlóvivők a Syndicatus, vagy az ipar jelvényét tartják. Aztán a szovjet képviselői jönnek a papot helyettesítvén. Majd a szakszervezet tagjai, vagy előre kijelölt emberek hozzák a koporsót. A tiszta vörös koporsó tetején egy ötszögű csillag, vagy keresztbe tett sarló és kalapács van, a zenekar a katonamarsot játsza, vagy a meglehetősen frivol dalokat dobpergés kíséri. Nem tisztelik a halottat, sőt a szülőknek és a barátoknak vidám arcot kell vágni, mert a ceremóniának a jelenlevőket a vallás elleni harcra és a forradalomra kell tanítani. [Le Christianisme 394. sz. ből].

A reformáció méltó megünneplése. A ceglédi református egyház azzal ünnepelte meg a múlt évben a reformáció évforeulóját, hogy gyülekezeti házat épített s azt e napon felavatta. A gyülekezeti ház építésében áldott szerepe volt Zsengellér Gyulánának, a Nőegylet alapító elnökének. A gyülekezeti házban van 600 lelket befogadó nagyterem karzattal, színpaddal, leány és ifjúsági csoport helyisége, nagy csarnok, ruhatár, pénztár helyiség, tanácsadó iroda, konyha, kemence, sőt lelkészi hivatal, gondnok és pénztári helyiség, vetítőkamra.

Örökbe fogadna egy teljesen árva 8—10 éves leány-gyermekeket egyik buzgó nagyváradi ref. atyánkfia. Bővebbet az olasz-i ref. lelkészi hivatalban.

Huzás: jan. 20-án.

Már csak 1 hét! Aki református kórház-sorsjegyet vesz, az jótékonyt gyakorol! De nyerhet 1,000.000 leit is!

Egy sorsjegy 100 lei a „TAKARÉKOSSÁG“ segély- és takarékszövetkezetnél Nagyvárad és az összes dohánylőzsdéknél.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Kegyes Jóltevők!

A Lorántffy Zsuzsánna Protestáns Jótékony Egyesület évenként február 2-án tartotta meg azt az estét, amelynek tiszta jövedelme a Református Árvaház fenntartását szolgálta.

Az egyetemes gazdasági leromlás, az általános szegénység, az elviselhetetlen terhek, a magyar családok megélhetési nehézségei, amelyek alatt egyformán szenved iparos és kereskedő, üzemtulajdonos és mezőgazdasági termelő, munkaadó és munkás, legyen az szellemi, vagy testi munkával foglalkozó, arra indítják Egyesületünket, hogy folyó évi február 2-án se rendezze meg szokott mulatságát. Teszi ezt annak megfontolása mellett is, hogy a közönség fokozott kiadásai mellett begyűlő bálj jövedelem legnagyobb részét a 32% os állami adó és a rendezési költségek felemésztenék s így a kitűzött célra csak aránylag csekély összeg jutna a közönség áldozatkész adományaiból.

Mivel azonban az árvák eltartásáról, ruházásáról valahogyan gondoskodni kell, azzal a kéressel fordulunk a Református Árvaház jóltevőihez, hogy az idén se vonják meg segítségüket az

árvaktól, hanem adományaikat az 1932 február 2-ikának megváltása címén a mellékelt borítékban (akár a templomi árvaházi perselybe helyezés, akár a lelkészi hivatalokba beküldés útján) bál nélkül is eljuttatni sziveskedjenek a Református Árvaház javára. Az adományokat hirlapilag nyugtázzuk.

Aki egy kis gyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be. Máté ev. 18, 5.

Nagyvárad, 1932 január hó.

A Lorántffy Zsuzsánna
Protestáns Jótékony Egylet.

Bibliai órákon: Hétfő: Óvás hitelő beszédétől. Bölcsesség, emberi rendelések. Kolossé 2, 8—11. Szerda: Krisztus az üdvösség teljesítése. Kolossé 2, 11—29. Csütörtök: Az elrejtett élet. Kolossé 3, 1—4. Péntek: Az ó-ember megöklése és az új-ember felöltözése. Kolossé 3, 5—17. Szombat: Keresztyén házirend. Kolossé 3, 18—4, 6.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák, a gyámok vagy mesterek a lelkészi hivatalokban vagy a vallásanitóknál sürgősen bejelentsék.

Az arany csizma.

Irtó: Vándor Iván.

A község háza előtt asszonyok gyülekeztek. Pirosképu, fejkendő, mosolygó szemű asszonyok, kiknek a kezében jobbról-balról egy-egy gyerek kapaszkodott.

Szép tiszta téli nap volt. A levegőben ritkán kóphék lebegtek és a levelet mint fehér, áttetsző füst szállott az ajkak előtt.

Bent a község házában meleg volt. Egy kis vaskályha öntötte a hőséget a fehér falu szobában. A jegyző, egy köhögős, beesett meli ember, ott állott az öreg király képe alatt a falnál és mind a két hosszú karját kitérve, hívogatta befelé a menyecskéket, meg a gyerekeket.

A szoba tulsó végében egy csomó ruha volt felhalmozva, a földön, egymás mellett, száz pár kis csizma.

Az asszonyok bejöttek és nézték. Nemigen szóltak, csak nézték és szemükkel méregették a kis csizmákat, hogy melyik lesz jó.

— Vagy csizmát, vagy ködmönt — jelentette ki a jegyző — Kinek mire van szüksége, választhat. Bizonytalanul, félénken nyultak azok, akik elől

állottak, a kis csizmák után. Leültették a gyerekeket a lócára, a fal mellett és felpróbálták, nézegették a kis csizmákat.

— Nem kicsi? — kérdezte a jegyző — nem kell kicsit venni, hamar nő ezeknek a síhedereknek a lába — És mivel többen gyűltek a szobába és egyre bátrabban beszéltek, a lárman keresztül, hangosan kiáltotta:

— Nem kell tolakodni. Jut mindenkinék. Egyszerre csak egy beszéljen...

Az asszonyok arca égett az izgalomtól, a gyerekek szeme ragyogott, mint a csillag. Csak egy asszony állott az ajtóban fehér arccal, reszketve, mintha a hideg rázná. Egy négyesztendős fiú kapaszkodott a szoknyája szélébe, egy ijedt, vézna gyerek, kinek éppen most léptek a lábára és szája sírásra görbült.

A sápadt asszony lassan ment előre. Nem is igen ment, inkább vitte a többi. Valami tétova, álomszerű borult az arcára, minden mozdulatára, amint felültette a lócára a gyermeket, amint felpróbálta lábára a kis csizmát, amint nézte, hogy a fiú leugrik a földre, topog, lehajol, uljával nyomkodja a fényes fekete bőrt, aztán felemeli kis lábát és nézi a rézpántot, amely a csizma orrát ékesíti és óvja.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A református iskolásgyermeknek melege ebédjére: Teller József 270, Lovász R. 130, b. Szabó Ilona 25, Tordai Ilona 105, Kutassi Ágnes 70, Gimnázisták 150, Tonk Lili 100, Kulin Julia 100, Vizi Mária 100, B.-köri perselypénz 625, dr Szeghalmy S. 100, Kézimunkából 120 Lei. Természetben: Bányainé 1 kosár dtó, 3 l. tej, Csernák Béláné liszt, káposzta, Szilvássy Jánosné 2 l. zsir és hetenként egy napi ebéd, Internátus: hurka, Plesz Áronné 2 hetenként 2—2 kgr. hus, Teller Zsófi 2 l. zsir, Asztalosné 3 l. zsir, Pap Károlyné 8 l. zsir és hetenként egy napi ebéd, Fazekasné 2 kgr. bab, özv. Resch Mihályné hetenként egy napi ebéd. A főzéssel, tálalással járó szolgálatot az olasz-i bibliakör tagjai teljesítik. 1931 nov. 29-től 1932 január 21-ig bezárólag 1015 gyermek kapott ebédet.

UJVÁROSON:

Az ujjvárosi ref. templomfűtési alapjára a következő adományok érkeztek be: Orbán József 100, Deczky Sándor 50, Székely Gyula 50, Czina István 40 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei.

RÉTEN:

Orgonára: Beke Andrásné 100, Domokos S. 100 Lei. — „Jézus és a gyermekek“ fali olajfestményt adományozott a kultúrterem részére: Nagy László.

Velencei Református kulturteremünkben a Magyar Párt ifjusági szakosztálya kulturális ünnepélyt tart folyó hó 24-én délután fél 6 órakor. Közreműködnek: C. Bodnár Mária írónő, Bakos Olga énekesnő, Lőrinczy Lajos, Árvay Árpád, Csapó Lajos és Kondorossy Gábor hegedűduettel, a magyar ifjusági műkedvelő gárda Széles Gábor vezetésével. Műsor megváltás kötelező (10 Lei).

A jegyző megveregette a fiu arcomkáját és es ettől a mozdulattól a félénk asszony bátorságot kapott. Halkan szólott:

— Hát Józsikám nem kap csizmát?

A jegyző ránézett a resztelő asszonyra, aztán legyintett a kezével:

— Minek mán annak csizma. Az angyalok, a menybéli kék réten mezitláb cicáznak egymással.

Az asszony egy percre lehunyta a szemét. Nem felelt egy szót sem. A szíve azonban összeszorult egy nagy fájdalomtól. Mit mondjon a kis betegnek, ha kéri, hol az ő ajándéka? Mit feleljen, hogy az egészséges mért kapott és ő az ő kis csizmáját miért nem hozta?

Mert olyan szomorúan néz rá a párnák közül a nagy kék szemével, olyan szomorúan és olyan okosan, Hogy örült volna, ha oda teszi az ágy lába elé az új kicsi csizmákat és Józsika nézné. Csak nézne, mert már alig mozdul. Zsuzsa tudta, hogy ez a kis fiu nem menni, hanem repülni fog az ágyból. Angyal szárnyon, hófehér ruhába, fel a jó Istenhez, hogy ott énekeljen az angyalok seregében. Talán nem is baj — gondolta Zsuzsa fuldokolva — legalább nem szenved. Anyám is mondta mindig, jó

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 5 órakor Molnár Károly, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujjváros on: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Szücs János theologus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szücs István,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos délután 4 órakor Szabó Pál theologus szolgál.

A középiskolai tanulók „Bibliaköre“ január 22-én vasárnap bibliát tanulmányozó lelki munkájának 10 éves fordulója alkalmából egész napot betöltő ünnepély keretében emlékezik meg Isten kegyelméről, ki Szent Lelke által csodásan működik a szívekben. Az áldásosnak ígérkező ünnepély főbb részeiben a következő műsorral megy végbe: I. Délelőtt fél 9-től fél 10-ig bibliaóra 5 csoportban. II. Délelőtt 10—11 óráig istentisztelet az olasz-i templomban, Prédikál: Kovács Sándor paplamási-i lelkész. III. Délelőtt 11—12-ig a bibliakör ünnepélyes ülése s a testvér bibliakörök üdvözlése. IV. Délután 3—4 óráig előadás két csoportban. V. Délután fél 5-től fél 6-ig konferencia két csoportban. VI. Délután 6 órakor vallásos ünnepély a leánygimnázium dísztermében. Ugy a helybéli fiubibliakörök tagjait, mint a vidéki körök képviselőit szeretettel meghívják.

Szegények segélyezését a négy (olasz-i ujjvárosi, velencei, réti) nőszövetség nagy hűséggel és szép eredménnyel végzi ezekben a nehéz időkben.

annak, aki meghalt. De míg élt, örvendezett volna, még egyszer utoljára, örvendezett volna ezen a világon, a két kis csizmának.

Megállott az ajtóban, szívére szoritotta kezét, várt egy pillanatig. Ki tudja — hátha míg ő odajárt az osztásnál — ki tudja.

Lassan, félve lopódjott be a konyhába, itt rászólt a nagyobbik fiára.

— Huzd le azt a csizmát, meg ne lássa Józsika a lábodon.

A beteg kis fiu nyitott szemmel feküdt az ágyban, a plafont nézte, nagy, tiszta kék szemével. Az anyja odament hozzá, megfogta a kezét, megcsókolta a homlokát, A gyerek, tiszta csengő hangon kérdezte:

— Hoztál csizmát?

Zsuzsanna úgy érezte, kiszakad a szíve.

— Nem hoztam drágaságom — szólott fuldokolva — mert ott csupa fekete csizma volt. Csunya kemény bőrből. Nagy nehéz sarokkal. Nem bírta volna a te gyöngye lábad, lehuzta volna a te kicsi tested. Holnap reggel bemegyek a városi boltba, onnét hozok én neked csizmát. Abba fogsz te járni. Az lesz a szép csizma. Nem lesz annak a csizmának párja a faluban.

Sok iskolás gyermeket láttak el cipővel, ruhával, sok családot élelemmel, pénzbeli segéllyel, az olasz-leány-bibliakör naponta 30—50 iskolás gyermeknek főz meleg ebédet; árvaházunk tizenhat gyermeket nevel. Egyházunk tagjai tehát helyesen cselekszik, midőn elsősorban nőszövetségeink újján juttatják el adományait a szegényeknek. Ez nem zárja ki azt, hogy akinek módjában van, a római kath. egyház Kharitás egyesületének is ne juttasson. Az apostol intése: Cselekedjünk jót mindenkivel, kiváltképpen a mi hitünk cselédeivel. Gal. 6. r. 10. v.

A református kórház vasárnapján, január 17-én szép közönség jelenlétében tartotta meg dr. Szőke Ferenc nagy érdeklődést kiváltott előadását: A gyermek egészségéről. Kovács Lászlóné Györy Vilmos költeményét: A második asszonyt adta elő igazi átérzéssel, drámai erővel. Kovács Józsefné és Óváry Magda, akiket zongorán Patzkó Magda kísért, kedves énekszámakkal emelték az estét. A műsor kezdetén és végezetén a művészi tehetségekben gazdag Bálint-család klasszikus darabokat játszott, dr. Bálint Sándor hármóniumon, Bálint Emil hegedűn, Bálint Lillike zongorán. Műsor végeztével tíz református kórház sorsjegy kerület kiosztásra a közönség között. A református nőszövetség következő vasárnap esti estéje február 7-én lesz, mikor Papp Lajos tart vetítő-előadást a sportról.

A réti ifjúsági Bibliakörök kulturális ünnepeket tartanak vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a Teleki-utcai Otthonban. 1. Magyar dalok. Réti férfikar. Karnagy Soós András. 2. Megnyitó. Móra Erzsébet. 3. Dézsi Ella klasszikus költőtől szaval. 4. Kisfaludy: „Mátyás diák”. Vigjáték 1 felvonásban. 5. Vörösmarty: „Vén cigány”. Magyar Sándor. 6. „Están' bá a bíróság előtt”. Vigjáték a székely népeletről. Irta D. Kiss Lajos.

Józsika az anyja felé fordította nagy bámuló szemét. Ugy szólott, mintha énekelne.

— Milyen lesz az a csizma?

— Aranyból lesz. Ragyogó színaranyból. A sárkán meg ezüst patkó.

A gyerek arcocskáján átmosolygott az öröm.

— Aranycsizma — sugta — ezüst patkóval —

elhallgatott. Gondolkozott. Kicsi homlokát összehúzta. Mindég így tett, ha valami erősen foglalkoztatta. Egyszer csak megszólalt:

Aranycsizmában, hogy járok a sárban?

— Csakugy, mint más fekete csizmában. Majd kipucoljuk, né félj, drágaságom.

A gyerek megnyugodott. Szépen, csöndesen szendegett. Zsuzsa ott állott az ágya mellett és imádkozott. Néha ráhajolt egyszen. Azt hallgatta, veremég a szíve. Gondolatai össze-vissza zúgtak az agyában:

— Jaj, csak adott volna valamit a jegyző. Akármit, csak hozott volna neki. Egy utolsó örömet, talán megmelegedett volna a kezecskéje tőle, talán sebesebben vert volna a szíve, talán felpirul a kis fehér kepe, egy utolsó örömtől... De így kellett ide jönni hozzá. Üres kézzel, egy hazug mesével — ebben a nagy koldusságban.

7. Magyar dalokat énekel Ertsey Lajos. 8. Podhaneczki: „Kis király”. Dalos mesejáték 1 felvonásban. 9. Dr. Szabó Lajos lelkész zárószavai. 10. A réti Vegyeskar magyar dalokat énekel. Konferál Lukács Emmus. Ünepegy után az ifjúság „Fel barátim” indulót énekl. Belépődij nincs. Adományokat az ifj. bibliakörök részére szeretettel kérünk.

Ujvárosi Ifjúság a Réten. Az ujvárosi ifjúsági bibliakörök Sass Kálmán segédlelkész vezetésével és irányítása mellett kedves estélyt rendeztek a réti imaház kulturtermében, melyet zsofolásig töltött a gyülekezet. Az estély műsorából küönösen kiemelkedett Sass Kálmán segédlelkész előadása az egyházzal és az egyház iránti kötelességekről. Az ifjúság szóló, énekkari és szindarab számokkal szerepelt és bizonyosságát adta, hogy a keresztyén ember örülni is tud. Az az általános óhaj merült fel, hogy többször is rendezzenek az ifjúsági bibliakörök ilyen kölcsönös találkozókat.

Velencei Ref. Nőszövetségünk folyó hó 14-én tartotta meg rendezévi közgyűlését. A szép számmal megjelent tagok a XC. zs. 1. versének elneklése után, figyelemmel hallgatták meg Kiss Károlyné elnöknő multévre visszapillantó és a jövő feladatait vázoló megnyitó beszédét, melyben Isten megsegítő kegyelméért érzett mélységes hálaival s a jövőbevetett jó reménységgel kéri a megjelent tagokat a további törhetetlen hűségre és kitartásra s kéri Isten áldását mostan egybegyűlésünkre s találkozásunkra. A Matkó Mária gondosan szerkesztett titkári jelentése hű képét tárta elénk nőszövetségünk multévi működésének, mely a nőszövetségi munka mind a 4 ágában a nehéz gazdasági viszonyok között is jó Istennünk segédelmével, szép reményekre jogosító

Zsuzsa a kezét tördelte. A másik gyerek a konyhában maszatolt, idebent egyre nőtt a homály, egyre nőtt a csend, Józsika alig plhegett, alig mozdult.

Zsuzsa csak állott és várt. Kint hófehér nagy lepkék játszottak a sötétkék alkonyatban. Megjelentek, kerlingtek, aztán leszállottak. Téli lepkék. Ezüst szárnyu lepkék lepték el az udvart, nagy rajokban, puhán, nesztelen. Mintha varázsszóra megszépült volna minden. Mintha valahonnét, az ismeretlenből érkeznének, hirt hoznának, mintha valaki számára fehér utat csinálnának.

Zsuzsa fájni kezdett. Egy darab fát dobott a tűzre. A láng arany fénye rávetődik a kis fiu hófehér arcára.

Józsika ült az ágyban. Kinyújtotta kezét valami után, amit csak őláttot, ami ott lehetett az ágy végében, ami neki nagy örömet okozott.

— Mit csinálsz drága jó gyermekem? — kérdezte az anyja az ujjongó fiut.

— Elhozták — felhuzom az arany csizmámat.

Zsuzsa szeme előtt fekete lett a világ, megtántorodott. Mire összeszedte magát és eszméini tudott. Józsika az arany csizmában már messzire járt..

kezdetet jelent. Hetenként tartott munkaóráinkon minden alkalommal éneklés és imádkozás keretében bibliaolvasás és magyarázás is volt. A Matkó Benjámint szegényügy pénztáros és Molnár Gyöngyéné nőszövetségi pénztáros zárszámadója számokban kifejezve mutatta fel munkánk eredményét, melyet általában a befolyt jövedelmet egyházi fontos ügyek támogatására, ezek közt jó részben a kultur-terem átalakítására, szegényeink segélyezésére fordítottuk. A megkezdett év munkaprogramjának megbeszélése során a Tokaji-telepei imaház vételárának összehozása mellett kultur-teremünk még nagyon hiányos felszerelésének kiegészítését jelöli meg közgyűlésünk elsősorban megvalósítandó feladat gyanánt. A vezetőség általában a működő tagok hálájának és köszönetének kifejezése után, Kiss Károly lelkész hálaadó és segedelem kérő imájával a LXXXIX. zs. 1. versének elénekítésével ért véget mindvégig lelkes hangulatban folyó közgyűlésünk.

Tógás doktorrá avatás október 17-én volt elsősorban a debreceni egyetemen. Ugyanis az egyetemi tanács elhatározta, hogy ezentúl a doktor jelölteknek a hagyományos kollégiumi tógában kell megjelenni az avatáson. Az egyetemi tanács ezzel is dekumentálni akarja a tradíciókhoz való ragaszkodást s ezzel is büszkén vallja, hogy az egyetem a Kollégium emlőin nőtt fel s a hagyományos kollégiumi szellemet és levegőt akarja tovább is ápolni és fenntartani.

Az újpesti református egyház presbitériuma felirattal fordult a Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, melyben a munkásságnak a hét közepén való bérkiifizetését javasolja. A tapasztalat szerint a hét végén kapott heitibér, tekintve a szombat utáni pihenő ünnepnapot, könnyebben ki fordult munkás testvérünk kezéből, mintha a fizetését a hét közepén kapná, amikor másnap nincs ünnepnap és munkaszünet.

A református vallás követők létszáma a következő: Európában 12,000 gyülekezet van 6,500,000 lélekszámmal. Keletindiában 65 gyülekezet van 40,000 lélekkel. Kinában 643 gyülekezet 11,000 lélekkel. Japán Koreával és Jávával 280 gyülekezet 130,000 lélekkel. Előindióban 10 egyház, 120 gyülekezet 146,000 lélekkel. Filippi, stb. szigetek 231 gyülekezet 20,000 lélekkel. Egész Ázsiában 14 egyház, 550 gyülekezet 1,000,000 lélekkel. Észak-Amerikában van 15 református egyház, 2760 gyülekezet 8,500,000 lélek. Dél-Amerikában 255 gyülekezet, 60,000 lélek. Nyugatindiai szigetek 233 gyülekezet, 60,000 lélek. Afrika 17 egyház, 170 gyülekezet, 1,000,000 lélekkel. Az egész világon 49,000 református egyházközség és 20 millió lélek tiszta kálvini alapon.

Németországban és különösen Angliában, a legfőbbkéletesebb gyermeknevelés hazájában, hogy a gyermeket mennél nagynbb önállóságra ne-

veljék, már 7-8 éves gyermekek is egyedül mennek az iskolába, nyakukon kis táblácskával és a táblácskán az iskola pontos címével. Az iskolából hazamenet a tanítónő ezt a táblácskát megfordítja a gyermek nyakán, amelyen most apja pontos neve és címe áll.

A felekezeti iskolák Hollandiában. Hollandia egyike azoknak az országoknak, ahol az állami és felekezeti iskolák között a legnagyobb a vetélkedés. Minden évben csökken azoknak a tanulóknak a száma, akik a hivatalos állami iskolákat látogatják. Ezek az iskolák az 1930-as évet 480,090 tanulóval kezdték, december végén ez már 473,205 tanulóra csökkent. És viszont a felekezeti iskolák növendékeinek száma 617,047-ről 644,820-ra emelkedett.

A bárány. Van egy templom Németországban, melyen egy bárány van kőből kifaragva, fönn a torony félmagasságában. Az arra utazóknak elmondják a község lakosai a bárány történetét. Több mint száz évvel ezelőtt a templomot egyszer javították és a templom előtti téren nagy kövek hevertek szanaszét. A kőműves állvány szélén állt egy munkás és dolgozott. Egyszer csak félrelépett és lezuhant a magasból. A zuhanást még veszélyesebbé tették az alant heverő kövek. A munkás föltétlenül szörnyet halt volna, ha nem tévelyeg ott éppen egy bárányka, mely a kövek között füvet keresgélt. Erre a bárányra esett az ember egész súlyával. Az embernek semmi baja sem lett, még csak meg sem sérült. De mikor fölkel, ott fektült vérbeborulva, holtan a szegény kis bárány, amely őerte halt meg. Ennek az eseménynek ez emlékére faragták ki a templom kőből a bárányt, emlékeztetül egyszermind arra, hogy így halt meg a mi bűneink súlya alatt összetörve, egykor az Isten Bíránya (Magyar Nép.)

Református Ároaházunk egyik volt növendékét melyik iparostársunk fogadná el tanulójaul?

Örökbe fogadna egy teljesen árva 8-10 éves leány-gyermekek egyik buzgó nagyváradi ref. atyánkfia. Bővebbet az olasz-i ref. lelkész hivatalban.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Tízéves ifjusági munkánk ünnepe.

A nagyváradai középiskolai református tanulók körében 10 évvel ezelőtt indult meg erőteljesebb lendülettel az a belmissziói munka, melynek célja, hogy a kor kívánalma szerint egy lelki közösségbe gyűjtse és a legboldogítóbb világnézetre vezesse a jövő társadalom irányítására méltán elhívott művelt tanuló-ifjúságot, főképen azokat, kik lelki adottságuknál fogva örömmel hallották és fogadták a hívó szót: „jertek el, tudakozzátok az írásokat, mert abban van örök éltetek!”

És az ifjuság — az apostol szavai szerint: „megvetvén az emberi tudományoknak ide s tova hajtó szelét, az embereknek álnokságát, a tévelygés ravaszságához való csalárdságát.” (Eféz. IV. 14.) — az Atya dolgaival foglalkozás komoly vágyával ült le minden vasárnap reggelen — vallástani termében — az igaz hitnek egyedüli tiszta forrása, a biblia mellé s megható elmélyedéssel igyekezett megszerezni a minden bölcseségnek kezdetét, az értelmi műveltség mellé az erkölcsi műveltség drága kincsét, hogy az legyen disze, koronája és a Krisztus legyen nyeresége mind életében, mind halálában!

Hála a kegyelem Urának, aki irányítója a szívek mozdulásának, az ifjuság engedett Isten lelke indításának s a Szentlélek tíz év óta nem szünt meg áldásosan munkálkodni, hogy amit bennük elkezdett, azt jó véghez is vigye az Ő dicsőségére.

Most, hogy a kis „bibliakör” munkásságának 10 éves fordulópontjához érkezett: több jeles lelkész, hittanhallgató és közéleti ifju írja soraiban, hogy pályája megválasztásánál milyen jelentős része van a mi bibliakörünknek. A lelkészi pályán működő ifjak itt nyerték első indításukat. A rádió hallgatósága már sokszor gyönyörködött Tokaji András ifju cellóművész szép játékában, aki a kör nyilvános ünnepélyén szereplésekor szerette meg a cellót. A zeneszerzővé fejlődött Fényes Szabolcs első nyilvános sikerét a kör ünnepélyén aratta. És így tovább.

*

A január 31-én, vasárnap tartandó 10 éves évforduló ünnepélyének egész napi programja a következő:

I. **Biblióra** fél 9—fél 10 óráig: Növekedés a Krisztusban. [Eféz. IV. 14. v.] 5 csoportban. Vezetik: Varga Gedeon, Molnár Károly, Tonk Emil, Péteri Lajos, Szücs János.

II. **Istenisztelet** 10—11 óráig az olasz-i templomban. Prédikál Kovács Sándor paptamási-i lelkész.

III. **Diszgyűlés** 11 órakor a leánygimnázium disztermében. A testvér bibliakörök üdvözlése. A bibliakör történetét ismerteti Horváth Miklós joghallgató.

IV. **Előadás** 3—4 óráig két csoportban: Kisebbeknek: „A tanulás mesterfogásai.” Tartja Molnár Károly olasz-i s.-lelkész. Nagyobbaknak: „Az erdélyi magyar református ifjuság utja.” Tartja Tonk Emil orvostanhallgató, a kolozsvári I. K. E. alelnöke.

V. **Megbeszélés** fél 5—fél 6 óráig közös csoportban: „A biblia jelentősége az ifju életében.” Vezeti Szücs István s.-lelkész.

VI. **Vallásos ünnepély** délután 6 órakor a leánygimnázium disztermében a következő műsorral:

a) Áhitat:

1. Közének: VIII. zsolt. 1. v.

2. Igét hirdet Róma I. 16. alapján Varga Gedeon vall. tan. lelkész.

3. Közének: 283. dics. 1. v.

b) **Ünnepély:**

1. Megnyitó. Tartja Körner József ifj. elnök.

2. Áprily L.: A fejedelemhez. Szavalja Magyarai Vince VI. o. t.

3. Ünnepi beszéd. Tartja Tonk Emil, az IKE alelnöke.

4. Vasvári B.: Ima. Énekli az ifjusági énekkar.

5. Szombati Szabó I.: Mózes. Szavalja Szikszay Sándor V. o. t.

6. Szép élet a diákélet. Előadja Zilahy Endre VI. o. t.

7. Zene trió. Játsszák: Ferenczy Sándor hegedű, Ujfalusy Gábor zongora, Emődi János gordonka.

8. Záróbeszéd. Tartja Pétery Lajos ügyvédjel,
9. Közének: XC. zs. 1. v.

A délelőtti 11 órai ünnepélyes ülésre, valamint este 6 órakor tartandó ünnepélyünkre szeretettel hívjuk református testvéreinket.

A fiu bibliakörök részére gyülekezés reggel 8 órakor a kör helyiségében [ref. internátus épülete], hol a csoportokba osztás történik s jelvény és napi műsor váltható [együtt 5 Lei]. (eon)

Részvényaláírási felhívás.

[A Kálvin Könyvnyomda részvénytársasággá alakítása.]

Alólírott alapítók — mint azt lapunk előző számaiban közöltük — elhatároztuk, hogy Nagyvárad székhellyel a volt Béres-féle, jelenleg **Kálvin Könyvnyomdat** részvénytársasággá alakítjuk 600.000 lei alaptőkével, mely áll 600 db egyenként 1000 lei azaz Egezer lei névértékű, névre szóló részvényekből. Ezen részvénytársaság átveszi a már 23 év óta Nagyváradon működő, Béres Károly és Társai tulajdonát képező könyvnyomdavállalatot, tankönyv és nyomtatványraktárát és az üzemet tovább szándékszik folytatni.

A részvénytársaság alapjául szolgáló tőke ellenértéke ezek szerint a nyomda aktíváiból állana és a vonatkozó leltár bárki által megtekinthető a könyvnyomdavállalat Nagyvárad, Nagy Sándor u. 14. sz. alatti iroda és nyomdahelyiségében.

A részvények korlátlan számban jegyezhetők, az alapítók azonban fenntartják maguknak a jogot, hogy a szükséghez képest a számszerű jegyzéseket (tulajegyzéseket) leszállítsák.

A részvényjegyzések alkalmával a lejegyzett részvények névértékének 10% a készpénzben kifizetendő, míg az alakuló közgyűlés megtartásáig, (aminek idejét lapunkban közlé fogjuk tenni) további 20%, a megalakulástól számított 30., 60. és 90. napra befizetendő további 20, 25 és 25% összeg kamat nélkül. Ezenkívül részvénykiállítás és alapítási költség címen részvényenként 60 lei fizetendő.

A részvényjegyzések és az azokból származó befizetések elfogadására az alapítók felhatalmazással bírnak.

Az aláírásból származó befizetések teljesíthetők a főtitkosleltári és méltóságos Egyházkerület Pénztáránál (Oradea, Őr-utca 1. sz.), a lelkészi hivataloknál, a Nagyvárad ref. Egyház adóhivatalánál, továbbá a Takarékosseg Segély és Takarékszövetkezetnél, Nagyvárad, Szt. László tér 5. sz. alatt.

A részvényjegyzés határideje 1932 február hó 20.

A részvénytársaság határozatlan időre alakul.

Az alapítók fenntartják maguknak a jogot arra, hogy 3 évre az első igazgatóságot kinevezzék.

Az egyházak, pénzügyintézetek és jogi személyek az alakuló közgyűlésen egy meghatalmazott által képviseltetik magukat.

Református Testvéreink!

Jelen vállalkozásunkkal egy olyan intézménynek a megmentéséről van szó, amelyet a mai időkben mi reformátusok, nélkülözni nem tudunk. A Kálvin-nyomda mióta létezik, mindig egyházi ügyünk szolgálatában állott és az abból kikerült sajtótermékeknek egyházunk tagjai sokat köszönhetnek.

Midőn a gazdasági krízis a nyomda sorsát olyképen formálta, hogy az magántulajdonban további tőke hiánya miatt hivatását zavartalanul betölteni nem tudja, akkor egyházunk áldozatkész presbiterei és hívei segítsenek, hogy a nyomdat továbbra is a mi ügyünk szolgálatába tarthassuk. Arról van szó mindössze, hogy legalább 400 olyan egyháztag jelentkezék, aki legalább fejenként ezer lei tőkével hozzájárul a nyomda további fenntartásához.

A vállalat gazdagon felszerelt modern berendezése jóval nagyobb érték a kibocsátásra kerülő 600 darab részvény áránál, tehát a befektetett tőke a legteljesebb mértékben biztosítva van, annak jövedelme pedig a betétkamatot még a legsúlyosabb gazdasági viszonyok között is biztosítja.

Bizunk abban, hogy egyházunk tagjai ezen áldozatra, még a mai nehéz időkben is készséggel vállalkoznak, különösen amikor arról van szó, hogy elsősorban a mi hivatalos kiadványaink, mint egyházkerületünk hivatalos lapja, a Református Híradó, Árvaházi Képes Naptár és sok-sok más nyomtatvány további zavartalan megjelenését biztosítsuk.

Egyházunk hí fiait különbség nélkül, vegyék ki részüket tehetségük szerint e nagyfontosságú terv megvalósításából. Kérünk mindeneket, hogy részvényjegyzés céljából jelentkezzenek a fent megjelölt helyeken minél előbb.

Nagyvárad, 1932 január 23-án. *Mónus Sándor* gyáros, ipartestületi elnök, *Csernák Béla* ref. lelkész, *Vaday Béla* esperes, *Dr Ujfaluassy Sándor* ügyvéd, *Balajthy Jenő* ref. lelkész, *Dr Szeghalmy Sándor* ügyvéd, *Vargha László* egyh.-ker. számvevő, *Papp Sándor* ny. [p. ű. főtanácsos, *Fodor József* ref. lelkész, *Dr Sarkady Sándor* ügyvéd, *Kovács József* egyh.-ker. pénztáros, *Béres Károly* nyomdatulajdonos.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 február 2. megváltása című 1000 Leit: Walszlovich Emil. 500 Leit: Erdélyi Bank. Agrár Takarékp., Átalános Tkp. 300 Leit: Egyesült Bank, Olasz-i Nőszövetség, dr Szeghalmy Sándor 200 Leit: Csernák Béla, 100 Leit: Szentpály Gyuláné (Sebess Gyula koszorújának megváltása). Lakatos Etus, Buttyka Lajos, Református Kör, Simó Béla, Homolyá Etelka, Asztalos Jánosné, Csernák Józsefné. 60 Leit: özv. Száva Antalné. 40 Leit: Bokross Nővérek. 20 Leit: a 717. sz. 10 Leit: Nagy György.

UJVÁROSON:

Az 1932 február 2. megváltása címén:
500 Leit: Polgári Takpt., Biharmegyei Takp. 250 Leit:
Takarékoság. 200 Leit: Sulyok István.

VELENCÉN:

1932 február 2. megváltása címén:
Szabó Lajos 40 Leit.

RÉTEN:

1932 február 2. megváltása címén:
Bodó Zsigmond 50 Leit.

Orgonára: Pénzes Viktor 300, Bondár István
50 Leit.

H I R E K**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kovács
Sándor paptamással lelkész, este 5 órakor Molnár
Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) dél-
után 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor,
valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában) szere-
tetvendégséggel: délután 5 órakor Süss Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szücs István,
délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt
10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos,
délután 4 órakor Szücs János teológus szolgál.

Esteli órák: Hétfő: Az Ige áldott hatása.
1. Kor. 1—17. Kedd: A keresz-
től való beszéd. 1. Kor. 1, 18—31. Szerda: Isten
elrejtett bölcsessége. 1. Kor. 2, 1—8. Csütörtök:
Hogyan lehet a bölcsességet megismerni. 1. Kor. 2,
9—16. Péntek: A lélek bölcsessége a szolgálatban.
1. Kor. 3, 1—8. Szombat: Az örökkévaló funda-
mentum. 1. Kor. 3, 9—23.

**A velencei ref. nőszövetség és leánybiblia-
kör** tea délutánt rendez folyó hó 31 én kulturter-
münkben pontosan fél 6 órai kezdettel, melyre nem
csak a nőszövetségünk és bibliakörünk tagjait, de
gyülekezetünk minden tagját szívesen látja és szere-
tettel meghívja a rendezőség. A költségek fedezésére
személyenként 10 lei befizetését kérjük. Felülfizeté-
seket a szegénytanulók vallás-könyvvél ellátására
köszönettel fogadjuk. A tea mellé szórakoztatásul
szolgál: Árkossy Gabriella szavallata, Barna Ilonka
cimbalomjátéka, Kiss Kató tréfás monológja. Csapó
Lajos és Hámos Mihály zenejátéka. Konferál: Zöldi
Böske.

**Magyar kultúrnap volt vasárnap Várad-
velencén.** Lelkes, magyar kultúrnapot rendezett
a Magyar Párt ifjúsági szervezete vasárnap délután
a kolozsvári-utcai református kulturházban. A kultúr-
napon résztvett Halász Gyula váradvelencei róm.
kath. esperes-plébános és Kiss Károly ref. lelkész.
A mélyenszántó gondolatokkal teli megnyitó beszédet
Kiss Károly ref. lelkész mondta, mely után Bodná
Mária író nő olvasta fel egyik szép novelláját. Csapó
Lajos és Kondorosi István nagy tetszés mellett adott

elő két szép hegedű-duettet. Árvay Árpád szintén
novellát olvasott fel, amellyel nagy tetszést aratott.
A műsor legmelegebb száma Bakos Olga ének-
művésznő szereplése volt, akinek érzéssel és nagy-
szerűen beosztott énekművészettel előadott magyar
dalait a közönség lelkes tapsokkal ujrátartta meg.
Szilvássy Vilma rutinos szavallata általános tetszést
aratott és a közönség kitűnően mulatott a magyar
ifjúsági műkedvelők által előadott parasztkomédián
is, melyet ezúttal is Széles András, Kozma György,
Telegdi Margit és Telegdi Vilma vittek sikerre. A
műsort Halász Gyula tb. kanonok-apát magasröptű
zárószava zárta be. A műsort szellemesen konferálta
Szücs István segédlelkész, Fremda Béla pedig mű-
vészi átérzéssel és magyaros temperamentummal
kísérte hegedűn az énekszámokat.

Réti Református Nőszövetségünk vasárnap
délutáni ünnepségén „A tiszta szívű” felolvas: dr
Szabó Lajos lelkész, „A mai nőről” előadást tart
Daróczi Lajos, Reményik verseket szavall Szücs János
teológus. Régi egyházi dalokat énekel Puskás
Imréné úrasszony. Az ünnepség fél 6 órakor kezdődik
a réti kulturteremben. Belépődíj nincs.

A réti református ifjúság vasárnap, január
24-én délután fél 6 órai kezdettel az ujvárosi hívek
előtt mutatkozott be az új kulturházban. A termel-
észfoglalásig megtöltött közönség előtt a réti református
Vegyeskár énekelt magyar nótákat Soós András kar-
nagy vezetése mellett. A nagy sikerű műsort Móra
Erzsébet mélyenszántó beszéde vezette be. A műsor-
ban Dézsi Ella, Társi László és Magyar Vince szava-
latokkal, Ertsey Lajos magyar nótákkal szerepeltek,
míg az ifjúság kipróbált műkedvelői négy igen sike-
rült színdarab előadásával arattak sikert és elismerést.
A műsor Daróczi Kiss Lajos, a fiatal író, zárószavall-
al ért véget. Utolsó számként a nem régen alakult
Férfikar adott elő egy szép dalt, tanubizonyoságot
adva arról, hogy szakavatott kezekben szép jövő
áll az énekkar előtt.

Ifjúsági munka Görögországban. Érdemes
felfigyelni arra a tényre, hogy a közel egy évszázados
multa visszatekintő Keresztyén Ifjúsági Egyesület
milyen hatalmasan terjed a világ minden részében, a
nem protestáns államok határain belül is. Ennek
okát feltétlenül a KIE hódító vezéreszméinek dinami-
kus erőiben kell keresnünk. E nyáron egy hónapot
töltöttem Görögországban, hogy az ott megindult
KIE munkát tanulmányozzam. Nagy meglepetések
várakoztak reám. Két nagy városban: Athénben és
Szalonikiben indult meg nagyobb mértékben és siker-
rel a munka. A másik két helyen: Corfu szigetén a
mostoha körülmények miatt abba maradt. Syrosban
pedig csak most kezdődik. Athénben az állam némi
támogatásával szép kétemeletes házban folyik a
munka, amely épület azonban tekintettel a tagok
nagy számára (tavaly 19,212 tag) már nem elég. Van
ebben az egyesületben angol, francia, német nyelv-
kurzus; tanítanak itt kereskedelmi számtant, gyors
és gépirást; van mandolin zenekaruk stb. végeznek
szolgálatokat az iskolás gyermekek, árvák, rabok,

katonák között. Mozi, színház, kultur és egyéb szórakoztató, vagy közművelődő előadásokat tartanak. Fizetett papok által végeztetnek istentiszteleteket a katonák között. Űzik a sport majdnem minden ágát. A négy-öt évvel fiatalabb s ma már 10—12 év óta fennálló szaloniki-egyesület még gazdagabb és munkája is elég széleskörű. Itt Szalonikiben épült Európa legnagyobb és legmodernebb KIE palotája. Ebben a hatalmas háromemeletes épületben megtalálja minden ifju és felnőtt mindazt, ami testileg és szellemileg műveli és szórakoztatja. Csak sajnos egyet nem fog megtalálni, amit a protestáns szellemű KIE ben s különösen nálunk — miért boldogok és büszkéek lehetünk — megtalálhat: az evangéliumot. A lelki képzés, a bibliás munka, bibliakörök és eszmecserek, amik pedig más szint kölcsönöznének a görög KIE nek, hiányoznak az egyesületből. Ez azonban nem a KIE hibája, hanem a görög-keleti orthodox egyházé, amelynek az az álláspontja, hogy a lélek ne önmaga, hanem a lelkész útján keresse az egyházban, vagy még helyesebben annak a templomában minden lelki igényének kielégítését, mert csak ő hivatott erre, mint az üdv letéteményese. Kezdetben a görög-keleti egyház feltűnően is érezte ellenszenvét a KIE iránt, ami azonban az utóbbi években enyhült annyira, hogy a vezetőségben helyet foglal egy-két orthodox főpap is. A két nagy görög egyesület, az athéni és szaloniki-i a külön kis vidéki táborukon kívül minden évben körülbelül 5 év óta egy nagy nemzeti tábort gyűjt össze Pílionban, a tengerparton. Ebben a táborban voltam három héttig, mint vendég s tartottam előadásokat a mi hazai viszonyainkról. Itt ismertem meg és szerettem meg e görög fiukat, akik Hellas derült ege alatt derült lélekkel készítik a KIE útján egy testben-lélekben megújított keresztyén világ jövődjét. *Kiss Tihamér.*

Nagy Sándor debreceni tanár szenzációs felfedezése. Nagy Sándor főgimnáziumi vallásánár a kollégiumi könyvtárban az „Estvelli könyörgés“ című 1672-ből származó régi kötet lapjain kéziratos kottajegyekre bukkant, amelyekről kifűnt, hogy azok harmincnegyzéki régi egyházi ének szöveggel ellátott melódiái. Azt is meg lehetett állapítani, hogy az énekek mintegy 400 évesek. Tizenegy melódiának eddig a szövege ismeretes volt, de dallama csak most került napvilágra, míg a többi huszonnégynek sem szövegét, sem dallamát eddig nem ismerték. A felfedezés rendkívül becses a XVI. századbéli magyar egyházi zenetörténet szempontjából.

A spanyol protestánsok. Az evangéllumi egyház spanyol földre ültetett szőlő, messzezenegőn hirdeti Isten ulainak csodálatos voltát. Luther szava még alig hullámozott át a germán lelkeken, már is követők támadtak túl a Pireneusokon. Valladolid és Valencia városaiban megsokasodtak az Ur választottai. Működésbe lépett az üldözők hada s a történelem legvéresebb inkvizicója beszél az ő „építő“ szelle-

műkről. A kegyetlenségéről híres spanyol Fűlöp király volt a „nemes ügy“ pártfogója. Észteendőkn át börtönök és máglyák emésztették Krisztus követőit. Olyan véres szűretje volt az evangéllumi szőlőtőnek, hogy már emberfia nem bizott az új termésben. De ekkor Isten alátekintett. Három kemény század után újra gyümölcsöt ad az áldott tőke. A német Fiedner és más pásztorok újra felemelték az evangéllum elejtett zászlaját: az Ige hirdettetett. És most az összeomlott jezsuita birodalomban Moszkva keze szeretné készíteni az új történelmet. De él az Evangéllumi egyház; új reformáció készül, csak legyünk készek imádságainkkal támogatni azt a kis sereget, mely hivatott megmenteni a félsziget népét a jezsuita és bolsevik befolyásoktól egyaránt.

Református Árvaházunk egyik volt növendékét melyik iparostársunk fogadná el tanulójául?

Örökhöz fogadna egy teljesen árva 8—10 éves leány-gyermekeket egyik buzgó nagyváradi ref. atyánkfia. Bővebbet az olasz i ref. lelkész hivatásban.

Lépjén be a Népszövetségi Hitelintézet piculásába!

A Népszövetségi Hitelintézet január 1-ével a XX-ik évtársulattól nyitja meg, melybe letszésszerinti **HETI** vagy **HAVI** befizetéssel már is lehet belépni. — A tagok előnyös fizetési módokat mellett alapszabályszerinti olcsó kamat mellett kapnak kölcsönt.

HÁROM ÉVIG TARTÓ évtársulat lejártaival a befizelt összeg az osztalékkal együtt kifizetetik.

Betétekre magas kamatot ad.

Népszövetségi Hitelintézet Oradea—Nagyvárad,

Strada Prințul Carol 5. Katholikus Kör-épület.

Kálvin könyvnyomda

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében. Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kladótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei. Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az ifjúság ünnepe.

A január 31 én, vasárnap lefolyt ifjúsági ünnepély kétségtelenül mély nyomot hagyott úgy az ifjúságnak, mint azoknak lelkében, kik az egész napot betöltő ünnepély valamelyik részének tanúi voltak, mert úgy részleteiben, mint egészében, a középisk. ifjúság bibliaköre munkálkodásának 10 éves u. n. jubileumi ünnepe, tartalma, eredménye és sikere arról győzhetett meg mindenkit, hogy az ifjúság él teste, lelke forr, a benne rejlő természetes fejlődési erők duzzasztják, feszítik, hogy hasson, alkotson; meggyőzhetett mindenkit arról, hogy az ifjúság növekedő szőlővessző, természetes kacsaival szilárd támaszt keres, melybe belekapaszkodhasson, hogy fejlődni tudjon, melybe belefogózhasson, hogy ne a földön vergődjék s el ne pusztuljon.

Meggyőzhetett mindenkit, hogy a mai világ-nézetek, kavargó harcában milyen áldás, hogy az anyaszentegyház odanyújtja támogató jobbát az ifjúságnak s hallatja Isten szavát, nem adatott ég alatt más név, mely által kellene megtartatnunk, mint a Krisztus neve.

És hála tud lenni ezért a felényújtott támaszért, irányításért, lelkéből önként szakadnak fel a köszönő szavak.

***

A friss, zuzmarás szép téli reggelen ünnepi örömmel arcán, korán együtt volt az ifjúság. Molnár Károly s lelkész rövid megnyitója után több csoportra oszolva vett részt a biblia órában. Efez. IV. 14—15. v. alapján ez óra vezető gondolata volt: Krisztusban úgy növekedünk, ha hitel valljuk az igazságot, az evangéliumot, melyet kijelentett s cselekedtünk, a szeretetet, melyre példát adott.

Majd az olasz i. templomban a bibliakör egykori buzgó tagja, kitűnő elnöke Kovács Sándor paptamási-i lelkész tartotta meg alkalmi ünnepi szép beszédét Zsolt. 119. r. 9. v. alapján. A világ szerteágazó s hívogató útja között egyetlen igaz ut Istent utja s azon tarthatja s őrizheti meg magát tisztán az ifjú.

Istentisztelet után következett a kör diszköz-

gyűlése, a legkedvesebb s talán legmeghatóbb eseménye a napi ünnepnek.

Ének, imádság és Körner József ifj. elnök megnyitója után Horváth Miklós joghallgató, a kör volt jeles tagja ismertette a bibliakör 10 éves eseményeit, az ifjúság megszerette a bibliát, a testvéri kapcsolatot teremtett az alsó és felső osztályos diákok, valamint a különböző foglalkozású iparos tanulók között; kapcsolatot keresett és munkált vallásos és irodalmi ünnepélyek tartásával a református és érdeklődő közönséggel, a bibliakör által bekapcsolódott az ifjúság az erdélyi egyházkerület által országosan megindított ifjúsági munkába, szolgált az anyaszentegyháznak 1925—26-ban theologus hiány idején vidéki egyházakba legátusok küldése által s szolgál ma is olykorai kísérettel a missziókban.

Következett a testvér bibliakörök küldöttjeinek üdvözlése, Két kedves leány Bethlendy Ilonka a tanítóképzős leányok és Földesi Ilona az újvárosi leánybiblikör, Tonk Emil alelnök az Országos Ifj. Ker. Egyesület, Szűcs Lajos joghallgató a jogász ifjúság, Szabó Béla az újvárosi, Társi László a réti, Fehér János a velencei fiubibliakör nevében megindító s komoly figyelmet érdemlő beszédekben kívántak áldást a további munkára.

Ezeket a kedves üdvözléseket együttesen Sarkadi Zoltán köszönte meg formás beszédben.

Majd Magyar Sándor felolvasta s az ifjúság diszközgyűlése egyhangú komoly határozatával tette magáévá a következő ünnepélyes vallástételt:

„A nagyváradi középiskolai református tanuló ifjúság bibliaköri munkálkodásának 10 éves fordulójára ünnepén kinyilatkoztatja és meggyőződéssel vallja, hogy Istennek kijelentett ígéje az Úr Krisztus igaz evangéliuma. Istennek ereje, Istennek hatalma és üdvösségünkre a legszükségesebb, a legszentebb mennyei tudomány.

Ezért a szentírást olvasni, a bibliakörben s istentiszteletben minél gyakrabban résztvenni továbbra is szent kötelességének ismeri, egész életében Isten törvénye, Jézus példája szerint élni, Istent félni, embertársait szeretni, magát a bün-

től tisztán tartani, a jóban gyakorolni igyekezni, ősei evangélium szerint reformált egyházában és annak tiszta hitében egész életében rendületlenül megállani törekszik s attól szerencse, vagy szerencsétlenség, csábítás, vagy fenyegetés el nem tántoríthatja, hanem ebben kíván mind élni, mind halni!"

Végül őszinte elismeréssel és hálás köszönettel adózott az ifjúság a kör két vezető tagja, pártfogói, valamint a kör irányításában kezdettől fogva példásan tevékenykedő s áldozatkész védnökének, a Magyarországra távozott dr. Olasz Béla presbyternek, ki úgy lelki, mint anyagi javával készséggel segítette az ifjak nemes törekvéseit.

Az ifjúság érdeklődését méltán keltette fel délután Tonk Emil az I. K. E. alelnöke, orvostanhallgató előadása: „Az erdélyi református ifjúság utja“-ról.

A mai általános világcsőd mélyen véste bele magát az ifjúság szívébe és ezt a nyomoruságot legfájóbban érező ifjúság lesz a jövőendő. Ez az ifjúság ma két típusban él. Egyik a reménytelenség ifjúsága, nem remél semmit, hogy e szenvedésből kivezető út legyen, a másik a tenni vágyó ifjúság, mely keresni, építeni akar, hogy kivezető utat találjon. A jövőendő építéshez alapot kell vetni, a diák, az iparos, a földműves ifjúságnak munkás, becsületes, jellemes ifjúságnak kell lenni, csak ez építheti a jövőt, mint azt a történelem tanítása is bizonyítja.

A kisebb tanulók körében Molnár Károly s. lelkész tartott élénk figyelemmel kísért előadást „A tanulás mesterfogásai“-ról. Egy 11 éves fiút a pohár csengése vezetett nagy fizikai felfedezésekre. Meglátta, hogy az Isten sok titkot rejtett el körülöttünk és nem nyugodott, amíg erre reá nem jött, aztán meglátta, ezek a dolgok egymással olyan szoros összefüggésben vannak, hogyha valamit figyelmen kívül hagy, nem tud tovább menni.

Ezért nem volt unalmas számára a tanulás, mert tudta, hogy az az Isten akarata, az hogy megismerje ezt a világot. Amíg természetesen ezt vizsgálta, szeme mindig az Istenre nézett. Arra, aki mindezeket teremtette. Soha sem fogott imádkozás nélkül munkájához. Ha valamit nem értett, addig kutatózott, kérdezt, amíg megértette. A fiukat a tanulás segíti abban, hogy megismerjék az élet titkát. De van egy nagy akadály, ennek legyőzése is mesterfogás. Meglátani, hogy én vagyok a bűnös, akit Krisztus megváltott, hogy tiszta és tökéletes legyek s ezért ne kiméljek semmi fáradságot.

A felkért előadó akadályoztatása miatt „A biblia jelentősége az ifjú életében“ tárgyú konferenciát Kovács Sándor lelkész vezette.

A bibliák címlapján hajdan e szavak állottak:

„Elég az egész világnak“. Ez a pár szó fejezi ki a biblia jelentőségét, a világ, az ember életében. S az ifjúság életében? Az önkéntes vallomások azt mutatták, hogy egyik fiu egy nap sem tudja nélkülözni, a másik érzi, hogy ha bibliája nincs vele, mellette, nem nyugodt és nem boldog, a harmadiknak lelke sok kérdésére ad megnyugtató választ.

* * *

Az este 6 órakor tartott vallásos ünnepély áhitat vezette be, melyet Varga Gedeon vall. tan. lelkész tartott Róma I. 16. v. alapján: az apostolok példája szerint ha a gunyolódó világ előtt nem szégyellte az ifjúság kezébe venni a bibliát, bátran hittel álljon meg ősei hitében a dermesztő közöny, a nyílt hitetlenség, a hangos istentagadás, elfogultság és csábítás veszedelmei között is!

Az ünnepély középpontjában Tonk Emil, a kör volt kitűnő tagjának, most az Országos. Ker. Ifj. Egylet alelnökének ünnepi beszéde volt.

Megállapította: a háborúelőtti boldog béke-években az egyetemes egyház nem fordult olyan gonddal az ifjúság felé s nem hajolt hozzá olyan szeretettel, mint azt a jövőendő nemzedék értéke, sorsa méltán megkövetelte volna, csak amikor a méreteiben és pusztításában borzalmas háború összetörte a jelennek minden értékét, súlyosan ösztönző felelősségérzettel indította meg a jövő megmentését az ifjúság lelki gondozásán keresztül.

Az ifjúsági munkának Nagyváradon megindítása céljából már 1917-ben itt jártak és előadásokat tartottak Viktor János budapesti theol. tanár és Megyericsy Béla, az ifjúsági munka országos titkára. 1918 őszén Megyericsy Béla már az időt is kitűzte a szervezkedésre, mikor a forradalom kitört s az országos titkár jövelele elmaradt. De az ifjúság sorsát szíven hordozta egy lelkes presbyter (Dr. Szeghalmy Sándor), akinek agitációjára alakult meg 1919-ben az ifjúsági énekkar előbb Ritókh István, majd Gerencsér József vezetése alatt. Ez volt a bibliakör prehisztorikus kora. A maradandó szervezetet 1921. október 30-án alakította meg a még akkor sok tagot számláló középiskolai ifjúság. Akkor jött Nagyváradra Fugyivásárhelyről Varga Gedeon vallástani lelkész, aki a középiskolai ifjúság vallástaniásával biztatván meg, készséggel vállalta az énekkar vezetését is. Az összejövetele óráról a biblia sohasem hiányzott; bár az irányzat a kör első esztendeiben [1921—1924] inkább önképzőkör jellegű.

A kolozsvári theol. professzorok 1924. ápr. 5-iki látogatása után dr. Imre Lajos állandó összeköttetésben marad ifjúságunkkal, melynek munkája határozottan bibliaköri jelleget ölt. Nagy hatással van ifjainkra az ifjúsági konferenciákon megjelenés, ahonnan a váradiak még sohasem maradtak el. Így következik el a kör harmadik korszaka

[1927 től], amikor a nagyobb és kisebb ifjak külön csoportokba oszolva látnak neki a Biblia tanulmányozásának.

A nagyon érdekes beszédet előadó azzal fejezi be, hogy a jövő az ifjúságé, ez az ifjúság pedig a Krisztusé igyekszik lenni!

A műsor löbbi számaiban Magyar V., Szikszay S. szavalattal, Zilahy E. derűs jelenetével, az ifj. énekkar szépen előadott énekével szolgáltak reá a jelenlevők dicséretére.

Ferenczi Sándor, szintén volt köri tag a kitűnő művészhajlamu ifju Vietti hegedű-duettel aratott szép sikert, Kertész Lajossal együtt.

A lelkiekben áldásos, a régi és új tagok és diáktársak találkozásában kedves ünnepet és napot Pétery Lajos nagyszalontai ügyvédjelölt, első gimn. korától tevékenyen buzgó volt tag záróbeszéde zárta be, amellel tett bizonyosságot, hogy az életbe kilépett művelt ifjut a bibliakörben kifejlődött lelki erők tarthatják meg, mert „ha Isten veünk, senki sem lehet ellenünk“.

* * *

Egyházunk elnöksége részéről örömmel látunk úgy délelőtt, mint délután dr Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnokot, Csernák Béla lelkészt, dr Szeghalmy Sándort a kör lelkes diszelnökét, Hajdu György, Széles Kálmán, Nagy László, Kiss Antal presbitereket, az olasz-i nőszövetség elnök-nőjét s buzgó tagjait.

„Az egyedül bölcs Istennek, a Jézus Krisztus által dicsőség mindökké“.

(—con.)

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: N. N. testvére halálának évfordulóján 60 Lei.

A szegény iskolásgyermek ebédeltetésére: Szeghalmy Julia 100 Lei.

Ref. Híradóra: özv. Péter Jánosné 20, Lengyel Imre 80 Lei.

1932 február 2. megváltása címén: 300 Leit: dr Thúry Kálmán, Székely Sándor, 200 Leit: özv. Resch Mihályné, özv. Darvassy Lajosné, Domokos László, Szeghalmy Julia, özv. Fekete Józsefné. 100 Leit: özv. Steinhacker Mihályné (Gyémánt Mihály koszorúja megváltása címén), Szilvássy János, 734. szám, Varga József, Borsi Jusztin, dr Sarkady Sándorné, özv. Irbázy Jánosné, özv. Kiss Béláné, 35. szám, Antal Mihály, Gara József, Kiss Antalné. 60 Leit: özv. Szabó Gyuláné, özv. Demján Istvánné, Lakatos István. 50 Leit: Török Károly, Editke, Sz. Gy., Bihari Lajosné. 45 Leit: 149. és 727. szám. 40 Leit: özv. Szilágyi Gézáné, özv. Szentmiklósy Györgyné. 30 Leit: 385. sz. 20 Leit: M. Gy. 24. szám. Vajna Ferenc, Nagy János.

UJVÁROSON:

1932 február 2. megváltása címén: 1000 Leit: Andrányi-cég. 300 Leit: Diósy cég. 200 Leit: Halász Elemér és neje. 100 Leit: Uvárosi Nőszövetség, Adorján Emil, özv. Balogh Istvánné, Kiss Géza, Czillér Imre, Sipos József, Tóth Daniekné, Szabó Lajos. 50 Lei: özv. Nagy Jánosné, Nagy Imre.

VELENCÉN:

1932 február 2. megváltása címén: 100 Leit: Kiss Károly, Matkó Benjámín, Fenyák Ferencné, Tóth Gusztáv, Rollinger Vilmosné. 50 Leit: Oláh János, Szabó Lajos, Illés Sámuel, Argyeián Jánosné, Végh József. 40 Leit: Biró Albert, Csapó Lajosné, Hajdu Bálintné. 20 Leit: 85. szám, N. T.

RÉTEN:

1932 február 2. megváltása címén: 100 Leit: Goldburg Ferencné, özv. Szilágyi Lajosné, Labancz Mihályné, Saja Imre, Juhász Béláné. 50 Leit: Benczik Jánosné, özv. Postás Jánosné, Takács Endre. 20 Leit: Huszár István, Putnok István. 10 Leit: Sándor József, Köpe Mihály, Dull Károly, Szilágyi István, továbbá: Nagy Károly 5, Serdült Antal 5, Nagy Lajos 4, Gál Károly 2 Leit.

Szegényeknek: özv. Szilágyi Lajosné (férje halálának évfordulóján) 200 Lei.

Orgonára: Bodó Imre és neje 300 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Dr Schilling Árpád alma.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla' este 5 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szücs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Mid van, amit nem kaptál? I. Kor. 4, 6—13. Kedd: Nem beszéd, hanem erő. I. Kor. 4, 14—21. Szerda: A régi kovász. I. Kor. 5, 1—13. Csütörtök: Áron vétette meg. I. Kor. 6, 14—20. Péntek: A gyönggékkel való magatartás. I. Kor. 8, 1—13. Szombat: Ne akadályozzuk meg az evangélium munkáját. I. Kor. 9, 1—2.

A Református Kör Ifjúsága a Réten. A Református Kör műkedvelő ifjúsága vasárnap (7 én) délután fél 6 órai kezdettel a régi református kulturteremben tart előadást. 1. Zenekari nyitány. Karnagy: Soós Andás. 2. Megnyitó, Daróczy Lajos író. 3. Diszpenzáció. Vigjáték 1 felvonásban. 4. Szavalt: Dézsi Ella. 5. Narancsvirág Dráma 1 felvonásban. 6. Magyar nóták: Herlitska Ica. 7. Nevető ember: Társi László. 8. Szavalt: Bancsik Barna. 9. Ügyvédbojtár. Vigjáték 1 felvonásban. 10. Záró szó: Nagy P. István. 11. Zenekari induló. Szereplők névsora: Gál Böske, Gál Irén, Herlitska Ica, Nagy Ima, Biró Elemér, Karalyos Sándor, Bancsik Sándor, Bancsik Barna, Erdei Lajos, Csete József, Derecskei Lajos, Tóth László. Konferál: Lukács Emmus. Belépődij nincs. Adományokat kulturális célokra (10 lei műsor) kérünk

Az ujoáruai ref. Nőszövetség február 7-én vasárnap délután 5 órai kezdettel műsoros tea-délutánt rendez, tombolával egybekötve, melyre a nőszövetségek tagjait szeretettel meghívja és várja.

Az olasz-i református nőszövetség vasárnapi kulturstélyét február 14-ére halasztja, amikor Papp Lajos a Turista Egylet főtitkára fog előadást tartani a „Sport és az ifjuság nevelése” címen, Eőadását veiltettképekkel kíséri.

Az evangélikus nőegylet folyó évi február 7-én délután 5 órakor tartja a szegények javára rendezett műsoros estéjét a Kath. Kőr nagytermében. A magas színvonalu estre felhívjuk olvasóink, híveink figyelmét.

A Regátból jött baba három kis gyermekével özvegy Bercse István munkanélküli kőműves segéd, akit nagy nyomorából a bukaresti református lelkészi hivatal emelt ki, adott neki utiköltséget, hogy hazajöhessen, mert Bukarestben már a végső pusztulás fenyegette a családanya nélkül maradtakat. Az olasz-i nőszövetség látta el a hajléktalan kis családot élelemmel és újabb utiköltséggel, hogy az apa illetőségi helyére, Nagyszalontára mehessen tovább. A bukaresti református egyház gyülekezeti lapja hétről-hétre megrázó színekkel festi a Regátba elhanyagolt református magyarság sorsát. Minden magyar lakta helységnek, főleg a lelkészi hivataloknak állandóan nyilván kellene tartani a Regátba csak ideiglenesen elment testvéreinket is s lemenetelükről a legközelebbi lelkészi hivatalt értesíteni, hogy az összeköttetés, a szemmel tartás, a rá gondolás s a gondoskodás állandó legyen. Isteni parancs a pogányok között terjesztani az evangéliumot, De Isten üzenete az is: Cselekedjétek jót mindenkivel, kiváltképpen a ti hitetek cselédeivel! Felhívjuk gyülekezetünk tagjait, hogy ha családjukból, szomszédjukból valaki lenn él a Regátban, annak pontos címét írják fel egy szelet papírosra és adják be a lelkészi hivatalokba, hogy az eltávozottakat nyilvántartásba vehessük. Már több veszendőbe induló gyermeket megmentettünk a Regátból. Érezzük, hogy felelősek vagyunk a mi atyánkfiaikért! Senki sem mentetheti magát kairi szavakkal: Avagy őriző pásztora vagyok-e az én atyámfiaimnak!

Velencei Ref. nőszövetségünk és biblikőrünk január 31-én tartott kulturstélye a kultúrtermét megtöltő közönség jelenlétében a mindennapi élet gondjait, bajait pár órára feledtető, kedélyes hangulatban folyt le. A közönség kellemes szórakoztatását szolgálták: Barna Ilonka cimbalomjátékával, Árkossy Gabriella és Kiss Kató szavaiatával, Schittenhelm Rózsi, Balogh Etus, Molnár Rózsi tréfás hármas jelenetükkel, Csapó Lajos hegedűjátékával. Úgyesen konferált Zöldi Böske, Süteményt, cukrot, teát adtak: Papp Irénke, Botos Károlyné, özv. Schittenhelm Alajosné, Zöldi Gáborné, id. Főris Péterné, özv. Nagy Lajosné, Kiss Károlyné, Kiss Margit, Matkó Mariska, Németh Mariska, Doiák Gyözőné, Ujlaky Károlyné, Szilvássy Istvánné, Szűcs Lajosné, Pénzes Juliska, Valentik Endréné, Rőff Józsefné, Molnár Gyözőné, özv. Fekete Sándorné, Csapó Lajosné. A közreműködőknek s adakozóknak ez uton hálás köszönetet mond a Rendezőség.

A TAKARÉKOSSÁG

segély- és takarékszövetkezet Nagyvárad

1932. január hó 1-ével

új hetibefizetési évtársulatot nyitott.

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalkalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszivódnak a pénzintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen

hetibefizetési (piculás) könyvecskét

és helyezze el felesleges tőkéjét

kamatozó betétként

intézetünknel.

Minél nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalkalmat és megélhetést biztosít.

Lépjén be a Népszövetségi Hitelintézet piculásába!

A Népszövetségi Hitelintézet január 1-ével a XX-ik évtársulatát nyitja meg, melybe felszesszerinti **HETI** vagy **HAVI** befizetéssel már is lehet betépni. — A tagok előnyös fizetési módzatok mellett a lepszabályszerinti olcsó kamal mellett kapnak kölcsönt.

HÁROM ÉVIG TARTÓ

évtársulat lejáratával a befizetett összeg az osztalékkal együtt kifizeltetik.

Betétekre magas kamatot ad.

Népszövetségi Hitelintézet Oradea—Nagyvárad,

Strada Prințul Carol 5.   Katolikus Kőr-épület.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradí Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az egyházi adófkönyvo lezárásakor.

A mult év statisztikai adatai között kimutattuk, hogy az önkéntes adományok és perselypénzek összege 483.088 Leire rugott. Gyülekezetünk ez elismerésre méltó teljesítménye mellé most odaállítjuk egyházi főkönyvünk adatait. Az 1932. évre előirt 1,694,414 Lei egyházi adóból készpénzben befolyt 406,857 Lei. Az adatok összehasonlítása arról győz meg bennünket, hogy ha a természetbeni adományok pénzértékét is számítjuk, akkor az önkéntes adományok elérik az egyházi adó összegét.

Vannak országok, mint pl. az Észak-Amerikai Egyesült Államok, ahol az egyház földi intézményeinek fenntartására nem vetnek ki adót, a szükségleteket önkéntes adományokból fedezik. Mi századok óta az egyházi adóra építettünk. De hogy ez az alap milyen megbizhatatlanná vált, legalább a mi kisebbségi életünkben, nyilván mutatja az a döbbenetes adat, hogy a mult évben előirt egyházi adónak alig a 25%-a folyt be; ezt a negyedrészt is gyülekezetünknek az a rétege fizette be, amelytől erednek az önkéntes adományok is. Tehát gyülekezetünkben minden négy ember közül csak egy tett elegett egyháza iránti kötelességeinek.

Sokan azzal mentegetőznek, hogy munkanélkül vannak, napról-napra sulyosabb a helyzetük s mivel a közadókat kiméletlenül végrehajtják rajtuk, az egyháznak már nem jut. Ez a mentegetődzés még hagyján ott, ahol minden felesleges kiadástól tartózkodnak, pl. lemondanak a dohányzásról, a szeszes italokról, moziba járásról, vagy egyéb pénzbecserülő szenvedélyekről, amelyeknek csak egyike is többet kíván, mint akár három évi egyházi adó. De ahol a szenvedélyek kielégítésére a föld alól is pénzt teremtenek, ott nem mentség a gazdasági leromlás. Egyházunkat néhány évvel ezelőtt ért támadások során sok szó esett a stóláról. E támadások hatásaként ma már egyre többen nem fizetnek stólát; mentségül itt is gazdasági leromlást emlegetik, de mentegetőzhet-e azzal az, aki négy lovat fogat be a gyász kocsi elé és koszoruk tömegével pompázik, vagy cigányzenét rendel, holott csak annak a második pár

lónak befogatásáért fizetett összegből is kitelnek a stóladijak.

Sokan nem is mentegetik magukat, hanem durván utasítják el az egyházfiakat. Akad olyan is, aki levélben jelenti be, hogy az egyházi adót nem hajlandó megfizetni, mivel ő egyáltalán nem járja a templomot, egyház és pap nélkül is megtud lenni; mert ő magának elég papja; ha lesz szüksége egyházra, papra, majd külön megfogja fizetni. Bár ez eset döbbenetes voltát enyhíti, hogy a levélíró azok közül került ki, akik négy évvel ezelőtt egyházunkat széttépni akarták, mégis meg rázza lelkünket, hogy ime még ma is vannak, akik nem tudják megérteni, átérezni, hogy micsoda nagy értéke Istennek a magyar református egyház! A szenvedés, a bün szörnyü büntetése még nem volt elég erős megtörni a keményszivü nemzetséget, nem volt elég erős ránevelni arra, hogy megbecsülje, sirva átölelje lelkünk egyetlen egy menedékét, az Anyaszentegyházat, amelyből kivettetni kárhozat, amelybe beletartozni, amelynek élőtagja lenni: üdvösség.

Isten gyermekei nem várják meg, hogy finánc menjen az egyházi adóért. Találnak utat és módot arra, hogy egyházuk iránti kötelességüknek még a mai nagy szegénység és nyomoruság idején is eleget tegyenek. Mint az a lányka, akinek édesatyja új cipőt akarván vásárolni, megköszönte atyja jószágát s ezekkel a szavakkal háritotta el: „eljárok én még a régiben is, inkább egyházi tartozásainkat tessék kifizetni”. Vagy mint az a könyöradományokból élő atyánkfia, aki sohasem jön anélkül az urasztalához, hogy az alamizsnából félretett összeget fel ne hozza az egyház javára.

A szegénységben és nyomoruságban vergődő gyülekezetek előtt örök példaképpül állanak a macedoniabeliek, akikhez Pál — nagy szegénységükre tekintettel, — nem küldött alamizsnagyűjtőket. Akkor ők maguk esdekeltek, hogy Pál fogadja be őket is a szentek iránt való szolgálatétel jótéteményébe és közösségébe. Erejökön felül is adakoztak; és így a nyomoruság sok próbái között is bőséges lón az ő örömiük és igen nagy szegénységük jószivűségük gazdagságává növekedett. (II. Kor. 8. r.)

Az Ujvárosi Nőszövetség évi rendes közgyűlését

mult hónap 21-én tartotta meg az Őr utcai tanács-termet zsufolásig megtöltő tagok és érdeklődők jelenlétében.

A gyűlést főtiszt. Püspök úr imája és biblia-magyarázata előzte meg. Majd Vargha Lászlóné ügyv. alelnök nyitotta meg a gyűlést és tartotta meg a következő beszédét:

„Nekem jutott az a szerep, hogy elnöknőnk helyett üdvözöljelek Benneteket. Összegyűltünk e mai délutánra, hogy számot adjunk egy évi munkánkról. Nem a mi érdemünk, ha valami gyenge eredményt fel is tudunk mutatni az elmúlt év küzdelmes napjaiban. Mi leborulunk mélységes hálával a Mindenható előtt, hogy minket arra méltatott, hogy szent ügyének szolgálatára legyünk. Megbecsülitek-e öntudatos, mély hittel ezt az őrhelyet, tartjátok-e erősen azt a fehér lobogót, mely egyedül vihet győzelemre a nagy, örök harcban? Leszámoltatok-e sok kicsinyes, világi kívánsággal, ami mind hátráltat munkánkban? Mert nekünk nem gyengékre, de erősekre van szükségünk. Bizony a lélek kész, de a test erőtlen sokszor. Honnan merítsük az izmokat megacélozó erőt, a lélek minden küzdelmében fenntartó hitet? Egyedüli gyógyforrásunk, az Ima, mi csak imádkozhatunk soha ki nem apadó buzgósággal, mi csak könyöröghetünk örök, hálátelt ajakkal, hogy munkások lehettünk és hogy valóban legyünk világító fáklya és nem véka alá rejtett gyertya az anyaszentegyházunkban.

Nem a kritika, de a szeretet szemüvegén nézünk egymás munkáját és soh' se tévesszük szem elől, eléggé soh' sem hangsúlyozhatjuk, hogy nem jótékony intézet vagyunk, hanem Krisztus harcosainak tábora.

Nagy tervtervezések, új célkitűzések helyett, a mi Nőszövetségi munkánktól is azt várja Isten, hogy az Ő akaratának engedelmes, hűséges betöltője legyünk. Ezt az akaratot azonban előbb ismernünk kell. Ezért első feladatunk: munkánkat a Szentírással kezdeni. Csendes órák naponként, bibliai örök, Istentisztelet mind, mind közelebb visznek minket az Urhoz.

Ránk figyel az a mindent látó szem, aki erre a munkára elrendelt, ránk figyel az a sereg, akinek ma még idegen a mi elhivatásunk, munkánk. Ki fogjuk állani a keresztüzet, mert velünk az Isten! Ha elhívott, erőt is fog adni nekünk és meghalljuk majd a biztató hangot: „Jól vagyon jó és hív szolgám, a kevesen voltak hív, sokra bírtak ezután.”

Jövő évi munkánkra az Ur gazdag áldását kérem és mai gyűlésünket ezennel megnyitom.”

Ezután Lázár Mártonné titkár terjesztette elő mind a négy szakosztály munkájáról szóló jelentését: Rendszeres havi segélyben részesít 17 egyént, rendszeres havi segélyben részesített 68 egyént. Elmiszeri osztott ki 150 családnak, 70 gyermek kapott cipőt,

ruhát, fehérneműt. 15 gyermek részesül: ebéd és 8 gyermek még külön reggeli tej ellátásban.

A kulturügyi osztály, melynek munkaköréhez tartozik az iratterjesztés, rendezett tea- és kulturestét, szeretetvendégségeket és a többi parochiális körökkel közösen fagyaltdélutánokat.

A patronage ügyosztály megszervezte a háztartási alkalmazottak bibliai körét és tervbe vette, hogy a többi parochiális körök nőszövetségeinek támogatásával a Teleky-utcai otthonban létesít egy cselédotthont és cselédelhelyezőt.

Egyedül az Őssi-telepről a tagok létszáma 35-tel gyarapodott. Ezen a részen a hitvédelem nagyon szépen ki van fejlődve. Rendszeresen látogatják az Istentiszteleteket és ennek folyamányaként áldozatkészségük is nagyobb.

Azután az 1931. évről szóló pénztári jelentés és az 1932. évi költségvetés letárgyalására került a sor. A Szövetség bevétele: 42,759 Lei volt, mely majdnem teljes egészében ki is adatott.

Különböző indítványok letárgyalása után, Vargha Lászlóné zárószavaival a közgyűlés véget ért.

Az Olasz-l Református Nőszövetség 1932 február hó 14-én délután 6 órakor a Református Leánygimnázium disztermében tartandó vasárnap délutánjának műsora: 1. Demény Dezső átíratában magyar dalok. Énekli a Magyar Dalkör András Ede karnagy vezetésével. 2. Előadás: A sport és az ifjuság. Tartja Papp Lajos író, a Sport Egylet főtitkára. 3. Hegedűszóló. Játssza Neselowszkyné Ambrózy Irén. Zongorán kíséri Handlery Kornélia. 4. Vörösmarty M.: „Szép Ilonka”. Melodráma. Szavalja Kulcsár Ilona, zongorán kíséri Handlery Kornélia. 5. Dürner Gy.: Viharban. Énekli a tanítónőképző és a középisk. ifj. vegyeskara. Beléptidij nincs. Az adományokat az iskolás gyermekek és felnőtt szegények segélyezésére fordítjuk. Az újvárosi, velencei, réti testvér-nőszövetségeket szeretettel meghívjuk.

Értesítés.

Értesítjük egyházunk tagjait, hogy az 1932. évi egyházi adókiutés mind a négy parochiális kerületben és hegyi részen befejeztettek és az adókiutés az egyházi adóhivatalban folyó hó 13-tól kezdődőleg 15 napi közzemlére kitétettek s azok bárki által megtekinthetők. A kiutés elleni felebbvezések a hivatalos órák alatt írásban, vagy szóbelileg ugyanott Str. Lazar Aurel [Nagy Sándor utca] 14. sz. alatt [bejárat a Béres-nyomdánál] a közzemle ideje alatt előterjeszthetők.

Az Egyház Elnöksége.

Istentisztelet tartunk a Réten, febr. 18-án, csütörtök délután 4 órakor a Felső Dorongos-oldalon (Kúus Mihály háznál)

ÁLDOZATKÉSZSÉG**A) Egyházi célokra:****OLASZIBAN:**

1932 febr. 2. megváltása címén: 200 Leit Kliss Antal és neje, Hajdu György, 158 Leit: Kovács József, 100 Leit: Balázs Lajosné, Báthory Ferenc, Hajnal József és neje, Papp Sándor, dr. Sebess Lajos, Kun Etus, Tolvaj Gyula, 164. szám, Ágoston Erzsébet, Fekete József, Balogh Istvánné, Merza Sándorné, Fazekas Jánosné, Szilvássy Róza, Incze András, öz. Havassy Zsigmondné, Jégh Károly, Kálvin Könyvnyomda, 60 Leit: Fekete István, öz. Kun Frigyesné, 50 Leit: Papp Margit, Dormány Sándorné, Erdélyi Ferenc, id. Bondár László, 9. szám, Székely Gyula asztaltársasága, 40 Leit: Kósa István, 631. szám, Nagy Ilonka (44), Weinberger Kálmánné, Nagy Teréz (édesanyja emlékére), Józsa Mária, 20 Leit: Bakos Imréné, Santha Vilma, Nagy Teréz, Lenárt Andrásné, öz. Székely Gáborné, öz. Borbély Lajosné, Kvatovszky Mariska, öz. Bakk Jánosné, Szatmári Jánosné.

UJVÁROSON:

A leánybibliakör szegényeinek: Tenkő F. 40 Leit.

1932 febr. 2. megváltása címén: 500 Leit Mónus Sándor, 100 Leit: Zalányi Gyula, Juhász Rezsőné, öz. Orbán Ferencné (férje halála évfordulóján), öz. Molnár Jánosné, 50 Leit: öz. Cser Jánosné, öz. Nemes Lajosné, 60 Leit: Tonk Testvérek, Birinyi Imre, 50 Leit: Bodó Imre, 20 Leit: Nánási Sándor.

VELENCÉN:

Az 1932. febr. 2-ika megváltása címén: 100 Leit: Ref. Nőszövetség, Thury Sándor és családja, 60 Leit: Albert János, 50 Leit: Zsiga Györgyné, Molnár Gyözőné, Ó Páll Ferencné, Ujlaky Károly, 40 Leit: Tapaszi Lajos, 30 Leit: Kovács Kálmán, 25 Leit: Pakó Bálint, Pakó Bálintné.

A nőszövetség céljaira: Röff Józsefné 2 pár csésze. Patócs Sándor a zongorát a kultúrterem részére díjtalanul szállította.

RÉTEN:

1932. febr. 2. megváltása címén: 100 Leit Földesy Imre, Vajna Jenő, dr. Szabó Lajos és neje.

Szegényeknek: Huszár István 100, Ref. Kör Ifjusága 100, öz. Farkas Imréné 100 Leit.

B) Az Árvaház céljaira:

Az árvaházi növendékeket ingyen megnyírta Puskás Károly.

Mikolából: Magoss Ferenc lelkész febr. 2. megváltása címén 1000 Leit.

H I R E K**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, este 5 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji telepen: délelőtt 10 órakor Kliss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgái.

Esteli órákon: Hétfő: Széttöri az Úr a bűn telent. Zsolt. 2. Kedd: Ő értünk szenvedett s mi kicsufoljuk. Ézsaiás 53. Szerda: A választottak üdve bizonyos. Róm. 8, 28—39. Csütörtök: A törvény átka helyett a kegyelem szabadsága. Gal. 3, 8—18. Péntek: Krisztus áldozata elégséges. Zsidók 10, 1—18. Szombat: Szünetesen át a dicsőségbe. Zsidók 2, 5—18.

Bünbánati hetet tartunk a jövő héten. Akik adományokkal akarják megajándékozni az urasztalát, jelentsék a lelkészi hivatalokban.

A nagysötétfégi imaházban febr. 14-én vasárnap délután 3 órakor vallásos ünnepélyt tart az olasz-i leánybibliakör.

Az Ujvárosi Református Énekkar február hó 14-én délután 5 órai kezdettel a Teleky-utcai Otthon nagytermében kulturdélutánt tart a következő műsor mellett: 1. Vándor esti dala, előadja: az Énekkar. 2. Melodráma, Czeglédy Ica zongora és Vásárhelyi Sándor harmónium kísérete mellett, szavalja: Gyenge Márta. 3. „A női lélek hatása az emberiség történelmi kialakulására” címen szabadelőadást tart: dr. Gyenge János. 4. Magyar dalok, az Énekkar Zenekarának kísérete mellett énekl: Veress Mihály. 5. Szaval: Kalla Gyula. 6. Végeladás, Vigjáték, előadják: Telegdi Margit, Telegdi Vilma, Széles András és Kozma György. 7. Ifj. Lakatos István hegedűszólója, zongorán és harmóniumon kísérik: Czeglédy Ica és Vásárhelyi Sándor. 8. Széles Gábor szavalata. 9. Az ünnepélyt bezárja a Zenekar. Belépődíj nincs, önkéntes adományok az Énekkar javára kéretnek.

A Teleky-utcai Ifjuság folyó hó 14-én délután fél 6 órai kezdettel a velencei kultúrteremben műsoros ünnepélyt rendez. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Kisfaludy-ünnepély a Réten. A Réti Ref. Énekkar vasárnap délután (14-én) fél 6 órai kezdettel Kisfaludy Károly emlék-ünnepélyt rendez a kultúrteremben. 1. Kisfaludy: Mi fehérlék ott a sikon... Énekl: a Férfikar. Karnagy: Soós András. 2. Kisfaludy Károly. Ünnepi megnyitó. Tartja: C. Bodnár Mária írónő. 3. Kisfaludy: Hűség próbája. Vigjáték 1 felv. Rendezi: Petri Sándor. 4. Kisfaludy-verseket szavalnak: Dézsi Ella, Hidvégi Erzsike, Magyar Vince. 5. Magyar nótákat ad elő: Ertsey Lajos presbyter. 6. Kisfaludy: Szilágyi Mihály szabadulása. Dráma 1 felv. 7. Záró szó. Daróczy Lajos író 8. Magyar nótákat énekel: a Vegyeskar. A szindarabok szereplői: Buka Erzsike, Szilágyi Sándor, Petri Sándor, Buka János, Szatmári Mihály, Kliss Pál, Varga Kálmán, Kallai Imre, Somogyi Ferenc, Fabik Gyula. Belépődíj nincs. Adományokat az énekkar céljaira köszönettel fogad (10 lelt műsor) a Rendezőség.

C. Bodnár Mária a kiváló írónő, február 24-iki kezdettel, minden szerda este egynegyed 8 órakor, (a bibliára után) a magyar történelem női alakjairól tart sorozatos előadást a Réti Református Nőszövetségben.

A Református Kör műkedvelő ifjúsága Nagy P. István elnökük vezetése mellett sikerült ünnepélyt rendezett a réti kulturteremben. Zenekari szám nyitotta az ünnepséget. Daróczy Lajos a magyar ifjúság jövőjéről tartott értékes előadást. A Ref. Kör műkedvelői három 1 felvonásos vígjátékot adtak elő, állandó derűtségben tartva a kulturtermet zsufolásig megtöltő közönséget. Dézsi Ella és Bancsik Barna szépen szavaltak. Nagy P. István záró beszédében az összetartásról beszélt. Soós András vezetése mellett a Zenekar magyar nótákat adott elő. Herlicska Ica nótákat adott elő. Herlicska Ica nótáival ért véget a szép ünnepség.

Az ujoárosi nőszövetség új otthonában második szeretet-vendégséget tartotta meg vasárnap délután fél 7 órai kezdettel. A közös gyülekezeti ének elhangzása után Csűrös Emilia uró finom közvetlen modorában rámutatott arra az utra, ahol egy igazi magyar nőszövetséges asszonynak járnia kell. De irányt adott a házileányoknak, a társtalantul maradt életéért nehezen küzdő dolgozó nőknek is. A nagy hit, a nagy bizalom, mely beszédéből szétárad, reménységgel töltött be mindannyiunkat. Lebilincselő előadását hálás szeretettel köszönjük. Erdélyi: „Magyar Fantáziáját“ zongorázta Pécsy Irma. Preciz játéka, nagy technikai tanúságról tett bizonyosságot. Derzsy Endre: „Mi a célja a Nőszövetségnek“ című kis színmű játékát az ujoárosi leányszövetség tagjai elevenen, színesen adták elő. Mindegyik szereplőnek csak elismeréssel adózhatunk!

A nagyváradai református egyház adóhovatálnak kimutatása az 1931. évi adózásról.
Olasziban: előíratott 461,702 L., befolyt 158,380 L.
Ujvároson: előíratott 418,380 L., befolyt 103,930 L.
Velencén: előíratott 321,706 L., befolyt 56,915 L.
Réten: előíratott 492,666 L., befolyt 87,470 L.
Az egész gyülekezetben: előíratott hátralék 824,439 L., ujadó 869,975 L., összesen 1,694,444 L., ebből befolyt 406,857 Lei.

Az evangélikus testőregyház nőszövetsége február 7-én 5 órai kezdettel kitűnően sikerült szerződését rendezett, amelyen Nosz Andor és Philippiné Éles Joli mutatták be szerzeményeiket. A Kath. Kör nagytermét szorongásig megtöltő közönség hálás elismeréssel jutalmazta a kitűnő szerzőket és szereplőket.

Bélyeggyűjtési akciónkra szeretettel felhívjuk hivelink és jóakaróink figyelmét. Felesleges régi, új, bel- és külföldi bélyeg, ami otthon ugys csak elhanyagolná, szíveskedjenek a ref. lelkész hivatalokhoz beküldeni, vagy gyűjtőinknek átadni. A belőle befolyó összeg az ifj. otthon céljait fogja szolgálni.

Református Árvaházunk egyik volt növendékét melyik iparostársunk fogadná el tanulójaul?

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

A TAKARÉKOSSÁG

sogély- és takarékszövetkezet Nagyvárad

1932. január hó 1-ével

új hetibefizetési évtársulatot nyitott.

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalkalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszívódnak a pénzintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen

hetibefizetési (piculás) könyvecskét
és helyezze el felesleges tőkéjét
kamatkozó betétként
intézetünké.

Minél nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalkalmat és megélhetést biztosít.

Lépjen be a Népszövetségi Hitelszövetkezet piculásába!

A Népszövetségi Hitelszövetkezet január 1-ével a XX-ik évtársulatát nyitja meg, melybe tetszészerinti **HETI** vagy **HAVI** befizeléssel már is lehet belépni. — A tagok előnyös fizetési módokat mellett alapszabályszerinti olcsó kamat mellett kapnak kölcsönt.

HÁROM ÉVIG TARTÓ
évtársulat lejártával a befizelt összeg az osztalékkal együtt kifizetetik.

Betétekre magas kamatot ad.

Népszövetségi Hitelszövetkezet Oradea—Nagyvárad,

Strada Prințul Carol 5. Katholikus Kör-épület.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az egyházak és a gazdasági állágotlanság.

A gyakorlati kereszténység oekumenikus tanácsa elnökeinek felhívása.

A világ keresztényen egyházai a legnagyobb aggodalommal szemlélik a gazdasági élet általános hanyatlását. Látják széles rétegeknek napról-napra élesedő küzdelmét a mindennapi kenyérért, egész nemzetek visszahanyatlását életszínvonaluk fáradtsággal elért szintjéről és nem végső renden az alkotásra hivatott legderekabb emberek növekvő reménytelenségét, hogy a jelenlegi nehézségek kellő időre való megoldásának lesz e lehetősége. Tapasztalják, hogy a sokszoros szükség és az abból származó kiút nélküli zavar sokak számára súlyos kísértés a hitetlenségre.

Az egyházak mélyeséges hálával köszönnek minden munkát, amely e nyomor enyhítéséért tevénykedik. Maguk az egyházak megkísérelték, hogy minden a szükség által sújtott országban tagjainak áldozatkészségét felébresszék és sikerült is nekik sok-sok egyéni nyomort és nélkülözést enyhíteniök és az embereket a jelenlegi helyzet meg nem értett szigorának megítélésében józan-ságra birni.

Az egyházaknak azonban attól kell tartaniok,

hogy a hosszan elhuzódó gazdasági szükség a hatékony segítségnek nemcsak a készségét, de a lehetőségét is veszélyezteti, ha ugyan egészen el nem pusztítja és hogy a legkeményebben sújtottak, hovatovább az elkeseredés és gyűlölet martalékaivá lesznek.

Az egyházak jól látják, hogy a gazdasági és állami élet vezetői a leggondosabban keresik az utját, módját, hogyan lehetne a gazdasági pusztulást útjában megállítani. Látják azt is, hogy a válság mélyen fekvő okainak felismerése növekvő mértékben tör utat magának s szívesen köszöntenek minden jószándékot, amely a gazdasági élet vezető nagy világhatalmainak szolidáris akciójához vezethet.

Az egyházaknak azonban az a benyomásuk, hogy ennek a világszolidaritásnak a döntő bizonyítékai még hiányoznak és a népekkel, mindenekelőtt pedig a szükségét szenvedő tömegekkel egyetemben az egyházak meg vannak győződve a gyors cselekvés kikerülhetetlen szükségességéről. Ugy látják, hogy ezidőszert a politikai helyzet biztonságának és áttekinthetőségének hiánya eleve hatástalanságra ítél minden törekvést, amely gazdasági téren átfogó megoldásra céloz és hogy ennek következtében jelenleg a gazdasági jövőt

Resistez!

Bácska - Bánság - Baranya-Szlavónia magyar reformátusainak különösen szerkesztett lapja, a „Magvető” közli ezzel a címmel az alábbi cikket. Annyira a szívünkbe vág, hogy teljes egészében közlésszük.

Aigues-Mortes város Délfranciaországban, a Földközítengertől 4 kilométerre fekszik pocsolyás síkságon. Középkori erődítményei még épségben megvannak. Négyszögletre épített falain 15 torony emelkedik. A legnagyobb közöttük kör alakú, magassága 33 méter. Neve: Tour de Constance. Két nagy terem van benne egymás fölött. Mindkettő kör alakú. A falban keskeny hosszú lőrések vannak hagyva. Ott szűrődik be egy kis világosság, ott csap be az az eső, ott süvít be a szél, ott árad be a mocsaras vidék gyilkos levegője s ott röpöködnek ki-bé a böregerek. A nap soha be nem süthet, levegője folytonosan fülledt, nyirkos, megrohad benne minden.

Ebbe a szörnyű toronyba zárták el ezelőtt 200 évvel azokat a francia református asszonyokat és leányokat, akik sem szép szóra, sem fenyegetésre nem

akarták megtagadni vallásukat. Egy hiteles névsor szerint 31-en voltak. Közöttük több fiatal asszony és leány. De ezek is nem sokáig voltak fiatalok. A börtön hamar egyformává gyurta lakóit. Fakó lett az arcuk, fénytelen a szemük, csak a szívüket és a hitüket nem tudta megtörni a bőrön. Voltak közöttük, akik 38 évig kitartottak ezen a szörnyű helyen. Pedig csak egyetlen egyszer kellett volna jelentkezni, hogy: el akarok menni misére. De ezt nem tették meg. Fiatal leányok, menyasszonyok ott vénültek meg, ott asztak össze, ott éheztek, fagyoskodtak, rohadt szalmán aludtak, a réseken át látták a láthatáron Bescou várát, hol vőlegényük volt elzárva, de a hitükkel legyőzték a világot.

A toronyban egyik kőkockába bele van vájva egy szó: Resistez (állj ellen). A tiz körmükkel kaparták bele a kősziklába.

Ez a történet részletesen, gyönyörűen le van írva dr. Pruzsinszky Pál — Hugenotta asszonyok — Hugenotta leányok című füzetében. Minden református embernek el kellene olvasni ezt a csodálatos

is döntő módon irányítják a politikai téren teendő rendszabályok. Ennek felismerése folytán a világ államférfiaiit újlag figyelmeztetik arra az óriási felelősségre, amely ebben a helyzetben rájuk nehezedik, mindennekefelett és előtt gondolva a most folyó lefegyverezési tárgyalásokra. A világ a béke valóságos biztosítása után vágyakozik és a béke tartósságát biztosítva látván, kész lesz valóságban és idejében olyan utra lépni, amely a gazdasági válság által felvetett kérdések megoldására vezet.

A világháboru napjai óta a veszedelem, hogy a nemzetek évszázadok szülte szolidaritásának maradványai is veszendőbe mennek, sohasem volt nagyobb, mint éppen most, olyan pillanatban, amely ennek a szolidaritásnak a legerősebb jegyeit követeli meg. Mindezeknél fogva az egyházak mindenkit, különösebben minden keresztyént felhivnak, hogy tegyenek meg mindent ennek a veszedelemnek a leküzdésére, az itt jelzett összefüggések tiszta felismerését igyekezzenek a világ közvéleményében érvényre juttatni s ezzel a világválság leküzdésére egységes közakarát kialakulását szolgálják.

A felhívást, mint a gyakorlati keresztyénség oekumenikus tanácsának elnökei a winchesteri püspök, a brit csoport elnöke, Germanos érsek, thyateriai metropolita, az orthodox csoport elnöke, dr Parkes Godman, az amerikai csoport elnöke és dr H. Kapler, a Deutscher Evang. Kirchenausschuss elnöke, mint az európai csoport elnöke irták alá

Esteli órákon: Hétfő: Szabadságom az evangélium szolgálatában. I. Kor. 9, 13—23. Kedd: Önfegyelem. I. Kor. 24—27. Szerda: Figyelmeztetés. I. Kor. 10, 1—13. Csütörtök: Mi az Isten dicsősége? I. Kor. 10, 23—33. Péntek: Isten méltó tisztelete. I. Kor. 11, 1—19. Szombat: Az adományok közt különbség van. I. Kor. 12, 1—13.

történetet. De fel kellene azt olvasni minden gyülekezeiben az ifjuság előtt. Ezt az egy szót pedig: Resistez — Kitartás fel kellene írni a szobánk falára, hogy amikor lankadni kezdünk a munkában, a hűségben, a hitben, a reménységben és a szeretetben, ott égjen a szemünk előtt, ott égjen a szívünkben az az íge: Kitartás!

Ezt az ígét küldjük újjévi ajándékkul olvasóinknak, különösen azoknak, akik bármilyen egyházi munkában fáradoznak. A vasárnapi iskolai, ifjusági, bibliaköri, énekkari, beteglátogatói, szegénygondozói stb. stb. munka mind tele van akadályokkal, csüggesztő nehézségekkel, az ellanyhulás kísértésével. Köszönyt, hűséget, félreértés, hálátlanság kedvetlenitenekek nélkül — pontként csepegtetik bele a mérget szívünkbe „nem érdemes” — „nincs elismerés” — „nálunk nem lehet” stb. stb. szölamait — a Sátán szölamait.

Gondoljunk ilyenkor a hugenotta asszonyokra, hugenotta leányokra, arra a borzalmas toronyra, erre a világító ígére: Resistez! — Kitartás!

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 500 Lejt dr Schilling Árpád, Máthé Pál, 180 Lejt: Héder Gyula (persely), 100 Lejt: Hegedűs Ottóné, özv. Szodoray Tamásné, dr Czifra Kálmáné, Joó Lajosné, Futó Imre, dr Szöke Ferenc. 60 Lejt: dr Szentmiklóssy Imréné, Papp Ferencné, 50 Lejt: Zathureczky Albertné, Zathureczky Erzsébet, Kiss Istvánné, Vajna Józsefné, 159. szám, 160 szám 40 Lejt: N. 1.

A szegény iskolásgyermeknek ebédjére: Michisch Lászlóné 3 kgr. hus.

UJVÁROSON:

1932 febr. 2. megváltása címén: 100 Lejt özv. Boros Péterné (írje halála évfordulóján), Major Ferenc. 60 Lejt: Kolláti Antainé, Tóth Sándorné, Bátyi Mihály.

VELENCÉN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 300 Lejt Józsa Károly. 100 Lejt: Kiss Ferencné. 50 Kiss Sándor, Mészáros Lajos. 40 Lejt: Muszka János. 25 Lejt: 473. szám.

Tokaji telepi imaházra: Szappanos István 100 Lejt.

RÉTEN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 100 Lejt Réti Ref. Nőszövetség, Venter Jánosné, 50 Lejt: 105. és 447. szám.

B) Az Arvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Fazekas Jánosné 1 kosár fánk VIDÉKRŐL:

A pösölakai Ref. Nőszövetség gyűjtése: Lisztet adtak: Varga Bálint, Lőkös József, S. Fekete Ferenc, Kolozsvári Ferenc, Oláh József, Piski Károly, Varga Ferenc, Kelemen Márton, Varga János, Csete István, Id. Kolozsvári Mihály, Lukács Kálmán, Fekete Ferenc, Pál István, ifj. Kolozsvári Mihály. Összesen: 71 kgr.

Krumplit adtak: Dajka Ferenc, Sorbán Imre, Zsiri Károly, Cégényi Gyula, Lőrinc István, Lukács Kálmán, Csete József, A. Varga Kálmán, Pál István, Tárnok Lajos, Babicsák József, Körözi István. Összesen 102 kgr.

Paszulyt adtak: Pál Imre, Varga Bálint, S. Fekete Ferenc, Kolozsvári Ferenc, Domján Lajos, Lőrinc Mihály, Magyar József, Lőkös Ferenc, Kelemen Márton, Sorbán Lajos, Kabai Sándor, Zsiri Károly, Magyar Mihály, Kolozsvári Lajos, Cégényi Gyula, Varga Kálmán, Varga István, Varga Bálint, Kolozsvári Lajos. Összesen: 57 kgr.

Tengerit adtak: Pál Mihály, Fekete János, Kolozsvári Lajos. Összesen: 14 és fél kgr. Tojást adtak: Páska Sándor, Varga János, Albert Imre, Albert Mihály. Összesen: 20 drb. Buzát adtak: Fekete Lajos 25 kgr. Szappant adott: Fekete Lajos 1 drb. Kendőt adtak: Magyar Istvánné, Pál Mihályné, Cégényi Istvánné, Sorbán Erzsike, Magyar Margitka, Fekete Erzsike, N. N. és Babicsák Viola. Összesen 8 drb. Pénzt adtak: Rigó János 20, Lukács Ferenc 20, Babicsák József 20, összesen 60 Lejt.

A gyűjtésben faradoztak: Széles Erzsébet ref. tanítónő, S. Úle Jolán óvónő, Fekete Erzsébet.

Az adakozóknak köszönetet mond a Lorántffy Zs. E. Elnöke.

Értesítés.

Értesítjük egyházunk tagjait, hogy az 1932. évi egyházi adókvetések mind a négy paróchiális kerületben és hegyi részen befejeztettek és az adókvetések az egyházi adóhivatalban folyó hó 14-től kezdődőleg 15 napi közszemlére kitétettek s azok bárki által megtekinthetők. A kivetés elleni felebbezések a hivatalos órák alatt írásban, vagy szóbelileg ugyanott Str. Lazar Aurel (Nagy Sándor utca) 14. sz. alatt (bejárat a Béres-nyomdánál) a közszemle ideje alatt előterjeszthetők.

Az Egyház Elnöksége.**H I R E K****Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 és este 5 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Óssi telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

A délelőtti istentisztelet alkalmával mindenki helyen urvacsoaraosztás.

Régi Férfi és Leány karaink Soós és Dézsi karnagyok vezényletével, urvacsoaraosztáskor énekelnek.

Az Iparostanulók vasárnap délután 4 órakor a Teleki-utcai otthonban ünnepélyt rendeznek. A mestereket és tanulóikat szeretettel hívják.

Az „Erkel ref. zenekör“ a Teleki-utcai ifj. Otthon nagytermében 21-én este 9 kor családi zeneestélyt rendez.

Velencei kulturházunkban vallásos estélyt tartunk folyó hó 21-én este 6 órai kezdettel a következő műsorral: 1. Fennálló ének: 262. dics. 1. v. 2. Gyülekezeti ének: 262. dics. 2., 3. v. 3. Bibliát magyaráz Kiss Károly lelkész. 4. Gyülekezeti ének: 262. dics. 4., 5. v. 5. „Az Isten tagadókhöz“. Szavalja Bálint István. 6. „Hiszek a teljes Szentháromságban“. Szavalja Mazsuly Jolán. 7. „Egyedüli reményem“. Éneklő Milotay Irma, hegedűn kíséri Éhik Irén. 8. „Az agg prédikátor“. Szavalja Fehér János. 9. „Jézus és a nép“ Szavalja Papp Rózsika. 10. „Zengjen hálaének“. Éneklő a leánybibliakör 11. „Vasárnap este“. Triolog. Előadják: Hatvani Jolán, Németh Mária, Szabó Rózsika. 12. Gyülekezeti ének: 245 dics. 10. v. Beléptidij nincs, önkéntes adományokat a Tokaji-telepi imaház vételárának törlesztésére hála-köszönettel fogadunk.

Istentiszteletet tartunk a Réten február 25-én, csütörtök délután 4 órakor a Felföldi telepen (özv. Fazekasné házában).

Az olasz-i református nőszövetség február 14-iki kulturestélye szép közönség jelenlétében eddigi sikeréhez méltóan folyt le. A válogatott műsor egyes számairól dicsérettel emlékezik meg a közönség. A vasárnapi ünnepélyt a jeles Magyar Dalárda három gyönyörű magyar dallal nyitotta meg. Jó hírvéhez híven Andrászi Ede vezényletével fegyelmezetten énekelt. Papp Lajos író, a Turista Egylet főtitkára a Sport és az ifjuság nevelése címen tartott szülőkre és gyermekekre, felnőttekre és ifjakra egyaránt nagyon tanulságos előadást. Szikszay Sándor a meglepő szavazási készséggel megáldott ifju teljes otthonossággal, művészi lendülettel szavalt Sziráki Dénes Az Isten éjszakája című drámai erejű költeményét. A gyönyörű előadás mély hatással volt a jelenlevőkre. Az ifjusági vegyeskar Varga Gedeon vezetésével Dürner: Viharban c. darabját énekelte sikerrel. Nagyon kedves száma volt a műsornak Vörösmarty—Erney: Szép Ilonka melodráma előadása. Kulcsár Ilona Szép Ilonka megható történetének hű átérzésével jelentette meg a költemény egyes részleteit, Handlery Kornélia gyakorlottan finom zongorakiséréte mellett. Befejezésül Andrászi Ede zenetanár magyar nótákat játszott zongorán, jellemző frissességgel s pompásan lüktető erővel. — A nőszövetség legközelebbi vasárnap délutánját febr. 28-án tartja, amikor Perédy Gy. tart előadást.

40 Iskolásgyermek ebédel mindennap az olasz-i leánybibliakör asztalánál. A bibliakör tagjai felváltva főznek, a jószívű emberek adományokat küldenek, gyűjtenek, s a gyermekek mind ezért az Istent áldják. Ha itt nem kapnának ebédet, otthon — ahol legtöbbször 5—9 testvére várja éhesen, — nem volna mit enniük. Pedig a Tokay-telep, Krumplicsöd, Nagysötétág Óssi telep, Száldobágyi ut és a repülő hidon túli részek elég messze vannak ahhoz, hogy hazáig érve is megéhezzenek. Egész kis köztársaság ez a gyermek-sereg. A minden osztályból és minden városrésztől való gyermekek olyan egyek az éneklésben, az ebédközbeni mesehallgatásban és mesélésben. Szavaló-ének és aranymondásversenyre is van idő 12—1-ig, amíg mindenki elfogyasztja az egyszerű, de izletes ebédet. A testi gondozás mellett hűségesen gondol a bibliakör a gyermekek meglátogatására. Az a meggyőződésünk, hogy egy szegény család meglátogatása a kis gyermekekkel való otthoni beszélgetés, az evangélium hirdetése megkértszerzi, sőt ez adja meg tettünknek az értékét. Mert amíg egyfelől bizonyosságot teszünk szeretetünkéről, mely az egyházban összekapcsol minket a szegényekkel, másfelől jó lelkiismerettel lehetünk, hogy hűveink adományát nem méltatlankapják. Sok családot látogattunk meg, ahová a gyermekek is elkísértek. Akkor értettük meg, hogy öröm az evangélium hirdetése. Jól látta Isten a mi szükségünket s küldött adományokat mindenfelől s mi hisszük, hogy kirendeli a jövőben is mindennapra.

Az ujoárosi fiu és leánybiblikörök agilis vezetőjük, tiszteletes Sass Kálmán s. lelkész úr előkészítése és vezetése mellett építő hatású és kellemesen szórakoztató kulturelőadást tartottak velencei kulturtermiinkben f. hó 14 én. Sass Kálmán előadásában meggyőző erővel fejtette ki, mily nagy tévedés a valláscsufolóknak amaz állítása, mintha a vallásos ifjúságnak nem volna szabad örülnie vagy mintha nem is tudna örülni, sőt ellenkezőleg, igazi örömben csakis vallásos ifjunak van része. A műsor minden egyes száma az ifjúságnak úgy az éneklésben, mint a szavalásban és előadásban való otthonosságáról s készségéről tett bizonyosságot. Sajnálatos, hogy a műsor előzetes meghirdetésének hiányában a közönség a szokottnál ritkább sorokban vonult fel e minden pontjában értékes előadásra.

Réti kulturtermiinkben a nagybőjti vasárnapokon „Ecce Homo” címen sorozatos előadást tart dr. Szabó Lajos. Az előadásokat vallásos tárgyú énekszámok és szavatok egészítik ki. Az első előadás (február 21-én, vasárnap délután fél 6 órakor) Fejős Lajos nyugd. tisztv. bevezetőt mond és „Eljövök még egyszer” című költeményét adja elő. Laczak Erzsébet és Garai Kálmán énekelnek, Varga Anna és Margit párbeszédet mondanak. Belépés díjtalan.

C. Bodnár Mária író nő előadás sorozatát, a magyar történelem női alakjairól, március 2 án, szerdán este egy negyed 8 órakor, kezd meg a réti Nőszövetség bibliköri termében.

Kisfaludy ünnepély a Réten. Szépen sikerült Kisfaludy ünnepélyt rendezett vasárnap a Réti Énekkar. Az ünnepi beszédet a beteg C. Bodnár Mária helyett Dézsi Lászlóné óvónő olvasta fel. Köszönet érte a kiváló írónőnek. Ertsey Lajos presbiter, Fremda Béla hegedű kísérete mellett szebbnél-szebb Kisfaludy dalokat adott elő. Hldvégi Erzsike, Magyar Vince, Dézsi Ella Kisfaludy verseket szavaltak nagy sikerrel. Az énekkar műkedvelői két I felvonásos Kisfaludy vígjátékot elevenítettek fel. Daróczy Lajos „Értékeink megbecsüléséről” tartott értékes záró beszédet. A Vegyes és Férfi karok Soós András vezénylete mellett előadott énekszámával ért véget a szép és értékes ünnepség.

A Heidelbergi Káté Soájcban. Az egyik zürichi egyházi lap közli, hogy Zürich környékén, azokban a gyülekezetekben, ahol a Káté használatát megszüntették, a református egyházak ez ősi hitvallásos iratához újra visszatértek és a zürichi kantonban már 14 gyülekezetben újra a Heidelbergi Káté szellemében tanítanak. A nagyváradi református egyházban soha sem szünetelt a Heidelbergi Káté magyarázata. Az illető lelképásztorok tanúsága szerint a nép mindig nagy örömmel hallgatja a kátémagyarázatokat. A református öntudat megerősítésére pedig ez a mód különösen is alkalmas, mert végigtárgyalván az összes református hittani és erkölcstani igazságokat, nagyon megerősíti azokat, akik e kátémagyarázatokat megfelelő lelkiállattal hallgatják.

Edison híre. A New York Times 1930. évi október 20-iki vasárnapi számának 3 oldalán a következő megkapó részleteket olvassuk Edisonval kapcsolatban: Az „Edison Industries” alelnöke Walsh a következő mondását jegyezte fel Edisonval: „Kell lenni egy magasabb intelligenciának. Gyakran munkák közben mikor már úgy látom, hogy hiábavaló a dolog, amit végzek, rám jön a helyes megoldás gondolata, amelynek nincs kapcsolata azzal, amit gondoltam addig a tárgyról. Ez biztosít engem arról, hogy van egy vezető intelligencia, amely ellenőriz minket és megadja nekünk a megoldás kulcsát.” Egy alkalommal pedig amikor kémiai kérdések vizsgálatába voltak elmerülve a „Lab”-ban (laboratórium), Walsh-hoz fordulva mondá Edison: „A Mindenható azonban a legnagyobb vegyész.” Ford jegyzi fel róla, hogy gyakran beszéltek együtt a világi életéről és annak bizonyosságáról. Ford szavai erről: „Edison ur végkövetkeztetése ebben a tárgyban az volt, hogy van egy jövődő élet mindnyájunk számára.” Az emberi haladás nagy fátylavívőjének sirjára gondolatban tegyük le mi is ezeket a virágszálakat. Dr. Vásárhelyi László.

A TAKARÉKOSSÁG

sogély- és takarékszövetkezet Nagyvárad
1932. január hó 1-ével
**új hetibefizetési
évtársulatot nyitott.**

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalkalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszivódnak a pénzintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen **hetibefizetési (piculás) könyvecskét** és helyezze el felesleges tőkéjét **kamatkozó betétként** intézetünknel.

Minél nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalkalmat és megélhetést biztosít.

Kálvin könyvnyomda

Sztr. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

P. = Megjelenik minden szombaton.
: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Református bűjt.

Bűjt idejét éljük, amikor némelyek bűjtje abban áll, hogy bizonyos kiszabott napokon egyes ételektől tartózkodnak, azt vélvén, hogy magáért e cselekedet végzéséért kedvesek lesznek Isten előtt és ezzel valami jó dolgot cselekesznek. Az ilyen bűjt ellen hangzott el az isteni szózat: „hát ilyen a bűjt, amelyet én kedvelek? Avagy ha mint káka lehajtja fejét és zsákot és hamvat terít maga alá; azt nevezed-e bűjtnek? [Ézs. 58, 5] Az ilyen bűjt ellen harcolt az Úr Jézus a farizeusokkal szemben, akik kétszer is bűjtöltek egy héten, Jézusnak pedig szemére vetették, hogy az ő tanítványai nem bűjtölnek. [Mát. 6, 16—18, és 9, 14]

A református ember is tart bűjtöt.

A református ember bűjtje azonban nem a napoknak és ételeknek válogatásában áll, mert a szentírással azt vallja, hogy „minden tiszta a tisztáknak [Tit. 1, 15]; „Istennek minden teremtett állata jó és egy sem megvetendő, ha hálaadásal élnek azzal“. [I. Tim. 4, 4] A református egyház ősi hitvallása, a Második Helvét hitvallás [XXIV. 4.] kárhóztat minden dobzódást, részegeskedést, mindennemű fajtalanságot és mértékletlenséget; annál nyomatékosabban ajánlja nekünk a keresztyén bűjtöt, amely nem egyéb, mint a kegyesek önmegtartóztatása, mértékletessége, sőt testiünknek fegyelmezése, hogy megőrizzük és fékezzük az időszerű szükségesség kívánalma szerint, hogy Isten előtt megalázkodjunk, a testiségtől az ápolást elvonjuk, hogy az annál könnyebben és készségesebben engedelmeskedjék a léleknek.

Ezekben a nehéz időkben a református ember is bűjtöl. Bűjtöl, azaz mértékletesen él azért, hogy a maga keveséből tudjon adni a szegénynek, az éhezőnek. Így áldja meg az Úr még az özvegyek vékabeli lisztcskéjét és korsóbeli olaját is. A református ember is bűjtöl, azaz távol tartja magát minden heje-hujától, dobzódástól, fénytűzéstől, felesleges költségektől, úgy az evésben-ivásban, mint a ruházkozásban, hogy a maga keveséből is tudjon juttatni egyháza szükségeire, intézményeinek fenntartására, Istenországának építésére. A református ember is bűjtöl, azaz nem uzsorázza ki atyjafiait, nem hatalmaskodik fe-

lettők, nem tartja őket igában, nem tör megélhetésükre, existenciájukra, hanem javaival segítségükre siet bajban vergődő testvéreinek. A református ember hallgat Isten igéjére: „Nem azé a bűjt, amit én kedvelek, hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igának köteleit megoldjad és szabadon bocsásd az elnyomottakat és hogy minden igát széttépjete? Nem azé, hogy az éhezőknek megszegd kenyeredet és a szegény bujdosókat házadba bevigyed, ha meztelent látsz felruházad...?“ [Ézs. 58.]

Aki így bűjtöl, az kibűjtöli, átalbűjtöli ezeket a súlyos idöket. Az meghallja Isten ígését, mint a babilóni fogságban ülő nép: „felhasad, mint hajnal a te világosságod és meggyógyulásod gyorsan kivirágzik és igazságod előtted jár; — az Úr dicsősége követ. Ha elvetended közüled az ígát, ha odaadod utolsó falatodat az éhezőknek és az elepedt lelkűt megelégited: feltámad a setétségben világosságod és homályosságod olyan lesz, mint a dél. És vezérel téged az Úr szüntelen, megelégit lelkedet nagy szárazságban is és csontjaidat megerősíti és olyan leszel, mint a megöntözött kert és mint forrás, amelynek vize el nem fogy. És megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod és nevezetel romlépítőjének és ösvények megújítójának“. [Ézsaiás 58, 6—12.]

Csernák Béla.

Az olasz-i Református Nőszövetség 1932 február 28 án délután 6 órakor a Református Leánygimnázium dísztermében tartandó vasárnap-délutánjának műsora:

1. Csokonay—Mácsai: A reményhez. Énekli a tanítónőképző és a középisk. ifjúsági vegyeskar.
2. A magyarok utja. Előadás. Tartja Perédy György, a Szigligeti társaság főtitkára.
3. Stradella A. „Irgalmaz Istenem“. Énekli Bakos Pálné Bagossy Olga úrnő.
4. Szaval dr Popity János.
5. Magyar nóták. Játssza Szilágyi Béla vezetésével a magyar zenekar.

Beléptidij nincs. Az önkéntes adományok az iskolásgyermekek és felnőtt szegények segélyezésére szolgálnak.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 200 Leit Ifj. Horthy Dezsőné. 100 Leit: Koliner Árpádné, dr Soós István, 59. szám, Halmágyi Kornélia és Gergely Klára, özv. Gálbory Sámuelné, Ajtay Gyula, dr Bolcas Ágostonné, Könyves Ferenc, Tóth Béla. 60 Leit: Högye Lajos, Tóth Mihály. 50 Leit: Szondi Sándor, K. Gálbory Erzsébet, 40 Leit; özv. Bancsik Józsefné.

Szegény iskolásgyermek ebédeltetésére: Mikis Lászlóné 2 kgr. hust.

Úrasztalára: Erdős Mihályné 50, N. N. 20, Kenyeret: Lakatos Gyuláné, özv. Havassy Zsigmondné, Bort: Szondi Sándor, Orbán Istvánné.

UJVÁROSON:

1932 febr. 2. megváltása címén: 100 Leit özv. Széles Sándorné, Fazekas Lajosné. 50 Leit: 693. szám.

Bőjti úrasztalához: Vargha László 100, Turi Sándor 40, N. N. 20, Nagy János 20, Bányi Vilma 40, Nagy Ferencné 50, M. M. 20, összesen 290 Lei. Özv. Csekő Bálintné kenyeret, Varga László és Széles Kálmán bort.

Szegényeknek: id. Nagy János 10 Lei.

Nőszövetségnek: Székely Ágnes 100 Lei. Kocsis Viktória 6 drb csésze, tányérral.

VELENCÉN:

Úrasztalára: Szabó Lajos 20, X. Y. 100, Bereczky Istvánné 30 Lei. Pénzes Ferencné kenyeret, Kiss Károly bort. A Tokaji telepen: N. N. 20 Lei. Összesen: 170 Lei.

Tokaji-telepi imaházra: Rollinger Vilmosné 50 Lei.

1932 febr. 2. megváltása címén: Nagy Imréné 30, Róff Józsefné 30 Lei.

RÉTEN:

Úrasztalára: Bondár Istvánné 20 Lei, Kenyeret: Dézsi Ferencné. Bort: Kovács András.

Orgonára: Venter Jánosné 200, Gál B. 20 Lei.

1932 febr. 2. megváltása címén: 50 Leit: Móra Vilma.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este 5 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10, délután 3 órakor, valamint az Őssi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szücs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Réfi kulturtermlünkben vasárnap délután 5 órakor dr Szabó Lajos folytatja „Ecce Homo” c. megkezdett előadásorozatát. Az előadást énekszámok és szavaltatok egészítik ki.

Esteli órákon: Hétfő: Egy tag. I. Kor. 12, keresi a maga hasznát. I. Kor. 18, 1—7. Szerda: A szeretet soha el nem fogy. I. Kor. 13, 8—13. Csütörtök: Az ige tiszta hirdetése. I. Kor. 14, 1—12. Péntek: Hasznos bizonyágtétel kell. I. Kor. 14, 13—25. Szombat: Minden épülésre legyen. I. Kor. 14, 26—33.

A Református Kör kulturdelutánja Velencén.

A nagyvárad Református Kör 1932 febr. 28-án, vasárnap délután 6 órai kezdettel rendezi kulturdelutánját a következő kitűnő műsorral a velencei református kulturházban: 1. Bevezető beszéd: Daróczy Kiss Lajos író. 2. Szavaltat: Bancsik Barna. 3. „Apámuram”. Vigjáték 1 felvonásban. 4. Monológ: Gáll Böske. 5. „Holnap ugyanis meghalok”. Vigjáték 1 felvonásban. Szünet. 6. Énekes jelenet: Herlicska Ilonka és Gelber Károly. 7. „Ügyvédbojtár”. Bohózat 1 felvonásban. 8. Hegedűszóló: Gelber Károly. 9. „Holdkóros”. Bohózat 1 felvonásban. 10. Záróbeszéd: Nagy P. István. Konferál Karalyos Matyi. Rendező Ifj. Kompán István. — Szereplők az egyes szindarabokban: Gáll Böske, Gáll Irén, Herlicska Ilonka, Bányai Juci, Nagy Ilonka, Bancsik Sándor, Bancsik Barna, Biró Elemér, Csete József, Derecskey Lajos, Erdei Lajos, Karalyos Sándor, Tóth László, Töttös Károly.

A Magyar Párt ifjusága vasárnap, február 28-án délután 4 órai kezdettel az ujvárosi ifjusági otthonban kulturünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Énekel az ujvárosi ref. énekkar, Vásárhelyi Sándor vezetése mellett. 2. Daróczy Kiss Lajos novelláját olvassa fel. 3. Czeglédy Ica magyar nótákat énekel. 4. Dr Pogány Attila előadása az ifjuság problémájáról. 5. Dr Szabó Lajos Szabolcska-verseket szaval. 6. Zeneszám. 7. „Rajta-rajta” c. vigjátékot előadják a Párt műkedvelői. 8. Zárószót mond Árvay Árpád. Az estélyre beléptidij nincs, csupán önkéntes adományokat kér az ifjusági szakosztály.

A Nagyvárad-olaszi-i református nőszövetség március 20-án, virágvasárnapján délelőtt fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését a ref. leánygimnázium dísztermében; ugyanazon napon pedig műsoros teadélután rendez.

Velencei kulturtermlünkben február 21-én nagyszámú közönség jelenlétében jól sikerült vallásos-estét rendezett a leány és fiú bibliakör. Gyülekezeti ének után Kiss Károly lelkész tartott biblíamagyarázatot I. Tim. 6, 6—8. alapján. Szavaltataikkal közreműködtek: Mazsuly Jolán, Papp Rózsi, Bálint István és Fehér János. A műsort énekszámával Millotay Irma élénkítette, hegedűn kísérte Éhik Irén. A leány bibliakör karéneke után Hatvani Jolán, Németh Mária, Szabó Rózsi adták elő a „Vasárnap este” című triológót. A közreműködők mindenike találja meg szolgáltatásának jutalmát a közönség hálás elismerésén kívül a jól végzett munka nemes önértékében s abban a bol-

dogító tudatban, hogy midőn maga 1—1 szép költemény, vagy ének megtanulásával lelki kincsekben gyarapodott, egyben jó szolgálatot tett a Krisztus ügyének, szenvedő anyaszentegyházunknak. A begyűlt 470 lei perselypénzt a bibliakörök a Tokaji-telepi imaház vételárának törlesztésére fordították.

Réfi Nőszövetségünk könyvtárát az elmúlt napokban 15 drb. értékes könyvvel (Berde, Gulácsi, Zilahy, Csathó) gyarapította. A ma már 600 kötetet számláló értékes könyvtárt hiveink szorgalmasan használják.

Velencei ref. Nőszövetségünk fűtőanyag hiánya miatt a nagy hidegek elmúltáig csűtörtök délutáni munka és bibliaóráit nem tartja meg. A munka megkezdésének idejét ezután is, és templomi szószék-ről is közölni fogjuk.

Az erdélyi református kórház javára rendezett sorsjáték a kórház céljaira kb. kétmillió Leit jövedelmezett, mivel Isten akarata szerint a főnyereményt a kórház nyerte. Ezt a szép eredményt a terület vezetősége jó részben a nőszövetségek munkásságának tulajdonítja.

Szegények lelkigondozása. Sok koldus és munkanélküli fordul hozzánk segélyért. Nem megy el üresen. De vajjon számít az a szegény életében, hogy mi adunk neki valamit feleslegünkből. Bizonyára. De többet is kell tennünk, Jakab apostol levele I. része 27. versében ad erre indítást. Legalább 1 vasárnap délután látogatná meg a református asszony és férfi azt, aki legtöbbször jár koldulni házához. Nehéz erre reászánni magát. De ha el tudja vinni a nyomorúság házába a délelőtti hallott evangéliumot, többet ad mint egész életében. Azok a szegények, akiket meglátogalva segélyben részesítettünk, lelkileg összetörtek s testileg is betegek voltak. De nekünk kell rajtuk segitenünk. Ha látjuk őket otthon, bizonyára jobban megnyílik a szívünk is, s ők is tudják, hogy nem elhagyottak. Több családot találtunk ruhátlanul, sírva, hideg szobában, amelyben ágy sem volt. Egy tüdőbajos ref. leánykának csak egy római katolikus valláskönyve és egy kötet Szivek harca volt olvasnivalója. Ha látjuk a tényeket, nem adunk-e jó könyvet a gyermekeknek és betegeknek s ha akad otthon, egy-egy bibliát? Krisztus előtt a szegény és a gazdag testvérek.

A leszerelési konferencián minden nagy vallás felekezet képviselteti magát. Az ülés elnökkel között vannak Cadman (amerikai protestánsizmus), A Liverpooli püspök (anglikán), Seipel (római kath.), Einstein professzor (zsidó), Salani báró (a távol keleti vallások képviselője (Tokió).

A bulgáriai protestánsok Samokovban szeminariumot nyitottak, ahol 18 hallgató nyer vallási és egyháztársadalmi munkára kiképzést.

A Bibliát 651 különböző nyelven és nyelvjáráson adják ki. 1930-ban 7 különböző dél-afrikai nyelvjárású népnek nyomták ki első alkalommal a Bibliát.

A vasárnapi iskola a japáni missziói egyházak egyik legfontosabb munkája. Egy osakai anya bizonyágtétele mutatja az eredményt: Fiam annyira megváltozott, mióta vasárnapi iskolába jár, hogy el kellett jönnöm (a missziói összejövetelekre), hogy számot vessek magammal s megérthessem, miként történhetett ez.

Palesztinában a Holt-tenger melletti vidéken való ásatások alkalmával a házak fundamentumait vastag hamurétegből ássák ki. Ami arról tesz bizonyosságot, hogy azokat a nagy várokat tűz pusztította el. Bár a történeti valóságot nem lehet megállapítani, a kutatók azt hiszik, hogy Sodoma és Gomora romjait találták meg.

A németalföldi királynő összes honfitársainak karácsonyi üzenetet küldött a rádióon keresztül. A karácsonyi örömezenet ebben a válságos időben mélyértelmű volt a királynő ajkáról: „a világosság fénylik a sötétségben, Immanuel, az Úr velünk. Korunknak sok bátorságra, sok lelki erőre, sok hitre van szüksége“.

100 évvel ezelőtt Páris utcáin a kolera járvány alkalmával a falakra kifüggesztették a tilparancsolatot. Isten parancsainak ez a látása, egész könnyekig meghatott — írja Bartholdi testvérének küldött levelében, — mindenki megáll és olvassa [mint ma a plakátokat]. Bár csak meg is firtanák s ne hiába olvasnák. A próba bármilyen súlyos is [ma másként ver minket az Isten], legalább üdvösségre vezesse azokat, akik megtérnek.

Fél Franciaország. Gothié tábornok nyílt levelet intézett a protestáns szövetség elnökéhez, melyben oktalanságnak nyilvánítja a protestánsok anyagi leszerelésére vonatkozó propagandáját. „Ha erkölcsi lefegyverzésről van szó, azt prédikálják az egész világon, minden nép között, mi ebben hűen követjük önöket a Krisztus tanításához hiven. (?) Ha azonban Franciaország tényleges lefegyverzéséről van szó, amit az Egyházak oly okatlanul ajánlanak, a fenyegető veszedelmekkel szemben nem tudjuk önöket követni.“

Sztalin mérnök. Sztalin, a vörös cár már arról beszél, hogy a jobb és nehezebb munkát végző munkást jobban kell fizetni s hogy ötször annyi mérnökre van szüksége, mint eddig... Ha Sztalin valaha olvasta volna a Korinthusi levél 12 ik fejezetét, akkor hamarabb megmondhatta volna, hogy a társadalom nagy testében tagok vannak és nem lehet a társadalmat egy nagyobbfajta tengeri véglénynek, vagy protozójának tekinteni, ahol minden parányi rész egyforma. Az ember különböző az Isten teremtő gazdagsága által és minden olyan rendszer, mely nem számol ezzel a teremtési törvénnyel, biztosan hull alá a megsemmisülésbe, hacsak utolsó percben nem fordít egyet a kormányon. Sztalin jobban fizetett mérnökeinek a munkásosztályból kell előjönnie, Igen, de mégis előjönnek és lassan megszületik egy új középosztály. Az az egyenlőség, amit az Evangélium

tanít, a bűn egyenlősége, hogy mindnyájan a bűn által megrontott természettel léptünk be ebbe a világba, de ez a világ éppen az az alkalom, mely szolgálat, üdvösség, vagy kárhozat szempontjából különbözőkké tesz bennünket. Nem sokat tudunk a rabszolga államról, de azt látjuk messziről, hogy ez a véresen osztódó protozóa, szerves lényvé kezd válni. A mérnökök, ha munkásosztályból kerülnek is ki, veszedelmeseek lehetnek, mert mennél tanultabbak, mennél több fizetést ad nekik ez a gépállam, annál hamarabb felrobbantják ezt a rettenetes mechanizmust, mely eddig érthetetlenül, de bizonyára nemsokára világos módon magán hordozza a Sátán örök tragédiáját, azt, hogy a nagy emberi elbukásokból lehetnek a legnagyobb megújulások. A Sátán is eszköz, az Antikrisztus is. Mikor lesz ez nyilvánvalóvá az orosz államban, nem tudjuk, de az evangéliummal kezünkben bátran megjósolhatjuk. Csak annyit látunk, hogy ezt a szörnyű fertőzött házat nem lehet kívülről felgyújtani, csak belülről. Egy új orosz középosztály, Sztalin mérnökei is lehetnek a gyújtogatók... (Református Figyelő)

Ady hibái és a kálvinizmus. Ady Endre testvére, dr. Ady Lajos tankerületi főigazgató, egyik előadásában megemlítette, hogy a jezsuita sajtó Ady hibáit nem egyéni, hanem hitvallási eredetűeknek tartja s erre a reformátusok ezideig visszhangot nem adtak. Ady hibái eredetének illetően magyarázata ugyanolyan vakmerő beállítás, mint pl. a történelmi átértékelés, vagy az a tétel, hogy a forradalmak szellemét a reformáció hozta a világra, vagy pl. az, hogy a protestantizmus csupa negatív hitelenség stb. stb. Mi, amikor az Ady körül viharzó viták voltak, már többször megírtuk, hogy Ady hibái világnézetileg is, erkölcsi tekintetben is és egyénileg is éppen az öntudatos hívő református lelkület hiányából származtak, abból a hitbéli hajótöröttségéből, amely őt olyan sokáig elöntötte s amely eredményezte azt is, hogy a kálvinizmus eszmei tartalma csak foszlányokban, töredékekben, vagy eltorzultan és kisiklottan érvényesülhetett gondolkozásában és lelkületében s ezen, az életének vége felé jelentkező Istenhez való fordulás sem tudott segíteni és lelkét hitbéli nagykorúságra már nem volt képes vezetni. Teljesen valótlán tehát az a beállítás, hogy Ady hibái hitvallásos eredetűek, tehát a református vallásból folynak. Sőt ellenkezőleg: merjük állítani, hogy egyenesen a kálvinista hívő öntudat hiányából, illetve néha éppen a református elvek hamis és téves értelmezéséből eredtek azok s valljuk azt, amit különben már szintén megírtuk, hogy ha Ady Endre igazán erős hívő református öntudattal bírt volna, mindama hibáktól és vonásoktól is megszabadult volna, amelyek életében és egyéniségében ellenszenveseek voltak és szomorú tragédiáját okozták. Sőt hisszük azt is, hogyha egész életében igazán hinni tudott volna, azzal a hatalmas költői tehetséggel, amellyel rendelkezett, elképzelhetetlenül nagyobb és pedig nevelő és építő hatást gyakorolt volna az egész

magyarság lelkére, mint azt így, hitbéli hajótöröttségével tehette. (Kálvinista Szemle.)

A berlini konjunktúra kutató hivatal igazgatója közelebből érdekes előadást tartott az utóbbi idők helyzeteiről. E előadása során igazolni igyekezett, hogy 1815—1845 ig gazdasági pangás volt, 1845—1873-ig nagy gazdasági fellendülés, ezt követte 1895-ig újabb stagnálási időszak, míg 1920 től állandóan tart a gazdasági pangás. Multak tapasztalatait figyelembe véve, valószínűnek látszik, hogy a mostani gazdasági krízis, ha talán nem is oly nagy mérvben, mint napjainkban, de el fog tartani a harmincas évek végéig.

Bélyeggyűjtési akciónkra szeretettel felhívjuk hűveink és jóakaróink figyelmét. Felesleges régi, új bel- és külföldi bélyeg, ami otthon ugys csak elhárnyódna, sziveskedjenek a ref. lelkészi hivatalokhoz beküldeni, vagy gyűjtőinknek átadni. A belőle befolyó összeg az ifj. otthon céljait fogja szolgálni.

A TAKARÉKOSSÁG

segély- és takarékszövetkezet Nagyvárad

1932. január hó 1-ével

új hetibefizetési évtársulatot nyitott.

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalkalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszívódnak a pénzintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen

hetibefizetési (picolás) könyvecskét

és helyezze el felesleges tőkéjét

kamatozó betétként

intézetünknel.

Mivel nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalkalmat és megélhetést biztosít.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosebb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Presbitérium gyűlése.

Ez évben első gyűlését február 28-án délután 5 órakor tartotta meg a presbitérium Sulyok István püspök lelkészelnök és dr Thúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt. Jelen volt 53 presbiter. Jegyző: Papp Lajos.

1. Püspök-lelkészelnök: imával nyitja meg a gyűlést. Aztán megnyitó beszédében rámutatott arra a lesújtó gazdasági válságra, amely immár az egész világot egyformán érinti. Ez teszi kötelességünké, hogy fokozottan foglalkozzunk az egyháztaggal s megtartsuk őket a hitben. Komoly figyelmeztetéssel hívja fel a presbitérium minden egyes tagját arra az egyházépítő munkára, amelyre minden presbiter esküt tett, amikor a tisztségét elfogadta.

2. Ezután a megüresedett helyre behívott Szilvássy János presbiter letette a törvényben előírt esküt,

akit lelkészelnök melegen üdvözölt és buzdított presbiteri tisztének hűségese betöltésére.

3. Lelkészelnök bejelenti, hogy özv. Havassy Zsigmondné áldozatkész egyháztagunk, elhunyt férjének az olasz i temetőben kápolnaszerű sírboltot emeltetett, amelynek előcsarnokát felajánlja református egyháztagok részére *ravatalozó* helyül. Az ajándékozási okirat rendelkezése szerint a mindenkor olasz-i paróchiális lelkészt illeti meg a ravatalozó helyiség feletti rendelkezési jog s azoktól, akik azt igénybe akarják venni, csak az épület fenttartási költségeire kérnek csekély adományt. A felesleg a *szegényeket* segélyző-alapra fordítandó.

A presbitérium hálás köszönettel fogadja az ajándékozást és vállalja a feltételek teljesítését. A jótékony adományozónak pedig jegyzőkönyvi köszönetet mond s erről őt írásban is értesíti.

4. Dr Várady Zsigmond ösztöndíj alapítvány felügyelő bizottsága jelenti, hogy az 1931—32. tanévre 16 tanulónak 17,500 Lei ösztöndíjat állapított meg, akik az alapító-levél feltételei szerint arra érdemeseknek mutatkoztak.

A presbitérium a jelentést tudomásul veszi.

5. *Esperesi körlevél* ajánlja a *Kálvin-nyomda Részvénytársaság* támogatását és részvények jegyzését

Lelkészelnök ismerteti a gazdasági bizottság javaslatát 10 000 Lei értékű részvény jegyzésére. Csernák Béla buzdítja a presbitereket és egyháztagokat, hogy ők is vegyenek részt a részvénytársaság megalakításában és ezáltal ennek a református hitvédelmi célokat szolgáló nyomdának megtartásában, mert az egyháznak szüksége van egy ilyen nyomdára.

A presbitérium a gazd. bizottság javaslatát elfogadja és 10,000 Lei értékű részvényjegyzést elhatározza.

6. Tárgyaltatott az 1932. évi költségelőirányzat.

A presbitérium előbb általánosságban, aztán részletesen tárgyalta a költségvetést, elfogadva azt az alapelvet, hogy a bevételek csökkenésével arányosan kell csökkenteni a kiadásokat is s így a tisztviselők, tanárok, tanítók fizetését is, hogy intézményeinket, iskoláinkat fenn tudjuk tartani.

A költségelőirányzat főtétellei a következők:

A) Szükséglet:

1. Személyi szükségletek	— — —	584,600.—
2. Iskolai szükségletek	— — —	728,398.—
3. Kegyelességi szükségletek	— — —	7,000.—
4. Dologi szükségletek	— — —	246,532.—
5. Adók és egyházm. és ker. díjak	— — —	275,014.—
6. Törlesztések, kamatok	— — —	357,000.—
7. Tőkésítések	— — —	20,160.—
8. Járadékok	— — —	1,720.—
9. Vegyesek	— — —	129,000.—

Összesen: Lei 2,349,424.—

B) Fedezet:

1. Ingatlanok jövedelme	— — —	987,400.—
2. Alapítványok jövedelme	— — —	15,710.—
3. Alapok jövedelme	— — —	8,100.—
4. Egyházi és iskolai adó	— — —	500,000.—
5. Iskolai (segélyek stb.)	— — —	480,000.—
6. Adományok (perselypénzek)	— — —	75,000.—
7. Vegyesek	— — —	285,000.—

Összesen: Lei 2,351,210.—

Előirányzott többlet: Lei 1,786.—

A presbitérium hosszas vita után ezt a költségeloirányzatot elfogadta és elrendelte annak a felettes egyházhatósághoz felterjesztését.

[A presbitérium az idő előrehaladottsága miatt a többi ügyek tárgyalását a március 13-án tartandó gyűlésre halasztotta.]

A Református Híradó sorsa

a vasárnapi presbiteri gyűlést erősen foglalkoztatta. Tetemes az előfizetési díjak hátraléka, úgy, hogy a lap, amely tíz év óta a maga erejéből áll fenn, az elmúlt évben csak úgy egyenlítette ki a nyomdai költségeket [mert a lap előállítására egyéb kiadásokkal nem jár], hogy az egyház közpénztára fedezte a hiányt. Felvetődött a kérdés: becsüntsük-e lapunkat? A presbitérium egyhangú válasza az volt, hogy — *nem!* Minden zökkenő nélkül folytathatná is a Híradó a maga misszióját, ha előfizetőink pontosan eleget tennének kötelezettségüknek. A presbitérium megállapította, hogy a Református Híradóra kétszeresen szükség van ezekben a nehéz időkben. Egyfelől a belső építés, a református öntudat erősítése, másfelől a külső védekezés céljából. Mégpedig nemcsak a hitetlenség, vallástalanság ellen, hanem a felekezeti támadás ellen is, amely a határokon túlnanról, ahol megbontja a magyarok békességét, ide is átcsapott és a tértitgetést, a lélek halálszást, egy pár évi nyugalom után, mohó étvágygyal megindította. Az ellenünk folyó harcnak egyik eszköze a sajtó, a napi lap. Népünk és egyházunk érdeke, hogy a sajtót mi se adjuk ki kezünk közül. A presbitérium áldozathozatalra szólít fel egyesekeket és testületeket. Imé, egyik presbiterünk már példát is mutat. Egyesületeink közül pedig az olasz-i nőszövetség virágvasárnapján tart szeretetvendégséget a Híradó javára. Előfizetőinket a díjak befizetésére kérjük. Ha befizetések, újabb adományok nem jönnek, lapunk csak kéthetenként jelenik meg.

A kiadóhivatal.

Meghívó.

A Nagyváradai Lorántffy Zsuzsánna Jétkönyv Egyesület 1932 március 13-án, de ha a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, akkor március 28-án, mindenkor délután fél 5 órakor tartja a Református Leánygimnázium dísztermében évi rendes közgyűlést. Ezt megelőzőleg ugyanott igazgatóválasztmányi gyűlés.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki jelentés az 1931. évről.
2. Jelentés az Árvaházról.
3. Az 1931. évi zárszámadás és a felmentések megadása.
4. Az 1932. évi költségeloirányzat.
5. Az alapszabályok 2., 10., 13., 19. §-ok módosítása és pótlása a miniszteri leirat értelmében.
6. Általános tisztujtás.
7. Alapszabályszerű indítványok.

Oradea—Nagyvárad, 1932 március 3.

Elnökség.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 200 Leit özv. Török Gyözőné és leányai néhai férje emlékére névnapja alkalmából; Papp Károlyné. 100 Leit: Szabó Lajosné, dr. Roskopf Béla, 495. sz. özv. Kiss Gyuláné, 193. sz. András Gusztáv, Agárdy István. 60 Leit: 39. sz. 463. szám, 40 Leit: Balla István. 20 Leit: 439. szám, Református Híradónak: Agárdy István 660 Leit.

UJVÁROSON:

1932 febr. 2. megváltása címén: 100 Leit Kursinszky Kálmán, Kovács József, Nagy Ferencné. 50 Leit: Vásárhelyi Sándor.

Nőszövetség szegényeinek: Viktor Istvánné 40, Gál Irma 20, Tenkó Ferencné 10 Leit.

VELENCÉN:

1932 febr. 2. megváltása címén: Kállai Gyuláné 100 Leit.

Tokaji-telepi imaházra: Tóth András és neje 300 Leit.

RÉTEN:

Orgonára: Szilágyi Lajos 300, Kudor János 300, K. L. 100 Leit.

Énekkar céljaira: Cséki K. 200 Leit.

Kulturterem berendezésére: Réti Nőszövetség 10,000 Leit.

1932 febr. 2. megváltása címén: 50 Leit Ravasz Miklós.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este 5 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Óssi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon. Hétfő: Az adakozás közössége. I. Kor. 16, 1—8. Kedd: A hitlekezeti közösség módja. Csel. 2, 42—47. Csütörtök: Egyek a szeretetben, Fil. 1, 3—11. Péntek: Egyek a hitben. Kol. 1, 3—10. Szombat: Egyek a munkában. I. Thess. 1.

A nagyszombatági imabázisban vasárnap délután 3 órai kezdettel vallásos ünnepélyt rendez az olasz-i leánybibliakör a következő műsorral: Gyülekezeti ének: 160. dicséret. Imádkozik: Kasoly Margit. Gyülekezeti ének: Megáll az Isten igéje. Bibliát magyaráz: Molnár Károly. Az Ur csodásan működik, éneklő leánybibliakör. Reményik Sándor: Kegyelem. Szavalja: Kulin Julla. Krisztus a pogányok között felolvassa: Szabó Ilona. Szaval: Kutassy Ágnes. Imádkozik: Bálint Julla. Gyülekezeti ének a XLVII. zsoltár.

A Református Tanítónőképzsők folyó hó 6-án vasárnap délután 6 órakor a Leánygimnázium dísztermében a szegény iskolásgyermek javára előadást rendeznek a következő műsorral: 1. Schubert Millter marsch, négykezes, játszó: Sándor E. II. é. és Szabó I. II. é. 2. Megnyitó beszédet mond: Varga Gedeon vallásnár. 3. Magyar dalokat énekel: Péter B. II. é. zongorán kíséri Handlery C. III. é. 4. Reményik költeményeket szaval: Lovász R. III. é. 5. Magyar tánc. Melodráma. Előadják: Varga J. és Tóth N. II. gimn. 6. Magánjelenet, előadja: Beregi H. IV. é. 7. „Die Zigeunerinaen” zongorán játsza: Burján S. I. é. 8. „A prepák.” Jelenet: Előadják a képzősök. Beléptidij nincs, önkéntes adományokat a szegény iskolásgyermek ebédeltetése céljára kérve, az érdeklődőket szeretettel hívjuk.

Vetített képes előadást tart a Bihar hegyek részleteiről vasárnap délután 4 órakor Papp Lajos a „Bihar” Turista Egyesület főtitkára a Teleky utcai Otthon nagytermében az Ifj. Egyesület „Sasok Turista szakosztálya” rendezésében. A Biharország szépségeit feltáró színes előadásra szeretettel hívjuk az érdeklődőket. Önkéntes adományok.

A Református Kör kulturdélután rendez Ujvároson március 6-án vasárnap délután 6 órakor a Teleky-utcai ref. Otthonban. Műsor: 1. Bevezető beszéd: Sass Kámán ref. s. lelkész. 2. Monológ: Gáll Böske. 3. Apámuram. Vigjáték 1 felvonásban. 4. Hegedűszóló: Gelber Károly. 5. Holnap ugyanis meghalok. Vigjáték 1 felvonásban 2 részben. Szünet. 6. Saját novelláiból felolvas: Daróczy Kiss Lajos író. 7. Holdkóros. Bohózat 1 felvonásban. 8. Énekes jelenet: Herlicska Ilonka, Seller Károly. 9. Ügyvédbojtár. Bohózat 1 felvonásban. 10. Záróbeszéd: Nagy P. István. Konferál: Karalyos Matyi. Rendező: Ifj. Kompán István. Szereplők: Gáll Böske, Gáll Irén, Herlicska Ilonka, Bányar Juci, Nagy Ilonka, Bancsik Sándor, Bancsik Barna, Biró Elemér, Csete József, Erdel Lajos, Derecskey Lajos, Karalyos Sándor, Tóth László, Tóth Károly.

Régi nőszövetségünk vasárnap délután 5 órakor tartandó örömmünnepe vallásos ünnepély keretében veszi át a kulturterem részére megrendelt 108 drb. széket és adja át a kultúra céljaira, 1. Gyülekezeti ének. 2. „Ecce Homo” dr. Szabó Lajos előadása. 3. Szathmári Ferenc szólót énekel. 4. Ünnepi beszédet mond: D. Kiss Lajos. 5. A székek átvétele. Dézsi Lászlóné a nőszövetség, Móra Erzsébet a leány, Társi László a fiu körök, Jakab Imre a paróchiális kör, Soós András az énekkarok nevében beszélnek. 6. Magyar Vince szaval. 7. Nagy Géza hegedűszólója, harmónium kísérettel. 8. „Amenda vagy Juci?” szindarab 1 felvonásban. 9. Gyülekezeti ének. XC. zs. 1. v.

Az olasz-i Nőszövetség évi rendezés közgyűlését virágvasárnapján (március 20.) délelőtt fél 12 órakor tartja a Ref. Leánygimnázium dísztermében.

A Református Híradó javára az olasz-i nőszövetség virágvasárnapján délután 6 órakor szeretetvendégséget rendez, amikor dr. Soós István presbiter, városi tanácsos tart előadást „A keresztyén család és a mai gazdasági helyzet” címen. Dr. Soós István a múlt napokban orvosi műtétnek vetette magát alá. Állapota azonban örvendetesen javul s az előadás napjára egészségét Isten segítségével már teljesen visszanyerheti.

A Református Kör folyó évi március hó 13-án, de ha a tagok nem jelennek meg szavazatképes számban, akkor folyó évi március hó 20-án mindenkor délelőtt 12 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagok teljes számban való megjelenését kérjük. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ügyvezetői jelentés a Kör 1931. évi működéséről. 3. Pénztárnok jelentése, zárszámadás 1931. évről, költségelőirányzat 1932. évre. 4. Háznagy jelentése. 5. Könyvtárnok jelentése. 6. Számvizsgálók jelentése. 6. A választmány egyharmad részének megválasztása, 8. Indítványok. *Elnökség.*

Az olasz-i Református Nőszövetség febr. 28-án vasárnap tartott kulturstélyének gazdag műsora igen szép számban gyűjtötte össze a közönséget a Leánygimnázium dísztermébe. Ezt az örvendetes érdeklődést méltán érdemelte ki, úgy a műsor, mint az előadók kiválósága. Az ifjusági vegyeskar Varga Gedeon lelkész vezetésével szépen és hatással énekelte Csokonai M.: „A reményhez” c. örökszép dalát. Az ünnepély középpontjában Perédy György a Szilgigeti Társaság főtitkárának „A magyarok utja Uraltól az Alföldig” c. előadása állott. Figyelemre méltó s újabb történelmi megállapításokban bővelkedő, nagyon tanulságos előadásban ismertette, hogy magyar őseink az Uralhegység déli részétől az Etelközön át a Duna völgyén keresztül jöttek az Alföld rónáira. Az érdekes előadást nagy figyelemmel jutalmazta a közönség. Majd Bakos Pálné Bakossy Olga urasszony templomi csendben énekelte Maczalik Gabriella művésznő zongorakiséréte mellett Stradella A.: „Irgalmazz Isten” c. darabját, hangjának terjedelme s az átérzés melegsége emlékezetes marad a hallgatóság előtt. Mély hatást gyakorolt a megjelentekre a drámai előadásáról előnyösen ismert dr. Popity János szavalata, ki Tóth: „Magyarnak lenni” c. költeményét adta elő művészzel. Nagy tetszéssel fogadta a közönség a magyar nótákat játszó Zenekar szereplését. A magyar nóta varázsa megragadta a szíveket Szilágyi Béla ny. postatiszt hegedűjében, kiforrott játékában s az öt követő zenekar kíséretében ott sirt s vigadott a magyar lélek. Kifejezésre jutott az az óhaj, hogy e válogatott tagokból álló zenekart máskor is hallhassuk. A zenekar tagjai: primhegedű: Szilágyi Béla, Kasza Jenő, II. od. hegedű: Molnár Győző, flóta: Karsay Mihály, cimbalom: Nagy Gyula, cselló: Bodó Bertalan, kontra: Ujj Béla, Tóth Mihály, nagybőgő: Varga Gedeon. Az önkéntes adományokat a szegények segélyezésére fordítja a Nőszövetség.

A Református Kör vasárnap délután a velencei református kulturházban rendezett nagyszerű kultur-estélyt. A terem zsúfolásig megtöltött közönség a két óras műsort nagy élvezettel hallgatta végig. A műsor előtt Daróczy Kiss Lajos mondott bevezetőt. A műsoron szerepeltek: Gáll Böske és Irén, Herlicska Ica, Karalyos Matyi, Bányai Juci, Nagy Ilonka, Bancsik Sándor és Barna. Biró Elemér, Csete József, Derecskey Lajos, Erdei Lajos, Karalyos Sándor, Tóth László, Tóth Károly. Dicséret illeti meg úgy őket, mint a rendezőt ifj. Kompán Istvánt is. A műsor után a Kör alelnöke, Nagy P. István mondott záróbeszédet.

A régi református Hőszövetség, amely allg pár hónapja díszes és szépen szóló orgonával ékesítette az Imaházat, most a kulturterembe tízezer lei költséggel száztíz lerögzíthető széket csináltatott Pázmány Gyula asztalos, régi presbiter atyánkfia által, hogy azokkal is elősegítsék a látogatók kényelmét. A székek elkészültek s azokat már fel is szerelték a kulturteremben s az elkövetkező vasárnap már ezek a székek fogják várni a lelkes híveket. A szép és minden dicséretet megérdemlő tett szolgáljon indítással híveinknek, hogy a rendes egyházi szükségletekre szolgáló adót is befizetni siessenek, nehogy iskoláinkat bezárni kényszerüljön egyházközségünk.

Bibliatanulmányi kurzus a Teleki-utca 31. sz. alatti Ifjúsági-Ötthonban. A biblia a könyvek-könyve. Nemcsak azért, mert a világ legtöbb nyelvére lefordított, legelterjedtebb könyve, hanem azért is, mert a legmélyebb és leegyetemesebb hatása. Korunk bár közömbös, sőt ellenséges magatartást tanusít a vallás dolgaival szemben, mégis a mélyebb dolgok után kutató része az emberiségnek fokozott mértékben fordul a biblia, mint Isten kijelentésének könyve felé. Régen a biblia olvasói táborában egyházas gondolkozású, vallásos emberek tartoztak, addig ma sokan vannak, akiket a kíváncsiság hajt a biblia megismerésére. Az ilyenek találnak is benne sok különös dolgot, sokszor mindent, csak azt nem, amit kellene. A bibliaolvasás eredménytelenségének oka kettős: vagy a kereső lélek felületessége, komolytalansága, vagy az a nagy felkészületlenség, amellyel egyesek hozzáfognak a bibliaolvasásához. Bibliaköreink, nőszövetségünk, presbitereink, vallásosnak mondott és tartott híveink megdöbbentő öntudatlanságról tesznek bizonyosságot a bibliának, mint hitük és cselekedetük zsinórmértékének ismeretére nézve. Semmi bibliai nép-vallástörténeti ismeret, semmi pedagógiai gyakorlat az Igének a bibliai részekben való meglátására továbbadására nézve. Azok a mély bibliaórai hallgatások nagy bizonytalanságok, néha bátoratlan hozzászólások, melyek sajnos általában — jellemzője a biblia egyháza tagjainak — indítottak engem arra, hogy e bibliatanulmányi kurzusomat megnyitom. Szívesen látok e szemináriumszerű kurzuson a biblia iránt akár lélektől ösztönzött, akár kíváncsiságból jött egyéneket valláskülömbőség nélkül. De különösen

bibliakörök, nőszövetségek tagjainak, vasárnapi iskolai vezetőknél, vallást is tanítóknak, presbitereknek hívom fel rá a figyelmét. A kurzus kezdetét veszi március ötödikén, heti egy órában minden szombaton délután 6-tól 7-ig. A kurzus tartama 15 hét. A kurzus témái: 1. A biblia, mint a kijelentés könyve. 2. A biblia országa és népe. 3. A biblia előállása. 4. Az Ótestamentum megértésének feltételei, fontossága, az Ige az Ótestamentumban. 5. Mózes öt könyve. 6. A történeti könyvek. 7. A prófétai könyvek. 8. A költői (tan) könyvek. 9. Az Újtestamentum megértésének feltételei, fontossága. Az Ige az Újtestamentumban. 10. Az evangéliumok. 11. Pál apostol levelei. 12. Apostolok cselekedetei és a többi levelek. 13. Mennyei jelenések. 14. Pedagógiai gyakorlatok istenigéjének a biblia részeiben való meglátására és tovább adására. 15. Istenigéje hirdetése és hallgatásának feltételei. Sass Kálmán, s. lelkész.

A TAKARÉKOSSÁG

sogély- és takarékszövetkezet Nagyvárad

1932. január hó 1-ével

új hetibefizetési

évtársulatot nyitott.

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalkalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszívódnak a pénzintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen

hetibefizetési (piculás) könyvecskét
és helyezze el felesleges tőkéjét
kamatozó betétként
intézetünknel.

Minél nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalkalmat és megélhetést biztosít.

Kálvin könyvnyomda

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket sőt a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Miért nem jelenik meg a Híradó?

Ez a kérdés hangzott a múlt hét szombatján száz. meg száz ember ajkáról. Egyik levélhordó jelentette, hogy a Híradó után kérdezősködők közül valaki a kérdésre mindjárt feleletet is adott: „Bizonyosan azért nem, mert már két évi díjjal hátralékban vagyok!” Valóban eltalálta az okot. Híradónk pénztára nem képes fedezni a nyomtatási költségeket. Sok a felgyülemlett hátralék. Ugy, hogy már ebben az évben 12 ezer lejjel többet fizetett az egyházi pénztár a Híradó kiadására, mint amennyi előfizetési díj befolyt. Az egyház [pénztára üres; a nyomdát fizetni kell: ennek következtében az egyházi pénztár jelentése alapján a március 12-iki szám elmaradt. Jelen számunkat úgy tudjuk kiadni, hogy a költségeket az olasz-i nőszövetség vállalta. Ünnepi számunk előállítási költségeit pedig a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület vezetősége ígérte meg. Így nyerünk néhány hetet, amely időt előfizetőink arra használják fel, hogy hátralékaikat s a folyó évről pedig az első évnegyedi díjat fizessék be.

Tekintettel arra, hogy Híradónkból minden kórházi betegnek szoktunk egy egy példányt adni s a betegek már várva-várják megszokott kis lapjukat, ne sajnáljanak olvasóink az előfizetési díjakon felül némi adományokat is küldeni. Hiszen a másvallású kórházi betegeket az ápolók bőven ellátják olvasmányokkal. Sőt ezeket az olvasmányokat szívesen kínálják a mi hittestvéreinknek is. Egyházunknak kötelessége, hogy a maga gyermekeinek a maga szellemének sajtó termékeit nyújtsa.

Hasonlóképpen kívánatos volna, hogy a telepeken, ahol a lélekhalászás erősen megindult, ingyen számokat is osztogassunk.

Mindezt azonban csak akkor tehetjük meg, ha egyházunk minden tagja teljesíti kötelességét.

A Szerkesztőség.

Az olasz-i református Nőszövetség 1932. március 20-án virágvasárnap délelőtt fél 12 órakor a leánygimnázium dísztermében tartja évi rendes közgyűlését.

A presbitérium gyűlése.

A presbitérium március 13-án d. u. 5 órakor tartotta az idén második gyűlését, amelyen Sulyok István püspök-lelkészelnök és a főgondnok távollétében Papp Dezső presbiter elnökölték. Jelen volt 45 presbiter. Jegyző: Papp Lajos.

Püspök-lelkészelnök: imával nyitja meg a gyűlést.

1. Aztán tárgyalta a presbitérium az egyházi adókövetés ügyét s ezzel kapcsolatban Papp Sándor adóügyi elnök indítványait.

A presbitérium tudomásul veszi, hogy az adókövetés 15 napig közszemlére volt kitéve.

Felkéretnek a paróchiális lelkészek, hogy a nőszövetség segítségével buzdítsák az egyháztagokat az egyház és iskolák iránti kötelességük teljesítésére. Az egyházi adó fokozottabb beszedése céljából a presbitérium még egy adószedőt alkalmaz Szekeres István személyében és az adószedők részére külön 10% jutalmat állapít meg, ha sikeres eredménnyel számolnak be.

2. Tárgyaltatott a számvizsgáló-bizottság jelentése az 1931. évi számadások megvizsgálásáról. A számadások a törvényszerinti 8 napig közszemlére voltak kitéve és eddig senki kifogást nem emelt.

A presbitérium a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi és a felmentést az egyházi pénztárosnak és az adópénztárosnak elismerése nyilvánítása mellett megadja. A számadás iratait pedig az esperesi hivatalokhoz felküldi.

Az 1931. évi egyházi számadás főbb adatai a következők:

A) Kiadás:

1. Személyi kiadások	702 845'—
2. Iskolai kiadások	1.062.336'—
3. Kegyessegiek	511'—
4. Dologiak	312.715'—
5. Adók	247.945'—
6. Törlesztések	360 912'—
7. Tőkésítések	14.117'—
8. Járadékok	1.720'—
9. Vegyesek	134.174'—

Osszesen: Lei 2 837,275'—

B) Bevétel:

1. Ingatlanok jövedelme	— — —	908.001—
2. Alapítványok jövedelme	— — —	16.636—
3. Alapok jövedelme	— — —	7.262—
4. Egyházi és iskolai adó	— — —	405.015—
5. Iskolai segélyek, adományok	— — —	389.420—
6. Adományok [perselypénzek]	— — —	97.795—
7. Vegyesek [átmenetiek]	— — —	1.013.215—

Összesen: Lei 2,837,344—

3. Lelkésznök részletesen ismertette a lelkeszi kar belmissziói jelentését: [külterületeken rendszeres istentiszteletek, urvacsoraosztások, bibliakörök, cselédlányok vasárnap délutáni bibliaköre, nőszövetségek: szegényügy kezelése, családok látogatása, presbiterek hetenkénti konferenciája, lányok bibliaköre, iskolásgyermek naponként ebédeltetése, iratterjesztés, Református Híradó ügye, ifjúsági énekhar, Zenekar, Ifjúsági Otthon működése. stb. stb.]

Ezután olvastattak a lelkeszi értekezlet javaslatait:

A presbitérium megnyugvással veszi tudomásu a jelentést, hogy a lelkeszi kar hivatása magaslatán áll, hogy a mostani válságos időkben, amikor egyházunk két oldalról is veszélyeztetve van, lelkesedéssel és nagy igyekezettel gondoskodik a hívek lelki szükségleteiről.

Az Ifjúsági Otthon és iparos tanulók állandó vezetőjéül a presbitérium Kerekes Sándor iparos segédet alkalmazza, akinek díjazását 3 hónapig a püspök lelkesznök vállalta magára.

Elfogadja továbbá a presbitérium a lelkeszi értekezlet javaslatait: a váradszöllösi hívek missziói gondozása, — az ugynevezett presbiterianusok visszatérésének előmozdítása, — a szekták elleni lelki munka a külterületeken, — a férfi bibliakörök s aztán a férfiszövetségek megalakításának előkészítése, — a házasulóktól konfirmációs bizonyítvány bekérése, — egyházi lapoknak terjesztése kórházakban és a telepeken, — hitvédelmi munka a katolikus térítésekkel szemben,

— a „Charitas“ név alatt működő intézmény kifejezeten katolikus jellegűnek felismerése, — a hívek felvilágosítása, hogy a református nőszövetségek munkáját támogassák.

4. Végül tárgyalatott a velencei Énekhar kérelme a velencei gyülekezeti házban táncolás engedélyezése iránt.

A presbitérium egyhangulag kimondja, hogy abban a teremben, amely bibliaórák tartására is szolgál, táncmulatság nem tartható.

[A gyűlés 8 órakor véget ért: több ügy a jövő gyűlésre maradt]

Külmisszió.

Sokszor halljuk manapság azt a szót: „Belmisszió“, némelyek már egészen visszaélnék vele és mint valami varázsigét hordozzák ajkukon. Anyaszentegyházunknak szüksége is van az egészséges és nem görögöttes belmisszióra. De egészséges belmissziót csak az az egyház űzhet, amelynek van külmissziója is, azaz amely egyház mélyen átérzi, hogy azt a nagykincset, amelyet Ő az evangéliumban bír, tovább kell adnia olyan népeknek, amelyek a Megváltóról való örömméretet még nem ismerik. Más református egyházak, mint a svájci, németországi, angolai, sőt még a maroknyi francia reformátusság is sok áldozatot hoz a pogányok között végzett külmisszióért. Mi magyar reformátusok alig tettünk eddig valamit e téren. Három helyen is munkálkodnak ugyan magyar református misszionáriusok, azonban sem a csendes óceáni, sem a kínai nem nevezhető magyarnak, mert az ott működő magyar misszionáriusokat a németek tartják fenn. Tiszta magyar református külmissziói munka az, amelyet Döbrössy Lajos magyarországi református lelkesz kezdett meg a mohamedánok között Bulgáriában. A mohamedán törökök mindég nagy idegenkedéssel fogadták a keresztyénséget. Döbrössyben azonban a törökök nem az idegent, hanem a testvér magyart látják és barátságosan fogadják mindenütt

Lorántffy Zsuzsanna fejedelemszony abrosza

A nagyváradi református egyház fénykorának azt a százhárom esztendőt (1557—1660) szoktuk nevezni, amely a városnak a reformációhoz csatlakozásától kezdve a városnak törökre jutásáig terjed. Ezekben az időkben gyakran látta vendégül Erdély református fejedelmét. Kiváltképen az öreg Rákóczy György családja szeretett itt tartózkodni. Míg a fejedelmet az országjárás gondjai másfelé szölitették, a fejedelemszony, Lorántffy Zsuzsanna gyermekeivel Váradon töltötte a napokat. A fejedelemszony bő kezűn támogatta a váradi eklézsiát, országa egyik első egyházát és bizonyára sok értékes ajándékokkal gazdagította nemcsak iskoláját, a nagyhirű kollégiumot, hanem a templomot is.

Tordán van egy urasztali terítő, amelyről az van írva az ó-tordai egyház leltárába: „A fejedelemszony abrosza; széles kézi csipkével beszegett négyszögű nagy terítő, amely 30—30 cm. széles és ugyan olyan hosszúságú renehímzésű kézi csipke tablák és színes selyemmel és skófiummal hímzett stílizált virág koszorúkkal ékes lenvászonablák váltakozó sorából

áll. Egy-egy sorban 12 tábla sorakozik; a terítő közepén eső táblára a következő bibliai locus van hímzve: LUC. 22. Ez az én testem, ez az én vérem, ezt miveljétek az én emlékezetemre. UR JÉZUS irgalmaz nekünk 1635. Ez a terítő és még egy kisebb terítő a fejedelmi kincsekhez tartozik; ezeket a nagyváradi menekülők hozták magukkal Tordára“. (Az ó-tordai ref. lelkeszi hivatal 151—1931. sz. levele.)

Miután nagyon valószínű, hogy ezeket a terítőket 1660-ban a török elől menekülő váradlak vitték Tordára, a nagyváradi-olaszi református nőszövetség felajánlotta, hogy ezekért a terítőkért, vagy ezeknek csak egyikéért is szívesen készit cserébe az ó-tordai egyháznak egy értékes urasztali terítőt, hogy így egyházunk hajdani nagyságának egy kedves emléke visszakérüljön Nagyváradra.

Sajnos, az ó-tordalok nem fogadták el az ajánlatot, mert a terítőket: „semilyen feltétel mellett ki nem adnák kezükből“.

Egyházunk dicsőséges korából két emlékünkn van csupán: a két váradi Biblia, amelyik egyikét az újvárosi, másikat az olasz-i lelkeszi hivatal őrzli.

Csernák Béla.

Az erdélyi egyházkerületben egy ifju lelkész: Babos Sándor szánta el magát a pogány misszióra. Hittérítőnek megy Mandzsuriába, Ázsiának abba a részébe, ahol a magyarokkal rokon népek töredékei élnek még mindig sötét pogányságban. Most az egyes gyülekezeteket látogatta meg. E hó 14, 15, 16-án közöttünk időzött és bibliaközeink összejövetelein a külmisziót ismertette. De megemlékezett egy másik misszióról is, amely a romániai magyar református egyháznak elsődrendű becsületbelli ügye: a Regátba ment, ott szétszóródott és mély lelki súlyedtségben élő református feleink között végzendő lelkigondozásról. Megrendült lélekkel hallgatták híveink az egyes eseteket, amelyeknek tanuja volt az elbeszélő, aki közel egy évtig szolgált a Regátban. Aki ezeket hallotta az lehetetlen, hogy legalább annyit meg ne tegyen, hogy Regátban élő atyjafia, ösmerősei címét nekünk be ne jelentse. A külmiszióra szánt adományokat elfogadják és továbbítják a lelkészi hivatalok.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 200 Lelt Jenev Rezsőné. 100 Lelt: András István, özv. Kágyi Lajosné, Szabó Miklós és neje, Bányai Károly, 55. szám. 60 Lelt: Zilahy Sándorné, 40 Lelt: Sárkány Ferenc, özv. Tóth Ferencné (Kolozsvár). 20 Lelt: Sárkány Imréné, özv. Lénárt Jánosné, Boca András, 15 Lelt: Virágos Károly.

Tempломfűtésre: Szabó Miklós (felgyógyulásakor) 200 Lelt.

Ref. Híradónak: Szabó Miklós (felgyógyulásakor) 100, N. N. 100 Lelt.

Egyháznak: özv. Varga Kálmánné temetésekor koszoru helyett: özv. Száva Antalné 200, özv. Tichy Gyuláné 100 Lelt.

UJVÁROSON:

1932 febr. 2. megváltása címén: 100 Lelt Szabó László, Balajthy Jenőné (Biharpüspöki). 60 Lelt: Pázmány Gyula. 50 Lelt: Tándor Lajos.

Szegényeknek: Nagy Sándor 300 Lelt.

Egyháznak: Földesi Imre 100 Lelt.

RÉTEN:

1932 febr. 2. megváltása címén: 100 Lelt ifj. Steiner Miklósné. 60 Lelt: Pázmány Lajosné. 40 Lelt: 375. szám.

Orgonára: Rózsa Jánosné 50, Bokor István 50 Lelt.

B) Az Árvaház céljaira:

Olasz-l ref. Nőszövetség: 740 Lelt.

VIDÉKRŐL:

Biharszentjánosról: A szegény iskolás-
gyermeknek ebédjére: Lisztet adtak: Nagy Bálintné, Király Lajosné, Szilágyi Dezsőné, Györki Mihály, Györki Lidia, Kerecsi Imre, Baranyi Zsigmondné, Császár Józsefné, Király Ferencné, Bodó József, Péntes Jánosné, Kerecsi Mihály, Kakócz Imre, Bostor Lajosné, Kerecsi Lajosné, Könyves Lajosné, Könyves Jánosné, Hajdu Ferenc. Összesen: 77 és fél kgr.
Krumplit adtak: Molnár János, Király La-

josné, Péntes Jánosné, Szilágyi Dezsőné, Bodó Jánosné, Szilágyi Zsigmondné, Györki Mihály, Szabó Károlyné, Baranyi Zsigmondné, özv. Császár Józsefné, Péntes Jánosné, Kakócz Imre, Kovács Józsefné, Szilágyi Józsefné. Összesen: 80 és fél kgr.

Paszulyt adtak: Molnár János, Nagy Bálintné, Bodó Gyuláné, Gergely Ferencné, Kerecsi Imre, Móra Istvánné, Baranyi Zsigmondné, Király Ferencné, Kerecsi Mihály, Kakócz Imre, Bostor Lajosné, Kerecsi Lajosné, Könyves Lajosné, Könyves Jánosné. Összesen: 28 és fél kgr.

Tojást adtak: Molnár János, Nagy Bálintné, Bodó Gyuláné, Péntes Jánosné, Szilágyi Dezsőné, Gergely Ferencné, Györki Lidia, Móra Istvánné, Kakócz Lajosné, Baranyi Zsigmondné, Kakócz Imre, özv. Barabás Lajosné. Összesen: 50 drb.

Zöldséget: Bodó Gyuláné, Péntes Jánosné, Szilágyi Dezsőné, Dienes Zsigmondné, Kakócz Lajosné, Szilágyi Józsefné, Könyves Jánosné. Összesen: 40 kgr.

Húst, szalonnát: özv. Cziáky Ákosné, Molnár János, Máté Józsefné, Kovács Józsefné, Bostor Lajosné, Baranyi Zsigmondné (Bors), Király Ferencné szappant, Tóth Jenő 20 Lelt.

A gyűjtésért és adományokért hálás köszönet.

A nagyváradi-olaszi-i ref. Nőszövetség

1932 március 20-án este 6 órakor a református leánygimnázium disztermében a

Református Híradó javára szeretetvendégséget rendez a következő műsorral:

1. Dely-Szabó: Jelige. a) Kerner: Repülj dalunk. b) Metz Albert: Ballada Előadja a Gutenberg Dalkör. Vezényel András Ede zenetanár.
2. Zágony Dezső előadása: „A család a mai gazdasági viszonyok között” címen.
3. a) Beethoven: Adagio a Tavasz szonátából. b) Mendelssohn: Tavasz dal. Hegedűli András Ede, zongorán kíséri Andrásné Fehér Jolán.
4. C. Bodnár Mária felolvas.
5. Kuruc nóták. Dalolja dr. Bauer Albert, zongorán kíséri Hajós Elza.
6. Gáll Ferenc: A szerelem. Novák Károly: Öt régi magyar dal. Előadja a Gutenberg Dalkör. Vezényel András Ede.

Egy tea 15 Lelt. A küldeményeket március 20-án délután 2 órától kezdve a diszteremben veszik át a Nőszövetség megbízottjai.

Esteli órákon: Hétfő: Húsvét előtt hat nappal. Ján. 12, 1—11. Kedd: Ki vagyok én a sokaságból? Ján. 12:37—50. Szerda: Jézus szenved; a tanítványok aluszak. Máté 26:37—44. Csütörtök: Ő az egyetlen igaz. Máté 26:47—56. Péntek: A kereszt népe. Máté 27:37—45. Szombat: Várakozás a húsvétra. Máté 57—66.

Gyermekistentiszteletet tartunk a Réten virágvasárnap délután 4 órakor a rendes istentisztelet keretében.

Énekeink a Réten nagypénteki és húsvéti ünnepeken Dézsi László és Soós András vezényletel mellett énekelnek az istentiszteleteken.

Meghívó.

A Nagyvárad **Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület** 1932 március 28-án, húsvét másodnapján délután fél 5 órakor tartja a Református Leánygimnázium dísztermében *évi rendes közgyűlést*. Ezt megelőzőleg ugyanott igazgatóválasztmányi gyűlés.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki jelentés az 1931. évről.
2. Jelentés az Árvaházról.
3. Az 1931. évi zárszámadás és a felmentések megadása.
4. Az 1932. évi költségelőirányzat.
5. Az alapszabályok 2., 10., 13., 19. § ok módosítása és pótlása a miniszteri leirat értelmében.
6. Általános tisztújítás.
7. Alapszabályszerű indítványok.

Oradea—Nagyvárad, 1932 március 3.

Einökség.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este 5 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Óssi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Nagypénteki istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor a kolozsvári legátus, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp S. szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor a kolozsvári legátus, az Óssi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor a kolozsvári legátus szolgál.

Húsvét első napján mind a négy helyen urvacsoara osztás; másodnapján csak Olasziban és Ujvároson.

A nagyhétben készüljünk az Urvacsorájához. Az urasztalára szánt adományokat jelentsük be a lelkesi hivatalokban.

Az állami kórházakban nagypénteken délelőtt urvacsorát oszt Csernák Béla.

Húsvét első napján délelőtt 10 órakor Olasziban a református leánygimnázium dísztermében is tartunk istentiszteletet urvacsoaraosztás nélkül; az urvacsoarában részesülni akarók istentisztelet végével a templomba átjöhetnek.

A Teleki-u. 31. sz. alatti Otthon Ifjúsága 20-án, vasárnap délután 6 órakor komoly kulturális ünnepélyt rendez, amelyre az érdeklődőket szeretettel meghívjuk. Beléptidij nincs. Adományokat az Otthon felszerelésére küszönettel fogadunk.

Velencei imaházunkban gyermekistentiszteletet s vele kapcsolatban gyermekünnepélyt tartunk

folyó hó 20-án délután 3 órakor a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének: XXV. zs. 1. v. 2. „Nem jó ez a világ”, szavalja: Ozsváth Olga IV. o. 3. „A megtérés sohasem késő”, felolvassa: Ungvári Erzsébet IV. o. 4. 288. dicséret-1. v. éneklük a vasárnapi iskolások. 5. „Bűnbánati zsoltosma”, szavalja: Bede Margit IV. o. 6. „Legnagyobb ajándék” szavalja: Nemes Enmi III. o. 7. „Virágvasárnap”, szavalja: Szabó Ilonka. 8. 42. dicséret, éneklük a vasárnapi iskolások. 9. „Mikor a Golgothára vitték”, szavalja: Balázs János IV. o. 10. „Péter apostol húsvétja”, szavalja: Nagy Irma IV. o. 11. 52. dicséret 1. v. éneklük a vasárnapi iskolások. 12. „Könyörgés”, szavalja: Kendi Erzsébet II. 13. „Esti imádság”, Klopcsa Gyula IV. o. 14. Közének: CV. zs. 1. v.

A Réti Református Műszövetség székünnepségét rendezett a kulturterem részére megrendelt 108 drb. új szék átadásakor. Előbb dr Szabó Lajos lelkész folytatta „Ecce Homo” címen megkezdett nagybőjti előadás sorozatát. Az előadást Szatmári Mihály éneke és Magyar Vince szavalata egészítette ki. Majd beszédeket tartottak: Daróczy Lajos, Árvay Árpád, Jakab Imre gondnok, Dézsi Lászlóné, Nagy László presbiter, Móra Erzsike, Magyar Sándor. Az ünnepség után az ifjuság egy kedves szindarabot adott elő. Az ünnepséget ének zárta be.

Régi kulturteremünkben virágvasárnap délután 5 órakor dr Szabó Lajos folytatja „Ecce Homo” előadás sorozatát. Közreműködnek: Fejő Lajos, Garay Kálmán és az ifjuság, mely egy vallásos tárgyú szindarabot mutat be.

A Regátban élő református testvéreink címének bejelentését kértük. Felhívásunkra eddig csak egy bejelentést kaptunk. Az illető címére küldtünk is értesítést a messihi távolba. Meglátásunkat kérésünket: a Regátban élő református testvéreink címét közöljék a lelkesi hivatalokkal.

A TAKARÉKOSSÁG

segély- és takarékszövetkezet Nagyvárad

1932. január hó 1-ével

új hetibefizetési évtársulatot nyitott.

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalkalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszívódnak a pénztintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen

hetibefizetési (piculás) könyvecskét

és helyezze el felesleges tőkéjét

kamatozó betétként

intézetünknel.

Minél nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalkalmat és megélhetést biztosít.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad **Református Egyháza**

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A feltámadás hirdetése.

I. Kor. 15.

Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadott a halottak közül, zsengejük lőn azoknak, kik elaludtak.

De mondhatná valaki: mi módon támadnak fel a halottak? és minemü testtel jönnek ki? Balgatag, amit te vetsz, nem elevenedik meg, hanemha megrothadad. És abban, amit elvetsz, nem azt a testet veded el, amely majd kikél, hanem pusztá magot, talán buzáét, vagy más egyébét.

Épen úgy a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban; elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtlenségben, feltámasztatik erőben. Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Van érzéki test és van lelki test is. ... Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltön magára és halandó test halhatatlanságot öltön magára. Mikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik és a halandó test halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül az ige, mely meg vagyon írva: Elnyeletett a halál diadala. Halál! hol a te fulánkod? Pokol! Hol a te diadalmad?

De hála az Istennek, aki a diadalmat adja nekünk, a mi Urunk Jézus Krisztus által!

Meghívó.

A Nagyvárad **Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület** 1932 március 28-án, húsvét másodnapján délután fél 5 órakor tartja a Református Leánygimnázium dísztermében *évi rendes közgyűlését*. Ezt megelőzőleg ugyanott igazgatóválasztmányi gyűlés.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki jelentés az 1931. évről.
  2. Jelentés az Árvaházról.
  3. Az 1931. évi zárszámadás és a felmentések megadása.
  4. Az 1932. évi költségelőirányzat.
  5. Az alapszabályok 2., 10., 13., 19. §-ok módosítása és pótlása a miniszteri leirat értelmében.
  6. Általános tisztújítás.
  7. Alapszabályszerű indítványok.
- Oradea—Nagyvárad, 1932 március 3.

Elnökség.

A Nagyvárad—olaszi-i Református Nőszövetség

évi rendes közgyűlését folyó évi március 20-án tartotta meg. Ének s a vezető lelkész bibliavetése és imádsága után Csernák Béláné üdvözölte a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésére Papp Margit titkárnőt, a hitelesítésre dr. Thury Kálmánét és Török Károlynét kérte fel. Majd előterjesztette évi jelentését, amelyből a következőket emeljük ki:

„Megalakulásunk óta szoros testvéri kapcsolatban állunk a nagyvárad **Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesülettel**, amelynek hozzánk való testvéri jóindulata abban is megnyilatkozott, hogy miután egyházközségünknek az olasz-i paróchiális körben nincs olyan szabad helyisége, ahol Szövetségünknek Otthont nyithatott volna, szíves volt helyet adni nekünk az Árvaház munkaszobájában. Fogadja érte őszinte hálánkat.

I. **Biblióránkat** itt tartottuk minden hétfő este. Miután a tárgyaló szöveggel kapcsolatban fölkerestük a Biblia rokon helyeit is, a bibliórák látogatói meglehetősen jártasságra tettek szert a Bibliában. A bibliórák, melyeknek vezetője az olasz-i par. kör lelkipásztora, abban tekintetben is lelki gyarapodást jelentettek számunkra, hogy az órákon sok új éneket tanultunk, melyeknek betanítását egyházunk vallás-tanító-lelkésze végezte.

II. **A cselédleányok gondozása** volt lelkimunkánk másik része. A cselédleányok számára vasárnap délutánként bibliórákat tartott lelkipásztorunk. A vezetésben és felügyeletben állandóan részt vett erkölcsvédelmi bizottságunk alelnöknője, akinek az irányítása mellett a leányok önképzéssel is foglalkoztak; énekeket, költeményeket tanultak s a nyár folyamán a Hegy több helyén, az ott lakó hűveink lelki épülésére, vallásosdélutánokat rendeztek.

Még mindig kevés az, amit falusi otthonukból a város ezer kísértésel közzé jutott leányoknak nyújthatunk, Szükségünk volna egy olyan helyiségre, ahol a leányok a bibliórák előtt és után s máskor is igazi otthont találnának. Természetesen ez a hely csak olyan hely lehet, ahol őket semmi kísértés nem érheti. Egy ilyen helyről gondoskodás azonban nemcsak egy, vagy nemcsak a várad négy Nőszövetség

feladata, hanem a Bihar vm. területén működő valamennyi Nőszövetségé. Javaslom tehát, hogy Nőszövetségünk írjon fel a Bihari egyházmegye Nőszövetségéhez, hogy a nagyszalontai és érmelléki egyházmegyék Nőszövetségével karöltve, a vidékről Nagyváradra özönlő cselédleányok részére egy leányotthont létesítsen.

III. *Nőszövetségünk tagjai buzgó látogatói voltak az istentiszteleteknek is.* Templom szeretetők abban is megnyilatkozott, hogy megjavíttatták a templom padokat és a szerdai munkadélutánokon egy reparált hívünk által ajándékozott igen nagy netz terítőből, melyet úgy használni nem lehetett, három művészi kivitelű terítőt készítettek, egyet az Urasztalára, egyet a katedrara, egyet a pap székére. Lépéseket tettünk a múlt év folyamán, hogy az ó-tordai egyháztól visszakaphatnók Lorántffy Zsuzsánna Fejedelemsasszonynak azt az urasztali abroszát, amelyet a hagyomány szerint az 1660-i török dúláskor vittek magokkal a menekülők Nagyváradról Tordára. Hajlandók lettünk volna cserébe értékes, diszes terítőt készíteni. Sajnos, fáradozásunk sikertelen maradt.

IV. *A szegények érdekében végzett munkáinkból sok áldás fakadt.* Szövetségünk melegsivű tagjai a szegényügyi bizottság alelnöknőjének vezetésével szívesen vállalták a szegények meglátogatását. A szegény iskolásgyermek számára a szerdai munkadélutánokon szvettereket kötögettünk, ruhácskákat varrogattunk. A természetben nyújtott adományokon kívül 38,844 Leit fordítottunk a szegények segélyezésére. A segélyezéseknél nem tettünk különbséget a tekintetben, hogy melyik paróchiális körben lakik a segélyre ajánlott. Felnevelteket segélyeztünk 374 esetben, akik közül Olasziban lakott 234, Réten 69, Velencén 36, Újvároson 28, vidéken 7. Iskolásgyermekek közül 53-nak adtunk ruhát, cipőt, akik közül Olasziban lakott 33, Újvároson 8, Velencén 9, Réten 9.

V. *Az olasz-i leánybibliakör és nőszövetségünk között szeretetteljes viszony áll fenn.* Mikor a leánybibliakör arra az áldott munkára vállalkozott, hogy a tél folyamán a tanítási napokon 40—45 iskolás szegénygyermeknek adjon meleg ebédet. Nőszövetségünk tagjai közül többen állandóan fedezték a szükségletet a hét valamelyik napján. A leánybibliakörrel a kapcsolatot egyik titkárnőnk utján tartjuk fenn, aki a leányok munkájában állandóan részt vesz. Különbözőben mindkét nembeli ifjúság munkáját szívesen támogattuk: a konferenciára menőknek segítséget adtunk; a Református Ifjúság c. lap kiadási költségéhez hozzájárultunk.

VI. *Az állami kórházak* nőszövetségünk működési területére esvén, lelkipásztorunkat, aki a betegeket minden héten meglátogatta, szövetségünk is támogatta. Itt említem meg, hogy a kórház betegek között szövetségünk karácsonyi adományait a kórházi misszió alelnöknője és munkatársai osztották ki.

VII. *Az állami fogház* is körzetünkbe esvén, valahányszor csak alkalom nyílt rá, mindig igyekez-

tünk megéreztetni a fogház szomorú lakóival, hogy gondolunk rájuk. A református foglyok istentiszteleti helyének berendezési költségeit nőszövetségünk fedezte, t. i. a szükséges anyag beszerzéséhez pénzt adtunk, a munkát maguk a foglyok végezték. Indokolt esetekben szabaduló foglyoknak pénzt és ruhát adtunk. Karácsonykor a fogház misszió alelnöknője és társai megjelentek a foglyok ünnepélyén, akiknek nőszövetségünk szeretetsomagokat küldött. E munkát a fogházban szolgáló olasz-i segédlelkész vezette.

VIII. *Munkánkhoz szükséges anyagiakat* részben a tagok adománya, részben pedig a kulturdélutánok, teaesték jövedelme fedezte. A kultura terjesztése érdekében kifejtett munkánk széles körben meleg pártfogásra talált. Javaslom, hogy közgyűlésünk a szolgálatokat teljesítő jeles előadóknak, kiváló művészeknek hálás köszönetét nyilvánítsa.

A jelentést a közgyűlés elismeréssel fogadta, s az elnöknőnek és a szövetség munkástagjainak köszönetét nyilvánította.

A cselédleányotthon létesítése érdekében előterjesztést tesz az egyházmegyei nőszövetségnél. Kiss Antalné, a cselédleányokat gondozó bizottság alelnöknője bejelenti, hogy a leányok már néhány ezer leit össze is gyűjtöttek e célra és párnákat, tollat ajánlottak fel.

Az internátus szuterén helyiségében otthont nyert leánybibliakör áldásos munkáját Papp Károlyné nőszövetségi titkárnő ösmertette, akinek vezetése alatt folyt egész télen az ebédeltetési akció; november 29-től virágvasárnapig 3000 meleg ebédet osztottak ki az elemi iskola szegény tanulóinak.

A számvizsgálatról Merza Sándorné és Szabó Miklósné jelentettek. A számadásokat a presbyterium is megvizsgálta s az esperesi hivatalba felterjesztette. Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, hogy Juhász Károlyné pénztárnoknőt baleset érte. A pénztár ideiglenes kezelésére Molnár László presbytert, a paróchiális kör gondnokát kérte fel. Számadó pénztárnőnek elismerését nyilvánította.

Özv. Bancsik Sándorné ellenőr halálát részvétellel vette tudomásul és helyébe Kovács Józsefné városi pénztári tisztviselőnőt választotta meg, majd megállapította az 1932. évi költségelőirányzatot.

Goldburg Ferencnének, a szövetség buzgó munkástagjának, akinek férjét épen a gyűlés napján temették, asszonytestvérel őszinte részvétüket nyilvánították...

A közgyűlést ének zárta be.

Esteli órákon: Kedd: Élő reménység. I. Péter haza felé. Zsid 11, 13—16. Szerda: A mennyel vándorut. I. Péter 1, 10—17. Péntek: Krisztus vére és Isten Igéje. I. Péter 1, 18—25. Szombat: Az élő köszikla. I. Péter, 2, 1—10.

Olvasóinknak, gyülekezetünk minden tagjának idvességés husvétii ünnepeket kívánunk!

**Az alapok és alapítványok vagyonállaga az
1931 december 31-én.**

I. Alapok:

1. Fácánosi föld-alap	42 816
2. Polnik Mihályné-alap	20,000
3. Grünwald kultur-alap	9 886
4. Olaszi i harang alap	16,204
5. Szegény-alap	13,185
6. Tatár Zoltán egyházfenntart.-alap	3,125
7. Vallásos iratok alapja	11,310
8. Csizmadia „Religió” ujev. isk. alap	3,890
9. Timár társulat ujev. isk. alap	1,194
10. Terézia árvaház-alap	4,881
11. Egyházfenntartási alap	1,607
12. Dr Várady Zsigmond egyházfenn- tartási alap	3,780
13. Olaszi-i orgona-alap	369,127
14. Ujvárosi orgona alap	7,972
15. Velencei templom-alap	6,667
16. Varga József „Énekes könyv” alap	5,238
17. Sulyok István alap	3,249
18. Mester Mihály-alap	1,382
19. Dr Sarkady Sándor alap	665
20. Szilágyi Géza-alap	2,617
21. Olaszi-i hegyi imaház-alap	2,830
22. Várad-Szöllösi imaház-alap	2,261
23. Réti urasztali felszerelési alap	4,326
24. Csillagvárosi imaház-alap	115
25. Aggok menháza-alap	367

Összesen: Lei 538,694

II. Alapítványok:

1. Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány	74
2. Özv. Szeghalmy Bálintné ifjusági énekkari alapítvány	22,526
3. Balogh Bandi ösztöndíj-alapítvány	1,090
4. Németh Sándor jutalomkönyv alapítv.	23,646
5. Debreczeni Lajos ösztöndíj-alapítv.	7,930
6. Földesi Darvassy Lajos ösztöndíj- alapítvány	18,884
7. Sinka László-alapítvány	2,318
8. Dr Várady Zsigmond ösztöndíj és tanulmányi segély-alapítvány	291 225

Összesen: Lei 367 683

A Református Híradó megjelenése egy-két hétre biztosítva. Az Olaszi-i Nőszövetség kétezer lei segélyt adott. A Lorántffy Zsuzsanna Egylet is kilátásba helyezte támogatását. Ez azonban még mind nem elegendő arra, hogy a lap megjelenésében zavarok ne álljanak elő. Ahhoz az szükséges, hogy minden előfizető fizesse ki rendszeresen minden negyedévben azt a 30 Leit, vagy minden hónapban azt a 10 Leit. Előfizetéseket elfogad minden délelőtt az egyházi adóhivatal is.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: Özv. Vétzy Viktorné 200, Petrányi Ferenc 100, Üveges Rózsi 100, Lénárt Andrásné 30, Tichy Gy.-né 50 Lei. Szegényeknek: Szabó Miklós (felgyógyulásakor) 300, Székely Sándorné 10 kgr. friss szalonna.

Református Híradónak: Olaszi-i Református Nőszövetség 2000 Lei.

Cselédleányok otthonába: Görög Julia egy párna, Horváth Juliánna egy párna.

UJVÁROSON:

1932 febr. 2. megváltása címén: Töttös Mihály 50 Lei.

Az Ujvárosi Ref. templom fűtési-alapra: Dóbe Gusztáv 50 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszi-i lelkészi hivatal utján: Kocsis József 50 Lei.

Gondnoknőnél: Molnár Gyözőné 3 kgr. hus, Józsa Károlyné fél kgr. paprika.

VIDÉKRŐL:

Máramarosszigeti Ref. Nőszövetség: 1000 Lei.

H I R E K

Ünnepi istentiszteletek sorrendje:

I. Husvét első napján:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly, — a Református Leánygimnázium dísztermében: délelőtt 10 órakor Weghofer Sándor legátus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Weghofer Sándor legátus, az Óssi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Benedek Géza legátus, Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos, délelőtt 10 órakor a kulturteremben Benedek Géza legátus szolgál.

II. Husvét másodnapján:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor Benedek Géza legátus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Weghofer Sándor legátus, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor Benedek Géza legátus, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Husvét első napján mind a négy helyen urvacsora osztás; másodnapján csak Olasziban és Ujvároson

Husvét első napján délelőtt 10 órakor Olasziban a református leánygimnázium dísztermében is tartunk istentiszteletet urvacsoarosztás nélkül; az urvacsoarában részesülni akarók istentisztelet végeztével a templomba átjöhetnek.

A Teleki-utcai Ref. Otthon Ifjúsága folyó hó 28-án, ünnep másodnapján este 7 órai kezdettel a Ref. Leánygimnázium dísztermében Csokonai-ünnepélyt rendez. Műsor: 1. Magyar vigjáték nyitány. Előadja az „Erkel Ref. Zenekar” Soós Andor karnagy vezetésével. 2. Csokonai lelki világa. Előadás. 3. A csikóbőrös kulacshoz. Előadja Oláh Sándor. 4. A tihanyi echóhoz. Éneklük a bibliakörös leányok. Zongorán kíséri Ujfalussy Gábor. 5. Petőfi S.: Csokonai Szavalja Földesy Ilona. 6. Csokonai: Ördögi mesterséggel találtatott ifju. Vigjáték 2 felvonásban. Előadják a bibliakörös fiúk. 7. Csokonai: Tüdőgyuladásom. Szavalja Klein A. Pál. 8. A reményhez. Éneklük a leánybibliakörösök. 9. Ady Endre: Csokonai. Szavalja Kerekes Sándor. 10. Parasztbecsület intermezzó. Előadja az Erkel Ref. Zenekar Soós Andor karnagy vezetésével. Beléptidij nincs, adományokat az ifjúsági munka céljaira szeretettel kérünk.

Velencei kulturtermeinkben folyó hó 28-án husvét másodnapján este 7 órakor kulturéledást tartunk a következő műsorral: 1. „A nagyravágyás büntetése”. Énekes szindarab, előadják a bibliakörös leányok. 2. Vig felolvasás. 3. Hegedűszóló: Kiss Béla postatiszt, zongorán kíséri: Bancsik János. 4. „A falusi kislány Pesten”. Szavalja: Schittenhelm Rózsi. 5. „A narancs”, parasztkomédia. Előadják: a bibliakörös leányok és fiúk. 6. Konferál: Burger Vilma. Önkéntes adományokat a Tokaji-telepi Imaház vételárának törlesztésére köszönettel fogadunk.

A „Réti Ifjúsági Bibliakörök” a Nőszövetség védnöksége mellett, a Püspöki-úti református kulturteremben, husvét első és másodnapján délután fél 6 órai kezdettel vallásos ünnepélyt tartanak. 1. Husvétli harangok. Megnyitó D. Kiss Lajos író. 2. Noé mi. Bibliai színmű 3 felvonásban. Rendezi Kiss Pálfi nyug. színművész. A díszleteket készítette Kóródi László. Személyek: Joazár, zsló főpap: Magyarai Sándor, Mikol, a felesége: Laczak Erzsike, Noémi, a leányuk: Heródes: Társi László, Haggit: Barabás Margit, Abigail: Móra Joli, Arkilasz, Heródes fia: Magyarai Vince, Joáb, udvari tiszt: Szathmári Mihály, Jubál, kém: Vigh Lajos, Nákum, a lázadók vezére: Varga Kálmán, Jósno: Lippai Ius, M:nekülő asszonyok: Kocsis Mária, Nagy Jucl, Pásztorleány: Kegyes Gizi, Lázadók: Boha János, Fábik Gyula. Katonák, Nép. Történik Heródes idejében. Beléptidij nincs. Adományokat köszönettel fogad a Réti Református Nőszövetség

Az olasz-i református Nőszövetség vasárnap, március 20-án tartotta a leánygimnázium dísztermében a „Református Híradó” javára rendezett szeretetvendégséggel egybekötött kulturéstélyét. A kitűnő Gutenberg Dalkör András; Ede avatott vezetése mellett, verseny-dalszámival szolgált reá ez alkalommal is közönségünk elismerésére. Nagy figyelem között tartotta Zágoni Dezső szabadelőadását, melyben reális meglátással fejtette ki, hogy a családi élet mai válsága a civilizáció által megnövekedett igények mindenképen való kielégítése folytán állott elő. E válság

kivezető útja a nemesen egyszerű, tiszta keresztyén élet. András Ede zenetanár hegedűszólója, Andrásiné urasszony művészien simuló zongorakiséréte növelte e kedves művészpár eddig elért szép sikereit. C. Bodnár Mária író nőszövetség szabadelőadásában bevezetett pompás képekben gazdag novelláját olvasta fel élénk tetszés mellett. A szépen sikerült ünnepélyt az olasz-i nőszövetség asszonytagjainak összhangzatos éneke fejezte be. Kellemesen hatottak a megjelentekre az izléssel terített fehér asztalok, melyeknek elrendezése Csernák Béláné elnöknő irányítása mellett a nőszövetség fiatal asszonyainak s tanítónőinknek érdeme. A nőszövetség legközelebbi kulturstélyét Arany-ünnepélyvel kapcsolatban május 8-án tartja.

(—con.)

A bázeli missziói Intézet múlt évi deficitjének fedezésére gyűjtést indított, amelynek eredménye 400,000 svájci frank, tehát a deficit összegénél jóval nagyobb összeg.

A TAKARÉKOSSÁG

sogély- és takarékszövetkezet Nagyvárad

1932. január hó 1-ével

új hetibefizetési évtársulatot nyitott.

Jegyezze meg, hogy:

Munkaalcalom csak akkor lesz, ha a felesleges tőkék ismét visszaszivódnak a pénzintézetekhez. Éppen ezért jegyezzen

hetibefizetési (piculás) könyvecskét

és helyezze el felesleges tőkéjét

kamatozó betétként

Intézetünknel.

Minél nagyobb a tőkegyűjtési erőnk, annál nagyobb a kölcsönnyújtási lehetőség, ami munkaalcalmat és megélhetést biztosít.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Magy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irany. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Ezelőtt több mint tíz esztendővel a debreceni reformátusság egyik vezetőfőfia előismeréssel emlékeztetvén meg lapunk munkájáról, többek között ezeket írta: „a súlyos kereszt alatt nyögő nagyváradi és bihari testvéreinknek megújuló nemes áldozatkészségéről, egyházszeretetéről és hithűségéről tesz nagyon szép bizonytságot”. [Dr Révész Imre Hit és Élet 1921. év. 25. sz.]

Egyházunk tagjainak ehhez a meg-megújuló nemes áldozatkészségéhez, egyházszeretetéhez, hithűségéhez fordulunk az új negyedév küszöbén — lapunk fennmaradásának érdekében. Akármilyen nehéz is a gazdasági helyzet: az egyházat szerető és hithű előfizető módját fogja ejteni annak, hogy az új évnegyed küszöbén kiegyenlítse az esedékes előfizetési díját s ezzel biztosítsa a lap további megjelenését. Hálásan fogadjuk az olasz-i Nőszövetség és a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület támogatását, midőn mindenik 2—2 ezer Leit adott a Híradó pénztárának; hálásan fogadjuk azokat az adományokat, amelyeket egyesek juttattak el hozzánk, megbecsülésük jeléül és annak bizonyosságára, hogy a lap további megjelenését egyházunk érdekében állónak itélik. Köszönjük a Ref. Kör ifjúságának ígéretét, hogy lapunk javára egy estét rendez rövid időn belül. Ezek a példák hadd szolgáljanak buzdításul mások számára; a közegyháznak szolgál, aki a gyülekezeti lap fennmaradásán fáradozik.

A Református Híradó előfizetési díja:

Egész évre	— — —	120 Lei.
Negyedévre	— — —	30 Lei.
Egy hónapra	— — —	10 Lei.

Előfizetési díjakat elfogadnak az adószedő egyháziak, az adóügyi hivatal [Nagy Sándor-utca 14. Internátus épület] és a lap szerkesztősége [Olasz-i lelkészi hivatal].

Bizalommal várjuk hittestvéreink atyafiságos támogatását.

A Szerkesztőség.

A Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület

évi rendes közgyűlését március 28-án tartotta meg az egyesület nőtagjainak élénk részvétele mellett a leánygimnázium dísztermében dr Thúry Kálmán elnök és Csernák Béláné elnöknő kettős elnöklése mellett.

Dr Thúry Kálmán szíves üdvözléssel nyitotta meg a közgyűlést, mely után Csernák Béláné elnöknő terjesztette elő az egyesület 1931. évi működéséről szóló elnöki jelentését, melyből a következőket emeljük ki:

„Első szavam a hála szava, hogy jóságos Istenünk a maga erejét a mi erőtlenségünkben megdicsőítette és fáradozásainkat sikerrel koronázta az 1931. évi esztendőben is, amely esztendőben az egyre súlyosbbodó gazdasági helyzet számos akadályt gördített munkánk elé.

I. Erőt Isten ígéjéből meritettünk. Egyesületünk nőtagjai egész éven át buzgó látogatók voltak úgy a bibliai óráknak, mint a templomi istentiszteleteknek. A Lélek, amely az Istenházába hívogatott, arra indított bennünket, hogy a nagyváradi református egyház sorsában döntő fordulatot jelentő Türelmi Parancs kiadásának 150-ik évfordulója alkalmából emlékünnepet rendezzünk, amelyet 1931. december 20-án tartottunk az olasz-i templomban, amikor a hálaadó imádságot Egyesületünk fővédnöke Sulyok István püspök ur, az emlékbeszédet Egyesületünk alelnöke Csernák Béla lelkész mondta, az ünnepség művészi részét pedig tiszteletbeli alelnöknőnk Horthyné Csighy Ella urnő rendezte. A jövedelmet a Nőszövetségek útján a szegény iskolásgyermek karácsonyi segélyezésére fordítottuk.

A múlt évben valósíthattuk meg azt a régi tervünket, hogy az olasz-i református templomot a szerdai munkadélutánok jövedelméből szőnyeggel lássuk el. A szőnyeget a református nagyhétre szereztük be.

II. Bár a szegények gondozását a nagyváradi egyház presbitériuma a nőszövetségek munkakörébe utalta, Egyesületünk nem szünt meg a szegényekért áldozni. Úgy 1930-ban, mint

1931-ben a miniszterileg engedélyezett karácsonyi gyűjtések felét a nőszövetségeknek engedte át s ezen felül tőkije jövedelméből a múlt évben is 38,000 Leit utalt át a nőszövetségek pénztárába régi rendes segélyezettjeinek számára, akik közül Olasziban lakik 5, Ujvároson 5, Velencén 8, Réten 8. Nem református vallásu 4.

III. Uj alapszabályaink Egyesületünk főcélját és fő feladatát református, esetleg más protestáns vallásu elhagyatott és vagyontalan árváknak elhelyezésében és nevelésében állapítják meg. Egyesületünk ennek a feladatnak az 1931-ik esztendőben is eleget tehetett Isten kegyelmével. Mikor a leromlott gazdasági viszonyok, az általános szegénység, a lelkekre boruló nyomasztó hangulat multságok rendezésétől visszatartotta Egyesületünket s így csak önkéntes adományok útján várhattuk az Árvaház fenntartására szükségeseket: akkor Isten nem engedte, hogy reményiségünkben megszegyenüljünk. A szokásos február 2-i bál megváltása címén az 1931-ik évben ki bocsátott borítékokban annyi adományt kapott Árvaházunk, amelynek összege eléri a régi február 2-i multságok tiszta jövedelmét. Istennek köszönhetjük azt is, hogy néhány vidéki egyház és nőszövetség meleg szívvvel fordult intézményünk felé s terményben és pénzben számottevő segédelmet nyújtott. Míg költségvetésünk a pénzbeli és terménybeli adományok, multságok, gyűjtések címén az ezekkel járó költségek leütése után mintegy 105,000 Leit irt elő a múlt évre, eddig pénzbeli, terménybeli adományokból, gyűjtésekből, egyházak, nőszövetségek küldeményeiből a csekély költség leütése után 131,000 Lei bevétele volt Egyesületünknek az Árvaház fenntartására.

A tapasztalatok után kifejezést adhatok annak a véleményemnek, hogy az egyházkerületi nőszövetségek támogatásával egy népesebb árvaházat is képesek lennének fenntartani. Addig is, míg az valóra válhat, lankadatlanul munkálkodunk intézményünkért, amely egyházkerületünknek egyedüli ilyen intézménye.

IV. Hogy a Lorántffy Zsuzsanna Egyesületben úgy az anyagiak, mint a lelkiek ékesen és szép renddel folynak, az elsősorban a közöttünk munkálkodó férfiaknak, élükön dr Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnok ur öméltóságának érdeme.

Fogadják hálás elismerésünket a vezető férfiak mellett a munkában soha meg nem fáradó, lelkesedésükben soha nem lankadó, a szolgálatra mindig kész asszonytársaim...

Közgyűlés elnökségnek a mai súlyos viszonyok között is felmutatott eredményes vezetésért mély köszönetét fejezte ki.

Papp Sándor pénztáros terjesztette elő a számvizsgáló bizottság és a választmány által megvizsgált s jóváhagyott számadást az 1931. évről.

Bevétel volt: 490,461 Lei. Kiadás: 351,371 Lei. Maradvány: 139,090 Lei. Tiszta vagyton: 883,584 Lei. Szaporodás ez évben: 12,765 Lei. Élelmezési raktárkészlet értéke 16,721 Lei.

A jelzálogi bekebelezéssel biztosított, nyilvántartásba helyezett, de az egyesület pénztárába még be nem folyt összegek: néh. Havassy Zsigmond hagyománya 100,000 Lei. Tokaji Mihály hagyománya 10,000 Lei. Özv. Vimlatil Ferencné hagyománya 50,000 Lei.

Megállapította s jóváhagyta a közgyűlés az egyesület 1932. évi költségelőirányzatát 358,090 Lei fedezettel s ugyanannyi szükséglettel.

Közgyűlés Papp Sándor pénztárosnak és Varga Gedeon ellenőrnek a pontos számadásért elismerésének nyilváníttása mellett a felmentvényt megadta.

Megnyugvással és meglelégedéssel vette tudomásul közgyűlés Varga Gedeon árvaatya jelentését az árvaházról. Gondoztatott 15 árva, kik közül egész árva 6, félárva 9. Helybeli 6, vidéki 9. Iparos tanulónak szegődött két árva. Árvánk egyesületünk szelleméhez hiven vallásos és családias nevelésben részesülnek, hogy anyaszentegyházunknak és a társadalomnak hasznos tagjai legyenek. Étkezésük polgáriasan egyszerű, tápláló, tisztán készített, rendszeren két fogásból álló eledel, az ételeket női választmányunk tagjai és az árvaatya állandóan ellenőrzik. Az ellátáshoz jelentősebb természeti adományokkal járultak helyből Mónus Sándor, Óssi-telepi református hivek, dr Cziffra Kálmánné és a „Hangya” üzlet; vidékről Paptamási, Örvénd, Hegyközujlak, Nagyszalonta [Gyémánt Elekne alelnöknő útján], Fugyi, Köröskisjenő, Biharfélegyháza és Mezötelki nőszövetségek és Ertsey Róza Nagyszalonta.

Árváinknak kisebb szolgálataikért nyert s megtakarított pénzükből a Népszövetségi Hiteltézetnél 1017 Lei s később a Takarékoság Segély Szövetkezetnél 2807 Lei, együtt 3824 Lei betétösszegük van.

Egy árvánk az „Irgalmas rend” kórházában dr Szőke Ferenc árvaházunk önzetlen orvosának közbenjárására teljesen díjmentesen ápolatott. Árvánk tanulmányi előmenetele közepesen jó, kitünő előmenetelű kettő. Hájdu György indítványára közgyűlés elnökséget annak a kérdésnek megoldására kéri fel, miként volna elérhető ilyen kiváló előmenetelű árva további taníttatása?

Közgyűlés dr Szőke Ferenc orvosnak, özv. Resch Mihályné gondnoknőnek, Varga Gedeon árvaatyanak lelkiismeretes és önzetlen munkásságukért köszönetét fejezi ki.

Majd a jogi személyekről szóló törvény és miniszteri rendelkezés értelmében eszközölt alapszabály módosítás után elnök felhívja közgyűlést az általános tisztújítás megejtésére.

Az egyesület védnökei: Sulyok István püspök, Sulyok Istvánné, gróf Tisza Kálmán.

Tiszteletbeli alelnökök: Materny Imre, dr Soós István, Balajthy Jenőné, Butyka Lajosné, Ertsey Rózsi, ifj. Horthy Dezsőné, özv. Juricskay Dezsőné, dr Sarkady Sándorné, Székely Sándorné, dr Thúry Kálmánné, Varga Gedeonné.

Közgyűlés egyhangú választással töltötte be a következő állásokat:

Elnökség: Dr Thúry Kálmán, Csernák Béláné.

Alelnökök: Gyémánt Elekné, Mónus Sándorné, Csernák Béla, dr Schilling Árpád.

Igazgatóság: Özv. Goldburg Ferencné, Kiss Antalné, Kiss Károlyné, Merza Sándorné, Molnár Győzőné, dr Szabó Lajosné, Szabó Miklósné, Szeghalmy Julia, Szilvássy Jánosné, Török Károlyné, ifj. Vargha Lászlóné, Vízny Mária Bancsik János, Domokos László, Fazekas Lajos, Gyémánt Elek, Hajdu György, Kiss Károly, Mónus Sándor, Papp Dezső, Perédy György, dr Sarkady Sándor, dr Szabó Lajos, ifj. Vargha László.

Póttagok: Kovács Józsefné, özv. Lázár Mártonné, Major Róza, Papp Margit, Papp Károlyné, Józsa Károly, Sály József, Molnár László, Papp Károly, Szabó László (ujv.).

Felügyelő bizottság: Elnök Szentpály Gyula; rendes tagok: Jégh Károly, Kovács Lászlóné; póttagok: Kovács József, Szakács Antal.

***

Közgyűlés befejezése után igazgatóság megválasztotta egyhangulag az egyesület következő tisztviselőit:

Titkár: Kovács László. Pénztáros: Papp Sándor. Ellenőr, árvaatya: Varga Gedeon. Orvos: dr Szőke Ferenc. Gondnoknő: özv. Resch Mihályné. Ügyész: dr Szeghalmy Sándor. Jegyző: Papp Lajos.

***

Isten áldása legyen a végzett munkán és az Ő segédelmével végzendő új munkán! (-eon.)

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: özv. Major Istvánné 200, Szőke József 100, Kádár Mária 100, Czira Kálmánné 100, 451. sz. 50, Kosztin Jánosné 50, özv. Balogh Sándorné 40, Gábor Gézáné 100 Lei.

Urasztalára husvétkor: Szabó Miklós 100, Dragics Jánosné 100, Kosztin Jánosné 100, M. R. 100, N. N. 100, Tar Etelka 50, Bokross Nővérek 40, Takács Vincéné 40, özv. Demján Istvánné 40, özv. Vantora Gáborné 30, N. N. 20, Együtt 720 Lei, Kenyeret: Lakatos Gyuláné, özv. Havassy Zsigmondné. Bort: Fülöp István, Kenéz András, Szűcs Mátyás, Kelemen László, Boldizsár Imre, Ince András, András Gusztáv.

Külmisszióra: Szabó Miklósné 100 Lei.

Református Híradónak: N. N. 100, Kiss Antal 100, dr Schilling Árpád 100, Mónus Sándorné 100 Lei.

Legátusoknak: Dragics Jánosné 50, Kosztin Jánosné 50, Molnár Demeterné 20 Lei.

Szegényeknek: Dragics Jánosné 50 Lei.

Szegény iskolásgyermekeknek: Dragics Jánosné 100 Lei.

UJVÁROSON:

1932 febr. 2. megváltása címén: 483. szám 100, Papp Sándor 50, Török Albert 50, 364. szám 20 Lei.

Urvacsorához: N. N. 50, N. N. 30, Tenkő Ferencné 20, özv. Nagy Lajosné 20, Kondor László 60, Varga János 50, Papp Sándor 40, M. M. 40, Nagy János 10, Vargha László 100, Bátyi Vilma 40, Péter Vilma 100, Zima Péterné 100, Bodó Imre 50, N. N. 100, együtt: 810 Lei. Németh Pál és Földesi Imre kenyeret, Major Ferenc, Töttös Mihály, özv. Nemes Lajosné, Nagy Lajos vendéglős és Boros N. bort.

VELENCÉN:

Urasztalára: Biró Albert 20, K. Nagy Lajos 20, Rollinger Vilmosné 30, Klotzbücher Gusztávné 40, Balogh Károlyné 30, Dancse Lukácsné 200, Babuczai István 30, Herczeg Antal 40, Bika Istvánné 20, Uray Béláné 40, Bereczky Istvánné 40, Molnár Eszter 20, Szabó Lajos 10, Barna Sámuel 40, Thury Sándor 50, özv. Gümö Jánosné 20, Farkas Jánosné 20, összesen 670 Lei. Özv. Nagy Lajosné és Ince András bort. A Tokaji-telepen: Szűcs Károlyné kenyeret és bort.

Egyházi közszükségletre: A Tokaji-telepi imaház részére Sáfrány Jánosné és Sipos Mihályné az urasztalára egy fehér madeira terítőt.

Tokaji-telepi imaházra: Farkas Gyuláné 100, A velencei bibliai kör leányok 1000 Lei.

Szegényeknek: Balogh Károlyné 20, Papp Lajos (Közép-u) 40, Biró Albert 20, N. N. 50 Lei.

1932 febr. 2. megváltása címén: Kiss Endréné 50, Verebi László 40, Tokai András 40, Kiss Károly 50 Leit.

Református Híradónak: Velencéről: Kiss Károly telkés utján 250, Rasz Gáborné 30, Virág Imre 5, Balogh Károlyné 50, Dancse Lukácsné 200 L.

Legátusoknak: özv. Lehoczky Józsefné 60 L.

RÉTEN:

Urasztalára: Szabó Sándor 100, Taricska Gergely 40, Szilágyi István 50, özv. Székely Béláné (térfé halálának eml.) 50, Bitó Lajos 40, Lőkös Béláné 40, Erdei Gáborné 20, együtt 340 Lei. Kenyeret: Labancz Mihályné, Nagy Lászlóné, özv. Jankai Mihályné, Bort: Putnoki István, Labancz Mihály, Ince András, Pénzes Viktor, Varga Imre, Papp Dezső, Szerző József.

Orgonára: Venter Jánosné 200, Bitó Lajos és neje 200, Mátyi Ferenc 100 Lei.

Munkanélküli ifjunak: Csarnai Ferencné (fia halálának évfordulóján) 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Ujvárosi lelkészi hivatal utján: Kiss Erzsébet nevére ágyalapítvány növelésére édesapja Kiss Géza 1000 Lei, özv. Zih Imréné leánya halálának évfordulóján 100 Lei.

Esteli órákon:

Hétfő: Jövevények és idegenek e földön. I. Péter 2, 11—17. Kedd: Az Ő nyomdokait követni. I. Péter 2, 18—25. Szerda: A kegyelem örökösei. I. Péter 3, 1—9. Csütörtök: Mindig készen. I. Péter 3, 10—17. Péntek: Krisztus vezet Istenhez. I. Péter 3, 18—22. Szombat: Szolgálatok egymásnak. I. Péter 4, 1—11.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Tonk Vilmos,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában): délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly, Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Sándor Lajos,

Réten: délelőtt 10 órakor Szűcs János theológus, délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Dr. Makkai Sándor erdélyi református püspök március hónap folyamán magyarországi körutja alkalmából Budapesten, Pécsen, Szekszárdon, Szegeden, Sáropatakon, Miskolcon tartott előadásokat, ahol a magyarság felekezeti különbség nélkül nagy kitüntetéssel fogadta az országos hírű tudóst. Nagyváradon vasárnap, április 3-án délután 5 órakor fog előadást tartani a Szigligeti Társaság előadó ülésén a Kath. Kör dísztermében, melyre híveink figyelmét ezúton is felhívjuk. Beléplidij nincs.

A Réti Református Nőszövetség rendezésében vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a Püspöki-úti kulturteremben. Papp Lajos író a B. T. E. főtájkára tart előadást „Bihar szépségeiről” és az „Ifjúság festneveléséről”. Az előadást vetített képekkel kíséri. Ezt megelőzőleg fél 3 órakor a vasárnapi iskolásgyermekek részére tart vetítettképes előadást. A műsort ének, zeneszámok egészítik ki. Belépés díjtalan.

Velencei kulturteremünkben a folyó hó 28-án rendezett előadásunk iránt oly nagymérvű érdeklődés nyilvánult meg, hogy nagyon sokan már nem fértek be a terembe, ezeknek kedvéért, de meg a jelen voltak is közkívánatra előadásunkat folyó évi április hó 3-án délután fél 6 órai kezdettel megfogjuk ismételni. Műsorunk főbb pontjai: 1. „A nagyravágyás büntetése” énekes daljáték, előadják a biblikori leányok. 2. „A narancs” parasztkomédia, előadják a biblikori leányok és fiuk. 3. Csapó Lajos ifjúsági zenekara. 4. Vig felolvasás. stb. Önkéntes adományokat kulturteremünk felszerelésére kérünk és hálás szívvvel fogadunk.

Az ifjúsági Otthon Csokonai ünnepélyét ünnep másodnapján este 7 órai kezdettel szép közönség előtt tartotta meg a Leánygimnázium dísztermében. Öröm volt látni, hogy van érdeklődés az ifjúság munkája iránt, hogy ez a rövid multra visszatekintő ifjúsági szervezet már meg tud mozgatni tömegeket. De nem hallgathatjuk el azt a megjegyzésünket se, hogy fájdalommal nélkülöztünk sok református testvérünket, akiknek pedig meghívás nélkül is jelen kellett volna lenni ezen az ünnepélyen. Az ifjúság

munkája sokkal nagyobb érdeklődést és támogatást érdemel épen azok részéről, akik hiányoztak ezen estélyről. Az ünnepély a már ismertetett műsor szerint pergett le. S ifjaink derekasan megállták a tűzkeresztséget, sikeres szereplések nyomán sok tapsot arattak. A műsorban szereplő Erkel ref. zenekar, melyet ez alkalommal Széles Kálmán dirigált, ez esti teljesítményével megerősítette azon reményünket, hogy az Erkel zenekar előtt nagy hivatás van városunk zeneéletében Komoly, ambiciós készüléssel taian sikerül életre kelteni a filharmonikusokat. Általános véleményyt írunk meg, mikor minél több alkalommal hallani óhajtjuk őket. A műsorban Csokonai szellemét Árvay Árpád hírlapíró idézte, aki komoly studiumon alapuló előadásában az író szívében és lelkében keresztül tárta fel Csokonai életét, munkásságának jelentőségét. Illesse a dicséret az est minden szereplőjét, mert mindannyian kedvesek, ügyesek voltak, akiknek hívószavára máskor is felfigyelünk.

Husvét első és másodnapján délután fél 6 órai kezdettel nagyszerű vallásos ünnepélyt rendeztek a réti ifjúsági biblikörök a Nőszövetség védnöksége alatt a réti Imaház kulturtermében. Mindkét előadásra a termet zsufolásig megtöltött közönség gyűlt össze és nagy élvezettel szemlélte végig az ifjúság nagyszerű szereplését. Ez alkalommal, mint azt már lapunk mult számában közöltük, egy három felvonásos biblikai tárgyú színművet a „Noemi” adták elő. A darab minden egyes szereplője, de különösen a Móra nővérek, Barabás Margit, Laczak Erzsike, a fiuk közül Magyar Sándor és Vince, Társi László, Szathmáry Mihály és Vigh Lajos nyújtottak kitűnő alakítást. Korhű jelmezük általános tetszést váltott ki. A darabon, a szereplőkön meglátszott Kisvály István ny. színész avatott rendezői keze. A szép díszletek Kóródi Lászlót dicsérték. A darab előtt Garay Kálmán hatóságos szavalata hirdette az élet feltámadását. Megnyitót D. Kiss Lajos mondott.

Lapunk legközelebbi száma amennyiben az előfizetések nem folynának be, csak két hét múlva, április 16-án jelenhetik meg.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

ELŐFIZETŐINKHEZ.

Már az április 2-án megjelent számunkban jelentettük, hogy amennyiben az előfizetések nem folynának be kellő mértékben, úgy csak április 16-án jelenhetik meg lapunk. Az olasz-i nőszövetség és Lorántffy Zsuzsanna Egylet adománya és az egyesek részéről nyújtott segítség némileg csökkentette a lap pénztárának deficitjét, de teljesen meg nem szüntette. A múlt héten tehát nem jelenhetett meg lapunk. Emlékeztünk szerint a presbitérium március 13-iki gyűlése megkeresést intézett egyházunk egyesületeihez, hogy a Református Híradó fenntartására adakozzanak. Jó reménységgel várjuk testvéri támogatásukat. Főként arra kérjük lapunk barátait, hogy előfizetők gyűjtésében fáradozzanak.

Hátralékos előfizetőinkhez is lenne néhány szavunk: ha hátralékos díjaikat kifizetnék, a kiadóhivatal minden anyagi nehézségei megszűnnének!

Előfizetési díjakat elfogadnak az adószedő egyházfiak, az adóügyi hivatal [Nagy Sándor u. 14. sz.] és a lap szerkesztősége [Olaszi-i lelk. hiv.].

A Református Nőr Ifjusága április hó 24-én este 6 órai kezdettel a Ref. Leánygimnázium dísztermében kultürestét rendez a Református Híradó javára.

A szegény özvegy diócskája.

Irtá: Szász Károly.

— Hgyjétek el, kedves atyámfiai — végezte vasárnapi prédikációját a Márk evangéliumából vett le alapján az öreg nagytiszteletű úr — ma is kedvesebb a gazdag adakozóknál az Isten előtt olyan szegény özvegy asszony, aki ha csak két fillért dob is a templom perselyébe, de azzal mindenét odaadja a szent célra...

Azután felhangzott a záróének fenséges dallama:

*Hallók, Uram, szent igédnek
Gyönyörűséges hangját...*

És felálltak — mintegy vezényszóra — a leányok és asszonyok s megindult a sor kifelé, hogy nyomukban a férfinép következék, hosszú, méltóságos menetben.

Az öreg nagytiszteletű — meghajlott vállain 75 esztendő nehéz terhével — reszkető térdekkel lépegetett le a katedráról s verejtékező homlokát töröl-

A jószívűség gazdagsága

három gyönyörű filé terítővel ajándékozta meg olasz-i templomukat a husvéti ünnepek alkalmával. Egyiknek rendeltetése, hogy bünbánati héten hivogassa feliratával a gyülekezetet. Másik kettő hivatása, hogy a maga szimbólikus diszeivel urvacsoraosztás alkalmával takarja be az urasztala elejét és a szószéket.

Ezeket a terítőket nem világi javakban bővölködő asszonyok ajándékozták. Bizony, esztendőkön át kellett megtakarítaniok filléreiket, hogy beszerezzék a szükséges anyagot; aztán esztendőkön át kellett dolgozgatniok a szépséges kézimunkákon imádságok és édes váraozások között. Végre elkészültek a művészi ajándéktárgyak, amelyeket azok az asszonytestvéreink tudnak igazán értékelni, akik maguk is foglalkoznak hasonló munkával. A Krisztus szegénysége által meggazdagodott ajándékozóknak megadta Isten azt az örömet, hogy az istenházának ékesítésére szánt terítőket először ők magok teheték fel rendeltetési helyökre.

Nekünk ezek a terítők nem templomi dísz és nem egyházi érték-gyarapodást jelentenek. Bennök a templomot szerető lelkek diadalát látjuk. Ez a szeretet győzedelmeskedett szegénységen és

getve, lassan ment át a kis udvaron, megpiheni az őt mégis csak fárasztó szent szolgálat után, fehér falu, barátságos kis „múzeum”-ában.

Leoldotta palástját, elhelyezte a szekrényben s letelepedett az öreg karszékbe, melynek fakó bőrhuzata erősen foszladozott már. Nem csoda! Ez a karszék körülbelül egyidős a nagytiszteletűvel, ki gyermekkorában — odahúzódva apja ölébe — buksi fejét sokszor hajtogatta álmosan a szék támlájára.

A nagytiszteletű úr néma pihenését egy idő múlva kopogás zavarta meg.

— Hozta Isten, kurátor uram...

— Magam is igyekeztem, nagytiszteletű uram.

Köszönjük a mai lélekerősítő szép igéket...

— Istené a hála...

— Hanem aztán aggodalmam is van ám elég — folytatta a kurátor.

— No, mi az kurátor uram? Talán, hogy nem ömlik az egyházi adó? — kérdezte szelíd mosollyal a nagytiszteletű úr, hosszuszáru pipáját tömködve.

testi erőtlenségen; és olyan ajándékokkal lepte meg egyházunkat, amelyek gondolkodásra, magukbaszállásra inti azokat, akik legelemibb egyházi kötelességeiknek teljesítése alól azzal vonják ki magokat, hogy a mai nyomoruságos viszonyok között képtelenek adózni, adakozni, áldozatot hozni.

A mi igen nagy szegénységünk a jószívűség gazdagságává növekedik, ha önmagunkat adjuk először az Urnak. [II. Kor. 8, 2—5.] Cs. B.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A templomba: Nagy Terézia egy urasztali terítőt, Ferenczy Renáta egy urasztali és egy szósziék terítőt.

1932 febr. 2. megváltása címén: Gábor Gézáné 100, Orbán István 100, Csigay Sándorné 100 L.
Református Híradónak: N. N. 100, özv. Gál Szabó Istvánné 100 Lei.

Szegényeknek: özv. Irbázy Jánosné 50 Lei.
Egyháznak: Szabó Ilona édesatyja halálának féléves évfordulója alkalmából 500 Lei.

Az egyházi adóhivatalban:

Református Híradónak: Harmathy István 80, özv. Péter Jánosné 20, özv. Kiss Gyuláné 100 Lei.
Árvaháznak: Szigetfalu ref. egyházközség Bodnár László lelkész útján 400 Lei.

UJVÁROSON:

Egyháznak: Agárdy István presbyter az ujev. templom villámhárítójának megjavítását 2000 Lei értékben elvégeztette.

1932 febr. 2. megváltása címén: Kovács József (Bém-u. 8) 100, Nagy Lajos 50 Lei.

Református Híradónak: Földesi Imre és neje 50 Lei.

VELENCÉN:

1932 febr. 2. megváltása címén: Boros Imre és neje 50 Lei.

Szegényeknek: Boros Imre és neje 50, K. Nagy Lajos 50 Lei.

— Hogy nem ömlik? Még csak nem is folydogál, alig-alig csurran-csöppen. Pedig immár utána vagyunk nemcsak aratásnak, cséplésnek, hanem a szüretnek, még kukorica-törésnek is. Ilyet nem láttam még soha, pedig Dömötörkor beléptem én is a hatvanba — Isten segítségével.

— Aki Isten nevével szól, annak megvan a vigasztalódása a legnagyobb nyomoruságában is, kurátor uram — felelt a nagytitiszteletű úr. — Hogyan is írta meg az Úr Jézus szavait a szelid tekintetű János evangélista: „Ti pedig szomorkodtok, de a ti keserűségtek örömré fordul...”

— Bár adná az a fölséges Úr Isten...

— Megadja, kurátor uram, megadja, csak kérjék tőle Szent Fia nevében.

Kurátor uram leült a kis zöld fakanapéra s kevésbé keserű hangon, de azért csak aggodalmaskodva beszél tovább, hogy hajh, milyen rossz idő ez a mostani, hogy megsínyli ezt mindenki, milyen gyötrelmes lett az élete az embernek, még a tehető-

Velencei templomra: Szabó Lajos 30 Lei.
Nőszövegségnek: Matkó Ilona kézimunka anyagot.

Vizkárosultaknak: Rollinger Vilmosné 100, Kiss Károly 100, özv. Gümö Jánosné 20, Balogh Károly és neje 50 Lei.

RÉTEN:

Nőszövegségnek: Tóth István 100 Lei.

Bibliakörnek: Perselypénz 526 Lei.

Harangalapra: Pázmány Gyula 150 Lei.

Orgonára: Kispálffy István 500 Lei.

Olaszi leánybiblikör ebédeltetési akciójára: Perselypénz 500 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Erdőhátiné 20 tojás. Az árvákat megnyírta Puskás Károly.

Szalárdi leánybiblikör: 200 Lei.

Olaszi-lelk. hivatal útján: Orbánné 50 Lei.

Ágyalapotvány növelésére: özv. Gál Szabó Istvánné férje emlékére halála évfordulóján 500 Lei.

Az olasz-i ref. leánybiblikör ápr. 17-én vasárnap délután 6 órai kezdettel a Ref. Leánygimnázium dísztermében előadást rendez. — Műsor:

1. Hummel: Russische Schlittenpost. Zongorán előadják: Péchy Irma és Belma Magda.
2. Csűrös Emilla előadást tart.
3. Tereh Géza költeményeiből szaval: Torday Ica.
4. Grleg. Zongoraszólo. Előadja: Péchy Irma.
5. Vig monológ. Előadja: Nagy Margit.
6. Reményik Sándor: Találkozás. Szavalja: Szabó Ilona
7. Egy szál mirtusz. Előadják: Széles Gábor, Székely Kató, Czifáky Eta, Szőnyi Rózsa, Völgyi Magda, Körösi Gizi.

Az estélyi jövedelmét az **árvakárosultak** javára fordítjuk.

A bihari egyházmegyei nőszövegség Nagyváradon 1932 április 18-án, hétfőn délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését a Teleki-utcai ifj. otthon termében.

sebbnek is, még a annak is, akit megszoktak gazdagnak nevezni.

— Rőttenősen szörnyű dolog az, nagytitiszteletű uram, mikó má Fekete Nagy Bálint gazduram is panaszkodik, nemcsak az irióztatón fölszófolt állami adó miatt, hanem még az egyházi adót is nagyon magasolja, amit pedig ű igazán jó szívvvel fizetett mindig. Somogyi Gábor még ilyenösen aszongya, hogy ű mög se tuggya fizetni — pedig hát neki is cserepes tanyája van. Hát hova löszünk így, nagytitiszteletű uram?

— Én is azt mondom, kurátor uram: Jól tudja a mi mennyel Atyánk, hogy mi nélkül szűkölködünk...

Az ámbiusról csoszogó léptek nesze hallatszott be. A jövevény, ugy látszik, megállt az ajtó előtt s csak kisvártatva hallatszott félénk kopogás.

— Tessék!...

Öreg, töpörödött parasztaaszony lépett be, keskedő gúnyában, orra nyergén pápaszemmel, melynek egyik, hiányzó szarát kocmadzag pótolta.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Sándor Lajos,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Szekernyés J. házában) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly, Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Sarkadi Zoltán,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Isten ítélete a nép felett. I. Sám. 4, 1—18. Kedd: Aki sokak fölé állított. I. Sám. 7, 1—17. Szerda: Király Izrael népe felett. I. Sám. 8, 1—22. Csütörtök: Híabavaló keresés. I. Sám. 9, 1—27. Péntek: Az Úr más szívét ad választottjának. I. Sám. 10, 1—16. Szombat: A dicsőség csucsán. I. Sám. 10, 17—27.

Istentiszteletet tartunk a Réten április 21-én csütörtök délután 5 órakor a Felföldi-telepen, özv. Fazekas Andrásné házában.

Sulyok István püspök április hó 14-ik és 15-ik napjain a nagyvárad református leánynevelőintézetben, úgy a gimnáziumban, mint az internátusban egyházfőhatósági vizsgálatot tartott.

Réti nőszövetségünk április 24-én, vasárnap este fél 7 órai kezdettel templomi ünnepélyt rendez az árvizkárosultak segélyezésére. Az ünnepi beszédet Varga Gedeon vall. tan. lelkész mondja. Közreműködnek C. Bodnár Mária előadással, a Filharmónikusok zenekara, Árvay Árpád költeményeiből olvas fel, Zágonyi Dezső záróbeszédet mond.

Réti egyeskarunk ifjúsága Szigligeti: „Liliomfi” vigjátékát adja elő vasárnap délután fél 6 órakor. Az előadáson Lőrinczy Lajos és Daróczy Lajos fiatal írók tartanak beszédeket Szigligetiről.

— Adj' Isten, Zsófi néni.

— Szöröncsés jó napot kívánok, nagytiszteletű uram. Ne tessék mögneheztelni.

— Már ugyan, hogy neheztelnék? Üljön le a kanapéra, a kurátor uram mellé — látom, elfáradt.

— El egy kicsit. Hetvenkét esztendő nagy terű.

Az öreg pap elmosolyodott s derűs hangon szólt:

— Ugyan, öcsémasszony! Még az is kor? Ha én még egyszer hetvenkét esztendő lehetnék!...

Kurátor uram végigsimított deresedő bajszán s nagy komolyan szólt:

— No, no!

— Az adó dögében gyűttem, nagytiszteletű uram — mondotta Zsófi néni csöndesen, kicsit félénken is — amit még a múlt hétön teccött kiprédikálni.

— Kurátor uram azt akarta mondani, hogy Áhá — de nem mondta, csak köhintett egyet, a homlokát ráncolta hozzá.

Az öreg pap szelíden nézett az istenes vénasszonyra.

— Hát bizony nehéz idöket élünk, Zsófi néni —

A Teleki-n. 31. sz. ifjúságPálthon nagytermében vasárnap délután fél 6 órai kezdettel az IKE ifjúsági csapata ünnepélyt rendez, amelyre szíves szeretettel meghívja az érdeklődőket. Műsor: 1. Énekkar: Most, most még ifjukorodban. Éneklő a junior-csapat. 2. Szaval Cserepes I. 3. Előadás: Nagy Lajos ifj. vezető. 4. Szaval Török Lajos. 5. Szólóének: Cserepes Imre. 6. Szaval Kohn Imre. 7. Svéd tornagyakorlatok: bemutatja a juniorok válogatott csapata. 8. Cserkészjelenet. Előadja: a junior csapat. 9. Szaval: Molnár István. 10. Piramisok. 11. Közének.

A Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület március 28-án tartott közgyűlésében az Árvaház melegsívű támogatóját, Ertsey Rózsi urasszonyt Nagyszalontáról tiszteletbeli alelnökei közé választotta. Az egyesület védnökei: Sulyok István püspök, Sulyok Istvánné, Materny Imréné, Cziffra Kálmánné, Papp Dezsőné, gr. Tisza Kálmán; tb. alelnökei: Materny Imre, dr Soos István, Balajthy Jenőné, Butyka Lajosné, Ertsey Rózsi, ifj. Horthy Dezsőné, özv. Juricskay Dezsőné, dr Sarkady Sándorné, Székely Sándorné, dr Thúry Kálmánné, Varga Gedeonné. A szép munkát kifejtő egyesület újabbon több új taggal gyarapodott; a még künnlevő taggyűjtő iver az Egyesület pénztárnokához Papp Sándor egyházi adóügyi főnök (Nagy Sándor-u. 14.) hivatalába küldendő be.

Az olasz-i leánykör a Réten. Szépen sikerült ünnepséget rendezett vasárnap délután az olasz-i leánykör a réti kulturteremben. Móra Erzsike a réti leánykör elnöke üdvözölte szép megnyitó beszédében az olaszokat, akik két szindarabot adtak elő nagy sikerrel. Szabó Ilonka és Tordai Ica szépen szavaltak. Papp Lajos író Arany női alakjairól tartott értékes előadást. Az „Erkel” zenekar számait szünni nemakaró tapssal fogadta a kulturtermet zsufolásig megtöltő hallgatóság. Köszönet Papp Károlyné, az olasz-i nőszövetség titkárnőjének, az olasz-i leánybibliakör

már csak így mondom, ha öregebb vagyok is, hiszen mindenki így hívja a faluban.

— Így, hála Istennek.

Kis csönd következett, csak az öreg falóra ketyegése hallatszott.

— Az adó dögába gyűttem, kéröm aláson, mer má egy hét óta nem tudok alunni miatta.

— No, majd megsegíti az Isten.

— Mőgsegít. Talán má mőg is segített.

A kurátor felfigyelt.

— No? Tán mőghozta kend az adót?

Zsófi néni igazított egyet ingadozó pápaszemén, melynek domboru lencsége mőgött olyan furcsán gömbölyödtek nagy szemgolyóól.

— Nem tudok én most pénzt hozni, kéröm aláson, nem tudok...

Kurátor uram szaporábban köhögött.

— Persze. Ugy'is tuttam.

Zsófi néni azonban folytatta.

— Hanem hát, ha löhetségős, mőghoztam adóba a kis dlócskámát. (Folyt. köv.) (Ref. Lapja.)

lelkes vezetőjének az est megrendezéséért. Más-kor is jöjjenek el. Kedvesek ezek a testvéri találkozások. (Sz. L.)

Az ujbárosi Nőszövetség április 10-én délután fél 5 órai kezdettel vallásos délutánt tartott a Teleki utcai ref. Otthon helyiségében [32. sz.] a következő műsorral: 1. XCI. zs. Aki a felséges Urnak... Énekelték a megjelentek. 2. Vallásos előadást tartott Bódis Ágnes biharpüspöki-i tanítónő. 3. Svanka: Hiszek egy Istenben... Ének-duett. Somogyi Istvánné és Vásárhelyi Sándor. Zongorán Czegléd S. 4. Reményik: Vallásos verseiből szavalt Kalla Gyula. 5. Sarazate: Zigennerweise. Schubert: Wiegenlied. Hegedűn játszott Ferenczi Sándor, zongorán Amigó Kató. 6. Kar-ének: az újv. ifj. bibliakörök vegyeskara. 7. 286. dics. Zengjen hálaének... Énekelték a megjelentek. A nőszövetség tagjai nagyszámmal jelentek meg; közöttük a többi paróchiális körök nőszövetségeinek vezető tagjai is. A befolyt adományok a szegények segítésére szolgálnak.

Velencei református nőszövetségünk a reánkjövő héttől kezdve heti rendes bibliaóráit és munkadélutánjait a szokott helyen és időben [Kulturterem, csütörtök délután 4—7.ig] ismét megtartja; a tagok minél szélesebb körű érdeklődését s minél nagyobb számú megjelenését kérjük.

Szociális munka. A debreceni egyház árváügyi bizottsága 120 árvát ruházott fel 3200 pengő költséggel. Jelen volt Hódy Béla ny. egyházi levéltáros, aki 58 szor vett részt árvafelruházáson.

Hindenburg vallásossága. Akik Berlinben a német birodalom újból megválasztott elnökét látni szeretnék, a legkönnyebben elérik céljukat, ha vasárnaponként elmennek abba a templomba, ahol Hindenburg is katonai pontossággal megszokott jelenni. Rendesen a menyé kíséri és minden feltűnés nélkül elfoglalja azt a helyet, ahol rendesen ülni szokott. Azt mondják, hogy megjelenésével kapcsolatban, a gyülekezet soha feltűnően nem viselkedik. Az Istentisztelet folyik a maga módján tovább. Az Istentisztelet végén Hindenburg elhagyja a templomot, barátságosan fogadja azok köszönését, akik őt a gyülekezetből testvériesen üdvözlők.

Hogyan lehetsz egyházad gyilkosa? Az egyik evangélikus lap erre a kérdésre az alábbi 10 megszívlelendő feleletet adja: 1. Ha feléje se nézel. 2. Ha gunnyal illeted. 3. Ha vele kapcsolatban mindig csak azt kérde: Mi hasznom belőle? 4. Ha munkájából soha részt nem vállalsz, csak nézed messziről és kritizálsz. 5. Ha lelkesedtet egészen magára hagyod. 6. Ha a templomban soha nem éneksz. 7. Ha végrehajtót vársz az egyházi adóra. 8. Ha a gyülekezet békéjét közönynek nevezed. 9. Ha a buzgó hívekben csak szenteskedőket látsz. 10. Ha meg se kísérelted, hogy egy másik embert elvigyél a templomba. Hogyan lehetsz egyházad építője? Tartsd magad elé parancsolatként ennek a 10 feleletnek az ellenkezőjét és cselekedd hamar!

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Az olasz-í ref. lelkeszi hivatal irattérjesztésében kapható:

	Lei
914. sz. Biblia vászonkötés (aranyozott szél)	200
912. " " "	150
911. " " "	120
909. " " "	100
908. " " "	90
952. sz. Ujszövetség	20
Kecskeméthy István átdolgozás	50
Keresztyén tanítások: Szikszay György	200
Az imádkozó nő (Csiki Lajos)	120
Imakönyv: Révész Bálint	—
Imádkozó magyar: Révész Imre	30
Nagybetűs hangjegyes énekeskönyv	120
Kisbetűs zsolttár	82
Verses Magyar Krónika (Szentimrei)	40
Krisztus India országútján	120
Képek a múltból	8
Harc a tisztaságért (leányoknak)	6
A megoldatlan kérdés	6
Az Úr csodásan működik (bibliai vezető)	10
Értelem, erő, akarat	15
Zengjen hálaének	25
Reményik: Két fény között	50
Piller Mária: Imhol az Úrnak szolgálóleánya	20
Szabó Endre: Az áldott orvos közeleg	10
Révész: Akikre nem volt méltó a világ	40
Alkohol	10
Reverzálisok	3
Nagy Elek: Erdély fénylő árnyékai	100
Szász Mártonné: Szakácskönyv	120
Bunyan János: A zarándok útja	80
Dr Zwing: Kálvin János	50
Örök élet	12
A templom nélküli város	10
Amben mi nem hihetünk	8
Miképpen lehet idvességre jutni	10
Jézus szőlő	18
Két örömnapp	10
Teddli gombja	30
Az átalakult élet	12
Külömbőség — Külömbőség	15
Jézus Krisztus eszményei	15
A keresztyén élet fejlődése	14

Kálvin könyvnyomda

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Presbiteri gyűlést

tartottunk 1932 április 17-én Sulyok István püspök, lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok kettős elnöklete mellett. Jelen volt 31 presbiter. Jegyző Papp Lajos.

Lelkészelnök áldástkérő imádsággal nyitja meg a gyűlést.

Az elnöki előterjesztések során a presbitérium megnyugvással vette tudomásul, hogy az elemi iskola tíz tanteremre a végleges autorizációt megkapta; 8 tanterem Olasziban, 2 Ujvároson nyert elhelyezést.

Az árvizkárosultak javára 1932 április 24-iki, vasárnapi templomi perselypénzt rendeli a presbitérium.

Az egyházmegye április 26-iki közgyűlésére Hajdu György, Szakács Antal, Ujlaky Károly, Jakab Imre küldettek ki világi képviselőket.

A presbitérium a leánynevelőintézet igazgatótanácsának jelentésére hozzájárul az internátusi díjak leszállításához és megengedi, hogy a Magyar Dalárda a fűtés, világítás, takarítási költségek megtérítése ellenében a vallástani teremben hetenként 2 estén próbákat tarthasson.

A szegény özvegy diócskája.

Irtó: Szász Károly.

(Folytatás.)

Kurátor uram abbahagyta a köhécselést, nagytiszteletű uram pedig fejét csöndesen ingatván, hófehér haja és tisztos szakála úgy csillogott a ráeső napfényben, mint a szinezűst.

— Ne tessék haragunni — öltögette szavát tovább Zsófi néni. — Igazán nincs ögyebem. Az a vén diófa a szőlőcskémben — még boldogult uram tiltette, most negyven esztendeje — az mögtermett egy vékára valót, ebben a rossz esztendőben. Aszt hoztam el, ha mög nem sértöm... Gondolom, kitelik belüle...

Nagytiszteletű uram előhuzta nagy, sárga zsebbevalóját, mert úgy érezte, hogy valami beleesett a szemébe, elkezdte hát buzgón dörgölni.

— Ki, ki, kitelik — mormogta kurátor uram — Nyóc pengőjvel viszik most vékáját.

— Az adója pedig — mondotta a nagytiszteletű úr s felállva, lapozni kezdett valami írásban-miben, az álló íróasztalon, az adótartozása, Zsófi néni: négy ötven.

Az iskolaszék előterjesztésére a presbitérium 121 elemi iskolai tanulóknak engedélyez tandíj-kedvezményt.

Az elnökség felhatalmazást nyert, hogy a Várady Zsigmond alapítványból Sándor Lajos, Ferenczy Sándor és özv. Lukács Jenőné fia részére egyenként 1000—1000 Lei ösztöndíjat utaljon ki.

Két kérvényező egyházközségnek a presbitérium 300—300 Lei segélyt utalványozott.

A gyűlés ezzel véget ért.

A Református Nőr műkedvelő társasága a „Református Híradó” javára 1932 április hó 24-én délután 6 órai kezdettel rendezi kulturdélutánját a református leányinternátus disztermében. — Műsor: 1. Bevezető beszéd: Csernák Béla. 2. Szavaltat: Bancsik Barna. 3. Apámuram, Vigjáték 1. felv. 4. Énekes jelenet: Herlicska Ilonka és Gelber Károly. 7. Ügyvédbojtár. Bohózat 1. felv. 8. Záróbeszéd: Nagy P. István. Rendező: Ifj. Kompán István. Szereplők: Gáll Böske, Gál Irén, Herlicska Ilonka, Nagy Ilonka, Biró Elemér, Bancsik Barna, Csete József, Erdel Lajos, Derecskey Lajos, Karalyos Sándor, Tóth László, Tóth Károly. — Beléptidő nincs. Adományokat a „Református Híradó” javára kér a Rendezőség.

— Hála légyön a jó Istennek — szakadt föl a megkönnyebbülés sóhaja az öreg asszony melléből.

— Hát csak aggya el kend — sietett a kurátor a gyakorlati megoldás felé terelni az adóügyet.

— Én vagyok rá vevő — mondta egyszeribe a nagytiszteletű úr. — Hol a dió?

— Itt van, kéröm alássan az ambituson. Talicskán totam ide.

— Jól van, Zsófi néni, majd szóljon be a konyhába a feleségemnek.

S már nyult a bugyellárisa után a nagytiszteletű úr s kiolvasta szépen csengő pengőkben a négy ötvenet az asztalra. — Ez az adó.

S tovább babrált a bugyellárisban.

— Ez a negyedfél pengő meg a magáé, Zsófi néni, ami a nyolcból visszajár, az az adón felül.

S nyújtotta az asszony felé

Az Zsófi néni nem kapott a pénz után, inkább visszahúzódott s két kezét a háta mögé dugta.

— Nem érti kend? — indulatoskodott a kurátor — Nyóc pengő a dió ára, négy ötven az adó, három ötven mögmarad kendnek. Tögye csak el hamar, ugy is hamarosan elmegy kendtől.

Református Leánygimnáziumunkat

e hó 14. és 15. napjain látogatta meg Sulyok István püspök úr, akit e főhatósági látogatásában az egyházkerület tanügyi tanácsosa kísért el s jelen volt az intézet igazgatótanácsának elnöke is.

Püspök úr behatóan megvizsgálta a tanítás eredményét, meghallgatta a tanárnők tanítását, a tanulók feleletét, átnézte a többrendbeli írásbeli dolgozatokat, rajzokat; bejárta az internátus helyiségeit, áttekintette az intézet irodai ügykezelését s a látogatása végén tartott tanárkari gyűlésen közölte tapasztalatait, megadta jótanácsait, elismerését nyilvánította és atyai támogatásáról biztosította a szép eredménnyel működő intézetet, amelyet a nagyváradi református egyház nagy áldozatok árán tart fenn.

Midőn egyházi legfőbb hatóságunk látogatásáról örömmel beszámolunk, sajnálattal állapítjuk meg, hogy egyházközségünk tagjai közül sokan nem a mi iskolánkba küldik gyermekeiket, ahol pedig a tanítás eredménye a múlt 1930—31-ik esztendőben is sokkal jobb volt a más jellegű hasonlófoku tanintézetek eredményénél. Leánygimnáziumunk növendékeinek száma jelenleg 76 [I. 38, II. 27, III. 11]; a város egyéb [róm. kath. zárdai és az állami] leánygimnáziumaiba összesen 68 református vallású tanuló jár. Ez a 144 leányka igen szépen elférne a mi iskolánkban.

Leánygimnáziumunk nyilvánossági joggal működik és így e tekintelben sincs fölülte előnyben más tanintézet. Egyedül a református embereknél tapasztalható hitbeli közönyösségnek tulajdonítható, hogy oly sok református leánykát taníttatnak szülei nem református iskolában. Szeretnők, ha ez adatok ismertetésével hozzájárulnánk a taníttató szülők református öntudatának felébresztéséhez és jövőre minden református leánykát a mi derék iskolánkba iratnának be.

Zsófi néni tovább szerénykedett.

— Ne tessék visszaadni nekőm semmit, nagytiszteletű uram. Nem akarok rosszabb lenni anná az özvegy asszonyná, akirű máma beszélni teccőt. Mindönmet az eklézsiának akarom adni.

Kurátor uram akkurátoskodott.

— Vagy úgy! Hát adomány? Isten dicsőségire?

— Isten dicsőségire. Honne. De nem adomány, hanem adó.

Nagytiszteletű uram közbeszólt.

— De hát az adót kiegyenlítette a négy pengő ötven fillérel.

— Az eddigit, nagytiszteletű uram. De ki tuggya, mi lössz velem gyűvőre? Mőg mi lössz az eklézsiával? Nagyon rossz idők vannak mán is. De hátha még rosszabbak gyűnnek? Hátha gyűvőre elviszi a fagy a dlócskámát... Mibű fizetők akkó? Maraggyon hát benn az a három ötven a gyűvő évi adómra. Mer ha nekőm nem lösz is semmit, majd csak möglöszök, vagy ha nem tudok möglönni, hát elpusztulok csöndesen. De az eklézsia nem pusztulhat el, annak élni kö, hát mibű éjjön, ha a hivek nem táplálják?... *

Ifjuságunk és a szegénygondozás.

Az olasz-i református leánybibliakör nemcsak a szegény iskolásgyermekek ebédeztetését munkáját végzi hónapok óta, de elsőnek vette fel az árvizkárosultak gondját is; vasárnap szépen sikerült műsoros estét rendezett árvizsújtotta szerencsétlen testvéreink javára. Ez alkalomból emlékezünk meg a budapesti református ifjuságnak arról a munkájáról, amelyet a múlt karácsonykor fejtett ki a szegények érdekében.

Ma már csaknem minden gyülekezetben szó esik arról, hogy valamiképen gondot kellene viselni a gyülekezet szegényeiről. A jó szándék azonban rendszerint ott akad meg, hogy ahol nincs nőgyűlet, vagy más hasonló szerv, nincs aki összeszedje az adományokat. Az egyes szegények bevizsgálását még elvégzik egyes áldozatkész egyháztagok, az adományok összeszedése azonban sok munkát igényel, sok helyre kell bekopogtatni, hogy összeöjjon a szükséges mennyiség.

Ezt a kérdést sikeresen oldották meg a budapesti gyülekezetek. A budapesti fásori paróklán ki-pattant az ötletes gondolat. Keveset, de mindenkitől! Minden családot megkeresnek s mindenkitől csak 10 deka élelmiszer adományt kérnek. De 4—600 családot felkeresni nem kis dolog. Mozgósították tehát a gyülekezet konfirmált ifjuságát, mintegy 160 fiut és leányt, az egyház Református Keresztyén Ifjusági és Leány egyesületét, cserkészcsapatát. Napokon keresztül rajzolták ki a csapatok kosárral, kis kocsikkal. Egyetemi hallgatótól a kereskedő tanoncig mind dolgoztak. Sok lépcsőt hiába jártak, másutt inkább adni kellett volna, mint kérni, ők azonban csak mentek tovább hűségesen. Egyes helyeken már várták őket az elkészített adománnyal. Különösen kitétek magukért református cselédleányaink. Pár nap alatt 40 mázsa élelmiszert hordtak össze a fiatalok a fásori egyházban. A jól bevált akción felbuzdultak a többi

A sárga zsebkendő megint előkerült a nagytiszteletű úr zsebéből, kurátor uramon is mintha nagyon erőt vett volna a köhögés, a késő őszi nap fénye pedig most egész nyalábbal hullott be a kis szobába s valami csudálatos világításba helyezte a zöld kanapé szélén szorongó özvegy asszonyt. Nagytiszteletű uram — mint később elmondta nagytiszteletű asszonyomnak — azt vélte látni, hogy egy fényes alak, hófehér ruhában, ott ül a szoba szögletében s szelid, boldog tekintettel merően nézi Zsófi nént — mint ahogyan nézhette kétezer esztendővel ezelőtt a Mester a templom ajtajában, a szegények pénzének ládája ellenében azt a szegény özvegy asszonyt, aki két fillért vetett a ládába — vagyis mindenét, minden ő életét... *

Aki pedig azt gondolja, hogy ezt az egyszerű kis történetet e sorok írója találta ki, annak essék tudomására, hogy az író úgy hallotta ezt nemrégiben egy derék esperestől, kinek szakállát és éveit számát itt megnövesztette ugyan az író, ám a megható és fölemelő igaz történet lényegén mitsem változtatott. (Vége.) (Ref. Lapja.)

pesti gyülekezetek is: Kelenföld, Tutaj-utca, Kálvin-tér s a többiek egymásután láttak neki hasonló akciónak, mozgósították ifjusági egyesületeiket a Lónyay-utcai gimnázium cserkészcsapatát úgy, hogy összevéve, közel egy teljes vagon élelmiszert, ezenkívül ruhát s pénzadományokat gyűjtöttek a gyülekezet szegényei részére.

„Örülök, hogy az ifjúságot vonták bele ebbe a munkába. Ezek bizonyosan felnőtt korukban is felelősséget fognak érezni a gyülekezet szegényeivel szemben” — jegyezte meg egyik vezető egyházi ember. Így is van. Így nevelődnek ifjainkból a jövő református diakónusai. Mint ahogy már van is ilyen néhány Diósgyőr-Vasgyáran, 2—2 ifjura van bízva egy-egy szegény család. Ezek számára 5—6 családtól ezek a fiúk szedik össze az adományokat. Mert — Istennek hála — ha lassan is, de egyre fejlődik az emberekben a szociális lelkiismeret s szívesen adnak, csak legyen, aki érte megy az adományoknak. S milyen nagy öröm az, amikor nem kell üres kézzel elküldeni a templom tövéből, éhező szegényelnek. Ime így készítgeti Isten az igazi magyar református egyházat Bibliájukat komolyan vevő ifjúságunkon keresztül is.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

1932 febr. 2. megváltása címén: Mikls Lászlóné 100 Lei.

Árvizkárosultaknak: a leánybibliakör ápr. 17-iki műsoros estjének perselyadománya 550 Lei.

UJVÁROSON:

Árvizkárosultaknak: Özv. Gál Szabó Istvánné 100 Lei.

Szegényeknek: id. Nagy János 10 Lei.

Az alkalmazottak otthonába: Györffy Teréz és Vass Emma egy kis párna toll.

VELENCÉN:

Árvizkárosultaknak: Özv. Kiss Ferencné és családja 120 Lei, Ignácz Pálné 6 kgr. liszt,

Szegényeknek: id. Vári Imre 40 Lei.

RÉTEN:

Ének karnak: a Sziglleti-est perselye 315 L. Kulturterembe: Venter Jánosné egy asztal terítőt.

B) Az Árvaház céljaira:

VIDÉKRŐL:

Hegyközszáldobágy: Gyökössy Józsefné 10 kgr. liszt.

Hegyközujlak: a Nőszövetség gyűjtése: 108 drb tojás, 100 kgr. krumpoli, 21 kgr. paszuly, 13 kgr. liszt, 76 Lei készpénz. A gyűjtést Székely Irma tanítónő és Bod Ferencné végezte.

Íratkeresztésünkben, az olasz-i lelkesítési hivatalban zsoltárck, bibliák, imádságos könyvek, vallásos iratok, leszállított árban kaphatók.

Előfizetőink közül sokan **utófizetők**. E hónap elején vidéki előfizetőinknél 7880 Lei, helybeli előfizetőinknél 39.085 Lei volt künn hátralékban. A közel-múlt napokban történtek ugyan befizetések, de nem a kívánt mértékben. Kérjük hátralékosainkat, hogy a címükön kitüntetett összeget beszolgáltassanak, hogy a címükön kitüntetett összeget beszolgáltassanak, hogy a címükön kitüntetett összeget beszolgáltassanak. Előfizetőink pedig tovább is hűségesen támogassák lapunkat. Befizetéseket elfogadnak az egyházfiak, az egyházi adóhivatal és a szerkesztőség. (Olasz-i lelkesítési hivatal.)

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor és a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Szekernyés J. házában) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos, délután 6 órakor Varga Gedeon szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Aki ismeri a segítő parancsát. I. Sámuel 11:1—17. Kedd: Az Uré egy életen át. I. Sám. 12:1—5. Szerda: Az Ur szava a történelemben. I. Sámuel 12:6—16. Csütörtök: A lejtőn lefelé. I. Sámuel 14:24. Péntek: Elveszti az Ur az engedetleneket. I. Sámuel 15:10—19. Szombat: Az Ur ítél. I. Sám. 15:28—35.

Boros Lajos

élesdi segédlelkész ápr. 19-én, 26 éves korában, tüdőgyulladás következtében meghalt. Temetése Nagyszalontán, nagygyrészt mellett ment végbe. A szorgalmas és szelíd segédlelkészt széles körben ismerték és szerették. Elhunyt nagy vesztesége református Egyházunknak.

A velencei bibliakörök az ujvárosi kulturteremben folyó hó 24-én délután fél 6 órai kezdettel kulturáladást tartanak a következő műsorral: 1. Prologus. 2. „A nagyravágyás büntetése”. Énekes szindarab. Előadják: a bibliaköri leányok. 3. Orosz tánc: Fodor Jolán. 4. Magyar tánc: Bancsik Vall és Vig Eszti. 5. „A világ vége”. Gyermekszindarab. Előadják a vasárnapi iskolások. 6. Szóló-ének: Mészáros Lajos énekkari alelnök, zongorán kíséri: Bancsik János, énekvezér. 7. „A narancs”. Parasztkomédia. Előadják: a bibliaköri leányok és fiuk. Önkéntes adományokat felerészben az ujvárosi ifjusági munka, felerészben a velencei szegénypénztár javára kér s hálás köszönettel elfogad a Rendezőség.

A réti református Nőszövetség az árvizkárosultakéért. A réti ref. Nőszövetség vasárnap este 6 órai kezdettel vallásos és kulturális ünnepélyt tart a Püspöki-uti ref. imaházban. 1. Gyülekezeti ének. 2. Mendelsohn: „Ima”. Előadja a

vegyeskar. Karnagy Soós András. 3. Ünnepi beszédet mond Varga Gedeon vall. tan. lelkész. 4. Gyülekezeti ének. 5. A múlt, jelen és jövő aszszonyairól előadást tart C. Bodnár Mária író, Szigligeti Társaság tagja. 6. Költeményéből felolvas Árvay Árpád író, az Erdélyi Magyarszó fellelősszerkesztője. 7. Fr. Schubert: Andante. Előadja a Boda-quartette tagjai: I. hegedű Radó László, II. hegedű Boda Klári, viola Boda Boriska, celló Révész István. 8. Zárószó: Tartja Zágoni Dezső író a „Nagyvárad“ munkatársa. 9. Gyülekezeti ének. Perselyadományokat az árvizkárosultak segélyezésére fordítja a Nőszövetség.

Vasárnap délután 5 órakor az ifjusági Otthonban dr. Szeghalmi Sándor presbyter az atlétikáról, az ősi és nemes sportról tartott nagyon tanulságos előadást, leányok és fiúk élénk érdeklődése mellett. Figyelemreméltó volt ez előadásban főképpen az, hogy e sportágak egészségi és morális hatását egyaránt felmutatta.

A bihari református egyházmegye Nőszövetsége hétfőn április 18-án délelőtt 11 órakor tartotta évi rendes közgyűlését. Gyülekezeti ének és Kádár Miklós pusztajlaki lelkész mélyenszántó bibliamagyarázata után Vadai Béláné elnöknő nyitotta meg lelkes szavakkal, majd Farkas Jánosné titkár olvasta fel terjedelmes jelentését az 1931-ik esztendőről. Örömmel láttuk, hogy alig egy-két gyülekezet van a megyében, ahol még nem indult meg ez az áldásos munka és a többi helyeken milyen nagyszerű eredményeket ért el. Foglalkozott a közgyűlés egy Nagyváradon létesítendő cselédotthon fenntartásával, továbbá a nagyváradai árvaház intenzivebb támogatásával. Mindkét esetben mindent elkövet a cél megvalósításáért. Vadai Béla esperes buzdító szavakkal zárja be a közgyűlést. Gyülekezeti ének elhangzása után testvéri szeretetben távoztunk, hogy készüljünk az 1932-ik esztendő megharcolására.

A klasszántói ref. Nőszövetség május 1-én vallásos-ünnepélyt tart réti imaházunkban.

A debreceni Tudományegyletem új épületének díszudvarán a debreceni tudományos élet több százados voltát köbevésett nevek fogják hirdetni. Az egyetemi tanács 25 nevet hozott javaslatba, a miniszter 14 nek a felvételét engedélyezte. A 14 név a következő: Debreceni Ember Pál, Maróthy György, Hatvani István, Veszprémy István, Kövi Sándor, Diószegi Sámuel, Fazekas Mihály, Csokonai Vitéz Mihály, Kőlcsei Ferenc, Arany János, Imre Sándor, Lugossy József, Révész Imre, Hőgyes Endre.

Tudod-e — hogy a magyar irodalom történetírás uttörői: Czwltinger, Rotarides, Bod Péter protestánsok. Kazinczy Ferenc református volt... — hogy Bethlen Gábor, a református fejedelem, 1000 aranyat adott a jezsuita Káldy Györgynek, hogy kiadhassa bibliafordítását. — hogy Bethlen Gábor

huszonhatszor, az öreg Rákóczy György tizenháromszor olvasta át az egész bibliát, — hogy a Bibliát Bethlen Gábor fordította le román nyelvre, az öreg Rákóczy György pedig kinyomatta, — hogy a Váradi Biblia kinyomtatása idején (1660) olyan kevés magyar Biblia volt az országban, hogy komáromi Csipkés György feljegyzése szerint sok református lelkésznek sem volt Bibliája, — hogy 1651-ig 67 különféle kiadásu protestáns énekeskönyv jelent meg, míg az első magyar román kath. hitvallásos énekeskönyvet csak 1651-ben adták ki?!

A hollandiai református leányszövetség „Bouven en Bewaren“ c. hetilapja 15,000 példányban jelenik meg. A tagoknak több, mint 50%-a a lap mellett van. 10 évvel ezelőtt csak 4000 előfizetője volt. A nagyon tartalmas lap célja a leányokat a szellemi, politikai és társadalmi kérdésekben tiszta állásfoglalásra vezetni és egyúttal népük történetének egy jelentős ismeretét adni.

A német evangéllumi pogánymisszió 1931 óta 563 főállomáson 1435 német missziót munkással dolgozik. Mellettük 9813 benszüllött segédmunkás működik. 34 tanító és lelkészképző intézetet kivül 62 főiskola 3636 népiskola szolgálja a népnevelést, kb. 225,000 növendékkel. 33 kórházban 36 orvos dolgozik.

Fiatalkorú bűnözők a háború előtt és a háború után. Poroszországban 1912-ben 45,958 12—18 év közötti fiú és leány állott a törvényszék előtt, 1919-ben 152,000. Ez az eredménye az ugynevezett „erkölcsi megújulásnak“, amelyet a háború hozott.

2342 amerikai bank szűnt meg 1931-ben. Az amerikai pénzügyi ellenőr benyújtotta a kamarához jelentését, melynek tanúsága szerint az utóbbi 12 hónapban (a múlt évben) 2342 bank szűnt meg, amelynek a betétjei felülmulják a 2,008,729,000 dollárt.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A Református Híradó

Javára vasárnap április 24-én a Református Kör ifjúsága által rendezett kultur-est, ha az anyagiakban nem járt is reménységünkön felüli eredménnyel, de bizonyosságul szolgált arra, hogy imé, még az ifjúság is tud tenni valamit a Híradó pénzügyi helyzetének orvoslására.

Az estét a Híradó szerkesztőjének előadása vezette be, aki rámutatott a sajtó jelentőségére az egyházban; szólt az egyházi lapok jelentőségéről; megemlékezett az „Ébresztő” című egyházi lapról, amely az 1895. 96. és 97. években jelent meg Nagyváradon s ha nem volt is kifejezetten gyülekezeti lap, de az egyház politikai törvények életbe léptetése után nagy szolgálatot tett a sok ostromnak kitett Református Sionnak.

A nagy világ felfordulás után gyülekezetünk életérdeke volt, hogy az egyetemes egyházi újságok mellett egy gyülekezeti lap induljon meg, amelynek első száma 1921. szeptember 10-én jelent meg s ma már XII-ik évfolyamát írjuk.

A Református Kör műkedvelő ifjúsága a megjelent közönséget állandó derűtségben tartotta: ügyes előadónál megvan a képesség is, a készség is, hogy máskor is szolgáljanak a közügynek. Az estét a Kör alelnökének, Nagy P. Istvánnak köszönő szavai zárták be.

APRÓ TÖRTÉNETEK.

Mi tudjuk. Hiero pogány király magához hívatta a kiváló bölcsét, Simonidest és kérte őt, hogy mondja meg neki: mi az Isten? „Adj nekem, Uram, egy napi gondolkodási időt — szólta a bölcs — s akkor megmondom.” A nap elmúlt, a király a feleletet sürgette, de ezt a választ kapta a bölcsötől: „Adj, Uram, két napi gondolkodási s azután megmondom.” Két nap elteltével ismét négy napi gondolkodási időt kért a bölcs. Így folytatta heteken keresztül. Mindig megkészserezte a gondolkodási időt, amelyet utoljára kért, míg végre a király mugsokalta a dolgot s megkérdezte, mi az oka halogatásának. A híres bölcs így felelt: „Mennél tovább gondolkodom, annál világosabban látom, hogy nem tudok semmit”. — Amint a pogány bölcs százévi gondolkodás után sem mondhatott volna meg, arra mi két rövid mondatban megfelelhetünk. Az egyik mondat ez: „Az Isten Lélek”. A másik: „Isten szeretet”.

Valóban, úgy a műsor, mint a cél megérdemelte volna, hogy a presbyter urak nagyobb számmal jelenjenek meg s így adják bizonyosságát annak, hogy az ifjúság munkáját figyelemmel kísérik.

Ugy a hátralékok, mint az előfizetési díjak befizethetők az egyházfiaknál, vagy az egyházi adóhivatalban és a szerkesztőségben, Előfizetési díj egy hónapra 10 Lei.

A bihari ref. egyházmegye közgyűlését

e hó 26-án tartotta meg egyházunk Ifjúsági Otthonának nagytermében Vadai Béla esperes és Telegdi József e. m. gondnok elnöklété alatt. Megjelentek az egyházközségek lelkipásztorai, gondnokai, a tanítóképviselek, egyházi, világi tanácsbírák, s mint a nagyváradai egyházközség egyik lelkipásztora Sulyok István püspök is. Ének és az esperes imádsága után a megnyitó beszédet az esperes mondta, aki a múltba és jövőbe tekintve, élénk színekkel festette egyházunk állapotát és törhetetlen hittel hirdette az irgalmas Isten könyörülő kegyelmét. Majd, tekintettel arra, hogy az egyházmegyei tisztikar tizesztendő megbízatása lejár, bejelentette úgy a maga, mint tisztársai lemondását.

Isten kertje. Igen szép kertje volt egy gazdag és hatalmas urnak. A kert tele volt illetve mindenféle nemes gyümölcsfával, melyek évenként igen bőséges termést hoztak. Történt egyszer: a gazdának el kellett utaznia s hogy a kertjében levő gyümölcsöt senki ne bántassa, elvitte magával az egész cselédséget, csupán két embert hagyott otthon, akikre — háza és kertje őrizetét bízta. A két cseléd közül az egyik béna, a másik vak volt. A gazda nyugodtan távozott, mert azt hitte, hogy ezek a gyümölcsöt nem bántathják, hiszen amelyik lát, az járni nem tud s amelyik járni tud, az meg nem látja meg a gyümölcsöt. Alig távozott a gazda, a két gonosz cseléd megegyezett egymással. A béna felült a vak hátára. Ez elvitte a bénát a fa alá s az, miután jól látott, leszedte a gyümölcsöt, amelyet egymás közt megosztottak és elfogyasztottak. A hazatérő gazda hült helyét találta féltett gyümölcseinek. S midőn haragjában kérdőre vonta az őrzőket, az egyik a bénaságával, a másik

Az egyházmegye a tisztújítást elrendelvé, a szavazatok beadásának határnapjául 1932 aug. 1-t tűzte ki.

Majd az esperes évi jelentését olvasta fel a jegyző, amely nagy gonddal és bölcsességgel tárta fel egyházaink szellemi és anyagi állapotát. A minden jelenségre kiterjedő jelentés tárgyalása folyamán Sulyok István püspök is felszólalt és a közgyűlés tiszteletteljes figyelme és általános helyeslése között adta elő atyai jótanácsait.

Az ujonnan választott lelképásztörök és tanítók megerősítése, sok életbe vágó gyülekezeti ügy bölcs elintézése után a közgyűlés az elnökség életésével zárult be.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Református Híradónak: Fazekas Jánosné (Berkovits F.-u.) 100 Lei, a Ref. Kör. ifjúsága 424 L., Asztalos Jánosné 40 Lei.

1932 febr. 2. megváltása címén: Megyeri Imre 50 Lei.

VELENCÉN:

Nőszövetségnek: Bartha Jánosné egy értékes díszmunkát, Barna I. onka egy kis festett goblenképet.

RÉTEN:

Árvizkárosultaknak: Réti Nőszövetség 500. H. I.-né 100, Templomi persely 300 Lei.

Orgonára: Máté Mihály 200 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Máramarosszigetről: Szabó Géza ref. segédlelkész édesanyja halálának évfordulója alkalmából 1000 Lei.

Az olaszil házfarsángbell lányok biblikóra vallásos ünnepélyt tart áldozócsüörtökön délután 3 órákor a Hégyen, Nagysőfétág, Papp Sándor szülőjében.

a vakságával védekezett. De ő átlátott a szítán s így szólt hozzájuk: „Ti egyetértve cselekedtetek s ezért együtt fogtok bűnhődni is.” Hasonló ehhez az emberi élet is. A lélek a béna, aki lát, ismer és megért, de külsőleg cselekedni nem tud. A test a vak, aki önmagában ártatlan ugyan, de kitűnő eszköz a cselekvésre, ha a lélek által hajtatik. Ezért a test a lélek által kárhozik el, vagy üdvözl. Vigyázzunk tehát cselekedeteinkre: „Mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a koporsóban vannak, meghallják az őszavát. És akik jót cselekedtek, kijönnek az élet feltámadására; akik pedig gonoszt cselekedtek, a kárhozatnak feltámadására...”

A bűnnek zsoltája a halál. Drákó, Athén törvényhozója, aki 624 körül élt Kr. e., oly szigorú törvényeket hozott, hogy méltán lehet mondani rólok: Vértől vannak írva. Minden mulasztást, vagy bűnt, külfömség nélkül — a tétlenséget épp ugy, mint a lopást és gyilkolást — egyformán halállal büntetett. Mikor megkérdezték, hogy a kisebb vétségeket mért

Az Ujvárosi Református Nőszövetség

a folyó évi május hó 1. napján (vasárnap) este fél 7 órákor az árvizkárosultak javára az ujvárosi templomban vallásos ünnepélyt tart, melynek pontjai

1. Fennálló ének: 12 d.
2. Gyülekezeti ének: CXXV. zsolt. 1. és 3. v.
3. Bibliamagyarázat: dr Soós Béla debreceni reform. tanítónőképző-intézeti vallástanártól.
4. Ima: énekl: Harsányi Anna.
5. Alkalmi beszéd: dr Oláh Bélától.
6. Händel—Large: Hegedün: N. Ambrózy Irén urnő, orgonakiséret: Juhász Károly ref. orgonista.
7. Gyülekezeti bezáró ének: 245 d. 10. v.

ÖRTORONYBAN

cím alatt új rovatot nyitunk lapunkban. A presbyterium ez évi március 13-iki ülésében tárgyalta a lelkészek jelentését, amelyből megdöbbenéssel értesült arról a térítő, lélek halász munkáról, amely a múlt évben sokakat leszakított a magyar református egyház kebeléről. Hitvédelmi szempontból az egyháztanács elengedhetetlennek tartja, hogy a presbyterek és a nőszövetségek tagjai a lelkészek támogatására álljanak és a legcsekélyebb támadást, amely bármely oldalról egyházunk ellen intéztetik, azonnal hozzák a lelkészek tudomására, hogy egyházunk öröklő minden titkos és nyilvános támadásról kellő időben értesüljenek és a védelemre készen állhassanak. A gyülekezeti lap külön rovatban fog foglalkozni az idetartozó esetekkel, hogy egyházunk híveit kellőképpen tájékoztassa.

Az ujvárosi ref. ifjúság vasárnap délután 4 órai kezdettel a kulturházban vallásos ünnepélyt rendez. Az érdeklődőket szeretettel hívják.

Réti konfirmándus nővendégeknek áldozócsüörtök délután vallásos ünnepséget rendeznek kulturtermünkben.

bünteti épp oly kérielhetetlen szigorral, erre azt felelte: a legkisebb vétségek is érdemesek a halálra, a nagyobbakra pedig nem ismerek más büntetést, mint a halált. Ezért egyformán kell mindakettőt büntetni. — Mily élenken emlékeztet ez az Ur ama szavaira: „Amely lélek vétkezik, annak meg kell halni”, Ezék. 18: 29. Itten nincsen szó arról, hogy az a lélek, amely ennyiszor, vagy annyiszor vétkezik, haljon meg, vagy: az a lélek, amely ezt, vagy azt a vétket elköveti, haljon meg. Nem! „Amely lélek vétkezik, annak kell meghalnia”. És ha csak egyszer is, vagy ha a te szemedben kicsinyiség volna is az a véték. Gondolj csak Ádám és Éva bűnbeesésére: mi lett annak következménye. Leiki, testi, örök halál. Jussanak eszedbe Pál szavai: A bűnnek zsoltója a halál.

Istent jobban... III. Frigyes császártól megkérdezték ki a legkedvesebb szolgája. „Az — felelte — császár — aki Istent jobban féli, mint engem”.

(Ker. Csálád.)

A nagyváradai „Református Árvaház” ágyalapotányai 1931. dec. 31-én: Let

1. Csernák Emilia emlékére	16,119
2. Gyémánt Mihály és neje aranylakodalma emlékére	12,130
3. Özv. Resch Mihályné	11,263
4. Özv. Tóth Imréné szül. Bihari Lidia emlékére	6433
5. Herczegh Lajos emlékére	6019
6. Steinhacker Valéria emlékére	5945
7. Özv. Cziáki Jánosné emlékére	5389
8. Dr. Borbély Lajos	5194
9. Antal Béláné, Belényes	4165
10. Bihari ref. egyházmegye	3705
11. Gál Szabó István	3731
12. Dr. Kazay Kálmánné emlékére	3502
13. Kiss Erzsébet	3103
14. Özv. Varga Pálné emlékére	2942
15. Özv. Bumbera Imréné emlékére	2589
16. N. N.	2498
17. Major-Család (Nagyvárad)	2487
18. Szabó László és neje	2425
19. Özv. Havassy Zsigmondné	2399
20. Dr. Fráter Imre	2131
21. Horváth Sándor emlékére	2032
22. Szilvássy Róza	1819
23. Özv. Boros Jánosné	1808
24. Dr. Szeghalmy Sándor	1697
25. Petry Gyula	1669
26. Szilágyi Zsigmondné emlékére	1539
27. Cser Sándor emlékére	1380
28. Michis Lászlóné	1213
29. Székely Károly emlékére	1127
30. Özv. Kágyi Lajos	1091
31. Özv. Tanka Miklósné	1031
32. N.-váradai közép-isk. tanulók	978
33. Nagyváradai ref. egyházközség	898
34. Bíge Béla	732
35. Mezőtelegi ref. egyház	721
36. Sarkady Emma	675
37. Ponorán Simonné	629
38. Barics Gyula	628
39. Székely Ágnes	611
40. Székely Zsuzsanna	611
41. Nagy Vilmosné	610
42. Biszterszky Iván	609
43. Szilágyi Lajos	609
44. Schwarcz Gyula emlékére	609
45. Boros Péter és neje	604
46. Székely Lidia	604
47. Kutasi Benedek és neje	603
48. Hegedűs Gáborné emlékére	600
49. Özv. Bancsik Sándorné	598
50. Dr. Kotzó Jenő	472
51. Sinka László	370
52. Balogh Mihály	370
53. Papszász Lajosné	363

54. Bölönyi József és neje	359
55. Gróf Tisza István és neje	359
56. Dr. Czifra Kálmánné	354
57. Özv. Kenéz Sándorné	349
58. Sulyok István	345
59. Varga József	250
60. Özv. földesi Darvassy Lajosné	245
61. Bancsik Sándor	244
62. Özv. Bögös Lajosné	241
63. Lichtschein Sámuel	145
64. Szondy Sándor	127
65. Bartha László	124
66. Bodó Imre	124
67. Szitó János	124
68. Konyár község	72
69. Sáránd község	72
70. Derecske község	72
71. Derecskei ref. egyház	72
72. Nagyváradai evangélikus egyház	72
73. Bihari ref. egyházközség	70
74. Mezőtelki i. ref. egyház	33

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor, Sulyok István, délután 3 órakor és az Össi-telepen (Szekernyés J. házában) délután 5 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos, délután 4 órakor Farkas János kisszántói lelkész szolgál.

Aldozócsüdtörtöki istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyén: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor és az Össi-telepen (Szekernyés J. házában) délután 5 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Itélet az egész föld felett. Ézsaiás 24:1—23. Kedd: Az Ur elől elrejtőzködtek. Ézsaiás 29:9—16. Szerda: A földi hatalomban bizakodók. Ézsaiás 30:1—17. Csüdtörtök: A hamis istentisztelet. Ézs. 58:1—14. Péntek: A szabadulás egyetlen útja. Jer. 9:23—26. Szombat: Az itéleti hirtető elpusztítása csak növelné az itéletet. Jerem. 26:1—24.

A kisszántói ref. Nőszövetség vasárnap délután 4 órakor vallásos és kulturális ünnepélyt tart a Püspöki-utl ref. Imaházban. Ünnepi beszédet mond Farkas János kisszántói lelkész. Közreműködik a kisszántói ref. ifjuság és énekkar szavallatokkal és énekszámokkal, Farkas Jánosné szólóénekekkel. A záróbeszédet Daróczy Lajos hírlapíró tartja. A perselyadományokat a kisszántói jégkárosultak segélyezésére fordítja az ünnepélyt rendező réti ref. Nőszövetség.

Az olasz-l nőszövetség az árvizkárosultak javára május 8-án tartja kulturesztétét, amikor Bodnár Mária Irónő tart előadást Arany Jánosnéról és Petőfi Sándornéről, Bakos Pálné Bagossy Olga urnő pedig magyar dalokat énekel, kísérrni fogja a magyar zenekar Szilágyi Béla vezetésével. A teljes műsort jövő számunkban hozzuk.

A nagyváradi Magyar Dalkör, amely a múlt évi országos versenyen az első díjat vitte el, gyakorló óráit néhány hét óta emléktéri iskolánk vallástanítási termében tartja, amelyet egyházunk a világítási és fűtési költségek megtérítése ellenében bocsátott a Dalkör rendelkezésére. Az intézet igazgatótanácsának elnökét e hó 22-én este fölkereste a Dalkör s az elhangzó szerenád után dr. Bánáss László pápai kamarás, a Dalkör elnöke meleg szavakban tölmácsolta Csernák Béla lelkész, lg. tanácsi elnök előtt a dalosok érzéseit. Csernák Béla hálásan köszönte a kedves megemlékezést s válaszában rámutatott arra, hogy tulajdonképen az új házi gazdát, a ref. egyházat illeti a megtiszteltetés, amelynek értékét emeli az, hogy a Dalkör szószólója a róm. kath. egyház jeles lelkész-embere; a református paróchia udvarán történt e testvéri találkozás szimbolizálja a két egyház testvéri összetartozandóságát; csak ez az összetartás, ez a testvéri érzés, csak az egymás megbecsülésének és szeretetének szelleme segítheti a Magyar Dalkört további diadalokra, mert gyönyörűséges az atyafiak együtt lakozása, csak oda küld áldást az Ur és életet örökké (133. zsoltár).

Konfirmálandó gyermekek vizsgája mind a négy parochiális körben szombaton, május 7-én délután. **Ünnepélyes konfirmáció** vasárnap, május 8-án, a délelőtti istentisztelettel kapcsolatban.

A réti református Nőszövetség április 24-én vasárnap délután 6 órakor szépen sikerült templomi ünnepélyt rendezett az árvizkárosultak segélyezésére. Varga Gedeon vall. tan. lelkész alkalmi egyházi beszéde mély hatást gyakorolt a gyülekezet tagjaira. A vegyeskar éneke után C. Bodnár Márta Irónő a múlt, jelen és jövő asszonyairól tartott figyelemmel hallgatótt előadást. A Boda-quartett: Schubert komoly hangulatu Andantéját játszotta finomsággal. Árvay Árpád szerkesztő két szép költeményét olvasta fel. A megjelenésben akadályozott Zágoni Dezső helyett D. Kiss Lajos fiatal író záróbeszéde fejezte be a jótékonycélú szolgáló templomi ünnepélyt. A perselyadományokat a püspöki hivatalba eljuttatta s e kegyes adományokért hálás köszönetét fejezi ki a réti Nőszövetség.

Velencei bibliakörnek folyó hó 23-án az újvárosi bibliakörnek voltak szívesen látott vendégei, hol a kulturteremben nagy erkölcsi igazságokat szemléltető, kedvesen megírt, a lelki és kedélyi életet szórakoztatva, építő egyfelvonásos szindarabok ügyes előadásával keltettek nagy tetszést s szereztek a megjelenteknek néhány kellemes órát.

A mezidéli cseppkőbarlanghoz május 8-án az Ifjusági Ker. Egyesület turista szakosztálya kirándulást rendez. Autobusz díja 120 Lei. Tagoknak kedvezmény. Jelenkezni Kerekes Sándor ifj. titkárnál Teleky-utca 31.

A kálviniizmussal azzal vádolják, hogy zenei téren esztétikai korlátoltságban szenved. A vádlókat emlékeztetnünk keil arra, hogy a zseniális Goudimelt Szent Bertalan éjszakáján éppen a fanatizmus gyilkolta meg. Vajjon van e joga az erdő csendességé felett panaszkodnia annak, aki saját kezével fogta meg és ölte meg a csalogányt? (Kuypar Ábrahám.)

A „Siralmak fala“. Sokan nem tudják, hogyan is áll a jeruzsálemi Siralmak falának a jogi helyzete. Ugyancsak bonyolult kérdéseket kellett megoldania annak a nemzetközi bizottságnak, amelynek 1930-ban feladatává tették ennek a tisztázását. Ez a bizottság elismerte a muzulmánok tulajdonjogát, de nem szabad nekik a fal közelében építkezniök, hogy ne zavarják a zsidók buzgóságát. A zsidók szabadon járulhatnak a falhoz, de ünnepségeket rabbiakkal csak hivatalos, megállapított ünnepnapokon tarthatnak. A Siralmak falának karbantartását a palesztinai kormányra bízták.

Megbukott az ötnapos szovjethét, helyette most a hatnapos héttel kísérleteznek. Valószínű, ez is elődje sorsára jut, mint a francia kommün tíznapos hete. Így van az, ha az ember bölcsőbb akar lenni Istennél!

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei.
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

EGYHÁZ ÉS POGÁNYSZÍZIÓ.

A romániai magyar reformátusság megtette az első lépését arra, hogy engedelmességgel a mennybeszállt Idvezítő parancsának: „Elmentvén tegyetek tanítványokká minden népeket“ [Mát. 28, 18—20.] ő is oda álljon azok közé a keresztyén egyházak közé, amelyek a pogány missziót Isten ügyének ismerték fel s felvették a külmisszió gondját. Egész kis egyházak, mint pl. a francia ref. és az olasz waldens egyház nagy és áldott munkában mutatták és mutatják meg a misszió iránti kötelezettségüket.

Az erdélyi református lelképásztorok közül Babos Sándor testvérünk hivatott el elsőnek erre a munkára. Két évet töltvén Svájcban (1926—28) az ottani Missziói Intézetben kezdte el a készülést a nagy feladatra. A múlt hónapokban bejárt sok gyülekezetünket, hogy a külmisszióknak barátokat szerezzen.

A napokban érkezett hozzánk egy felhívás a pogány misszió érdekében, amelyből a következőket közöljük:

A misszióra éppen ma van szükség. Azért, mert ma napról-napra omlik össze mindaz, amit az ember épített. Isten pedig különösképpen épen

ma akarja, egy összeomló világ romjain, építeni a maga világát. Nem csodálatos az például, hogy a magyarországi ref. egyháznak is épen most jutott ereje arra, hogy két magyar misszionárius [Molnár Mária, Döbrössy Lajos] kiküldésével elkezdje a régóhajtott munkát? Itt is hasztalan tornyosul egymásra a nyomoruság és a közelebbi feladatok serege, nem fojthatja el a Lélek minduntalan előtörő, minden emberi számításunkkal ellenkező parancsszavát: „Kevés az, hogy nékem szolgám légy — a népeknek is világosságul adtalak...“

A missziói parancs nekünk is szól. Isten jelt adta, hogy e mánkában a mi gyenge szolgálattunk is szükséges: van már emberünk, képzett és munkára kész és van munkamezőnk Kinában, hol egyházunknak testvéri szívet nyitott lehetőséget munkára a skót ref. egyház. Ez a misszió a miénk lenne. Erdélyieké. Romániai reformátusoké. A mi testvérünk, akit a mi imádságaink és adományaink kísérenének, hirdetné ott messze idegenben az Ur Isten igéjét. Nekünk pedig idehaza tömörülnünk kell, mögéje állva sűrű sorokban, hogy el ne csüggedjen, el ne gyengüljön. Ezért mi most, mikor a világ leszerel és leépit, új toborzáshoz

Építő esetek.

Nincsen senkiben másban üdvösség. Egy kiváló ügyvédnek volt egy nagyon kedves leánya. Egyetlen gyermeke. Ez a leány volt a szemefénye, a ház nap-sugara, öröme. Az ügyvéd felesége vallásos lelkiéleti asszony volt, aki leányát igyekezett a Jézus számára nevelni s megértetni vele, hogy Jézuson kívül nincs másban üdvösség. Maga az ügyvéd azonban minden kiválósága mellett is hitetlen volt, aki nem sokra becsülte felesége és leánya buzgóságát. Egyszer azonban beteg lett a leány s már nem lehetett megmenteni az életnek.

— „Édesapám — szólt halála előtt a leány — úgy érzem, hogy meg kell halnom. Mond, mit kell tennem, hogy üdvözülhessek? Anyám azt mondja, hogy csak a Jézus Krisztus által nyerhetem el az üdvösséget. De te mindig azt mondtad, hogy semmi szükség Jézusra. Rád hallgassak most hát, vagy anyámra?“ Az erős férfi mélyen megrendülve hallgatta ezeket a szavakat. Egy darabig fel és alájárt a szobában, erősen küzdve önmagával, majd odaállt a haldokló

ágyához, megfogta fehér, vékony kezecskéjét s lassan de ünnepelesen így szólt: „Kedves lányom, tégy anyád tanácsa szerint.“

Mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk. Egy előkelő államférfi súlyosan megbetegedett. Betegségében magához kérte az egyik legkiválóbb lelkészt s megkérte, hogy vigasztalja meg, de azt előre kikötötte, hogy a Jézus Krisztus nevét ne említse meg előtte, mert Őt nem sokra becsüli.

— „Nagyon jó, hogy ezt megmondta előre — szólt a lelkész — különben épen Róla szólottam volna legelsőben. De így, kívánsága szerint hallgatni fogok Róla.“

A lelkész aztán elkezdett Istenről beszélni, amit a beteg nagy figyelemmel halgatott meg, mert mint mondotta is, Ő az Istent gyermekkorától nagy tiszteletben tartotta.

A lelkész aztán minden este meglátogatta a betegét s beszélt neki sorozatosan az Isten jóságáról, mindenhatóságáról, bölcsességéről, amelyek mind

fogunk. Krisztus hívja, tömöríti azokat, akik szívük teljes vágyával [igazi imádsággal] kérni tudják az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába, mert az aratnivaló sok.

Szükség van a külmiszió barátaira, akik Isten iránti engedelmességből és hálából vállalják hogy:

1. Imádkoznak a külmiszióért, pogány testvéreinkért és a mi szolgálatunkért.

2. Felhasználnak minden alkalmat arra, hogy a külmiszió munkáját megismerjék, keresztyén testvéreinkkel ezt a munkát megismertessék és abban a saját feladatukat betöltsék.

3. Résztvesznek a külmiszió munkájában anyagi segítségükkel is úgy, hogy évente [havonta] tetszésszerűen, de meghatározott összeget rendszeresen áldoznak e célra s ezt minden év június 30-ig — vagy esetleg gyűjtenek a misziói perselybe, amelynek tartalmát minden év december 31-ig a lelkészi hivataloknak átadják.

A külmiszió barátai közé tartoznak azok is, akik perselyt vállalnak, legyenek egyének, avagy bibliaköri, nőszövetségi, vasárnapi iskolai, vagy más csoportok.

A külmiszió barátai ingyen kapnak egy havonta megjelenő kis külmisziói röpiratot, mely egyben összekötő kapocs is lesz közöttük.

Isten Lelke bizonyára nem hiába toboroz erre a munkára.

A külmiszió barátainak számbavevésével Horváth Jenő aninószai lelkipásztor bízott meg. [Cime: Aninoasa—Aninósz, jud. Hunedoara—Hunyad m.] Mindenki, aki a külmiszió barátai közé akar tartozni, írja meg neki, közölve pontos címét és a külmiszióra felajánlott összeget, vagy azt, hogy vállal-e perselyt.

Az Ur tegye áldottá ezt a munkát! Imádkozzunk érte!

nagyon tetszetek a betegnek. Még az Isten mindentudóságát is szívesen meghallgatta, bár itt már néhány mondat nyugtalanítólag hatott rá.

Hanem, amikor a lelkész az Isten szentségéről kezdett beszélni, amely nem tűr el sem szennyet és bűnt, majd az Isten Igazságosságáról, amely megfizet kinek, kinek a cselekedetei szerint, erre már felnyögött a beteg: „jaj, ezt már nem bírom, ha Isten csakugyan olyan szent és igazságos, akkor úgy érzem, elvesztem.”

A lelkész ezután magára hagyta emberét s néhány napig feléje se ment. De ekkor már megint üzent utána a beteg.

— „Rettenetes kinokat álltam ki közben — panaszkodott az ágyánál újra megjelenő lelkésznek — mondjon hamar megint valami vigasztalót a számomra, hiszen úgy érzem magam, mintha máris a pokolban volnék.”

— „Sajnos, kedves testvérem, semmi biztatót nem mondhatok számára, bár még sok mondani-valóm volna, de ön megtiltotta, hogy Jézus Krisztusról szóljak, így hát nincs más hátra, minthogy meg-

Hinni és élni.

A „legnagyobb gyülekezet lelkipásztorá”-nak nevezte egy angol református lelkész *Dr Ravasz Lászlót*, a budapesti református püspököt, akinek ma már nemcsak nevét ismerik még a legtávolabbi falusi egyházakban is, de szavát, igehirdetését is, amelyet a rádió röpit ki széles e világba. A gyülekezeti közösségből kiszakított, tanyán, vagy a szétszórtságban élő református testvéreink, ha van tulajdonukban rádió készülék várva-várják a napot, amelyen oda ülhetnek a hangszóró elé és ők is énekelhetik messze távolban éneklő atyjokfiaival együtt: Az Ur énnekem őrző pásztorom... *Dr Ravasz Lászlónak* legutóbb 100 ik prédikációját közvetítette a rádió. Nagy áldást jelentenek ezek a bizonyágtételek a hallgatók számára.

Egyik beszédében többek között a következőket mondja:

A magyar föld a régi, a magyar kar, jellem és elme szintén változatlan; lelki bűjtöt ez a nép úgy tud tartani, mint senki más; nem változott meg a nap ereje, a tavasz hatalma, a májusi zápor csodája, egyszóval Isten gondviselő jósága, örök szerelme a régi. Mit félték ti kicsinyhitték? Ebben a mai világban mindenekfelett életbátorságra, jókedvre, bizalomra van szükségünk. A magyar lélektől olyan belső összerázkódást és felemelkedést várunk, amilyennel a háboru elején és a forradalmak elzuga után találkoztunk. Valami olyan lelkiformát, amilyenek tűzvészkor, árvizkor, elemi csapások idején mutatja magát a magyar. Most csak egy kötelesség van: *hinni és élni*. Mindent meglehet szüntetni a világon, csak az élethez való bátorságot, bizodalmat, magának az életnek szent és vidám kockázatát nem. Ebben kell újra népünkkel egybeforrnunk. Ma az a leghasznosabb ember, az egyedül nélkülözhe-

maradjon ebben az állapotban. Isten szent és bűnt s ha ön bűnös, elveszett örökre! Sajnálom, de ez így van, ezen mi emberek nem segíthetünk.”

„Óh jaj nekem — sóhajtozott a beteg — hát csakugyan el kell vesznem, nincs semmi mentés a számomra — lelkész ur, igazán nem tud megnyugtani?”

— „Dehogyan nem — válaszolá a lelkész — de ismétlem, ezt épen ön teszi számomra lehetetlené. Jézus Krisztus még megmenthetné önt — ha szabadna Róla szólnom.”

— „Ugy? hát csak beszéljen Róla, a fő, kiszabaduljak átkos helyzetemből.”

A lelkipásztor erre hirdetni kezdte teljes erővel és örömmel a beteg számára azt az örömdetes üzenetet, hogy az általa eddig olyan kevésre becsült és lenézett Jézus az ő Ura és királya, akihez teljes bizalommal fordulhat bűneivel és kétségeivel. Ő épen azért halt meg, hogy hozzá forduló bűnösökön könyörülhessen.

A beteg egyre nagyobb megnyugvással és örvendezéssel hallgatta az irgalmas Jézusról szóló evangéliumot. Bizalommal fordult Felé és meg is

tetlen ember, aki lelket tud önteni az alélt szivekbe.

Most a *tűrés és várás ideje következett el*. Ebben is tudott kemény és nagy lenni a magyar, ama régi példaszó szerint: nem az a legény, aki itti, hanem aki állja, Nem fogunk ahhoz a káromló magyarhoz csatlakozni, ki jégveréskor csépet ragad elé s maga is veri a szőlőjét: hadd lám Uram Isten, mire megyünk ketten! Résen állunk és várjuk a vihar végét. Tudjuk, hogy ilyen nehéz időkben a felelős helyzetben levők morális erején, fokozott hűségén és áldozatos elszántságán, mi minden fordul meg. Két udvarfalvi székely beszélget egymással. Azt mondja az egyik: hallja kegyelmed, ennyi baj még sohse volt a világon. Azt feleli a másik: hogyne lett volna, hát nem tudja azt kegyelmed, hogy az Isten elébb a bajokat teremtette meg s azután az embereket, hogy azokat eligazítsák. Ime itt vannak a bajok: férfiak, reformátusok kerestetnek, akik eligazítsák.

ÁLDOZATKÉSZSÉG

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Egyházak: Szűcs Mátyásné édesanyja halála alkalmából 100 Lei.

UJVÁROSON:

Árvizkárosultaknak: dr Szemethy Géza 100 Lei.

VELENCÉN:

Konfirmándusok bibliával ellátására Kulcsár Ilona 20, Matkó Benjámín 25, Kiss Károly 25, Pakó Bálint 50, Rollinger Vilmosné 100, Szabó Lajos 10 Lei.

RÉTEN:

A kisszántói jégkárosultaknak: a Nőszövetség 716, Többen 300 Lei.

Harangalaphoz: Bakos Pál 100 Lei.

tapasztalta, hogy valóban Jézus az út, az igazság és az élet és hogy nincs más név, amely által lehetne nekünk megtartatnunk.

És mint Krisztusban hívő és megnyugodó boldog ember hunyta le szemét.

Egyszer Garibaldi előtt szóba hozták, hogy halála után szobrot akarnak neki állítani, mire az olasz szabadsághős szerényen, de határozottan így válaszolt: „Mig Olaszországban egy koldus van, míg nincs elég iskola, addig ne is gondoskodjatok arra, hogy nekem szobrot emeljenek.”

Ugyancsak vele történt meg az, hogy mikor egy izben Dél-Amerikában fogságba került, egy Millán nevű spanyol egész napon át kezelnél fogva felakasztva kínoztta, amely kegyetlen bánásmódnak nyomait Garibaldi egész életében sinylette. Később kinzója az ő hatalmába került s ő nemcsak szabadon bocsátá, de még csak fel sem hozta az ellene elkövetett iszonyú sérelmet. (Szeretet.)

A nagyváradi-olaszi-i Ref. Nőszövetség

1932 május 8-án este 6 órakor, a református leánygimnázium dísztermében **az árvizkárosultak javára kulturfestélyt rendez**, a következő műsorral:

1. Kéler Béla: Nyitány, Előadja: a szimfonikusok szalonzenekara.
2. Arany Jánosnéról és Petőfi Sándornéről előadást tart: C Bodnár Márta, a „Szigligeti Társaság” tagja.
3. Paderewsky: Menuette. Zongorán játsza: Thúry Klára.
4. Arany J. verseiből szaval: Kovács Sándor, pap-tamási-i lelkész.
5. „Magyar dalok” énekli: Bakos Pálné Bagossy Olga urasszony, kíséri a magyar zenekar.

Önkéntes adományokat az árvizkárosultak javára szeretettel kér és köszönettel fogad a *Nőszövetség*.

A Református Híradó olvasóihoz.

Néhány hét óta akadálytalanul megjelenik lapunk, mert részint a lap díjaiból, részint adományokból befolyt annyi, amennyi a nyomdai költségeket fedezte. Több oldalról vettük az üzenetet, hogy ne is mulasztunk el egy hetet sem, mert szombaton már sok száz olvasó várja a Református Híradót. Rajtunk nem mulik a lap megjelenése, mi édes örömmel és nem lankadó kötelességtudással végezzük a munkát. Csak előfizetőink is tegyék meg kötelességüket, hogy minél kevesebben tartozzanak az utófizetők sorába, sőt senki se maradjon hátralékban! Az előfizetési díj akár havonta is fizethető (*egy hónapra 10 Lei*) az egyházi adóhivatalban, az egyházfiaknál, vagy a szerkesztőségben. — Adományokat is kérünk, hogy a kórházi betegeknek ingyen adhassuk lapunkat.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyeny: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10, délután 3 órakor és az Óssi-telepen (Szekernyés J. házában) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor úr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: A mázzal mázolók. Ezé- kiel 12, 1—23, 22—28. Kedd: Kiknek nem felelhetett a próféta? Ezékiel 14, 1—7. Szerda: Isten ítélete népe ellenségéül felett. Jóel 3, 1—8. Csütörtök: A kietlen élet. Mikeás 7, 1—6. Péntek: Ítélet a hanyag templomépítés miatt. Szombat: Világosság a sötétségben. Ézsaiás 9, 1—7.

Pünkösti elsőnapján délelőtt 10 órakor a leánygimnázium dísztermében is tartunk istentiszteletet.

A nagyvárad-olaszi-i ref. elzmi iskola
 „Anyák napja” ünnepélyt rendez az olasz-i templomban május 8-án délután 3 órakor. Az ünnepély sorrendje: 1. Fennálló ének: 7. dics. Im bejöttünk... 2. Közének: XXV. zs. Szívemet hozzád emelem... 3. Ima, beszéd. Tartja Molnár Károly segédlelkész. 4. Ének: 100. dics. Mennyben lakó én Istenem. 5. Szavaltat. Édes jó anyámnak. Irtá Szaboicska M. Szavaltja Nagy Edith II. b. o. Vasárnap reggelén. Irtá Balogh I. Szavaltja Fehér Erzsébet IV. b. o. 6. Ének: Pásztorunk a Jézus... 7. Szavaltat. Édesanyám. Irtá Baja M. Szavaltja Csukás Ilona III. a. o. Dal az édesanyáról. Szavaltja Ravasz Gizella. 8. Ének: LXVI. zs. A Sionnak hegyén Ur Isten... 9. Szavaltat. Melyiket. Irtá Váradi A. Szavaltja Kun Anna IV. a. o. 10. Ének: 288. dics. Fel barátim... 11. Szavaltat. A tanu. Irtá Váradi A. Szavaltja Milliye Ödön VI. o. Fogadalom tétel. Irtá Csathó Jenőné. Mondják Dobrosi Eteika I. o., Kiss B. László III. b. o. és Varga Margit IV. a. o. 12. Ének: XC. zsolt. Tebened bízunk...

Anyáknapja Ujvároson. Egész délutánt kitöltő, kedves, műsoros délután keretében akarnak hódolni az anyai szerefetének az ujvárosi vasárnapi iskolásgyerekek és ifjuság 8-án vasárnap délután.

— **Templomi műsor a rendes Istentisztelet keretében.** 1. Im bejöttünk... 2. Az áldott orvos közeleg... 1, 2, 3. v. 3. Bibliamagyarázat. 4. Gyermekek énekkar: Zengjen hálaének. 5. Ha van anyád még, szavaltja: Szabó Margit II. o. 6. Anyámnak, szavaltja: Csikós Gizi I. o. 7. Áldott anya, szavaltja: Dési Irén III. o. 8. Anyám, szavaltja: Nagy Lajos III. o. 9. Egyetlen forrása minden kegynek. 1, 2, v.

— **Műsor az Ifjusági Otthon udvarán az Istentisztelet után közvetlen.** 1. Közének: Mennyben lakó én Istenem. 2. Anyák napjára irt 10 parancsolat, mondja: Oberleiner Gizella IV. o. 3. Beszédet mond: özv. Lázár Mártonné tanítónő. 4. Gyermekek énekkar: Csillag az égen... 5. Dal az édes anyáról: sz. Nagy Magda II. o. 6. Ha van anyád még: sz. Nagy Ilona, 7. Leborulsz a sírra: sz. Polonka Klára IV. o. 8. Énekel: Ellenés Margit III. o. 9. Kis gyenge gyermek vagyok: sz. Nagy Vali II. o. 10. Ünnepepon: sz. Kocsis Ilona. 11. Dal a kis Demeter Rózsikáról: sz. Csete Katalin IV. o. 12. Szóltó ének: Tudom az én Megváltóm éli: Oberleiner Gizi IV. o. 13. A tanu: sz. Nemes Erzsébet IV. o. 14. A vasárnapi iskoláért (szindarab). Előadják a vasárnapi iskolások. 15. Fogadalomtétel, mondja: Borbély Rózi III. o. 16. Kövesd a Jézust... (közös ének)

A réti paróchiális kör kultúrtermében a velencei nőszövetség énekkari és biblikörös ifjuság fog folyó hó 8-án délután fél 6 órakor szórakoztató és kultúrelőadást tartani, a következő műsorral: 1. Prolog. 2. „A nagyravágyás büntetése”. Daljáték. 3. „A finom házkosz”. Bohózat. 4. Magyar dalokat énekel: Mészáros Lajos, énekkari alelnök. 5. „A narancs”. Parasztkomédia. 6. Zárzó: Daróczy Lajos. — Önkéntes adományokat felelőszben a réti, felelőszben a velencei nőszövetség céljaira kér és hálás köszönettel fogad a rendezőség.

Konfirmácusok vizsgája szombaton (május 7.) délután 3 órakor, a konfirmáció ünnepély a vasárnap (május 8.) délelőtti Istentisztelettel kapcsolatban.

Pünköst előnapján mind a négy helyen, másodnapján az olasz-i és ujvárosi templomban urvacsoarasztás,

Hendzsel Lajos

lapunk hű olvasója, a családjának élő gondos, jó apja, a hűséges hitves, református egyházunk évek hosszú során át buzgó és áldozatkész presbtere, hossza szenvedés után, folyó évi április hó 20-án visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése nagy részvét mellett, a megboldogult végakaratahoz képest a legnagyobb egyszerűséggel ment végbe. — Adjon az Úr a megboldogultnak nyugodalmat, a gyászoló családnak vigasztalást.

A nagyvárad-ujvárosi Nőszövetségnek az ároizkárosultak javára (május 1-én) rendezett templomi ünnepélye áldasos natást váltott ki azoknak lelkében, akik ez alkalomból összegyűlekeztek kéttornyú templomunkban. A biblikamagyarázat megtartására Debrecenből jött át egy jeles ifju tanár dr. Soós Béla tanítónőképző intézeti vallástanárr, aki mély tudással és könnyed eleganciával hirdette az Igét. Ugy Harsányi Anna éneke, mint Ambrózy Irén hegedűszóloja művészi élvezetet nyújtott. Oláh Béla előadása meghatódott érzéseket támasztott. Jól esett volna, hogyha a gyülekezet soraiban minden presbtert ott láttunk volna.

A kisszántói ref. énekkar és biblikörök ifjusága vasárnap délután tartotta szépen sikerült ünnepélyét Réti Imaházunkban. Az ünnepi beszédet Farkas János kisszántói lelkész mondta, fájdalmas szókból tárta fel kisszántói testvéreink siralmas helyzetét, kiket egy rettenetes jég-katasztrófa a legváltásosabb helyzetbe sodort, de Istenbe vetett hittel és reménységgel néznek a jövő felé. Az énekkar több kedves éneket adott elő, Masznyik kántor szakavatott vezetésével. A Biblikörök ifjuság szavaltat mély határt váltottak ki az imaházat zsufolásig megtöltött hívek lelkében. Farkas Jánosné lelkésznek két egyházi dalt énekel, nagyon értékes és szép szám volt. Daróczy Lajos hírlapíró lelkes szavakkal zárta be a felejthetetlen ünnepélyt, testvérli találkozás. A begyűlt persely adományokat Réti Nőszövetségünk örömmel adta át a kisszántói jégkárosultak segélyezésére.

A református leánygimnázium 1930–31. évben végzett növendékei abszoláló bizonyítványukat átvehetik az igazgatói irodában.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-nica) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

MÁS VIGASZTALÓ.

[János 14:16—18]

Debreczeni István szatmári lelkész *Kicsoda* ez című könyvéből.

Én kérem az Atyát és más vigasztalót ad néktek. Kinek van szüksége e vigasztalóra? Aki csalódott, aki egyedül van, árván, aki elveszít valakit. Az Ur Jézus tudta, hogy ha ő eltávozik, tanítványainak szükségük lesz más vigasztalóra. Vigasztalóra, más vigasztalóra van szükség ma is. Ezután sóvárog ez az elárvahodott világ. A népek, melyek úgy állnak itt, mint csonka fatörzsek, melyeknek levágták az ágait, a nemzetek, melyeknek lenyakazták szép fiatal rügyes hajtásait, egész viruló, ékes koronáját. A mi nemzetünk, melynek virága, levele, lombja, ága, mind, mind lehullott, letört, kegyetlen csapások irtóztató sújtása alatt. Egyházunk, melytől messze van a vigasztaló, a Krisztus, mert mi mentünk messze tőle. Vigasztalóra vágyik minden ember és minden lélek. A mi lelkünk is, mely csüggedve száll, — mint alkonyatkor a fáradt madár, — ha messze mezőkön jár, melyeknek síkjai itt is, ott is kidomborodnak, mintha mindenütt egy-egy szívvel dobogna a föld — pedig azok a szívek, melyeket rejtenek, már régen nem dobognak és nem do-

bognak többet. Minden, minden nagy, mély kibeszélhetetlen sóvárgással vágyódik, epekedik vigasztalás után. Más vigasztaló után, mint amellyel eddig a világ hazug ámitói nyugtatták és más orvosság után, mint amellyel eddig a népek kuruuzslói mérgezték a lelkeket.

Ez a más vigasztaló a Lélek, az igazság lelke. „Más vigasztalót ad néktek: az igazság lelkét”. Nem úgy esik-e szívünknek e beszéd, mint szomjas vándornak a hűvös forrás üdítő itala? Nem kiáltunk-e fel a megtalálás boldog örömeivel: ez az, amire várunk, amit keresünk: a Lélek.

Esteli órákon: Kedd: A lelket meg ne oltsatok. I. Thess. 5—19. Szerda: A lélek hatalma. Cseleked. 9, 1—8. Csütörtök: Az emberek jeleket látnak. Csel. 9, 20—25. Péntek: Csodák a lélek által. 9, 36—43. Szombat: A Lélek a munkában. Ap. csel. 13, 1—12.

Ünnep szombatján délelőtt az állami kórházban úrvacsorát oszt Csernák Béla.

Pünköst Ünnepének elsőnapján mind a négy parochiális körben úrvacsoraszétosztás, másodnapján Olasziban és Ujvárosban.

Előfizetőinknek és olvasóinknak áldott pünköst ünnepeket kívánunk!

APRÓ TÖRTÉNETEK.

Egy fiatal ember beszélt nekem a következő történetet: A kertünk falához támaszkodva egy nagy lapos kő állott, amelynek eredetét és célját mi, gyermekek nem ismertük. Megkérdeztük tehát az édes atyánkat, aki a kő történetét így mondta el. Tudjátok, gyerekek, ez a nagy kő ezelőtt körülbelül harminc esztendővel az én ujonnan vásárolt szántóföldem szélén feküdt. Szántáskor mindig nagyon utban volt s nem egy ekevasam beletörött. De valahogy mindig lusta voltam, hogy eltávolítsam onnan. Végre a hatodik esztendőben rászántam magamat, hogy alaposan megnézzem ezt a gonosz követ. Láttam, hogy a kő lapos s nem is olyan nagy dolog a földből kiemelni. Harmadmagammal ki is emeltem s elhatároztam, hogy minden időre megtartom a lustaságom emlékéül. Valahányszor ránézek, mindig megbánom, hogy valaha lusta voltam. Gyermekeim, ha az életnek útjában valami nehézség áll előttetek, ne kerülgessétek, ne sokat teketóriázzatok, hanem fogjátok meg gyorsan s távolítsátok el.

Egyszer egy fiatal iparos keservesen panaszkodott a derék, szorgalmas Franklin Benjáminnak, hogy a hivatásában nincs sok gyönyörűsége, mert fáradságos, alig hoz valamit és tisztességet se sokat szerez neki. Franklin így válaszolt: „A hivatásod fáradságos, tehát lusta vagy; alig hoz valamit, tehát kapzsi vagy; tisztességet se sokat szerez neked, tehát hiu vagy”. A fiatal iparos jól megjegyezte Franklin szavait. Elment, szorgalmasan dolgozni kezdett a műhelyében s mihamarabb ember lett a talpán.

Soha se tégy úgy, mint az a lusta fráter, aki így szokott mentegetőzni: Tudjátok, én reggelente mindig két hangot hallok magamban: a szorgalomét és a lustaságét. A szorgalom azt mondja: Kelj fel! Láss a munkához. De a lustaság azt tanácsolja, hogy maradjak fekvé. Mindegyik huszféle okot is fel tud hozni a maga kívánsága mellett. Én mint igazságos és pártatlan bíró, mindkettőt alaposan meghallgatom s néha bizony már ebédre jár az idő, mire dönteni tudok közöttük.

HIRDETÉS.

Az egyházi törvények rendelkezése értelmében az 1932. évi jul. 1 től 1933 jun. 30-ig terjedő időre szóló választói névjegyzéket a presbitérium elkészítette és ez év május 15. napjától május 25-ig az egyházi adóhivatalba [Nagy Sándor utca 14. sz.] közszemlére kitétetett. Felhívjuk tehát az érdeklődőket, hogy ezt a névjegyzéket a hivatalos órák alatt a jelzett határidőben tekintsék meg és ha azt tapasztalták, hogy nevéük valamely okból a választók névjegyzékéből kimaradt és ha az az ok a törvény szerint hivatalból rendezendő eziránt való kérelmüket az adóhivatalba élő szóval jelentsék be s igazoló írásukat amennyiben az módjukban áll mutassák be. Megjegyezvén hogy mindazok, akik a folyó évi május 15-ig az előző esztendőről egyházi kötelességüknek eleget nem tettek, a választók névjegyzékébe a törvény rendelkezése értelmében nem vehetők fel. De ha valaki ezek közül a közszemle ideje alatt hátralékos adótartozását kifizeti és a kifizetést adókönyvecskéjével igazolja, a névjegyzékbe való felvételét kérheti.

Egyház Elnöksége.

ÁLDZATKÉSZSÉG**A) Egyházi célokra:****OLASZIBAN:**

A középiskolai tanulók árvaházi ágyalaptvány növelésére (konfirmált ifjak): Nagy Lajos 40, Bóna Mariád 50, Burián Sára 50, Fülöp László 15 Lei.

Árvaháznak: Karalyos Márton és neje 100, Homolya Etelka édesanyja halálának évfordulóján 300 Lei.

1932 febr. 2. megváltása címén: 600. számú borítékban 50 Lei.

Árvizkárosultaknak: a Nőszövetség 751 L.

Református Híradónak: az olasz-i cselédek bibliaköre 400 Lei.

Egy fiatal lelkipásztor panaszkodott idősebb lelkipásztor társának, hogy mennyi bántalmazásnak, csufolódásnak van ő kitéve egyházának több tagja részéről. Nem is tudja, mitévő legyen, ezekkel a rosszindulatu emberekkel szemben.

— Kedves barátom — felelt a másik — adok én neked egy jó tanácsot, amellyel bizvást beérheted mindvégig. Csak három szó az egész: Tűrni, megbocsátani, elhordozni, Mert, jegyezd meg jól, tüzzel tüzzel oltani nem lehet.

Schmid Kristóf, a kiváló ifjusági író egyik elbeszélésében két amerikai gyermeket ír le, akik közül az egyik lusta és mindég csak játszani akar, a másik ellenben csupa fűrgeség, szorgalom és valóságos öröme telik abban, ha atyjától sok hasznos dolgot: kosárfonást, játékcsinálást s más efféle megtanulhat. Egy nap az indiánok mindkét gyermeket elrabolják. A lustára szomorú napok következnek: az indiánok napról-napra ütik-verik, szidalmazzák, mert semmi hasznát nem vehetik. A szorgalmas és ügyes fiúnak ellenben nagy a becsülete; mindenki örül a fűrgeségének s annak, hogy a kis indián

VELENCÉN:

Árvizkárosultaknak: Tury Sándor 40 Lei, Konfirmándusok bibliájára: Kiss Gyula 50, Megyik Róza 10, Horváth Ilona 4, Kiss Ilona 20, Apáti Mária 10, Trifán Ilona 20, Kovács Teréz 10, Thür Berta 5, Rosenzweig Erzsébet 10, Kovács Piroška 10, Tamás Lajos 20, Szabó Irén 10, Tóth Ferenc 10, Mácsi Vilma 10 Lei.

Egy szegénynek: a Tokaji-telepi hívek többen 109 Lelt.

RÉTEN:

Orgonára: Máté Mihály 200, Mányi Ferenc 100 Lei.

A velencei ifjuságnak: persely 320 Lei.

A réti bibliakörnek: persely 320 Lei.

H I R E K**Ünnepi istentiszteletek sorrendje:****Pünköszt elsónapján:**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, délután fél 6 órakor Molnár Péter legátus, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly, — a Ref. Leánygimnázium dísztermében délelőtt 10 órakor Sexty Zoltán legátus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor, Sulyok István, délután 3 órakor Sexty Zoltán legátus, az Óssi-telepen (Szekernyés J. házában) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Molnár Péter legátus, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Rétén: délelőtt 10 órakor Molnár Péter legátus, délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgá.

Pünköszt másodnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, este fél 6 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Molnár Péter legátus, délután 3 órakor Sexty Zoltán legátus,

gyerekeket sok szép és ügyes dologra megtanítja. Egy esztendő múlva mindaketten megszabadulnak szomorú fogságukból, de a leckét, amelyet a szorgalomról az indiánoknál kaptak, soha életükben nem feledhetik el.

A vallásalapító. A XVIII. század végén egy különös gondolkodású francia, Lepaux, új vallást akart alapítani és a híres államférfiúnak, Talleyrandnak gyakran panaszkodott, hogy ez sehogysem akar neki sikerülni. Talleyrand egyszer így szólt hozzá:

— Az ön nehézségei nem lepnek meg. Új vallást alapítani nem könnyű dolog. Azonban egy feltétel alatt mégis sikerülhet az Önnek...

— Hogyan? — vágott közbe Lepaux nagy mohósággal.

— Ugy — hangzott a válasz — ha a következő módot követi: „Menjen el és járjon szerte a világban; tegyen csudákat, gyógyítson betegeket, támasszon föl halottakat, feszítse magát keresztire, temettesse el magát és támadjon föl a harmadik napon.”

Talán mondanunk sem kell, hogy Lepaux lesújtva és megszegyenülve távozott Talleyrandtól.

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor Molnár Péter legátus, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly.

Réten: délelőtt 10 órakor Sexty Zoltán legátus, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Tüdőszanatóriumban szombat délután urvacsorát oszt dr Szabó Lajos.

Régi Férfi- és Leánykarunk Soós és Dézsi karnagyok vezénylete mellett pünköstkor énekelnek.

A Teleki-utca 31. szám alatti „Ifjúsági Egyesület” a többi egyházi alakulatok bevonásával az Otthon udvarán (rossz idő esetén az Otthon termében) pünköst másodnapján, hétfőn délután 5 órai kezdettel nagyszabású *udvari ünnepélyt* rendez, melyre minden érdeklődőt szívesen meghív. Műsor: 1. Énekel az Ujvárosi Ref. Énekkar. 2. Előadás: Sass Kálmán. 3. Kéhlér „Magyar vigjáték nyitány”, játszaja: az „Erkel Ref. Zenekar” Soós Andor karnagy vezérése mellett. 4. Vigjáték: Előadja az Ifjúság. 5. Vig monológ. 6. Magyar nótákat énekel: Czeglédy Ica urleány vonós kísérettel. 7. Vigjáték: Előadja az Ifjúság. 8. Donau Walzer: Előadja az „Erkel Zenekar.” Szűnet. 9. Énekel: az „Ujvárosi Ref. Énekkar.” 10. Vigjáték: Előadja az Ifjúság. 11. Musikalisches Wettoennen: játszaja az „Erkel Zenekar.” 12. Vig szavaltat. 13. Énekel: Pázmány Ferenc vonós kísérettel. 14. Vigjáték: Előadja az Ifjúság. 15. Carmen Marsch: Előadja az „Erkel Zenekar.” A szünetben gazdag büfé áll a vendégek rendezésére.

A régi ref. ifjúsági bibliakörök pünköst első és másodnapján délután 6 órai kezdettel a Nőszövetség védnöksége mellett „anyák napját” rendeznek a Püspöki-úti ref. kulturteremben. Műsor: 1. Költemények és dalok az édesanyáról: Laczák Erzsike, Lőkös Piroska. 2. Schábeszeste. Dráma 2 felvonásban. Irta és rendező Kispálffy János. 3. Petőfi Sándor Nagyszalonján. Énekes színmű 1 felvonásban. 4. Kismadarunk. Népszínmű dalokkal. Irta és rendező Kispálffy János ny. színész. Vezényel Dézsi László karnagy. A szindarabokban játszanak: Garai Kálmán, Gál Piroska, Vig Lajos, Laczák Erzsike, Cirják Bandi, Kispálffy János, Móra Jolán, Lukács Emmuska, Kóródy László, Szatmáry Mihály, Lukács Ilonka, Társy László, Lippai Ilus, Barabás Margit, Móra Erzsébet, Venter Ancika, Magyar Vince, Kertész Károly, Szilágyi János. Belépődíj nincs. Adományokat az édesanyák emlékére épített orgona költségeire fordítják a régi ref. ifjúsági bibliakörök.

Id. Vári Imre velencei paróchiális körünk, illetve nagyváradai ref. egyházunk több, mint két évtizeden át köztisztelőben álló presbytere, az övének élő gondos jó apa, nagyapa, dédapa, városunk derék munkás polgára, magyar fajunknak szíve utolsó dobbanásáig becsületos, öntudatos harcosa, ki szerény munka-

körében is sokak által ismert és megbecsült nevet vívott ki magának, a rábizottak hűségese elvégzése után életének 82-ik évében e hó 9-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Életében megvalósítva szemléltük a zsoltáriró szavainak igazságát: „Boldog az, aki féli az Urat, aki az Ő utáiban jár.” (128. zs. 1. v.) A mennybeszállt léleknek üdv, a gyászoló családnak kegyelem és vigasztalás Istentől, a mi Atyánktól!

Az olasz-í református Nőszövetség az elmúlt vasárnap, május 8-án tartotta meg nagyszerű kultürestélyét az árvizkárosultak segélyezésére szép közönség előtt. A szimfónikus szalonzenekarból alakított sextett Kéler Béla nyitányát játszotta sok művészettel, szép játékokat megkelelt toldani egy kedves szerenáddal. Bodnár Mária írónő Arany és Petőfi egyéniségét és munkásságát, valamint a két költő feleségének jellemrajzát állította párhuzamba igen tanulságos megfigyelésekkel. Közönségünk szívesen hallgatta a kiváló írónőt. Thúry Klárka zongorajátéka szép sikert jelentett az ifjú leánykának pompás futamai, komoly készültségre vallanak. Kovács Sándor pap-tamási-í lelkész tőle megszokott művészi előadással szavaltta Arany: Magányban és Fiamnak c. költeményét. Bakos Pálné Bagossy Olga ur-asszony szebbnél-szebb magyar nótákat énekelte a magyar zenekar kíséréte mellett. A dalok és a kíséző zenekar játéka foglyul ejtette a szíveket, alig tudtak betelni szépségükkel. A begyűlt önkéntes adományokért ezuton mond hálás köszönetet a Nőszövetség.

Az olasz-í cselédlányok bibliaköre a Református Híradó javára áldozócsütörtökön szépen sikerült vallásos ünnepélyt tartott a Hegyén, a Nagysötétági istentiszteleti helyünkön. A Hegyén lakók, sőt a városiak is nagy számmal jelentek meg. Istentisztelet után adták elő a leányok a jól betanult költeményeket és összhangzatos énekeket, az énekeket Kiss Antalné nőszövetségi alelnök vezette, aki nagy hűséggel foglalkozik e leányokkal. A Híradó javára tekintélyes perselypénz gyűlt össze. Példájok szolgáljon buzdításul.

A konfirmáció egyszerű, de ünnepélyes és megindító szertartása május 8-án ment végbe egyházunkban, mind a négy paróchiális körben a délelőtti istentisztelettel kapcsolatban. Ez évben egybeesett az „anyák napja” és a konfirmáció. Az alkalmi egyházi beszédek meghatóan mutatták fel hűveink előtt a földi és mennyei anyát, a testi és lelki gondviselőt: a szülőt és az anyaszentegyházat, Háládatlan, gonosz gyermek, ki ezeket megtagadja. Majd kezdetét vette az egyszerűségben is megindító szertartás. Az urasztala körül helyezkedtek el a fehér és ünneplő ruhás leányok és ifjak. Az apostoli hitforma együttes elmondá-

sával vallást téve hittükről, felhangzott ajkaikon a tiszta lelkek szent ígérete és fogadalma: „tiszta evangéliumi vallásunkhoz, református anyaszentegyházunkhoz mindhalálig hivek leszünk!” ezt követte a hivek buzgó könyörgése, hogy anyaszentegyházunknak eme felnevelkedett s új tagjai fogadástételükben szilárdan megállhassanak mindenkor. Végül felhatalmazást nyertek, hogy az urvacsorájában részesüljenek. A kegyelemnek Istene, ki konfirmált leányainkban és ifjainkban szent Lelke által elkezdte a jót, vigye is végbe azt mind az Ur Jézus Krisztus megjelenéséig. Konfirmáltak: Olasziban 37 fiu, 50 leány; Ujvároson 12 fiu, 11 leány; Velencén 6 fiu, 19 leány; Réten 11 fiu, 20 leány. Azaz 66 fiu, 100 leány. Együtt 166.

Velenceiek látogatása a Réten. Jól sikerült kulturünnepséget rendezett folyó hó 8-án délután a réti paróchiális kör, a velencei biblikörörök, nőszövetség és énekkar közreműködésével. A velencei műkedvelők két vígjátékot: a „Finom házikoszt” c. bohózatot s a „Narancs” c. parasztkomédiát s egy tánulságos daljátékot: „A nagyravágyás büntetése” mutatták be, nagy tetszésre a jelenlevő szépszámu közönségnek; hasonlóképpen szíves fogadtatásra talált Mészáros Lajos énekkari alelnök szülő éneke, valamint Szűcs István s. lelkész prólogusa és humoros konferánssa.

Az olasz-i leánykör május 22-én „A Nagymama” című vígjátékot adja elő. A pompás szórakoztató darabra szorgalmasan folynak a próbák Széles Gábor vezetése alatt.

Mit olvasnak a regál magyar gyermekek? Van közöttük, aki nem látott még magyar mesés könyvet, aki nem olvasott magyar ábécéből. S mi nem tudjuk, hogy milyen hálásan köszönik azt, ha akármilyen magyar könyvet, vagy ujságot, amit már otthon kiolvastak, nekik adjuk. Most iskolás gyermekeink és ifjusági egyesületeink nemcsak Váradon, hanem vidéken is összegyűjtik régi iskolás könyveiket, régi zoltáraikat, elnyűtt biblíákat és behozzák a lelkészi hivatalba, hogy mi a Regálba menő lelkésztestvéreinkkel ezeket elküldhessük. Szeretettel kérünk mindenkit, hogy legalább egy könyvet hozzon, vagy küldjön fel az olasz-i lelkészi hivatalban levő gyűjtőhelyre.

Mennyi Biblia volt a reformáció előtt? A református, de általában minden protestáns emberre nézve igen érdekes kérdés az, hogy a reformáció előtt milyen mértékben volt a Biblia elterjedve? Erre vonatkozólag egyik holland református lap igen érdekes adatokat közöl. Szerinte mindent összeszámítva, az egész világon körülbelül 5400 olyan Biblia van, melyeket az 1450 és 1500 közötti időben nyomattak és pedig 124 különböző kiadásban. E Bibliának fele, szám szerint 2194, német könyvtárakban található. Franciaországban van 660, Angliában 473, az Egyesült-

Államokban 399, Olaszországban 268 és 1443 van a többi különböző államokban. Ehhez jön még körülbelül 1000 olyan példány, amely még nem volt bibliografusok kezében. Csupán a londoni Brit-Muzeum birtokában 180 Biblia van a középkorból. Az Egyesült-Államokban lévő száznál több különböző egyetemi könyvtár mindegyike rendelkezik egynél több Bibliával az 1500 körül időből. Ami a nyelvet illeti: a fentebb említett 5437 Biblia közül 4509 példány latin, 762 német, 98 olasz, 49 cseh és 19 francia nyelvű. Hát magyar nyelvű Biblia vajjon volt-e a reformáció előtt? Erre nézve tudjuk, hogy már 100 esztendővel a reformáció előtt (1416—1436) dolgozott két tudós huszita pap: Pécsi Tamás és Ujlaki Bálint a Biblia magyar nyelvre való fordításán. Teljes Biblia fordításuk azonban csak kéziratban volt és az el is veszett, csupán töredékes másolata maradt reánk 3 kodexben. (Bécsi, Müncheni és Aporkodex) Töredékes bibliafordítások találhatóak még a Festetich-kodexben (1493 körül), Döbrentei-kodexben (1508) és Cseh-kodexben (1513). Körülbelül 7 kodex van tehát, amely töredékes bibliafordítást tartalmaz a reformáció előtti időből. Valószínű, hogy több is volt, de azok elvesztek. Nyomatot Biblia tehát nálunk nem volt a reformáció előtt. *Nemény B. Mihály.*

Amíg nem késő. A kaposvári járásbírószágon egy 68 éves ember mint panaszos szerepelt. A járásbíró arra kérte az öregot, hogy ügyét békésen intézze el ellenfelével és hozzátette: „hiszen sohasem tudjuk, mikor halunk meg”. Az öreg hallgatott a bíró szavára és megbocsátott ellenfelének. Kibékülés után alig lépett ki a tárgyaló teremből az öreg, hirtelen összeesett és néhány perc múlva meghalt. Szívszélhűdés ölte meg.

Papok házassága. A spanyol kormány törvényjavaslatot dolgozott ki, melynek értelmében a jövőben a katolikus papok is köthetnek házasságot Spanyolországban. Az egyház törvényei természetesen változatlanul marának s ezért a spanyol törvényjavaslat kifejezetten a római egyház ellen irányul.

Kálvin könyvnyomda

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradí Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Le
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

„Nem békességet . . .“

Dr. Makkai Sándor erdélyi püspök legújabbán megjelent könyvéből

... Ma az a nagy reformátori kötelesség áll előttünk, hogy az egyházat, mint az evangéliumi élet imperiumát igazoljuk a világban. Bizonyossá kell tennünk, hogy az egyház nem intézmény és nem felekezeti. Óriási életében ezek a vonások csak idői létmódok, de ő maga végtelenül több és más, mint ezek. Ami az egyház mivoltát ma a legjobban, a legaktuálisabban és mégis teljességében kifejezi, Krisztus maga jelölte meg, mikor azt a Föld végső határáig terjeszkedő élő tanuk seregének nevezte. [Ap. Csel. 1:8] Mert ezzel az egyháznak nem lezárt, álló, intézményszerű, hanem örökké mozgó, terjedő, személyes, lelki karakterét emelte ki.

Az egyháznak ezt az evangéliumi képét adta meg felülmulhatatlan tökéletességgel a református hitvallás, a Heidelbergi Káté 54 kérdésében: „Mit hiszel a közönséges keresztyén Anyaszentegyházról?“ Felelet: „Hiszem, hogy az Isten Fia világ kezdetétől fogva világ végezetéig, az egész emberi nemzetségből, Szentlelke és Igéje által, magának az igaz hitben megegyező, örökéletre

elválasztott sereget gyűjt, azt oltalmazza és megtartja; és hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok és mindörökké az maradok.“

Milyen életteljes, milyen aktív és megragadó ez a hitvallás! Hogy zengenek benne az életre, tetterre, harcra hívó harsonák, hogy lobognak belőle a szabadságharc zászlói, hogy lüktet benne az egység, az erő szive és hogy sugárzik felette a győzedelmes Király dicsősége!

Ez az igazi egyház és ez az egyház kell Krisztusnak és embernek egyaránt. Mert az egyháznak az evangéliumért harcolnia kell, harcolni pedig csak hadsereg tud. Hadsereg, amelybe az egész emberi nemzetségből folyik a sorozás, a Szentlelke hívó szózatára, az Ige sorozó mértéke alatt, öröktől fogva a diadalmas végig, Krisztus uralmáért folyó óriási, személyes és az igaz hitben egységes harcra. Ez az evangéliumi egyházforgalom és egyetlen, melyből természetesen és életszerűen következik az öntudatosság, a szervezethez, a belső és külső rend, a fegyelem, az egységes munka és a hősiesség szeretet-szolgálat, mint a győzedelmes élet feltételei és biztosítékai. Abban az óriási ember krízisben, mely a ma;

A régi kis kendő . . .

Hát elkészült végre az új ház. De nehezen is várták! Legkivált az anyjuk: Boris asszony. Százszor bepillantgatott már a jövő tükrébe, de sose unta volna el. Kedve telt benne, hogy ott látja magát gondolatban a takaros új ház plingált ámbitusán, vagy bent az uras sifonér nyitott ajtaja előtt, amint kényesen rakosgálja ott bent a holmiját. A „loknis“ tarka selyemruháját, a testszin selyemharisnyáját, meg a többi „érdemes“ holmit, amit a tejhasznóból vevegetett össze.

Fölhuzta ugyan érte egy kicsit az ember az orrát, hogy azt mondja, itt a sok költség a új házra, minek azt még a cifra rongyokkal tetézni? Az új ház . . . no oszt ha akarja tudni, hát éppen azért! Mert ha a marhahajtó utról a fő-utcabeli saját házába kerül valaki, a hatvanholdas Józsaék szomszédságába, no azt ugyan megnézik, hogy van-e mit magára szedni, vagy elvitte az új ház a betevőt is?

Bár túl lennének már ezen az átabotán! Szélesre derült arccal adta át magát az ábrándozásnak és gépies mozdulattal szedte elő azt a sok cele-culát. Jórészt talán nem is érdemes átvinni a új házba.

Mint ezt az ócska felsőruhát is. Boldoggá teszi majd vele Stefit, a cigányasszonyt. De — várjunk csak! Nem, ezt mégse. Ferenc vette ezt neki akkor, mikor a fia született, örömeiben.

A láda fenekéről sárgulni kezdő apró holmik kerültek elő. Egy kicsit megrándult a Boris asszony keze, ahogy előszedte azt a szegényes pár darab pici rékliscskét, ingecskét, amiről egy furcsa nyivákoló kis jószág jutott észébe. Az első. A Boriska. A polgárista. Szeme az ablakra tévedt. Most tűnt el épp a tyukól ajtajában egy piros szoknyácska libbenő fodra. Boris asszony büszkén nézett utána. Szép lány lesz. Urasan járhatja.

Amodább ni, a fészker alatt meg Ferenc bajmódik a szerszámaival. Ide-odamegy, leteszi az egyiket, fölveszi a másikat, mint akinek az esze máshol jár. Boris asszony egyet lépett az ablak felé.

— Ferenc . . . mondta halkan maga elé és nézte az embert és arra gondolt, hogy itt él már mlóta mellette és talán még sose vette így szemügyre. A Ferenc . . . Mikor változott így meg ez a Ferenc? Micsoda kemény vonás az a szája környékén? Igaz, szántásban, vetésben, aratásban, kaszálásban sose kímélte az erejét. Törte magát, node nem is hiába!

egész társadalmi és kulturális életet összeomlásba sodorja, a Krisztus egyházára olyan misszió vár, amely minden eddigi megbízását messze felülhaladja. Nem lehet többé a világtól menekülő hajótöröttek csendes aziluma, nem lehet összeroppanó emberi rendszerek eszköze és igazolója, hanem az Antikrisztus ellen szervezeten és fegyverzetten fölvonuló, egyetlen parancsszóra együttiharcoló hadserege kell hogy legyen Krisztusnak a Föld végső határáig. Meg vagyok győződve felőle, hogy az idők kohójában új reformáció ég ki a pusztuló salakból, mely végre igazán és egészen az evangélium szívéig visszahatolva, Krisztus egyházát alkalmassá fogja tenni arra, hogy a „kétéltű éles karddal” kezében eldöntse a harcot, melyet az ember ellen, de az emberért kell vívni. Ma az egyházban sok minden megvan, de hiányzik az, ami a kor döntő tényezőjévé tehetné: a lelki, evangéliumi értelemben vett katonai szellem. A pedagógiai és pásztori szellem, az adminisztrációs és liturgikus szellem elhomályosították az evangéliumban elsődleges, eredeti katonai — lelkiületet. Állóvá, merevvé, intézményessé, passzívva tették az egyházat, mely a rohanó világban nem tud az eseményeken urrá lenni. A menetelő, hajlékony, átkaroló, aktív, fegyelmelzeten és engedelmesen célbatörő, parancs alatt együtt működő, magát odavető és hősi katonae gyház, a Krisztus hadserege az, amivé az egyháznak át kell szervezkednie. Nem szabad allegóriát látnunk Pál apostolnak a Krisztusért való táborbászallásáról és fegyverkezéséről szóló nagy behívójában. (Ef. 6: 11—18.) Ellenkezőleg! Meg kell értenünk, hogy a katonaságot és a háborút nem a fegyverek mibenléte, hanem a háboru

Esztendőről-esztendőre nagyobb darab földet hasigatott az ekéje. De a régi kedve? A fűtűs szája? Beleizzadta azt is a földbe, az egyre több földbe?

Gyöngye sóhajtatást nyomott el Boris és visszafordult a nyitott szubólthoz. Isten tudja, nem olyan a világ... Sose ért rá még ezt így meglátni. Mintha a régi holmikkal az egész életét is előszedte és a kezébe vette volna.

Ferenc is szakasztott így volt. Magába merülve jött-ment a szűk kis portán.

Nehéz lesz itt hagyni az apja építette, magazsuppolt régi házat. A magáasta kutat. A rosszul csukódó, megnyikorduló kisajtót. A fűvel benőtt kis udvart, az egyetlen eperfát... a maguk szegénységét.

Nem ismert magára. Hát hogy is lehet ez? Eddig mindig előre nézett, a többre törekedett. Most hogy egyszer hátrafordult, most érzi csak, hogy szerette ő a régi szegénységüket!

Miért is, hát miért is törte magát tulajdonképpen? A földért, a házért? Hát boldogabbak most, mióta van?

A kemény munkában töltött esztendők szürke port szítottak a szívkre. Most itt a föld, itt a ház, de mi az, ami úgy hiányzik?

Az asszony: igen, talán az az oka mindennek. Az urhatnásága.

lelke, a katonai lélek teszi. Az Ecclesia Militans a mai idők követelménye és ez az egyházi élet teljes mozgósítását parancsolja.

Az egyháznak a maga hamis békességét, melyet a világgal kötött, ezt a mindkét felet megrontó megalkuvást föl kell bontania. Nem szabad békében hagynia az embert, aki megbékült a benne lakó állattal és feladta a lelkét. Krisztus az evangélium rádiójával kiált bele a békébe: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak a földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert!” [Máté 10:34] „Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha az immár meggerjedett? [Lukács 12:49] Ez a két szó: evangélium és egyház, a Lélek fölszabadító háborújának indulási parancsa az egyházhoz és hadizenet a világnak.

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Pünkösztkorurasztalára: Szűcs Mátýásné 100, özv. Havassy Zsigmondné 100, Kosztin Jánosné 100, dr Sarkady Sándorné 100, Hegedűs József (Tibor fia konfirmációja alkalmából) 100, özv. Száva Antalné 50, Tóth Etelka 50, Karalyos Mártonné 50 Lei. Összesen 750 Lei. — Kenyeret: özv. Havassy Zsigmondné, özv. Kiss Gyuláné, Megyeri Imréné. — Bort: Szentpály Gyula, Megyeri Imre, Szabó Mária, Merza Sándorné, Melcher Juliska.

Legátusoknak: özv. Havassy Zsigmondné 50 Lei.

Az egyházi adóhivatalban:

Árvaház céljaira: Elnöki beutalás Csernák Béla ágyalaptványaként 500 Lei.

Régi-régi emlék támadt a lelkében.

Hűs alkonyatban Boris megy a dűlőuton. Hazafelé a mezőről. Piros kendő a vállán. Ő csendesen utánalopódzik s mikor mellé kerül, átfogja lágyan a vállát. Boris összerezzen, aztán mikor megismeri, csak odahajítja barna fejét az ő mellére.

Aztán hogy-hogy nem, lecsuszott valahol a kis kendő. Egyszer csak nem volt sehol. Visszafordultak, úgy keresték az egyre sötétebb uton sokáig. Hogy örült, hogy ő találta meg! Ott sötételt egy napsajbokor tövében! Gondosan terítette a Boris vállára, meg ne fázzék esküvőre!

Fölöttük ígéretesen, megértően, áldóan mosolygott a csillagszemű égbolt. Akkor régen... Vajjon most...

Megrázkódott és akaratlanul is fölnezt az égre. Magasan járt már a nap.

— Soká készül el a Boris odába — zökkent vissza egyszerre a mába — segíteni kék neki.

Lassan baktatott, mint aki nagy terhet visz. Csendesen nyitotta meg az ajtót.

Ott állt az asszony a szubólthoz sarkára támaszkodva félkézzel. A másik kezében valami szinehagyott rongyot szorongatott. Lehajtott fejét föl se emelte, meg se mozdította. Észre sem vette tán, hogy bejött

UJVÁROSON:

Urasztalára: Id. Nagy János 20, Futó József 50, Joó J. 100, M. M. 50, Földessi Imre és neje 100, ifj. Vargha László 100, Nagy Ferencné 50, Tenkő Ferencné 20, Czégén Sándor 40, Jobb János 40, öz. Szánthó Sándorné 25, N. X. 40 Lel. Összesen: 635 Lel. — Kenyeret: Földessi Imre és neje és N. N. — Bort: id. Varga László, Széles Kálmán, Nemes Lajosné.

Árváknak: N. X. 20 Lel.

Árvizkárosultaknak: N. X. 25 Lel.

VELENCÉN:

Árvizkárosultaknak: Tury Sándor 10 kgr. liszt.

Egyháznak: Sály Józsefné az imaházban levő harmóniumra egy himzett posztót.

Urasztalára: Molnár Eszter 20, Rollinger Vilmosné 60, Kovács Kálmán 30, Szabó Lajos 10, Bereczky Istvánné 50, öz. Balogh Péterné 20, N. N. 40, Farkas Jánosné 20, Szabó Istvánné 20, Zsigó Györgyné 25, Tury Sándor 50, Tóth Zsigmond 30, öz. Balogh Jánosné 20, öz. Schittenhelm Alajosné 20 Lel. Összesen 415 Lel. — Kenyeret: Barna Sámuel. — Bort: Kiss Károly, Tokaji-telepen: Farkas Elek kenyéret és bort.

RÉTEN:

Legátusnak: Szabó N. 20 Lel.

Urasztalára: Tamás Lászlóné 50 Lel. —

Kenyeret: öz. Jankai Mihályné, — Bort: Jakab Imre.

B) Az Árvaház céljaira:

Olaszli ref. lelkeszi hivatal utján: Karalyos Márton és neje 100, 551. szám (1932 febr. 2. megváltása címén) 50 Lel.

Gondnoknőnél: Papp Károlyné 1 kgr. zsir, Antal Mihály 10 kgr. káposzta.

VIDÉKRŐL:

Andacpusztáról: Gyémánt Elek (1932 febr. 2. megváltása címén) 2 drb. hízonak való ártány malac.

valaki. Vagy hogy csak a könnyes szemét akarta elrejtteni előle?

Ferenc csöndesen odalépett hozzá és mint akkor régen, átfogta a vállát erős jobbával.

Boris még mélyebbre hajtotta a fejét, mert két forró csepp gördült le lassan az arcán. Egyik arra a fakó keshedt valamire, másik a Ferenc kezefejére.

Ferenc még közelebb húzta magához az asszonyt. Csak most esett rá a tekintete arra fakó rongyra. És színesebb és fényesebb lett tőle egyszerre a szeme is, a szive is.

Csönd volt egy ideig köztük. Mozdulatlan, befelé néző, egymást meglátó jóleső csönd. Aztán belerezdült a Ferenc fojtott, meghatott hangja:

— A régi kis kendő...

Halkan mondta, sugva, mint aki titkot mond, mint aki megtalált valamit, ami régen elveszett, mint aki most eszmél rá, hogy mialatt az ember a földet turja, ragyog az örök nap az égen. Jut majd, jut a sugaraiból egy-kettő majd abba az új hajlékba is, ha — beeresztik.

— A régi kis kendő — sugta vissza Boris is a titkot. S mindkettőjük fülébe azt sugta az újra beállott szivig ható csönd, hogy van valami, ami százszor többet ér a háznál, a földnél. Talán még a „loknis” selyemszoknyánál is. (Református Figyelő.)

HIRDETÉS.

Az egyházi törvények rendelkezése értelmében az 1932. évi jul. 1-től 1933. jun. 30-ig terjedő időre szóló választói névjegyzéket a presbitérium elkészítette és ez év május 15. napjától május 25-ig az egyházi adóhivatalba (Nagy Sándor utca 14. sz.) közszemlére kitétetett. Felhívjuk tehát az érdeklődőket, hogy ezt a névjegyzéket a hivatalos órák alatt a jelzett határidőben tekintsek meg és ha azt tapasztalták, hogy nevük valamely okból a választók névjegyzékéből kimaradt és ha az az ok a törvény szerint hivatalból rendezendő, eziránt való kérelmüket az adóhivatalba élő szóval jelentsék be s igazoló irásukat amennyiben az módjukban áll mutassák be. Megjegyezzvén, hogy mindazok, akik a folyó évi május 15-ig az előző esztendőről egyházi kötelességüknek eleget nem tettek, a választók névjegyzékébe a törvény rendelkezése értelmében nem vehetők fel. De ha valaki ezek közül a közszemle ideje alatt hátralékos adótartozását kifizeti és a kifizetést adókönyvecskéjével igazolja, a névjegyzékbe való felvételét kérheti. **Egyház Elnöksége.**

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, délután fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor, Sulyok István, délután 3 órakor és az Őssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor Sás Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Isten elhívott népe szent. I. Péter 2, 9—10. Kedd: Mit cselekszik Isten az ő népével? Ésa. 63, 7—19. Szerda: Isten gazdaggá teszi népét. Ésa. 9, 1—4. Csütörtök: A király népe között lakik. Sof. 3, 14—17. Péntek: A nép dicsőíti királyát. Zsolt. 100, 1—5. Szombat: A király kegyelmes és jóakaratu. Máté 21, 43.

Istentiszteletet tartunk a Réten (csütörtök délután fél 4 órakor) május 26-án a Felföldi-telepen (öz. Fazekas Andrásné házában).

Az ujvárosi Nőszövetség május 22-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel műsoros kulturdélután t rendez. Jó idő esetén a szép árnyas udvarban lesz megtartva, rossz időben az Otthon összes termelben (Teleky-utca 31. sz.). Fagyalt, sütemények nagyon olcsón rendelkezésére állnak a közönségnek. Jöjjetek minél többen, szeretettel várunk. Belépődíj nincs, szeretetadományt szegényeink javára bármilyen csekélységet köszönettel fogadunk. Titkár.

Réti ifjúsági bibliakörünk szépen sikerült „anyák napja” ünnepet rendezett pünköst első- és

másodnapján Kispálffy János ny. színművész fellépésével. Egy vallásos tárgyú drámát és két egyfelvonásos népszínművet adott elő az ifjúság. A kulturtermet mindkét alkalommal zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte Kispálffy Jánost, aki ugy játékaival, mint rendezésével művészi teljesítményt adott. Az ifjúság közül Lukács Emmus, Móra Erzsike, Gál Piri, Szatmáry Mihály, Somogyi Ferenc, Társi László és a Magyarfiak nagyszerűen játszottak. Kispálffy Jánosnak fáradságos, nemes munkájáért ezúton mond köszönetet a réti ifjúság és a Nőszövetség.

Az egyház és iskola Spanyolországban.

Hollandiában van egy kis missziói lap, amelynek „Az evangélium Spanyolországban” a címe. Ennek novemberi száma írja, hogy bár a spanyol alkotmányozó nemzetgyűlés még nem állapította meg azt, hogy mik lesznek a spanyol protestáns vallás szabadságának feltételei, annyi már most is tény, hogy ez a szabadság nagy mértékben meg van. A felsőség a protestánsokat többé nem háborgatja. Akadálytalanul bérelhetnek helyiségeket, tarthatnak nyilvános összejöveteleket, azokat közhírré tehetik és temetési szertartásokat is végezhetnek nyilvánosan. Protestáns katonákat nem zaklatnak meggyőződésükért a hadseregben és a tisztviselőket sem háborgatják és protestáns meggyőződésük nem lehet gátja előhaladásuknak. Az egész országban hatalmas evangélicációs munka indult meg és a protestánsok hét tagból álló u. n. nemzeti bizottságot alakítottak a különböző protestáns egyházak vezetői közül. A propagandamunka titkára Gutierrez malagai lelkész. Így tehát minden irányban nagy elevenség és megújodott érdeklődést tapasztalható. A kilátások rendkívül biztatóak. Négy száz év óta nem volt ilyen alkalom az evangélium terjesztésére, mint most. Ami azonban az iskolákat illeti, ott már nagyobb bajok vannak. Az új kultuszminiszter, Indaletto Prieto ugyanis szociálista, aki egyfelől 25,000 népiskolát akar fölláttatni, másfelől azonban tisztán állami iskolákat, amelyekben a vallásoktatásnak helye nem lesz. Emellett azonban természetesen megvalósul a protestáns iskolákra is az államosítás. A protestánsok tehát így elveszítik azt a néhány iskolát is, amellyel eddig rendelkeztek. Ismerve a spanyol forradalom szellemét, nem sok reménységünk lehet arranézve, hogy a protestáns felekezeti iskolák fenntartását megfogják engedni, ha azonban a protestánsok egy hatalmas reformációt tudnak Spanyolországban megindítani, úgy annak erői által, ha most nem, úgy később a protestáns iskolákat is visszafogják tudni szerezni, illetve fel fogják állítani.

A szociáldemokrácia aláhanyatlása. A szédítő erővel megindult szociálista mozgalmak életképességét egyre jobban emésztik azok a gazdasági válságok, amelyek kíméletlenül betörnek minden állam határorompóin. A nagy lelkesedéssel felépített bástyatornyok, recsegnek, ropognak s hulló törmelékeikkel elpusztul az „emberi” álmokba és eszményekbe ve-

tett hit, a fejlődés elméletét vallók képzelődéseinek utolsó maradványa is. Érdekes szemlét tarthatunk a különböző államok fölött s láthatjuk a szociálisták lassu, de biztos gyöngülését, a II. internacionálé aláhanyatlását. Németországban a „nemzeti szociálisták” óriási erővel hódítja meg a nép millióit. Csak rövid idő kérdése, hogy a kormányrudat is kezébe vegye. Az egész mozgalom szíve a germán faj fölényébe vetett fanatikus hit. A germánhullámok egész Közép-európa németiségét elérték már s a feltűzött „Auslandutschum” komoly fejtörést okoz még az államférfiaknak. Olaszországban a szociáldemokrácia már tíz éve megbukott. A fascizmus gondolatvilága, amelynek lényege a területhez kötött jövendő nagy olasz nemzet hite, a nép vérévé lett. Nagybritanniában maga a munkásság buktatta meg. Egyszerűen visszatért a konzervatívizmus s ezzel ezidőszerint a legnyugodtabb politikai képet mutatja. Ausztráliában, a világhíres munkásparadicsomban a legutóbbi választáson annyira megbuktak, hogy óriási többségből egyharmadra olvadt kisebbség lett a párt. Norvégiában a legutóbbi választáson a szociáldemokraták jelentős szerepüket elvesztették. Ausztriában is nagy hanyatlást mutat s alig lesz ereje Bécsnek a szociáldemokrata fénykort helyreállítani. Lengyelországban, Magyarországon, Jugoszláviában jelentéktelen kisebbség. A II. internacionálé elhanyagolt, mert mindent az emberre, az emberért, az ember dicsőségére épített a gyűlölettel égő osztályöntudat szításával. (F. D.)

A sárga foltok. Enyedy Andor dr belmissziói jelentésében mondja: „Vannak még mindig olyan lelképásztorok, akik nem hallják az élet tengerén hanykolódó hívek S. O. S. kiáltását: vagy ha hallják is, fatalista nyugalommal reábizák a szerencsétlenség sorsukra. Amint régi térképeken vannak nagy sárga foltokkal jelzett, még fel nem fedezett és ki nem kutatott: úgy vannak híveink tömegeiben is a lelki munka számára még fel nem tárt csoportok... Amíg a missziói lélek nem ragadja meg a pásztort, addig hiába várunk tőle igazi missziói munkát: mert az olyan missziói munkának, mely nem a lelkészen a legközvetlenebb házanépén kezdődik el, soha nem lesz a gyülekezetben mély gyökere...”

Kálvin könyvnyomda

Sfr. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Dr Thúry Kálmán főgondnok megnyitó beszéde
a Királyhágómelléki Egyházkerület Nagyváradon,
1932 május 25-én tartott közgyűlésén.

Egy éve annak, hogy egyházkerületünk alkotmányának keretei között foglalkozott az egyházunkat érdeklő belső és külső helyzettel.

Már akkor is helytálló volt az a megállapításunk, hogy mindkét irányban a lejtőn való lefelé csuszás kétségbevonhatlan jelenségeivel állunk szemben.

De még mindig fennállott a remény, hogy az időlegesnek látszó válság előbb vagy utóbb mint egy kártékony vihar elvonul fejeink felől s a feljuló életlehetőségek felemelik a lelkeket a kenyérgondok és nyomorúságok mélységeiből arra a magaslatra, ahol az eszme, az ige viszik a vezérszerepet.

Az azóta elmúlt egy esztendő eseményei azonban ezt a reménységet nem váltották be, ellenkezőleg kimélyítették a világválságot, amelynek gazdasági vonatkozásai most már erősen fenyegetik az erkölcsi alapokat is.

A mindenkire reánehazódó súlyos krízis az utolsó években már kritikussá tette az agrárreform tulzott és tendenciózus alkalmazása által amugy is meggyengült kisebbségi egyházi szer-

vezetek helyzetét, míg most az államsegélyek aránytalan lecsökkentése ezen már segélynek is alig nevezhető összegeknek késedelmes és rendkívüli utánjárást igénylő kifizetése, az alamiznaszámba ment iskolai segélyek teljes beszüntetése s az agráradósság converziójának az a különböző alapokat érintő hatása s amit legelőbb kellett volna említenem, a hiveink rohamos tönkremenése annyira pauperizálja egyházi életünket, hogy azok működési lehetősége, sőt léte az alsó és felső tagozatokban egyaránt komolyan veszélyeztetve van.

Az egyház hajója tehát ma a történelem viharos hullámainak játékszerévé vált. Minden törekvésünk és tervezésünk bizonytalanságba ütközik. Az előrelátó gondoskodás csak ritkán mutat fel valami eredményt és nem is nyújt biztonságot a károsodás ellen. Az állami és társadalmi élet rétegződésének tagadhatlan bomlási tünetei itt-ott már átcsapnak a mi területeinkre is, mert ez a vulkánikus mozgás nemcsak az anyagi jólét leromlását idézte elő, hanem megbontotta a szellemi élet harmóniáját is, mintha bizony a szellemi élet az anyagi életnek csak afféle függvénye lenne, amelynek sorsát egyedül az anyagi élet irányítja. Pedig abban a viszonylatban, amely

APRÓ TÖRTÉNETEK.

„Nem rövidült meg az Ur karja.“ Egy orosz fogház udvarán nagy csapat fogoly állt, egymáshoz láncolva, indulásra készen, hogy Szibériába menjenek. Volt közöttük egy hívő keresztyén ifju, akit azért vetettek börtönbe, mert munkatársai előtt a Megváltó Jézusban való hitről beszélt. Emiatt csufolták őt a többi foglyok és így szóltak:

— Látod, azért neked sincs jobb dolgod, mint nekünk. Épenugy meg vagy láncolva, mint mi. Ha ér valamit az a te Istened, hát mért nem oldja meg a láncodat és mért nem tesz téged szabaddá?

Az ifju rendületlen hittel így felelt:

— Ha az Ur akarja, még most is megszabadíthat engem. De máskülönben, ha a kezem meg van is láncolva, azért a szívem szabad.

Ebben a pillanatban az ifju nevét kiáltották. Éppen akkor érkezett egy irás, mely neki teljes szabadságot biztosított. Egy előkelő hölgy eszközölte

ki számára a kegyelmet, anélkül, hogy neki tudomása lett volna róla. Billincseit feloldozták és ő kilépett a sorból, míg a többi foglyok elindultak a megnyílt börtönajtón át a keserves utra. Egyik sem szólt semmit, annyira meglepte és megdöbbenette őket az, ami az utolsó percben történt.

Gazdasági ismeretek a biblíában. Nem egy érdekes példát hallottunk már arra, hogy a biblíában előforduló gyakorlati és tudományos ismeretek sokszor meglepő módon megegyeznek a legújabb tudományos kutatásokkal, néha meg egyenesen előtte járnak és utat mutatnak a kutatóknak. Egy ilyen érdekes példa a múlt században élt Acheson nevű amerikai tudós esete, aki agyagtégglák gyártásával foglalkozott. Bibliaolvasás közben feltűnt neki, hogy a zsidók, a Mózes II. könyvének értesítése szerint, az egyiptomi téglagyártáshoz szalmát is használtak. Már pedig köztudomású dolog, hogy az egyiptomi téglák még ma, többezer esztendő után is rendkívüli szilárdságot mutatnak.

az emberi élet szellemi és anyagi oldala között fennáll, a tulsúly mindenkor a szellemi részt illeti meg, amely szabályozni és kiegyensúlyozni tudja az anyagi érdekek százféle összeütközését.

A világ sulyos helyzete épen abból származott, hogy a materialista felfogás elnyomta a lélek működését. Az emberi önzés, a vadsággal megvert hatalmi gőg kihagyta számításából az erkölcsi erőket s így elzárta a lelkek kiengesztelő munkájának útjait s megakadályozta ezzel a népek anyagi boldogulásának a lehetőségét is.

Ez az örvény ragadja most magával nemcsak az egyes embereket, hanem szívja a mélységbe a szellemi élet intézményeit is. És mégis fel kell vetnünk e nehéz napokban azt a kérdést, feladjuk-e a küzdelmet ezen katasztrófális bajokkal szemben és bevárjuk-e ölbetett kezekkel a pusztulást, amely okvetlenül bekövetkezik, ha nem állunk ki a gátra, hogy védekezzünk az áradat ellen.

Mi, akik nem a páncélozott földalatti pincékben felhalmozott aranyak tonnáival, hanem a keresztyén lélek igazi értékeivel mérjük a népek boldogságát s akik a vallásos érzést nem a jólét fényűző kedvtelésének tekintjük, amely a jólét összeomlásával mint a pára eltűnik, hanem oly szilárd alapnak, amely üdit a jólétben, de megsegít a szorultságban is, nem nyugodhatunk meg abban, hogy az anyagi nyomorúság egyttal lelki nyomorúságot is jelentsen a mai kor nemzedéke számára.

Épen azért nem szabad a szellemi élet vezetőinek, köztük Önöknek is, református magyar testvéreim lecsüggesztett fővel és elernyedtt karokkal állni a kormányrud mellett akkor, amikor a kishitűség romboló kórja a hitelenség és az anarkia felé sodorja tömegeinket. Nekünk biznunk kell az isteni gondviselés erejében, amely nagyobb viharokon is keresztülvezette és megtartotta egyházunkat, mert őseink meg-

A tudós tehát elkezdett kísérletezni a szalmával. Megfőzte vízben, nyert belőle egy sötét-vörös, tannin tartalmu folyadékot, ezzel gyurta át az anyagot, miáltal az sokkal könnyebben formálható lett és a belőle készült téglák, a napon megszáritva, minden más téglánál tartósabbak voltak. Így jutott ez a tudós a bibliaolvasás által egy fontos gazdasági ismerethez, mely már az ókorban közkeletű volt, de azóta feledésbe merült.

Salamon bölcsessége a pogányok között. Brit-Kolumbiában az egyik kormányzósági tisztviselő előtt megjelent két kínai, akik egy ökölnyi aranydarab fölött versengtek. Mindegyik az arany jogos tulajdonosának mondotta magát és az igazságot nehéz volt kideríteni.

A tisztviselő ekkor a szoba sarkából előhozta a botját és így szólt:

— Menjeteek most haza. Ma még nem tudom kié az arany, de holnap tudni fogom. A jogos tulajdonos bátran eljöheth érte és elviheti. De akinek nincs

ihletett lelkét nem győzte le az anyagi lét nyomorúsága.

De ha dolgozni akarunk, mert dolgoznunk kell is, azt a mai helyzet komolyságához mért akaratlan és eszközökkel cselekedjük, mert a viharos zónákon nem elég a normális idők becsületes, jóakaratu munkateljesítménye. Most csak a legszigorubb önfegyelmelés, a fanatikus hűség, nagy munkabírás és a legfelfokozottabb kötelességérzet segíthet ki bennünket a kritikus helyzetből.

Ezekkel a lelki fegyverekkel járunk a mi hiveink előtt s mutassunk nekik példát a kitartásra és neveljük őket a bizakodó hitre, az anyagi és erkölcsi feltámadás biztos bekövetkezésére, mert nem szabad engednünk, hogy a reményvesztettség legyen urrá a lelkek felett s az el-fásultság és nemtörődömség a lelki összeomláshoz vezesse az egyedeket s ezáltal az egyházi és nemzeti létünk fundamentumait sodorja ki a válság áradata.

Uraim! A bizalom bizalmat, a hit hitet szül. A bátor kitartás pedig lelket önt a reményt vesztett csüggedőkbe is. Ez a mai harc a lelkek ellenálló képességének próbaköve, amit a profán világ úgy szokott kifejezni, hogy az idegek dolga. Mi azonban nem a fizikai lét erejére, hanem a lélek hatalmára alapítjuk védekezésünket, amely bizalmat önt belénk a jövő iránt még akkor is, ha a jelennek földi gondjai véres nyomokat szántanak hátainkon.

Ezzel az érzéssel kezdjük meg hát a mi mai tanácskozásunkat s ha azt befejeztük, a jobb jövőbe vetett rendíthetlen hitet vigyük innen magunkkal városainkba és falvainkba, az irással szólva, elmenvén tanítsuk erre a mi testvéreinket, hogy a megerősített bizalom átmentse nagy értékeinket ebből a jelenből egy jobb jövőbe.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

joga hozzá, az ide ne jöjjön, mert ezzel a bottal úgy szét verem a koponyáját, mint ezt a cserepet.

Ezt mondva, nagy erővel sujtott az asztalon álló teáscsészéjére, hogy az ezer darabra tört.

Másnap reggel a tisztviselő asztala előtt ülve várta a feleket. Egyszer csak lassan habozó léptekkel közeledik az egyik kínai és egy kis szünet után kopogtat az ajtón. „Szabad!” — kiált a hivatalnok és egy simára borotvált, copfos koponya aggodalmasan tekint be az ajtón. A hivatalnok felugrik, megragadja a botját s a kínai eszeveszetten menekül. A hivatalnok mosolyogva ül vissza helyére.

Csakhamar jön a másik kínai. „Szabad!” — dörghi a hivatalnok. Az pedig nyugodtan belép, beteszi az ajtót és nem ijed meg a fenyegetően ráemelt bottól.

— Itt az aranyad, viheted — mondja neki jóindulattal a bölcs hivatalnok.

„Az Istentelen fut, ha senki sem üldözi is; az igazak pedig, mint az ifju oroszán bátrak.”

A királyhágómelléki református egyházkerület évi rendes közgyűlését

folyó évi május 25. és 26. napjain tartotta meg Nagyváradon, a leánygimnázium dísztermében. Sulyok István püspök lélekemelő imádsága után dr Thury Kálmán lapunk vezető helyén közölt beszéddel nyitotta meg a tanácskozást.

A közgyűlés alkotó tagjainak számbavétele után Csernák Béla főjegyző Püspök úr évi jelentését terjesztette elő az egyházkerület szellemi és anyagi állapotáról, amely a hűséges pásztor körütekintő gondosságával rajzolja meg egyházkerületünk gyülekezeteinek, lelkipásztorainak, tanítóinak munkáját, helyzetét, az istenország építésében elért sikerek mellett nem hallgatja el a mulasztásokat sem; bölcsen rámutat azokra az utakra és módokra, amelyek egy jobb jövő felé vezetnek egyetemes egyházunkat. A jelentésért közgyűlés köszönetét nyivánította s a szükséges utasításokat és rendelkezéseket megtette.

Jelentést tett Püspök úr az elemi, középiskolák és az internátusok állapotáról. Aztán rendre következtek a pénzügyi, nyugdíjintézési, missziói, tanügyi bizottságok és az egyházmegyei közgyűlések felterjesztései. Kimondotta a közgyűlés egy ifjúsági utazó titkár beállítását, aki a Püspök úr rendelkezése alatt állva, Nagyvárad székhellyel, az ifjúsági bibliakörök intenzívebb munkába állítására volna hivatott. Az ifjúsági titkár munkába állítása elsősorban egyházközségünknek fölbecsülhetetlen nyereség.

A közgyűlés első napján délután a bírósági üléseken tíz ügy került tárgyalás alá.

A közgyűlés május 26-án délben Püspök úr imádságával ért véget.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árvizkárosultaknak: Kiss Sándor 10 Lel. Nőszövetségnek: Fazekas Jánosné 2 drb selyem file terítőt.

B) Az Árvaház céljaira:

Puskás Károly az árvaházi növendékek haját levágta. Vass Lászlóné 4 liter tejet, Erdőhátné (Fugyivásárhelyről) 1 kgr. szappant, egy tál tészta, özv. Standary Györgyné 2 tál káposztát.

Esteli órákon: Hétfő: Isten országa titka, Máté 13, 11—17. Kedd: Akik beletartoznak, azoknak meg kell ismerni. Kolossé 1, 9—10. Szerda: Isten azt akarja, hogy övéi megnyerjék a királyságot. Jer. 31, 33—34. Csütörtök: Ha ismerem, csak akkor lehetek szolgálja. II. Kor. 4, 3—6. Péntek: Isten ismeretének tartalma. I. Tim. 3, 16. Szombat: Aki megismerte Őt, országában él. Ján] 17, 3—8. I. Péter 1, 3—8.

A középiskolai tanulók Bibliaköre

folyó évi május hó 29-én vasárnap délután fél 7 órakor a leánygimnázium dísztermében *évváró vallásos ünnepélyt tart* a következő műsorral:

1. Közének: 100. dics. 1. v.
2. Bibliát olvas: I. János II. r. 5—8, 13—17. v. Magyar Vince főgimn. VI. o. t.
3. Közének: 200. dics. 1. v.
4. Megnyitó beszéd. Tartja: Körner József, lfj. elnök.
5. Harsányi K.: „A varjak”. Szavalja: Szikszay Sándor főgimn. V. o. t.
6. „A mal nemzedék” címen előadást tart: Sarkady Zoltán főgimn. VII. o. t.
7. Magyar dalok. Énekl: Körner József. Zongorán kíséri: Handlery Kornélla.
8. Áprily L.: „Az irisorai szarvas”. Szavalja: Magyar Sándor főgimn. VI. o. t.
9. „Halld az ég harangi zengnek.” Énekl: a tanítónőképző és lfj. Vegyeskar.
10. Gere Zs.: „A tanár ur eltért az igazságtól.” Előadja: Zilahy Endre főgimn. VI. o. t.
11. Záróbeszéd. Tartja: Tonk Vilmos főgimn. VII. o. t.
12. Közének: XC. zsolt. 1. v.

Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat a Bibliakör céljaira köszönettel fogad a Vezetőség.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor, valamint az Óssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor Molnár Károly.

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly.

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Velencei imaházunkban folyó hó 29-én délután 3 órakor gyermekistentisztelet keretében „Anyák napja” ünnepélyt tartunk a következő műsorral: 1. Istentiszteletet záró gyülekezeti ének: 146. dics. 2. v. 2. „Mindig őt láttam”, szavalja: Vékony Joli I. o. 3. „A postás lepke”, szavalja: Krop Olga II. o. 4. „Pásztorunk a Jézus”, énekl: Fodor Jolán és Keresztessy Gizli. 5. „Anyám”, szavalja: Fóris Mancsi I. o. 6. „Anyámnak”, szavalja: Kiss Sándor III. o. 7. „Hová szálltok madarak?”, szavalja: Lévy Sándor IV. o. 8. „Jézus ölbe bizon”, énekl: Kiss Kató IV. o. és Bancsik Vall II. o. 9. „Ha van anyád még”, szavalja: Demján Margit V. o. 10. „Anyámnak”, szavalja: Auer Zoltán I. gimn. 11. „Siró szem”, szavalja: Szilágyi Ploska III. o. 12. „Nem félttem én a világot”, szavalja: Dancsházy Ilona III. o. 13. Záróének: XC. zs. 1. v.

Vallásos-délután tartunk réti körzetünkben a hegyen, vasárnap délután 6 órai kezdettel. (Hering oldal, Rózsa János szülőjében.) Predikál dr Szabó Lajos. Az ifjúsági énekszámokat és szavakat ad elő.

A Nagyváradi Református Kör a velencei kulturházunkban 1932 május hó 29-én vasárnap délután 6 órai kezdettel kulturdelutánt rendez a következő műsorral: 1. Bevezető beszéd. 2. Dicspenzáció. Vigjáték 1 felvonásban. 3. Énekszám. 4. Aszfaltbetyár. Vigjáték 1 felvonásban. 5. Pitypang. Vigjáték 1 felv. 6. Hegedűszóló. 7. Majd a Jegénye. Bohózat 1. felv. 8. Záróbeszéd. Szereplők: Fekete Böske, Gáll Böske, Gáll Irén, Herlicska Ilonka, Nagy Ilonka, Biró Elemér, Cseke József, Derecskey Lajos, Gelber Károly, Tóth László. Rendező Ifj. Kompán István.

Az ujjvárosi Ref. Énekkar és Zenekar 1932. május hó 29-én vasárnap délután fél 7 órai kezdettel műsoros kulturdelutánt rendez a Teleki-utca 31. szám alatt levő otthon udvarán. Műsor. 1. Megnyitó, tartja: Daróczi Lajos író. 2. Zene: Játssza az énekkar zenekara. 3. „Sír a nóta magyar nóta...”, előadja az énekkar. 4. Vigjáték, rendező: Széles Gábor. Szünet. 5. Magyar nótákat játszik az énekkar zenekara, Puskás Károly vezetésével. 6. Szaval: Földesi Ilona. 7. Magyar nótákat énekel zenekisérettel: Dézsi József énekkari tag. 8. Bohózat, előadja: Dombi Albert. 9. Quartette, énekl: Veres Mihály, Köteles Lajos, Német Lajos és Kulcsár Sándor. 10. Induló, játsza az énekkar zenekara. Szünet alatt büffé áll a közönség rendelkezésére. Beléptidj nincs, önkéntes adományokat köszönettel fogad a rendezőség.

A középiskolai református tanulók évszáró ünnepélyes vallástani órája a következő időben és helyen fog megtartatni: **Május hó 31-én:** kedden a kereskedelmi iskolák tanulói délután 5 órakor. Délután 3 órakor a zárdák és áll. leányiskolák tanulói. **Junius 2-án:** csütörtök délután fél 4 órakor a tanító-nőképző tanulói az olasz-i templomban.

Vallásvizsgák. Az állami és más felekezeti iskolák református vallásu tanulóinak vallásvizsgái a következő sorrendben fognak megtartatni: **Junius 1-én:** délelőtt 9—12-ig a Vitéz-u. áll. el. iskola összes növendékei az ujjvárosi templomban. **Junius 2-án:** délelőtt 9—12-ig a Ritoók Zsigmond-u. áll. el. és az Ág. ev. iskola növendékei az olasz-i templomban. **Junius 2-án:** délután 3—6-ig a Széles-u. (Munk-telepi) Kertvárosi áll. el. iskolák növendékei a réti imaházban. **Junius 4-én:** délelőtt 9—12-ig Sánc-u. áll. el. iskola növendékei a velencei imaházban. **Junius 4-én:** délután 1—6-ig a Csillagvárosi (Április 20-u.) Josif V. áll. el. iskolák növendékei a velencei imaházban. Kérjük a szülőket, gyülekezetünk előljáróit, presbyte-reit és iskolaszéki tagjait, hogy egyházi életünknek e nagy áldozatokat igénylő, rendkívül fontos munkája, a vallástanítás és annak eredménye iránt érdeklődést tanúsítani s a vizsgálatokon minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

A debreceni református egyházközség presbitériuma állást foglalt az ellen, hogy a népgyűléseket, felvonulásokat és ünnepélyeket vasárnap rendezzék abban az időpontban, mikor az istentiszteletek vannak.

A magyar miniszterelnök és a kereszt-apaság. Egy konkrét esetből kifolyólag a miniszterelnök közölte, hogy mivel felfogása szerint a kereszt-apaság komoly kötelezettségekkel jár s mivel csaknem naponta kéri fel a tisztség elvállalására, valamennyi felkérésnek eleget tenni nem tud, tehát valamennyi elől elzárkózik. Mindenben helyes ez a határozott keresztyén állásfoglalás, mellyel megmutatta, hogy magas állásban lévő emberek hogyan tehetnek bizonyosságot meggyőződésük mellett. Bármennyire is tiszteltreméltó legyen egy tizenötödik gyermek, a villamoson született honpolgár, vagy a hármas ikrek csodája, mégsem lehetnek okok arra, hogy előkelő „komák” szerzésével elégtessék ki a tömeg szenzáció-éhségét, vagy hasznosítsák aprópénzre váltva a keresztiség szent sákramentumát.

Hollandiában 159 lelkész misszionárius és vallástani egy nyilatkozatot irtak alá, melyben kötelezték magukat, hogy háboru esetén minden erejükkel küzdeni fognak a háboru ellen és azzal, mint az evangélummal teljes ellentétben álló ténnyel, semmiféle közösséget nem vállalnak.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. sz. osztályu kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, II. sz. osztályu tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Helyet kapna fizetéssel, esetleg kölcsönös megtetszés esetén örökbe fogadtatnék gyermektelen házaspárnál egy 13—14 éves, lehetőleg egészen árva leány-gyermek. Jelentkezzék a velencei ref. lelkész hivatalnál.

Örökbefogadás. Ki volna hajlandó örökbe fogadni egy 4 éves egészséges, jófejlődésű anyátlan árvagyermeket? Jelentkezzék a velencei ref. lelkész hivatalnál. Str. Bolentineanu (Kertész-utca) 12-á.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentéle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Vizsgák idején.

Egy napkeleti rege szerint valahol fenn a nagy hegyek között van egy forrás, amelyben az öreg sasok ha megfürdenek, megfiatalodnak.

Ezt a forrást hiába keresnők széles e világon; nincs csudaszor a vénség ellen; a kuruzslók kínálta varázssitalok, életelixírek sem használnak semmit.

Isten kegyelme gyermekeinkben ígér nekünk megifjulást. Ha vállainkon az esztendő terhével panaszkodunk, hogy nem olyan világ van most mint volt régen, hogy nagyon megromlott, mélyre süllyedt ez a világ; ha agyunkban valami rém kép kísértget, hogy minden hiábavaló, nincs tovább, most már csak a lassu pusztulás, halódás, az eltöröltetés következik. — akkor csak menjünk gyermekeink közé, vegyüljünk el az ifjúság zibongó seregébe, tekintsünk bele tiszta, ragyogó szemeikbe, figyelmezzünk a lelkökből fel feltörő erőkre, ezek tovaüzik agyunkból a szorongató érzémet, felejtjük a küzdelmeket, a sebeket, a fáradalmakat és fájdalmakat; gyermekeinkre tekintve felszáradnak könnyeink, még mosolyogni is tudunk, életünk egére szívárvány szövődik és ujult erő-

vel folytatjuk a munkát, küzdelmet gyermekeinkért, akikben Isten nekünk, népünknek, a világnak megújulást készít, mert Istennek eszközei ők, akiket rendelt, hogy a mi világunkat összekössék egy más, egy új, jobb világgal, a megértés, az egymás megbecsülésének, a szeretetnek világával.

Minden szülőt, rokont, minden szerető szívű és imádkozó lelkű felnőtt református magyart hívunk azért a gyermekek közé. Ezek a napok a gyermekek, az iskolák, egyházunk e veteményes kertjeinek napjai Szerető és imádkozó lélekkel vegyük számon, hogy milyen mértékben gyarapodtak az utánunk jövő emberkének testben, léleken, Isten s emberek előtt való kedvességben, mennyiben lehetnek fiaink a jövő plántái, leányaink az anyaszentegyház ékességei; mennyiben várhatjuk bennök és általuk megújulásunkat, boldogabb jövőnket.

Gyermek-napot tartanak a nagyváradai református egyház Nőszövetségei június 11-én szombaton a leánygimnázium, június 12-én a Teleki utcai ifjúsági Otthon udvarán. A gyermeknap jóvedelmét a szegény tanulók tankönyvvél ellátására fordítjuk.

Vadnyugati történet.

Irta: Kesztlyánsné Balogh Margit.

Az őserdőre nagy, áthatolhatatlan sötétség borult. Az éjszakai csendben félelmes hangok hallatszottak. Majmok fecsegése, sakálók üvöltése elhalt egy-egy nagyobb ragadozó ordítására.

Karkucsi, a tikkadt vándor elepedt már az éhségtől, szomjúságtól. Csodálatos tájékozódási ösztöne cserben hagyta, állt tétován a vén palvonja törzsénél, nem tudta, merre tartson. Szeme fájt a feketeségtől, szíve vadul kapált szoruló mellében és nyelve odaragadt szájpaddlásához. Kinosan nyöszörgött.

Egyszer csak lecsüggesztett fejét diadalmasan emelte fel. Füléhez édes hang csapódott. Kaszát köszörültek valahol.

Botorkálva tapogatózódott a nesz felé és csakugyan néhány perc múlva a sűrűségből ki lehetett pillantani egy telepítvényes bungalowjához. Háttal volt a hatalmas férfi az erdőnek és fente a kasza élét. Holnap szénaszüret lesz, ahhoz készítette szerszámját.

Az indián éledő reménnyel közeledett felé, akadozó nyelvvél köszöntött rá:

— Béke veled fehér testvér.

Sullivan, a pudvás szívű amerikai dühösen fordult meg, durván támadt az eltévedettre:

— Mit akarsz vörös eb?

Megsajdult a Karkucsi jó lelke:

— Ne bántsd a fajtámat. Adj inkább ennem és innom, mert erőm elszállt, fáradt tagjaimból.

— Bár szállana végképpen ki belőled a szusz.

— Segíts rajtam, ember.

— Menj, amerre látsz, itt nincs csavargó rézbőrűekre szükség.

— Inyem fáj a nélkülözéstől.

— Ne nyávogj a nyakamon, takarodj a telepemről.

— Szánj meg fehér testvér.

— Tesdvéred a hóhér. Ellábol! — és felé suhintott a kaszanyéllal.

A szegény Karkucsi eltántorgott a kőszivű Sullivan közeléből, de az egész napi tévelygés megroskasztotta erejét, alig husz lépésnyire összeroskadott a júniusi éjszakában, egy mély sóhajtással.

Mary, a telepítvényes felesége, kiszólt az ajtón:

— Kivel veszekedté, Tom?

— Egy nyavalyás indiánnal.

— Mi baja volt?

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Református Híradónak: Tóth Lajosné 100, özv. Fekete Józsefné (Goldburg Ferenc koszorujának megváltása címén) 100 Lei.

Olaszil orgonára: Egy özvegy asszony férje halála évfordulóján 300 Lei.

UJVÁROSON:

Nőszövecségnek: Sulyok Istvánné 16 kötet könyv.

VELENCÉN:

Szegényeknek: a Református Kör ifjúságának kulturestéjén 50 Lei.

Templom-alapra: Szabó Lajos 20 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Kiss Istvánné 2 kgr. turó.

Máramarosszigetről: Papp József ref. lelkész (az árvák megvendégelésére) 100 Lei.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor, valamint az Óssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Évzárás a református leánygimnáziumban.

Június 6-án hétfőn délelőtt 9 órakor az I. osztály évzárója, június 7-én kedden délelőtt 9 órakor a II. osz-

— Elbarangolt az otthonától, éhes és szomjas lett, tölem ugyan meggyedhet.

— Ne légy kegyetlen — fedtte a nő.

Kosarat kapott fel, friss forrásvizet töltött a kulacsba és keresni kezete száno lélekkel a könyörgőt. Hamar rá is akad. Karkucsi ott feküdt a fűben arcra borulva. Nehezen kapkodta nyitott szája a levegőt, a fű is akadályozta, a föld is.

Mary hátára fordította a szenvedőt, vízzel üdítette, lankadó szívét dörzsölgette, míg magához tért az elalélt. Hálásan vetette fel megtört szemét visszatérő fényre a rézbőrű:

— Áldott légy asszonyok királya, Fehér Galamb.

— Jobban vagy?

— Egészen megelégedtem gondoskodásodtól.

— Egyél.

A kosár tartalmát ölébe borította. A gyümölcsöket jöizüen falta az ernyedv vándor. Mikor betelt velők, felállott:

— Köszönöm, Fehér Galamb. Kedvedért az embertelen ember nyugodtan maradhat fészkeben, a Sas karmaitól megmentem, vörös testvére nem fog bosszút állani.

tály évzárója, június 10-én pénteken délelőtt 9 órakor a III. osztály évzárója. Évzáró közös ünnepély június 12-én, vasárnap délután fél 7 órakor az intézet dísztermében. A szülőket, a presbyterium tagjait, az érdeklődő felnőtt egyháztagekat tisztelettel meghívja az Igazgatótanács Elnöksége.

Ifjaink ünnepélyt rendeznek a Teleki-utca 31. sz. alatt, a Ref. Ifi. Otthon udvarán (rossz idő esetén az Otthon termelben) vasárnap délután 6 órai kezdettel. Ugyancsak ez alkalommal történnek meg a nagyszalontai leánykonferenciáról a beszámolók. A műsor többi részét ének, zene, szavalat stb. számok alkotják. Szívesen látunk mindenkit, de különösen azoknak a szülőknél, hozzátartozóknak hívjuk fel a figyelmét, akik némi fogalmat akarnak nyerni egy-egy ilyen ifjúsági konferencia fontosságáról, áldásairól, megbeszéléseiről, lefolyásáról. — Fagyaltról, játékokról gondoskodva.

Esteli órákon: Hétfő: Vallástétel Istenország mellett. Máté 10, 32—33. Kedd: A nép vallástétele. I. Tim. 6, 12—13. Szerda: A király vallástétele. Márk 14, 61—62. Csütörtök: Bizonyágtétel arról, amit láttunk. Máté 11, 2—6. Péntek: A vallástétel megnyitja az ország kapuját. Ján. 1, 49—51. Szombat: Aki Istené, vallástétel Róla. I. Ján. 4, 2—3.

Velencei kulturtermiünkben folyó hó 5-én délután 6 órai kezdettel jótékonycélu kultúrelőadást tartunk a következő műsossal: 1. Népdalok. Előadja: az Ujvárosi Ref. Énekkar kebelében működő Zenekar. 2. Villásiné Villája. Vigjáték. Előadja: Burger Vilma, Zöldi Böske, Hatvani Jolán, Kincses Rózsi, Burger Irén, Solyom Eszti, Németh Mária, Balogh Eta, Nagy Terus, Jakab Rózsi, Molnár Rózsi, Papp Rózsi, Schittenhelm Rózsi, Ifj. Nagy Zoltán. 3. Műdalok. Hegedűn előadja: Bornemissza Zoltán városi levéltáros, zongorakísérettel. — Önkéntes adományokat szegényeink segélyezésére kérünk s hálás köszönettel fogadunk.

Indult volna tovább az éjszakában, de Mary szeliden fogta meg kezét:

— Jöjj velem, pihend ki magad.

A bungalow háta megett száraz avarból ágyat vetett neki:

— Aludj itt, míg a nap felkél.

Karkucsi szarvasbőr köpenye alól egy csomó tollat vont ki, a legnagyobbat választotta:

— Ha Fehér Galamb társa az Indiánok földjén átrepül, ezt hordja a fején. Karkucsi nem felejt.

Mary a furcsa ajándékot mosolyogva forgatta kezében:

— Pihenj jól indián.

Reggelre viradva Karkucsinak hűlt helye volt. Sullivanék élete a rendes mederben folyt tovább. De, hogy eljött az ősz és vele a vadászat ideje, a férfi aggódva készülődött:

— Ha a vörösek földjére téved lábam, nem látok többé élve feleség.

Mary elővette a hosszú tollat:

— Az elkergetett rézbőrű hálás nekem. Én enni adtam szegénynek. Vadászsapkádra varrom az ajándékát, Tom.

Sullivan kétkedve fogadta a biztatást:

Réti vasárnapi iskolás gyermekeink június 9-én, csütörtökön tartják egész napos kirándulásukat a pályi-erdőbe. Megérkezésük gyermekistentisztelet tartanak. Ennek végeztével aranymondás, szavaltat és énekverseny lesz. A győzteseket jutalomkönyvvel jutalmazza a Nőszövetség. Ugyancsak ekkor osztják szét a szorgalmas vasárnapi iskolába járók között a „Németh Sándor“ féle jutalomkönyveket is. — A gyermekek felügyeletét dr. Szabó Lajosné mellett Móra Erzsike, Gaál Piroska, Barabás Margit és Lacák Erzsike vasárnapi iskolai csoportvezetők látják el.

A középiskolai tanulók Bibliaköre május 29-én vasárnap délután 6 órakor tartotta évzáró vallásos ünnepélyét a leánygimnázium dísztermében. A zivataros, esős idő dacára, sokan érezték a kötelességet, a felelősséget az ifjúsággal szemben, érezték, hogy a mai gazdasági és lelki válságban a világnézetek és erkölcsi irányzatok zürzavarában, az ifjúságnak utmutatásra, példaadásra van szüksége s magára hagyni semmiképpen nem lehet, nem szabad! Alkalmoszerű biblia részt olvasott fel Magyar Vince VI. o. t., mely után Körner József ifj. elnök üdvözölte a megjelenteket, kiemelve, hogy ez az ünnepély nem pusztán beszámoló az elmúlt iskolai év munkájáról, de szívből fakadó hálafohász Isten kegyelméért, ki ott volt a gondok, a kísértések, a küzdelmek között! „A mai nemzedék öntudata és felelőssége“ címen tartott komoly előadást Sarkadi Zoltán VII. o. t., az apostol gondolata és szavai alapján „tartsd meg a mi nálad vagyont, hogy senki el ne vegye a te koronádat!“ Szikszay S. és Magyar S., mint a bibliakör versenyszavaltatának nyertesei, szép sikerrel szavaltak. Körner József, Hanlery Kornélia kitűnő zongorakiséréte mellett magyar nótákat énekelt nagy tetszéssel. Az ifjúsági vegyeskar Varga Gedeon lelkész vezetésével gyönyörűen

énekelte „Halid az ég harangi zengnek“ című Hozsanna éneket. A záró beszédet, mely egyszersmind bucsuzó is volt a diáktársaktól, a bibliakörtől és vezetőitől Tonk Vilmos VII. o. t., a bibliakör legrégebb tagja s éveken keresztül buzgó tevékenységű titkára tartotta, ki az ünnepély résztvevői előtt tett bizonyosságot, hogy mily döntő jelentőségű volt ifjulás életében a Bibliakör! Nem fél az élettől! Bár mindenkinek elmondhatta volna ezt! Az önkéntes adományokért ez uton mond hálás köszönetet a bibliakör vezetőisége.

A Nagyváradi Református Körnek folyó évi május 29-én a velencei kulturházban rendezett előadására a zuhogó eső ellenére is, szép számú közönség gyűlt egybe, mely a kitűnő alakításban bemutatott kacagtató bohózatok hallgatása s szemlélete közben feledte néhány pillanatra a mindennapi élet gondjait s bajait. A vendégszereplők úgy a magánérintkezésben tanúsított szíves és megnyerő modorukkal, mint a színpadon tanúsított meglepő otthonosságukkal nagy tetszést arattak. Midőn köztünk való megjelenésükért s önzetlen fáradozásukért ez uton is hálás köszönetet mondunk, buzgó törekvésükre továbbra is Isten áldását kérjük.

A levegő hősi halottjait Endresz Györgyöt és Bitay Gyulát, akiknek elpusztulásáról a naplajsból lapunk olvasói értesültek, május 25-én órlási részvét mellett temették el Budapesten. Bitay Gyula református vallású volt, Sepsiszentgyörgyön született, ahol édesanyja özvegyiségben él; szerény fizetéséből minden hónapban segítette édesanyját. Endresz Györgynek felesége református, akivel 1930. április 22-én esküdt meg a budapesti Kálvin-téri templomban. Áldott legyen emlékezetük!

— Bosszuálló mind.

De mennie kellett, mert hajtotta a szükség, a kenyérgond.

Pergett a levél ezrével a fáról, magasan borította a buja pázsított rőt-barna tömege. A telepítvényes messze kószált, csalta egy vezérnyom: bölényt sejtett a közelben, annak kítaposott ösvényét járta.

Duzzadó erővel emelte karját lövésre, mikor felfedezte az a két jellegzetes pupot a rettentő állat hátán. Csattant élesen a golyós fegyver, ee abban a szempillantásban fordult oldalt a vad, hogy bordájá-csak behatóit a lövés, de nemesebb részt nem tudott átalutni.

Ijesztő ordítással vettette Sullivan felé magát a bölény, lomha teste irgalmatlan düstől vonaglott.

A telepítvényes elvesztette józan eszét, szaladni akart, ő, a büszke vadász, ahelyett, hogy újra töltött volna.

De nagy dörrenéssel lövés surrant el a füle mellett, a nagy állat megfordult önmaga körül és le-roskadva majdnem magával rántotta Tomot.

A fatörzsek között fiatal indián ragyogó arccal lépett ki:

— Idejében segített Karkucsi.

Sullivan szeretettel rázza meg a kezét:

— Vörös testvérem gyönyörűen talált.

Egymásra néztek.

Hirtelen sütötte le szemét a fehér ember:

— Te vagy, akit a nyáron meg nem szántalak.

— Így állott rajtad bosszút a Sas Fia — oda-mutatott a bölény tetemére.

Nagy szégyen öntötte el Tomot, suttogva kérte: — Megbocsáss!

Az indián örömmel vezetni kezdte otthona felé:

— Ha a fáradt vadász holnapig vár, Karkucsi megmutatja az utat Fehér Galamb fészke felé.

Vendégét gazdagon ellátta, kukoricapogácsával, vadhussal jóltartotta, puha bőrökből vetett ágyat számára.

Sullivan reggel bucsuzott:

— Fehér testvéred örök barátságot fogad.

— Ha vörös testvért találsz, add vissza neki, amit Karkucsi veled tett. Éljen boldogul.

A telepítvényes gondolkozva lovagolt haza. Utjában elnézte a szegényes kunyhókat. Ha a gazda elmegy, ajtajához egy tuskót támaszt, oda be nem megy senki. Az indián nem lop. Vendége élete szent. De az öreg szüzeit a végtelen prairieken egy kis eledellel elhagyják. A farkasok zsákmányul ejtik őket.

Sullivan dörögött:

— Különös nép, különös szokások.

(Keresztyén Család.)

Adomány. Debrecenben néhai Harangi Sándor és felesége Kállai Erzsébet még 1918 ban együtt végrendeletileg az egyháznak hagyták a Hatvan-utca 42. sz. házastelküket és a Reáliskola-utca 4. sz. házat félrészben a városi szegényháznak, másik részét pedig a református szegényháznak. Most, hogy özv. Harangi Sándorné május 9-én 76 éves korában meghalt, az adomány a református egyház, illetve szegényház birtokába ment. Legyen emiékeztük áldott; példájok találjon követőkre.

A debreceni kollégium híres könyvtárának sorsa felett sok vita folyik mostanában; vannak akik az állam kezelésébe szeretnék átadni, — mások ellenben továbbra is meg akarják tartani az egyház kezelésében. A tavaly elhunyt jeles egyetemi tanár Pápay József özvegye, tudós férjének gazdag könyvtárát a kollégium könyvtárának adományozta. Nem vitatkozni kell, de cselekedni és akkor a híres könyvtár még egyházi kezében is gyarapodni fog.

A genfi egyháztanács és protestáns egyesületek elhatározták, hogy a svájci reformáció 400 éves évfordulóját 1936 május 21-én tartják meg, amely nap nemcsak a genfi protestáns köztársaság és református egyház megalapításának, hanem Kálvin alapvető munkájának az „Institutio” első kiadásának is a 400-ik évfordulója lesz.

Egy kis történet. Egyik hajdumegyei kis községben a lelkész vasárnap az utolsó ítéletről beszélt és azt fejtegette, hogy az utolsó ítélet kritériuma nem az lesz: mert kitűnő hadvezér, mert nagy államférfiu voltál, mert könyvet írtál a bölcsességről, mert kitűnő szónok, elsőrendű poéta, nagyszerű pénzügyi ember voltál, menj be a te Uradnak örömébe, hanem csak ennyi: éhező voltam, ennem adtatok, szomjuhozó voltam, innom adtatok... Fejtegette, hogy „az ítélet irgalmatlan aziránt, aki nem cselekszik irgalmasságot”. Néhány nap mulva találkozott a község tanítójával, aki közölte vele, hogy hétfőn egy falubeli asszony ment hozzá, aki rendkívül fukar és szívtelen volt és elmondta neki a következőket: Tanító ur, ma délelőtt egy szegény ágrólszakadt vándor köszöntött be hozzám. Rongyokban sirt le róla nemcsak a ruha, de a nyomor és az inség is és segítséget, ételmaradékot kért. Már kinyújtottam a kezem, hogy elutasítom, mikor eszembe jutott a tegnapi beszéd és végig borzongott rajtam az a gondolat, hátha igaz? Karom lehanyatlott, asztalhoz ültettem és amint láttam az embert, hogy minden falat után derültebb, kiengeszteltebb, szinte megszépül előttem és láttam, milyen hálás szemekkel néz reám, két könnycsepp gördült a szememből és azóta olyan könnyű a szívem. Ha a két könnycsepp leégette szívéről a kérget s hogyha akkor este imádkozott, meghallotta az Urtól a választ: „Asszony, megbocsáttattak a te bűnöd.”

Németországban adják ki a legtöbb ujságot. A német birodalomban összesen 3353 napilap jelenik meg. Második helyen az Egyesült-Államok állanak,

ahol 1924 napilap jelenik meg. Ezután Franciaország következik, naponként megjelenő 1500 ujsággal. Feltűnően kevés a napilapok száma Angliában, ahol minütössze 255 ujság jelenik meg naponként.

Kepler a világhíres német csillagász, a „Világok összhangzatáról” szóló munkáját e szavakkal zárta be: „hálát adok neked Uram és Teremtőm, hogy hirdethettem az embereknek műveid fenségét. Ha valamit mondtam, a mi hozzád méltatlan, úgy bocsásd meg nekem kegyelmesen!”

Edisont a világhírű feltalálót társaságában sokszor kérdezték tisztelői, hogy legujabban mivel foglalkozik legerősebben? Azt felelte: „arccal az örökkévalóság felé fordulok és kutatom lelkem további életét!”

Kínában a háziorvosnak csak abban az esetben fizetnek újkor írszeteletdíjat, ha az előző évben nem volt beteg a háznál. Aki hivatalt akar elnyerni, az előre meg kell mutassa, hogy mit tud. Ha valaki nagyon nevezetes dolgot visz véghez, annak nemességet kap az apja, aki pedig még nagyobb dolgot cselekszik, annak báró lesz a nagyapja, vagy gróf a dédapja. A rangemelés visszafelé száll az elődökre és sohasem az utódokra.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályu kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I. ső osztályu tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Helyet kapna fizetéssel, esetleg kölcsönös megtetszés esetén örökbe fogadtatnék gyermektelen házaspárnál egy 13—14 éves, lehetőleg egészen árva leánygyermek. Jelentkezzék a velencei ref. lelkész hivatálnál.

Örökbefogadás. Ki volna hajlandó örökbe fogadni egy 4 éves egészséges, jófejlődésű anyátlan árvagyermeket? Jelentkezzék a velencei ref. lelkész hivatálnál. Str. Bolentineanu (Kertész-utca) 12-á.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Református Leánygimnáziumunk

évváró ünnepélyét vasárnap [június 12 én] d. u. fél 7 órakor tartja az intézet disztermében; ezzel lezárul életének tizenharmadik esztendeje.

Viszontagságos tizenhárom év telt el intézetünk fölött. Mint polgári leányiskola kezdette pályafutását 1919-ben Voltak esztendőik, mikor nyilvánossági jog nélkül kellett működni, de végre is eljött az idő, mikor az iskoláink sorsát intéző hatalmas tényezők belátták, hogy ha van iskola, amely a nyilvánossági jogot megérdemli, akkor a miénk az; mert úgy az iskolai épület, mint a felszerelés és a tanítás eredménye, az iskola valláserkölcs szelleme nemcsak hogy kifogástalan, de elsőrangú.

A középiskolákat egységesítő törvény a polgári leányiskolából három osztályú gimnáziumot csinált, az eltávozott miniszterelnök [Jorga] azonban a középiskolák alsó fokozatában [gimnázium] is visszaállítván a negyedik osztályt, iskolánk megint mint négyosztályú iskola folytathatja áldásos működését.

Püspök ur Egyházkerületünk középiskoláiról a május 25-iki közgyűlésen jelentést tévén, jól

esett hallanunk azokat az elismerő szavakat, amelyekkel a nagyvárad református leánygimnáziumról és internátusról megemlékezett.

Amikor egyházi főhatóságunk elismerését örömmel jegyezzük fel intézetünk történelmének 1931–32. évi lapjaira, ugyanakkor sajnálattal kell rámutatnunk arra, hogy egyházunk tagjai, köztük presbiterek is, nem méltányolták eléggé ezt a nagy áldozatok árán fenntartott kitünő református intézetet, hanem az állami s főként a római katolikus apáca iskolákba járatják gyermekeiket, úgy, hogy ez év folyamán 68 református leányka járt más jellegű leánygimnáziumba, akiknek pedig a református hitvallásos iskolában lett volna helyük.

Valakitől azt hallottuk, hogy azért nem járatja gyermekét a református leánygimnáziumba, mert oda csak szegény emberek gyermekei járnak. Az igaz, hogy növendékeink szülői az idő viszontagságaitól megtépászott szegény emberek, akik a tandíjat [mely kisebb, mint más iskolában] nehezen tudják fizetni, ez azonban nem ok arra, hogy egyházunk tagjai gyermekeiket más iskolákba vigyék. Hiszen a nem református iskolák

A bugyi-i asszonyok papucsá.

— Irta Nagy Kornél ócsai lelkész —

Szomorú napok jártak a magyar kálvinistákra 2–300 esztendővel ezelőtt. Alig voltak már sudártornyú csillagos templomaink. Elszedte azt sorjába tőlünk az erőszak. Az az egy pár, ami Isten jóvoltából megmaradt, az is szálla volt a pápások szemében. Hát hogyné fájt volna nekik az ócsaiak ősrégi, árpádhoni, hatalmas temploma, amelynek egyik tornyán kakas, a másikon meg csillag ragyogott.

Összedugják hát fejüket püspök és főpap uraimék, hogy mi módon kerithetnék kezeik közé az ősi templom kulcsait? Nem sokat török rajta eszüket. Már kész a határozat is. Ugy, mint a többi, sok száz református templomét. Nem kell hozzá más, csak a koronás király aláírása — a többit majd elvégzik a zsendárok, meg a katonák.

Igen ám, csakhog — asszony — Márta Terézia ült a trónon, aki asszonyi fifikával válaszol püspök uraméknak: „Ő nem bánja, ha főpap uramék úgy látják jónak, vegyék el, de a maguk erejéből, ha tudják”.

Viszkető fejjel, lelógó orral távoznak a fényes királyi várból.

— Hm. „Vegyük el, ha tudjuk!” Hlsz tudnánk mi! Megmutattuk már nem is egyszer, hogy mit tudunk, csak azoknak a fránya zsendároknak parancsolhatnánk! Csakhogy ahhoz meg a vármegye jóakarátát is meg kellene nyerni.

— Meg lesz az is! — szól a váci püspök.

— Egy kis hazugság és ravaszság a nemes cél érdekében nem árt — csak használ. Meg kell kérni a magas vármegyét, hogy mondja ki: „mivel az ócsai templomot nagyobb számmal látogatják a katolikus hívek, sőt ott misét is tartanak — a templom mindenestől fogva a katolikusoknak adassék át.

— Igen ám — mondja az egyik kételkedő reverenda — de hátha kiszállnak a megye urai Ócsára, hogy személyesen meggyőződjenek a tényleges helyzetről. Már pedig akkor hazugságba maradunk, mert ott bizony nem találnak katolikus papot — misét meg még kevésbé.

— Azt csak bizátok reám! Nem volnék püspök, ha nem tudnék misét tartatni ott, ahol én akarok. Lesz az ócsai templomban is. Még pedig akkor, midőn a hivatalos urak is jelen lesznek.

A terv készen volt.

A kiszállítás napján az összes környékbeli kato-

vallásvizsgái alkalmával volt módunkban meggyőződni arról, hogy a református leánygimnázium növendékeit sem erkölcsi magaviselet, sem testi és lelki tisztaságban, sem tudásban, sem intelligenciában nem mulják felül az állami és róm. kath. apáca-iskolákban tanuló gyermekek.

Komoly intellemmel fordulunk azért azokhoz a református szülőkhöz, akiknek középiskolába járó leányaik vannak, hogy egyházuk és gyermekeik iránti kötelességüknek tartsák, hogy a következő iskolai évben leányaikat a mi gimnáziumunkba irassák be.

Gyermeknapot rendez a négy Nőszövetség

a szegény gyermekek könyvvel való ellátására szombaton délután 5 órai kezdettel az olasz-i iskola udvarán, (rossz idő esetén a diszteremben) — vasárnap délután 5 órai kezdettel a Teleky-utcai Ifjusági Otthon udvarán.

A gyermekek művészi számai és a szebbnél-szebb ötletes játék nemcsak a szülőknek, de a gyermekeknek is sok örömet fog szerezni. Minden gyermek szülője és barátja ott lesz a gyermekeknek ezen az évzáró vig ünnepén. Itt csak azt említjük még meg, hogy jelmez-versenyben a legolcsóbban kiállítható és legcsinosabb jelmezt fogja értékes jutalommal díjazni Önkéntes felülfizetések a gyermekek könyvségélyezésére kérünk. Az ünnepély műsora a következő:

1. Prológ. Mondja: Polonkai Klári.
2. Magyar tánc: Bancsik Vall.
3. A kis nagyravágyó. Előadják: Tóth Ferenc és Debreceni E.
4. Monolog. Előadja: Kis Béla II. o. t.
5. Dundi. Szavalja: Guj I. IV. o. t.

Mesél: Csathó néni.

ikus hivekkel bevonulni az ócsai református templomba és ott misét tartani, ha szépszerével nem megy — hát erőszakkal.

Elérkezett a hivatalos vizsgálat napja.

A katolikus atyafiak részéről, minden a legpontosabban elkészítettet. Sok száz hívő egy rakás barát vezetésével, szűz Máriás zászlókkal, szentképekkel, kegyszerekkel, szobrocskákkal, kora reggel már ott is vannak az ócsai templomnál. Boldogok, hogy tervük oly szépen sikerül. Hisz Ócsa mintha kihalt volna! Egy lélek sincs az utcán. Bizonyára a mezőn dolgoznak.

De mi az? Nem jól látnak talán? S nem jól hallanak? Nyitva a templomajtó! Ily kora hajnalban már istentiszteletet tartanak? Azt, mert Szent Dávid zsoltárait éneklék azok az „eretnek pogányok”. Mintha nem is csak egy pár öreg asszony énekelne odabenn, úgy harsog át a nyitott ajtón keresztül:

„Az Isten a mi reménységünk,
Middőn reánk tör ellenségünk.”

— Árulás! Árulás! Zug a barátok vértelen ajkain a vészkiáltás.

— Tényleg árulás történt? Nem! Csak az isteni gondviselés tudtára adta gróf Teleki József ócsai földesurnak az ócsai templom ellen tervezett merény-

6. Énekel: az újvárosi vasárnapi iskolások énekkara.
7. A faluba nagy a sár. Szavalja: Nagy K. IV. o. t.
8. A tudós macskája. Szavalja: Halász L. III. o. t.
9. Vasárnapi iskoláért. Jelenet. Előadják: a réli vasárnapi iskolások.
10. Petőfi: Szeget szeggel. Szavalja: Nagy Gy.
11. A kedves vendégek. Szavalja: Nagy Gy.
12. Táncol: Nagy Edit.
13. Világ vége. Előadják: a velencei vasárn. iskolások.

Szűnet. Jelmezes felvonulás.

14. Zongora és hegedűszám: Dancse Juci.
15. Dal a kis Demeter Rózsikáról. Szav.: Csete Kató.
16. Szaval: Szilágyi Jancsi.
17. Magyar tánc: Barátki P. IV. o. t.
18. Tessék cseresznyét venni. Előadja: Rada Ilona.
19. A bubos tyúk. Előadják: Puskás Ilona és Szemes P.
20. Stancák. Előadja: Nagy Lajos.
21. Szavalt: Donó Erzsébet.
22. Nusi baba beteg: Üveges Rózi és Gönczi Sári.
23. Énekel: Kisded Margit.
24. Zongorázik: Bancsik Vali.
25. Énekel és táncol: Üveges Rózi.

A Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület asszonyai az árvaház növendékeivel együtt *június 15-én szerdán tartják a kies Püspök fürdőbe társas kirándulásukat: Csernák Béláné elnöknő vezetése mellett.* A vezetőség szeretettel várja úgy a tagokat mint mindazokat, akik ezen az összejevetelen részt venni óhajtanak. Együttes indulás a pályaudvarról a 9 óra 10 perckor induló fürdővonattal. 10 órakor istentisztelet a szabadban. 11 órakor gyógyfürdő és délután hullámfürdő, melyre a résztvevőknek kedvezményes jegyeket bocsát rendelkezésre a fürdő igazgatósága.

letet, aki valami ügyben épp akkor volt fönt a vármegyénél, mikor a püspöki küldönc hozta a püspök ravasz kérelmét.

Az áldott emlékü Teleki gróf azonnal értesítette a készülő huncutságról Ócsa másik földesurát, Beleznay Miklós generálist.

Igy született meg köztük az ellenakció. Kálvinista hivek seregétől megszálva tartani a templomot, hogy a katolikus atyafiaknak helyük már ne legyen. Megy a küldönc lóhalálba Bugyira, Némedire, Dalosra: jöjjetek szombat hajnalra, de még a nap feljötte előtt Ócsára, dicsérni az Istent!

Igy történt azután, hogy a kálvinista hivek a nap feljöttével már ajkukon zsoltárral, szívükben Isten Igéjével, mint drága fegyverekkel várták a templom-foglalókat.

Nem kellett sokáig várniok. Ott vannak azok már a templom ajtóban. Élűkőn egy nagy, drabális, pirosképu barát, kezében a feszület. Utána a többi szerzetes, ki zászlóval, ki szent képpel, ki szobrocskával.

A zsoltár csak harsog tovább:

„Azért a mi szívünk nem félne,
Ha az egész föld megrendülne.”

— Nem is kell félni földrengéstől — szól a

A református leánygimnázium f. évi június 12-én vasárnap délután 6 órakor tartja évzáró ünnepélyét az iskola dísztermében, melyre a presbytérium tagjait, a szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

- Műsor: 1. Himnusz.
2. Évzáró beszéd.
3. „Jancsi és Juliska”. Daljáték.
4. Tornagyakorlat.
5. „L' école en plein air”. Szindarab.
6. „Csak kecsesen”. Vigjáték.
7. Magyar népdalok.
8. Záró ének.

A magyar és francia szindarabokat az intézet növendékei adják elő. — Belépődíj nincs. Önkéntes adományos szegény tanulók segélyezésére köszönettel fogad az iskola Igazgatósága.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Református Híradónak Csösz Józsefné 100 lei.

Szegényeknek: egy gimnázista fiú a vallás vizsga alkalmával (virág helyett) 40 Lei.

UJVÁROSON:

Református Híradóra; Ujvárosi Nőszövetség 200, N. N. 20 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Kiss Sándor 40, Nemes Emmi 20, Vékony Joli 20 Lei.

Velencei templomalap: Szabó Lajos 10 L.

RÉTEN:

Árvizkárosultaknak: Juhász Béláné 100 L.
Orgonára: Oláh Sándor 50 Lei.

feszületvivő barát. — „Féljete a kárhozattól pogány lelkű eretnekek” — ordít az egyik zászlótartó. — „Ez a templom a miénk!” Pusztuljatok innét! S már suhint is a templom bejárójánál ülő bugyi i asszonyok felé.

— Hej! Nem jó az asszonyokkal kikezdeni! Különösen, ha azok féltékenyek. Már pedig ezek mind féltékenyek voltak, de az Isten házára, a csillagos templomra. Azt megvédik minden áron! Meg ám! De mivel? Semmiféle fegyver, vagy asszonyi szerszám nem volt kezüknél. A kapcsos zsolttár vagy a biblia? Azzal nem verekednek. Azt el nem hajtják maguktól az egész világért, még akkor se, ha azt arcátlan, vakmerő támadók fejekhez kellene is röpteni. Elég az, ha ők szűz Máriás zászlókkal, szent képekkel, szentek szobraival sujtanak a gyengéd női nemre.

A zászlókat már rongyokká tépték a védekező asszonyi kezek. De így annál nagyobbat lehet ütni a csupasz nyelvvel.

Már-már győzni látszanak a támadók. Hisz súlyos sebeket ejtenek itt is, ott is „szent” fegyvereikkel.

De ekkor hirtelen felzendül a XXXV. zsolttár: „Perelj Uram, perldómmel, harcolj én ellenségimmel.”

A szívből jövő zsolttár szavai meghallgatásra találnak az Egek Uránál.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor, délután 3 órakor, valamint az Össi telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor Süss Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Miben vagyok gazdag? Luk. 12, 16—21. 18, 18—25.

Kedd: Isten szolgálata kizárja a Mammon szolgáltatást. Máté 6, 19—24. Szerda: Az igazi gazdagság. I. Tim. 6, 17—19. Csütörtök: Ítélet a Mammon hívei felett. Jakab 5, 1—5. Péntek: Miről ismerem meg az igazi gazdagságot? Zsolt. 73, 1—26. Szombat: Szegény gazdagság és gazdag szegénység. Jel. 3, 17—18.

Református elemi iskoláink tanévzáró istentisztelete folyó hó 11-én fog megtartatni és pedig az ujvárosi templomban 8 órai, az olasz-i templomban 9 órai kezdettel.

Kézimunka és rajzkiállítás a Református Leánygimnáziumban. Egy iskolai esztendő gondos munkájának és szorgalmának eredménye az a kiállítás, melyet leánygimnáziumunk igazgatósága a tanulók rajz és kézimunka teljesítményeiből most nyitott meg az intézet első emeletén levő tanteremben. Mint minden esztendőben, úgy most is nemcsak a háztartáshoz, de az öltözködéshez tartozó kézimunkák is megtekinthetők ez izléssel összeállított gyűjteményben, melyek mint sikerült készítmények leányaink számára

A bugyi i asszonyok már a padok tetején harcolnak, de mezteláb vagy harisnyában állnak ott, mert hát papuccsal nem piszkolják be a templom padjait. Azok a szöges női papucskok már mind kézben vannak. Isten adta azt kezekbe lándzsa és dárda helyett, védő eszközül, mentő fegyverül.

Mintha szőnyeget porolnának vagy puskát sütögetnének, csattog pattog a papucs a támadók kopasz fején, vörös arcán. Kivülről úgy hallatszanak ezek a papucs-püffenések, mintha puskával lövöldöznének benn a templomban, miért is jobbnak látják a kívül szorultak „szégyen a futás, de hasznos” jelszó mellett eliramodni. Példájukat csakhamar követték az asszonyi kezektől összekarcolt, női papucsoktól csuffá telt vérző arcu dagadt fejű barátok is.

A vármegyei urak, mire megérkeztek, hült helyét találták már csak a támadó katolikus atyafiaknak. Ki is hirdették nyomban az ítéletet: „Az ócsai templom, minekutána azt teljesen a helvétek használgják, továbbra is háborítatlanul meghagyatják az ő birtokukban.”

Igy mentette meg az örökkévaló Isten az ócsai reformátusok ősi templomát — asszonyi papucskok által.

biztató kezdetül, sőt a mai viszonyok között kenyérkereseti eszközül is szolgálhatnak. E kettős szempontból tartjuk fontosnak e kiállítást és egyben méltónak arra, hogy a szülők és érdeklődők minél nagyobb számban megtekintsék s örömmel győződjenek meg arról, hogy leánygimnáziumunkban nemcsak az elméleti, de a gyakorlati tudományok is egyaránt elsajátíthatók. A kiállítás mindennap délelőtt: 9—1. és délután: 3—6 óra között június 12 én vasárnap estig megtekinthető.

Ifjúsági istentiszteletet tartunk réti körzetünkben vasárnap délután 6 órakor a Hágó-uton, Jakab Imre szőlőjében. Imádkozik: dr Szabó Lajos. „A modern keresztyén nőkről” előadást tart: Móra Erzsike; Laczák Erzsike, Magyarai Sándor szavainak; Varga Annus—Margit párbeszédet mondanak; Kőrödi László és az ifjúság énekszámokat adnak elő.

A Református Árvaházi Képes Naptár 1933-i évfolyamában közlendő elbeszélésekre pályázatot hirdetnek. Az elbeszélések 3—4 nyomtatott oldalra terjedhetnek. A bíráló bizottság által elfogadott munka legfeljebb 600 Lei jutalomban részesül. A pályamunkák alólirotthoz küldendők 1932. július 20 ig, Nagyvárad, 1932 május 27. Csernák Béla egyh.-ker. főjegyző.

Az olasz-i konfirmált fiúk és leányok bibliaköri csoportja jun. 5-én a Nagysötétágon ünnepélyt rendezett. Istentisztelet után a szabadban énekléssel és szavatokkal mutatták meg, hogy anyaszent-egyházunk bizonyágtévői közé akarnak állani.

A kilencedik nyári ifjúsági konferencia Marosdécsén lesz július 3—8-ig. Ifjúságunk közül nagyon sokan vesznek részt ezen a találkozón is.

Szabó Miklós egyházközségünk pópresbytere, folyó hó 4-én, életének 74-ik évében, rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Az áldozatkész, templomszerető, hűséges lelkű férfi egyike volt a régi Nagyvárad jeles iparosainak. Kidőlte érzékeny veszteséget jelent egyházunknak. Hű volt mindhalálig. Adja meg néki az Úr az örök élet hervadhatatlan koronáját!

Velencei kulturteremünkben folyó hó 6-án bibliaköri leányaink az Ujvárosi Ref. Énekkar kebelében működő zenekar közreműködésével jól sikerült kulturstélyt tartottak, melyről a termet zsufolásig megtöltő közönség egy kellemesen töltött este emléken kívül annak jóleső tudatával távozott, hogy esett szegényeink támogatására is meghozta a tőle telhető áldozatot. Az ujvárosi zenekar precíz összjátékban nyújtott szép magyar dalait szünni nem akaró megújrázással s a műsor végén is megismétléssel fogadta a közönség. Hasonlóképpen nagy tetszést aratott Bornemissza Zoltán városi levéltárnok művészi hegedűjátéka, Geler Mária urnő zongorakisérével. A hétköznapi élet gondjal, bajai által lesújtott, nyomott kedélyeket fölvilanyozta s állandó derűtségben tartotta a „Villásiné villája” című vigjáték

13 bibliaköri leány s egy énekkari tag jól betanult szépen folyó előadásában. Ugy kedves vendégeinknek, mint a helybeli szereplők mindenikének hálás köszönettel adózik ezuton is a rendezőség.

Tízéves találkozó. A nagyenyedi református tanítónő és tanítóképző-intézetben végzett testvéreit szeretettel értesítik Vitus Amália tanítónő (Vadnót) és Ambarus Géza ág. ev. ig. tanító (Nagyvárad), hogy találkozójukat július 2 án és 3-án tartják Nagyenyeden. Tíz évi szenvedés, hányattatás és megvetés után egy baráti ölelésre, könnyes kézzszorításra gyűlnek össze a Bethlen Gábor szellemétől megszentelt ősi falak közé, hogy új hitet, új reményt merítsenek a kálváriajáráshoz, egy szebb jövő reményében! Találkozójukkal kapcsolatban hálájuk jeléül, műsoros estélyt rendeznek az intézet javára, melyre főszereplőknek sikerült megnyerniök az erdélyi magyar irodalom két briliáns képviselőjét: R. Berde Máriát és Reményik Sándort. Akik még nem értesítették a tízévi találkozó fent megnevezett két előkét vagy hozzátartozóikkal fognak részt venni, azok az üzenet vétele után azonnal írjanak.

E hó 4-én szombaton a IV-ik a. elemi osztály vizsgája után az iskolaszolga konyhájában, bekötött csomagban hagyott kézmunkák közül egy tálcakendő elveszett (fehér alap, zöld, piros himzéssel) Csösz Erzsé felirással. Aki a kézmunkát vissza küldi, 200 Lei jutalmat kap Lukács György-utca 2-a szám alatt.

Iparostanulónak ki fogadna magához egy családalan fiút, aki az elemi negyedik osztályát elvégezte? Bővebb értesítést ad az olasz-i lelkesül hivatal.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I-ső osztályú kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ső osztályú tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Presbyteri gyűlés

volt vasárnap délután 5 órakor Sulyok István püspök-lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt. Jelen volt 38 presbyter. Jegyző: Varga Gedeon.

1. Lelkészelnök imával nyitja meg a gyűlést. Aztán bejelenti, hogy a választói névjegyzék hitelesítve lezárattott. A választók száma 1348, amely így oszlik meg: Olaszi 413, Ujváros 334, Velence 213, Rét 388.

A presbytérium a jelentést tudomásul veszi és a névjegyzéket az egyházmegyére felterjeszti.

2. Lelkészelnök bejelenti, hogy az Ősstelepen a kath. egyház ingyen templomhelyet kapott a városi tanácstól. Tekintve, hogy az Ősstelepen 800 református lakik, nekünk is kérnünk kell az ingyen templomhelyet.

A presbytérium az indítvány értelmében határoz.

3. Lelkészelnök bejelenti, hogy az egyházkerület tavaszi közgyűlésén belmissziói utazó titkári állást szervezett. Nagy áldás lenne a nagyváradai egyházra, ha a titkár munkáját és belmissziói tevékenységét a maga részére is le tudná kötni: különösen a telepeken és a hegyen lakó hivek, iparos ifjak lelki gondozásánál s a bibliakörök egységes irányításánál. Ez megvalósítható lenne, ha az

egyház megfelelő anyagi hozzájárulást biztosítana a belmissziós titkár részére.

A presbytérium az indítványt örömmel elfogadja és a belmissziós titkár részére ingyen lakást, fűtést, világítást szavaz meg, az egyházkerület által megállapított fizetéshez pedig havi 1000 Lelei járul hozzá.

4. Az özv. Szeghalmy Bálintné ifjusági énekkari alapítványból a presbytérium 7 középiskolai tanuló részére egyenként 100 Lei jutalomdíjat állapított meg. És pedig: Körner József, K. Nagy Károly, Sarkady Zoltán, Szebeni József, Nagy Károly, Bereczki Sándor és Zilahy András liceumi és keresk. iskolai tanulóknak.

5. A Németh Sándor jutalomkönyv alapítványból:

a presbytérium 90 vasárnapi iskolás tanuló részére kiosztott jutalomkönyvek árára 1400 Leit kiutal.

(Több kisebb ügy letárgyalása után a gyűlés 6 órakor véget ért.)

—y.

Esteli órákon: Hétfő: Ne féljete senkitől, mert Istenitél. V. Mózes 1, 12—18.

Kedd: Ti pártot ütöttetek. V. Mózes 1, 19—28.

Szerda: Egy sem látja meg azt a jó földet. V. Mózes 1, 29—37.

Csütörtök: A ti kicsinyeitek mennek be oda. V. Mózes 1, 38—46.

Péntek: Nem szűkölködöttél semmiben. V. Mózes 2, 1—8.

Szombat: Megharaguvék az Úr én reám. V. Mózes 3, 23—29.

APRÓ TÖRTÉNETEK.

Illés hollóhoz hasonlóan gondoskodott egyszer egy róka egy szegény asszonyról, aki a skót hegyek között egyedül lakott magányos kunyhójában. Éjjel nagy hó esett és az összetorlózott hótömeg annyira elzárta a kis kunyhót, hogy hetekig gondolni sem lehetett a külvilággal való összeköttetésre. A szegény asszony ezalatt éhen halhatott volna, ha Isten csodálatosan nem gondoskodk róla. Egy róka kaparászott az ajtaján és kéreszkedett be a melegre. Az asszony alig bírta az ajtót annyira kinyitni, hogy a résen besurranhatott a róka és letelepedett a tűzhely mellett. Az asszony nem bántotta az állatot. Magányosságában még jól is esett egy élőlény közelsége. A róka tehát otthonosan kezdte magát érezni a kunyhóban. Naponként kijárt vadászni és minden alkalommal gazdag zsákmányt hozott haza. A szegény asszony soha életében nem élt olyan bőségben, mint azalatt az idő alatt, míg a róka gondoskodott róla.

A folyóvizek is engednek néki. A francia reformátusok üldöztetése idején vezéreiknek: Condé hercegnek és Coligny admirálisnak is menekülniök kellett családjukkal együtt. A Loire folyón igyekeztek átjutni, mert ott egy időre biztonságban érezhették magukat. De az egész vidéket elárasztották az üldöző csapatok és megszálltak minden hidat, mely a folyón átvezetett. A menekülők tehát elszánták magukat, hogy egy kevésbé ismert sekélyebb helyen átgázoljanak a folyón. A Loire egyébként széles és sebesfolyású viz, de most a hosszantartó nyári hőségtől annyira leapadt, hogy könnyen átgázolhattak rajta. A herceg karjaiban vitte legkisebb gyermekét. De alig, hogy elérték a tulsó partot, máris nyomukban voltak üldözőik. És ekkor csodálatos dolog történt. Minden látható ok nélkül egyszerre hatalmas áradat hömpölygött alá a folyó medrében és pillanatok alatt úgy megdagasztotta a csendesen folydogáló hullámokat, hogy átkelésre többé gondolni sem lehetett. Így mentette meg övét az Ur ellenségek kezéből.

Püspöki látogatás az érmelléki egyházmegyében.

Május 30—június 5-ig terjedő időben hivatalos látogató körutat tett Püspök Urunk, ezuttal az érmelléki egyházmegye 8 egyházában, ugymint: Asszonyvására, Apátkeresztur, Érábrány, Bogyozló, Ottomány Értarcsa, Gálospetri és Érsemjén egyházközségekben. A körutba pihenő állomásképpen be volt kapcsolva még Margitta és Ermihályfalva is. Margittán a Püspököt Kozma Lajos alezredes egyházmegyei tanácsbíró és Horváth Mihály buzgó egyháztagok látták vendégül ur, magyaros vendégszeretettel, Ermihályfalván pedig Végh József, az érmelléki egyházmegyének mindenkitől szeretett esperese.

Mint mindig, valahányszor ilyen látogató köruton hívei körében megjelent, az ősz püspököt a gyülekezetek lelkes örömmel fogadták és a maguk egyszerű szívének minden szeretetnyilvánításával elhalmozták. Bandériumok ugyan nem voltak, csupán az értarcsai gyülekezet küldött a püspök elébe néhány délceg, fiatal lovast és a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel a püspök-látogatások szokásos külső ünnepélyességgel a püspök óhajására némi legmellőztettek, mindamellett ebben a leegyszerűsített formában is meg volt ennek a püspöki körutnak a maga fénye és értékes ragyogása a hívek lelkének igaz örömeiben, hogy ősz főpásztorunkat, aki az ő sorsukat, nehéz küzdelmeiket a távolból is látja és a szívén hordozza, közelről, szemtől-szembe, maguk között láthatták. Az apostoli idők emléke ujult fel, midőn Pál apostol a maga gyülekezeteit a külső pompa és ünnepek minden díze nélkül, de az apostoli buzgóság annál nagyobb és diadalmasabb erejével s az Isten ígéje fegyverzetébe öltözve végiglátogatta.

A mai nyomoruságos helyzetben a meglátogatott gyülekezetek kétszeres áhítattal és örömmel hallgatták az ősz főpásztor ajkáról azokat az ígéket

Vizforrás a sziklából. Sebastopol vára minden időben fontos katonai erősség volt. Sok évvel ezelőtt is éppen ostrom alatt állott. De az orosz őrség oly hőlesen vert vissza minden ellenséges támadást, hogy szinte legyőzhetetlennek látszott. Csakhamar azonban a töröknél hatalmasabb ellenség kezdte fenyegetni az ostromlottakat: elfogyott az ivóvizük és már ugy látszott, hogy nincs más választás, mint megadni magukat az ostromlóknak vagy nyomorultul, szomjan pusztulni el.

A végső szükségben térdre borult az egész őrség és Istenhez könyörögtek szabadulásért. És ime, még el sem hangozott az imádság, mikor a török táborból hatalmas ágyugolyó zug el a vár fölött, lecsap egy sziklára és sísteregve furódik mindig beljebb és beljebb. Végre csend lesz, de csak egy percig, aztán víznek morajlása, zugása, csobogása hallik a mélyből s az ágyugolyó helyén kristálytiszt forrás tör elő a sziklából. Örömmujongással tódul oda az őrség és csillapítja régen győtrő szomját a csodálatos forrásból. Aztán újra térdreborulva adnak hálát az irgalmas Istennek.

melyeket Isten az örökkévalóságból küldött és küld alá ma is a szegény halandókhöz, hogy őket mulandó sorsuk súlyos harcaiban a Krisztus békességével el-töltse. A püspöknek magának is sok lelki örömet szerzett az a tudat, hogy benne a Krisztus követét várták és fogadták s virágokat is azért hintettek utjára, hogy azokat a lábukat, amelynek a békességet és az örökkévaló jókat hirdető utjait járják ennek a világnak, ékesekké és dicsőségesekké tegyék.

Hiányos volna ez a leírás, ha meg nem emlékeznénk arról, hogy a körut egyes községeiben lakó földbirtokosok a püspök-várás örömeiben osztozva, maguk is jó példával jártak elő abban a kegyeletben, mely az egyházak főpásztorait hasonló körutakon megtisztelni szokta, sőt iparkodtak nyújtani neki a hagyományos magyar vendégbarátság minden melegségét. Így pl. Ottományban a püspök és kísérete Lovas István földbirtokos és nejének voltak szívesen látott vendégek. Jóleső látványt nyújtott mindenütt a helybeli görögkatholikus egyházak lelkészeinek a tisztelgése a püspök előtt, mely körülmény egyben azt is dokumentálta, hogy az egyházak, dogmákra, nemzetiségre való tekintet nélkül átérzik a parancsoló szükségességét annak, hogy a lelkek válságának eme rendkívül súlyos napjaiban kétszeres igyekezettel fogjanak össze arra, hogy a rájuk bízott hívek lelkében a valláserkölc ideálok hitét és egyedül megtartó erejét átmentsék egy jobb és boldogabb jövő számára. Ennek a gondolatnak a tiszteletreméltóságát emelte ki — még jobban, mint máskor — a püspöki körut minden pontján az illetékes főszolgabírák és és községi előljáróságok megjelenése és tisztelgő küldöttsége is.

A meglátogatott gyülekezetek képe magán viselte kétségen kívül a mai gazdasági nyomoruság sötét vonásait, de mindenütt ott virraszt bennük a hit egy boldogabb jövőben. Ezt a hitet a lelkészek buzgósága ébrentartja bennök s az ígének és Isten titkainak ezeket a lelkes sáfárait, kik maguk is érzik a maguk családi életében a szegénység nyomasztó terhét, támogatják, bizakodó reménységükben fönn-tartják azok az illusztris férfiak, kik az érmelléki egyházmegye élén állanak: Végh József esperes, Pappszász Lajos kamarás e. m. gondnok és az egyházmegyének tanácsbírái és egyéb lelkes vezetői, köztük kiváló módon Bónis Elemér földbirtokos egyházkerületi tanácsbíró, aki az esperessel és e. m. gondnokkal együtt a püspököt hivatalos utjában végigkísérte.

Suiyok István püspök, éveit ellenére is, mindenütt fiatalos lelkesedéssel hirdette az ígét és állotta egy ilyen körutazásnak letagadhatatlan fáradsáimait, sőt léleken a látottak és tapasztaltak nyomán bizonyára fölüldülve érkezett vissza dr Szemethy Géza e. ker. titkárral, ki őt utjában elkísérte.

Hazahozta magával ennek a rózsanyilásos püspöki körutnak sok kedves emlékét s azok közt Fráter Tibor gálospetri-i földbirtokos nejének különösen

gyönyörű rózsacsokrát, melynek csodás rózsáiból az azt nyújtó megbecsülő tiszteletnek és szeretetnek minden hervadhatatlan szépsége kiragygott.

(Reformátusok Lapja.)

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

N őszövségnek: a harmonium megjavítására egy özvegy asszony 300 Lei.

Szegényeknek: Egy gimnázista fiu virágok helyett 40 Lei.

Egyháznak: Szénásy Gyula felgyógyulása alkalmából 500 Lei.

UJVÁROSON:

Úrasztalára: Pozsonyi Erzsébet 100 Lei

VELENCÉN:

Szegény gyermekek tankönyvére: Rollinger Vilmosné 50 Lei.

RÉTEN:

Orgonára: Kudor János 200 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Szilvássy István borbély perselye 63, Tivadar Józsefné (1932 február 2. megváltása címén) 30 Lei, Kiss Antalné 4 kgr. földieper.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Körner József,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor és az Össi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor, valamint a Külvároson este 7 órakor Varga Gedeon,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Református Leánygimnáziumunk június 12 én vasárnap tartotta évzáró ünnepélyét. Délelőtt alkalmi istentiszteleten vettek részt leánytanulóink, melyen az egyházi beszédet Csernák Béla lelkész, az ig-tanács elnöke tartotta. Délután fél 7 órai kezdettel ment végbe szép közönség jelenlétében az évzáró ünnepély a díszteremben. A nemzeti himnusz eléneklése után Karácsonyiné G. Erzsébet tartotta évet bezáró beszédét, melyben mély megfigyeléssel mutatta fel a mai sok ferdeséget mutató családi és társadalmi nevelés mellett az iskolai nevelés áldásosan helyes irányát s lényegét. Majd a növendékek ügyesen adtak elő egy zenés tornagyakorlatot, „Jancsi és Juliska” c. daljátékot és „Csak kecsesen” c. vígjátékot, valamint egy rövid francianyelvű iskolai jelenetet, s harmonium kísérettel két összhangzatos magyar népdalt. Ünnepély után a megjelent szülők és érdeklődők a rajz és

kézimunkakiállítást tekintették meg s a látottak és tapasztaltak felett érzett megnyugvással tértek vissza otthonukba. A szegény tanulók segélyezésére nyújtott önkéntes adományokért hálás köszönetét fejezi ki az Igazgatóság.

A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület püspökfürdői kirándulása szép sikerrel folyt le e hó 15 én. A kora reggel hullott langyos eső megszűnt, mire a kirándulók a fürdőbe érkeztek s egész nap szélcsendes, meleg idő uralkodott. A kirándulók délelőtt 10 órakor az erdő egy kedves térségén istentiszteletre gyűltek össze, amelyet Varga Gedeon vall. tan. lelkész végzett. A felzendülő zsoltár a fürdőben üdülő református vendégeket is a gyülekezési helyre hívogatta. Fürdőzés, ebédelés után a hullámfürdő mögötti nagy réten rögtönzött konferencián Csernák Béla lelkész a test ápolásának kérdéséről szólott Isten igéjének világosságánál. Estefelé az árvaházi növendékek rendeztek szavaló, kötéshuzó, szabadfutó, zsákbanfutó versenyt a közönség szórakoztatására, amelynek soraiban a vidéki fürdőző vendégeket is ott láttuk. A kedves kirándulás azzal az óhajttal zárult, hogy az egyesület a nyár folyamán ismétlje meg azt.

Jótekonycélú kulturoladást tartanak a velencei biblikörök a Tokaji-telepen (Patócs Sándor atyánkfia udvarán) folyó hó 19-én délután 5 órakor a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja az ujvárosi énekkar kebelében működő zenekar. 2. Megnyitó beszéd: Kiss Károly. 3. „Villásyné villája”. Vigjáték. Előadják: Burger Vilma, Zöldi Böske, Hatvani Jolán, Kincses Rózi, Sólyom Eszti, Burger Irén, Németh Mária, Nagy Terus, Balogh Etus, Jakab Rózi, Molnár Rózi, Schittenhelm Rózi, Papp Rózi biblikör lányok s Nagy Zoltán énekkari tag. 4. „A narancs”. Parasztkomédia. Előadják: Zöldi Böske, Kutassy Lajos, Jakab Rózi, Balogh Etus, Schittenhelm Guszti, Pakó N., Fehér János. 6. Magyar dalok: Az ujvárosi zenekar, Műsor megváltás kötelező (felnőtteknek 10, gyermekeknek 5 Lei). A jövedelem a Tokaji-telepi imaház vételárának törlesztésére fog fordíttatni. Alkalmatlan idő esetén az előadás e hó 26-án fog megtartatni.

Réti imaházunk udvarán (rossz idő esetén a kulturteremben) vasárnap délután 5 órakor gyermekistentiszteletet tartunk, melyen a szavaló, aranymondás és énekversenyen első díjat nyert vasárnapi iskolás gyermekek szerepelnek.

A gettingeni [Svájc] siketnémák intézetének 1931—32. évi jelentését megkaptuk, s abból olvassuk, hogy míg az előző évben 1959 fk. volt a deficit, addig a most lezárt esztendő hiánya 2182 svájci frank, de mint a kegyes adakozók a tavalyi deficitet egy-kettőre összeadták, úgy ez emberbaráti intézmény vezetői most sem riadtak meg a hiány láttára, hanem jó reménységgel várják az idén is az adományokat. Intézményeink legszilárdabb biztosítékai nem a tőkepénz, amely devalválódik, elértéktelenedik,

hanem a keresztyén ember jószívűsége, amely épen a szegénységben dicsőül gazdagsággá!

Ifjúsági nyári konferenciák. A kék Adria partján, a Dalmát tengerpart legszebb ölében lesz ezen a nyáron is a szerb-magyar keresztyén ifjúsági üdülő konferencia-tábor augusztus 1—15-ig. — **Földmives ifjúsági konferencia** lesz augusztus 25—28 ig Berettyóújfaluban földmives ifjaink részére. — **Nemzetközi ifjúsági tábor Lengyelországban.** A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Világszövetsége augusztus 13—20. között a lengyel KIE pompásan felszerelt mzanadolnai táborában nemzetközi konferenciát rendez, melyre a magyar KIE a bibliás ifjúsági mozgalmak képviselőiből delegációt küld ki. — **Mikor lesznek a KIE konferenciák?** A balatonszárszói Ifjúsági táborban 3 konferenciát rendeznek a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek. Serdült fiuk számára augusztus 8—12. 16 évtől felfelé augusztus 13—17-ig lesz konferencia barátságos atlétikai mérkőzéssel. A KIE vezetők gyűlése ugyancsak Balatonszárszón lesz augusztus 17—21. között. Bővebb felvilágosítást ad a KIE Szövetség, Budapest, VIII., Horánszky-utca 26.

Magyarországon 1932-ben tartják meg a világ cserkészei nagygyűlésüket. Ez alkalomból a magyar rendezőség körlevélben szőlította fel a nagygyűlésre készülő csapatokat, hogy jelentsék be tagjaiknak nyelvismereteit. A beérkezett jelentésekből kiltűnt, hogy a magyar cserkész-fiuk: német, angol, francia, olasz, holland, orosz, lengyel, flamand, horvát, szerb, román, cseh, tót, finn, török, svéd, norvég, dán, arab, bolgár és spanyol, tehát összesen 21 nyelven beszélnek tökéletesen és az érkező vendégeket saját nyelvükön tudják majd fogadni.

Bélyeggyűjtők figyelmébe. A Teleki utca 31. sz. Ref. Ifjúsági Otthon olvasótermében e hó 26-án délután 4 órakor a bélyeggyűjtők egyesülete alakul meg, amelyre minden bélyeggyűjtőt szeretettel meghívunk. A megbeszélés a bélyeggyűjtés országos megszervezésére vonatkozik. Ugyancsak felkérjük olvasóinkat, hogy elhasznált régi és új bélyegeket gyűjtsék össze és juttassák el az újvárosi ref. lelkészi hivatalhoz. A jövedelem az Otthon céljait szolgálja. Bélyeggyűjtőknek bizonyos mennyiségű idegen külföldi bélyeg áll már most rendelkezésére.

A külmiszió segélyezésére bélyegeket adományoztak többen az olasz-i lelkészi hivatal útján. A nagymennyiségű adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

A debreceni egyetem pünkösztör fölavatott új épületének diszudvarán 14 olyan férfunak a nevével kőbe, akik a debreceni Kollégium szellemi légköréhez tartoznak, mint tanítványok, vagy részben mint tanárok. Az egyetemi tanács a kultuszminiszter engedelye alapján már meg is határozta a neveket: Debreceni Ember Pál, Maróthy György, Halvani István, Veszprémy István, Kövy Sándor, Diószegi Sámuel, Fazekas Mihály, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Fe-

renc, Arany János, Imre Sándor, Lugossy József, Révész Imre, Hőgyes Endre. Ez a 14 név az új egyetemi épületen a debreceni tudományos élet többszázados voltát fogja hirdetni.

Kiásták Nabukodonozor palotáját. A hatalmas ókori király palotáját kiásták. Kb. 48,000 négyzetméter területen fekszik a hatalmas palota, mely vastag és magas fallal volt körülvéve. Öt nagy udvarból körülvéve feküdt a középudvar, melyben a tulajdonképeni trónterem volt. Hossza kb. 55 méter, szélessége pedig 7,5 méter lehetett. Falai allegorikus képekkel díszítve. Ime, mivé lesz minden emberi dicsőség. Hogy eltemeti a homok! Így lesz minden emberi nagysággal.

A pápa Lux veritas c. karácsonyi enclikájában megemlékezik 451-ben tartott efézusi zsinatról és felhívja a protestánsokat és a keleti orthodox egyházakat a római egyházhoz való visszatérésre. A naplók híradása szerint az orthodox egyházban meg is lenne a hajlandóság, hogy egyesüljön a római egyházzal, ha a pápa megelégszik azzal, hogy formális és tiszteletbeli feje legyen az orthodox egyháznak. A protestáns egyházak ennyire sem mehetnek el, mert csak a Krisztust ismerik el fejüknek és Uruknek.

Szájába vett egy szalmaszálat és meghalt tőle Kiszely János szarvasi gazda még a múlt nyáron szalmaszálat vett a szájába, amitől sugárgombának nevezett ritka betegséget kapta meg. A betegség lassan elterjedt egész belsejében. Klinikán is megvizsgálták, azonban nem lehetett segíteni rajta, mert a betegség orvosságát nem ismerik. Kiszely hosszas szenvedés után meghalt. Állítólag ő a második, aki Magyarországon belepusztult a sugárgombabetegségbe.

Egy gyermekabát, egy leányszveter és egy napernyő az olasz-i elemi iskolában maradt. Igazolt tulajdonosa átveheti az iskolaszolgánál.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I-ő osztályu kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ő osztályu tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A példa nevelő hatása.

A nagyváradai református leánygimnázium 1932. június 12-én tartott évvégi ünnepélyén elmondotta:
Karácsonyiné Gálbory Erzsébet igazgatónő.

Ma, amikor mindenki a társadalmi és gazdasági élet kríziséről beszél, ma, amikor mindenkit a megélhetés nehéz gondja ver békóba, talán nem lesz célszerűtlen, ha néhány pillanatig azzal is foglalkozunk, hogy megkeressük azt az okot, amely ezt a társadalmi és gazdasági leromlást létrehozta.

Mindenki előtt világos, hogy okozat ok nélkül nincs. Mi az oka tehát a mai válságnak és ki vagy mi okozta azt? Egyszerű rá a felelet, maga az ember, akinek földi léte lehet mennyország vagy pokol aszerint, amint azt magának megalkotta. Az alkotó ember pedig mindig olyan, amilyenné nevelték és ezért a gyermek-nevelése sokkal fontosabb, sokkal nagyobb dolog, mint ez az egész mai gazdasági és társadalmi válság.

Mi a jelenben élő emberek, akik e leromlott társadalmi viszonyok között vergődünk, a jelen nyomoruságát teljes sikerrel meg nem változtathatjuk, a reformálás nagy munkája az utánunk jövő nemzedékre vár. Nem lehet tehát senki előtt sem közömbös, hogy milyen a jövő nemzedék, azaz a ma gyermekének nevelése.

A nevelés művészi munkája a család, az iskola és a társadalom között oszlik meg. Igen természetes dolog, hogy e három nevelési tényező nem dolgozik egyforma eszközökkel, mert a család és a társadalom példájával hat a gyermek érintetlen, tiszta felületű lelkére, míg az iskola az ismeretek nyújtásával segít a gyermek faragatlan, márványtömb lelkét ember-szoborrá faragni. Ha e két faktort: a példát és az oktatást összehasonlítjuk és azokat eredményeiben vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a példa a közmondásnak megfelelően: „ragadós”. Ez nyomja rá a bélyeget legjobban a fejlődő emberre, a szülő példaadása, hogy a ma kifejezésével éljek: „márkázza” a jövő emberét.

Az iskola hatása és példája csak órákra terjed, míg a családé, annak közvetlen légköre, egész nap, még a késő éjjeli órákban is érezteti hatását. Ebből az erős és közvetlen hatásból magyarázható, hogy az

iskola a legjobb tudásával, a legnagyobb igyekezetével sem tud színeiben oly változatos és maradandó nyomot hagyni a gyermek lelkében, mint a család, mert az ismeretnyújtás elvontabb, mint a példaadás, a tanítót — pedig bármily szimpatikus és közvetlen is legyen — a vérségi kötelék nem kapcsolja a tanítványokhoz.

Arisztoteles, a klasszikus görög világ nagy bölcselője és nevelője, akinek nem kisebb tanítványa volt, mint Nagy Sándor, a macedónok világhódító uralkodója, a példaadás nevelőhatásáról elmélkedve azt mondja: az ember olyan teremtmény, amely az utánzást szereti!

A felnőttek cselekedeteit utánozza a gyermek természeténél fogva. A gyermek közvetlen környezetének, a családnak példája serkenti cselekedetre. Hogy mennyire a család befolyásának hatása alatt áll a gyermek, azt legjobban a történelem, az emberiség életének, törekvéseinek tükré igazolja.

Még nem is olyan régen azt láttuk, hogy a fiú nem akart más lenni, mint az apja, nemcsak annak foglalkozását, hanem társadalmi szerepkörét is átvenni törekedett, míg a leány magát az anyja képére igyekezett formálni. Miután a nemzet családokból épül fel, az előző nemzedék, tehát e felnevelő családok életfelfogása lesz a jövő nemzedék példaképe. Ne menjünk tovább, csak a német birodalomba, melynek lakói előtt az ő példakép, a germán katonás fegyelmezettsége és mindenenváló győzniakarása állott. Ez segítette át a németiséget minden küzdelmén és tette éltrevaló nemzeté. Avagy Angolország nem a kalmár őseinek példáját követve lett Európa első kereskedő állama?

A jó vagy rossz példa építő és romboló hatását minden nemzet történetében megtaláljuk.

A társadalom felső osztályai példaként állanak a felfele törekvő alsóbb rétegek előtt. Ez a magyarázata annak, hogy a társadalom minden megmozdulása felülről ered. Ha azonban a példa, melyet a képzetesebb osztályok képviselnek, nem felel meg a természetszabta követelményeknek, a társadalmi osztályok összeütközése elkerülhetetlen, mert a természet törvényei, ha nem is mindig öntudatosan, de erősebben élnek a kultúrától távolabbálló tömegekben.

Igaz, hogy a példa hatása az emberi élet első fokán, tehát a gyermekkorban a legintenzívebb, de midőn a gyermek ifjúvá serdül s bíráló képessége és önuralma már kifejlődött, az előtte álló példát már kritika tárgyává teszi s aszerint követi vagy mellőzi azt, amint az terveinek megvalósításában előbbrevízi vagy hátráltatja. Tehát még a felnőtt ember sem ment a példa utánzásától. A gyermekkor magunk előtt látott tettek követése annyira sajátunkká, annyira önünké válik, hogy az egész életünkben, minden elhatározásunkra irányadó lesz!

Ha már most az otthonnak ilyen, az egész életre döntő hatással vannak, nem lehet egyetlen szülő sem lényegtelen, hogy a gyermek maga körül csak azt lássa és hallja, ami lelkét nemes és nagyszerű eszmékkel tölti meg. Nem kell azt hinni, hogy a gyermek nem vette ezt vagy azt a botlást észre, sőt, állíthatom, hogy olyan erős megfigyelésre, amelyre a gyermek képes, egy felnőtt sem vállalkozhatik. Lehet, hogy az első alkalommal még nem vált a látott példa hatásossá, de ez nem azt jelenti, hogy azt nem figyelte meg, mert a következő alkalommal már maga is csinálja. Figyeljük meg a gyermeket, a fejlődés első szakában 1-2 éves korában már mindenik szüleit utánozza. Láttam igen kedves képet, ahol a kis leány játékbábuit becézi s megfigyeltem egy másikat, amikor a két éves baby a tükör előtt ruzsoszta magát.

De nemcsak a családi tűzhely formálja gyermeket, hanem annak a társaságnak a példája is, amelyet maga körül lát, a kis társainak cselekedete, amely szinte észrevétlen, játékközben hat rá. Nem lehet tehát a szülő előtt az sem közömbös, hogy kikkel barátkozik a gyermeke. Azt hiszem, hogy a kis barátok példájának erős hatását már igen sok szülő tapasztalta a gyermekén.

Sok évi tapasztalatom és a pedagógusokkal folytatott megbeszéléseim alapján állíthatom, hogy a szülőház hatásának összessége, a levegő, melyet a

családiház falai között a gyermek magába szív, rányomja a felnőtt emberre is, annak sajátos erkölcsi és kedélyi bélyegét, olyannyira, hogy maga az oktatás anyaga is, melyet az az iskola nyújtott az ifjunak, mindég az otthon szellemében, más és más színezettel, a család belső élete, példája és felfogása szerint vált öntudos ismeretté. A színek és formák, melyek a család belső életének hatása alatt a gyermek lelkébe beidegződtek és jellemét akár jó, akár rossz értelemben kialakították, mindvégig vezetik az embert későbbi cselekedeteiben, bármely éghajlat, bármely befolyás alá kerüljön is.

Ha tehát a jelenlegi rettenetes helyzetet meg akarjuk változtatni, a mi példánkon keresztül neveljük gyermekeinket jellemes emberekké. Óvakodjunk minden olyan cselekedettől, mely a gyermek lelkében oly képzetet alkot, amely eltérítheti az egyenes utról. Szem előtt kellene tartani állandóan életünk egyedül és fő célját, hogy az utánunk jövő nemzedéknek mi tartozunk egyengetni az utját egy jobb és tökéletesebb élethez.

Ne felejtjük el, hogy egy elhamarkodott cselekedet, egy idegesen kimondott szó, a gyermek egész jövőndő életét színezheti!

Minden szülő, minden nevelő előtt világító fáklyaként kellene álljon egy kiváló pedagógusnak az a mondása, hogy a gyermek boldog vagy boldogtalan életéért, mi nevelők vagyunk felelősek, úgy ezen, mint a tulvilágon.

Ha majd mindannyian így gondolkozunk és ilyen szellemben is élünk, ha a gyermek nem lát sem maga mellett, sem maga körül mást, mint olyan cselekedetet, amelynek egyedüli eredője a krisztusi szeretet, akkor már a jövő nemzedéknek nem kell társadalmi és gazdasági problémák megoldásában legjobb tehetségét elforgácsolni, hanem haladhat azon az uton, amelyet Jézus eléje szabott az evangéliumban: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyel Atyátok tökéletes!”

Istennek nincs szüksége hazugságra.

A nagy francia forradalom idején, amikor a királyt is, sok száz előkelő emberrel együtt kivégezték, nemcsak a királyságot törölte el a francia nép, hanem minden vallást is megakart szüntetni. A templomokat kifosztogatták, lerombolták. Bayonne város szépen épült, pompás székesegyházát, gyönyörű festett ablakaival és művészi tölgyfadarabjaival, lóistállónak rendezték be.

Sok embernek menekülni kellett, hogy életét menthesse. Többek között egy Peillon nevű derék tanító is, aki komoly hitéről és tudományáról egyaránt híres volt a vidéken, menekülni kényszerült. Barátjával együtt minden baj nélkül elhagyták Bayonnet és egy kis faluba értek. Ajánlólevelük volt a falu korcsmárosához. A levélben arra kérte egy barátja a korcsmáros, hogy „a Krisztus szerelméért” segítse elő ezeknek a szegény bujdosóknak a menekülést.

A gazda meg is tett mindent, ami rajta állt. Jó vacsorát készített vendégeinek és meleg szobával várta őket éjszakára. De még jóformán meg se va-

csoráztak, mikor távoli lódobogás hangja riasztotta fel őket. A leszálló sötétségben is látni lehetett a nyitott ajtón át az országuton egy csapat lovaskatonát, akik a falu felé gyors ügetéssel közeledtek.

A szobának egy benyuló sarkában volt egy ropant nagy ágy, amelyet még ma is látni Franciaországban a falusi vendéglőkben. Peillon urnak barátjának már csak annyi ideje volt, hogy elbujtjak ennek az ágynak a függönyel mögé. A vendéglős suttogva szólott utánuk:

— Ha keresni fogják önöket, azt mondom majd, hogy itt voltak, de tovább is mentek, miután megvacsoráztak.

— Igen, igen, ez egészen jó lesz — nyögte Peillon ur társa az ágy alól, ahol igen kényelmetlen helye volt.

— Nem, nem, ez nem lesz jó — tiltakozott a tanító, szintén kidugva fejét az ágy alól. — Hallgasson rám, kedves barátom. Ha megkérdezik, hogy hol vagyunk, mondja csak egészen pontosan az igazságot, mondja, hogy itt vagyunk az ágy alatt. Ha mást mond, akkor én kijövök és kiszolgáltatom magam nekik.

Előfizetési felhívás.

A Református Híradó egy küzdelmes félévet zár le a mai számmal. Tizenegy éven át zavartalanul jelenhetett meg; ez évben azonban eddig már két szombaton nem kopoghatott be előfizetőinkhez, mert az előfizetések elmaradása következtében a kladóhivatal nem tudta fedezni a nyomdai költségeket. Lapunk egyes barátai és némely egyesületek adományokkal segítettek a Híradót. A Lorántffy Zsuzsanna Egylet, az Olasz-i Nőszövetség nagyobb adományai mellett segítséget küldött az Ujvárosi Nőszövetség is; a Ref. Kőr ifjúsága s az olasz-i cselédleányok pedig műsoros előadásaiak jövedelmét adták át a pénztárnak. Reméljük, hogy egyházunk többi belmissziói alakulatai sem feledkeznek meg a Híradóról, amelynek fennmaradása nekik is érdekük. De kérjük előfizetőinket is, hogy ha utólagosan is, a díjakat kiegyenlíteni igyekezzenek, hogy a lap ne legyen kénytelen szünetelni. Adományokat, előfizetési díjakat elfogadnak az egyháziak, az egyházi adóhivatal (Nagy Sándor-utca 14) és az olasz-i lelkész hivatal.

ALDOZATKÉSZSÉG.**A) Egyházi célokra:****OLASZIBAN:**

Nőszövetségi célokra: a Nőszövetség egy tagja 200 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Kós Gyuláné 50, K. Nagy Lajos 50 Lei.

Tokaji-telepi Imaház vételárához: felülfizetés a június 19-iki vallásos délután alkalmával Nagy Istvánné 50, Rollinger Vilmosné 20 Lei.

RÉTEN:

Az utolsó 48 as honvédnek Gesztli Mihály-nak: özv. Szllágyi Lajosné 100 Leit.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Eközben a csapat odaért és néhány katona be lépett a házba.

— Halló! Polgártárs! — kiáltotta az őrmester — egy szökevényt nyomom követtünk egész ideig. Mond meg, hogy hol van, mert itt kell lennie a házban. Mély hallgatás.

— Ha nem felelsz, majd megismered a pus-káinkat — fenyegetőzött az ember.

A szegény vendég lős halálsápadt lett és hallgatott.

— Látom, hogy itt vacsoráztak — dörgött az őrmester — hisz még most is itt a maradék. Hát ha nem akarsz rosszul járni, azonnal mondd meg, hogy hol vannak!

— Ott az ágy alatt — szólt a korcsmáros remegve.

— Mit? Bolonddád akarsz tartani? — dühöngött az őrmester — hogy azok időt nyerjenek és elmene küljenek? Ide emberek! Kettő föl az emeletre, a többi az istállóba! Fogjuk el a patkányokat!

A katonák futkostak össze-vissza az egész ház-

H I R E K**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Eszenyei Béla teológus.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor, délután 3 órakor, az Óssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor, valamint a Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly.

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Szűcs János teológus szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Izrael Egyiptomból menekülése. II. Mózes 14, 19—31.

Kedd: Mózes dicső éneke. II. Mózes 15, 1—13. Szerda: A keserű víz megédesítettik. II. Mózes 15, 22—26. Csütörtök: A bujdosó nép tápláltatása. II. Mózes 16, 1—15. Péntek: A kősziklából víz ered. II. Mózes 17, 1—7. Szombat: A törvény ki- jelentése. II. Mózes 20, 1—21.

A ref. ifj. Otthon udvarán, Teleki-u. 31. sz. alatt, e hó 26 án, vasárnap este kilenc órai kezdettel nagyszabású műsoros estélyt rendez az Ifjúság, melyre mindenkit szeretettel meghívunk. Kitűnő büffé áll a vendégek rendelkezésére. Beléptidj nincs. Önkéntes adományokat az Otthon tornafelszerelésre köszönettel fogadunk. Műsor: 1. Népdalegyveleg. 2. A tánc eredete: Sass Kálmán. 3. Szaval: Balla Bandi. 4. Énekszóló: Nagy Sándor. 5. Föld és népe. (Humoros) Kerekes Sándor. 6. Dialog: Kérvény, előadják: Nagy Sándor, Borsi Károly. 7. Hegedűszóló: Körner J. 8. Szindarab. Tündérek szigete. Tutsek Annától. Előadják: Földesi Ilona, Székely Etus, Székely Mária, Szilágyi Magda, Lerchner Magda, Kerekes Irén, Házi Margit, Kovács Margit, Szabó Irma, Nagy Károly. 9. Hegedűszóló Lindsoy-tól: „Poranek”. Előadja: Fleischer I. 10. Dialog: A sab. Előadják: Paragh I., Soós A. 11. Szaval: Balogh Péter. 12. Tornagyakorlatok: bemutatja az ifj. tornacsapat.

ban, de senkit sem találtak, csak az istállóban két fáradt lovat.

— Még nem lehetnek messze, talán a kertben bujkálnak. Előre! — vezényelt az őrmester.

— Téged meg szeretnék agyonlőni — szólt a vendég lőshöz — amiért ilyen szemtelenül be akartál csapni.

— De nézzünk hát az ágy alá is, őrmester ur! — szólt az egyik katona. Az őrmester azonban nem engedte.

— Eh, mit? Ostobaság! Hogy még kinevessen bennünket a gazfickó? Nem, nem csak gyorsan előre! Mikor a katonák eltávoztak, Pellion ur kimászott rejtekhelyéről és így szólt a korcsmároshoz:

— Jegyezze meg ezt jól, kedves barátom: Isten az ő szándékait meg tudja valósítani nélkülünk is és nincs szüksége arra, hogy mi hazugságainkkal segítsünk neki.

Egy órával később a tanító és barátja elhagyták a falut és a spanyol határ felé kerestek biztosabb menedéket.

(Keresztyén Család.)

Közös istentiszteletet tartanak a réti és száldobágyi Nőszövetségek vasárnap délután 6 órakor a Hegyen (Csete Imre szőlőjében, száldobágyi határ). Imádkozik: Gyökössy József lelkész, predikál: dr Szabó Lajos.

Segédlelkészi kinevezés. Püspök ur Szabó Pál végzett theológust, jun. 20-iki joghatállyal dr Szabó Lajos lelkész mellé, a réti paróchiális körbe, segédlelkésznek kinevezte.

Velencei bibliaköreink az ujjvárosi énekkar kebelében működő zenekar közreműködésével f. hó 19-én jól sikerült kulturadélután rendezett a Tokajtelepen Patócs Sándor atyánkfia udvarán, mely azonkívül, hogy egy kellemesen eltöltött délután emlékével gazdagította a megjelenteket, hisszük, hogy a testvéri összetartozandóság érzetét s az egyház, mint szétosztottan élő gyermekeiről is gondoskodó lelki édesanya iránti szeretetet is erősítette a hívekben. Ugy a vendéglátó házigazdának, mint az előadónak, s az estély sikere érdekében bármiképen közreműködőknek ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség. A 721 lei tiszta jövedelem a Tokajtelepi imaház vételárának törlesztésére fordított.

A Ref. Otthon Ifjúsága e hó 19—20-án nagyszabású kirándulást rendezett a híres meziádi barlanghoz. A több mint 100 tagú kiránduló társaságot szombat estére a belényesi ref. hívek látták vendégül igaz magyaros vendégszeretettel. Egyesületünk kiránduló tagjai szombat este szépen sikerült templomi vallásos ünnepélyt rendeztek. Bibliát magyarázott: Sass Kálmán; előadást tartott: Papp Lajos író; hegedűszóliót játszott orgonakísérettel: Széles Kálmán és a helybeli r. kath. tanító; énekelt: Szekernyés Rózsika; szavaltak: Szabó Ilonka, Földesi Ilonka, Torday Ica, Kerekes Sándor és két énekszámmal az ujjvárosi ifj. leányénekkar. Hálás köszönettel tartozunk Jakab Viktor nagytiszteletű urnak, a nagytiszteletű asszonynak és családjának, valamint a helybeli, egyházát, fáját buzgón szerető agilis egyházközpontoknak, Antal Béla urnak és feleségének és az egész vendégszerető gyülekezetnek. Egy-egy ilyen testvéri találkozásnak megbecsülhetetlen értéke és jelentősége van mind a mi, mind a helybeliek számára, különösen olyan vidéken, mint Belényes. Julius 3-án, vasárnap a bájos Solyomkő vidékére rendez egyesületünk társas-kirándulást 40 leies részvételi díjjal, amikor is vasárnap este az utban eső Élesden gondolja a templomi ünnepélyt megismételni.

A margittai ref. nőszövetség f. hó 19-én az egész vasárnapot betöltő, nagyon szép vallásos ünnepélyt rendezett. Délelőtt Szabó Géza, máramaroszligetű ref. s. lelkész prédikált a gyülekezetnek. A délutáni ünnepélyt Szabó Géza gyönyörű imája után, Balogh Ferenc margittai ref. lelkész nyitotta meg. A nőszövetségeknek és az ifjúsági vallásos alakulatoknak azt a támogató munkáját méltatta, melyet az egyház hivatalos kormányzására rendelt szervezet

mellett kifejtének. Szabó Géza pedig Máté evang. 5. r. 13—16. versei alapján a nőszövetségek hivatásáról beszélt s vigasztalást, erőt adott a világ gazdasági bajai alatt roskadozó embereknek. Két kiváló, művészi tehetségű nővér: Tamáss Margit és Mária szaválata adott változatosságot a műsornak. Előbbi Tompa Mihálynak Világlátó, utóbbi pedig Molnár Zoltánnak Pro Rege Christo c. költeményét oly képességekkel szaválta el, mely érzésben magával ragadta a gyülekezetet. A ref. nőszövetség énekkara, melynek Margittán igen jó híre van, Bod Lajos orgonakísérettel két vallásos énekkel emelte az áhitatot. Zárólmádságával Bajnóczy Margit boldog, szerető módon öntötte el a lelkek mélyét. A XC. zsoltár 1. versének eléneklése után a hívek serege maradandó jó érzésekkel ösznölt ki az ősi templomból, a nőszövetség gondozása alatt álló templomkertben csoportokban gratulálva a lelkészeknek, a szereplőknek és Horváth Péterné nőszövetségi elnöknek, akinek kitartó, fáradalmat nem ismerő munkássága tartja össze a 375 tagú margittai ref. nőszövetséget és a 80 tagú leánybiblikört.

Bélyeggyűjtők figyelmébe! A Teleki-u. 31. sz. Ref. Ifj. Otthon olvasótermében e hó 26-án délután 4 órakor a bélyeggyűjtők egyesülete alakul meg, amelyre minden bélyeggyűjtőt szeretettel meghívunk. A megbeszélés a bélyeggyűjtés országos megszervezésére vonatkozik. Ugyancsak felkérjük olvasóinkat, hogy elhasznált régi és új bélyegeiket gyűjtsék össze és juttassák el az ujjvárosi ref. lelkészi hivatalhoz. A jövedelem az Otthon céljait fogja szolgálni. A bélyeggyűjtőknek rövid időn belül nagy mennyiségű idegen külföldi bélyeg áll rendelkezésére.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I-ső osztályú kádifürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ső osztályú tükkörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükkörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Tájékoztató a nagyváradai református leánynevelő-intézetbe való felvételhez.

A leánynevelő-intézet a református leánygimnáziumi igazgatótanács fennhatósága alatt áll s célja a református vallású középiskolai leánygyermekeknek rendeltetésükhöz illő nevelést és otthont nyújtani. A nevelő intézet nagy gondot fordít a vallás erkölcsi nevelésre s e végből a növendékek mindig részt vesznek a vasárnapi istentiszteleten (a templom télen fűtve), a nyári félévben a hétköznap esti istentiszteleteken is megjelennek. Étkezés előtt és után, valamint este közösen imádkoznak, bibliaolvasással és zsoltárecskeléssel fejezik be a napi munkájukat. Az intézet szellemi és anyagi vezetését Karácsonyiné Gálbory Erzsébet igazgatónő látja el, a gyermekeknek tanulmányaikban a bentlakó tanárnők segítségét nyújtanak. Az intézet orvosa dr. Szőke Ferenc belgyógyász és gyermekorvos, a Tüdőszanatórium titkára és igazgató-főorvos helyettese.

A test egészséges fejlődését az izletes és bőséges táplálkozás mellett előmozdítják a séták és az intézet fásított udvarán a közös játékok. A növendékek naponta ötszöri étkezésben részesülnek. Reggeli és uzsonnára kávé. Ebéd: leves, főzelék sülttel, tészta. Vacsora: sült kóritéssel.

Az első buzavetés.

Valamikor réges-régen sok-sok ezer évvel ezelőtt, a gyerekek és a nagyok egészen másképpen életek, mint ma.

A tehének akkor még vadon tanyáztak és nem adtak tejet az embernek. Senkinek sem volt tehencsordája, meg istállója. Még gabonát se tudtak termelni. A gyerekeknek előbb össze kellett keresgélni az erdőben, a mezőkön a bogyót, makkot, almát, körtét, gyökereket és csak aztán csilapíthatták éhségüket.

Vajjon ki természetelt először itt a földön búzát?

Senki sem tudja biztosan, hogy miképpen volt, de azért elmondom, hogyan képzelem én az első buzavetés történetét.

Sok ezer évvel ezelőtt egy csapat ember a hegy oldalán lakott egy nagy barlangban. Onnét mentek a férfiak és legények naponta medvékre és nyulakra vadászni, az asszonyok és lányok pedig bogyókat, gyümölcsöket és magvakat kerestek. A kalászkok is vadon nőttek szanaszét. Egyszer, amint az asszony-

Az internátus helyisége hálóterem, mosdó, tanuló szobákból, ebédlőből és zongorasobákból áll. Valamennyi szép, világos, szellős helyiség. Van külön betegszobája a könnyű betegek részére és különálló épületben az esetleg ragályos betegek részére.

Az intézetbe azon növendékek vétetnek fel, akik a nagyváradai középiskolákban végzik tanulmányaikat. Intézetünk a szülők kívánságára gondoskodik külön díjazás mellett, hogy növendékei zenei és nyelvi oktatásban részesüljenek.

Felvételhez szükségesek a következő okmányok:

1. Születési bizonyítvány. 2. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a növendék egészséges. 3. Lelkeszi ajánlólevél.

Fizetendő díjak egész évre: Internátus fentartási díj 250 Lei. Élelmezési díj 550 Lei. Orvos és fürdés 50 Lei. Könyvtár, hangszerhasználat, mosás 50 Lei. Minden növendék tartozik 200 Leit letenni esetleges gyógyszer és postaköltségek fedezésére. 100 kgr. kenyérliszt, 50 kgr. 0-ás liszt, 10 kgr. zsír, 50 kgr. burgonya, havonta 12 drb. tojás. E díjak negyedévenként előre fizetendők. Az internátusba való felvétel alkalmával minden szülő vagy gyám egy kötelező nyilatkozatot ír alá, melynek benyújtása alkalmával a díjak egyharmadát kifizeti, ami

népség az erdő szélén gyűjtögette a táplálékot, egy nagy medve rohant feléjük. Futott, ki merre látott. De egy lány megbotlott és úgy megütötte magát, hogy nem bír tovább szaladni.

A medve odajött, belekapott a kislány lábába és bizonyosan egészen szíjjelmarcangolta volna, de az asszonyok összeszedték bátorságukat, nekimentek a medvének és elűzték a hegyes botjakkal. Ezeket a hegyes botokat máskor arra használták, hogy gyökereket ássanak ki vagy utat törjenek a bozótban.

A kislánynak sohasem gyógyult meg egészen a lába. Nem mehetett a többiekkel gyümölcsöt és bogyót keresni és majdnem mindig a barlangban maradt.

De a barlang körül nem voltak olyan szép virágok, mint lent, pedig ezeket lldikó, a kis sánta lány, nagyon szerette. És mivel most csak nagyritkán mehetett le a völgybe a szép virágokhoz, hegyes botjával kiásta őket a földből, felvitte a hegyre és beültette a talajba, a barlang közelébe.

lldikónak így alkalmá nyílt a virágok növést, fejlődését megfigyelnie és egyszer csak az jutott eszébe, hogy kalászkokat is fog ültetni. Lement hát a

a felvételt befejezetté teszi. A tartásdíj az egész iskolai évre szól, abból levonás sem szünetidőre, sem más címen nem kérhető, hanem azt mindeki teljes egészében tartozik megfizetni.

Minden növendék annyi fehérneműt hoz magával, amennyit anyagi viszonyai megengednek, de szükséges 6 drb. nappali ing, 6 drb. hálójing, 6 drb. nadrág, 6 pár harisnya, 6 drb. törülköző, 24 drb. zsebkendő. 1 drb. fürdőlepedő, 2 drb. egyenkötő, 6 drb. egyengallér, 1 sötétkék szövet matrózruha és 1 fehér vászon matrózruha. Az egyenkötő alatt meglévő ruháit hordhatja a növendék. Legyen egy őszi-tavaszi és egy téli kabátja. Egyensapka viselése kötelező. Hozzon magával két pár cipőt, egy nyakkendőt és két drb. fejkendőt.

Továbbá hoznia kell ágyneműt: 1 drb. paplan, 2 drb. párna, matrac vagy derékalj, 3 rend ágyhuzat, 1 drb. 185×200 cm. méretű fehér ágyterítő, 1 drb. 12 személyes abrosz, 6 drb. asztalkendő, 2 drb. tányérkendő, 2 drb. pohártörő, evőeszközök, tányérok, csésze aljja, 2 drb. pohár, 1 drb. mosdótál. Egyéb szükségletek: tükördoboz, fésű, haj-, fog-, köröm-, ruha- és cipőkefe, varrőeszközök és egy jól záró lakat.

A növendék minden dolgát intézeti számmal látja el, melyet a felvétel alkalmával kap, a növendék minden dolgát leltárba írja, melyet 2 példányban kiállítva magával hoz.

Az internátus növendékei kéthetenként meglátogathatják a városban lakó rokonaikat, kiket a szülők az év elején az igazgatónőnek bejelentenek. A tanulók a nagy ünnepeket otthon töltik el.

Minden internátusi növendék, valamint ezeknek szülői és rokonai kötelesek az intézet házi szabályaihoz alkalmazkodni.

Az internátusba való felvételért és az internátusi segélyért a kérvények augusztus 15-ig küldendők be az igazgatósághoz. Oradea—Nagyvárad, Strada Prefecturii 1. szám.

völgybe, hegyes botjával kalászokat ásott ki és akkor látta életében először, hogy a gyökér végén éppen olyan kis mag van, mint amilyenek az érett kaláson sorjában ülnek. Azt gondolta hát, hogy csak ilyen magot kell a földbe helyezni és abból majd kalász nő. Így is cselekedett. Kis kertjében lyukakat ásott, buzamagvakat tett beléjük, befödte a lyukakat és várt, hogy eső áztassa és napsugár süsse a bevetett földet.

Nem is telt bele sok idő, kedves, kis hegyes zöld növénykékké bujtak ki a földből. És mikor a nap melegen sütött, megnőttek és ime egy kis buzaföld lett belőlük. Ez volt az első szántóföld, melyet emberi kéz vetett be. Mire a kalászok megértek, Ildikónak sok buzamagja volt és nem is volt többé szüksége, hogy a völgybe menjen magvakat keresni.

Mikor a többi asszony látta, hogy a sánta Ildikó könnyebben jut magvakhoz mint ők, követték a példáját. Ők is lyukat ástak, magvak hintettek beléjük, a többit pedig az esőre és a napfényre bízták. S valóban az ő szántóföldjükön is kibujtak a buzaszárak, a szárazon dus kalászok nőttek és most már nekik

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Ref. Híradónak: N. N. 20 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: a nőszövetség útján P. F. né 20 Lei.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Az új negyedév kezdetén kérjük előfizetőinket, hogy úgy a hátralékos, mint az esedékes díjakat kiegyenlíteni sziveskedjenek, miután a Híradó pénztára másként nem tudja kifizetni a nyomdai költségeket. Adományokat, előfizetési díjakat elfogadnak az egyháziak, az egyházi adóhivatal (Nagy Sándor-u. 14.) és az olasz i lelkészi hivatal.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Eszenyei Béla teológus.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor, délután 3 órakor, az Őssi telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor, valamint a Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor Szűcs János teológus.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Szabó Pál szolgálat.

Esteli órákon: Hétfő: Áron áldása. IV. Mózes közziklából. IV. Mózes 20, 2—13. Szerda: Az érc-kigyó. IV. Mózes, 21, 6—9. Csütörtök: Bálánn szózata. IV. Mózes 24, 15—17. Péntek: Mózes bucsuzása. V. Mózes 31, 1—3, 7—8. Szombat: Mózes halála. V. Mózes 34, 1—12.

se kellett oly gyakran a völgybe menni, magvakat gyűjteni.

Ildikót nagyon dicsérték a férfiak és a legények és hallgattak a szavára. Nem is hívták másképp, mint okos Ildikónak. Mindenki szerette őt, csak az asszonyok és leányok nem. Azok bizony irigykedtek, hogy mindenki tiszteli Ildikót.

Bosszantották is szegénykét, ahol csak tehettek. Kicsufolták, kigunyolták, hogy sánta és nem úgy hívták, hogy okos Ildikó, hanem úgy, hogy csuf Ildikó. Pedig nem volt csuf, hanem szép és viruló, mint kertjének a virágai. Azon sajnós, nem lehetett segíteni, hogy a medve harapása óta egyik lábára sántított.

Történt akkoriban, hogy a szomszéd hegyek barlanglakóinak királya elindult világgá, hogy fia számára feleséget keressen. Fiával barlangról-barlangra ment, hogy a vidék minden leányát megismerje és majd a legszebbnek, legokosabbnak a kezét a fia számára megkérje. De a királynak egyik hajadon se tetszett; szépek voltak ugyan, de mihielyt beszélt az ember velük, kisült, hogy nem okosak. Végre eljutott a király ahhoz a barlanghoz, amelyben Ildikó élt. Az

A második lelkészképeségi vizsgát kitűnő sikerrel tette le a héten a kolozsvári theol. fakultáson Molnár Károly olasz i. s. lelkész.

Uj tanárnő a református leánygimnáziumban. A román francia tanszékre az igazgatótanács Horváth Berta tanárnőt választotta meg, aki a román és francia nyelvekből a kolozsvári egyetemen kitüntetéssel most tette le tanári vizsgáját. Az új tanárnő református tanári család gyermeke; benn fog lakni az internátusban, hogy az intézet vallásos irányú nevelő munkájában tevékeny részt vegyen.

A középiskolai tanulók Bethlen Gábor Bibliaköre két jeles és buzgó tagjának szép előhaladásáról kaptunk hírt. Horváth Miklós, a nagyváradi jogakadémián egyhangú kitüntetéssel tette le a (licenzt) szakvizsgát. Sáhy László pedig a szegedi tud. egyetemen hasonló sikerrel a jog és áll. tudományi doktorátust. Őszintén osztozunk a két derék kiváltsági sorsban élő ifju örömeiben!

„Sasok” biharfüredi kirándulása. Az Ifj. Ker. Egyes.-hez tartozó „Sasok” turista csoportja folyó hó 10-én rendezte meg biharfüredi kirándulását. Részvételi díj 120 Lei, tagoknak 85 Lei. A kirándulásra jelentkezni, beiratkozni vagy felvilágosítást kérni lehet Gyenge István szakosztályvezetőnél minden este a Teleki-utcai Ref. Otthonban. Indulás reggel 4 órakor a Teleki utca 31. szám alól, visszaérkezés este 11—12 órakor.

A réti és száldobágyi nőszövetségek találkozója. Boruból derűre változó időben, vasárnap délután gyűltek össze a száldobágyi határban a réti és száldobágyi nőszövetségek egy szíves házigazda, Csete László szőlőjében. A hét munkája után, a hét gondjaiban kifáradt, borus homloku emberek kerestek derűt, megújulást és megfrissülést Isten ígéjében. Az Isten szabad ege alatt tartott vallásos délutánt, melyen a két helységről kb. 150-en vettek részt, Győ-

kőssy József száldobágyi lelkész nyitotta meg föl-emelő imájával. Móra Erzsébet a „Modern keresztyén női típusok”-ról tartott igen ügyes előadást és Magyar Vince mondott buzdító szavakat az ifjusághoz. Kiemelkedőbbá számok voltak Dézsy Ella, Lőkös Piroska, Fejős Lajos vasuti főtitkár, Szabó Géza, Bagdi Imre is szerepelt énekszámokkal az ifjusági vegyeskar. A hangulatos és kedves délutánt dr. Szabó Lajos lelkész szavai zárták be, ki az 100. zs. eme vigasztaló szavaival bocsátotta el a gondokban megfáradt és megterhelt s az Isten ígéjében új erőt nyert kicsiny seregek: „Hívj segítségül engem nyomoruságotnak idején és én megszabadítalak téged és te dicsőíteni fogsz engem!” A falu és a város határában bucsuzott el egymástól a hely és foglalkozásban különböző, de Isten félelmében megegyező serege Krisztusnak.

Az adakozó embernek a következő fajtáit figyelték meg: 1. A mérges adakozó. Ad, de csak azért, hogy hagyjanak neki békét és minél előbb lerázhassa magáról a kérést. 2. A könnyelmu adakozó. A mindenre és mindenkinél, anélkül, hogy a támogatott cél érdemességéről meggyőződést szerezne. 3. Az öletszerű adakozó. Hol ad, hol nem ad, ahogy éppen szeszélyes kedve tartja. 4. A számító adakozó. Ad, de adománya nyomán valami hasznot remél. 5. A sopánkodó adakozó. Ad, de közben annyit panaszkodik, hogy az embernek kedve volna az adományt megtoldva visszaadni. 6. A hiu adakozó. Ad, hogy nevét másnap olvashassa az újságban. 7. A féltékeny adakozó. Ad, mert mi lenne, ha szomszédja lefőzné? 8. Az alkalmi adakozó. Ad, de csak élete fontos fordulóján, vagy ha nagy szerencse éri. 9. A rendszeres adakozó. Az adakozás nála rendszer, amely bele van illesztve költségvetésébe. Szép, de még mindig nem igazi. 10. A hálás adakozó. Ad akkor is, ha nincs feleslege, mert érzi, hogy sohse adhat annyit, amennyit ő kapott. Tudja, hogy ha mindent odaad is, adósa

asszonyok és lányok ráparancsoltak Ildikóra, hogy bujjék el a barlang mélyébe, mert olyan csúf és a király majd mindenütt elmeséli, hogy az ő barlangjában vannak a legcsunyább lányok.

Az okos Ildikó elbujt a barlang mélyébe, mert nem akart a rossz, irigy asszonyokkal civakodni.

A király és királyfi eljöttek, a barlanglakók pedig nagy lakomát csaptak tiszteletükre. A legszebb bogycákat, a legédesebb gyümölcsöket, a legjobb ízű gyökereket rakták eléjük, meg sült medvecombot és pirított búzamazvakat is. Miután a király jóllakott a sok jó ételből, kedve támadt egy kis járkálásra és sétára indult a barlang körül. Ekkor megpillantotta Ildikó virágos kertjét és a helyes kis szántóföldeket. Ilyeneket a király még világeletemben nem látott és roppant megtetszetek neki.

— Ki tanított titeket erre a csodálatos mesterségre? — kérdezte a barlanglakóktól.

— Az okos Ildikó tanított rá minket — felelték a férfiak, nem törődve feleségeikkel, akik mérgesen integettek nekik, mert hiszen nem akarták, hogy a király halljon Ildikóról.

— Ki az az Ildikó és hol van? — kérde a

király — Hadd lássam őt; ő legyen a fiam felesége, ha ő is, meg a fiam is úgy akarják.

— Király uram — mondták az asszonyok — Ildikó csúf és sánta, a te fíadhoz pedig szép leány illik, aki szép táncokat tud járni.

— Hozzátok ide Ildikót — mondá a király — Nem lehet ő csunya, ha titeket ilyen szép dolgokra tanított. És mióta sánta? Ugy született?

— Nem, egy medve harapta meg, amikor életmet kerestünk.

— Mindegy, látni akarom őt.

Az asszonyok most előhívták Ildikót. A király megfogta a kezét és a szemébe nézett és azt találta, hogy ő volt minden bajadon között a legszebb, ha sántított is egy kicsit.

És a király néhány napig ott maradt a barlanglakóknál, hogy a fiatal pár jól megismerkedjék egymással. A király fia megszerette Ildikót, Ildikó is a királyfit. Azután a királyfi elvitte Ildikót a barlangpalotájába és feleségévé tette.

Ildikó férje alattvalóit is megtanította a búza termesztésére és így terjedt tovább a legszükségesebb tudomány: a földművelés. (Keresztyén Család)

marad az Istennek. — A tíz közül melyikben ismeresz magadra? Vagy talán te egyáltalán nem is adsz?

„Még mindig nem tanultak.” A hölgyvilág újabb divatot eszelt ki a női báj kelletésére: a fogak festését. Eddig csak az arcukat, körműket, lábujjukat, ajkukat, hajukat, szemöldöküket festették. Most már a fogukat is festeni kezdik. Nem tudják mit kezdjenek nyomorult testükkel, amelyet éppen úgy megesszenek a férgek, mint bármely más testet. Nem tudják, hogy kenjék, fenjék, mázoljaik magukat. Mindenképpen mások akarnak lenni, mint amilyenek az Isten adta őket. De csak testben. Azzal nem törődnek, ha a sok festék alatt meghal a lélek. Azt nem óhajtják elváltoztatni, az ő elméjüknek megújulása által. Vajjon mit gondoljunk az olyan nőkről, akiket egy Irdatlan világégés közepette a nyomorúságok, nélkülözések, panaszkodások kínos zajában csak egy érdekel: nyomorult kis ön-önmaguk kelletése? Millióknak talán kenyér sincs a fogukra és ők festéket kennek rá. (Magyar Egyház.)

A valdensek Olaszországban a piemonti hegyek között megmaradt protestánsok ez év szeptemberében nagy ünnepre készülnek. 1532. szeptember 12 én Chanforan-ban, dús-sűrű gesztenyefalombok alatt tartották a valdensek legelső zsinatjukat. Ezen a zsinaton Svájcból Farel és Olivetan is megjelent. Itt határozták el a Biblia lefordítását, amit Olivetan végzett, amelyet 1538-ban Nenchatelben adtak ki. 1535-ben a második zsinaton a genfi kiküldöttet börtönbe vetették és csak Genf erélyes tiltakozására engedték szabadon, de a piemontiak egyik nagy prédikátora, Gonin Márton, az első vértanuság vérével pecsételte meg a nagy munkát. Grenoble-ban fölakasztották, — mintha gonosztevő lett volna — 1536-ban. Egy hitvalló mártírsereg előőrse volt.

Meddig élnek az emberek? Mint egy olasz statisztikából megtudjuk, Újzélandban élnek legtovább az emberek. A férfiak átlagos életkora itt 63 év, a nőké 65. Németországban a férfiak átlagos életkora 55.9 év, a nőké 58.8. Ez is nagy haladás, mert hatvan évvel ezelőtt Németországban az átlagos életkor 35.4, illetve 39.4 volt. Ennek oka abban keresendő, hogy az orvosi tudomány fejlettebb és az élet higiénikusabb lett. Európában a leghosszabb ideig Svédországban és Norvégiában, a legrövidebb ideig Spanyolországban élnek az emberek. A legkisebb átlagos életkort Indiában találjuk meg.

Mire képes egy kétszázhetven lelkes kis gyülekezet? A baranyai Terehegyről írja a „Református Figyelő”, hogy 12,000 pengő költséggel templomot újított, tornyába új harangokat állított. Ehhez adott az állam 300 P-t, az egyetemes egyház 250 P-t, egy gróf 200 P-t, egy tábornok (a volt ref. lelkész fia) 160 P-t, a helybeli róm. kath. egyház 130 P-t. A többi így gyűlt össze: 1927 június 6-án megindult a faluban két leány tojástartó gyűjtés. Minden vasárnap másik két leány gyűjtött. Az első években 30—40 P jött össze. 1931. év végén 8—12 P hetenként. Ekkor sem

fejeződött be a gyűjtés, mert folyik az ma is. De 1931 január 1-től kezdve a begyűjtött összeget fizetendő egyházi adóból levonják. És ma is hetenként 13—15 P. folyik be. Tudjátok mit jelent ez? Ez azt jelenti, hogy a ti 10—20—30 ezeres gyülekezeteitekben ugyan ezen idő alatt legalább egymillió pengőnek kellett volna összejönnie. Azután meg ebből a 270 lélekből 30—40 százalék jár templomba, ez azt jelenti, hogy a ti templomaitokban vasárnaponként 5—12,000 embernek kellene megjelennie.

A bolsevizmus legújabb propagandája egészen határozott céllal és összpontosított erővel fordul a vallás ellen. Mindig jobban kiviláglik, hogy Lenin valójában nem egy új gazdasági rendszert, hanem egy új vallást alapított. A középkori egyház fanatizmusával rohan rá a szovjet a keresztyénségre. A „Beszboznik” c. újság keserves dühvel panaszolja áprilisi számában, hogy a Volga köztársaságban a vallásellenes propaganda nem sikerült, sőt a „lutheránus husvét” diadalmasan foglalja el a görög orthodox husvét helyét.

Vidéki árva fiút tanulóul felvesz nagyváradí derék csizmadia iparos meser. Címe: az olasz-i lelkész hivataltalban.

Egy tálcakendő veszett el a Ref. Híradó június 11-iki számában megjelent híradás szerint az iskolaszolga konyhájában a vizsgák idején elhelyezett csomagból. Megállapítást nyert, hogy a tálcakendő nem a konyhában, a megbízását példásan teljesítő szolga vigyázatlansága miatt veszett el.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályú kádifürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I. ső osztályú tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradí Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Egy református könyvről,

Dr. Tavaszy Sándornak, a kolozsvári református teológiai fakultás igazgató professzorának „Református Keresztyén Dogmatiká”-járól emlékezünk meg e helyen, hogy erre az izig vérig református hittani könyvre felhívjuk azoknak figyelmét, akik örömmel hallják, mikor a trombita határozott és tiszta hangot ad.

Igaz református hitvallás ez a könyv, amelynek olvasásakor eszünkbe jutottak az első nagyvárad református papnak Czeglédy Györgynek szavai, amelyeket a „Magyarok konfessziója” (az 1561-iki debreceni hitvallás) elé írott: „Amit az atyák és az újabbkori igazhittű emberek tudósabban és bővebben mondottak, Te azt íten azoknak írásaiból röviden és együgyű (egyszerű) írályai, mindazáltal az értelem emelkedettségének és szépségének fenntartásával egybeszedve főbb pontjaiban megismered. Ajánlom azért neked a mi hitvallásunk foglatatát, amely a mennyei tudomány, az atyák és azon újabb korok igazságával megegyezik, akik a kánonszerű Szentírás szabálya szerint írtak...”

Dr. Tavaszy Sándor azt mondja nagy munkája előszavában: „Művem írásánál nem vezetett sem az eredetiségre törekvés, sem az újszerűség hajhászata,

hanem tisztán az a nagy érdek, hogy a mai tudományos teológiai gondolkodás eszközeivel minél tisztábban ragadja meg azt, ami kifejezetten reformátori és egyáltalán református keresztyéni... Azonban mindent, amit másoktól nyertem, Kálvinnal mértem, Kálvint pedig a Szentírásban foglalt igével, ezt pedig a testté lett, élő igével: a Krisztussal. Legyen tehát az övé minden dicsőség!”

A mai kor református embere a mai kor nyelvén kapja e könyvben mindazt, ami az ő egyházának tanítása.

Azért e jeles hitvallást jó lélekkel ajánljuk mindazoknak, akik a református egyház hitigazságait rendszeres összefoglalásban óhajtnak olvasni. A könyv beszerezhető az olasz i. lelkészi hivatal útján.

Esteli órákon:

Hétfő: A Jordánon átkelés emlékére állított kőoszlopok, Józsué 4, 1—9. Kedd: Józsué utolsó intézkedései, Józsué 24, 1—2. és 14, 18 versek. Szerda: Debora és Barák, Birák 4, 1—6 és 14. Csütörtök: Gedeon és a kiválasztott háromszáz, Birák 7, 7—8. és 16—18. Péntek: Jette fogadása, Birák 11, 30—40. Szombat: Sámson és Delilla, Birák 16, 4—5, és 21.

Baseli levél.

Talán nincs még két országa Európának, amelyik több rokonságot mutatna fel, mint Svájc és Erdélyország. Igen. A viruló, boldog és megelégedett Svájc, Európa leggazdagabb országa — s a koldussá vált, szomorú, elárvult Erdély Kelet-Európa Helvéciája — annak vagyona s függetlensége nélkül.

Három különböző fajú nép lakja mindkettőt s e népek, fajai sajátosságait megőrizve, száz és száz különbségen túl is eggyé olvadnak a közös múlt, közös jellemű s közös jövőjü föld szeretetében. E népek sorsát hosszú évszázadok közös küzdelmei, szenvedései, egymásra utaltsággal szinte elválaszthatatlanul kovácsolták össze. A svájci német, francia és olasz, testvérek, mert mindannyian egy édesanyjának emlőjén nevedtek fel és a magyar, román és szász csak akkor érzik meg igazán Erdély összekapcsoló erejét, ha valahol messze idegenben egymásra találhatnak.

Svájc a szabadság hona. Független országban szabad szó, szabad gondolat, szabad élet. A szellemnek az a szabadsága ez, amely annyira jellemzője az erdélyi léleknek. Erdély, „a vallásszabadság klasszikus

földje” szabad levegőjű ország volt mindig és semmi sem idegenebb az erdélyi lélektől, mint a billincsbe vert szellemiség. A türelmetlenség, fajli, vallási elfogultság, mindig kívülről hozott, halálosan idegen, bántó valami volt Erdélyben.

Svájc maga a testet öltött demokratizmus. Köteteket lehetne írni a nép, a hatóság, a közszellem demokratikus gondolkodásáról. Az erdélyi magyar főúr s a lófő székely gyermekei ugyanazt a kollégiumi cipőt ették, az erdélyi román paraszt és a bojár tegeztek egymást, s az iparos, kereskedő, szász néptől az arisztokratizmusnak még a gondolata is távol áll.

A svájci keresetlen, egyszerű, darabos nép. Ős, természetes érzéken nem sokat rontott a civilizáció. Keménycsontú székelyek, saját maga varrta bocskoros mőcök, házi szőttes gunyájú szászok jutnak eszembe, mikor gorombaságig nyílt, jó természetes modoru svájci falusiakkal beszéltek.

A bécsületességet nem emlegeti a svájci ember, mert a legmagától értetődőbb, legtermészetesebb magatartásnak ismeri. Erdélynek világnézete mindig a tiszta erkölcsiség, az ideálistizmus volt. Az erdélyi

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Református Leánynevelőintézetnek:
Ajtay Gyula 500 Lei

ELŐFIZETŐINKHEZ! Az új negyedév kezdetén kérjük előfizetőinket, hogy úgy a hátralékos, mint az esedékes díjakat kiegyenlíteni sziveskedjenek, miután a Híradó pénztára másként nem tudja kifizetni a nyomdai költségeket. Adományokat, előfizetési díjakat elfogadnak az egyháziak, az egyházi adóhivatal (Nagy Sándor-u. 14.) és az olasz i lelkészi hivatal

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Eszenyei Béla teológus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Sás Kálmán, Össi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor és a Kúlvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor Szűcs János teológus,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor Szabó Pál szolgál.

Velencei nőszövetségünk a bibliakörök s vasárnapi iskolák közreműködésével f. hó 10-én délután 6 órai kezdettel kulturtermünkben műsoros foglalt-délután rendez a következő műsorral: 1. „Magyar dalok”, éneklék a vasárnapi iskolások. 2. „A majom”, felolvasás: Hoducz István. 3. Zongorázik: Bancsik Vali. 4. „A két mackó”, tréfás vers, szavalja: Molnár Sanyi. 5. „Mese egy eltévedt madárról”, sa-

irodalom, művészet, közszellem mindig a legmagasabb értékek szolgálatában állott.

Svájc tűzhelye a kulturának. Amit más népek a háborura költöttek, ő kulturája fejlesztésére fordította. Egyenesen kultuszt űz a kultúra ápolásából. A kelet és nyugat kapujában álló Erdély területén már az ősidőkben különböző kulturák szűrődtek át s tették a lakosságot érzékennyé a kulturával szemben. A szász magas kulturájú nép s az erdélyi magyar kultúra sokszor volt magyarabb és mélyebb, mint a nagy-magyarországi. Az erdélyi magyar tudományosság tisztaságában és az igazság keresésében mindig fáklyahordozója volt az egyetemes magyar szellemi életnek.

De Svájc és Erdély legbensőbb rokonságát a hasonló természeti világ, a hegyek s a hegyeknek közös szelleme alkotja.

Jól emlékszem, már egész nagy fiú voltam — első gimnázista — s még mindig hittem a dajkamésék szellemvilágában. Sokszor órákig ültem a Szamos partján, előttem a zajtalanul alazuhanó víz, mögöttem a titokzatosan suttogó erdő s lélekzet visszafojtva hallgatóztam. Szerettem volna kilesni a

valja: Piskorán Magda, 6. Hegedül: Dancse Juci, zongorán kíséri: Kiss Kató. 7. „Julia kisasszony”, szavalja: Árkossy Bözsike. 8. „Kakas és a golya”, párbeszéd: Kiss Bélus és Magyar Gabi. 9. Szünet, mely alatt az árnyas, kellemes udvaron olcsó és jó foglalttal szolgál a rendezőség. 10. Székely nóták, dalolja: Molotay Margit, zongorán kíséri: Kiss Ilona. 11. „Székely tánc”: Nagy Edith. 12. „Laura és Juliska”, tanuságos szindarab, előadják: Apáti Mária, Kovács Piroska, Keresztessy Gizi, Kiss Kató, Nagy Miklós, Schittenhelm Gusztl. 13. Egy értékes dísz kézimunka kisorsolása. Műsor megváltás (5 lei) kötelező, azonkívül a sorsolásban résztvenni szándékozónak egy sorsjegy ára 5 lei. A jövedelem felerészben a „Református Híradó”, felerészben a „Cseléd Otthon” javára fordítatik.

A Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egylet második társaskirándulását szerdán, július 13-án tartja a Püspök-fürdőben. A kedvesen sikerült június 15-i kirándulás azt a vágyat váltotta ki a lelkekben, hogy az összejövetelt ismételjék meg. A vezetőség szeretettel várja mindazokat, akik az összejövetelen résztvenni óhajtanak. Együttessel indulás a pályaudvarról a 9 óra 10 perckor induló fürdő-vonattal. 10 órakor istentisztelet a szabadban, 11 órakor gyógyfürdő és délután hullámfürdő, melyre a résztvevőnek kedvezményes jegyet bocsát rendelkezésre a fürdő igazgatósága.

A kolozsvári theológiai fakultáson Szűcs István, a velencei parochiális kör s. lelkésze a második lelkészképesítő vizsgát — Szabó Pál a réti parochiális kör s. lelkésze az első lelkészképesítő vizsgát szép sikerrel tette le.

Sólyomkövőrat és Élesdet kereste fel július 3-án a nagyváradai ref. ifjúság. 120 kiránduló gyönyörködött az Isten alkotásában s phent meg a fák és kövek között. Önkéntelenül eszünkbe jutott Re-

szellemek beszédét. Azután megtanultam, hogy a fák-nak, hegyeknek, folyóknak nincs lelke s a barlangok, szakadékok, faórlások, rengetegek csak az öreg dajkák, meg a gyermekek képzeletében vannak, szellemekkel benépesítve. Okosabb lettem egy ismerettel, s szegényebb egy egész mesevilággal.

Mióta Svájcban vagyok, ismét kezdek hinni a szellemekben. Hiszem, hogy az erdőknak, hegyeknek, folyóknak, tavaknak lelke van s ez a lélek a természeti környezetben lakó ember gondolkozásában, érzés és akaratvilágában életre kel. Ezért más a puszták fia, mint a hegyvidék gyermeke, ezért nem értik meg egymást a hortobágyi csikós és a havasi kondás s ezért hasonlít egy a svájci lélek benső alkata az erdélyi jellemhez.

Svájcot az Alpok nélkül éppen úgy lehetetlen elképzelni, mint Magyarországot a Nagyalföld vagy Szibériát a végtelen hómezők nélkül. Ami a sónak az ize, a madárnak a szárnya, az anyának a gyermeke, — az Svájcnak a hegy. A lényege, értelme, jelentése, életetadó eleme. Mikor a svájci ember a hegyről beszél, átszellemlül az arca, felragyog a szeme s valami titkos, csodálatos áhitat huzódik meg szavalóban.

ményik gondolata: be kellene hozni az istentelenségével kacérokodó városba a hegyet (hegyek a felhőkarcolóknak még, hogy kitűnjék, a dicsőség kié.). A hegycsúcson a „Tebenned biztunk . . .” éneklése erőteljesen jelentett, mindenki érezte, hogy az az Isten, aki erős volt, mikor még semmi hegyek nem voltak, szólna is hozzánk. Sass Kálmán s. lelkész ígét hirdetett. Molnár Károly s. lelkész a történelem beszélő köveit szólaltatta meg, elmondván e vidék és a vár történetének egy részletét. Kirándulások után vidám szívet vonult a társaság Élesdre, hol vallásos ünnepélyt tartottak. Itt Sass Kálmán s. lelkész bibliamagyarázata után Az Erkel filharmónikus zenekar és Széles Kálmán és Soós Andor „lantban, hegedűben, cimbalmi zenegésben magasztalták” az Urat. Szabó Ilonka és Torday Ica szavallatokkal, Ceglédy Ica pedig énekszóval dicsérte az Istent a Soós Andor orgonakiséréte mellett. Az ünnepélyen Molnár Károly tartott előadást Szerettünk volna több időt tölteni az élesdi ifjuság között, hogy lélekben közelebb jussunk egymáshoz. Hisszük, hogy ez a találkozás is segített ebben.

Udvarly András pitesti református lelkész (Regát) e hó 3-án tartotta esküvőjét Pál Rózsikával a réti imaházban.

Velencei nőszövetségünk június 30-án bibliórátját egyik buzgó nőszövetségi tag — Boros Imréné — szíves meghívására az ő szülőjökben Isten szabad ege alatt, a nagy természet pompás templomában tartotta meg a tagok nagyszámu részvételével és szépszámu vendégsereg jelenlétében. Éneklés és bibliamagyarázat után a kirándulók az est beálltáig kellemesen elbeszélgettek s a testi-lelki építést nyújtó kellemes délutánért Isten iránti mélységes hálával s a szíves vendéglátók iránti hálás köszönettel tértek otthonukba.

Bankok és az egyház. A háború előtti magyar református egyháznak pénzügyi politikája az egyház

S vajjon Erdély igazi arcát nem a vadregényes erdélyi hegyek alkotják? Én, ha behunyom a szememet s kimondom e szót: Erdély, fenyvesek zugását hallom s friss hegyi levegő csap arcomba.

A Jurák között járva, mindig a bihari hegyekre gondolok s a „Hohe Winde” annyira hasonlít a Pólánához. Az Alpsek hóborította, felhőkben elvesző csúcsal mellé csak az Erdélyi Kárpátokat tudom oda állítani s a Szent-Gotthard és Szimplon szédítő vasútjának élményéhez az az utazásom volt hasonló, mikor egy tavasz-nyár gyönyörű hajnalán a székely körvasuton, mint egy álomban láttam az erdélyi hegyeket.

A svájci és az erdélyi hegyek a svájci és az erdélyi lélek éppentúg rokonai egymásnak, mint két tengerszem, mint ugyanegy fának két hájtása.

Az Alpok és Kárpátok hegyes-völgyes országa Európa két „tündérkert”-je lélektestvérek.

Biborbáronyban, diadémal homlokán, sugárzó szépségben az egyik, — koldusrongyokban, utszélre dobva, keserű könnyekkel szemében a másik, — de mindketten királyleányok: egy anyának oly különböző sorsu gyermekei.

Basel, 1932.

Kiss Bertalan.

nagy intézményeknek, mint a közalap, lelkészi nyugdíj-intézet vagyonát a Magyar Földhitelintézetnél helyezte el. A vagyon a háború után elértéktelenedett. Mint olvastuk, most is ez a Bank kezeli testvératyánkfiai egyházi vagyonának tekintélyes részét, még is megtette, hogy június 2-án a kocsári egyháznak minden vagyonát, 50 hold földjét, egy holdnyi beltelkét, iskoláját, paplakát, templomát elárvereztette 1200 amortizációs kölcsön tartozás fejében. Mit szólnak ehhez a bank igazgatóságában ülő református előkelőségek?!

A genfi ref. egyház a Szent Péter székes-egyházban interkonfesszionális urvacSORAOSZTÁST rendezett, tekintettel arra a sok idegenre, aki a leszerelési konferencia alkalmából Genfben időzött. Négy lelkész, az ó-katholikus, lutheránus, anglikán és református egyház képviselője szerepelt egymás mellett az úrasztalánál anglikán rítus szerint, amelyet a három többi egyház liturgiai elemeivel kombináltak. S egymásután járultak eléjük a hívek ezrei, kik a legkülönbözőbb egyházakhoz tartoztak, de akik mindnyájan ugyanazzal az áhitattal közeledtek a szent asztalhoz, ezzel is bizonyosságot téve Krisztus lelkéről, mely őket áthatotta és előkészítve a ker. egyházak egymáshoz való szorosabb csatlakozását.

Az egység felé. A Dél és Észak-Indiában dolgozó különböző egyházak kidolgozták egy egységes egyesült keresztyén egyháznak a tervét. Baptisták, quakerek, methodisták, az indiai egyesült egyházak tagjai és anglikánok egyhangú határozattal mondták ki az egyesülést, melynek legfőbb pontja a következő: „Arra a szervezetre vonatkozólag, melyet a konferencia az indiai egyesült egyházak számára elfogadhatónak talált, véleménye szerint legalkalmasabb az alkotmányos püspökség általános megalkotása. Az alkotmányos püspökség azonban semmiképpen nem egy a történelmi püspökséggel.”

Érdekes számok. Ausztriában az evangélikus és a református egyházakban 1931-ben 3724 áttérés volt, amelyből 2909 a római katolikus egyházból lépett át hozzá. Kitértek az egyházból 1883-an, tehát csak áttérések által 1841 lélekkel nőtt az egyház.

Garibaldi halálának ötvenéves évfordulója volt június 2-án. A nagy szabadsághősről érdemes nekünk is megemlékezni, mert ha önmagát nyíltan antikatholikusnak hirdette is, a legnagyobb tisztelettel volt a tiszta keresztyéniséggel szemben. Ismerte a bibliát sokkal jobban, mint korának papsága. Nápolyban, a diktatúrája alatt, a híres prédikátornak, Gavazzi Sándornak engedélyt adott, hogy két egyházban az evangéllumot prédikálja. Garibaldi az evangéliumi keresztyén szövetséget szerette és óhajtotta. Baráti szálak fűzték sok lekipásztorhoz. Rajta volt, hogy protestánsok által vezetett elemi iskolák virágozzanak. Ő mondotta: „A biblia az a törvénykönyv, mely Olaszországot az erkölcsi és értelmi rabszolgaságból felszabadítja”.

Az európai burgonya 350 éves. Az első gumókat 1581-ben hozták Európába Spanyolországba. A burgonya őshazája Amerika mérsékeltébb éghajlatú vidékein van. Magyarországon 1654-ben kezd meg honosodni. E délyben az 1815-iki éhínség idejében terjedt el.

Csikágóban most jelent meg a bibliának egy új fordítása: modern amerikai nyelven. Eddig Amerikában ugyanis a reformáció korabeli angol nyelven írt biblíát használták. Az angol-szász nyelvterületen nagy jelentősége van ennek a bibliának, mert sok embernek — a naplapon kívül — a biblia az egyetlen olvasmánya.

922,077 dollár az Amerikai Magyar Református Egyesület tiszta vagyona. Ez tehát a világon a leggazdagabb magyar református egyesület. Az egyesület betegsegélyt, haláleseti segélyt fizet, árvaházat és aggmenházat tart fenn. „Református Ujság” címen lapot ad ki s legújabb magyar nyomda és könyvkereskedés felállításának a tervével foglalkozik.

Magyarországon megalakult az Országos Református Szeretetszövetség, amelynek célja, a meglévő néhány szeretetintézmény felkarolása és továbbfejlesztése s fokozatosan mindazon intézmények létesítése, amelyekre az elhagyott, mások segélyére szorult mindennemű és állapotú református vakoknak, siketnémáknak, epileptikusoknak, tüdőbetegeknek, sátnyabetegeknek, keresetképtelen aggoknak, nyomorékoknak, rokkantoknak és más ily veszendő lelkeknek szükségük van.

Az abessziniai császár kétezer márkát utaltatott át a brit és külföldi bibliatársulat pénztárába s azonkívül aranyéremmel is kitüntette a társulatot a birodalmában kifejtett nagyszerű munkálkodásáért.

Fiatalkorú bűnözők a háború előtt és a háború után. Poroszországban 1912-ben 45,958 12—18 év közötti fiú és lány állott a törvényszék előtt. 1919-ben 152,000. Ez az eredménye az ugynevezett „erkölcsi megújulásnak”, amelyet a háború hozott.

A csehszlovák egyház, mely az államfordulat után a római katolikus egyház kebeléből kllépett hlvékből alakult, Csehországban, Morvában és Sziléziában körülbelül 800,000 tagot számlál, erősödik Szlovenszón is; a tótok között már 10 helyen alakult gyülekezet.

A protestáns templomok nyitvatartásáról ír német lapok híradása alapján a „Kálvinista Szemle” és megjegyzi, hogy „nagy városokban, ahol a zsúfolt lakások nem alkalmasak arra, hogy az emberek ott honukban „csendes órát” tarthassanak, lélektanilag teljesen érthető, ha e fajta kívánságok megnyilvánulnak és nem árt, ha a presbitériumok is foglalkoznak vele. Azonban a kérdésnek másik oldala is van. Sok református ember abban a téves és nem református felfogásban él, hogy imádkozni csak templomban lehet és ebből az elvből kiindulva képesek akár a róm.

kath. templomokba is betérni, hogy e téves elv szerint cselekedhessenek. Református alapon elítéljük ezt az álláspontot és valljuk, hogy Istenhez imádkozni nemcsak templomban, hanem minden időben és mindenütt lehet.”

A németországi városokban „Tessék mosolyogni” szövegű plakátokat függesztettek ki. Német orvosok megállapították, hogy a mal küzdelmes élet nehézségeit könnyebben tudják elviselni azok az emberek, akik mosolyt és vidámságot erőltetnek magukra, mint azok, akik gondterhes arccal, komoran járják az élet országutját. Nekünk pedig az a meggyőződésünk, hogy a mal küzdelmek, nemes harcok megharcolásához erőt, a mi hitünk megnyugvást pedig az Istenben való bizodalom ad!!

Angliában a keresztyén lelkészek szociális bizottsága, hol 14 püspök is van, azzal a felszólítással fordul a többi országokban is mindazokhoz, kik a Jézus Krisztusban hisznek, hogy töröljék a nemzetközi adósságokat és háborús jóvátételeket.

A jövő lakásába minden butort beépítenek. G. R. Brooke, az ismert iparművész az angol királyi szépnűvészeti társaságban tartott előadásában kijelentette, hogy a közeljövő idők lakásában legfeljebb a székek és asztalok lesznek mozgathatók, a butorberendezés többi részét a házzal együtt fogják beépíteni, s a lakásberendezés vagy költözködés nagyon kevés gondot fog okozni a jövő nemzedékének.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályú kádifürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I. ső osztályú tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Ifjusági konferencia.

Az erdélyi reformátusság minden esztendőben — tavasszal és nyáron — rendezi azokat az ifjusági konferenciákat, amelyek a nyert lelki áldások mellett értékes szellemi kincsekkel gazdagítják az ifjak lelkét. Ez évi nyári konferencia a székelység középpontjában Marosdécsen folyt le július 3—9. napjain. A konferencián mintegy 30 ifju jelent meg Nagyváradról, akik közül hét középiskolai tanuló volt, a többi pedig iparos ifju.

Az ifjuság körében és lelkében egy-egy ilyen konferencián résztvevők beszámolója élénken kelti fel a vágyat a konferencián való részvételre. Középiskolai tanulóink egy részét visszatartja a szülők szomorúan válságos anyagi helyzete, másik részét azonban a szülei, főképen az anyai túlzottak féltő szeretet. „Nem merem fiamat elküldeni, sohasem volt még távol a háztól, szüleitől; gyermek még, nem tud magára vigyázni, beteg lesz stb. stb.” halljuk az anyai, vagy apai ellenvetést, ilyen, vagy ehhez hasonló mentegelődzést.

A plántának kell az eső áldása, a nap fénye és melege is, ám az eső túlzott bősége, vagy a nap izzó melege többet árt, mint használ. Ez áll a túlzottan féltő szülei szeretetre is. Ez a féltő sze-

relet a gyermeket félénkké, félszeggé, bátortalanná teszi, önállóságát hátrányosan akadályozza, testét az időjáráshoz nem edzi meg s hány ifjut foszt meg ily rithán előforduló drága alkalmaktól melyekre nézve pedig azt mondja az apostol: „áron is vegyétek meg!” Szeretném tehát, ha megértenék a szülők, hogy ez a túlzottan féltő szeretet nem minden alkalommal s nem minden esetben indokolt. Nem indokolt az ifjusági konferenciával szemben. Az utraindulás első lépésétől kezdve felügyelet mellett mennek; amint a konferencián jelentkeztek, attól a perctől fogva szülei, apai gondnál figyelmesebb, sokszoros tanári fegyelem, rendszabály alatt állanak és Isten iránti hálával mondhatjuk el, hogy 6—8 év alatt százakra rugó konferenciázó ifjak seregében sem baleset, sem betegség, sem más csapás még nem fordult elő soha. Egy ifju sem lett még beteg azért, mert konferencián volt, egy sem tért még haza csonkán, testi, vagy lelki fogyatékossgal, hanem ellenkezőleg, testben, lélekben frissen, szellemi és lelki javakkal gazdagodva. Talán indokoltabbnak látszik sok családban a költség fedezethiánya. Egy kis diáknak 140 lejébe, a másiknak 200 lejébe került a 8 napos konferencia. Pár száz lejért mennyi utazással járó gyönyörű-

Szenteld meg az Ur napját.

A Havai-i szigeteken hosszabb idő óta folyó missziói munka eredményeképen az ott lakó törzsek királya is megtért és minden módon iparkodott hitéről bizonyosságot tenni. Saját udvari hírnökével doboltatta ki minden szombaton este, hogy másnap vasárnap lesz, mindenki készítse el másnapra való ebédjét, hogy az Ur napján senkinek se legyen egyéb gondja, csak az Ur dolgaira. Minthogy pedig ennek a figyelmeztetésnek kevés eredménye lett, később már pénteken este elküldte a kikiáltót, hogy az embereknek az egész szombati napon idejük legyen mindent elkészíteni és senkinek se lehessen semmi mentsége, aki az Ur napját illően meg nem szenteli.

Egy kis francia vidéki városban élt egy igen jóhírű kereskedő, akinek friss és mindig kifogástalan áruja volt. Látogatták is sokan a boltját, különösen vasárnaponként, amikor a környékbéli falvak népe

szórakozás céljából tódult a városba és igyekezett egyuttal szükségleteit is beszerezni. Ezért a bolt vasárnapról vasárnapra egész nap nyitva volt, míg csak a tulajdonosa, késő öregségében meg nem halt.

Tekintélyes vagyonát a fia örökölte. Az örökség átvételénél azonban kitűnt, hogy az elhunyt kereskedő már évek óta sokkal kisebb adót fizetett, mint amennyit vagyona után fizetnie kellett volna. Emiatt az öröksre az állam részéről 7000, a község részéről pedig 3000 frank büntetést róttak ki. A fiu szó nélkül kifizette az összeget, aztán elővette atyja üzleti könyveit és mindenekelőtt azt számította ki, hogy mekkora volt az a bevétel, amit atyja vasárnapról vasárnapra fölhalmozott. A számítás eredménye 10,000 frank volt: épen az az összeg, amit adóban utólag ki kellett fizetnie.

Ez a tapasztalat meggyőzte az ifju embert arról, hogy nincs áldás a vasárnapi munkán és ettől kezdve sohasem nyitotta ki többé a boltját vasárnap.

ségben részesül az ifju, mennyi ismeretlen táj, vidék, emberek, barátok válnak reánézve ismerősökké, kedves emlékekké s mennyire szélesbül ismeretkőre a vidék, a nép és idegen szokások közvetlen látása, megfigyelése által. S észrevétlenül mint lopózik szívébe az önzetlen, szent barátság krisztusi érzése.

Én átérzem a szülői szív féltő aggodalmát, igazat adok a költő szavának is: „Nem a levélnek fáj, ha válik az ágtól” de tudom azt is, hogy a konferencia vezéreinek — felelősségük tudatában — körültekintőbb a gondjuk, vigyázóbbak szemeik, hogy az ifjak mindegyike baj és sérelem nélkül térjen vissza a szülei házába, az anyai ölebe. Nyugodtan küldhetik tehát tanulni vágyó gyermekeiket a szülők az ifjúsági konferenciákra, mert Isten örökös gondviselése s felelős egyének szerető gondja vigyáz felettük! (eon)

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árvagyermeknek: Földesi Imre 100, Többen (a július 13-iki kirándulásakor) az árva gyermekek költségeire 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 Lei

Református Híradónak: Velencei Nőszövetség 450 Lei.

Cselédotthon céljaira: Velencei Nőszövetség 450 Lei.

Felülfizetések a jul. 10-iki velencei kultur-délutánon: Rollinger Vilmosné 20, Farkas Gyula 5, Kósa László 5 Lei.

Esteli órákon: Hétfő: Ruth Betlehembe jut. Ruth 1, 1—17. Kedd: Ruth kalászt szedeget Boáz földjén. Ruth 2, 1—12. Szerda: Boáz elveszi Ruthot. Ruth 4, 13—17. Csütörtök: Anna imádsága. I. Sámuel 1, 9—17. Péntek: Sámuel születése. I. Sámuel 1, 20—28. Szombat: Sámuel először vesz kijelentést. I. Sám. 3, 1—10.

Néhány évvel ezelőtt igen rossz idő járt a szénagyűjtésre. Már napok óta ott hevert a lekaszált széna a réten és nem lehetett behordani. Végre jött egy derült, szép vasárnap, igazi szénagyűjtésre való idő. De a falu népe tisztelte az Ur napját és csak egy gazda akadt az egész faluban, aki elérkezettnek látta az időt, hogy szénáját betakarítsa. Egész nap dolgozott vele és be is takarította, a többieket pedig kinevette. A szép, illatos, száraz szénával tele lett az egész pajtája. Éjjel aztán jött egy zivatar, a villám becsapott a szénapajtába és porig égett az egész. A többi gazdák szénája pedig tovább maradt ugyan a réten, de végül mégis épségben hazakerült. A hitetlen gazda azonban szívére vette a tanítást és soha többet nem dolgozott vasárnap.

Volt egyszer hét testvér, akik közül hatan nehéz testi munkát végeztek, míg a hetedik otthon, a ház körül foglalatostkodott. Mikor a hat testvér estére fáradtan hazajött a munkából, rendesen mindent ké-

H I R E K

Vasárnapi istentisztelet sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor, valamint délután 5 órakor az Össi telepen (Bodó Imre házában) és a Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor S ass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szücs István.

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos délután 4 órakor Szabó Pál szolgálg.

A Református Erkel Zenekör 17-én vasárnap este 7 órai kezdettel templomi ünnepélyt rendez az ujvárosi református templomban. Az ünnepélyen szerepelnek a Zenekör kiváló művészei, a teljes Zenekar, a „Szemethy Chórus”, Mayr Margit urhölgy énekszámá, Shxway kitünő orgonaművész, Szücs János szavalóművész.

Ifjúsági Istentisztelet az Alsó Dorongos oldalon, (Lökös Béla házában) vasárnap este 7 órakor. Imádkozik és záró beszédet mond dr Szabó Lajos. Bibliát olvas Szabó Pál. Közreműködik az ifjúsági énekszámokkal és szavalatokkal.

A Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület e hó 13-iki nyári kirándulásán is szép számmal vettek részt az egyesület nőtagjai, sőt ez alkalommal négy presbyter is megjelent, amit azért emelünk ki, mert örömmel látjuk azt, ha a presbyterek érdeklődnek a nők egyházi tevékenykedése után. Kérkezéskor erdei istentiszteletet tartottunk a fenyvesben. Az ígét Csernák Béla lelkész hirdette. Fürdés és ebédelés után a délutáni pihenő alatt a tölgyfák árnyékában az ügyes tollu, kedves előadó Csathó Jenőné elemi iskolai igazgatónőnk olvasta fel „A nőszövetség tagja otthon” című elbeszélését, amely állandó derűtségben tartotta a gyepezöld szőnyegén letelepedett közönséget.

szen talált az étkezéshez, a pihenéshez. Minden szépen, csendesesen folydogált a ház körül, míg egy nap valamelyik testvér ezt a kérdést nem intézte a többiekhez: Mi az oka, hogy ez a mi legkisebb öcsénk nem dolgozik velünk? A többiek, hallva ezt a szót, szintén úgy találták, hogy a legkisebbnek valóban igazságtalan dolog kibujnia a nehéz testi munka alól. Ettől fogva aztán a legkisebbnek is velük kellett mennie s a kemény munkában velük kellett izzadnia. Mikor azonban a következő napok elteltével hazajöttek a nehéz munkából, nem várta őket a régi rend, a tisztaság, az izes, meleg étel. Mindenütt szenny és rendetlenség éktelenkedett. Nagy békétlenség támadt ebből a testvérek között. Elkezdték egymást szidalmazni a rendetlen életük miatt s napjaik nagy keserűségben teltek. A béke szelíd, fehér madara messze szállt a házból. Utoljára a legokosabb testvér rájött, hogy mi az oka a család boldogtalanságának. Szavára a többiek is belátták, hogy ha rendet és nyugalmat akarnak, a legkisebb testvért vissza kell állítani a

Velencei nősövetségünk kedves műsoros délutánt rendezett július 10-én a kultúrteremben a bibliakör és a vasárnapi iskolások közreműködésével. Kiss Kató vezetésével és betanításában énekeltek a vasárnapi iskolások. Molnár Sanyi, Piskorán Magda, Árkossy Bözsike szépen szavaltak. Barcsik Vail zongorázott, Dance Juci Kiss Kató zongorakiséréte mellett hegedült és tett bizonyosságot fejlődéséről. Hoducz István tréfás előadást tartott, Kiss Bélus és Magyar Gabi párbeszédet adtak elő. Szünet után Milotay Margit énekelt Kiss Ilus zongorakisérétevel székely nótákat énekelt, Nagy Edith székely táncot lejtett. Végül egy tanuságos szindarabb került színre: Apáti Mária, Kovács Piroska, Keresztessy Gizi, Kiss Kató, Nagy Miklós és Schittenhelm Gusztó előadásában. A műsor végén egy értékes dísz-kézimunkát nyert sorsolás útján a 72. szám. A termet egészen megtöltö a közönség egy kedves délután emlékével távozott. A műsor megváltásából befolyó jövedelmet felerészben a „Híradó”, felerészben a „Cseléd otthon” javára fordítottuk.

Néhai Szilágyi Lajos sirkövének felavatása július 17-én vasárnap délután 6 órakor lesz az olasz-i temetőben. Beszédet mond dr Szabó Lajos. Imádkozik Szabó Pál s. lelkész.

Elismerték a munkácsi református püspököt. A Kárpátaljai református egyházkerület most tartotta rendkívüli közgyűlését Beregszászon. Nagy Sándor kisgejőci lelkész, ker. tanácsbíró esküföltele után nagy örömmel vették tudomásul, hogy az ungvári országos hivatal Bertók Béla püspököt hivatalosan elismerte s az egyházkerület államjogi helyzete tisztázódott. Az egyházkerület a válságba jutott Kálvin-nyomdát saját kezelésébe vette át azzal a reménységgel, hogy e nyomda fogja ellátni az egész felvidéki reformátusságot.

helyére. Mikor aztán a legfiatalabbat felmentették a terhes munka alól s hazaküldték, a rendetlen, szennyes és perlekedéstől hangos hajlék képe hamarosan megváltozott. Megint csend, béke, nyugalom ütött tanyát a falak között.

Ez a történet találó hasonlat a hétköznapiak és a vasárnap viszonyáról. A vasárnapnak nagyon sokáig megvolt a maga illendő helye az emberek életében s amíg a vasárnapot az emberek komolyan megtartották, áldás, eredmény s béke szállott a többi hat nap munkájára. De aztán más korszak következett s az emberek jónak látták a vasárnapot is besorozni a többi munkanapok közé. Ettől fogva a vasárnap megtelt lótasfutással, zürzavarral, politizálással, gyűlésezésekkel s istentelen mulatságokkal. Sok ember számára pedig a vasárnap egyenesen a bűn napjává lett. A megszenvedetlen vasárnapok nyomán sok családban teljes a fejetlenség, a perpatvar s a nagy-nagy lelki nyomorúság.

Adjátok vissza az embereknek az igazi, a tiszta vasárnapot s boldogokká teszitek őket.

(Keresztény Család.)

Követendő példa! A kecskeméti egyház összes iskolái közös záróünnepélyt tartottak kétezer főnyel közönség jelenlétében. Karénekek, szavaltatok, zenekar, mutatványok voltak az ünnepély főszámai. Legelőször a Bodor Zsuzsánna Leányotthon kicsiny csapata vonult fel. A bájos csöppségek láttára az egész közönségen a tetszés moraja futott végig. Hát még mikor a hároméves karmester vezényelte a kis énekkart, Hatalmas taps jutalmazta a kicsik bátor fellépését. Így lett és kell iskoláink ügyét közel vinni egyháztagjaink szívéhez!

Az ujbpesti Lorántffy Zsuzsánna Egyesület a város Lorántffy Zsuzsánna-utcájának 2-ik számú házán emléktáblát helyezett el a felirattal: „Hirdesse ez az utca Lorántffy Zsuzsánna fejedelemasszony I. Rákóczy György hitvesének a hazaszeretetét és krisztusi szeretet példaképének emlékét.”

A kolozsvári református egyházközönség monostori paróchiális körében a Donáth uton egy család a maga költségén önként, Isten Iránti hálából egy szép imaház-termet épített nyilvános gyülekezeti használatra azoknak, akik azon a környéken laknak. A hídvelei körben az Iris-telepen imaház céljára a leánynősövetség bérel egy szobát havi 900 Lei költséggel.

A kocséri templom árverése ügyében egyik magyarországi egyházi lap (K. Sz.) azt közli, hogy a kormány közbelépése folytán a templom visszakérül a református egyház tulajdonába. E szomorú ügyvel kapcsolatban a kommunista irányú „Felsőmagyarország” ezt írja: „A tiszteletes ur ványadt, rossz ruhában, tépett palástban is a rendet és nyugalmat hirdette s intette a szegény magyarokat, hogy adják meg a császárnak ami a császáré, Istennek ami az Istené és Földhitelintézetnek, ami a Földhitelintézeté. És a rektor ur, aki hónapokon keresztül nem kapott fizetést, a zsenge gyermeklelkébe nyilván fanatikus hittel oltotta be a magántulajdon tiszteletét és a rend fenntartásának szükségességét, mert ha felborul a magántulajdonon álló társadalmi rend, amelynek épen a rektor urak, a plébános és lelkész urak a legfőbb oltalmazói, akkor a Földhitelintézet bottal üthetné a procentek nyomát.”

Mintha mese lenne... Svájcban egyik hegyi falujában közös templomba járnak reformátusok és róm. katolikusok Istentiszteletre és misére. A törökvilág idején Kecskemét egyetlen templomában felváltva tartották istentiszteleteiket róm. katolikusok és protestánsok. Révay Kata Szidónia a katolikus Zrinyi Miklósról bizta végrendelete foganatosítását. A Kálvin-téri református templomba beleépült a váci püspök téglája is. De adott 8000 téglát az evangélikusok Deák-téri templomához is.

Humor az iskolában. A budapesti Kálvinista Szemle írja, hogy a Duna-Tisza közén történt n-i. r. kath. tanoncok hittanvizsgáján. A tanoncok szokatlanul csendben és illedelmesen figyelnek és felelnek.

Az elnöklő preláthus egyszer csak odafordul az egyik tanonchoz és megkérdi: — Mondd csak fiam, ki a mi püspökünk? A kérdezett tanonc nyugodt öntudattal és természetesen vágja ki: — Dr Ravasz László!

Svájc és az államszociálizmus. A demokratikus államok eszménye Svájc. Európa gyöngye nemcsak természeti szépségeinél, hanem gazdag kulturájánál fogva is. Kálvin gondolatai élnek klegyensúlyozott józanságában, történelmi messzelátásában. Olyan ország, ahol még a parlament is függvénye a nép akaratának. A nagy hegyek népe politikai érettséggel bír. Minden törvényt maga a nép szavaz meg. Szavazás előtt nyomtatványok tömege ismerteti a javaslat jelentőségét, sorsa a józan polgárok ítéletétől függ... Évekkel ezelőtt érezhető volt itt is a demokrácia válsága. Klikkek, pártok járszalagjára jutott az állam élete. A szociáldemokrácia óriási lépésekkel indult az államszociálizmus felé. A finálé 1931. december 6 án játszódott le, amikor a parlament által elfogadott javaslat a nép elé került. Ennek a javaslatnak a lényege az volt, hogy a munkanélküliségi, baleseti, betegségi, özvegyiségi stb. biztosítások kiterjesztettek volna az egész népre s ezzel az államszociálizmus első etapja megvalósult volna. És mi történt? 1900. óta első esetben a svájci nép óriási többséggel elvetette a tervezetet, megbuktatta a fölülről jövő klikkpolitikát. A buktató szavazatokat a parasztok adták le, akik nem hajlandók keserves munkájuk eredményét szakszervezetek titkáira bízni; második helyen áll az öntudatos svájci munkás, aki munkájáért nem biztosítást, hanem tisztességes fizetést akar s már csak azért se szavazta meg, mert „mire mi ezt élveznők, akkorra a gépmunka megöl minket, belőünk nem lesznek öreg emberek“. A javaslatot egyhanguan elfogadták a nagytőkések. Ez a valóság. Svájc józan népe borzalommal látta, hogy a háboru után heves harc indult meg a biztosításért; azután látta, hogy Németországban is mint omlott össze a mesterséges szociális segítség és hullott a nyomor torkába a birodalom. Svájc megállott azon az uton, amelynek a végállomása Moszkva. Az igazi demokrácia győzött. Kálvin szellemének dladalát látjuk. (Kálv. Szemle.)

A szolgálat új módja. A pár hónapja megindult ráckevel református keresztyén ifjusági egyesületi munka részére az egyháznak egyik buzgó nőtágya, egy özvegyasszony teljesen ingyen odaajándékozta használatra szép egy szoba-konyhás lakását, pedig jó pénzért is kiadhatta volna. Sőt még ráadásul hangszórós rádióját is odakölcsondözte a fiuknak, összejöveteleik alkalmával. Sok reménységgel tölthet el mindenkit református ifjusági munkánknek ilyen nagyszerű megbecsülése.

Megcsókolta még a falát is a paucsoval (Szerbia) református templomnak az a szegény magyar asszony, aki husz évvel ezelőtt került el az alföldi Szeghalomról Macsvába, ahol husz év óta nem látott

csillagos templomot. Fakanalakat árulgatva gyűjtött adományokat árvizkárosult családjának s mikor meglátta a paucsoval magyar református templomot, sirva borult a templom falára s örömeiben megcsókolta a hideg követ.

A Bábel torony maradványait megtalálták. Dr Leroy Waterman, a Michigan egyetem Mezopotámiába küldött régészeti expedíciójának vezetője az őskori Akshak város helyén állítólag megtalálta a bibliai Bábel-torony maradványait. A lelet 50 láb magas, 250—300 láb átmérőjű halom, amelynek külső burkolata napon szárított téglákból készült 30 láb vastag, 20 láb magas fal. A fal fölött a halom változó nád és földrétegekből áll, míg északi része szilárd téglapülete. A halom belseje negyven négyzetláb alapzatu téglaszlop, amelynek eredeti magasságát még nem sikerült megállapítani.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Az új negyedév kezdetén kérjük előfizetőinket, hogy úgy a hátralékos, mint az esedékes díjakat kiegyenlíteni sziveskedjenek, miután a Híradó pénztára másként nem tudja kifizetni a nyomdai költségeket. Adományokat, előfizetési díjakat elfogadnak az egyházfiak, az egyházi adóhivatal (Nagy Sándor-u. 14.) és az olasz i lelkészi hivatal.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I-ső osztályu kádifürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ső osztályu tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Tanuljatok belőle!

A jugoszlávai (szerbiai) reformátusok fősperese Ágoston Sándor írja a „Magvető”-ben:

„Az ősszel levél érkezett hozzám, melyben egy tiszta szerb faluban lakó református kovácmester Református Valláskönyvet kért a fia számára s írja, hogy náluk a református gyermeket senki sem tanítja vallásra, tehát majd ő fogja 12 éves fiát konfirmációra előkészíteni.

A télen ugyanezen célból egy szállási béresasszony vásárolt Református Valláskönyvet a kis lánya részére.

Áldozócsütörtök előtt megjelent a szerb faluból való fiú és a szállási kisleány is s előálltak a konfirmációra. Mind a ketten ugy elő voltak készítve, hogy gyönyörűség volt őket hallgatni.

Mióta nincsenek felekezeti iskoláink, folytonosan azon lamentálunk, hogy gyermekeink vallásos nevelése lehetetlenné vált. Még ott is ezen panaszkodunk, ahol az iskolában a lehetőség szerint, ha csak heti 2 órán is, de valamilyen vallástanítás mégis van. Ahol pedig még ez sincs, ahol sem lelkész, sem tanító nem lakik helyben, ott aztán azt hisszük, hogy teljesen

reménytelen a helyzet. Ott már előre bele kell nyugodni abba, hogy gyermekeink a református vallás számára elvesztek.

A fenti két példa hogy megszegyeníti a mi reménytelenségünket és kishitőségünket.

Tizennégyezer pravoszláv szerb között egyetlen református kovácmester és amott a becsel római katolikus tanyavilágban egyetlen református asszony nem panaszkodik, hanem előveszi minden este kis fiát és a kis leányát és megtanítja őket énekelni, imádkozni s nagyszerűen előkészíti a konfirmációra.

Szabad-e ezek után zúgolódnunk, hogy nincs elég vallásóra az iskolában, hogy ritkán jöhet ki hozzánk a lelkész, hogy szét vagyunk szóródva, tehát el kell vesznünk? Szabad-e gyermekeink vallásos nevelésében a családot kihagynunk a számításból?

Aki szereti a gyermekét és szereti a vallását, az nem panaszkodik, nem csügged el, hanem úgy tesz, mint az kovácmester, meg az a béresasszony.

Tanuljatok belőle!”

Régi nőszövetségünk és Ifjúsági bibliaköreink vasárnap délután a Püspök-fürdőbe rendeznek kirándulást. Indulás a nagyállomásról a délután 2 órakor induló fürdő-vonattal.

Csak az Ur segíthet.

Az emberi sors forgandó. Nincs egyetlen ember is, ki e forgandóságot ne érezné. Mindamellett egyik több, a másik kevesebb változáson megy keresztül. De bármilyen alakulás játszódik le az ember életében, az mindig az Ur kezében van. Legboldobcsabban teszünk azért, ha mindenkor mindenben az Urra bizzuk magunkat, mint azt számtalan esetben Dávid királlyal tapasztaljuk.

Sok embernél mégis csak a legutolsó, hogy Istenre bizza jövőjét. Előbb kísérletezik. Emberekbe kapaszkodik. Tőlük vár, remél boldogulást. Mikor csalódás után csalódás ér, már nincs hova fordulnia, az utolsó próbán földről ég felé emeli tekintetét és reménye valósul.

Az itt mondottakat látom valósulva egyik tisztességes életviszonyok közé emelkedett embertársunk életében is.

Elődei előkelők voltak. Nagyszülei könnyelmű természetük miatt előbb vagyonukból vetköztek ki, majd a társadalmi ranglétrán szálltak alább-alább.

Édesatyjára már csak a könnyelmű hajlandóság és az alacsony sors jutott.

Ő már középiskolai tanuló korában visszavágyott az ősi méltóságba. Mint érettségizett ifjú a régi rokon, ismerős kötelék fürkészésével és felhasználásával igyekezett volna visszakapaszkodni a hagyományos méltóságba. Tehát minden bizalmát emberekbe fektette.

Kopogtatott, kilincselt, kért, könyörgött, reménykedett, csalódott.

Utoijára már remegett keze a kilincseken. Fuldokolt torka a rimánkodásban. Lemondás vegyült reményébe. Sok könnyel lágyította kemény csalódásait. Látta, hogy családjának multja a nagyszülőkben és édesatyjában minden fényét, varázsát elvesztette. Járkálásával, kérésével jobban-jobban terhére van a megkeresetteknek. Sőt több és több emberi gyarlóságot fedezett fel a vezetőkben. Azt tapasztalta, hogy kérését inkább fülök mellett engedik el, mintsem figyelembe vennék.

Már a lemondás, elkeseredés kezdett urrá lenni rajta. De mégis reménye volt. Egy távolabbi ismerős,

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Szabó Pál, este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor András Gusztáv.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor Szűcs János, délután 5 órakor az Őssi telepen (Bodó Imre házában) és a Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr. Szabó Lajos, délután 4 órakor Szabó Pál szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Ebeneser. I. Sámuel 7. tetik. I. Sám. 10, 18—25. Szerda: Dávid lantja felvidítja Sault. I. Sám. 16, 14—33. Csütörtök: Dávid és Golláth. I. Sám. 17, 43—51. Péntek: Hű barátok. I. Sám. 18, 1—4. Szombat: Saul féltékenysége. I. Sámuel 18, 5—9.

Vallásos estélyt tartunk Tokaji telepi imaházunkban folyó hó 24 én délután 6 órakor a következő műsorral: 1. Kezdő ének: 63. dics. 1 v. 2. Gyülekezeti ének: 104. dics. 1—2. v. 3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Szűcs István. 4. Gyülekezeti ének: 104. d. 3. v. 5. „Az arató anya”. Szavaija: Schittenhelm Gusztáv. 6. „Vasárnap délután”. Trialog. Előadják: Hatvani Jolán, Németh Mária és Szabó Rózi. 7. „A biblikörli leányok” énekkora énekel. 8. „Legyen ott Krisztus mindenütt”. Szavaija: Zöldi Böske. 9. Záró ének: XC. zs. 1. v. — Önkéntes adományokat az imaház vételárának törlesztésére kérünk s hálás köszönettel fogadunk.

A Nagyváradi Református Kör és a Réti Református Vegyeskar 1932 július 30-án szombat este fél 10 órai kezdettel rendezik együttes műsoros nyári mulatságukat a Ref. Leányinternátus udvarán

zsoltárt. Minden szava égi harmatként hullt hervatag, megkeseredett lelkére. Mintha egyik derék őse e könyv által védelmét nyújtotta volna feléje.

— Talán Isten keze ez a könyv e percben? — sóhajtott fel a halálra szánt,

Leakasztotta nyakáról a kötelet. Visszadobta a lombra. A szagos, ócska könyvet letörölgette a portól és hóna alá rejtette. Leszállt a padlásról. Kertjük egyik sarkába árnyas húzódtott az ősi darabbal. Forgatta, olvasgatta és lelke erősödött.

— Egy emberhez se megyek többet — mondta végül a könyvet behajtva — Talán csufaságból mondta a fősztolgabíró ur, de én hinni kezdem, hogy rajtam az Ur segít. Apámhoz tévedésből kerülhetett ez ősi kincs. Csak lomja volt. Én féltleni fogom. Fakult soraira gyakran ránézek s belőlük Istenre gondolok. Olvasgatom s reményem nővell. Küzdök s nekem is az Ur lesz kösziklám és váram.

Az ifju nekifeküdt a tanuláshoz. Közben kenyeret keresett. Nehéz volt az élete, de minden nagy megküzdése kitartóbbá, erélyesebbé tette. Az ódon biblia olvasgatásában meg-megpihent. Leiklerőt merített belőle.

(Nagy Sándor-utca 14. sz.) Az estély részletes ismertetésére jövő heti számunkban még visszatérünk.

Török Sándor

egyházközségünk velencei parochiális körének korábban több mint egy évtizeden át, munkás presbytere folyó hó 16-án hosszabb betegeskedés s mintegy két heti súlyos betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. A megboldogult testének nyugalomát, lelkének dladalmát, a gyászolócsaládnak vigasztalódást adjon a minden kegyelemnek Istene.

A nagyváradi református fiu-árvaházban néhány megüresedett hely betöltés alá kerül. Felvételenek elsősorban teljesen árva, másadsorban félárva fiugyermekek, akik már 7-ik életévüket betöltötték. Kérvények születési, keresztelési, orvosi, iskolai bizonyítványokkal, lelkész ajánlólevéllel 1932. augusztus 10-ig nyújtandók be a Nagyváradi-olaszi-lelkész hivatalnál. **A Lorántffy Zsuzsanna Jótékonyegylet Elnöksége.**

Ki alapította a római egyházat? Az Expositor Times érdekes cikket közöl egy tudományos vita alkalmából, melyben egy amerikai neves tudós arra a megállapításra jut, hogy a római őskeresztyén egyházat Andronikus és Junia alapították, Krisztus után 54. és 57. között. Róluk írja Pál apostol a római-bellekhez írott levélben: „Az én rokonaim és fogolytársaim, akik híresek az apostolok között és nálamnál is előbb voltak a Krisztusban.” Ez a kérdés még a tudósok különböző véleménye szerint bizonytalan, egy bizonyos, hogy sem Péter, sem Pál nem voltak a római egyház megalapítói, ők már egészen kifejlett gyülekezetet találtak Rómában.

Honfoglalás korabeli leletekre bukkantak Békásmegyeren. A napokban Békásmegyér határában a Dunaparton levő régi Barokk csárda előtt, a kerti föld ásása közben honfoglalás és azt megelőző római korbéli leletekre bukkantak. Egy helyen római katonák sírját, más helyen népvándorlás kor-

Éveken át dolgozott keményen. De nem csüggedt. Mindjobban megérlelődött benne az a tudat, hogy a gyors emelkedés gyors bukás is. Erősebbé vált hite, hogy aki Istenben bizk, nem csalatkozik. Szégyent nem vallott.

Végre szégyenkezve gondolt a sok hiábavaló kopogtatásra, kérésre, könyörgésre, futkosásra. Mióta ősi kincse, a lomból kimentett biblijája féltett tárgya lett, önérzete megedződött, megnemesedett, Mindenben Isten segítségét érezte. E hite alapvető lelki tulajdonsága lett a jövőre.

Feltűnt az isteni segítség másnak is. A hosszú, alsó beosztásból megindult felfelé. Emelkedése állandó lett. Ma nagy munka gondja, felelőssége fut össze kezében. Van méltósága, tekintélye, hatalma.

Még él a fősztolgabíró, ki az Ur segítségéről beszélt. Láthatja, hogy amit ő bosszuságában maró gunnyal mondott, mily csodásan valóra vált.

Az avult biblia ott van ma is az asztalán. Tulajdonosa elragadtatással beszél arról, hogy rajta csak az Ur Isten segített s az Ur ma is az ő kösziklája, vára.

Magvető.

beli edényeket találtak. Miután a jelek gazdag lelőhelyet mutatnak, a budapesti Nemzeti Múzeum régészeti osztályának is jelentést tettek, ahonnan bizottság száll ki a hely és a talált tárgyak megtekintésére.

Isten nem hagyja övét! A bázeli misszió az 1930. évet 400,000 frank deficittel zárta. A deficit el-tüntetésére felhívást adott ki a misszió s a gyűjtés eredményeként nemcsak a deficitet tudják fedezni, de tekintélyes összeg maradt a következő évre is.

Indiában egy évtized alatt 4.496,958 ról 5.961.794 növekedett a keresztyének száma, ami 32,6%-os növekedést mutat, vagyis minden 60 ember közül egy keresztyén.

Gyümölcsérés. Peng a kasza, zeng az aratódal s boldog kondulással hálára dobban a gazda szíve, hogy magvetése gyümölcsöt hozott. Píros mosolygással reád nevet az érett gyümölcs s kínálja magát, hogy boldog terhes fáról leszakítsd és meghalld az érlelő nyár néma üzenetét: Az élet örök törvénye a gyümölcsstermés. Mindennek meg kell hozni a maga gyümölcsét. A természet meghozta, amit hozhatott: te mit hoztál? Látod e, hány éhes, üres kéz nyul feléd? Látod e, hogy számítanak rád? Látod e, hogy rád erők bizattak, hogy általuk áldott termést hozzon életed? Beért-e időre, amit adtál eddig? A tavasz és nyár érlelő sugarát beengedted-e szivedbe hullni vagy sűrű bozót nőtt közéd és az élet napja közé? Nem korcs, csenevész a lelked gyümölcse, amit bemutatatsz az Ur előtt? Hozott-e egyáltalában gyümölcsöt az életed? A fügefától is számon kérte egyszer az Embernek Fia a fűgét és mert csak levelet talált rajta, megátkozta azt. A gyümölcsérés a számonkérés és ítélet órája; ne feledd, hogy a gazda akár holnap számonkérhet: Imé három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán és nem találok, vágd ki azt; miért foglalja a földet is hiába?

A debreceni halottégetés. Debrecen városa új temetőt nyitott, a régi temetőket bezárta. Az új temetőben ugynevezett krematóriumot, halottégetőt állított fel. Ha valaki ilyen módon akarja eltemetni kedves halottját, akkor annak a porait urnákban gyűjtve őrzik meg tovább. A halottégetés külföldön sok helyen szokásban van, főképpen Olaszországban. Ezt a debreceni közgyűlés egyhangulag határozta el s ezen közgyűlésen jelen volt mind a két felekezetnek a képviselője is, úgy a reformátusé, mint a római katolikusé. Most ez a határozat katolikus részről súlyos támadás tárgyává lett. Debrecen város tiltakozott a támadások ellen. A magunk részéről református szempontból a halottégetést hagyományainkkal ellenkezőnek, de hittani tételeink szempontjából közömbösnek tartjuk. A feltámadás nagy hitét és igazságát éppen úgy nem érinti a halottégetés, mint ahogy hihetünk azoknak a feltámadásában, akik égő házakban pusztultak el vagy azokéban, kiket a gránát tépett szét. Elvettetik érzéki test és feltámad lelki test, amint a szentírásban olvassuk. Kár most

ezekből a dolgokból vihart csinálni. A halottégetés senkre nézve sem kötelező és bizonyos, hogy magyar népünk a temetésnek régi kegyeletes szokását fogja követni nagyon sokáig.

A cukor és a nátha. Egy angol leányinternátus orvosa különös összefüggést fedezett fel a cukor és a nátha között. Megállapította, hogy a diákleányok, ha néhány heti vakációra hazamentek és otthon sok cukrot ettek, utána könnyebben kaptak náthát, mint máskor. Kísérleteket végzett velük, egyeseket cukorkurára fogott és ezek gyakrabban náthásodtak meg, mint a többiek. Hogy kísérleteit ellenőrizze, az orvos megszervezte a cukorfogyasztásra és náthára vonatkozó statisztikát. A háború alatt, amikor Anglia cukorfogyasztása 32 millió mázsáról 18 millióra csökkent, körülbelül a felére csökkent a náthás megbetegedések száma is.

Egy amerikai jubileum. Az amerikai pittsburgi magyar református egyház Lorántffy Zsuzsánna Nőegylete július hó 26-án ünnepelte fennállásának 35. éves évfordulóját. Ez az évforduló nemcsak azért a 35 esztendőért jelentős, amit a nevezett Nőegylet munkájában maga mögött tud, hanem azért is, mivel a pittsburgi Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet a legelső amerikai magyar református Nőegylet.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I-ső osztályu kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ső osztályu tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A presbytérium gyűlése

vasárnap délután 5 órakor volt az újvárosi tanácsteremben Sulyok István püspök-lelkészelnök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnöklete alatt. Jelen volt 33 presbyter.

1. Lelkészelnök: a gyűlést imával nyitja meg, s aztán bejelenti, hogy özv. Nagy Antalné az egyházra engedményezte Ercsey Lajossal szemben fennálló 40.000 lelkövetelését.

A presbytérium az adományt köszönettel elfogadja, s az iratokat további eljárás végett az egyházi ügyésznek kiadja.

2. Szavazás a bíhari egyházmegye tisztségeire: Esperes: Vadai Béla. Gondnok: Telegdi József. Lelkészi tanácsbírák: Szücs László, Könyves János, Balajthy Jenő, Kiss Károly, Kulcsár András és Biró Ferenc. Világi tanácsbírák: Barthos Adorján, dr. Ujfalusi Sándor, dr. Soós István, dr. Sarkady Sándor, Jégh Károly és Vargha László. Jegyzők: Kádár Miklós és Bagoly Bertalan lelkészek. Papp Lajos és dr. Orbán Dénes.

3. Szavazás egyházkerületi tisztségekre. Tanárképviselők: Ligeti Imre, Bakcsyné Korbuly Irén, Martininé Scheint Lujza, Karácsonyiné Gálbory Erzsébet igazgatók. Tanítóképviselek: Bartha

István, Csóka Lajos, Seres László és Czina Sándor. Zsinati rendes tagok: Takács Zsigmond és Vadai Béla. Zsinati póttagok: dr. Kölcsey Ferenc, dr. Soós István és Tóth Zsigmond; egyházkerületi tanácsbíró: dr. Ujfalusi Sándor; világi aljegyző: dr. Olosz Lajos.

4. Az egyházmegyei és kerületi szavazással kapcsolatban Szabó Károly indítványa folytán:

a presbytérium felkéri az elnökséget, hogy a jövőben a szavazások előtt adjon módot a presbytérium tagjainak, hogy tájékozást szerezhessenek a be-töltendő tisztségekre alkalmas személyekről.

5. Az egyházkerület elrendelte minden egyház-köztségben a hívek pontos összeírását.

A presbytérium az elnökséget kéri fel, hogy az adóügyi főnökkel az összeírás módozatait és költségeit állapítsa meg.

6. A leánygimnázium igazgatótanácsának javaslata szerint

a presbytérium az 1932—33. tanévre Horváth Berta és Koós Alice tanárnőket alkalmazza helyettesi minőségben a jelenlegi javadalmazás mellett.

7. Az iskolaszék beszámol a múlt tanév eredményéről és megállapítja, hogy a tanulók előmenetele nagyon jó volt.

A presbytérium örömmel veszi tudomásul a je-

Hogyan ostoroz az Ur?

Nyakas kun volt.

Tisztességes vagyonnal rendelkezett. Nem kért mástól semmit.

— Megélek a magaméből — emlegette dölyfösen.

— Meg ám, a jó Isten kegyelméből — egészítette ki szelíd, Istenfélő neje.

— Isten kegyelméből én... — hányja-veti a szót neje után, tőle megszokott nyersséggel, durvasággal.

Ugyan, ugyan — rosszalja az asszony a kevély kifejezést — vajjon micsodánk lehetne az Ő segítsége nélkül?

— Te éppen úgy beszélsz, Sára, mintha csak úgy repkedne a sült galamb a szádba. Mintha nem is hajnalban kelnénk, meg egész nap a lábunkat fogatnánk s minden jó csak úgy magától hullana alá onnan felülről.

— Onnan felülről is jó minden áldás a munkánkra, hiába kelünk korán és fáradoznánk Isten áldása nélkül.

— Ha így gondolkazol, bolond vagy minden szorgalmadért. Jobb volna, ha hevernél örökké, úgy is omlana rád az áldás.

— A te beszéded balga, Bálint. Nem tudod, mit szólsz. Hiszen a szorgalom is Istenáldás. Az erő is az. Meg minden, ami bennünk és körülöttünk van.

— Talán az eső is Istenáldás, ami most fenyegeti levágott rendeinke?

— Látod, Bálint, ha megázik is a rended, az is áldás lesz.

— Természetesen, nagy áldás lesz, ha szénánk jól átázik, megfűlled, összepenészedik és gyűjteni sem kell, hanem trágyának marad.

Jövőre jobban terem a föld, kamatostól visszaadja az Ur. Az idén pedig megtanulod, hogy vasárnap, mint mikor a rendet is vágta, ne dolgozz, mert úgy is elveheti tőled az Isten munkád hasznát.

— De tátod a szádat édesanyád beszédére, fiam. Fogd be már gyorsan a lovakat, mert nem is az Isten veszi el a vasárnapi munkám hasznát, de anyád bolond csacsogása, meg a te anyámasszonykodásod.

Jentést és a tanítótestületnek elismerését fejezi ki a kitűnő eredményért.

A jelentés szerint azonban nagyon gyenge volt a vallástani vizsga eredménye a Munk-telepi állami iskola tanulóinál, Ennek oka az, hogy a gyermekek semmit sem tanulnak magyarul és így olvasni sem tudnak.

A presbiterium tekintettel arra, hogy az említett állami iskolákban a tanulók túlnyomólag magyar anyanyelvűek, felkéri az iskolaszéki elnököt, hogy a megfelelő statisztikai adatokat megszerezni, s azokat jelentésével a püspöki hivatalhoz felterjeszteni sziveskedjék, hogy a magyar nyelvcsoport felállítására a minisztériumból az eljárás megindítható legyen.

8. Az elemi iskola 1932—33. évi költségelölirányzatát

a presbiterium 515,580 lei szükséglettel s ugyanannyi összegű fedezettel elfogadja s megállapítja.

Inasélet és iparosjövők.

Ha valaki szeret álmodozni, akkor kellemetlenül ébreszti fel azt az a statisztika, amelyet az iparostanonciskola 1931—32. évi értesítője közöl a magyar s közelebről a református iparostanoncokról. Számokban látjuk, hogyan gázol keresztül rajtunk bűneink miatt az élet, s jó elgondolkozni a számokon és tényeken.

895 beiratkozott fiu közül 524 magyar, (kik közül 302 református.) Szerződését felbontotta 25 magyar fiu, felszabadult 111,

Inasiskolában felszabadulásáig csak az I. osztályt végezte 61, II. o. t. 27, míg a III.-ig csak 7 érkezett el. (Míg a román fiuk közül az I. o.-t 10, II. o.-t 19 és a III. o.-t 6 fiu végezte el.)

*

Az I. osztályban (10 párhuzamos osztály) 400 magyar fiu volt, ezek közül sikerrel végezte az évet 135; javítóvizsgát tehet 20, ismétlő 163.

A II.-ik osztályban már egy negyedénél is kevesebb: 86 járt (5 párhuzamos osztály), sikerrel végezte

— Szeretem édesanyám okos, szép beszédét. Nem ártana, ha édesapám is...

— Tátánám a számat, ugy-e? — vág közbe a dőlyfős apa.

De a mennydörgés is belemordult a beszédbe. — Siesünk már, fiam, azt a... még az ég is kitátja a száját és lecsorgat itt bennünket... — De szokása szerint cifrázta is aljas káromkodással.

Még a kapun kihajtva is felszólt átkos dörgedelmeivel a távol dübörgő fellegekre. Még ökleivel is fenyegetődzött felfelé a nekibokrosodott kunmagyar.

— Bálint, Bálint — csóváltgatja megszőmörödött fejét a kaput záró feleség — Ne fenyegezd az Istent, mert megostoroz!

— Hígyjed, bolond, hígyjed! — gorombáskodik magában a férfi — Nekem van ostorom — vág keményen az erősebbik lóra — de az Istennek még ez sincs. Az ostort a kötélgyártó fonja, meg Klein vegyeskereskedése árulja. A fellegek felett nincs kötélgyártó, se vegyeskereskedés. Ugy-e, fiam, ezt már te is hiszed?

— Édesapám nem jól beszél — jegyzi meg a

az évet 19, ismétlésre bukott 32, javítóvizsgára állhat 4.

A III. osztályt megkezdte 17, átment 3, ismétlésre bukott 6.

Az egész éven át járt magyar fiuk közül átment 157, megbukott 225, akik közül javíthat 24.

Mi okozza azt, hogy többségben levő ifjuságunk így alul marad az inasiskolában?

Egy előítélet, amely az iparostanonciskolát (mester és inas egyformán) felesleges időlopásnak tartja. Az inas eljár az órákra, mert kénytelen vele, de nem érdeklődik semmi iránt. Így alig ragad reá valami.

Nem ismerik a román nyelvet. És kevés emberben van meg a törekvés, hogy a saját előnyére minél hamarább elsajátítsa.

De magyarul sem tudnak helyesen írni és nincs szellemi tápláléka az inasok nagy tömegének.

A 895 tanuló közül 524 magyar. Bár joga volna iparoságunknak maganyelvű inasiskolához, az állam nem adja meg; a tanárok hiába fáradsz, a nyelv ismeretlensége miatt csak ilyen szomorú eredményt érnek el.

Nem kicsiny akadály a haladásban az a bizonytalanság és közönyös gondolkodás mód, mely nagy általánosságban így nyilatkozik meg: „ugy sem érdemes tanulni, lehetek én jó segéd — ha ugyan kapok munkát — inasiskola nélkül is.“

Itt mindjárt reá kell mutatnunk arra, hogy elsőrangú érdeke a magyar iparosságnak, hogy művelt segédei legyenek, ezért az inasiskola által nyújtott alkalmakat az otthoni életben kellene alátámasztani és a tanonc önművelésére indítást adni legalább is az által, hogy érdeklődnek a tanult dolgok után. A kézműiparnak a gyárral szemben itt nyilatkozik egyik előnye, hogy munkás és munkaadó között személyes viszony állhat fenn, de ugyanakkor világosan látjuk, hogy csakis a művelt és szakképzett iparosok lesznek azok, akiket a gyáripar nem fog feleslegessé tenni.

Pedig sok helyen épen visszafejődik lelkiileg-testileg, szellemileg a tanuló. Ma is van műhely, aho-

szelid legény — Istennek erősebb ostora van, mint az embereknek.

— Még tán az ég is veled, meg az anyáddal van most, azért morog. Fölfelé tolul a felhő. Gyű, te — toldja meg a lovakra mért kemény csapásokkal káromló szavait a rendeket féltő gazda.

— Az összes rendben nem lesz annyi kár, mint édesapám lelkében — int a komoly fiu — Sokszor a legfenyegetőbb nyári borulattól sincs mit félni. De az édesapám átkozódása tulsok és ijesztő.

— Szép legény vagy, fiam, ha az én beszédem is ijesztő neked! Az anyád szoknyája mellé való vagy, nem méltó én hozzám. Apád az Istentől sem fél — vágja ki csunya káromlások közt.

A különben jó lovakat csak úgy ostorozta a fía beszédjétől és a már közelgő mennydörgéstől jól felbokrosodott apa.

— Jobb lett volna otthon maradnunk, míg ez a nyári felleghuzódás elvonul.

— Tudom, hogy te anyáddal énekelni szeretnél, a rendekre meg nem is gondoltátok. Pedig az Isten sem törődik a mi dolgainkkal — s cifrázza tovább-

— bár rosszul megy az üzlet télen — mindennap reggel 6 tól éjjél utánig dolgozik a tanuló, ahol 12 éves fiú teljesen szabadon rendelkezik vasárnapjával s mestere még csak meg sem kérdezi, vajjon eimenne-e vele együtt templomba? (Keresztyén egyházban ez sem volna szégyen, vagy esetleg az, hogy munka előtt és után együtt énekeljenek egy zsoltárt!) E helyett azonban többször hallottuk a panaszt, hogy vasárnap dél előtt ugyan már nem dolgoznak, de takarítani kell. Az mind igaz, hogy „rendnek kell lenni”, de vajjon, nem lehet másképp megoldani?

Másfelől igaz az, hogy vannak magyar iparostanulónk között, akik képezni akarják magukat, ügyes rajzolók és a közismereti tárgyakban is jó előmenetelt tanusítanak, Érdeklődnek egyfelől szakmájuk fejlődése iránt, másfelől nemzetük történetét és kultúráját is igyekeznek megismerni. Ezek között a fiúk között az elemi iskola magasabb osztályainak és a gimnázium alsó osztályainak az elvégzése mutatja hatását.

A különböző mesterségek közül legtöbben tanulják az asztalos (90), lakatos (98), szabó (87), cipész (74), borbély (52), csizmadia (49), mechanikus (48), electrotechnikus (46), felsőrészkészítő (16), kőműves (19), nyomdász (18), keimefestő (13), mészáros (39), bádigos (26), szücs (26), festő (20), fémtöltő (12), vasesztergályos (11), stb. mesterséget.

Nem tudunk utána nézni statisztikailag annak, hogy református iparostanoncaink közül hányan vannak református mesternél alkalmazva és ezért csak megemlítjük, hogy kb. 50 ref. tanonc egyáltalán nem tapasztalta *otthon* az Isten törvényének figyelembevételét. Ugyanannyi a vallásóráknak felé sem nézett. Ezek a tények, amelyek legközelebbi teendőink megvalósítására kényszerítenek. Itt még egyet. Az iskolai év eredményét június 5 én hirdették ki. Sok ifju nem tudja, átment-e vagy megbukott. A javítóvizsgát tevők

— Megtalálja mutatni egyszer a jó Isten, hogy törődik az édesapám káromló természetével.

Ekkor a föld végén voltak.

— Villára! hangzik a kemény parancs.

Mire azonban a rendek mellett állott az apa és fia, nagy cseppek kezdtek alácspegni és fejük felett villámlott.

— Együtt érkezél velünk? — kiált gúnyosan a fellegek felé — Gyere le a villám hegyire... — emelgeti roppant szidalmak között felfelé villáját.

A legény dorgálólólag akart szólni a józan emberi formából is kivetkőzött apa felé, de torkán fogta a szót a hirtelen villámlás és csattanás. Mintha az ég is, a föld is remegett volna. A természetes fiatalember szemeit behunyta a vakító fényre, aztán hegyével a földre szegzett villája nyelére támaszkodott. Mire dermedtségéből apjára emelte szemeit, az a villájára végigterülve hasalt a renden.

— Édesapám — rohan a tizenöt-husz lépésre fekvő apjához a legény.

De az apa szeme holtan meredt maga elé.

Mikor hazavitte a villámsujtott apját az ifju, ez volt az özvegyen maradt feleség első kitörése:

— Igy ostoroz az Ur!

Magvető.

különösen ne mulasszák el a vizsgára jelentkezést. A közismereti tárgyak eredményeit a református iparostanoncainknak a Teleky utca 31. sz. alatti otthon hirdetőtábláján tesszük közzé.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

VELENCÉN:

A Tokaji-telepi Imaházra: Rollinger Vilmosné 50 lel. Zsigó Györgyné 20 lel.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Szücs János, délután 3 órakor Szabó Pál, délután 5 órakor az Őssi telepen (Bodó Imre házában) és a Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor Sass Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szücs István.

Réten: délelőtt 10 órakor Szabó Pál, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon. Hétfő: Isten oltalmában. I. Sámuel 18. 12—30. Kedd: Csak egy lépés. I. Sám. 20. 1—4. Szerda: Dávid atyjafiai között. I. Sám. 22. 1—4. Csütörtök: Királyi lelkület. I. Sám. 24. 1—8. Péntek: Dávid gyászéneke. II. Sám. 1. 17—27. Szombat: Utald Uram mutasd meg! II. Sám. 2. 1—7.

A Nagyvárad Református Kör és Réti Református Vegyeskar 1932. július 30-án rendezendő együttes nyári batusmultságának műsora. 1. Nyitány. Előadja: a Református Kör Zenekara. 2. Bevezető beszéd: dr Szabó Lajos. 3. A Réti Ref. Vegyeskar. Karnagy: Soós András. 4. Aszfaltbetyár. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Bodnár Cunika, ifj. Kompán István, Tóth László, Csete József, Kovács József. 5. Szavaltat, magyar költőktől: Dézsi Ella. Szíjnet. 6. Nyári estén furulyaszó. Színmű 1 felvonásban. Személyek: Herlitska Ilonka, Pollák Joli, Tóth László, Bodnár Cuni, Ritzig Ferenc, ifj. Kompán István, Kovács József, Derecskey Lajos, Gáll Irén, Csete József. 7. Énekkettős: Laczák Erzsike és Szatmáry Mihály. 8. Vegyeskar a verseny előtt. Jelenet. Irta: Gyallay Domokos. Személyek: Szatmáry Mihály, Laczák Erzsike, Soós András, Somogyi Ferenc és a teljes vegyeskar. 9. A nyul. Bohózat 1 felvonásban. Személyek: Derecskey Lajos, Gáll Irén, Csete József, Biró Elemér, Kovács József, Pollák Joli. 10. Záróbeszéd: Nagy P. István. Konferál: Bodnár Cuni. Rendező: ifj Kompán István. Az est főrendezője: Nagy P. István. Beléptidij nincs. Műsor megváltása kötelező.

Réti Református Vegyeskarunk vezetősége

ez uton kéri az énekkar tagjait, azoknak családjaikat

és barátjait, hogy szombat este 9 órakor kezdődő nyári ünnepségen, melyet az énekkar a Református Kör ifjúságával közösen rendez, a Nagy Sándor-utcai Leánygimnázium udvarán, minél nagyobb számmal vegyenek részt.

Kerületi Dalosverseny előtt Réti Református Vegyeskarunk július hó 31-én, vasárnap déltán 5 és este 8 órakor vallásos és kulturális ünnepélyt rendez a Püspöki uti református imaház kulturtermében a Nőszövetség védnöksége mellett a következő műsorral: 1. Megnyitó. Tartja: Daróczi Lajos író. 2. Versenydarab. Énekl. a Vegyeskar. Karnagy: Soós András. 3. Pilleország. Dalos mesejáték 2 felvonásban. Rendező: Kispálffy János ny. színművész. Vezényel: Dézsi László karnagy. Szereplők: Nyisztor Olga, Laczák Irma, Marozsán Rózsi, Lőkös Annus, Kisded Margit, Somogyi Jolán, Nagy Lujzi, Bodoki Julis, Nagy Józsi, Szilágyi Jancsi, Dézsi Laci, Kertész Sándor, Lőkös Lajos, Lőkös Karcsi, Bodoki István, Kudar Pista. Lepkék, darazsak. Diszletét festette: Veres Mancsi. 4. Költemények. Szavalja: Dézsi Ella. 5. Verseny előtt. Jelenet. Előadják: Laczák Erzsike, Szatmáry Mihály, Somogyi Ferenc, Soós András karnagy és a Vegyeskar. Belépő-díj nincs. Adományokat a nagybányai kerületi dalosversenyre induló Vegyeskar költségeire fordítjuk. Szünet közben foglalkozunk gondoskodva.

A Tokaji-telepi imaházunkban folyó hó 24-én tartott vallásos estélyünk az esővel fenyegető felleges idő ellenére is oly szép számu közönséget hozott össze, hogy estélyünket helyszüke miatt a szabadban kellett megtartanunk. Ugy az igehirdetés, mint a szavalatok s a bibliaköri leányok által előadott énekszámok és vallásos tartalmu trialog mély hatást gyakoroltak a lelkekre. A perselyben önkéntes adományokból gyűlt 310 lei, az adományokkal együtt 380 lei, számszerűleg nem nagy, azonban az ő kereseti és megélhetési viszonyaik ismeretében szinte a bibliai özvegy asszony 2 filléres adománya jut az eszünkbe és azt kell mondanunk, hogy többet adtak nekik, mint sok mások. Megható és további kitartó munkára serkentő volt az a buzgó esdeklés, mellyel kértek bennünket, hogy hozzájuk, minden nemes lelkítápláléktól távolesőkhöz, szinte megfosztottakhoz, hasonló tartalmu műsorral minél gyakrabban ellátogassunk. Istené a dicsőség és hála, ki éhséget és szomjúságot támaszt a szivekben az ő szentigéje után.

Halotthamvasztás a gyakorlatban. Magyarországon nagy port vert fel a halotthamvasztás kérdése. Megvitatták e kérdést az egyházi lapok minden oldalról. A hozzászólásokból világosan leszűrhető, hogy: a halotthamvasztás kérdését balgaság összefüggésbe hozni a feltámadás hitével. Aki a krematórium miatt nem tud hinni a feltámadásban, az másképen sem hisz benne. Hogy mégis a legtöbben a szokásos földbetemetés mellett döntenénk, ha magunkról, vagy szeretteinkről lenne szó, az nem a feltámadás hitének következménye. Most pedig legyen szabad

elmondanom egy gyakorlati példát e kérdéssel kapcsolatban. Július 10-én délután a tahitótfalusi csendes temetőben helyezték örök nyugalomra Fodorné sz. B. Cserekye Borbála hamvait. 1931 május 17-én halt meg Clevelandban s halála előtt arra kérte szeretteit, hogy hamvasszák el és hozzák haza szülőfalujába s helyezték el szülői sírjába. A délutáni istentisztelet végeztével megcsendültek a harangok s a lelkész és énekező a gyülekezettel együtt kivonult a temetőbe. A cinkdobozba zárt hamvakat ekkorra már kihozták hozzátartozói és egy betonból készült koporsó-szerű kazettában helyezték el, — felcsendült az ajkakon az ének: „Tebenned bízunk eleitől fogva...” — azután a lelkész rövid fohász után olvasta az Igét: „Elközelegetének Izráel halálának napjai és szólítja az ő fiát Józsefet és monda neki: Ha én te előtted kedves vagyok, kérlek... légy hozzám szeretettel és hűséggel: Kérlek ne temess el engem Egyiptomban. Midőn elaluszom az én atyáimmal, vigy ki engemet Egyiptomból és temess el az ő sírjokba. És monda: Én a te beszéded szerint cselekszem”. [I. Mózes 47, 29—30.] Legyen elég csak néhány szó a beszéd gondolatmenetéből: Jákóbot valamikor az élet nyomorúsága, az éhezés, a kenyér, a megélhetés gondja vitte Egyiptomba. Az élet gondja így vitt ki sok ezer magyart évek hosszú során Amerikába. Jákób érezvén halálát, arra kérte fiát, hogy ne temesse el Egyiptomban, hanem vigye el szülőföldjére és atyái sírjában helyezze el. Ime itt is egy olyan magyar hamvai vannak, aki hazavágyott, aki inkább elégettette holttestét, csak hazahozhassák oda, ahol bölcsője ringott, ahol az anyatej táplálta, ahol szülei pihennek csendes akácós dunaszigeti temetőben.. Imádság és áldás után a gyülekezet ajkán felcsendült a Szózat. A szemek megteltek könnyekkel. A hamvakat leeresztették a sírba s míg a magyar földet húzták reá, hittel zengett az ének: „Nincs már szívem félelmére nézni sirom fenekére...” És ez az ének most is olyan hittel szállt a sziget református népe ajkáról az ég felé, mint máskor... Sokan gondoltak arra: Vajha a harctereken elesett hősi halott hamvait is így haza lehetne hozni. (Református Figyelő)

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsiniosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Fizessük be egyházi adónkat!

Néhány hét múlva megnyílnak iskoláink kapui, megindul a szülők és gyermekek zarándok serege az egyház veteményes kertjei felé s az anyaszentegyház nagy gondban van, hogy miből fogja fenntartani iskoláit a szeptemberben beköszöntő új iskolai évben!

Egyházunk költségvetésében a szükségletek között a legnagyobb összeggel az iskolai terhek szerepelnek. Iskoláink fenntartására szükséges 728,398 Lei, az állami iskolába járó gyermekek vallásitanításának költségeivel az összeg többre rug egymillió Leinél!

Ezt az egymillió Leit egyházi adóból kellene fedeznünk. És mit mutat az egyházi adókönyv az év első hét (január—július) hónapjáról? Azt, hogy az 1931. évi hátralék és az 1932. évi kivétel összege Olasziban: 500,980 Lei, Réten: 508,971 Lei, Ujvároson: 498,349 Lei, Velencén: 383,011 Lei. Ebből befolyt Olasziban: (az 500,980 Leiből) 78,720 Lei, Réten: (508,971 Leiből) 51,730 Lei, Ujvároson: (498,349 Leiből) 46,630 Lei, Velencén: (383,011 Leiből) 29,320 Lei: összesen befolyt: (1,891,311 Leiből) 206,400 Lei.

Tagadhatatlanul nagy a gazdasági nyomorúság, de önmegtadással, önmagunk megsanyargatásával, önként vállalt bőjtöléssel is oda kell sietnünk összeomlás előtt álló iskoláink megmentésére!

Ki az, a nagyvárad református egyház tagjai közül, aki vállalja a felelősséget azért, hogy egyházunk intézményei összeroppanjanak, megsemmisüljenek? Ha e szörnyű felelősségtől szabadulni akarunk, akkor utolsó filléreink odaáldozásával és tegyünk eleget kötelességünknek és fizessük be egyházi adónkat!

Esteli órákon: Hétfő: Dávid templomot akar építeni. II. Sámuel 7—16. Kedd: Vétkeztem az Úr ellen! II. Sámuel 12, 1—13. Szerda: Van-e viszontlátás a halál után. II. Sámuel 12, 15—23. Csütörtök: Hogyan neveled gyermekedet? II. Sámuel 15, 1—12. Péntek: Dávid sirása Absolon felett. II. Sám. 18, 33. és 19, 1. Szombat: Dávid, a próféta. 23, 1—7.

Dezsőke hazudni tanul.

Dezsőke három éves pufók arcú fiú. Mama és Apa büszkesége. Épen most birkózik egy jó darab csokoládés tortával. A kis ember itt is, ott is csokoládés és tortamorzsás. Még alig nyelte le az utolsó darabot, széttárt kezekkel az anyja elé áll és elkiáltja magát:

- Mama, még.
- Nem drágám. Elég volt.
- Nem elég. Még! Még!
- Hallgass! Nem szabad. Nincs több.

A mama tetteve megnézi a süteményes tálat:
— Látod! Nincs több. Elvitte a macska. Óh, a gonosz macska. Elvitte a csokoládés tortát. Megállj te gonosz. Csak gyere haza...

Dezsőke gondolkodik. Egy pillanatra elhallgat. Újját a szájába veszi és szopni kezd. Vajjon elvitte a macska, vagy nem vitte el a macska. Okos kis feje nem veszi be a csalást és Dezsőke ordítani kezd:

— Még! Még!

Addig ordít, míg édesmama előveszi a tortát és lemetsz egy darabot.

Dezsőkének felragyog az arca. Az egész gyerek csupa boldogság. Megelégedéssel majsolja az édeséget és örömmel veszi tudomásul, hogy az a gonosz macska mégsem vitte el azt a jó tortát. Dezsőke tanult.

Egy pár nap múlva Dezsőke a mama féltett holmija között garázdálkodik. Édesanyja éppen rányitja az ajtót és meglepődve a gyerek tevékenységén, így kiált fel:

— Nézd a haszontalan gyereket. Hát nem összehányt mindent...

A rajtakapott kicsi egy pillanatra megijed, majd feltalálja magát és ujjongva zeng:

— Nem Dezsőke. Nem Dezsőke volt. A gonosz macska volt. A macska.

— Óh drága kölyök, gyere ide hadd öleljelek meg. És édesmama egész el van bűvölve a gyerek találékonyságán. Élvezi az ügyes és tőle tanult hazugságot, Dezsőkét ebben a pillanatban nem adná egy félvilágot.

Másnap mindjárt el is mondja a szomszédoknak a kománénak, a sógornőnek, a barátnőinek:

— Képzeltétek Dezsőkét. A kis huncotot rajta kaptam, amint belebabrált a szekrényembe. Nem azért, mert az enyém, de a gyerek olyan ügyes és találékony. Hát nem azzal állott elő:

— Nem Dezső volt. Nem Dezsőke. A gonosz macska...

***

Egy pár év múlva, szombaton este Dezsőke

ágyacskájában fekszik. Ugy tetszik, mintha aludna. Apa és mama félhangon megtárgyalják, hogy holnap látogatást tesznek X-éknél.

— Elhozod a gyereket is?

— Nem! — mondja a mama — Dezső majd itt marad a szomszédéknál.

— De jelenetet csinál, ha észreveszi a csalást.

— Oh, hagyd csak rám, mondja a mama — ne szólj neki semmit. Én majd ellintézem.

Másnap vasárnap reggel van. Mamus szépen kiöltözködtet. Dezsőke élvezettel és huncutul nézi:

— Mama elmegy? — kérdi kíváncsiskodva.

— Igen!

— Vigyél el engem is.

— Nem drágám. Most te itthon maradsz. Igazán nem vihetlek el.

— Miért nem vihetsz?!

— Tudod, megyek a templomba. A pap bácsi nagyon hosszú, nagy beszédet fog tartani. Unni fogod magadat...

— Nem igaz. Nem igaz! Nem megy a templomba. Hallottalak benneteket tegnap este. Vigyél engem is magaddal.

— Na! Menj te haszontalan. Keresd meg a sapkádát és gyere azonnal. Komisz gyerek. Mindig azt kell tenni, amit ő akar...

***

Dezsőke 9 éves. Mamus és apus az ablaknál állnak. Néha ki-kínéznak az utcára. Dezsőke a szoba egyik sarkában játszik, de a szeme a szülőkön van és füleit hegyezi.

— Nézd csak. Nézz oda, ott jön Nagy Sándor.

— Igen. Igazad van! Biztos vagyok benne — mondja az apa — hogy idegyekeznek. A multkor is alig tudtam szabadulni tőle. Már majdnem megvettete velem azt a biztosítást. Én majd eltűnök. Te mond nek, hogy nem vagyok itthon. Pá édes!

Belép Nagy Sándor:

— Jónapot Asszonyom.

— Jónapot Nagy ur. Milyen kedves, hogy meglátogat bennünket. Ugy sajnálom, hogy a férjem nincs itthon. Ha tudta volna, hogy hozzánk jön, biztos itthon marad. Nagyon fogja sajnálni. De mivel szolgálhatok?

Dezsőke a szoba sarkában az orrát babrálja. Mind a két füle ott van a mama és az idegen beszédjén. Mohón szedi fel az elmondottakat. Figyel és csodálkozik...

***

Dezsőke 11 éves.

— Dezső gyere csak velem. Segits a kertet gyomlálni! Legalább megtanulod, hogy kell csinálni.

Dezső, aki iskolai feladatot készít, ragyogni kezd. Örül, hogy megszabadul a fejtörő feladattól. Már ki is lép. De hirtelen előfogja a kötelességérzet és a félelem: a házidolgozatom!

— Mama! Mi lesz a házidolgozatommal. A tanító ur összeszid!

— Hagyj békét a tanítóddal. Ha rajtam kell segítened, ha nekem kell valamit csinálnod, akkor mindig elfoglalt vagy. Meg mindig azt a tanítót emlegeted. Ha szól valamit, hát megmondod, hogy a fogad fájt és azért nem készülsz el a feladattal. Na! egy-kettő munkára...

Egy vasárnap reggel. Később. Dezső csinosan van öltözve. Éppen most jött haza a vasárnapi iskolából. Hirtelen elkezd a zsoldárt. Fújja tele tüdővel. Édesmama izgatott. Rákiált a gyerekekre.

— Ugyan hagyd most el azt az éneklést. Mindig ilyenkor jön rád.

Ugyanez megtörténik akkor is, ha Dezső hegedő vagy zongoraleckét gyakorol, ha költeményt szaval.

***

Dezső 13 éves.

Édesapja komolyan leckézteti. Mama beleszól a vitába és határozottan a Dezső pártján van.

Mond csak honnan jössz ilyen későn, hol csavarogtál? Megmondtam neked, hogy azzal a haszontalan Bélával ne barátkozz.

— De papa! Nem is vele voltam. Baloghéknál készítettük el az iskolai feladatot.

— Azt hiszed, hogy elhiszem? Biztosan megint a mozi körül csavarogtál. Egy idő óta nem tetszel nekem. Mindig későn jársz haza. És mindig jó kifogásod van. Majd utánad nézek. Vigyázz magadra. Vagy megjavulsz vagy elkergetlek a háztól.

— De Papa...

— És Dezső kívág egy alaposabb hazugságot? Apus nem hiszi ezt se.

— Ki tanított ilyen szemtelenül hazudni?!

— Hát te — vágja rá Dezső hirtelen és szemtelenül.

Elcsattan az atyai pofon. Édesmama és Dezső együtt sírnak. Apa ideges. Az egész családnak kellemetlen rossz estéje van...

***

Dezső 28 éves és nősül.

Éppen a menyasszonyával beszélget:

— Tudod találkoztam a lelkészünkkel. Megígértem a tiszteletesnek, hogy nála esküszünk és a gyermekek mind reformátusok lesznek.

— De Dezső! Hiszen tudja, hogy a plébános nem esket meg és nem gyóntat meg, ha nem ott esküszünk és ha a gyermekek nem lesznek katolikusok.

— Annyi baj legyen, édes. Majd megígérjük neki is. Fontos, hogy valahol megesküdjünk...

***

Dezső 35 éves.

Dezsőke — Dezső családapa lett. Fiacskája már éppen az első osztályt járja. A tanulásban és az örökölt hazugságban egyformán szépen halad.

Dej Nini ott jön a tanítónő.

— Jónapot kisasszony! Mit szól a kisfiamhoz?!

— Oh! okos gyermek. Lassan hozzászokik az iskolához, a fegyelemhez. Egy kicsit huncut. Néha egy-egy hazugságot is megenged magának. De erről majd leszoktatjuk. Ha a család szíveskedne ebben segítségemre lenni?!

— Kérem szépen! Egész bizonyosan számíthat ránk. Én mindig utáltam és gyűlöltem a hazugságot. Azt akarom, hogy a gyermekem becsületes, őszinte és szokimondó legyen.

— Nagyon örülök, hogy ebben egy véleményen vagyunk — válaszol a tanítónő. Elköszön és megállapítja, hogy Dezső komoly és derék embernek látszik.

***

Két szomszéd beszélget. Egyik még fiatal, a másik már idősebb. Az országos választásról folyik a szó:

— Láttad Dezsőt?!

— Igen!

— Azt hiszem, hogy velünk van.

— Oh, kérlek, róla ezt biztosan sohasem lehet hinni.

— Igaz, már többször cserbenhagyott.
 — Most is megígérte, hogy velünk lesz, de ki tudja, nem-e ígérte ugyanezt a másik oldalra is? Ez a rossz szokása még gyermekkori. Mindig hazug volt. Ha csak ő lenne az egyetlen a környéken. De ma már alig találunk szótartó, bátor és jellemes embert erre mifelénk. Vigyázz a gyermekeidre kérlek. Neked fiad vannak. Eszembejutt az édesapám. Soha nem mondott volna egy alaptalan szót. Minden megnyilatkozása: Igen-igen, nem-nem volt. Hogy ügyelt rá, hogy mi se hazudjunk. Milyen zsoltáros és biblíás kálvinista volt!! Óh, ha ezek a mostani Dezsőfélék olyanok lehetnének.. *Ladányi Zsigmond.*

Dalosversenyre indulnak dalköreink.

hogy a folyó évi aug. 14-én Nagybányán az ország különböző részeiből összeseregülő dalárdákkal összemérjék tudásukat. A költségek összehozása céljából előzetesen itthon tartanak ünnepélyeket. A múlt szombaton este és vasárnap a régi református énekkar tartotta bemutatkozását. A nagyváradai Magyar Dalkör pedig verseny énekszámának bemutatása céljából folyó évi augusztus 7-én vasárnap délután fél 6 órakor a Kath. Kör dísztermében rendez hangversenyt, mellyel városunk közönségének alkalmat kíván szolgáltatni, hogy a dalosverseny, úgy kötött, mint szabadon választott darabjainak előadását meghallhassa és sikerhez segítő biztatásával indítsa utnak — a kolozsvári dalosünnepen már első díjat nyert dalárdát — erre a versenyre. Ugy érezzük, hogy ez az alkalom nemcsak a Magyar Dalárda szép napja és ünnepe, hanem ünnepe minden szívnek, melynek mélyéről felszakad az ének, a dal, a szép magyar nóta. Ha meggondoljuk, hogy a Magyar Dalárda tagjai, a magyar nóta énekesei mennyi áldozatot hoznak idejük lekötésével, a heti próbaórák pontos betartásával, a súlyos anyagi válságban, az életgondok elfeledésével, a lelkeket nyomó lehangoltság leküzdésével és az énekléshez, a daloláshoz szükséges kedv és öröm ápolásával: azt kell mondanunk, hogy ezekben a férfiakban a lélek diadalmaskodik, mert Istentől nyert erővel a nehézségek és sok akadályok között is elismerést, sőt dicséretet érdemlő művelői és harcosai tudnak lenni a mi magyar dalkulturánknak. Azt mondja az evangélium, ami tőlünk telik, azt tegyük. Nyujtsuk e dalárdának a vasárnapi bemutató ünnepen megjelenésünkkel az erkölcsi, a műsor csekély összegű megváltásával, anyagi támogatásunkat. A műsorból különösen Gaál F.: Szent hamvak sokszor himnusi szárnyalású darabja és Pogatschnigg: Hallod a hegedűt? ritka szépségű zenéje emelkedik ki. A teljes műsor a következő: 1. Bevezető. Elmondja: dr Oláh Béla. 2. a) Andrászi: Jelige. b) Gaál Ferenc: Szent hamvak. (A nagybányai dalosverseny első csoportjának kötött versenykara. 3. A zsarnok. Bohózat egy felvonásban. Irta: Suchi Árpád. Személyek: Dr Kemény: Széles Bandi, Helén: Léhner Mária, Ripacs: Széles Gábor, Szobalány: Léhner Ica. 4. Pogatschnigg Guldó: Hallod a hegedűt? (A nagybányai dalosver-

seny szabad versenykara) 5. A holdkörös. Vigjáték egy felvonásban. Irta: Nóthy Károly. Személyek: Tarló: Széles Gábor, Kende: Kozma György, Kenedé: Léhner Mária, Gitta: Léhner Ica, Doktor: Széles Bandi. 6. a) Zöld Károly: Meg-megcsendül... (A nagybányai dalosverseny közöskara.) b) Zöld Károly: Bortal. Karnagy: Andrászi Ede zenetanár. — Belépődíj nincs. Műsor ára 10 lei. A jövedelem a dalkör utalóját szolgálja. *(-con.)*

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Egyháznak: Kutassy Ágnes 100 Lei.

Szegényeknek: özv. Fekete Józsefné házá-
nál egybegyűltek 128 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: N. N. 120 Lei.

RÉTEN:

Orgonára: Mányi Ferenc 100, Gál Bálint
20 Lei.

A „Református Híradó” érdekében gyűlke-
zetünk tagjaihoz intézett kérésvaink — hála Isten-
nek — nem maradtak eredmény nélkül és lapunk
akadálytalanul jelenhetett meg mind mostanig. Azon-
ban mintha bizonyos ellanyhulás állott volna be az
előfizetési díjak bekezdésében. Pedig a lap pénztárá-
nak a nyomdai munkát minden héten készpénzzel
kell fizetnie. Épen azért minden héten készpénzzel
fordulunk a Híradó barátaihoz és előfizetőihez, hogy
az előfizetők esedékes díjait, a jó barátok
szíves adományait minél előbb juttassák el a lap
kiadóhivatalába (Egyházi adóhivatal, Nagy Sándor-
utca 14.) Előfizetéseket elfogadnak az egyházfiak és
az olasz i lelkesi hivatal is.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Nagy József
miskolci vallásnár, este fél 6 órakor Molnár Károly,
a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 óra-
kor Eszenyei Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan,
délután 3 órakor, valamint délután 5 órakor az
Össi-telepen (Bodó Imre házában) és a Külváro-
son (Gábrisné házában) este 7 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán,
délután 3 órakor Szücs István, a Tokaji-telepen:
délután 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos,
délután 4 órakor Szabó Pál szolgál.

Kiss Bertalan, aki két ízben is működött egyházközségünkben mint segédlelkész és két ízben is öregbítette tanulmányait a baseli (Svájc) híres egyetemen, külföldi tanulmányutjáról hazaérkezve, ismét egyházközségünkben veszi fel a félben hagyott munkát; most azonban már nem mint egyházközségünk segédlelkésze, hanem mint a királyhágómelléki egyházkerület egyik tisztviselője, mint az ifjúsági munkát vezető: utazó titkár. Akik láttuk ezt a munkát, amit ő két ízbeni segédlelkészisége alkalmával ifjaink között kifejtett, jó reménységgel nézünk munkássága elé; Püspök ur választása — véleményünk szerint — szerencsés volt, mikor őt nevezte ki a titkári állásra. Isten áldása legyen hazajövetelén!

Velencei kulturterünkben a „Réti Vegyeskar“ folyó hó 7-én (vasárnap) délután 6 órai kezdettel kulturális ünnepélyt fog tartani, a következő műsorral: 1. Megnyitó. Tárja: Daróczy Lajos író. 2. Versenydarab. Énekli: a Vegyeskar. Karnagy: Soós András. 3. „Pilleország“. Dalos mesejáték két felvonásban. Rendező: Kispálffy János, ny. színész. Vezényel: Dézsi László karnagy. Szereplők: Nyisztor Olga, Laczák Irma, Marozsán Rózi, Lőkös Anna, Kiaded Margit, Somogyi Jolán, Nagy Lujzi, Bodoki Julis, Nagy Józsi, Szilágyi Jancsi, Dézsi Laci. Kertész Sándor, Lőkös Lajos, Lőkös Karcsi, Bodoki István, Kudar Pista, Lepkék, darazsak. Díszletét festette: Veres Mancsi. 4. Szünet, mely alatt a szép, árnyas udvaron olcsó és jó fagyalittal szolgál a rendezőség. 5. Költemények. Szavalja: Dézsi Ella. 6. Verseny előtt. Jelenet. Előadják: Laczák Erzsike, Szatmári Mihály, Somogyi Ferenc, Soós András karnagy és a Vegyeskar. Belépődíj nincs; önkéntes adományok felerészben a velencei, felerészben a réti ifjúsági könyvtár céljaira fordíthatnak.

5600 pengős alapítvány, közel 200 ezer lei. A debreceni kollégium 30 évvel ezelőtt végzett diákjai találkozó rendeztek az öreg falak között. Ez évfolyam arról nevezetes, hogy az ő alapítványuk a legnagyobb, mit találkozóval valaha tettek az iskolában. Elhatározták, hogy kamataiból segíyezni fognak egy jól tanuló szegény diákot, az első osztálytól az érettségig.

A Pen Club budapesti világtalálkozója Karin Michaelis a kiváló dán írónő többek között így nyilatkozott: „A nők, ha akarnák, boldoggá tehetnék az emberiséget. Nem is tudják, hogy nagy hatalom van a kezükben. Hiszen a nők vannak többségben: csaknem valamennyi országban több a nő, mint a férfi. És még nagyobb a nők morális és társadalmi befolyása. Itt volna már az ideje, hogy végre tudatára ébredjenek annak és éljenek azzal a nagy hatalommal, ami a kezükben van. Elsősorban megakadályozhatnák az új háborút, ha megalakulnának minden országban az egymással szorosban együttműködő pacifista nőszervezetek, akkor biztosítani tudnák a békét. Megakadályozhatnák a fegyverkezést agitáció-

val, passzív adórezisztenciával és a családjuk férfitagjaira gyakorolt befolyással. Meg kellene akadályozni, hogy a kormányok egyetlen fillért és egyetlen embert is kapjanak háborús célokra. A dán nők erősen dolgoznak a leszerelés érdekében. Kilátás van rá, hogy Dániában hamarosan bekövetkezik a teljes leszerelés és az én hazám lesz valószínűleg a legelső katonamentes állam.“

Ezer gyülekezeti munkás Budapesten. A budapesti egyházmegye névtára megjelent. A budapesti egyházmegye kebelében 12 gyülekezeti lelkész, 97 vallástanító lelkész, 3 kórházi lelkész, 1 fegyházi lelkész, 15 gyülekezeti s. lelkész és 570 presbiter, összesen 698 hivatalosan elkötelezett munkás végzi hivatásszerűen az Evangélium hirdetését. Ha ehhez hozzá számítjuk az önkéntes gyülekezeti munkásokat, a vasárnapi iskolák, bibliakörök vezetőinek nagyszámát, akkor az a szám felülhaladja az 1000-t. Ez hozzávetőleg azt jelenti, hogy Budapesten minden 100 reformátusra esik egy gyülekezeti munkás.

A debreceni temető felavatása július 15-én ment végbe. Az ujonnan épített díszes ravatalozóteremben foglák ezután Debrecen halottait felravatalozni és ezzel Debrecenben a magánházaktól temetés lehetősége megszűnt.

A Teleki grófok alapítványa a dolhai ref. egyház számára. A csehszlovák uralom alá eső máramaros-ugocsa református egyházmegye közgyűlésén az esperes jelentette, hogy a gróf Teleki család száz-ezer csehszlovák alapítványt tett a kis dolhai egyházközség javára.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I-ső osztályú kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ső osztályú tükröfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükröfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

RAMATUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Isten kezében.

Mikor a beteg életéért remegő hozzátartozók kérdéseikre azt a választ kapják az orvostól, hogy a beteg élete Isten kezében van s itt már ember nem segíthet, az rendesen a legrosszabbat jelenti. Csüggedés és kétségbeesés tölti el a lelkeket arra a gondolatra, hogy a mindenható emberi ész csődöt mondott s a segítség lehetőségét Isten fenntartotta magának. Mintha az orvoson keresztül is nem Isten segítene s valaki nem akkor lenne a legbiztosabb helyen, amikor Isten kezében tudja magát. Isten feltétlen hitet és fenntartás nélkül bizalmat vár tőlünk s mi éppen ott csapjuk be magunk előtt a kegyelem ajtaját, mikor, mint legutolsó mentéshez, tétovázva s bizonytalankodva fordulunk ahhoz, Aki egyedül tud segíteni, az UrIstenhez. Bennünket az a legnagyobb bűn terhel, hogy hitetlenségünkkel s bizalmatlankodásunkkal megerőtlenítjük s hiábavalóvá tesszük az Isten kegyelmét.

Vagy mondjátok. Nem a reménytelenség, a kétségbeesés s a lemondás a jellemzője a mi korunk emberének? Nincs annál valami szomorubb, mint az a siralomházi hangulat, ami ott ül utcánk felett, benyomul házainkba s ami mint valami fojtó halálkőd csirájában áll meg a lélekben a reménységet s a hitet. Higyjétek el, a legnagyobbat ott fogjuk vesz-

teni s igazán reménytelenné akkor válik az életünk, mikor már annyira kishitű, sőt hitetlen lesz a népünk, hogy nem várja s nem Istentől várja sorsa jobbrafordulását. Hisz' ilyenek már most vannak közöttünk s pedig nem is kis számmal. Akárkivel s akárkiről vagy akármiről beszélnek, egyebet sem tudnak, csak a lélekharangot rángatni. Örökösen temetnek ezek s ha valaki valahol az életnek, a megújulás lehetőségének jeleire próbálna rámutatni, fölényes közlegyintéssel Intézik el. Nem érdemes az egyházunkért, iskoláinkért, szellemi értékeinkért, nyelvünkért s kultúránkért küzdeni s áldozni, hisz' előbb-utóbb ugyis elpusztulnak. Nem érdemes az ifjúsággal foglalkozni, keblünkben egy jobb jövő reményét táplálni, nem érdemes építeni, új munkába fogni, hisz' itt úgy sem lehet semmi becsületes munkát jövéghez vinni s aki ide jön s itt él, annak csak az lehet az egyetlen jelszava: „hagyj fel minden reménnyel!” S a legszomorubb az, hogy a közhangulatot éppen ezek az emberek csinálják. Ezért van az, hogy elvesztettük önmagunkba s embertársainkba vetett hitünket, nem tudunk reménykedő lélekkel közösen dolgozni sorsunk jobbrafordulásáért, klaknázatlanul hagyjuk a még meglevő kevés emberi lehetőséget is s ezért van, hogy a megpróbáltatásnak ezekben a napjaiban nem tud felemelkedni a népünk ahhoz az Istenhez, aki

Isten követségében.*

Irtó: Böszörményi Jenő.

Reggelenként, amint a dónáti kövesuton a város felé haladtak a tanyai magyarok, akárhányszor össetalálkoztak azzal a vézna, sápadt, szelldekintetű iskolásgyermekkel, akinek — bizony — jónéhány kilométernyi utat kellett megtennie, hogy valamicske kis tudományt szivhasson magába. A társai sem dicsekedhettek tulságos előkelőséggel, de köztük mégis ő volt a legrongyosabb. Piros-pozsgás tanyai barátai közt ő volt a leghalványabb. Mosolygósarcu gyermekeseregben az ő arcán tükröződött a legnagyobb fájdalom. Hamar elérzékenyült. Ilyenkor csupa könny lett a szeme. Csupolták is eleget érte. Pajkos, játszi kedvvel aztán elnevezték Könnyes Péternek.

Az iskolától olyan messze lakott, hogy délre nem mehetett haza. Az ebéd miatt különben kár lett volna töredelmeskednie, mert otthon sem kapott volna

mást, mint legfeljebb egy kis kenyeret, néha még azt sem.

Egy reggel csikorgó hidegben sietett az iskolába. Fázott, didergett. A gyenge testét takaró, szakadozott rongy nem sok meleget árasztott. A kövesuton hirtelen parasztkocsi állott meg mellette.

— Ülj fel kislfiám!

— Köszönöm, nem fáradtam el.

— Na csak ülj fel hamarosan, ne okoskodj! — biztatgatta egy idősebbnek látszó asszony, kinek a hangja annyira hasonlított az anyjához

Mit volt mit tenni: nem utasíthatta el a kedves hívást. Felült. Mikor a meleg subából kitekintgetett a megfagyott világba, úgy érezte, hogy ilyen aranydolga csak a mesebeli királynak lehet. Vagy talán még annak sem.

Másnap megint felkerült a kocsira. És így volt ez aztán még egy néhányszor. Utközben annyi mindent kérdezgetett tőle a kedvesszavu néni, hogy alig győzött minderre felelni. Elmondta, hogy tanyás az édesapja. Félnék tőle, mert haragos ember és ször-

* Mutatvány szerzőnek „Napsütötte mezőkön” c. művéből.

csak azért adja oda a nyomoruságnak és megaláztatásnak prédájául, mert azt akarja, hogy a bűnbánat könnyein s az erkölcsi megújulásán keresztül igazán az Ő népe legyen.

Pedig higgyétek el, semmi sem oly bizonyos ebben a világban, mint az, hogy bennünket Isten tart a kezében s egy pillanatra sem ereszti ki kezéből életünk fonalát. Nem igaz az, hogy Isten csak megteremtette ezt a világot, benne a népeket, egyeseket, bennünket s azóta engedi a maga útján a benne levő örök, törvényszerűségek s véletlenek játékszerűül. Az Isten teremtése nem egyszer s mindenkor, hanem egy naponként, sőt pillanatonként megújuló aktus, amelylyel szüntelenül ujjírtatja ezt a világot. Ezt az örökös ujjírtatást gondviselésnek hívjuk. Ebben a világban senki sem kallódik el, hanem mindenkit Isten gondviselő kegyelme tart számon. A népeket, közösségeket sem gazdasági, kereskedelmi, politikai tényezők irányítják végeredményben, hanem az Isten, akinek minden a kezében van s még a rosszat is a hívő ember javára tudja fordítani. És ha mi, mint bűneiből megtért s ujjaszületett nép kiáltunk fel hozzá, egész bizonyosan elveszi róltunk a nyomoruságot s megmutatja a békés, boldog fejlődésnek az útját.

Isten mindig ott mutatja meg kegyelmét, ahol hisznek benne s e hit alapján munkálkodnak. Isten mindig ott van, ahol valamihez hozzáfognak s imádságos lélekkel erejükön felüli dologra vállalkoznak. Isten nem a lecsüggesztett kezű, reményét veszített hívőknek, napoleoni mozdulatlanúsággal az elnyeléssel fenyegető örvénybe bámuló cinikusoknak, vagy az összetört eszmények romja felett kesergő idealistáknak az Istene, hanem azoknak, akik a temetőben is az életet hirdetik s a romok felett az Ő segítségével megépített épület körvonalaait látják kibontakozni.

Ennek a világnak orvosai súlyos betegnek mondják a mi erdélyi magyar népünket, amin már csak az Isten segíthet. Csak Ő tarthatja meg a pusztulástól s az elmúlástól. S én azt mondom, milyen jó,

hogy bennünket már semmi egyéb nem tart, csak Isten keze. És bár úgy lenne, hogy ezt mindenki látná meg s érezné meg, mert akkor már nagyon közel lenne a segítség. Milyen jó lenne az, ha mi a mi népünk, egyházunk, iskoláink saját magunk sorsát maradék nélkül az Isten kezében tudnánk s egész életünk egy hálaadó imádság lenne a megtartó isteni kegyelemért.

Mert ez a kéz ma még tart bennünket, Ez a kéz ma még vezet bennünket, Isten velünk van. Várja, hogy ráébredjünk gondviselő jóságának bizonyosságára.

A háboruban összefogják s a legszigorubbán büntetik a rémbírtérjesztőket. Ezeknél a halálszagu síratóknál nekünk sincs nagyobb ellenségünk. Reménytelenséget s kétségeskedést vetnek ezek s pusztulást aratnak. Pedig nekünk olyan emberekre van szükségünk, akik ha ez az egész világ a pusztulásunkra esküdne is s emberi számítás szerint csupán az Istentől várhatunk segítséget, hittel és reménységgel vállalják ezt a sorsot, mint ami a miénk s amit nekünk kell becsülettel megküzdenuk. Azt nem gondolnám, hogy sorsunkon könnyűszerrel változtatni tudnánk. De egyet megtudunk tenni. S ezt meg is kell tennünk. Nem engedni át magunkat a tehetetlenség, közömbösség, lemondás érzetének, hanem magunkat, jelenünket s jövőnket az Isten kezében tudva, az Ő megsegítő kegyelmének bizonyosságával, az Ő szent törvényei s kijelentése szerint munkálni saját magunk, családjunk, népünk, egyházunk jobb jövőjét. Merjünk Istenben hinni s hiszem, boldog tapasztalásban lesz részünk annak meglátása, hogy egy népnek, vagy akárkinek élete sehol sincs jobb kézben, mint Istennek kezében.

K. B.

Esteli órákon: Hétfő: Lidia. Csel. 16, 13—15.
Kedd: Pál és Siki szabadulása. Csel. 16, 25—29. Szerda: Pál Athénben. Csel. 17, 16—34. Csütörtök: Pál Korinthusban. Csel. 18, 1—11. Péntek: Pál Efézusban. Csel. 19, 1—12. Szombat: Pál Troasban. Csel. 20, 6—12.

nyen üti-veri őket. Testvérei is vannak, de meleg ételt ritkán kapnak. Az édesanyja ezért mindig szomorú.

Az elbeszélés úgy meghatotta az asszonyt, hogy nem szólt senkinek a tervéről, hanem egy reggel felkereste a tanyásékat és arra kérte őket, hogy adják neki oda a gyereket. Magánosan él, nincs senkije, ennek meg jó sora lesz nála. Még örökbe is fogadhatja.

A tanyásné mindjárt kész volt a válasszal. Nem adja. A világ minden kincséért sem adja. A tanyás azonban másként gondolkozott. Odaadja. Hogyne adná oda, mikor úgy sincs kenyér a háznál és legalább kevesebb lesz a gond.

Könnyes Péternek mennie kellett. Nagy sláris-rivás közt bucsuzott el az otthonától. Rongyai helyébe új ruhát kapott. Meleg sapkát. Vadonatúj csizmát. nem éhezett, sőt mindene megvolt, amit szeme-szája kívánt. Csak egy hiányzott, amit semmi nem pótolhat a világon. Az édesanyja, a szegény fájdalmasarcu asszony. Elsírta hát kérését nagyzokogva, hogy haza szeretne menni.

— Miért akarsz haza menni? — kérdezte szelíden a jó asszony.

— Az édesanyám... az édesanyám vár otthon.

— Hiszen hazamehetsz, fiam. Majd vissza jössz.

— De én otthon szeretnék maradni.

— Hát jól van. Menj haza.

Elbucsuztak. Könnyes Péter kezét csókolta. A pártfogója pedig megcsókolta. Mikor hazaért, már esteledni kezdett. A tanyás ráordított:

— Miért jöttél haza? Tán elkergettek?

— Nem, édesapám. Haza akartam jönni. Itthon akarok maradni.

— És miért?

— Az édesanyám... az édesanyám...

Csak ennyit mondott. Itt elakadt a szava.

— Tán ütöttek?

— Nem. Szerettek. Jó sorom volt. De itthon még jobb. Százszor, ezerszer jobb.

A tanyásnak a szívébe markolt ez a néhány szó. Jobb itthon! Ebben a nyomoruságban, a gyűlöletnek ebben a házában, ahol mindenki félve retteg tőle.

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Középiskolai tanulók bibliakörének:
Varga József 100 Lei.

Egyháznak: Földesi Imre és neje 50 Lei.

VELENCÉN:

Ifjúsági könyvtárnak: Rollinger Vilmosné
40 Lei.

Réti Ifjúság céljaira: a velencei Nőszö-
vetség 536 Lei.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár
Károly, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen:
(Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár
Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Szűcs János
theologus, délután 3 órakor, valamint délután 5 órakor
az Őssi telepen (Bodó Imre házában) Szabó Pál, a
Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor
Molnár Károly,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,
délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10
órákor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor Szabó
Pál szolgál.

Figyelmeztetés. Református leánygimnáziumba, elemi iskolánkba, Gózsdu Liceumba és más jellegű iskolákba nemsokára megkezdődnek a beiratkozások. Az érdekeltektől szülők mielőbb igyekezzenek megszerezni a beiratkozásokhoz szükséges következő okmányokat. 1. Születési bizonyítvány (áll. anyakönyvi hivataltól). 2. Áll. polgársági bizonyítvány (városháza). 3. Iskolai bizonyítvány. 4. Ujraoltási

bizonyítvány. Minden szülő igyekezzék ezeket az okmányokat a beiratások idejéig beszerezni.

A Tokaji és Méhestelepi ref. vallásos lakosok a velencei ifjúság bővítésével kulturális előadást rendeznek a Str. Telegdului (Telegdl-u.) 15. szám alatt Patócs Sándor atyánkfia udvarán f. hó 14-én (alkalmatlan idő esetén 21-én) délután 6 órakor. Az énekszámokból, szavaltatokból komolytartalma és vidám jelenetekből összeállított műsort táncmulatság követi. Adományokat a Tokaji-telepi imaház vételeirének törlesztésére kér és köszönettel fogad a Rendezőség. Belépésre a meghívó jogosít.

A Réti Református Vegyeskar folyó hó 7-én velencei kultúrteremünkben mutatta be a nagybányai kerületi dalosversenyen előadandó versenydarabjait. A termet zsufolással megtöltött közönség nagy élvezettel hallgatta, szeretettel ünnepelte és jókívánatokkal elhalmozva bucsuztatta a nemes versenyre induló dalosokat, kik Soós András karnagy vezetésével alatti minden elismerésre méltó buzgósággal és lelkesedéssel készültek föl a szép vállalkozásra. Daróczy Lajos szívhezszóló megnyitóját, a „Pilleország” c. dalos mesejáték kedves és ügyes megszemélyesítőit, Dézsi Ella nagyhatású szavaltatát, Laczkó Erzsébet és Szatmáry Mihály énekszámait, mind értékes számok voltak a nívós estélynek, melyről a közönség egy jól töltött este kellemes emlékével s nagy megelégedéssel távozott. Az önkéntes adományokból gyűlt 1142 lei, — 70 lei kiadás levonása után — felerészben a réti, felerészben a velencei ifjúság céljaira fordított.

Réti Vegyeskarunk szombat reggel indul a nagybányai kerületi dalosversenyre. A kötelező bemutatkozó ünnepségeken oly szép sikerrel szerepeltek, hogy minden remény meg van arra, hogy réti dalosaink sikerrel térnek haza Nagybányáról. A 33 tagból álló énekkart dr. Szabó Lajos elnök, D. Kiss Lajos író, (alelnök) és Soós András karnagy kísérik el, de a vezetőségén kívül, a réti presbiterek 2 és a

Ahol éheznek és ahonnan elszállított a boldogság. Jobb itthon! Nem akarta elhinni, Még egyszer megkérdezte:

— Jobb itthon?

— Százszor, ezerszer jobb!

Az asszony azt gondolta, hogy most megint vihar lesz. Közbevágtott:

— Ugyan ne bántsa ezt a szegény gyermeket.

Hála Istennek, hogy megint itthon van. Ugysem bírtam volna sokáig nélküle az életet.

— Nem bántom. Dehogyan bántom. Ha egyszer jobb neki itthon.

Könnyes Péter meghúzódott a sarokban, mintha valami szörnyű bűn terhelné a lelkét. Majd meggyújtották a méceszt. Féliénken elővette a zsoldárját és tanulni kezdte:

Az Úr énnékem őriző pásztorom,
Azért semmiben meg nem fogyatkozom;
Gyönyörű szép mezőn engemet éltet...

A tanyás fáradtan tekintett maga elé. Egyetlen szó nem hangzott el az ajkáról. Csak magában mon-

dogatta: Semmiben nem fogyatkozom... Gyönyörű szép mezőn engemet éltet... Azután lopva oda-odatekintte a fiára, aki visszavágyódott ebbe a gyötrelmes otthonba.

A tanyásné vágott egy-egy darab kenyeret a gyerekeinek. Azután lefektette őket, a tanyás pedig felkelt és odament, ahol Könnyes Péter feküdt, aki azt hitte, hogy az édesapja el akarja verni.

— Jaj édesapám ne bántson. Jaj édesapám ne haragudjon rám, hogy haza jöttem.

— Jaj ne bántsa azt a szegény gyermeket — kérlelte az asszony.

— Nem bántom. Hogy bántanám? Csak megsimogatom a homlokát.

És megsimogatta a homlokát. De ni! A kérges kéz egyszerre bársonyossá lett. Áldott melegség áradt belőle. Ez a simogató szeretet álomba ringatta Könnyes Pétert és gyönyörűt álmodott. Virágos mezőn járt és az egyik kezét az édesapja, a másik kezét meg az édesanyja fogta. A mező virágok pedig mind meghajoltak előttük.

Folytatjuk.

Nőszövetség 8 taggal képviseltetik magukat szeretett egyesületünk versenyén. Indulás szombat reggel 7 órakor a réti imaházról autóbusszal. Indulás éjféltől 7 órakor istentisztelet.

Nagy földmives konferencia Berettyóújfaluban. A magyarországi református egyház egyre több gondot fordít a falusi földmives ifjuság lelki gondozására. Szükség is van az egyház édesanyjai nevelésére, mert az istentagadó, bolszevita áramlatok már a falu népét is megtámadták s főként az ifjuságra vetik magukat. A magyar KIE mozgalom évről-évre áldott alkalmakat teremt a földmives ifjuság számára. Ez évben Berettyóújfaluban lesz nagy földmives konferencia, a következő programmal: Reggeli biblia körök tárgya: Jézus Krisztus és a földmives ifjú főcímmel. A Jézushoz jutás külső akadályai. — A Jézushoz jutás belső akadályai. — Minden akadályon át Jézushoz. Délelőtti előadások: „Miért vagyok keresztyén és református”, Fiúk és lányok, — gazdasági és társadalmi kérdések. Délután: Barátságos sportverseny, repülőlabda bemutató, szónoklati verseny. A szónoklati verseny tárgya: Mi haszna van a földműves ifjunak a RKIE munkából? 25 én este írásban beadandó. 10 percnél nem tarthat tovább elmondása. Vasárnap délután missziói utak a környékre. Este ping-pong bemutató. Szavaló és elbeszélés verseny. Csak egy saját szerzeményű darabbal lehet szerepelni. Ugy a verset, mint az elbeszélést augusztus 13-ig kell beküldeni a szövetségbe 20 filléres bélyeggel. Tábor-tűz. Vasárnap este evangélikáló est a berettyóújfalui templomban: „Ut a boldogság felé”. A konferencia időtartama augusztus 25—28. Résztvehetnek a konferencián 16 éven felüli földmives ifjak. Résztvételi díj 5 P. (Három napi étkezés, kedvezményes vasuti igazolvány, szállás). Jelentkezési határidő augusztus 15. Jelentkezéskor 2 P. beküldendő. Pokrócot, lepedőt hozzon mindenki. Aki nem akar hozni az egy pengőért kaphat szállást a Leventeházban (csak 40 személy!). Jelentkezés beküldendő: Budapest, Horánszky u. 26. I. Keresztyén Ifjusági Egyesületek Szövetsége címén.

Régi zsolnárokat, bibliákat és vallásos iratokat szeretnénk gyűjteni a fogházi reformátusok könyvtára számára. A vasárnapot és más időket olvasással óhajtanák eltölteni ezek a testvéreink, akiknek az egyedüllét a legkinzóbb dolog. Akik erre a célra felesleges könyvekből adni tudnak, szíveskedjenek az olasz-i lelkész hivatához eljuttatni.

Egy hívünk és családja egy külvárosi családnak a gondozását vállalta magára, nem hiúságból, igaz szeretettel visel gondot az egész családra. Te tettei e már a magad családján kívül valakiért állandó áldozatos munkát? Nekünk a kötelességünk!!

A keszthelyi reformátusok örömmünnepe. Az alig néhány éves keszthelyi kis gyülekezet a hives figyelemreméltó áldozatkészsége és Németh Károly lelképásztor buzgó munkája eredményeképpen, a múlt vasárnap szentelte fel új templomát. Az ünnepségen

dr Antal Géza püspök mondott felszentelő imádságot. A szép székelystílusú fadaragványokkal díszített templomot Szeghalmy Bálint, Miskolc város főmérnöke tervezte. A „Budapesti Hírlap” hosszabb cikkben (jun. 28-iki sz.) méltatja és dicséri a templom újszerű stílusát és jelentőségét.

A biblia Perzsiában. A perzsa hatóságok eddig nem engedték Perzsiában a biblia terjesztését. E tilalmat most feloldották és megengedték, hogy korlátlan mennyiségben szállítsák a bibliát Perzsiába.

A „Református Híradó” érdekében gyülekezetünk tagjaihoz intézett kéréseink — hála Istennek — nem maradtak eredmény nélkül és lapunk akadálytalanul jelenhetett meg mind mostanig. Azonban mintha bizonyos ellanyulás állott volna be az előfizetési díjak beküldésében. Pedig a lap pénztárának a nyomdai munkát minden héten készpénzzel kell fizetnie. Éppen azért — újból bizalommal fordulunk a Híradó barátaihoz és előfizetőihez, hogy az előfizetők esedékes díjait, a jó barátok szíves adományait minél előbb juttassák el a lap kiadóhivatalába (Egyházi adóhivatal, Nagy Sándor-utca 14.) Előfizetéseket elfogadnak az egyháziak és az olasz-i lelkész hivatal is.

Örökbe ki fogadna egy 7 vagy 9 vagy 13 éves leány-gyermekeket vagy 12—14 éves szegény gyermeknek ki adna bármilyen munkáért teljes gondozást? A gyermekek jó családból való árvák, akiket gondjainkba venni kötelességünk.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályú kádifürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I. ső osztályú tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Református Leánygimnáziumunk I—IV-ik osztályába a beiratkozásokat augusztus 25—31-ik napjain tartjuk,

Ép úgy mint a múlt évben, miután a most egy-
esztendei miniszteri rendelet változatlanul fennáll

Iskolánk kitárt karokkal fogadja a jelentkező
tanítványokat. Hivatalos óra minden nap délelőtt
10—12. Beiratkozáshoz szükséges okmányok:

1. Adeverința [végbizonyítvány.] 2. Születési bizo-
nyítvány [az állami anyakönyvi hivataltól.] 3. Ujra-
oltási bizonyítvány [városi tiszti főorvosi hivatal.]
4. Állampolgársági bizonyítvány [másolat]. 5. 15 Lei
bélyegdíj. Beiratási díj: 250 Lei. Egész évi tandíj:
1750 Lei. Ünnepélyes megnyitás szeptember 1-én
délelőtt. Javító vizsgák szeptember 1-én délután
és 2-án. A rendes tanítás szeptember 3-án reggel
kezdődik.

Az iskola nyilvánossági joggal működik; az
igazgatótanács a IV-ik osztály megnyitását is
elhatározta.

Egyházi főhatóságunk megállapítása szerint
a nagyvárad református leánygimnázium egyike
a legkitünőbb magyar kisebbségi intézeteknek,
éppen ezért elvárja minden református szülőtől,
hogy középiskolába járó leányát e nagy áldozat

tok árán fenntartott református iskolába iratja be.
A múlt iskolai évben 68 református leányka járt
állami vagy apáca iskolákba, holott ezeknek is a
református leánygimnáziumban lett volna helyük.
Komoly felhívással fordulunk minden református
szülőhöz, hogy kötelességét teljesítse. Iskoláink
növédekéit a más iskolákban tanuló leányok
sem erkölcsi magaviselet, sem testi és lelki tiszta-
ságban, sem tudásban, sem intelligenciában nem
mulják felül és még a tandíj összege sem kisebb
más intézetben. A tandíj kedvezményekért a kér-
vények a beiratkozás alkalmával nyújtandók be.

A Református Leány-Internátusba a fel-
vételért a kérvények beadási határidejét augusztus
27-ig meghosszabbítjuk. Internátusi díjak egy évre:
Bennlakás 2500 Lei. Élelmezés 5500 Lei. Orvosi,
fürdési díj 500 Lei. Hangszerhasználati, mosatási
díj 500 Lei. Természeiben: 100 kgr. kenyérliszt,
50 kgr. 0-ás liszt, 10 kgr. zsir, 50 kgr. burgonya,
havonta 12 drb tojás.

A Bibliatársulat török Bibliája. A Britt és
Külföldi Bibliatársulat 1000 P-t szavazott meg arra,
hogy a töröknyelvű újtestamentum újból kinyomat-
tassék.

Isten követségében.*

Irta: Böszörményi Jenő.

(Folytatás.)

Akkor éjszaka a tanyás nem hunyta le a szemét.
Mindig azt hallotta: Jobb itthon! És a lelkében nagy
elhatározás érelődött meg. Megmutatja, hogy csakugyan
jobb lesz itthon. Jobb lesz itthon, mint bárhol a világon.

Vasárnap bement a városba. A piacon ember-
sokaság álldögált a hősök szobra előtt. Ácsorgó
embersereg. Éppen elsőt harangoztak, mikor odaért.
Hát menjen be a templomba, aki akar! — gunyolód-
zott az egyik. Én ugyan nem megyek a tájára sem!
— kiáltotta a másik. Menjenek a gazdagok, meg a negyedik.
Persze, hogy nem megyünk! — visszhangzott minden-
felől. A tanyás pedig megindult a templom felé. Az
őreg pap prédikált.

— Az én szavam gyenge, emberi szó lehet, de

* Mutatvány szerzőnek „Napsütötte mezőkön” c. művéből.

ez igében maga Isten szól hozzátok, — mondotta.
Jaj annak, aki elszakadt az Istentől! Jaj annak, aki
nem szolgál szeretetben övének, hanem zsarnokos-
kodik felettük. Jaj annak, aki miatt könnyek hullanak!
De boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent
mevlátják. Nincs olyan nyomorult viskó, amelyben
fel ne ragyoghatna az Ur dicsősége. De, ahol gyűlö-
let él a szívekben, ott elsötétedik a világ és a mennyek
országának örömeiből egy parányi fény sem juthat oda!

A tanyás alig mert felnézni. Minden szó a szívtől
hasított. Szorongó érzéssel ült a templom leghátulso
padjában. Mellette ült egy öreg ember, annak a
zsoltárjából énekelt. Buzgón, áhitattal.

A tavasz pedig halkán, csendesesen kezdett végig-
sétálni a földeken. Be-betekingetett a tanyába. Milyen
változást látott ott. A kérge kez bársonyosabbá lett.
A szó lágyabbá. A munka edesebbé. És kezdett fel-
ragyogni az Ur dicsősége.

Majd eljött a Pünköst.

A tanyák népe sletett a városba, a templomba.

Iskolai értesítés.

Ezúton is felhívjuk a tanítató szülők figyelmét, hogy a Főt. Püspöki Hivatal értesítése szerint ref. elemi iskoláinkban épen úgy mint a múlt évben a beiratások augusztus 25–31 ig, naponként 8–12 óráig eszközöltek. Minthogy iskoláinkba csak korlátozott számban vehetők fel növendékek, igyekezzék minden szülő az említett idő alatt gyermekét annál inkább beiratni, mert nem valószínű, hogy szeptember 1. után is felvehetőek lennének. A szülők és gyámok augusztus 25–31. között írásos nyilatkozatot (deklarátia) tartoznak letenni a kerületükbeli állami elemi iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járattatni. Református elemi iskola csak a Teleki- és Nagy Sándor-utcán van s új ref. iskola nem nyílik meg sem bent a városban, sem külterületen. Beiratási díj 60 Lei, melyet minden tanuló a beiratás alkalmával tartozik fizetni, ez alól felmentésnek helye nincs. Tandíj egész évre 300 Lei, mely félévi részletben előre, indokolt esetekben évnegyedenként is fizethető.

Az I. osztályba irandóknak csak a 7. év betöltését igazoló születési bizonyítvány, a többi osztálybelieknek pedig az értesítő és újraoltási bizonyítvány szükséges.

Akik a 7. évet szeptemberben még nem, de december 31-ig betöltik, azoknak szülei a gyermek fejlettségét igazoló románnyelvű orvosi vagy betegsegélyzői bizonyítvánnyal mielőbb jelentkezzenek Csathó Jenőné igazgatónőnél [Nilgesztelep, repülőhid mellett], hogy Ő a tanfelügyelőségénél az engedélyt szeptember 1-re megszerezze. **Igazgatóság.**

Esteli órákon: Hétfő: Krisztus szabadlása Pásztor. Ján. X. 27–30. Szerda: A lábmosás. Ján. XIII. 1–15. Csütörtök: A szeretet parancsa. Ján. XIII. 31–38. Péntek: Krisztusban megjelent szeretet. Ján. XV. 9–19. Szombat: A szeretet himnusza. I. Kor 13.

A tanyásék sem maradtak otthon, hanem jó korán elindultak és az első harangozáskor már a templomban ültek. Az öreg pap prédikált. A nép áhítotva hallgatta. Arról szólt, hogy Isten gyermekének lenni a legnagyobb méltóság és Isten követségében járni a legnagyobb öröm. Az Ur nemcsak a hatalmasokat, de az erőtlenekeket is, nemcsak a gazdagokat, de a koldusszegényeket is, nemcsak az örülöket, hanem a sírókat is, nemcsak a tudósokat, hanem a tudatlanokat is kiválasztja gyakran arra, hogy az ő követségében járjanak. És hányszor megtörténik, hogy egy gyermeket választ ki erre a méltóságra, hogy az Ur követségében járva, közelebb vigye az övéit az égi Irgalomhoz. A csudák kora nem járt le. Ma is történnek csudák. A pünkössti csuda is megismétlődik...

Hazafelé menet a prédikációról beszélgettek. Egyik tanyai ismerősük kezdte:

— Különös az amit hallottunk. Hogy még egy gyerek is járhat az Isten követségében.

— Ugy van. Járhat. Én is azt mondom — válaszolt a tanyás.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.**A) Egyházi célokra:****OLASZIBAN:**

Nőszövetségnek: özv. Resch Mihályné 200, Kiss Antal és neje 300 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Zsigó Györgyné 60, özv. Sári Mihályné édesanyja elhalálozása évfordulóján 50 Lei.

Tokaji-telepi imaház vételárához: Rollinger Vilmosné 30 Lei.

Velencei templomalapra: Szabó Lajos 10 Lei.

RÉTEN:

A Vegyeskar nagybányai útjára többent: 3500 Lei.

H I R E K**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyeni (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor András Gusztáv.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor valamint délután 5 órakor az Őssi telepen (Bodó Imre házában) Szabó Pál, a Külvároson (Gábrisné házában) este 7 órakor Molnár Károly,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szücs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Szücs János szolgálat.

A váradlesi missziói egyházközség augusztus 14 én ülte vihartól ismét megrongált s a csekélyszámu hívek áldozatából ismét rendbehozott kistemplomának fölszentelési ünnepét. A kistemplomba felsereglett a szétszórtságban élő református magyarság; eljöttek a helybélieken kívül a váradpósiak, bihar-

— Meg, hogy csudák történnek,
— Igen történnek. Hiszem, hogy történnek.
— És hogy a szegényember viskójában is felragyoghat az Ur dicsősége?

— Igen, felragyoghat. Minden szó úgy igaz, az ismerős ámult bámult.

Közeledtek a tanyához. A gyerekek már várták őket.

— Jönnek édesapámék! — ujjongottak örömpeszeve.

— Ni, a gyermekeink! — örvendezett az asszony. Bementek a szegényes hajlékba.

— Vegyétek elő a zoltárokat — szólt a tanyás — Énekeljék el a XXIII. zoltárt.

Gyönyörű szép mezőn engemet éltet,
És szép kies folyóvízre legeltet...

És amint szállt az ének, lelkük csodálatos fényességben ragyogott fel, mindent megaranyozva, minden szívet boldogítva, mennyországot a földrehozva az Ur dicsősége. (Vége.)

sályiak, cséffaiak, stb. akiknek öregjel Hódmezővásárhely, Szentes s más nagy magyar református alföldi helységekből telepedtek mostani lakóhelyeikre s akik ha a nagy testvérül közösségből kiszakítottan, árvaságban élnek is a más vallásuak tengerében, de nem szüntenek meg meleg szeretettel ragaszkodni atyáik hitéhez. A főszentelő Imádságot Sulyok István Püspök ur mondotta, a predikációt Csernák Béla nagyváradi lelkész, egyházkerületi főjegyző tartotta. Istentisztelet után az egyház tulajdonát képező áll. iskolai tanteremben tisztelgett Püspök ur előtt a község és a görögkeleti egyház küldöttsége. A községi jegyző és a gör. kath. tanító üdvözlő beszédére Püspök ur a szeretet szavaival válaszolt. Majd fogadta a presbitérium és a nőszövetség tisztelgését s atyai megbeszélésre gyűjtötte össze a szórványból megjelenteket, akik a beszélgetés folyamán készséggel ígérték meg, hogy a váradi missziói egyházközség fenntartásáért a jövőben is szívesen hoznak áldozatokat. Az ünnepi gyülekezetre nagyon jó hatást tett, hogy a nagyváradi-újvárosi nőszövetség több tagja kifáradt Lesre, hogy részt vegyen a főlemelő ünnepségen.

A Réti Vegyeskar ezüstserleget nyert a nagybányai dalosversenyen. Réti Vegyeskarunk mely az elmúlt hetekben oly szép eredményről tett tanúbizonyságot hivatás előtt, e hó 13—15. napjain megtartott nagybányai kerületi versenyen ezüstserleget nyert. Az „ezüstserleges“ énekkar a vasárnap esti díszhangversenyen a több mint 2 ezer lelket befogadó zafolt nagybányai színház termében Boros Jenő szatmári lelkész, mint a kerületi verseny elnöke, köszöntötte és lelkes óvások között nyújtotta át a serleget, amit dr. Szabó Lajos lelkész, az énekkar elnöke „éljen a magyar dal!“ kiáltással vett át. Az ünnepi istentiszteleten a nagybányai református templomban dr. Szabó Lajos hirdette az ígét és Szathmáry Mihály, a dalkör tenoristája szólót énekelt. Ezekon kívül a Nagybányai Dalos Egyesület gyönyörű szép babérkoszorút adományozott, melyet két koszorú leány helyezett az énekkar táblájára. Mindezek történtek Krisztusért, anyaszentegyházunkért és magyar népünk szebb jövőjéért!

Kulturstélyünk a Tokaji-telepen Patócs Sándor atyánkfia udvarán folyó hó 14 én úgy anyagilag, mint erkölcsileg meghozta kívánt ellenértékét ama fáradságos áldozatnak, mellyel bibliaköreink ez estély megrendezésére felkészültek s több velencei presbiter s gyülekezetünk számos tagjának kíséretében fölkeresték a várostól távollakó eme hittestvéreinket. A testvéri találkozás e kedves alkalmán az udvart szorongásig megtöltő közönség (más vallásuak is nagyszámmal jelentek meg) nagy szeretettel fogadta s hallgatta a terjedelmes, nívós műsor minden egyes számát s szívesen hozta meg szíve-sugalta áldozatát az Imaház vételárának törlesztésére.

A kolozsvári Református Férfiszövetség megalakulása. A kolozsvári egyházközség is mun-

kába vette a Férfiszövetség megalakítását. Mind a parochiális kör a közös szervezkedéshez előkészítőbizottságot küldött ki, amely már letárgyalta és elfogadta a megalakítandó Férfiszövetség ügyrendjét is. A meginduló munka iránt megnyilatkozó élénk érdeklődés alapos reményt nyújt arra, hogy a kolozsvári gyülekezetben is áldásos eredményekkel fogja megkezdeni és betölteni szolgálatát a Férfiszövetség. Az ünnepélyes alakuló nagygyűlést szeptember első hetében fogják megtartani.

Ifjusági ház Ócsán. Az ócsai ref. gyülekezet ifjusági Kálvin-ház építését határozta el s már hozzá is kezdtek a ház megépítéséhez. A gyülekezet egyik tagja 3000 Pengőt ajánlott fel a ház építésre. A gyülekezeti házat még az ősz folyamán felavatják.

Egyházi fegyelem. Az ungi egyházmegye ki-mondotta, hogy az az egyháztag, aki egyházunk kárára mindkét nembeil gyermekeit más felekezet részére odaigéri, semmiféle egyházi szertartásban nem részesülhet; ezek neve az egyházmegye minden lelkészi hivatalával közlendő és szószékről kihirdetendő.

Az adakozás új rendszerét vezette be az amerikai Jounstowni magyar egyház. Minden konfirmált egyháztag újévben nevével ellátott, minden vasárnapra megjelölt 52 drb adományi borítékot kap. Az egyháztag a boríték egyik felébe évi járulékát, másik felébe adományát helyezi és istentisztelet alkalmával a perselybe teszi. Ez a rendszer lehetővé teszi a hűvek évi járulékainak részletekben való fizetését és növeli áldozatkészségét s mindenkinek eszébe juttatja egyházi és keresztyéni kötelességét.

Magyarország közepe Szarvas város határában van, ahol valamikor egy malomkö állott jelként. Szarvas város közönsége most elhatározta, hogy ezt a helyet emlékművel jelöli meg.

A magyar Vasárnapi Iskolai Szövetség folyó évi július 21—28. napjain tartotta évenkénti rendes nyári tanfolyamát Tahiban. Ugyanezen időben folyt le a Vasárnapi Iskolai Világszövetség XI. világkongresszusa Brazília fővárosában Rio de Janeiróban! Mind a két összejövetel előadásainak főtárgya: „Az élő Krisztus“ volt; továbbá bibliatanulmányi kérdések, neveléstani és gyermeklélektani tárgyokról folyt termékeny eszmecsere. A magyar Vasárnapi Iskolai Szövetség kiállítási tárgyakat küldött Rio de Janeiroba, valamint egy magyar zászlót is, mely a testvéri közösségben részvételt hirdette.

Falvakat akarnak telepíteni a Hortobágyra. Debrecen város legutóbbi közgyűlését élénken foglalkoztatta a Hortobágy hasznosításának kérdése. A gazdák ugyanis a legelőbér leszállítását kérték a közgyűléstől, amihez azonban nem járultak hozzá, mert a Hortobágy most is csak 36 000 pengő tiszta hasznót hoz, de ha a bért leszállítanák, akkor 22,000 pengő volna a ráfizetés. Szóba került a törzsménes és a törzsgulya feosztása is. A közgyűlés azonban kimondotta, hogy ezt egy évre még függőben tartja.

A Hortobágy hasznosításának ügye egyébként Debrecen egyik legnagyobb problémája. Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag felszólításában hangsúlyozta, hogy a Hortobágyot telkesíteni kell. Előbb a vizet kell visszatelepíteni, azután az embert a Hortobágyra. A közeljövőben a Tiszát elektrifikálni fogják. Palkonyánál megépítik a nagy gátat és 17.000 lóerő áramot tudnak így előállítani. Ugyanakkor megépítik a három tároló medencét és abból öntözik a Hortobágyot. Ilyen módon vissza lehet majd telepíteni az elpusztult tizenhat falut és munkát lehet adni a tömegeknek. A tervek készen állnak és amint jobb gazdasági viszonyok lesznek, azokat meg is valósítják.

Az amerikai református egyház zsinata, mely három évenként ülészik, június 21-én nyílt meg. A zsinat elnöke dr. Schaeffer Károly filadelfiai lelkész, aki dr. Beach Sylveszterrel a princetoni theologia igazgatójával, Erdélyben tett egyik körútja alkalmával 1924 július 1. és 2-án. (A nagyvárad református egyházközséget is meglátogatta és itt az egyházkerület vezetőségével találkozott.)

Egy község eladó. A franciaországi L'Aubepin község eladó. Ára ötszáz ezer frank. Ezért az összegért az összes házak, földek, kertek, a vevő tulajdonába jutnak. A hirdetés felemlíti az okot is, amely miatt a község erre a szomorú sorsra jutott. L'Aubepin ezelőtt népes község volt, de lakossága állandóan fogyott; még 10 évvel ezelőtt 150 család élt benne, ma két család él az elnémet lakatlan faluban.

Csak az ördög lehetett. Védekezett ezekkel a szavakkal a híres berlini pénzhamisító. Lalaban a Sátán valósággal kényszerített, hogy próbáljam meg a márkák hamisítását. Lalabannak igaza van. Jó ha a Sátánt észre vesszük, mint bennünket- valamint Isten terveit és világát rontó hatalmat és jó ha teljes erőnkkel küzdünk ellene Jézus példája szerint: Távozz tőlem Sátán.

A szakállt a régiék a férfiaság kifejezésének tekintették. Világbíró Nagy Sándor kora kezdé a borotválkozást. Habár I. Lajos, Hunyadi János, I. Mátyás simára borotváltatták is arcukat, ennek dacára a főbb ranguaknál a szakáll viselés folytonosan divatozott. A református papoknak az 1712-iki nyirbátori egyházkerületi gyűlés engedte meg, hogy szakállukat borotválhassák.

A Bezszoboznik (Az Istentelen) című oroszországi lap folyó évi februári számában nagyon panaszkodik, hogy a vallás még mindig védi a kapitalizmust. A vallás még mindig a munkás egy részének a szemét beköti. Még mindig van hit a papok, a fejletlenek, az iskolázatlanok közt és nemcsak a parasztok, hanem a munkások között is. Még mindig ünneplik karácsonyt, a husvétit és más ünnepeket. Még mindig vannak, akik megtagadják a mezei munkát ünnepeken. E panasz bizonyítja, hogy sem az első, sem a második ötesztendősi terv nem fog győzni az Isten országán.

Bretagnében a tánctanárok beperelték a püspököt, mert táncukat tiltotta híveitől és így a tánctanárok jövedelme megcsappant. Sajátságos pörl. Hiszen így a keresztyénség minden mozdulását lehetne bíról itélet bilincseivel lefogni. Minden komoly keresztyén tudja, hogy az igazi keresztyén református azokat az embereket károsítja meg anyagilag, akik az emberi test szenvedélyeiből akarnak élni és üzletet csinálni s a komoly keresztyének nem igazíthatják a tánctanárok bevételeihez Krisztus parancsait.

Tibet és Afganisztán azokhoz az államokhoz tartoznak, ahova meg keresztyén hittérítő (misszionárius) nem tehet be lábát. Azonban e két tartomány betegei gyakran az indiai kórházakban keresnek gyógyulást, hol a misszionáriusok a bibliaolvasását rendszeresen megkedveltetik velük. Az örökkévaló misszionárius tehát maga Isten Igéje, mely hathatósabb minden emberi bizonyágtételnél.

A „Református Híradó” érdekében gyűlekezettünk tagjaihoz intézett kérés szavainak — hála Istennek — nem maradtak eredmény nélkül és lapunk akadálytalanul jelenhetett meg mind mostanig. Azonban mintha bizonyos ellanyulás állott volna be az előfizetési díjak beküldésében. Pedig a lap pénztárának a nyomdal munkát minden héten készpénzzel kell fizetnie. Épen azért — újból bizalommal fordulunk a Híradó barátaihoz és előfizetőihez, hogy az előfizetők esedékes díjait, a jó barátok szíves adományait minél előbb juttassák el a lap kiadóhivatalába (Egyházi adóhivatal, Nagy Sándor-utca 14.) Előfizetéseket elfogadnak az egyházfiak és az olasz i. lelkész hivatal is.

Örökbe ki fogadna egy 7 vagy 9 vagy 13 éves leány-gyermekeket vagy 12—14 éves szegény gyermeknek ki adna bármilyen munkáért teljes gondozást? A gyermekek jó családból való árvák, akiket gondjainkba venni kötelességünk.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályú kádifürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I-ső osztályú tükröfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükröfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad református egyház
Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Református Leánygimnáziumunk I—IV-ik osztályába a beiratkozásokat szeptember 1—10-ik napjain tartjuk,

a 95,421—1932. sz. miniszteri rendelet értelmében.

Hivatalos óra minden nap délelőtt 10—12 óráig. Beiratkozáshoz szükséges okmányok: 1. Adeverința [végbizonyítvány.] 2. Születési bizonyítvány [az állami anyakönyvi hivattól] 3. Ujraoltási bizonyítvány [városi tisztii főorvosi hivatal.] 4. Állampolgársági bizonyítvány [másolat]. 5. 15 Lei helyegdíj. Beiratási díj: 250 Lei. Egész évi tandíj: 1750 Lei. Ünnepélyes megnyitás szeptember 14 én délelőtt 9 óra. Javító vizsgák szeptember 2-án. A rendes tanítás szeptember 15-én reggel kezdődik.

Komoly felhívással fordulunk minden református szülőhöz, hogy gimnáziumba járó leányát a református leánygimnáziumba irassa be. A tandíj kedvezményekért a kérvények a beiratkozás alkalmával nyújtandók be.

A Református Leány-Internátusban egy évre a következő díjak fizetendők: Bennlakás

2500 Lei. Élelmezés 5500 Lei. Orvosi, fürdési díj 500 Lei. Hangszerhasználati, mosatási díj 500 Lei. Természetben: 100 kgr. kenyérliszt, 50 kgr. 0 ás liszt, 10 kgr. zsír, 50 kgr. burgonya, havonta 12 drb tojás.

Iskolai értesítés.

Református elemi iskoláinkban a beiratások szeptember 1—10 ig. naponként 8—12 óráig esz-közöltetnek. Minthogy iskoláinkba csak korlátolt számban vehetők fel növendékek, igyekezzék minden szülő az említett idő alatt gyermekét beiratni. A szülők és gyámok szeptember 1—10. között írásos nyilatkozatot [declarația] tartoznak letenni a kerületükbeli állami elemi iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járatni. Református elemi iskola csak a Teleki és Nagy Sándor-utcán van s új ref iskola nem nyílik meg sem bent a városban, sem külterületen. Beiratási díj 60 Lei, melyet minden tanuló a beiratás alkalmával tartozik fizetni, ez alól felmentésnek helye nincs. Tandíj egész évre

APRÓ TÖRTÉNETEK.

Éberség, vigyázat.

Egyszer egy igen híres lelkész kint prédikált a szabadban Ef. 5: 15 ről, amely így hangzik: „Meglásátok annakokáért, hogy óvatosan járjatok.” Beszéd közben egyszer csak azt vette észre, hogy a közeli kerítésfalon, amely üvegcsereppel volt telehintve, óvatosan s ügyesen egy macska lépked. Figyelmeztette rá a hallgatóit s emlékeztetükbe idézte, hogy az ember életének utja is tele van hintve kísértésekkel és veszedelmekkel, amelyeket csak a legnagyobb éberséggel lehet elkerülni. A szemléltető lecke feledhetetlen lett minden hallgatója számára.

Egy öreg gazdaembert, aki régebben sokat ivott, de később Krisztus segédelmével megtért, egyik ismerőse újra elakarja csalogatni a kocsmába. Az öreg azonban ezt mondotta: „Tudod, barátom, rám is áll, amit Zakariás próféta mondott: „Avagy nem tűzről kikapott üszög-e ez?” (Zak. 3, 2). Nekem nagyon kell vigyáznom magamra, mert ha még egyszer a tűz közelébe kerülök, bizony könnyen elégek teljesen.”

Miért van a református templomokon sok helyütt még mindig kakas? Azért, mert a kakas már az ó kori keresztyének közt az éberség jelképe volt. Pétert kakas figyelmeztette, hogy hűtlen lett Mesteréhez s kakasszó juttatta eszébe a Mester szavait: Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne jussatok.

Egy öreg király tudta, hogy ellenségei állandóan lesnek rá, ruhája alatt mindig páncélt hordott. Egy nyári nap nehéznék találta a páncélt s azt gondolta magában, hogy leveti azt egy órára. Ez az egy óra elég volt arra, hogy az orgyilkos nyíla keresztülfurja a szívét.

Egy keleti királynak kicsapongó fia volt, aki teljesen odaadta magát bűnös szenvedélyeknek. A király félt, hogy fia valóságos ostora lesz a népnek. Éppen ezért egy nap magához hívatta, kezébe adott egy tele csésze olajat s így szólt neki: Ezzel a csésze olajjal be kell járnod a város összes utcáit. De vigyázz magadra, mert a hóhér kivont karddal ott megy mögötted s ha egy csepp olaj is a földre hull, leüti a fejed.

300 Lei, mely félévi részletben előre, indokolt esetekben évnegyedenként is fizethető.

Az I. osztályba irandóknak csak a 7. év betöltését igazoló születési bizonyítvány, a többi osztálybelieknek pedig az értesítő és újraoltási bizonyítvány szükséges.

Akik a 7. évet szeptemberben még nem, de december 31-ig betöltik, azoknak szülei a gyermek fejlettségét igazoló románnyelvű orvosi vagy betegségélyzői bizonyítvánnyal mielőbb jelentkezzenek Csathó Jenőné igazgatónőnél [Nilgesztelep, repülőhid mellett], hogy Ő a tanfelügyelőségénél az engedélyt szeptember 1-re megszerezze.
Igazgatóság.

A presbytérium

augusztus 21-én délután 5 órakor gyűlést tartott Sulyok István püspök és dr. Thúry Kálmán főgondnok elnöklése alatt. Jelen volt 20 presbyter.

Lelkészelnök-püspök a gyűlést imával nyitja meg.

1. Igazgatótanács jelentése alapján a presbytérium elhatározza a leánygimnázium IV. osztályának megnyitását az új iskolai évben. Elfogadja a gimnázium költségvetését is.

2. Tárgyaltatott a lelkészi kar terjedelmes jelentése a belmissziói munkásságról. Számadatokkal szemlélteti a jelentés paróchiális köröknél azt a munkát, amit a lelkészi kar kifejt, a biblikuskörökben, vasárnapi iskolákban, továbbá a híveknek otthonukban meglátogatásának nemcsak a városban, de a telepken és a szórványokban is, egyes presbyterek és tanítók közreműködésével.

A presbytérium elismeréssel veszi tudomásul a jelentést és köszönettel adózik a lelkészi karnak a minden irányban kiterjedő nagy lelki munkáért.

3. Tárgyaltatott a temetéseknel tapasztalható

visszaélések ügye, többek között az, hogy magukat szegénynek valló családok a temetési stóla elengedését kérik, de ugyakkor 4 lovas gyászkocsival, sok koszorúval és cigányzenével temetik halottjukat. Mások azt kívánják, hogy a lelkész a halottas háztól, esőben-hóban az egész városon keresztül a város másik végén lévő temetőbe kísérelje a koporsót, de elfelejtik a stólát megadni, holott a presbyterium ilyen esetben kétszeres stólát állapított meg.

A presbyterium felkéri az elnökséget, hogy minden lehető ténnyel meg az ilyen visszaélések megszüntetésére s kimondja, hogy stóladíj nélkül, csak azoknál igényelhető a temetési szertartás, akiket szegény jogon a város temettet el.

Ez a határozat meghirdetendő a templomokban és az egyházi lapban is.

Együttal megkeresi a presbytérium a városi tanácsot az iránt, hogy mielőbb gondoskodjék a város közönségének érdekében mindegyik temetőben halottas házak, ravatalozó helyiségek építéséről, amit egy nagy kultúrváros — mint Nagyvárad — tovább már nem nélkülözhet. Az egészségügyi rendszabályok is megkövetelik, hogy a halottak ne a lakásban legyenek felravatalozva, — másrészt nagyon sok felesleges temetési költségtől szabadulna meg a gyászoló család is, amit most rákényszerít a heytelen közféfogás; a túlzott temetési pompát kívánó divat.

4. Az ifjúsági körök, s különböző egyetek működéséről szóló belmissziói jelentés kapcsán

a presbytérium elhatározza, hogy ezeknek a köröknek pénzügyi felügyelete alá veszi, s megbizra a számvevőszéket s az egyházi pénztárost hogy negyedévenként vizsgálják meg az egyeteli számadásokat s arról tegyenek jelentést.

A belépti díjjal összekötött ünnepélyek rendezését szintén felügyelete és ellenőrzése alá veszi a presbytérium s e végből felhívja a paróchiális körök elnökségeit, hogy ez irányban tervezeteket dolgozzanak ki s tegyenek előzőleg jelentést a presbytériumnak az ünnepély rendezéséről. (—)

Bizony a fiúnak nagyon vigyázni kellett a csészére. Vigyázott is s mikor este visszatért atyjához, egy csépp olaj sem hiányzott a csészéből. „Most menj, fiám s járj vigyázva életed utján, úgy vigyázz a lelkedre szüntelenül — mondotta a király — mint a csészére vigyáztál.“ A fiu megértette a jó szót; megkomolyodott s később derék uralkodó vált belőle.

*

Kr. e. 390-ben a gallok betörttek Rómába s a megremült lakosság egyrésze a Capitólium dombjára menekült s ott a falak mögött keresett menedéket. Egy éjjel azonban a ostromló gallok a hegy meredek oldalát lepték meg, ahol nem volt őrség s egymás hátán, vállán oly magasra másztak, hogy a falon átvette magukat, már-már öldökölték a védteleneket. Ekkor azonban a Junónak szentelt ludak, amelyeket az ostromlottak az éhínség dacára sem öldöstök le, olyan gágogásba kezdtek, hogy Manlius szenátor, akit ettől fogva Capitóliusnak is neveztek, néhányadmagával visszaverhette a támadókat.

*

1630. májusában Tilly és Pappenheim császári hadvezérek megszállották a protestáns Magdeburgot, de mintha megijedtek volna, hamarosan visszavonul-

tak. A lakosság fellélekzett s abbahagyta az őrséget. De már május 10-én a császáriak őt helyen támadták a védtelen Magdeburgot s behatolva rettenetes mészárlást vittek véghez, amelynek 30,000 protestáns lélek esett áldozatul.

*

Egy gazdag ember kocsit akart fogadni. Három fiatal férfi jelentkezett, akiknek ő azt a kérdést adta fel, hogy melyik milyen könnyen merné hajtani a meredek szélén? Az első így felelt: Én egy méternyire. A második ezt mondta: Én akkor sem félnék, ha a mélység csak félméternyire volna. A harmadik így szólt: Én bizony amennyire lehet, elkerülném a mélységet. A gazdag ember az utolsót fogadta meg.

*

Burgos Péter gróf egy fárasztó vadászat után, mikor aludni ment, meghagyta szolgálinak, hogy ne háborgassák s akkor se keltsék fel, ha a király jönne látogatóba. Alig feküdt le, követek jöttek Alfonz király halála hírével s felakarták ajánlani neki a spanyol koronát. A szolgák hajthatatlanok maradtak, mire a követek tovább mentek s más lett a király. Sok ember így jár az örök élet koronájával is.

(Ref. Lapja.)

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN.

Egy szertelen hálaáldozata Istennek a nehéz napokban való segítségért: 200 Lei.

VELENCÉN.

Szegényeknek: Balogh Károlyné 30 Lei.

A Tokaji telepi imaház vételárának vissza-fizetésére a „Gyermek Otthon” alaphoz: A Tokaji telepen augusztus hó 14-én tartott kulturstély jövedelme 3045 Lei.

Velencei templomalapra: Szabó Lajos 10 Lei.

RÉTEN:

Orgonára: özv. Fehér Andrásné (ferje halálának évfordulóján) 100 Lei.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Molnár Károly, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyben: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor és az Össztelepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor, valamint a Külvároson (Hattyu-utca 35/b) alatt este 7 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos délután 4 órakor Szűcs János szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Hálaadás az újkönyér adásáért. Márk VIII. 1—9. Kedd: Könyörgés lelki javakért. Luk. XI. 13—24. Szerda: Könyörgés mennyel kenyérért. Jan. VI. 27—38. Csütörtök: Hálaadás Krisztus áldozatáért. Jan. VI. 47—57. Péntek: Könyörgés bűnbocsánatért. Ézs. LIII. 1—12. Szombat: Próbáljuk meg a mi lelkünket. I. Kor. XI. 23—29.

Bűnbánati hetet tartunk a ráncjövő héten szeptember első vasárnapján urvacsoresztés újkönyérre; akik az urasztalát jó adományokkal megakarják ajándékozni, jelentsék a lelkész hivatalokban.

Ifjúsági istentiszteletet tartunk a Réten, vasárnap (augusztus 28-án) délután 6 órakor a Törökmezőn, Mányi Ferenc presbíter szülőjében. Bibliát magyaráz: dr Szabó Lajos.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, csütörtök (szeptember 1-én) délután 6 órakor a Hering-oldalon, Bodnár István szülőjében. Bibliát magyaráz: dr Szabó Lajos.

A magyarországi Református Lelkészek Egyesülete ez évi augusztus hó 22-ik napján tartotta Karcagon huszonöt éves jubileumát. Az egyesület 1907-ben Budapesten alakult meg dr Baltazár

Dezsdé elnökletével, aki azóta állandóan elnöke az ORLE-nek. Az egyesület legjelesebb munkása dr Kiss Ferenc debreceni egyetemi tanár, akinek fáradhatatlan tevékenysége létrehozta a hajduböszörményi fiú és a nyíregyházi leány Kálvineumokat, amelyekben fiú, illetőleg leány lelkész-árvákat nevelnek. A huszonöt év alatt a Kálvineumok több mint egyezer szegény lelkész-árvát neveltek fel. A jubiláló egyesületet a bétfői díszgyűlésen az elszakadt reformátusok képviselői is üdvözölték, köztük Erdélyből Vásárhelyi János, Királyhágómellékről Csernák Béla egyházkerületi főjegyzők, Karcag városának, a nagykunok hajdani főfeszkenek vagyonos lakosai meleg vendégszeretettel fogadták és látták el a kongresszusra érkezőket.

Herczeg József

atyánk fia, a nagyváradi református egyház velencei parochialis köreinek buzgó és munkás presbitere folyó hó 19-én 55 éves korában hirtelen elhalt. Temetése folyó hó 21-én, vasárnap délután a hű szolgálatot jutalmazó nagyrésztvét mellett ment végbe. A hazatért léleknek diadalmat, a gyászolócsaládnak vigasztalást, anyaszentegyházunknak hozzá hasonló hű munkásokat adjon az Isteni kegyelem.

A gyufa feltalálójának jeltelen sirja. A magyarországi Bihar megyében fekvő Vertes község református temetőjében jeltelen sírban pihen egy nagy magyar tehetség: Irinyi János. Bihar-i magyar nemes volt, ki világhírré tett szert a gyufa feltalálásával és ellenérték nélkül az emberiség közkincsévé tette. A mérnök pályára készülő Irinyi korszakos találmányát nagyon csekély árértélelmes bécsleknek adta el, kik ebből hihetetlen vagyont gyűjtöttek, míg ő a debreceni hűres István malom tisztviselője volt. Vértesen volt egy kis családi birtoka, ide vonult ki élete utolsó éveiben s itt is temették el. Most a kis magyar község református lelkésze és főjegyzője mozgalmat indítottak a jeltelen sírnak emlékművel való megörökítésére.

A hódmezővásárhelyi reform. gimnáziumban a bizottság és az összes vizsgázók jelenlétében ének, imádság és bibliaolvasással kezdték és végezték az érettségi vizsgálatot. A jópéldát a budapesti református gimnázium adta.

Huszt Mihály gályarab lelkész emlékezetét a sajkóközi (Gömör-m.) gyülekezet, melynek lelkésze volt, emléktáblával öröklítette meg.

Az ifjúság izgalmas kérdései kerültek meg tárgya esra a KIE fiatal emberek számára rendezett konferenciáján Balatonszárszón, aug. 13—17. között, szombat estétől csütörtök reggelig: munkanélküliség, szociáldemokrácia, nemikérdés, cselekedőkeresztység, stb. A konferencián az evangélikus és református egyház legkifünőbb előadói szóltak az ifjúsághoz.

Belgiumban 180,000 bányamunkás ismét sztrájkba lépett. A kommunisták kezelt is látni velük a mozgalomban.

Mandzsuriában ismét kiújult a harc a kínaiak és a japánok között. Talán a földi hatalmaknak szól az a figyelmeztetés, amit az égi Hatalom a napokban fellegszakadás és árvíz formájában zúdított az országra. Több, mint 30,000 ember pusztult el az éhség, kolera és áradások miatt, de még mintegy 8 millió lakost fenyeget az éhség. S míg ez az inség állapot tart, japán csapatok repülőgépekről bombázzák az ország fővárosát, pedig már Japánországban is felütötte fejét az inség. Egy bányarobbanás pedig 150 halottal okozott nagy gyászt.

Ázsia nyugati részén, Kiszázlában földrengés rázta meg a földet, összerombolva mintegy 100 házat. Délamerika, Bolivia és Paraguay országok között kitört a háború, Braziliában pedig forradalmi mozgalmak zavarják az ország rendjét.

A kommunizmus Michael B. Furse St. Abanl (Anglia) püspök szerint a következő négy dolgot támadja legélesebben minden vallásban, de különösen a keresztyénségben: 1. A családi életet és annak alapját, a házasság keresztyéni elgondolását. 2. A ker. vallásnak ifjaknak és időseknek való tanítását. 3. Az Istennek nyilvános tiszteletét. 4. Azokat, akiknek hivatásuk a ker. tanítást végezni és az istentiszteleteket vezetni. Vajjon csak távoli fenyegető rém ez a szellem vagy már ma is számolnunk kell vele? Akinek szeme van, az látja!

Magyarországon a róm. kath. egyház megtöltötte papjainak, hogy róm. kath. gyermek keresztelezésénél más vallású keresztszüléket elfogadhassanak. A keresztelezésnél jelen lehetnek, de a keresztelezési anyakönyvbe csak mint tanukat és nem mint keresztszüléket jegyzik be. Mi csak Pál apostol szavaival kérdezzük: Részekre osztott-e a Krisztus? S Pál apostol szavával felelünk: „ti Krisztusé vagytok, Krisztus pedig Istené.” (I. Kor. 13. III. 23)

Már Chilében is? Newyorki jelentés szerint az új chilei forradalmi kormány egyik első ténykedése a jezsuita és ferencrendi kolostorok feloszlátása.

Meddig tart még a pénzhiány? A berlini konjunktúra kutató-hivatal igazgatója nem régen érdekes előadást tartott az utóbbi idők gazdasági helyzetéről. Előadása során igyekezett igazolni, hogy 1815—45 ig pangás volt. 1845—72 ig nagy gazdasági fellendülés. Ezt követte 1895 ig újabb stagnálási időszak, ami 1930 től állandóan tart a gazdasági pangás. Multak tapasztalatait figyelembe véve, valószínűnek látszik, hogy a mostani gazdasági krízis, ha talán nem is oly nagy mérvben, mint napjainkban, de el fog tartani a harmincas évek végéig.

Kiásták Nabukodonozor palotáját. A hatalmas ókori király palotáját kiásták. Kb. 48,000 négyzetméter területen fekszik a hatalmas palota, mely vastag és magas fallal volt körülvéve. Öt nagy udvartól körülvéve feküdt a középudvar, melyben a tulajdonképpeni trónterem volt. Hossza kb. 55 méter, széles-

sége pedig 7,5 méter lehetett. Falai allegorikus képekkel díszítve. Ime, mivé lesz minden emberi dicsőség.

Belmissziói konferencia Munkácson. A kárpátaljai kerület augusztus 8—10-én Munkácson tartotta meg nyári konferenciáját. A konferencia 8-án este kezdődött és 10-én este ért véget. Az első nap az ifjuságé, a második a nőszövetségi mozgalomé volt.

A Párisi Misszió Társ. a Svájc, Dél-Afrika Misszió, a Bázeli Misszió az ideán Genfben tartotta évi nagyvásárát s dacára a gazdasági válságnak, a bevétel túlhaladta az előző éveket. 54,000 svájci frank (1,620,000) gyűlt be a külmiszióra.

Hiteles statisztika szerint a XIX. században 240,000 európai és amerikai zsidó tért a keresztyén egyházba Levison Leonak, a zsidó-keresztyének világ-szövetsége legújabb nyilatkozata szerint egyedül Magyarországon 97,000, Bécsben 17,000, Lengyelországban 30,000, Szovjetoroszországban 60,000 zsidó lett keresztyénné.

A „Református Híradó” érdekében gyűlekezetiünk tagjaihoz intézett kérés szavaival — hála Istennek — nem maradtak eredmény nélkül és lapunk akadálytalanul jelenhetett meg mind mostanig. Azonban mintha bizonyos ellanyhulás állott volna be az előfizetési díjak beküldésében. Pedig a lap pénztárának a nyomdal munkát minden héten készpénzzel kell fizetnie. Épen azért — újból bizalommal fordulunk a Híradó barátaihoz és előfizetőihez, hogy az előfizetők esedékes díjukat, a jó barátok szíves adományukat minél előbb juttassák el a lap kiadóhivatalába (Egyházi adóhivatal, Nagy Sándor-utca 14.) Előfizetéseket elfogadnak az egyházfiak és az olasz i. lelkészi hivatal is.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályú kádifürdő (40 Lej helyett) 33 Lej, I. ső osztályú tükröfürdő (35 Lej helyett) 25 Lej, Szent László tükröfürdő 11 Lej, Hullámfürdő 20 Lej. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosebb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lej
Egyes szám ára 4 Lej.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

362—1932. lelk. eln. szám.

Hirdetmény.

A presbiterium, mint a nagyváradai ref. egyházunk lelki és anyagi ügyeinek vezetője és irányítója arra tekintettel, hogy főképpen halotti szertartásaink végeztetésénél hivatásaink mindegyre több és több szabálytalanságot követnek el, hogy anyaszentegyházunkban mindenen ékesen és szép rendben történjenek, elhatározza és ezt a határozatot ezen az úton tudomásra is adja, hogy főképpen a mai nagy nyomorúságok között gondoskodott arról, hogy azok a halottak, akik a temetkezést csak a város segélyéből tudják végeztetni, ingyenesen lelkészi és kántori szolgálatban részesülhessenek. Kihangsúlyozza azonban, hogy ezeket a szolgálatokat a lelkészek és kántorok csak a temetőben végzik. Ennélfogva felhívja a gyászoló feleket ingyenesen eltemetendő halottaiknak a temető halotti házába leendő előzetes kiszállítására, hogy a gyászszertartás ott történjék meg. Nem csak a családi házból figyelemre méltó egészségi okok, de ennek ilyen módon leendő rendezését szükségessé teszi az a körülmény, hogy főképpen

az ingyenes temetéseknel annyi sok szabálytalanság és visszaélés fordult elő, hogy azt a gyülekezet jól felfogott érdekéből visszaszorítani kötelesség. Előfordul u. i. gyakorta, hogy sokszor 5—6 km. távolságból kell lelkésznek és kántornak a holttestet a temetőbe elkísérni, ami nemcsak elbírhatatlan fizikai munkát jelent az egyházi hivatalnokoknak, különösen akkor, amikor még egy ilyen temetés után másikat is el kell végezni, — de megakasztja a hivatali működést is, mert azoknak, akiknek valamely ügyükben a lelkészeknek rendelkezésre kellene állni, sok esetben 4—5 órát kell várakozniuk.

A nagyváradai református Egyházközség presbiteriumának Elnöksége.

***

A folyó évi aug. 21 én tartott presbyteri gyűlés az ingyenes temetésekre, általában a temetések körül tapasztalható helytelen szokások és visszaélések megszüntetésére a fent közölt határozatot hozta, amelyet aug. 28-én templomainkban a szószékből is kihirdettünk és most itt gyülekezeti lapunkban megismételünk.

Alig 4—5 éve annak, hogy bizonyos stóla-

A szenvedésben közel az Ur.

Egy ifju vasmunkás egyszer elkezdett Bibliárákra járni és társai hamarosan észrevették rajta, hogy az élete megváltozott. Haragudtak is érte és megpróbálták csipkedéseikkel és rossz tréfákkal visszavonni a régi útra. Mikor ez nem sikerült, elhatározták, hogy bármi áron kényszeríteni fogják, hogy felhagyjon azzal a „szent étellel”, mely őket halálra is szüntelenül vádolta.

Megragadták hát, letépték a ruháit és oda állították egy nagy, tüzes olvasztókemence elé, ott tartották és fenyegették, hogy el se bocsátják mindaddig, míg meg nem ígéri, hogy újra az övékéhez hasonló életet fog folytatni. Az ifju azonban szótanul tűrte a kínzást, míg meg nem szabadította egyik társa, aki a többinél emberségesebb volt.

A megkínzott ifju ezután sem mutatott semmi neheztelést társai iránt, inkább igyekezett, ahol csak tehetett, segítségükre lenni és tovább folytatta előttük feddhetetlen életét. Mikor később megkérdezték tőle, hogy hogyan érezte magát a rettenő szenvedések között a tűznél, azt felelte:

— Még sohasem éreztem Jézust olyan közel magamhoz, mint akkor.

Az első keresztény századok egyik vértanúját, Theodorust, kegyetlenül megkínnoztatta Hitehagyott Jullánus császár, mivel nem akarta Krisztust megtagadni. Ruffinus történetíró elbeszéli, hogy ő a kínzattal után egy idő múlva találkozott Theodorussal és megkérdezte tőle, hogy nem volt-e elviselhetetlen az a szenvedés, amit kikellett állania. Theodorus így felelt:

— Kezdetben rettenetes volt a szenvedés és a következőktől való szörnyű félelem miatt, véres verejték ütött ki egész testemen. De aztán mellém állott egy fehérruhás ifju, egy puha kendőcskével elkezdte törölgetni rólam a verejtéket és biztatott, hogy legyek reménységgel. Ekkor szenvedésem gyönyörűséggé változott, úgy hogy elkelelt szomorodnom, mikor a kínzópadról levettek, mert akkor eltávozott tőlem az angyal.

Váratlan segítség.

A varrógép feltalálója, Howe Illés, már csaknem koldusbotra jutott, amíg ki nem találta, hogy a

ellenes agitáció hatása alatt még a négylovas, sok koszorus, cigánybandás temetéseknel is követelni kezdték a temető felek, hogy az egyház szolgálja a temetést ingyen végeznék, sőt az egyes utvonaltól eltérően kanyargós menetben 5—6 kilométereket gyalogoljanak a halottas kocsikkal mellett. A presbytérium határozatát egyházközségünk megnyugvással fogadja; mert reméli, hogy annak hatásaként megszűnnek a szabálytalanságok és visszaélések.

Református Leánygimnáziumunk

I—IV-ik osztályába a beiratkozásokat szeptember 1—10-ik napjain tartjuk,

a 95,421—1932. sz. miniszteri rendelet értelmében.

Hivatalos óra minden nap délelőtt 10—12 óráig. Beiratkozáshoz szükséges okmányok: 1. Adeverința [végbizonyítvány.] 2. Születési bizonyítvány [az állami anyakönyvi hivataltól] 3. Ujraoltási bizonyítvány [városi tiszti főorvosi hivatal.] 4. Állampolgársági bizonyítvány [másolat]. 5. 15 Lei bélyegdíj. Beiratási díj: 250 Lei. Egész évi tandíj: 1750 Lei. Ünnepélyes megnyitás szeptember 14-én délelőtt 9 óra. Javító vizsgák szeptember 2-án. A rendes tanítás szept. 15-én reggel kezdődik.

Komoly felhívással fordulunk minden református szülőhöz, hogy gimnáziumba járó leányát a református leánygimnáziumba irassa be. A tandíj kedvezményekért a kérvények a beiratkozás alkalmával nyújtandók be.

*

A Református Leány-Internátusban egy évre a következő díjak fizetendők: Bennlakás 2500 Lei. Étkeztetés 5500 Lei. Orvosi, fürdősi díj 500 Lei. Hangszerhasználati, mosatási díj 500 Lei. Természetben: 100 kgr. kenyérliszt, 50 kgr. O és liszt, 10 kgr. zsír, 50 kgr. burgonya, havonta 12 db tojás.

tűnek a fűt hol helyezze el. Sehogyse jutott arra a gondolatra, hogy közvetlenül a hegye tövében lyukassa át a fűt. Így aztán kárba vesztett volna az egész találmánya, ha egy különös álmot nem lát egy éjjel.

Azt álmodta ugyanis, hogy valami vad népeknek a királya rendelt nála egy varrógépet, amelyet huszonegy óra alatt el kellett készítenie, másképp kivégzik. Howe álmában is majd összetörte magát, úgy dolgozott, úgy töprengett, újra dolgozott, gondolkozott — de végül abbahagyta, mert sehogysem boldogult. Akkor aztán jötték álmában a vademberek, hogy őt lefejezzék. De mialatt a vesztőhelyre mentek, feltűnt neki a harcosok lándzsája, mely a végéhez közel át volt furva. Ebben a pillanatban megoldódott az ő lelkében is a géptű nehézsége és míg a vadaktól haladékot kért, föl is ébredt. Hajnal 4 óra volt. Howe kiugrott az ágyból, szaladt a műhelyébe és már 9 órakor készen volt a varrógéptű, melynek hegyénél volt a fűle.

Igy lett tökéletesen használható találmánnyá a varrógép.

(Keresztyén Család.)

Iskolai értesítés.

Református elemi iskoláinkban a beiratások szeptember 1—10-ig, naponként 8—12 óráig eszközöltetnek. Minthogy iskoláinkba csak korlátozott számban vehetők fel növendékek, igyekezzék minden szülő az említett idő alatt gyermekét beírni. A szülők és gyámok szeptember 1—10. között írásos nyilatkozatot [declarația] tartoznak letenni a kerületükbeli állami elemi iskola igazgatóságánál, hogy gyermeküket melyik iskolába kívánják járatni. Református elemi iskola csak a Teleki és Nagy Sándor-utcán van s új ref. iskola nem nyílik meg sem bent a városban, sem külterületen. Beiratási díj 60 Lei, melyet minden tanuló a beiratás alkalmával tartozik fizetni, ez alól felmentésnek helye nincs. Tandíj egész évre 300 Lei, mely félévi részletben előre, indokolt esetekben évnegyedenként is fizethető.

Az I. osztályba irandóknak csak a 7. év betöltését igazoló születési bizonyítvány, a többi osztálybelieknek pedig az értesítő és újraoltási bizonyítvány szükséges.

Akik a 7. évet szeptemberben még nem, de december 31-ig betöltik, azoknak szülei a gyermek fejlettségét igazoló románnyelvű orvosi vagy betegséglelyzői bizonyítvánnyal mielőbb jelentkezzenek Csáthó Jenőné igazgatónőnél [Nilgesztelep, repülőhid mellett], hogy Ő a tanfelügyelő-ségnél az engedélyt szeptember 1-re megszerezze. Igazgatóság.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árvaháznak: az olasz-i nőszövetség biblia-órájának perselypénze 611 Lei, dr Szeghalmi Sándor iródájában perselypénz 418 Lei, Tóth Ferenc 160 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Matkó Benjámín 50 Lei.

RÉTEN:

Orgonára: Nagy László és neje 500 Lei.

Nőszövetségnek: H. I. né 100 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Incze András egy putton szilva, Szeghalmi Irén (B. püspöki) 4 kgr. zöldbab, 2 liter tej, dr Rác egy putton szilva, Halászné (Hegy) 1 liter tej.

Az őszi termények betakarításakor, gyümölcszedés idején, ne felejtkezzünk el az Árvaházról.

Esteli órákon: Hétfő: Krisztus hívja tanítványait. Máté 4, 12—22. Kedd: A gyermekek. Máté 18, 1—6 és 19, 13—15. Szerda: Törekedjétek bölcseségre. Példab, 2, 1—10. Csütörtök: Az ifjuság védelmezze az evangéliomi tudományt. I. Tim. 1—8. Péntek: Az ifjak gondot viseljenek magokról. I. Tim. 4, 12—16. Szombat: Az ifju legyen Krisztus jó vitéze. II. Tit. 2, 1—7.

Templomi ünnepély és diszközgyűlés a Réten. Réti Református Nőszövetségünk vasárnap este fél 7 órai kezdettel vallásos és kulturális ünnepélyt tart, Püspöki uti imaházunkban. 1. Felálló ének: 73. dics. 2. Gyűlekezeti ének: 160. dics. 1 v. 3. Wéber: Ima. Énekli: Szatmári Mihály a Vegyeskar tenoristája (nagybányai templomban előadott ének). 4. Bibliát magyaráz: Sass Kálmán. 5. Vegyeskar énekszám. 6. „Az ifjúság jövedelje“ c. előadást tart: Árvay Árpád felelős szerkesztő. 7. Beethoven: Vezeklés. Énekli orgonakisérettel: Bakosné Bagossy Olga urasszony. 8. Szűcs János theologus Reményik verseket szaval. 9. Gyűl. ének. XC. zs. 1. v. Persely-Adományokat a szegénysorsu theologusaink segítségével fordítja a Nőszövetség.

A templomi ünnepély után kezdetét veszi a Vegyeskar diszközgyűlése, melynek keretében az énekkar birtokába veszi a Nagybányán nyert ezüstserleget, továbbá a Széles Kálmán és Gábor által adományozott művészi kivitelű táblát. A kultúrteremben tartandó diszközgyűlés programja: 1. Dr. Szabó Lajos lelkész elnök megnyitót mond. 2. Üdvözlök az „ezüst serleges“ Vegyeskarról. 3. Indítványok. 4. Nagy László presbíter, világi elnök záróbeszédet mond. 5. A Vegyeskar énekel.

Vasárnapra házad népével együtt készülsz az Urasztalához? Isten hív!

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, ágendázik Molnár Károly, este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 4 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Sass Kálmán, az Óssli telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor, valamint a Külvároson (Hattyu-utca 35/b) alatti) este 7 órakor Szűcs János theologus.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István.

Réten: délelőtt 10 órakor Szűcs János theologus, ágendázik dr. Szabó Lajos, délután 6 órakor Sass Kálmán szolgál.

Vasárnap délelőtt mind a négy helyen úrvacsora-osztás.

Az állami kórházakban szombaton (3 án) délelőtt úrvacsorát oszt Csernák Béla.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten. csütörtök (szept. 8) délután fél 5 órakor a Felföldi-telepen (ösv. Fazekasné házában).

Az olasz i cseléd bibliakör tagjai vasárnap, szept. 4-én délután a Nagysötétági rendes istentiszteleti helyünkön vallásos délutánt rendeznek, amelyen

a bibliakör tagjai fognak énekelni, szavalni. Leányainknak a Református Híradó javára rendezett vallásos-délutánjáról egyházi lapjaink széles körben nagy elismeréssel emlékeztek meg. Kedves szolgálatjukat most is örömmel fogadjuk és ünnepségükre gyűlekezetiünknek tagjait meghívjuk.

Programm Istentisztelet után: 1. Krisztus kereszti-jén (Szabolcska Mihálytól): Farkas Magda. 2. A nagy mélységből: énekli a leányok kara. 3. Imádkozom legyen vidám (Áprily Lajostól): Gede Irma. 4. Asszony ideál (Kovácsné Huszár Jolántól): Tolvaj Irma. 5. Reggel (Sánta Károly): Kiss Erzsébet. 6. Vailomás (Szabolcska Mihálytól): Görög Julia. 7. Jó Istenünk. Ének a XVI. századból. Énekli a leányok kara. 8. Jó az Isten (Szabolcska Mihálytól): Oláh Erzsike. 9. Nehéz órában (Szabolcska Mihálytól): Szabó Juliska. 10. Szép ősz (Szabolcska Mihálytól): Farkas Magda. 11. Megint (Kádár Imre): Ágoston Erzsébet. 12. Győzelem (Varga Gyulánétól): Bors Juszti. 13. Ne csüggedj el kicsiny sereg. Énekli: a leányok kara.

Kávédélután rendez a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület folyó évi, szeptember 11-én, vasárnap délután a Leánygimnázium udvarán — rossz idő esetén a díszteremben — a szegény árvagyermek javára. A vendégseregnek az Egyesület nőtagjai kávéval szolgálnak fel, a Magyar Dalkör és a Réti Vegyeskar a nagybányai dalosverseny darabjaiból adnak elő a Magyar Zenekar pedig magyar nótákat játszik. A műsort kedves szavaltok egészítik ki. Mindezt a szegény árvagyermekért cselekedszük.

Művész-délután az Otthon udvarán (Teleki-u. 31. sz. alatt) szeptember 4-én vasárnap 6 órai kezdettel. Szeretettel hívjuk hűveinket, az ifjúságot és barátjait, figyelembe ajánlva a gazdag programot, melyen a fiiharmónikusok szalonzenekara, Noszné Bódis Manci, Phlippiné Éles Joli, Szabó Ilonka művészi számain, Kiss Bertalan előadásán kívül az ifjúság hangulatos jelenete fog szerepelni. „Mihály szöbelizik“, „Diákszerzem“ és a „Próba“ című darabok előadása feledhetetlen kedves órát szerez. A jó szívet adott pénzt (beléptidíj helyett) ifjúsági munka céljaira köszönettel fogadjuk.

Széles Kálmán és Gábor a Réti Vegyeskar sikerének öröme és emlékére művészi kivitelű (zászlót helyettesítő) táblát adományoztak. A nemes-szívű adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond az énekkar Elnöksége.

Árvaházunk növendékeinek kedves délutánt szerzett e héten Incze András presbyter testvérünk és neje. A jószívűségükről ismert házaspár szépen gondozott szőlőjébe hívta meg árváinkat, akik gondnoknőjük kíséretében felejthetetlen napot töltöttek e szép fekvésű és tiszta levegőjű helyen s élvezték a szíves vendéglátás jóadományait. Szívességükért árvaházunk vezetősége hálás köszönetét fejezi ki.

Árvaházunk az elemi iskolát végzett növendékeit jó református iparosmestereknél elhelyezvén, a megüresedett helyeket betöltötte, s 5 új árvát vett fel az új iskolai év kezdetével. A 16 árvának ellátása nagy feladat elé állítja a Lorántffy Zsuzsánna Egyesületet, amikor Adozatkészség c. rovatunk bizonyosága szerint nagyon megcsappant, sőt egyes körzetekben teljesen megszűnt az Árvaház javára adakozás. A felvett öt gyermek közül 2 ujbárosi, 2 velencei, 1 réti. Gyülekezetünk minden tagja legyen buzgó támogatója egyházkerületünkben ez egyetlen jótékony intézménynek.

Hegedűtanfolyamot létesítenek Boda Boriska és Klára külön a ref. elemi és külön a ref. leánygimnázium növendékei számára. Célja az ifjuság zenei nevelése és az iskola zenekarának kiépítése. Tandíj havi 150 Lei, hogy mindenki részesülhessen benne. A szülők szíves pártfogását kéri a tanfolyam vezető.

Az adakozók tíz fajtája. Valaki az adakozó emberek következő fajtáit figyelte meg: 1. A mérges adakozó. Ad, de csak azért, hogy hagyjanak neki békét és minél előbb lerázhassa magáról a kéro. 2. A könnyelmű adakozó. Ad mindenkinek és mindenre, anélkül, hogy a támogatott cél érdemességéről meggyőződést szerezne. 3. Az ötletszerű adakozó. Hol ad, hol nem ad, ahogy épen a szeszélyes kedve tartja. 4. A számító adakozó. Ad, de csak önző haszonlesésből. Adománya nyomán valami hasznot remél huzni. 5. A sopánkodó adakozó. Ad, de közben annyit panaszkodik, hogy az embernek kedve volna az adományt megtoldva visszaadni. 6. Hiu adakozó. Ad, hogy nevét másnap olvashassa az ujságban. 7. A féltékeny adakozó. Ad, mert mi lenne, ha a szomszédja lefőznie?! 8. Az alkalmi adakozó. Ad, de csak élete fontos fordulón, vagy ha szerencse éri. 9. A rendszeres adakozó. Az adakozás nála rendszer, amely bele van illesztve költségvetésébe. Szép, de azt kell mondanunk, hogy még mindig nem az igazi. 10. A hálás adakozó. Ad akkor is, ha nincs feleslege. Ad lemondó önfeláldozással. Ad, mert érzi, hogy sohse adhat annyit, amennyit ő kapott. Tudja, hogyha mindent odaad, akkor is örökös adósa marad az Istennek. Füllérjén ott ragyog a lelke és a szive hálája. A tíz közül vajjon melyikben ismersz magadra? Vagy talán te egyáltalán nem is adsz?

Az oroszországi gör. kel. egyház az Idén ünnepli első teljes szláv nyelvű bibliafordításának az „Osztrogi bibliának“ 350 éves jubileumát.

A németországi kommunisták pártjának központi bizottsága tárgyalást kezdett a szociálista teológusok szövetségével a vallás és kommunizmus viszonyának tisztázása céljából.

A varsói reform-zsidók zsinagógáját állították fel, ahol vasárnap tartják imaóráikat. A vegyesházasságot megengedik. A varsói rabbinátus tiltakozott az ellen, hogy az ujlítók magukat zsidóknak nevezhessék.

877.000 új német naptár égett el, amelyet két hét alatt újra nyomtattak. Lehetőleg minden német család ilyen evangéliumi gondolatokat tartalmazó naptárt vesz. Jövedelméből egy nevelőintézetet tart fenn

Ausztriában a protestantizmus nagyfejlődést mutat. 1931-ben 3724 lélek tért át protestáns vallásra

A Brit és Külföldi Bibliatársulat képviselői Londonban Kina bibliával való ellátása felől tanácskoznak.

A tanítók és a Biblia. A magyarországi református tanítók Debrecenben konferenciára jöttek össze mintegy 600-an. E súlyos időben megtartott konferencia szelleme világosan mutatta a református tanítóság növekvő öntudatát. A komoly tárgyalások legkiemelkedőbb pontja az a nagyjelentőségű határozat, melyben kimondták, hogy a Bibliát minden tanterembe beviszik s egész tanítói munkájukat erre alapítják.

Gusztáv Adolf-émlékünnep Nürnbergben. Augusztus 27-én Nürnberg főterén a nagy svéd király emlékére nagyszabású ünnepélyt rendeztek, ahonnan a rádió is közvetítette a ünnepélyt. 400 éves fordulója volt, hogy Gusztáv Adolf Wallenstein seregét kiűzte Nürnbergből s megindult ellene, hogy Lützen mellett döntőcsatára kényszerítse. Itt halt meg a vallásáért fegyvert fogó király 1632. november 16-án.

Örökbe ki fogadna egy 7 vagy 9 vagy 13 éves leány-gyermekeket vagy 12-14 éves szegény gyermekeknek ki adna bármilyen munkáért teljes gondozást? A gyermekek jó családból való árvák, akiket gondjainkba vennél kötelességünk.

A Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyeket kaphatnak a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Nőszövetségek tagjai a Református Árvaházban. I. ső osztályú kádfürdő (40 Lei helyett) 33 Lei, I. ső osztályú tükörfürdő (35 Lei helyett) 25 Lei, Szent László tükörfürdő 11 Lei, Hullámfürdő 20 Lei. A Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és Nőszövetségek tagjait kérjük, hogy a jegyeket az Árvaházban szerezzék be.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsejnosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A református egyház ifjúsági mozgalmának új szakasza.

Minden mozgalomban világosan meglehet különböztetni két szakaszt. Az elterjedés és a megszerveződés szakaszát. Ha most a mi ifjúsági munkánk mozgalmát ebből a szempontból nézzük, úgy látjuk, majd egy évtized kellett ahhoz, hogy minél szélesebb körben terjedjen el az evangéliumi ifjúsági munka eszméje s valóban mozgalom legyen. Körülbelül tíz éve annak, hogy a kolozsvári református teológiáról kilindult a külföldön akkor már százezreket foglyává tett gondolat, amit 1855 ben a híres párisi első ifjúsági nemzetközi konferencián ennek a gondolatnak első harcosai így fogalmaztak meg: „egy társaságba gyűjteni azokat az ifjakat, akik Jézus Krisztust Megváltójuknak és Istenüknek tekintik a Szentírások szerint: az Ő tanítványai akarnak lenni hitükben és életükben: és együttesen akarnak munkálkodni Mesterük országának az ifjúság között való terjesztésén.” Ezt az ugynevezett párisi alapot, amely azóta minden komoly keresztyén ifjúsági munkának utat mutat, egy olyan 19 éves fiatal munkásember fogalmazta meg annak idején, aki szerette az Ő Megváltóját s Rajta keresztül határtalan felelősséget érzett az Ő fiatalember társai és az anyaszentegyház iránt. Ha tudjuk tehát, hogy az Ifjúsági Keresztyén Egyesület mozgalma első megindulásában s alapelvének megszövegezésében mély lelkű keresztyén fiaknak s fiatalembereknek volt a munkája, úgy megértjük, miért terjedt az el hihetetlenül rövid idő alatt s alig pár évtized után miért sorakoztak e munka zászlaja alá a világ szinte minden keresztyén államában az ifjúság tizezrei. Azért, mert a munka első harcosai fiatal emberek voltak, még pedig olyan fiatal emberek, akik mindazokkal a kérdésekkel és problémákkal ismerősek voltak, amelyekkel minden gondolkodó ifjunak meg kell küzdenie a maga harcát és le kell velük számolnia. Nem véletlen az, hogy éppen az egyházukat legjobban szerető s az életet legkomolyabban vevő ifjak gondolkodtak legelőször azon, miképpen lehetnének segítségére az anyaszentegyháznak, hogy az az ifju lelkek számára is, az örökkévalóságra nevelő iskola lehessen.

Hisz ki az, aki nagyobb felelősséget érez az

ifjúsággal szemben, mint maga az ifjúság, amely legjobban érzi és tudja mennyi utvesztőt jelentenek a fiatalok ével s egy komoly ifjúságnál ki tudná jobban megérteni, mit jelent az, hogy van ebben a világban egy közösség, amelyiknek egységgyedül az a célja, hogy az embereknek tekintetét az Uristen felé irányítsa; amelyiknek nincs semmi más gondja és hivatása, mint nevelje az örökkévalóságra teremtett lelkeket az Istennek tetsző életben. Az ifjúságnak és az egyháznak szeretetére és szolgálatára senki sem képes olyan mértékben, mint az ifjúság, amelyik abban az életkorban van, amikor még a lélek legrugalmasabb, a legfrissebb, a legfogékonyabb nagy és igaz dolgokkal szemben s aki, ha valamit jónak s igaznak felismert, arra maradéknélkül, megalkuvást nem ismervé tudja reátenni az életét.

Mikor itt a romániai magyar református fiúk között tíz évvel ezelőtt fellobbant az evangéliumi ifjúsági munkának a gondolata, olyan tüzet vetett, mint mikor egy klégett mezőre lángoló csóvát vetnek. Brassófól Máramarosszigetig száz és száz ifjunak lelkében támadt ellenállhatatlan vágy, hisz valami ilyesmire várt már régen ez a nagy dolgokért lelkesedni tudó, de a körülmények által örök kiskorúságra és kisszerűségre ítélt magyar református ifjúság: egy táborba gyűlni s együttes erővel dolgozni legszebb s legragyogóbb eszméért, Istenországának az ifjúság közötti terjesztésén. Hát el tud-e valaki annál valami nagyobbat és szebbet képzelni, mint mikor maga az ifjúság, ez a már annyi hamis károgó prófétától halálra ítélt romániai református magyar ifjúság, ahelyett hogy a számára szépen megkészített lelki s erkölcsi koporsóba belefeküdne, mint a porából megelevenedett mesebeli fönix, diadalmas hadjáratra indul s összeszedi minden erejét, hogy ha már senki más nem, úgy ő maga mentse meg ifjútársait az anyaszentegyházon és a faji öntudaton keresztül Istenországa számára. Hogy ez az ifjúság lelkében el volt készülve erre a megmozdulásra, hogy semmi sem hiányzott úgy az életéből, miat az erre való felhívás, legjobban mutatja az, hogy pár esztendő leforgása után már százak és százak csatlakoznak a mozgalomhoz s úgy az erdélyi, mint a királyhágómelléki református egyházkerületben egyik gyülekezetben a másik

után állanak elő a komoly keresztyén ifjak, hogy egyházukért s Isten ügyéért az ifjuság között dolgozzanak. Ma már csak a királyhágómelléki egyházkerületben több mint száz egyházban van bibliakör, amelyben azért gyűltek egy társaságba az ifjak, hogy míg ők maguk is mélyülnek a keresztyén életben, addig ifjú társaikhoz is elvigyék az evangélium, az egyház s minden nagy és igaz dolognak a szeretetét.

Itt nálunk Nagyváradon is ugy a tanuló ifjuság, mint az egyes paróchiális körök ifjusága között jó talajra talált az ifjusági munka eszméje s ma a mi ifjusági munkánk egyike a romániai református egyház legszámozottabb s legtöbbet ígérő munkáinak. A tanuló ifjuság a szépen dolgozó Bethlen Gábor-körben, az iskolán kívüli ifjuság az egyes paróchiális körök bibliaköreiben szép és nagy számmal van együtt. Sőt az olasz-i és ujbárosi ifjuság (a fiuk) egy sokat ígérő közösséget alkotnak s ifjusági otthonokban (ez az egyetlen ilyen ifjusági otthon a romániai református egyházban) ugy nagy számuk, mint más kedvező körülmények miatt egy több szempontból kiépített munkát végeznek. A velencei és a réti bibliakörök a maguk helyiségében külön-külön dolgoznak.

A romániai református ifjusági munka azonban most már elérkezett másik fázisához, a szervezkedéshez. Ugy az erdélyi, mint a királyhágómelléki kerületben egyre égetőbb és sürgetőbb szükséggel lépett fel az egységesség és a szervezethez utáni vágy. S mind a két kerületben hozzá is fogtak, hogy az egész kerület összes bibliaköreit egy s az elmúlt tíz esztendő tapasztalatainak összeállított alapszabály szerint átszervezzék s megtették a lépéseket, hogy ezeket az egységesen megszervezett bibliaköröket, mind egy nagy, az egész kerületet átfogó ifjusági szövetségbe tömörítsék össze. A királyhágómelléki kerületben a váradi ifjuság egyike lesz az elsőnek, amelyik az egységes alapszabály szerint átszerveződik s zászlóhordozója lesz az egész kerületben a kerületi szövetség gondolatának. S ez nem is lehet másképpen, Hegyenépitett városa a királyhágómelléki egyházkerületnek a váradi gyülekezet s mint magasra felcsapó tűz a Mondó-hegyen, ugy kell, hogy a maga egész ujjáteremtő és átfogó erejével innen áradjon ki az egész kerület ifjuságába a messze ellátszó világosság, az utmutatás és erő.

A váradi református ifjaknak, azoknak is, akik eddig már hű harcosai voltak a mozgalomnak, azoknak is, akik eddig attól magukat bármi ok miatt távol tartották, meg kell érezniök mozgalmunk e forduló pontjának fontosságát s meg kell remegniök a felelősség sulya alatt, amely alól egyetlen magyar református ifju sem vonhatja ki magát, ha igazán ifju, igazán református és igazán magyar. Nem lesz egyetlen váradi református ifju sem, a reánk következő hat hétben, akit meg ne keresnénk valami utonmódon. Nem lesz senki, akinek elébe ne tárnánk miről van szó s mi forog kockán. A mi mozgalmunk

minden váradi református ifjura számít s mindegyiknek oda kínálja értékeit, szolgálatát, barátságát. Ki lesz az, aki ezt a szolgálatot visszautasítja s a mi barátságunknak hátat fordít? Ki lesz az, akinek mi, református magyar fiuk nem kellünk barátoknak és testvérnek? Ki lesz az, aki nem közöttünk keresi a saját maga, népünk, egyházunk s ennek az egész emberi társadalomnak jobb jövőjét, hanem vagy éltovább a maga senkiért és semmiért felelősséget nem vállaló életét, vagy egyháza és fajtája ifjuságától távol, többé-kevésbé idegenek között dolgozik, ha ugyan dolgozik érte? Melyik váradi református ifju az, aki nem akar velünk jönni s nem velünk akar jönni a harcba az evangélium zászlaja alatt az ifjuságért, a jobb jövőért, népünkért, egyházunkért, Istenországáért? Kérdések ezek, amelyekre adott feleleten eldől sok váradi magyar református ifjunál, hogy méltó-e arra, hogy ifjunak, reformátusnak s magyarnak nevezze magát s e mindennél szebb nevek nemcsak érdemtelenül örökölt cífraságok-e, amiket azoknak nem dicsőségére, hanem szégyenére hord.

Kiss Bertalan.

Szerk. megj.: Ezt a cikket, amivel a Református Híradó szerkesztősége a legteljesebb mértékben egyet ért, minden váradi református ifjunak s minden ifjuságbarátnak el kell olvasnia s felette minél alaposabban elgondolkodnia.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Urasztalára ujkönyérkor: Kosztin J. né Krupp Lajos és neje, öz. Resch Mihályné 100—100, Vajna Józsefné, Király Zoltán, Antal Mihály, N. N., öz. Száva Antalné, Homolya Etelka, Schnelder Alajosné 50—50, öz. Demján Istvánné 40, N. N. 30, összesen 720 Lei. Kenyeret: öz. Havassy Zsigmondné, Földesi Imre. Bort: Asztalos Károly, Szücs Mátyás.

Szegényeknek: Torda Ferenc 200, N. N. 50 Lei. Olasz-i orgonának: öz. Irházy Jánosné 100 Lei.

Árvaháznak: öz. Irházy Jánosné 50 Lei.

UJBÁROSON:

Urasztalra: ifj. Vargha László 100, öz. Boros Péterné 100, Nagy Lajos 20, Somogyi Sándorné 30, Viktor Jánosné 40, Szántó Sándorné 40, id. Nagy János 20, Nagy Ferencné 50, Schieszer Miklós és neje 40, Pozsonyi Erzsébet 100, összesen 540 Lei. M. M. kenyeret, id. Varga László és Széles Kálmán bort.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Ujlaky Károly 30, Biró Albert 40 Lei.

Urasztalára: Rollinger Vilmosné 30, Szabó Lajos 10, D. L.-né 100, Elek Eszter 20, Ujlaky Károly 20, öz. Kulcsár Sándorné 40, Babuczai István 30, Fenyák Ferencné 30, Ural Béláné 40, Bereczki Istvánné 20, öz. N. N. 20, Szabó Istvánné 20, Farkas Jánosné 20, Zsigó Györgyné 30, Thuri Sándor 30,

K. Nagy Lajos 20, özv. Schlittenhelm Alajosné 20, özv. Gyelán Györgyné 20, Bíró Albert 20, összesen 540 Lei. Szilágyi János és neje kenyeret és bort.

A Tokajitelepen: Sipos Mihály kenyeret és bort

RÉTEN:

Urasztalára: Turzó Józsefné 100, Lökös Béláné 60, Bondár Istvánné 20, özv. Sándor Józsefné 40, Köpe Mihályné, összesen 260 Lei. Kenyeret: Nagy Lászlóné, bort: Ince András.

Ifjúságnak: Többen 100 Lei.

Nőszövetség: Szegénysorsu theológusainak 630 Lei.

A „Lorántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület”

folyó évi szeptember hó 11-én vasárnap délután 5 órakor a leánygimnázium árnyas udvarán (rossz idő esetén a diszteremben) az árvaház javára

műsorral egybekötött kávédélután rendez

melyre az egyesület tagjait, híveiket, az árvaház barátait szeretettel meghívja az Elnökség.

MŰSOR:

1. Megnyitó-beszéd. Tartja: *Csernák Béla* lelkész, az Egyesület ügyv. alelnöke.
2. András E.: Jelige. Várady és Gaál: Szent hamvak. Énekli: a *Magyar Dalkör*, *András E.* vezényletével.
3. Svájci tapasztalatok. Előadja: *Kiss Bertalan* lelkész, ifj. titkár.
4. Magyar dalok. Énekli: a *Réti Vegyes Dalkör*, *Soós András* vezényletével.
5. Áprily-verseket szaval: *Szabó Ilonka*.
6. *Széles Gábor és társa* vidám jelenete.
7. *Magyar Zenekar*.

Műsor ára 15 Lei, melynek ellenében az egyesület nőtagjai és a leánykör tagjai kávét szolgálnak fel.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor *Kiss Bertalan*, este fél 6 órakor *Molnár Károly*, a Hegyen: (*Papp Sándor* szülőjében) délután 3 órakor *Eszenyei Béla* theológus.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor *Sass Kálmán*, délután 3 órakor *Kiss Bertalan*, az Óssi-telepen (*Bodó Imre* házában) délután 5 órakor, valamint a Külvároson (*Hattyu-utca 35/b*) alatt este 7 órakor *Sass Kálmán*,

Velencén: délelőtt 10 órakor *Varga Gedeon*, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor *Szűcs István*,

Réten: délelőtt 10 órakor dr *Szabó Lajos*, délután 4 órakor *Szűcs János* theológus szolgál.

Esteli órákon:

Hétfő: Őrizd meg az erkölcsi tanítást. Péld. 4, 1—13. Kedd: A bölcsesség hívogatása. Péld. 8, 8—15. Szerda: Minden bölcsesség kezdete az Urnak félelme. Péld. 9, 1—10. Csütörtök: Jézus Krisztus ami bölcsességünk. I. Kor. 1, 18—30. Péntek: Jó példaadás. I. Tim. 4, 6—16. Szombat: Keresztyén házirend. Efész. 6, 1—10.

Az ujvárosi nőszövetség vasárnap, szeptember 11-én délután 5 órakor a Teleky-utca 31. sz. alatt az ifj. Olthon termében műsoros összejövetelt rendez. Jó idő esetén a szabadban tartja meg ezt a kedves délutánját. Buzgó tagjai büfféről is gondoskodnak. Vallásosének, zongoraszóló és négykezes darabok előadása, énekek, szavalatok és Csűrös Emilla urnő előadása, reméljük nagy tömegben fogja vonzani hittelstívéreinket, akiknek minden fillérje a nagy nyomort és nélkülözést szeretné enyhíteni. Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

A mi Mártáink leányszövetsége: a háztartásban alkalmazott leányok biblikőre szeptember első vasárnapján délután kedves ünnepséget tartott a Nagysötétágon, hegyi Isteniszteletünk szokott helyén *Kiss Antalné* nőszöv.-i alelnökű vezetése alatt. A programot mult számunkban közöltük. A gondosan kiválogatott sok szép költeményt és éneket a leányok nagy sikerrel adták elő s a díófák árnyékában letelepedett sűrű gyülekezet lelki megindultsággal hallgatta őket. Az ünnepséget Istenisztelet előzte meg s a gyülekezet közös éneke zárta be. A perselybe 316 lei gyűlt. Az olasz-i nőszövetség néhány tagjának megjelenése jóhatást váltott ki, úgy a leányoknál, mint hegyi híveinknél. Az ünnepség után a kirándulók uzsonnára telepedtek le a zöld gyepen s barátságos együttlétben töltöttek el egy pár órát.

Havonta fizet elő a Református Híradóra egy kisleány. Minden hónap elsején behozza az olasz-i lelkész hívatalba a maga tíz lejét, amelyet megtakarított. Azt mondja, nem is tudna ellenni a kis lap nélkül, ez az ő kis ujságja. Vajjon nem buzdítaná példája a felnőtt előfizetőket, hogy csak ugyan előfizessenek és ha másként nem, hát havonta! Mert a lap nyomdai költségét minden héten ki kell fizetni s bizony a pénztár megint deficittel küzd!

A réti templomi ünnepély. Szépsikerű vallásos-kulturális ünnepélyt rendezett a réti nőszövetség az elmúlt vasárnap az imaházban a szegénysorsu főiskolai hallgatók segélyezésére. Gyülekezeti ének után *Szathmáry Mihály* orgonakiséret mellett *Weber: „Ima”* című művét énekelte. *Sass Kálmán* s. lelkész bibliát magyarázott. Majd a *Vegyeskar* a *Széles-Kálmán* és *Gábor* által adományozott művészi táblával a templom közepén elénekelte jeligéjét. *D. Kiss Lajos* hírlapíró „Mit kíván a ma a jövő ifjúságától?” címen tartott előadást. Ezután *Bakosné Bagossy Olga* adta elő *Belthoven: „Vezeklés”* című darabját *Dézsy László* kántor orgonakisérete mellett. Az ünnepélyt *Szűcs János* theológiai hallgató művészi szavalata zárta be.

A Réti Vegyeskar diszközgyűlését vasárnap tartotta meg. A lelkész-elnök megnyitó beszédében köszönetet mondott azoknak, akik fáradásunkkal és pártfogásunkkal lehetővé tették, hogy az énekkar a nagybányai dalosversenyen részt vehetett. Megköszönte

Széles Kálmán és Gábor uraknak az énekkar sikere öröme készítette művészi táblát. Andrassy Ede, zene-tanár, a Magyar Dalárda karnagya az Orsz. Magyar Dalosszövetség nevében megható beszéd keretében nyújtotta át a Vegyeskarnak a nagybányai versenyen nyert ezüstserleget. Ezután a Vegyeskart üdvözlötték a különböző egyesületek. Dr Szabó Lajosné köszöntötte a Vegyeskart a Nőszövetség nevében. Kiss Lajos hírlaplíró az ifjuság nevében. Jakab Imre a parochiális kör, Móra Erzsébet a leány, Magyar Vince a fiu ifjuság, dr Andrassy Ede a Magyar Dal-kör nevében és Ertsey Lajos presbyter üdvözlötték és buzdították a további kitartásra. A megható üdvözlésekre Soós András karnagy és az énekkar nevében Dézsy Ella válaszolt. A diszközgyűlés D. Kiss Lajos hírlaplírót és Soós András karnagyot tiszteletbeli alelnököknek választotta meg. A diszközgyűlést Nagy László világi elnök beszéde zárta be. A Vegyeskar végül a nagybányai versenyen előadott énekszámokkal gyönyörködtette a közönséget. Sz. J.

A csóri orgonaborjuk. A csóri atyaflaknak tudniillik nem volt pénzük, de adott az Isten tavaszi boci. Odaajánlották az orgonára. A tizennégy boci felnőtt a falu legelőjén, a módosabb gazdák elvállaltak egyet-egyet belőlük téli tartásra s három évre már belehetett hajtani a kis teheneket a fejérvári vásárra. Egyszerre hajtották a tizennégy egyforma tinót. Mindenkinek feltűnt már az uton a nagy gonddal nevelt kis csorda. Meg is kérdezték a hajtókat az idegenek. S a presbyterek — mert maguk hajtották — jogos büszkeséggel adták meg a felvilágosítást: „Ezek a csóri orgonaborjuk...” A pénz, amit kaptak értük, csaknem elég volt az orgonára. Kell-e ennél szebb és építőbb beszéd?!

Segítsünk egymáson. Egyik hittestvérünket súlyos anyagi gondjai, amelyek már egyenesen a nyomorusághoz és a nélkülözésbe vitték, arra kényszerítettek, hogy szép és értékes könyveit bármi elfogadható áron áruba kínálja azoknak, akik olcsó pénzen igazán nagy értékű könyveket akarnak venni s emellett ezzel segítségére akarnak lenni egyik jobb napokat látott testvérüknek. E könyvek legnagyobb része „A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára”-nak kiadványai s modern utazók, felfedezők földrajzi és néprajzi leírásait tartalmazza. Szép kötésük miatt bármelyik könyvtárnak díszére lehetnek. Mi ezt az alkalmat szíves szeretettel ajánljuk hivesink figyelmébe. Bővebbet az olasz-i lelkész hivatalban.

Egy nagyobb leányka, vagy egy öreg nő egy kis gyermekkel elhelyezést találhat egy két tagu családnál. Jelentkezés az olasz-i lelkész hivatalban.

Egy 7 éves és egy 3 éves fiu gondozását melyik család vállalná magára. A gyermekeket édesanyjuk elhagyta, édesapjukat pedig a kenyérkereset tartja távol otthonától. Jelentkezés az olasz-i lelkész hivatalban.

A szeptember 25–30. között tartandó béthell (Németország) theológus hét a következő kérdésekről fog tárgyalni: A keresztyén hit és a politika. A próféta mint látó és mint államférfi. Isten uralma és a világi hatalom az Újszövetségben. Politika és hit Luther felfogásában. A nép és állam mint Isten rendelése. Lelkészi szolgálat és lelkigondozás politikai összejutásokban. Csak aktív gyülekezeti munkásokat hívnak meg. Hallgatókat nem.

Uj istentiszteleti rend az amerikai magyar ref. gyülekezetben. Az amerikai magyar ref. lelkész-egyesület új istentiszteleti rendtartást ajánl a gyülekezeteknek elfogadásra, melyben az Apostoli Hitvallás is helyet foglal a predikáció előtti ének és az előima között, mint az Igére váró gyülekezet hitének kifejezője; az az óhajtás is felmerült, hogy az Úr imát és a Hiszekegyet a gyülekezet a lelkipásztorral együtt fennhangon mondja.

Örökbe ki fogadna egy 7 vagy 9 vagy 13 éves leány-gyermekeket vagy 12–14 éves szegény gyermeknek ki adna bármilyen munkáért teljes gondozást? A gyermekek jó családból való árvák, akiket gondjainkba venni kötelességünk.

A Boda hegedűtanfolyamra beiratkozni lehet külön a ref. elemi és külön a ref. leánygimnázium, valamint a Gozdu liceum tanulóinak. Célja az ifjuság zenei nevelése és az iskola zenekarának kiépítése. Tandíj havi 150 Lei, hogy mindenki részére lehető legyen a részvétel. — Református szülők irassák be gyermekeiket.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Iskoláink

Évmegnyitó Istentiszteletét szeptember 14-én délelőtt tartottuk meg, amikor a templomot megtöltő tanuló-sereg láttára édes öröm dobogtatta meg szülők és gyermekbarátok szívét. Elemi iskolánk ügyeivel az iskolaszék szeptember 14-iki ülésében foglalkozott, míg a leánygimnázium és internátus igazgatónőjének jelentését szeptember 16-án tárgyalta az igazgatótanács.

a) Elemi iskolánkba

562 tanköteles jelentkezett, amely szám a következőképpen oszlik meg városrészenként és osztályonként: Olasziban: I. o. 73 (Csathó Jenőné), II. o. 61 (Homolya Etelka), III. o. 120 (Tatár Ilona és Incze Ilona), IV. o. 104 (Papp Margit és Ujváry Eszter), V—VI. o. 99 (Matkó Mária és Tatár Erzsébet); összesen: 457. Ujvároson: I—II. o. 44 (özv. Lázár Mártonné), III—IV. o. 61 (Kelemen Etelka); összesen: 105.

Feltűnő az V—VI. osztályok létszámának emelkedése, amelynek magyarázata a szomorú körülmény, hogy a magyar nemzetiségű és anyanyelvű fiúk számára csak egyetlen középiskola van városunkban, a Goidu-liceum magyar szekciója, amelynek első osztályában csak negyven tanuló vehető fel s így az idén is 70 jelentkező szorult ki; a kiszorult gyermekeket

aztán szülőik a felekezeti elemi iskola V-ik osztályába viszik; a mi V—VI. osztályunkba a 99 növendék közül 64 fiú.

b) Leánygimnáziumunkba

113 tanuló iratkozott be, még pedig: az I-ső osztályba 53, a II-ik osztályba 32, a III-ik osztályba 20, a IV-ik osztályba 8. Öröndetes jelenség, hogy az első osztály tanulójának a létszáma a törvényben megengedett számot is meghaladja; azonban az ötvenen felüli 3 az újabb miniszteri rendelet értelmében külön miniszteri engedély nélkül folytathatja iskolánkban tanulását, jól esik látnunk, hogy a református szülők ellene állottak annak az agitációnak, mely oda törekedett, hogy a református leánykákat más felekezet iskolájába vigyék, ahova tandíj elengedéssel stb. csábították őket. Az a fényes eredmény, amelyet leánygimnáziumunk az utóbbi esztendő alatt felmutatott, amely eredményt városunk más jellegű iskolái nem tudták felülmúlni: megszilárdította a szülőkből a bizonyoságot, hogy mégis csak a mi iskolánk a legjobb!

A leánygimnázium igazgatója: K. Gálbory Erzsébet, tanárnők: Horváth Berta, Joós Viola, Koós Anna, Lakos Lily, nevelőnő: Kovács Erzsébet, tanárnőjelölt.

A megkezdett munkán legyen Isten áldó kegyelme!

Salamon király legendája.

Salamon királyról sok mesés elbeszélés is szövedött, a róla megírt történelmi tények mellett. Egy ilyen tanulságos kis történet az, amelyik szerint a bölcs király feltalálta volna azt a csodálatos folyadékot, elixirt, amely képes az embernek életét meghosszabbítani. A rege szerint drága művű finom vázában őrizte a király ezt a mindennél értékesebb folyadékot. Hiába titkolta, az életelixir híre átszállt a király bezárt ajtóin. Elhatott a börtönök lakói cellájáig is. Egyszer egy rab üzent a királynak: — Uram, küldj nekem abból a csodálatos folyadékból. Érzem, hogy elpusztulok a homályos börtön rabságában, pedig már nemsokára leoldódnának kezemről a bilincsek. A király fejét rázta. Nem arra való ez a csodálatos folyadék, hogy büns emberek életét hosszabbítsa meg. Nem adott. Aztán a királynak jó barátai, előkelők, gazdagok feküdtek a halálos ágyon. Hiába kérték, hiába üzentek, a király attól félt, hogy nagyon hamar elfogy a csodálatos életelixir, nem adott belőle.

Végül hosszú esztendő múltán maga a király dőlt ágyának. Halálos fáradtság ólomsulya huzta le a testét. Sápadt arcából bágyadtan világított ki a két szeme. Ziháló beszéde csak halk szél-susogás volt. Odaintette szolgáit, hozzák hát el a csodálatos vázát, amelyben az életet meghosszabbító titkos folyadék van, nyissák ki és adjanak neki belőle. A szolgák nagy ünnepélyességgel elhozták az eddig bezárt ébenfeszekrényben őrzött folyadékot és amikor a király elé vitték, akkor látták, hogy a drága művű vázában semmi sincs. Addig őrizték, amíg minden csepp is elpárolgott. Nem tudott a király senkin se segíteni és éppen ezért nem tudott önmagán sem.

Ennek a kis történetnek tanulsága van. Az életnek minden kincse az öröm, a szeretet, a vagyon is ilyen, mint ez a csodálatos életelixir. Aki mindent magának akar megtartani, az mindent elveszt. Csak annak marad meg a kincse, aki tud másoknak is adni belőle. Hite se marad meg senkinek, ha nem osztja meg mással, ha nem segít vele másokon. Mire saját magát kellene a hitének megmentenie és megszaba-

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Terveink, vágyaink, végzett munkánk, akarásaink, életmegmozdulásaink látnak napvilágot e rovatban. Beszámoló, hírvivő, új akarások bölcsője lesz ez a hasáb itt, tükör, ahol hírcserepekben kendőzés nélkül tükröződik a lelki arcunk s élő lelkiismeret, amely még több, még kitartóbb munkára ösztönöz bennünket.

Rólad is ír ez a rovat s a szerkesztésébe Te is beleszólhatsz. A rovatvezető semmire sem olyan kíváncsi, mint a Te véleményedre és elgondolásodra. Beszélj vele.

Alig van fiu, aki valamelyik csoportban ne készülne a 3—4 hét múlva tervezett testi olimpiára. A „Lajos bácsi” juniorai különösen ígérk, hogy majd megmutatják ők, de meg ám, mi az a csapattorna. A „Harcosok”-nak előnyük van a már régebben folytatott tréninggel. A „Szénior” csoport csak egy hete kezdett munkához, de kemény munkával visszaszerezhetik, amit időben veszítettek. Jelentkezni még bármelyik csoportba lehet.

A termeink festésére, javítására legalább 900 leire van szükség. Szeghalmy doktor ur ígéri, hogy felét elvállalja. A presbiteri gyűlésnek fő a feje, honnan vegyük elő a másik felét. Van egy pár lelnk de azt tartogatjuk az átszerveződésre. Amint a hátsó udvar csöndjében töprengünk a nehéz kérdés felett mintha csak az öreg nagytemplom sugta volna a gondolatot, megszólal az egyik: „Adjuk össze mi az összeget.” Igen, ez a mi régi, mindig bevált módszerünk s nincs nekünk annál értékesebb, igazabb s áldottabb munkánk, amit ilyen formában valószínűleg meg. Senki sem vonja ki magát s a munkanélküli, nincstelen ifjúság, alig pár ember csak, majd hiány nélkül ajánlja meg a szükséges összeget.

Nagy bácsi, az Ifjúsági Otthon közkedvelt „Nagy bácsi”-ja beszédes kedvében van valamelyik

dítania, akkor látja az ember, hogy a hite elfogyott. A hit is szolgálat, másokért való élet. A magyar életnek az a nagy baja, hogy mindenki magának él, hogy mindenki a maga boldogságának a vázáját külön őrzi, nem akar a maga életéből, szeretetéből vagy kenyereből másnak adni. Azért fogy el annyira, hogy mire neki lenne szüksége reá, semmit sem talál. Aki az életét elveszti, meg találja azt, aki pedig meg akarja tartani, elveszti.

Mikor kell megtérni?

Van egy régi kis gyermekvers, amely így kezdődik: „Holnap, holnap, majd megteszem, ma még játszom, iszom, eszem. Így szokott a rest beszélni.” Amikor emberek arra gondolnak, hogy mikor kell Istenhez fordulniok, rendszeren arra gondolnak, hogy még van idejük reá. Majd — mondják — ha elvégzem életem sok terhes munkáját, ha majd megöregszem, ráérek még újra kitaposni a templom felé vivő benőtt utakat. Majd holnap más leszek, — mondja legtöbb ember — holnaptól kezdve rendes,

este. „Tudja tiszteletes ur, van itt egy fiu — kezd az öreg — az ha itt van, sose nézi el, anélkül, hogy segítsen, semmiféle munkámat. A télen, senki sem mondta néki s hányszor vette ki a kezemből a seprőt, mikor már alig bírtam azzal a teméntelen sok hóval. De derék egy fiu az.” „Tudom én Nagy bácsi, jól tudom. Tudom azt is, hogy ennek a fiunak sohasem volt semmiféle tisztaége közöttünk, ennek nem halljuk sohasem a szavát, nincs talán senki, aki nálánál szegényebb lenne anyagiakban, de mikor dolgozni kell, mindig megszegyenit bennünket. S tudom azt is, hogy ennek a fiunak az esne legrosszabbul, ha most ide kiírnám a nevét.

Mire készülünk? Vasárnaphoz egy hétre, 25 én helyi jellegű ifjúsági napot csinálunk az összes fiubibliakörök és a váradi református ifjúság minél szélesebb rétegének bevonásával. Készülünk ez ifj. napon az Ifjúsági Keresztyén Egyesület hivatalos megszervezésére. (négy hétre rá). Az ifjúság minden tagja hívja a váradi református ifjúságot minél nagyobb számban erre a napra.

Miről van szó? Mindig csak arról az egész ifjúság között, hogy mit jelent az új alapszabály s milyen következményekkel kell leszámolni. Az „Erkel” zenekar a legnagyobb megértéssel fogadta a megszerveződés hírére. A „Sasok” turista csapata, mivel az egyesület alapszabálya nem enged s nem is engedhet meg az I. K. E-n belül olyan alakulatot, amely abszolút önállóságot igényel s amely az I. K. E. célját és szellemét nem teszi a magáévá, valószínűleg kiválik az I. K. E-ből.

A Leányszövetség megalakítása pár héttel fogja követni a fiuk Ifjúsági Keresztyén Egyesületének megalakítását. Az előkészítés folyamatban van.

Szeghalmy doktor ur pompás hordozható korlátot eszközölt ki az Otthon ifjúsága számára. Az olimpiáson köszönjük meg majd neki szép mutatványainkkal.

békességes, irgalmas ember leszek. Egyszer egy embernek azt mondta az orvos: mondjon le az italtól rögtön, mert különben mind a két szemévilágát elveszti. Az ember megrettenve ment haza, de jó sógorok és komák a feléje csillámló ital sárga ragyogásával csábították:

— Kezdd holnap, ma még igyunk egy áldomást.

Mikor egy néhány nap eltelt, meglátta azt mondták az emberek:

— Kezdd holnap, ez a pohár bor még ma nem fog megártani.

Az ember mindig arra készült, hogy holnap egy erélyes mozdulattal eltolja magától a poharat, de mindig csak készült reá és a vége az lett, hogy elhomályosult a két szeme, az ital megvakította.

Van egy bibliai ige, amelyik így szól: „Majd ha az ő szavát halljátok, meg ne keménylitétek a ti szíveteket.” Ma, abban az órában, amikor Isten feddő szava felhallatszik: dobd el magadtól mindazt a gonosz szokást, vétket, amelyik végül az örök dicsőség fényét takarja el szemed elől. (Ref. Lapja.)

Az ifjúsági otthon teremgondozását a hirdető táblára függesztett munkamegosztás alapján véli a kiküldött bizottság legjobban megoldani. Remélik ebben mindenki egyetért s nem fog senki panaszkodni.

Szép zöld színnel festették át a fiúk az Otthon udvarra néző ablakait s ajtóit. Egy néhányan pedig olyan járdát csináltak az Otthon egy része elé, már ameddig a kő futotta, hogy a kolozsvári aszfalt-országut aigha lesz költömb.

Erősen foglalkozunk „A Református Ifjúság” további rendszeres kiadásával. A nyomdától új ajánlatot kértünk s hisszük, sikerül a kérdést legjobban megoldanunk.

A Bethlen Gábor-Körtől 30 leit kapott az Otthon egy, az eddiginél nagyobb hirdető-tábla költségeire. Pedig nem is kértük. Az olasz-l leányok szegénygyermek akciójára az ünnepélyének 25 százalékat ajánlotta fel s adta át az ifjúsági egyesület. Pedig nem is kérték. Valahogy így képzeljük mi a paróchiális körök ifjúsági alakulatai testvéries együttműködését.

Az ifj. otthonban tartott bibliaórák egységes textusa ezen a héten. Luk. 1, 30—33, 2, 4—7, Zsid. 1, 1. lesz. „Gyermeken keresztül szól az Isten” című 5-ik órai anyaga alapján az Élő könyvek sorozatában kiadott első bibliai kör vezérfonalak. A gyermek Jézusról, a Karácsonyról, annak megünnepléséről fogunk beszélni. A textust keresse ki otthon mindenki.

Rovatvezető kéri a velencei s réti bibliai körök hírek beküldésére.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Az elemi iskolás szegény gyermekek részére a beiratás ideje alatt: Fodor Péter 140, Kiss Ákos 150, Kovács Zsigmond 20, Szabó Jánosné 10, Lőkös Béláné 20, Balogh Imre 10, Tarr Juci 1, Nagy Ilona 50, összesen: 401 Lei.

Árváknak: egy magyarországi filléres vonati vendég 50 pengő.

UJVÁROSON:

Árváknak: Jók Lajosné 100 Lei.

VELENCÉN:

A Tokaji-telepi imaház vételárához: Sáfrány János 50 Lei.

Szegényeknek: Falábu Dezső és nővére 92 L.

RÉTEN:

Szegényeknek: N. N. 60 Lei.

Orgonára: Czirják József 250 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Tóttós Mihály 1 putton barack, Ince András 1 kosár szőlő, Nagy Mária 1 kosár szőlő, Maróthy Ilona 1 kosár barack.

A szeptember 11-iki kávédelutánra többen felülfizettek és sokan az oszonnához pénzbeli segítséget nyújtottak, még többen tejet, kávé, cukrot, kalácsot, tésztát, gyümölcsöt ajándékoztak.

A „Lorántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület” nyári műsoros kávédelutánja vasárnap szept. 11 én folyt le a leánygimnázium árnyas udvarán. Kedves találkozója volt ez az alkalom az egyesület jótékony asszonyainak, az árvaház barátainak.

A nyár színes, kedves virágokkal s gyümölcseivel kellemesen díszített fehér asztalok mellett foglalt helyett a szép számban megjelent közönség, amelyet nem vont el a kath. nagygyűlés ünnepe, sem a szeptemberi szép vasárnap délután más kínálózó szórakozása. Eljöttek sokan, hogy megbizonyítsák áldozatos készségüket, hogy jót tegyenek, hogy halljanak, tanuljanak s épüljenek. Az ünnepélyt Csernák Béla lelkész, az egyesület ügyv. alelnöke nyitotta meg. Hálásan emlékezett meg Isten kegyelméről, hogy immár 10 ik éve nyújtja szent segédelmét, hogy az egyesület a mai súlyos időben is 16 árva kislány ellátásának terheit hordozhassa s lelkének munkálkodását mutatja meg az egyesület asszonyainak tevékenységében s buzgalmában. Az elnöki megnyitó után a Magyar Dalárda énekelte András Ede vezényletével András pompás és hangulatos „Jeligéjét” és a kerületi verseny kötött darabját Várady és Gaál: „Szenthamvak” c. műdalát, tökéletes betanulással, gyönyörű előadásban. Közönségünk szívéhez odaforrott a Magyar Dalárda megjelenését, énekét, zajos tetszés fogadta s szereplését meg kellett toldania három zenelleg értékes magyar dallal. Az ünnepély központjában Kiss Bertalan s. lelkész, ker. ifj. titkár szabad előadása állott, ki két évi svájci tartózkodása alatt szerzett tapasztalataiból mondott el sok tanulságos megfigyelést. Felemelő, hogy a magyart értékes nemzetnek ismeri el a svájci nép és megbecsüli is. A mindvégig vonzó előadást hálás elismerés jutalmazta. Szabó Ilonka két Áprily-verset szavalt kitűnő felfogással és méltó sikerrel. Széles Gabi és Széles Bandi páros jelenete jól eső derűt varázsolt a lelkekre. E két művész készséggel megáldott ifjú sohasem megy a túlzás határáig, épen ezért tetszik ügyes, kiforrott játékuk. Nagy haladásról és komoly célkitűzésről tett bizonyosságot a Réti Református Vegyeskar. Az ének és a dal lelkes szeretete, a dicséretes készültség, a fegyelem Soós András karnagy buzgalma meghozta részére a kívánt sikert, az erkölcsi szép jutalmat, az ünnepély közönségének elismerését köszönetét.

Az ünnepély anyagi és erkölcsi sikeréhez buzgóságukkal, adományokkal és szolgálataikkal hozzájárultak: Csernák Béláné elnöknő vezetésével az egyesület nőtagjai, Papp Károlyné alelnöknő vezetésével a leánykör és Kiss Antalné alelnöknő irányítása mellett a Mártha-kör fehérvörtes tagjai. Szereplőknek, adományozóknak, Krisztus kicsinyeiért fáradozóknak hálás köszönetét fejezi ki az egyesület Elnöksége.

(eon)

10—14 éves leányt vagy fiút (vidéki árvát is) örökbe fogadna buzgó ref. család.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujváros-on: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Össi telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor és Külváros-on (Hattyu-utca 35/b) alatt este 6 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szücs István.

Réten: délelőtt 10 órakor Szücs János theologus, délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgálg.

Esteli órákon: Hétfő: Néki mind kedves. el, hogy fel nem kelhetnek? Jer. 8, 4—7. Szerda: Az Isten türelmes. Még ez esztendőben. Luk. 13, 6—9. Csütörtök: Isten az én alkalmam, nem mondhatok le róla. Zsolt. 3, 3—4. Péntek: Félelmemben az Úrhoz kiálték. Zsolt. 118, 1—5. Szombat: Áldom őt szabadításomért. Zsolt. 6, 5.

Ifjúsági istentiszteletet tartunk a Réten, vasárnap délután 6 órakor Huszár István presbíter szőlőjében (Hágó-ut).

A velencei leánybibliakör pár heti szünetelés után folyó hó 21-én (szerdán este) fél 9 órai kezdettel bibliaóráit az imaházban ismét megkezdi. A tagok lehetőleg teljes számú és pontos megjelenését kérjük.

A velencei református férfi és női énekarok folyó hó 18-án vasárnap délután fél 7 órai kezdettel a velencei kulturteremben kulturstélyt tartanak a közetkező műsorral: 1. Magyar dalok: éneklí a Férfikar. 2. „Legyen sötétség”. Vigjáték. 3. Magyar dalok: éneklí a Nőkár. 4. Szaval: Hatvani Jolánka. 5. Magyar dalokat hegedül: Pásztor Dezső zenetanár. 6. Szaval: Nagy János énekkari tag. 7. Magyar dalok: éneklí a férfikar. Belépődíj nincs, műsor megváltása kötelező.

A látszat. Egyik szomszédos államban nagy zavarodás támadt a tervbe vett látszat adó nyomán. Még az egyházi lapok is megemlékeztek az esetről. Azt olvassuk egyikben: „Helyes-é, hogy az egyház havi segélyében részesült hetvenéves férfit halála után diszes temetéssel temetteti el négy haszontalan felnőtött gyermeke?” Az emberek nem csak határokon túl, de határokon innen is sokat adnak a látszatra; diszes temetéseket tartanak, van négy ló, koszu bőven, mert az látszik; de a stóláról elfeledkeznek (mert az nem látszik). Mit szól ehhez a kálvinista egyszerűség, a református puritán lelkület, az őszinte keresztyén érzés?

A budapesti kálvintéri gyülekezetben szep temberől fogva rendszeresen tartanak délután 5 órakor könyörgés és bibliaolvasás. Minden csütörtökön este fél 7 órakor istentisztelet van predikációval.

A Gusztáv Adolf Egyesület szept. 18—20 án tartja 100 éves fennállása jubileumi ünnepségét. A magyar protestáns egyházat dr. Kapy Béla püspök képviseli s átadja az egyesületnek azt a művet, mely Gusztáv Adolf a hős svéd király tetteit és azt a segítségét és jótéteményt szemlélteti, melyet az emlékezetére alapított Egyesület a lefolyt 100 év alatt a protestáns egyháznak nyújtott.

Baksay Sándor szülőházát emléktáblával jelölték meg születése 100 éves évfordulóján szülőfalujában, Nagypeterden. Baksay Sándor dunamelléki püspök és író, költő és műfordító volt. Az emléktábla leleplezés ünnepélyén az egyházi, tudományos élet és a világi hatóságok nagyszámú képviselői voltak jelen s mintegy 50 lelkész. Az ünnepélyen Vargha Tamás lelkész, Mándy Sándor gondnok tartottak ünnepi beszédet. Ravasz László püspök a Magyar Tud. Akadémia, a Kisfaludy Társaság és a dunamelléki egyházkerület nevében emlékezett Baksay Sándor elévülhetetlen érdemeiről. Aldott az Isten, ki oly sok jeles és kiváló férfival gazdagítja református anyaszentegyházunkat.

Az evangéliumi leányszövetség a szélsőséges gondolkozású németországi, de különösen a berlini leányok között munkájának szükségét mind világosabban ismeri fel. Bár amiatt panaszkodik, hogy könyvkereskedésének (evangéliumi!) közönsége és lapjai olvasóinak száma csökkent, mégis egyik lapja a „Német leányújság” 69,300, a „Jer velem” 80,400 példányban jelenik meg. A többi lapjal: „Női ifjúság”, „Ifjak útja”, „Jókor reggel” címen jelennek meg. Különösen a 10—14 éves leányok között végez örvenletes szolgálatot. 1350 ifju és mintegy 70,000 serdülő gyermek tartozik a mozgalmukhoz. Az ifjaktól való, vezető képes egyik legnagyobb gondjuk. 60 nyári táboruk volt 20—80 résztvevővel.

12—14 éves leánygyermeket teljes gondozásra elfogad Somogyi Sándorné, Hattyu utca 35-a.

Egy 7 éves és egy 3 éves fiu gondozását melyik család vállalná magára. A gyermekeket édesanyjuk elhagyta, édesapjukat pedig a kenyérkereset tartja távol otthonától. Jelentkezés az olasz-i lelkészli hivatalban.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Baksay Sándor születésének 100 éves évfordulóján

— A nagypeterdi emlékünnap. —

A Gyalogösvény, a Szederindák és más hasonló kedves könyvek írójának, Baksay Sándornak emlékéért születése századik évfordulója alkalmából márványáblával örököltette meg a baranyai egyházmegye, a halhatatlan költő szülőfalujában Nagypeterden.

Az évforduló ünnepe istentisztelettel kezdődött, amelyen Vargha Tamás kunszentmiklósi lelkész prédikált a templomban, mint Baksay Sándornak a kunszentmiklósi lelkészi állásban közvetlen utóda. Istentisztelet végeztével Mándy Sámuel egyházmegyei gondnok lépett az Úrasztala elé és tartotta meg nagyhatású emlékbeszédét. Az emlékbeszéd után Ravasz László püspök szólott a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy Társaság és a Dunamelléki Református Egyházkerület nevében. Beszédéből a következőket közöljük:

... Az ország első intézményei zarándokoltak ide, hogy megáldjanak egy egyszerű fából faragott bölcsőt, amelyre egy egész ország büszke.

A néma gyermek.

Egy édesanyának szép, kedvesarcu gyermeke született. Boldog örömmel gondozta, nevelte az anyai szeretet fényében és áldozatában. Mikor azonban a gyermek második éves is elmúlt, rémülten vette észre, hogy gyermeke néma. Nem tud szólni. Vitte orvosokhoz, leghíresebb tudósokhoz, mitsem használt. A gyermek néma ajka sohasem nyitott meg. Az anya egyszer, sok sok évi küzdelem után fájdalmasan zokogott fel:

— Óh, csak egyszer szólalt volna meg a gyermekem. Csak egyszer hívott volna a nevemen. Csak egyszer mondta volna, hogy édesanyám. Milyen gyötrelmes szenvedés egy szülőnek, hogy a gyermek ajka néma mindörökké.

Az a gyermek nem tehetett arról, hogy minden szeretetét nem tudta elmondani anyjának, mert hiszen némának született. De gondold el, testvérem, Isten atyai szívének milyen fájdalom az, hogy Őnéki olyan néma gyermekei vannak, akik tudnának szólni hozzá és mégis soha a lelkükből fel nem száll egy imádság. Vagy hány olyan gyermeke van Istennek, aki a gyer-

Mind a két fórum érzi, hogy az anyaöl szentsége előtt hajlik meg e pillanatban. A magyar nemzeti lélek lett e névvel, ennek lelkével gazdagabb.

... Amióta Ő élt, azóta is érdemesebb magyarnak lenni. A nagy emberekben azt az ajándékot adja Isten, hogy általuk különbbé válunk. Szébb lett a magyar nyelv, amióta Ő énekelt róla. Feledhetetlen szépségeket fedezett fel Baranya vidékein, a Kiskunságban s ezek a szépségek el nem pusztulnak soha, amíg a gondolat él s a gondolat tovább él, mint a természet. Olyan alakokat teremtett, mint tógás diákokat, nemeseket, papokat, egyszerű papnékat, galambszívű asszonyokat, kedves sülvényeket, tudós palántákat, akik tovább élnek ezen a földön, mint közlünk bárki, mert nekünk már régen sirkövünk és fejfánk is el fog porladni, de azok az értékek, alakok, amelyeket Ő teremtett, addig élnek, amíg ezen a földön magyar lélek él.

... Ma újra érezzük, milyen nagy és szép dolog magyarnak lenni. Ma halálosan komolyan kell venni, hogy a Baksay Sándor nemzetsége vagyunk. ... Baksay Sándor típusa a magyar református lelkésznek: egyszerűbb, puritánabb,

mek énekeivel régi, kicsiny ruháival együtt levetette magáról az imádság szokását. Milyen szörnyű élet az imádság nélküli élet. Mintha egy családban a gyermekek és a szülők sohasem szólnának egymáshoz. Isten nevelt bennünket, gondoskodott rólunk és mai napig is sokféle áldással vett körül. És várja, hogy az ajkunkon megszülessék a hálaadó szó. A vallásnak, a benne való hitnek lélekzétvétele, legelső lépése, legkisebb jele az imádság. Ennek a mai világnak sok hűséges imádkozó lélekre van szüksége.

A vizesés szélén.

Egy vízi molnár, akinek malma nem messzire volt egy vizeséstől, egy napon tulságosan közel ment csónakjával ahhoz a helyhez, ahol a nagy folyó hullámal a nagy mélységbe zuhogva és a sziklákon összetörve hullottak alá. Akkor vette már észre, hogy halálos veszedelemben forog, amikor csónakját ropant erővel ragadta az ár a vizesés felé. Híába próbált evezni, nem tudta megállítani, sem visszafordítani a csónakot. Senki sem volt a közelben. Ugy látszott, néhány perc múlva el kell pusztulnia. Alá fog zuhanul a sodró habokkal és az ő teste is összetörik a kemény

alázatosabb ember Isten előtt nem volt, mint Ő. Igében méltóságosabban Ő előtte és utána senki nem szólott, mert tudta, hogy ő szerszám és hangszer, de rajta az ének és a dallam Isten üzenete.

... Egyszerűsége mellett mennyi méltóság volt benne, nyájassága mellett mekkora volt a komolysága.

... Nincs senki, akiben a református lelkipásztori típus olyan tökéletes egységben jelentkeznék, mint Baksay Sándorban. Ahogy Ő beszélt a szó és tett igehirdetésének összecsendüléséről, ahogy Ő szívére vette az ősök hitét s a maga életében élő erővé változtatta, ezáltal Baksay Sándor az egyház megújulásának olyan előfutára, ouverturje, olyan csillaga volt, akire mindig lehet számítani, akire mindig nyugodtan és bizalommal lehet tekinteni.

... Tisztelettel áldja emlékét egyháza, a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy Társaság. Mutatja ez, hogy sokféle érték volt benne, de mégis egy ez az oszthatatlan egyéniség, mert amikor a szépséget és tudományt szolgálta, akkor is lelkipásztor volt, mert nem volt egyetlen egy írása soha, amit bármelyik lelkipásztor el nem mondhatott volna a katedrán. Kétlelkűség nem volt benne. Magyarságában, szolgálatában, életében, keresztyénségében úgy állott, mint saját fajtájának, egyházának, a magyar művészetnek és tudománynak csodálatos megtestesítője.

A püspöknek beszéde az egész gyülekezetet magával ragadta.

Bsteli órákon: Hétfő: Gunyolódás helyett az Ur törvényében telik kedve. Zsolt. 1, 1—2. Kedd: Aki csökkönyösen bűnben marad, lelkét gyilkolja meg. Zsolt. 32, 3—5. Szerda: Isten igaz bíró. Zsolt. 7, 12—14. Csütörtök: Micsoda az ember, Zsolt. 8, 5—6. Péntek: Nagy a mi Urunk és nagy hatalma. Zsolt. 14, 7—5. Szombat: Ne irigyeld a sötétben bujkáló jó dolgát. Zsolt. 49, 17—20.

sziklákön. Amikor kétségbeesetten körülnézett, észrevette, hogy a meredek folyópartról egy bokornak aláhajló ága van a feje felett. Ezt az ágat ragadta meg, ebbe kapaszkodott bele és hangosan kiáltozott segítségért. A bokornak nem volt nagyon erős gyökere s amint az ágat fogta az ember, mindig jobban és jobban engedett. Mégis ez a kicsi bokor, az a vékony ág, amelyik hozzá lehajlott, mentette meg az életét, mert elég volt addig a számára, amíg a közeli vizimalomból előslettek a testvérei és megmentették.

Nehéz időkben, amikor az ember élete válságok felé sodródik, hitnek egy gyöngye ága elég arra, hogy megszabadítson a haláltól és a pusztulástól bennünket. A kegyelemnek egy kicsiny jele elég arra, hogy legyen valami segítségünk akkor, amikor a saját erőnk már nem elégséges, amikor az életünk, sorsunk zúgó folyama a teljes kétségbeesés és a halál felé sodorna bennünket. Vannak nehéz órák, vannak nagy próbáltatások az életünkben. Boldog ember az, akinek csak annyi hite is van nehéz időben, amennyi elegendő arra, hogy a szabadulást reménykedő szílvvel várni tudja.

(Ref. Lapja.)

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

A váradi református ifjúság minden tagjának. Kedves Testvérem! Református fiatalokat és fiatalembereket keresünk, akiknek agyában megfordult eddig is, hogy Isten ma különös megbízatást adott minden református nagyváradi ifjunak. Olyan ifjakra van szükségünk, akik nem akarnak a mások gondolatának és munkájának az utánzóit lenni, hanem saját maguk keresik jövődjük útját. Ebben a keresésben pedig azokkal akarnak együttthaladni, akiket Isten előtt faj- és hittestvéreiknek, református magyar ifju testvéreknek nevezünk. Nem felelőtlen, nagyhangú munkáról, nem propagandáról van szó: egy életnek a kialakítására vállalkozunk az Ifjúsági Keresztyén Egyesületben. Ott arová minket a mi egyházunk összehívott és amelyben az ifjúság maga hívja azokat, akik ebben a tornaszerekkel, olvasóteremmel, játékokkal, könyvtárral ellátott otthonában akarja képezni önmagát és eszmecseréken és előadásokban akar tudomást szerezni egy életéről, amelyben felelősen kell megállania a helyét. Nem szégyeljük bevalani, hogy mi a Krisztus Evangéliuma szerint akarunk élni. Olyan program szerint, amely szellemünket, lelkünket, testünket egyaránt igénybe veszi. Okosabb fej, tisztább szív, izmosabb kar és szolgálatkészég az irányelvünk. Szeretettel hívunk a szeptember 25-én 9 óral kezdettel, az Ifjúsági Otthonban tartandó nagyfiu-napra és az ahoz 4 hétre tartandó nagygyűlésre, amikor majd a végleges szervezkedésről lesz szó. Itt a Te szavadra, a Te indítványodra és látásodra is szükség van, jöjj és tanácskozzunk együtt. 10 eszten-deje folyik közöttünk ez a munka, de még sokan nem hallották meg. Most az új sereggyűjtés idején, amikor új feladat és új terv, új munkabeosztás kerül napirendre, nemcsak Neked kell eljőnnöd! Ha reformátusfiut ismersz, aki nem kapott meghívót, vagy nem hallott a munkánkról, hívjad őt is. A gyűlésre is a barátoddal jöjj. Légy nyugodt, nem kapsz tőle szemrehányást. Jegyezd fel tehát és úgy intézd dolgodat, hogy feltétlenül ott lehess s találkozhassunk! (Másnapokon is szívesen látnak az összejöveteleken.) Igaz szeretettel a Református Ifjúsági Otthon, Teleky-utca 31. szám.

A vasárnapi ifjúsági nap programja: 1. délelőtt 9 órára gyülekezés a Teleky-utca 31. szám alatt Otthonba. 2. d. e. negyed 10-kor: Megnyitó áhítat. Tartja Sulyok István püspök ur. 3. 10 órakor az ifjúság átvonul az Istentiszteletre. 4. Negyed 12—fél 1-ig: Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület munkája és tervel. Előadás megbeszéléssel. Bevezeti Kiss Bertalan ifj. utazóttkár. 5. Délután fél 4—5-ig: Az ifju-kor jelentése. Konferencia. A bevezető előadást tartja Kiss Bertalan ifjúsági utazóttkár. 6. Szünet alatt ének és tornamutatványok. 7. d. u. fél 6—fél 7-ig: Vitás kérdések, ahogy mi látjuk a kérdést. Megbeszé-

lést vezet Tonk Emil IKE alelnök, orvostanhallgató, 8. Fél 7—háromnegyed 8-ig: templomi ünnepély.

A jövő heti bibliaórák textusa: Lukács 2, 15—30; Máté 2, 1—12, 16. A pásztorok, a bölcsék és a király. Keressük ki odahaza e textusokat és gondolkozzunk rajtuk. Vajjon Jézusnak nincs ma éppen úgy mindanivalója a munkásemlernek, mint akkor volt a pásztoroknak? És vajjon a ma bölcséinek nem kell-e a legnagyobb hódolattal megállanok azelőtt a tudomány előtt, amit Jézus hozott? Az emberi lélek igazán legnagyobb kérdéseire, mikor az Isten, az örökélet, az élet értelme, célja után kérdez, tud-e valaki Jézuson kívül feleletet adni? Van-e a világon nagyobb egyenlőség az emberek között, mint mikor Jézus előtt állunk? Tesz-e különbséget Jézus ember és ember között?

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Református Híradónak: Kun Etus 120 lei.
Árvaháznak: Földesi Imre 50, Kezdődi 100,
Varga József 100 lei.

UJVÁROSON:

Nőszövetség szegényeinek: Joó Lajosné 50 lei.

Nőszövetségnek: Kávássai Károlyné 5 kötet könyv.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50 lei.
Egyházi énekkarnak: Rollinger Vilmosné 20 lei.

RÉTEN:

Orgonára: Putnoki István 100 lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Incze András egy kosár szőlőt, az ujjvárosi nőszövetség egy kosár szőlőt, özv. Sztandaryné egy pulton barackot.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10, este fél 6 órakor a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly.

Ujjváros on: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan, délután 3 órakor, valamint az Őssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor és Kúlváros on (Hattyu-utca 35/b) alatt) este 6 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, csütörtök délután 5 órakor Kúlus Mihály szőlőjében. (Felső Dorongos oldal).

Templomi ünnepély lesz az ujjvárosi templomban vasárnap este fél 7 órai kezdettel a fiunap befejezéséül. Sorrend: 1, 160, dics. 1, 4. v. 2. Imádkozik és Igét hirdet: Csernák Béla, lelkész. 3. Oh Te dicső... Énekl: Noszné Bódis Manó, orgonán kíséri: Phlilippiné Éles Jol. 4. Reviczky Gy.: A pán halála. Szavalja: Tárcsi László. 5. Quartette. Előadják: a Szilfónikus Zenekar tagjai. 6. Gyülekezeti ének: 290. dics. Kövesd a Jézust.

A velencei ref. férfi és női énekkarok folyó hó 18-án a velencei kulturteremben szép számú közönség jelenlétében tartották meg a jelenlevők figyelmét mindvégig lekötő kulturstélyüket, melyen az énekkarok magyarságuk előadásával, Tripon Ica, Tripon János és Veres Imre énekkari tagok egy szellemes vígjáték előadásával, Mészáros Lajos énekkari alelnök szóló énekével, Pásztor Dezső zenetanár saját szerzeményű dalainak hegedűn előadásával, Hatvani Jolán és Nagy János énekkari tagok klasszikus költőinktől vett szépen előadott szavalaikkal járultak az est sikeréhez. A közönség elismerésének nemcsak tapsokban, de önkéntes adományokban is szép bizonyosságát adta.

A Nőszervezetek Nemzetközi Bizottsága, mely Genfben székel, kiáltvánnyal fordult a világ összes nőihez és a háboruellenes mozgalom céljaira fejenként egy francia frankot kér. Kiáltványában meg-rázó szlnekkel festi le a háboru borzalmait és számadatokkal bizonyítja rettenetességét. E számadatok szerint a világháboru 13 millió halottjának koporsói 6540 kilométernyi utat borítanak be Bordeauxtól Moszkváig. Ehhez a számhoz hozzá kell adni azt a 24 millió halottat, akik a háboru áldozatai voltak, így a világháboru áldozatainak a száma 37 millióra emelkedik. A háboru a hadviselő államokban fejenként átlag 15—20 ezer frankba került.

Andrássi Ede zenetanár leánygimnáziumunkban az iskolai évben is folytatja hegedű és zongoratanítását. Havidíj 250 lei.

A Boda hegedűtanfolyamra beiratkozni lehet a református iskolában. Tandíj havi 150 lei. Célja az ifjúsági zenekar kiépítése.

Nemzeti hálaadás, bünbánat és könyörgés napja Svájcban a szeptember harmadik vasárnapja. Száz esztendeje (1832), hogy Svájc törvényhozása azt a napot nemzeti ünnepnek nyilvánította, hogy ezen a napon minden polgár, fajl, felekezeti különbség nélkül hálát adjon Istennek az adott jókért, magát megvizsgálván, bünbánatot tartson és Isten további megsegítő kegyelmét alázatosan kérje. A századik évfordulót nagy ünnepek között ülték meg.

A reformátusok aránytalanul nagyobb államfenntartási terhet hordoznak Magyarországon, mint a róm. katolikusok. Az ORLE jubileumi gyűlésén (Karcag) tudományosan alátámasztva mutatta ki egy közgazdasági tudós, hogy Magyarországon az

50 holdon aluli kisbirtok 46 százalékban a reformátusok kezében van, míg az ezer holdon felüli nagybirtoknak már csak 12 százaléka van református kézben. A szegényebb reformátusok tehát arányilag nagyobb terhet viselnek, mint a dúsgazdag birtokosok, hitbizományi és kath. főpapi birtokosok, annyal is inkább, mert a kisbirtok holdankénti adója magasabb, mint a nagybirtoké.

A franciaországi új kormány a közoktatásügyi minisztérium helyébe a nemzeti nevelési minisztérium lépett. A francia lapok éles kritikája éri e következményében súlyos rendszert, melyben a család feladatát az állam sajátítja ki és megfosztja a szülőket attól a jogtól, hogy gyermekeik jövője felől határozzanak. Vallásról nem sokat beszélnek. Az állam nem ismeri sem az V-ik, sem az I-ső parancsolatot. Ez a rendszer a francia római katolikusokat kevésbé érinti, mert nekik sok felekezeti iskolájuk van. Ennek a csapásnak a teljes súlya azokat a protestáns ifjakat sújtja, akiknek az atyjuk felesleges tehernek tartották a felekezeti iskola fenntartását.

A németországi barmeni ref. gyülekezet elhatározta, hogy a keresztséget a jövőben csak gyülekezeti istentisztelet keretében szolgáltatja ki.

Angliában a metódisták között teljes egyesülésük érdekében nagy tárgyalásokat folytattak. Még ezen az őszön egy alapjában evangéliumi, külsejében puritán, ker. tan. egésze tekintetében pedig konzervatív metódista egyházzá kell lenniük.

A francia róm. kath. klérus száma az utóbbi 30 év alatt évente átlagosan 400 főnyl csökkenést mutat, amely apadás részint halálozás, részint a személynévi növendékek csökkenése folytán állt elő. Csak egy kerület tartotta meg papjainak számárányát, 78 ban pedig állandó hanyatlás mutatkozik. Veszteség 30 év alatt 13,000 pásztor. A jezsuiták tábora azonban növekedőben van. Két évvel ezelőtt 21,678 tagja volt, jelenleg 22,337 tagot számlál. Legtöbb esik az Egyesült Államokra és Nagy-Britániára. Az Egyesült Államokban 12 egyetem és 25 különböző Kollégium van rend a kezén.

Az északamerikai Egyesült-Államok presbiteriánus és református egyházak a legújabb statisztika szerint 3,226,168 urvacsorázó, 2,803,173 vasárnap-i iskolás. Az elmúlt évben jótékonycélra 12,242,051-t adakoztak, pogány misszióra 6,720,005-t. Legerősebb az Egyesült-Államok Presbiteri Egyháza, melynek 9326 gyülekezetben 9907 igehirdetővel szinte két millió urvacsorázó tagja van.

Autók szentelése. Budapesten az autósok, motorosok és a repülő kőrében mozgalom indult meg, hogy a divatozó különféle babona-babák helyett Szent Kristófnak a képét helyezték el a járműveken. Egyik egyetemi tanár előadást is tartott Szent Kristófról, a járművek védőszentjéről. A hercegprímás hozzájárult az autók és motorbiciklik felszenteléséhez, amelyet a Városligetben tartanak meg. Eszünkbe jut

a hír olvasásakor az a néhány évvel ezelőtt képen és írásban bemutatott — akkor hitetlennek minősített — jelenet, hogy egy francia r. kath. főpap megáldotta a vadászatra induló kutyafalkát. Ime a kép megismétlődik. Az evangélium keresztyénsége a szentség fogalmának az eltorzítását, sajnálattal nézi.

Csehszlovákiába szakított magyar református testvéreink nagy erőfeszítéseket tesznek iskolák fenntartásáért. Vágfarkasdon 6 tantermes, emeletes, Nagymegyeren ugyancsak emeletes, 4 tantermes, Madaron szintén emeletes iskolát építtetett az egyház. A leánygimnázium és internátus benépesedésével a nagyváradi református egyházra is egy legalább 10 tantermes elemi iskola építése vár a jövőben.

Lyonban a nagy földomlás után huszonegyhárom életmentő hős temetését a róm. kath. székesegyházban tartották. A temetési szertartásban résztvett hat protestáns lelkész is, akiket a székesegyházba lépésükkor a templom lelkésze ünnepélyesen fogadott és az ő imádságuk is egyesülhetett a róm. kath. papság imádságával. Magyarországon tömeges temetések alkalmával szabad ég alatt még csak összetalálkozhatnak a temetést végző róm. kath. és prot. lelkészek, de már például egy zászlószentelési ünnepen semmi esetre sem, mert ilyenre a róm. kath. lelkész csak akkor mehet el, ha a protestáns lelkészt nem hívják meg, mint az a nyáron a rokkantak országos egyesületének zászlószentelési ünnepélyén történt.

Egy váradi református házaspár örökre fogadna egy két éves kisleányt. Jelentkezhetni az olasz-i lelkészi hivatalban.

10—14 éves leányt vagy fiut (vidéki árvát is) örökre fogadna buzgó ref. család.

12—14 éves leánygyermeket teljes gondozásra elfogad Somogyi Sándorné, Hattyu utca 35-a.

Egy 7 éves és egy 3 éves fiú gondozását melyik család vállalná magára. A gyermekeket édesanyjuk elhagyta, édesapjukat pedig a kenyérkereset tartja távol otthonától. Jelentkezés az olasz-i lelkészi hivatalban.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Három forint.

Vásárhelyi János, az erdélyi egyházkerület főjegyzőjének
„Az élelel az élelnek” c. könyvéből.

„Mohács Magyarországa” címen 1926-ban kiadták Br. Burgio pápai követnek egykori jelentését. E jelentések megdöbbentő rajzát adják annak a borzasztó önzésnek, mely végeredményében sirba rántotta az országot, melynek gyermekei önző érdekeiknél magasabb célt nem ismertek. „Az államnak nincs semmije, — írja — a magánosok meg nem akarnak adni, engedelmesség alig van, az urak egymástól rettegnek, a király mindenkitől; semmi előkészület, semmi rend nincs s ami talán még rosszabb, vannak, akik nem akarják, hogy az ország védekezék.” „Ha az országot meglehetne menteni három forintot ebből a nagy veszedelemből, amiben most van, nem hiszem, hogy akadna három ember, ki azt a három forintot ide adná.” — „Nem hiszem, hogy akadna három ember, ki azt a három forintot ide adná.” — Ebben az egyetlen mondatban kellő magyarázatot nyer a rettentő bukás. Amikor egy népben mindenki csak arra gondol, hogy a magáét mentse, amikor a saját élvezeteinél, kényelménél, érdekeinél magasabb kötelezettséget nem ismer, akkor azon nép felett megzen-

dült már a halálharang. Ebbe a tükörbe kell bele-nézni, ha feleletet akarunk nyerni a kérdésre, hogy van-e még hivatásunk, feladatunk, jövőnk ezen a földön? Ha arról van szó, hogy összeadjuk azt a három forintot, mellyel fejleszthetjük kulturánkat, kenyeret adhatunk tanulóinknak, segítségére siethetünk egyházainknak, támaszt nyújthatunk irodalmi és művészi törekvéseinknek, akadnak-e emberek, akik összeadják ezt a három forintot? Amikor az lesz a felelet, hogy nem, nincs, három ember sincs, aki ezt megtegye, akkor bevégeztük szerepünket s az emberiség szolgálatában nincs s nem lesz már szükség reánk. Semmi sem erő, ami támaszát kívül keresi.

„Adóztatásra kényszeríthet valakit a hatalom, a közvetett adózásra a szükség és hiúság, de a kulturális célokra tett önmegadóztatásra csak életrevaló és gyarapodó nép képes” — mondotta egyik jeles beszédében Jókai. — Ugyancsak ő tette a következő megkapó kijelentést is: „Előttem a legkisebb seb, amely vérzik, sokkal nagyobb ékesszólással bír, mint a legnagyobb száj, mely dicsíkszik.” — Szükségünk van arra, hogy mindkét igazságot teljes öntudatossággal érvényesítsük. Ma már nem vagyunk elég erősek arra, hogy hangos jelszavakkal dobálózhasunk s a napl

Építő esetek.

Hosszu távollét után visszatér a falujába a vándorlegény. Senki sem ismeri meg, még a legjobb barátai, sőt a menyasszonya sem. Szomorúan ballag tovább; barna arcán könny perog végig. Ekkor:

A templom felől anyja közeleg,
„Isten hozott!” — és hangja megremeg.
Kebliére hull a vándornak zokogva,
„En édes fiam!” — egyre azt susogja.
Hév nap hiába barnította meg
Megismerték az anyai szemek.

Ilyenek az anyai szemek! De milyenek lehetnek akkor a mi mennyei Atyánknak szemei, akiről így ír Ézsaiás, a próféták királya:

„És szól Sion: Elhagyott az Ur engem és rólam elfeledkezett az Ur!

Hát elfeledkezhetik-e az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is ezek, én te rólad el nem feledkezem.”

„Egy rövid szempillantásig elhagytalak és nagy irgalmassággal egybegyűjtelek. Busulásom felbuzdulásban elrejtém orcámat egy pillanatig előled és örök

irgalmassággal könyörülök rajtad; ezt mondja megváltó Urad.”

***

Egyszer egy egyszerű embernek egy tejjel megtöltött sötétvörös üveget mutattak. Megkérdezték tőle: „Mit gondolsz, mi van az üvegben?” „Bor, pálinka, vagy whisky” — felelte. És nem akarta hinni, hogy tejjel van teletöltve. A palack sötétvörös színe miatt nem láthatta a fehér tejet, míg csak ki nem öntötték előtte.

Igy van ez a Megváltó személyiségével is. Emberré lett s Istensége elrejtett emberi voltában. Látták, hogy fáradt, éhes, szomjas s azt mondták: Ha Isten, miért fáradt, éhes és szomjas s akkor miért imádkozik Istenhez? Csak az emberi formát látták s nem tudták elhinni, hogy Isten is egyszersmind.

Akik azonban követték Őt s együtt voltak Vele, azok tudták, hogy nemcsak ember, hanem Isten is.

***

Huszonegy hete tartotta már körülzárva a várost az ellenség, az élelmiszer már el is fogyott s a vezérek már a megadásról tanácskoztak, amikor az

élet apró áldozatairól, kötelességeiről megfeledezhessünk. Ma semmi szükségünk sincs olyan emberekre, akik hangos szájaskodással azért törekednek vezető szerepre, hogy ezáltal saját érdekeiket eredményesen tudják szolgálni. Egy szegény, erejében megtört, ezer gonddal küzködő nép vezéreinek nem ígérhet sem hatalmat, sem kitüntetést, csak egyet adhat vezetőinek, a szívét. Szíve pedig csak azoké lehet, akik sebei mellett nem tudnak hideg közönnyel, érzéktelen göggel elhaladni. Akiknek nincs három forintjuk akkor, amikor kulturális célokra való adakozásról van szó, azoknak nincs és nem lehet helyük ott sem, ahol egy nép körében a tisztességet, az előlülést, a megbecsülést osztogatják.

Valamikor a hitükkel dicsekedő hangos beszédűekre mondotta a józan kritikájú Apostol: Azt mondd, hited van. Jól van. Mutasd meg nekem a te hitedet a te cselekedeteidből és én megfogom neked mutatni az én cselekedeteimből az én hitemet. Okos beszéd. Más, egészen más vonatkozásban sem árt néha a mi nagyhangú felebarátunkhoz így szólani: Azt mondd, fajodnak hű, sőt vezető tagja vagy? Bölcsességed, mellyel másnak ajánlani tudod a helyes cselekvés módjait, óriási. Szép. De en azt mondom, mutasd meg adókönyvecskédet, melyből megláthatni, hogy mennyire becsüled saját kulturádat, mutasd az ellismervényt, mely igazolja, hogy telt tóled, ha nem három, legalább egy forint az árvák, elhagyottak javára s akkor meghajlok előtted s elismerem, hogy jogod van elismerést és tisztességet várni tőlem. Néha nem árt, ha egy kis számoltatást végzünk magunkkal és másokkal szemben azokról a bizonyos három forintokról.

Réti imaházunkban október 1-től kezdve a hétköznapi Istentiszteleteket kedden és pénteken tartjuk délután 5 órakor.

utolsó órában megjött a hír: megkötötték a békét. Le sem lehet írni a kitörő örömet és boldogságot, ami átjárta a meggyötört lakosság szívét. Még a fekvő betegek is felkeltek, az utcára mentek és sokan közülök a nagy öröm hatására meg is gyógyultak.

Igy beszél el ezt egy rég meghalt keresztyén fenmaradt emlékirata, de szomorúan teszi hozzá: ha ilyen nagy öröm a békeség, miért nem fogadják hasonló lelkesedéssel az emberek az Atya üzenetét, amelyben hírül adja nekik, hogy megbékélt velük a Golgota keresztnél?

***

Spitta Fülöp, a kiváló lelkész az egyik iszákos hívét bűnének következményeire figyelmeztette s kérte, hogy szakítson veszedelmes szenvedélyével. „Lelkész ur — felelte az illető — ha én nem fog többet dohányozni, én se fogok többet inni.” Spitta azonban azonnal késznek nyilatkozott a pipáról való lemondásra s szavát be is tartá becsülettel. Most már aztán a másikon volt a sor, aki hosszas tusakodás után, miután a lelkész utalt a Krisztus segítségére, belecsapott az eléje tartott kézbe és boldog gyermeke lett az Urnak.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Sokat lehetne írni a múlt vasárnap lezajlott fiu-napról. Voltak dolgok, amelyek örömmel tölthették el a résztvevők lelkét, de voltak meggondolkoztató jelenségek is. A programot különben legkisebb változtatás nélkül megvalósítottuk. A meggondolkoztató jelenség mindezekelőtt az volt, hogy az iparosfiuk főként a délelőtti összejöveteleken nem vettek vagy nem vehettek részt olyan számban, mint az kívánatos lett volna. Ennek oka egyrészt a munka szervezetlenségében is keresendő. A télen zsúfolt termek, a melegebb idők jöttével mind üresebbek lesznek s a nyár közepén már csak kirándulási alkalmak hozzák össze az ifjúságot. Innen van az a váradi ifjúsági munkában olyan jól ismert s megint megismétlődő jelenség, hogy minden nyár végével elülről kell kezdeni mindent. A nyáron többé-kevésbé szétszóródott ifjúságot megint összegyűjteni. Ez az összegyűjtés már több, mint egy hónapja folyik. Ezért szerveztük meg a testi olimpiást most utólag, ezért csináltunk tagösszeírást s ezért rendeztük meg ezt a kimondottan fiu ifjúsági napot is. Hogy a 87 ifjúsági résztvevő közül a Bethlen Gábor körleták a nagyobbik részt képezték (49) s az iparosfiuk aránylag kevesen voltak (38) az csak annak a jele, hogy az ifjúság még mindig nincs együtt. Az csak kis részben menti a helyzetet, hogy délelőtt többeket a mesterségük foglalt el. Mindenesetre, ha tekintetbe vesszük, hogy sem Velence, sem Rét nem képviseltette magát az ottani ifjúság másirányú elfoglaltsága miatt. Az iparos ifjúság szinte teljes egészében az Ifj. Otthon tagjai közül került ki. Ezzel szemben az ott levők igazán mély érdeklődéssel, értékes hozzászólásokkal vettek részt a megbeszélésen, úgy az ifjúsági napot igemáldottnak s jólsikerültnek mondhatjuk. Különösen sokat jelentett az, hogy Főtiszteletű Püspök ur,

„Egymás terhét hordozzátok és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.”

„Mindenne van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.”

***

Stöcker berlini udvari lelkésszel történt, hogy 5 órára egy esketése volt kitűzve. Már fél hat, háromnegyed hat volt, a násznép rég ott állott a templomban, ott volt Stöcker is és mégse lehetett elkezdni az esketést, mert a vőlegény édesapja még mindig hiányzott, aki nélkül pedig nem akartak esküdni. A menyasszony sírt, a vőlegény morgott, az egész társaság fel volt háborodva, csak Stöcker volt nyugodt, pedig neki is sietős volt a dolga. Végre megjött a várva várt, aki nemrég azeelőtt kilépett az egyházból s ezzel a késéssel is az egyház iránti rosszindulatát akarta kifejezni. Stöcker felemelő beszédet mondott, mintha mi sem történt volna. Mily nagy volt aztán a meglepetése, midőn néhány nap múlva a fiatal asszonnyal megjelent nála az apa s bejelentette az egyháza való visszalépését. Bevallotta, hogy a Stöcker szeretetteljes türelme megszügyenlítettte és visszaterítette rossz utjáról.

Csernák Béla egyházkerületi főjegyző s ezen kívül a váradai ifjusági munkának számos vezetője és felnevelő barátja (Ertse Lajos, Szeghalmy Sándor, Széles Kálmán, Szűcs István, Varga Gedeon lelkész, Vargha László) is megjelentek az ifjusági napon. Hisszük, hogy Istennek áldott magvetése volt ez az alkalom is, amiből sok áldás fog fakadni.

A leánynapra vonatkozólag már régen úgy beszéltünk, hogy a flunaphoz két hétre fogjuk megtartani. Ez eddig október 9. Ugy készüljünk, hogy minél nagyobb számban tudjunk rajta megjelenni. A részletesebb programot mához egy hétre közöljük, de az egyes bibliakörök vezetői már a hét elején mind kézhez kapják, hogy a leányokkal esetleg meg is beszélhessék az egyes témákat. A leánynapra hívjuk el nem bibliakörös leányismerőseinket is.

Tanítónőképzősök bibliakörében 29-en vagyunk. Bibliaórát naponként a Református Híradóban közölt „Esteli órák” szerinti tartunk, bibliáórákon a jövőre való készülés, lelki kérdések a témák a vezérfonal szerint. Megrendeltük az Ifju Erdélyt, Református Diákmozgalmat és az Ébresztőt. Tervünk egy olyan könyvtár létesítése, mely a keresztyén munkával tartalmilag és módszerleg megismertet. Szemináriumi dolgozatokat készítünk. Részt veszünk a vasárnapi iskolai vezetésben Olasziban, Ujvároson és Velencén.

A „Bethen Gábor-Kör” folyó hó 18-án választotta meg tisztikarát az 1932—33 ik évre. Az új tisztikar a következő: elnök: Körner József IV. ker., titkár: Bereczky Sándor fgm. VII., főjegyző: Magyar Sándor, főkönyvtáros: Szikszay Sándor fgm. VI., főpénztáros: Czegléd Lajos fgm. VI. Ezenkívül vannak alelnökeink, aljegyzőink, alkönyvtárosaink, alpénztárosaink és választmányunk. A Kör ebben az évben egy új csoporttal bővült, amennyiben az I-ső osztálynak külön bibliaköri csoportja van. Van három bibliaköri csoportunk, amelyek bibliáórákat a vasárnapi Istentisztelet előtt tartják. Istentisztelet után önképzőköri órák van. Énekkarunk a tanítónőképzősök bibliakörével együtt működik. A Kör idei programjában az irodalmi előadások és a délutáni olvasókör bevezetése szerepel. Vezetőnk ez évben is Varga Gedeon lelkészelnökünk és dr. Szeghalmy Sándor díszelnökünk. Munkánkra Isten áldását kérjük!

Legjobb tornászaink ajánlják figyelembe: (különösen sportőrülteknek): A test gyakorlásának pedig kevés házna van, mert a lélek az, ami meglevenit. (Ján. 6. 63.)

Ifjaink egyenes tartású fiúk, testük a Szentlélek temploma. Ezért gondolják!

A jövőheti biblióra textusa: „Az atya dolgai” címmel a Lukács 2, 42—52. lesz. Igen fontos lesz itt az 52-ik vers, amelyen tudvalevőleg a bibliakörök négyes programja felépül.

Rovatvezető kéri a bibliaköröket hírek beküldésére.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: N. N. 100 Lel.

VELENCÉN:

Szegényeknek: P. F.-né 20 Lel.

Nőszövetségnek: Lehoczky Zsuzsanna egy kézimunka dísztagy.

RÉTEN:

Szegényeknek: Cs. Erzsike 50 Lel (koszorúmegváltás).

B) Az Árvaház céljaira:

A gondnoknőnél: Dr. Rácz Ödönne egy kosár szőlő, Szűcs Mátyás egy kosár barack.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10, este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyén: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan, délután 3 órakor és a Külvároson (Hattyu-utca 35/b) alatt) este 6 órakor Sass Kálmán, az Óssitelepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor Szűcs István,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Taníts meg engem akaratodat teljesítenem. Zsolt. 143, 10—11. Kedd: Meghallgatod imámat. Zsolt. 65, 3, 6, 9. Szerda: Nem értjük életünket. Zsolt. 74, 1—11. Csütörtök: Ments meg minket a te kegyelmedért. Zsolt. 44, 10—14, 16, 18, 24—27. Péntek: Ur az én pásztorom s van hatalma testemet, lelkemet megőrizni! Zsolt. 1, 3. Szombat: Kikhez van közel Isten? Zsolt. 34, 19.

Az Ujvárosi Ref. Nőszövetség szokásos havi összejövetelét okt. 2-án délután 5 órakor megtartja a Teleky-u. 31. sz. alatti Ifj. Otthon helyiségében. Szeretnénk, ha hittestvéreink nagyobb érdeklődést mutatnának s az egyes nőszövetségek tagjai melegebb odaadással kísérik egymás munkáját. Anyira közös a munkánk egyházi és jótékonyági szempontból is, hogy nagyon rászorulnánk egymás támogatására. Műsorunkban C. Bodnár Mária író, Sass Kálmán lelkész és Ambarus Géza kántortanító előadásai mellett még élvezetes ének, zeneszámok is lesznek. Beléptidő nincs, önként a nemes szívből jövő perselyadományokat szegényeink számára köszönettel fogadjuk. Az Ujvárosi Ref. Nőszövetség Elnöksége.

Az olasz református nőszövetség a leány-gimnázium disztermében az idei szezonban is megrendezi szokásos kulturestéit, még pedig a testvér-szövetségek hasonló estéire tekintettel havonta csak egy estét tart. Az első ilyen estélyét három hét múlva, október 23-án Arany János emlékének szenteli.

A konfirmációi előkészítés a Réten is kezdetét veszi október 4 én kedden délután 6 órakor.

A Réten hétköznapi istentiszteletet tartunk október 6-án, csütörtök délután 4 órakor a Felföldi-telepen (özv. Fazekasné házánál).

Váradszölösi református hittestvéreink család donkénti látogatását Kiss Károly lelkész két presbyter társaságában a napokban vette munkába. E látogatásoknak sok minden más nagyjelentőségű egyházi jellegű cél mellett kiváltképen az a célja, hogy az ősz beálltával vasárnap délutánonként ismét megtartani szándékolt istentiszteletek és vasárnapi iskolai csoport vezetésére alkalmas helyet nyerhessünk. Református hiveinket ezután is kérjük, hogy a lelkésznek az említett célok megvalósításában segítségére lenni sziveskedjenek.

Egy telket ajándékozott a magyarországi református lelkészegyesületnek özv. Bájl Patay Gyuláné miskolci földbirtokos a Miskolc melletti görömbölyi Tapolcafürdőn, üdülőtelep céljaira.

Debrecenben a Nagyerdőn csodaszép gyógyfürdő nyílt meg. A város vezetősége azonban csak közös fürdőről gondoskodott. A debreceni egyházak most megkeresték a várost, hogy gondoskodják külön férfi és külön női fürdőről.

Lengyelországban protestáns istentiszteletet nem szabad közvetíteni a rádión.

Debrecen új köztemetőt létesített és abba ravatalozó helyiségeket rendezett be; minden halott a közravatalozó helyiségből temetendő. Ezzel megszűnik a temetéseknél kifejtett nagy pompázás. A ravatalozó első halottja néhai Széll Kálmán volt nagyszalontai lelkész és esperes özvegye volt, aki 82 éves korában hunyt el. Széll Kálmán első felesége Arany János leánya volt.

Egy vagyonos urtól, aki az éjszakai mulatozás után a kora hajnali órákban hazafelé tartott s több ezer pengőt elloptak Sokakat talán irigység fogott el, hogy van ma ember, aki ezreket hord zsebében mást a bosszuság, hogy ha övé a pénz, ő jobban fel tudta volna használni. Pedig a veszteség nem a nagy összegnél, hanem a meg nem becsült fillérnél kezdődik. Az eset intsen minket, hogy minden garasunkkal, minden percünkkel az Urnak szolgáljunk.

A jugoszláviai református egyház egyik gyülekezetéből a presbitérium kizárta D. F. egyháztagot, mert megátkozta a templomot és mindazokat, akik a templomba járnak. Ezt a határozatot a szószékből kihirdették, az egyházi újságokba is kitétték, sőt a templomajtóra is kiszégezték. Miután a kizárt

egyháztag később szörnyű bűnét megbánta és sirva kérte a visszafogadást, a presbitérium az illetőt visszavette a gyülekezetbe.

Az olasz újságíró szindikátus elhatározta, hogy szobrot emel Julius Caesarnak, akit a világ első szerkesztőjének tekintenek. Caesar adta ki az első újságot „Acta Diurno” (Napló események) címmel. Néhány feliratos táblából állott ez az újság, amelyet minden nap kiakasztottak a fórumon, amely a fontosabb rendeleteket és a kormányintézkedéseket tartalmazta.

Az alsózsuki 1911-ben épült református templomot harangostól, urasztól és annak felszerelésével együtt G. f. Teleky Géza egy vagon gabonáért (kb. 30.000 Lei) eladta a bonchidai görög katolikus egyháznak. Fájdalmasan érintette az erdélyi református egyházak hivatott e szomorú tény és az „Elémult harangok” szívet facsaró fájdalmával vette tudomásul, hogy egy református templommal Erdélyben megint kevesebb lesz.

A bukaresti református nőszövetség háztartási alkalmazottak elhelyezését is programponjtól közölte. A Nőszövetség Szakosztálya mindent elkövet, hogy megbízható és tisztességes háztartási alkalmazottakkal lássa el a hozzá fordulókat. A Bukarestbe menő lányok keressék fel a bukaresti református lelkészi hivatalt.

Magyarországon az országos középiskolai tanulmányi versenyen az 54 fővárosi és vidéki középiskolák között, amelyeknek összesen 240 jeles növendéke küzdött a verseny pontjairól, a budapesti református gimnázium harmadik lett.

Magyarországon mozgalom indult meg a zsidó körökben, hogy szombat helyett a zsidóság a vasárnapot ünnepelje meg „nyugalom napja” gyanánt.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinább modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Szegények mindig lesznek veletek.

Városunk sokféle felekezetének számos temploma. Istentiszteletli helye között egy sincs, amelynek kijáratát némely vasárnapon olyan tömeg kéregető tartaná megszállva, mint olasz-templomunk kapuit. Különösen a nők ajtaja elé gyűl néha a testi fogyatkozások miatt munkaképtelen, vagy az ép, kéz-láb munkanélküli kéregetőknek olyan serege, (kivált ha sejtik, hogy nincs közelben hatósági ember), hogy még a kijövetelt is megnehezítik.

Igaz, hogy templomi közönségünk könyörületesszívéhez forduló kéregetők seregének a tízedrészre sem magyar református, — de ez a sereg komor intelemre nézve, hogy a mi nyomorgó testvéreinkről se feledkezzünk el.

Egyházunk paróchiális köröként számon tartja a maga szegényeit, akiket havonként rendszeresen segít. Ezek nincsenek is ott a templom ajtóban. De a rendszeres segélyben részesülőkhöz kívül nagy számmal vannak még nélkülöző magyar református testvéreink, akiket nem hagyhatunk segedelem nélkül a ránk jövő tél napjaiban.

Sajnos, az általános leszegényedés következtében immár úgy megapadt a szegények perselyébe gyűlő

adományok összege, hogy az idén az állandó segélyek 50% át sem fedezi s a hiányt a múlt évek tartalékából kell fedeznünk.

De mi lesz a télen? Honnét veszünk a rendkívüli segélyekre fedezetet?

Nőszövevényeink már megkezdették az áldott munkát: a kultüresték rendezését, hogy ezek révén hozzanak össze bizonyos összeget szegényeknek.

Ez azonban elégtelen. Aztán az adakozásból csak a kultüresték látogatói veszik ki részüket. Holott nem volna szabad magokat kivonniok azoknak sem, akik otthon maradnak. Minden református embernek tudnia kell, hogy ő csak sáfára annak, amit Isten az ő tulajdonába bocsátott. Isten a szegények részét is nála tette le. Aki ezt átálérzi és a szegényekről nem felejtkezik el, annak jó tudnia azt is, hogy az utcal és házi kéregetőknek elosztogatott alamizsnának alig egytized része jut megfelelő helyre. Ha valaki a maga adományait jó helyre akarja juttatni, akkor adja át valamelyik paróchiális kör nőszövényének. Asszonyaink gondos utánjárással állapítják meg, hol van a segítségre legnagyobb szükség, hol van a valódi nyomor. Ne hagyjuk őket magukra munkájukban. Bocsássuk rendelkezésükre az eszközt is arra, hogy az éhezőket megelégtítsék, a ruhátalant felruházzák, a társadalom

Földes János uram kincsei.

Még be sem horpadt a föld a jó öreg Földes János uram sírján, a kapzsi rokonok már is összepereltek az örökségen.

Civakodás: kutyaszokás; nincs azon Isten áldása. A kis örökség — kézen-közön — mihamar elkallódott, Ügyvéd, becűs, végrahajtó osztottak meg rajta.

Volt a megboldogultnak egy nagyon szegény ember atyafia. Ennek az örökségből csak egy öreg szekrény maradt. Az egész nem ért volna egy ócska forintot, ha nem lett volna benne egy néhány jó könyv.

Mikor vállára vette örökségét, gunyosan mosolygott utána az örökösök serege, mintha mondták volna: no bizony jó, hogy elhordta innen ezt az ócskaságot! Mit törődött ő ezzel? Hazavitte, letette, takarosan megtörülgette s a könyveket leporozgatta s esténként csend s szívvvel lapozgatott belőlük.

Egy ilyen estén, a biblia belső fedelén, jó öreg betűkkel, a Földes János irásával ezeket találta:

„Ne hagyj magadat elintorítani azok által, kik, hogy a bűnre rávegyenek, csufolnak, hogy nem mered megcselekedni. Csak azt akarják, hogy te is olyan bűnös légy, mint ők, akkor aztán ők nevetnek ki legelsősorban.”

Megtetszett neki a bölcs mondás; igaznak is találta s olvasta tovább a többi:

„Ne azt nézd, mit tesznek mások, hanem azt, mit kell te neked tenned.”

„Mások dolgait ne fürkészd, a magadét szigoruan bíráld.”

„Ne annyira azt nézd, mit tettél már, mint inkább azt, mit kell még tenned.”

„Ha valakitől tanácsot akarsz kérni, nézd meg előbb, hogy intézi az a saját dolgát.”

„Addig vagy ura a szónak, míg ki nem mondatad.”

„Tiszteld a mások érdemét, így te is tiszteletre méltó leszel.”

„Igyekszik tökéletesedni, de soha ne bidd, hogy tökéletes vagy.”

„Kinek az ég alatt már senkije nincsen, ne féljen, fel fogja ügyét a jó Isten.”

tehetetlenül vergődő tagjait a nyomorból fölemeljék.

Juttassuk el adományainkat nőszövetségünk pénztárába, a közöttünk élő szegények istápolására!

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjusági Otthon.

Reflektor-szerűen világítottak be az ifjuság gondolat és lelki világába azok a hozzászólások, amelyek a szeptember 25-ki Ifjusági napon egymást követték. Felvetődött az ifjuság örök kérdése is: Mire teszem rá az életemet, mi az, amiért én ebben a világban küzdeni akarok, az én fiatal életemnek miben látom célját és értelmét? S jöttek a feleletek. Őszinte, szívből jövő bizonyágtételek. „Semmit sem látok olyan értékesnek, mint magát az ifjuságot s ezért egész életemben az ifjuságért s az ifjuság ügyeinek szolgálatában kívánok dolgozni.“ „Én a népért akarok élni. Az értékeink, a legdrágább magyar értékek a falun vannak. Csak felszínre kell őket bányászni. S én azt akarom. Érettségivel a kezemből haza megyek a falumba s hiszem, nem vesztettem el, hanem megtaláltam az életemet.“ „Két éve munkanélkül vagyok. Valaha nekem is voltak terveim, vágyaim. Ma? Csak romok vannak az életemben.“ „Én úgy láttam, hogy erős akarattal mindent ellehet érni. Az akarat a legnagyobb dolog a világon. Nincs semmi lehetetlen. Csak törhetetlen, kemény akarat kell.“ „Nekem egy darabig a munkám, a hivatásom volt mindenem s annál nem ismertem drágábbat. Ma mindennél drágább nekem az egyház és az én magyar fajtam.“ „Olyan ifjuságra van szükség, amelyik a nagy magyar értékeket meg tudja becsülni s értékelni tudja a magyar szellemi élet termékeit.“ „Krisztus nélkül nincs élet. Ajánlom minden fiúnak, hogy egyedüli életcéljául csak a Krisztus követését tűzze ki.“ „Én egyetlen téglának tekintem magam az

„Ne ócsárolj, ne dicsérj semmit, míg meg nem ismerted.“

„Egy dologból kettőt ne csinálj.“

„Ne azt nézd, mit mondanak szemedbe az emberek, hanem inkább azt, mit mondanak hátad megett.“

„Minden este kérdezd meg magadat: hol jártál az napon, mit tettél, mit mulasztottál?“

„Az életnek legfőbb célja: tisztességgel elvégezni azt, amit Isten ránk bízott.“

„Minden napot úgy tölts el, mintha az lenne utolsó napod.“

Mikor végére ért, elgondolkozott az olvasottak felett s ettől fogva nap-nap után elolvasta, úgy hogy már végtére könyvnélkül tudta mind. De nemcsak tudta, hanem meg is tartotta és aszerint élt. Kerülte a rossz társaságot; mások dolgával nem törődött; ifjúságában tartózkodó és óvatos volt; a nap terhére nem hagyta másnapra; bízott a jó Istenben.

Boldog, sorsával megelégedett, idővel vagyonos ember lett belőle. Akik ismerték, tisztelték, becsülték s mindeki tudta hogy ő örökölte Földes János uram kincsét.

emberitársadalom óriási épületében. Tudom csak annyit érek, amennyiben megállom a helyemet ott, ahova az Ur Isten engem odarendelt.“ „Az önmagunk megismerése az előfeltétele minden célkitűzésnek. Az pedig csak úgy lehet, ha a Szentírásban nézem meg magam.“ „Én úgy tekintem magamat, mintegy gyomtól felvert szántóföldet. Én ásóval s kapával fogom kitépni az életemből a gazt.“ „A bibliakörhöz mindig benső szálak kössenek össze bennünket s ne csupán egy mellék cél, mint a sport stb. tegyük teljesen a magunkévá.“ Ilyen s hasonló kijelentések hangzottak el a több mint 25 hozzászólásban.

Leánynap. Most vasárnap 9-én az összes váradi leánybibliköröknek leánynapja lesz. Több szempontból is szükség van erre a leánynapra. Szükség van mindenekelőtt a benső mélyülés szempontjából. A kereső s nyitottlelkű leányok számára minden konferencia és minden leánynap alkalom a benső növekedésre. Ha a keresztyén életet állandó növekedésnek fogjuk fel, úgy tagadhatatlan, hogy a közös keresések, mások bizonyágtételei, a konferenciák e benső növekedésnek drága erőforrásait képezik. S hisszük, ez a mi mostani leánynapunk kis méretei dacára is sokak számára fog alkalmat adni nagy kérdésekkel, önmagukkal s a Megváltóval való találkozásra. A leánynap lefolyása, amelyre minden váradi református leányt szeretettel hívunk, a következő: Gyülekezés reggel fél 9-re a leánygimnázium dísztermében. Háromnegyed 9 órakor megnyitó áhítat. Tartja Csernák Béla lelkész, egyh. ker. főjegyző. Egynegyed 10-től háromnegyed 10-ig előadás. A leányszövetség szervezete és alkata. Kiss Bertalan ker. ifj. titkár, 10—11-ig Istentisztelet. 11-től fél 1-ig, a református keresztyén leányélet útja. Ardal Aladár. Délután 3—4. Leányproblémák, Bódis Ágnes. 4—5 ig, a keresztyén leány a keresztyén flu szemüvegén keresztül, Tonk Emil orvostanhallgató, IKE alelnök. 4—6-ig, az anyaszentegyház, Kiss Bertalan. 6-tól kezdődőleg záró ünnepély. Az ünnepély műsorát a hírek között találjuk. A leánynapra hívjuk el az összes leányismerősünket, sőt feltétlenül hívjuk fel reá minél több idegen leányfigyelmét is. Az ünnepélyre szüleinket feltétlenül hívjuk meg. Az előadások témáján mindenki gondolkozzon s imádságos lélekkel készüljünk a konferenciára.

Ha van református leány a közelében hittestvéreinknek, aki nem hallotta még a hívást a vasárnapi leánygyűlésre (ref. leánygimnázium), keressék meg testvéri szóval! Nem mellékes nekünk, hogy az udvarunkban, szomszédunkban, vagy utcánkban van református leány, aki restel közénk állani. A családi körben és a rokonságban is nézzünk szét még ma!

Az iparos tanonciskolában a tanítás megkezdődött. Eddig 202 ref. flu iratkozott be.

A jövő heti bibliaórák textusa: Márk 6, 3. Máté 14, 22—23. Az ács műhely és a dombtető.

Egyik maturandus diák testvérünket a bibliakör igen buzgó tagját ajánlja mindenki ismerősé-

körében. Bármelyik osztálybeli gimnázistákat elvállalnia előkészítésre. Komoly és igen hozzáértő diáktestvérünket, kinek tanulmányai végzésére volna pénzre szüksége, nyugodt lélekkel ajánlhatjuk. Bővebbet a rovatvezetőnél, vagy Genda Jánosnál (Str. Beogradului 17.)

Kolozsvárról írják... két kereskedő fiu jött tőletek, itt jelentkeztek volt és segítséget kértek. Persze mi szállást nem tudtunk adni. De azóta többször találkoztam velük...

Vajjon kik mennek úgy el, hogy rólunk is elfeledkeznek, hogy megírják hol s hogy vannak, s hogy az ottani IKE-t felkeresnék, amelynek tagjai segítenek is rajtatok mint testvérek!

*

Ezzel szemben jól esett, hogy a szatmári bevonuló katonák átutazóban felkeresték Egyesületünket.

*

Egy évvel ezelőtt kérte egyesületünk a vidéki ifjúságot és vezetőit, hogy írják meg azoknak a bevonuló ifjaknak a nevét és bevonulási idejét, akik egyházukból eljönnek. Alig néhányan jelentkeztek lelkészüknél otthon és így nem tudtuk őket várni az állomáson és ők sem tudtak közénk jönni. Reméljük, a jövőben nem így lesz!

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Református Leánygimnázium szegény tanulóinak tankönyvekre: az olasz-*i* Nőszövetség 1000 Lei.

UJVÁROSON:

Szegényeknek: Czölbért Piroska 50 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Kiss Ilus és Kiss Kató virág helyett Nagy Irénke emlékére 50 Lei.

Nőszövetségnek: 3 drb kis horgolt tálcakendőt.

RÉTEN:

Ifjúsági könyvtárnak: a réti Nőszövetség 11 drb új könyvet.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Papp Sándor 1 kosár szőlőt, 1 üveg mustot, Bodó Zsigmond (Rét) 1 kosár szőlőt.

Esteli órákon: Hétfő: Az erkölcsi törvény. Ézs. 33, 15—16. Kedd: A törvény betöltése. Róm. 12, 9—21. I. Péter 3, 8—11. I. Ján. 4, 14—18. Szerda: A társadalmi felfogás. Ezék. 34, 1—19. Mik. 2, 1—2. Ámos 5, 11—12. Csütörtök: Az újszövetség társadalmi. Jak. 2, 1—17. Péntek: Bűnbánat. Jer. 3, 12—25. Zsolt. 51. Szombat: Krisztus megbocsát. Ef. 4, 17—32, II. Kor. 7, 9—11.

Jó családhoz mindenek elmenne középidejű nő, volt óvónő. Címe az olasz-*i* lelkész hivatalban.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Molnár Károly,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor Kiss Bertalan, az Óssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor és a Külvároson (Hattyu-utca 35/b) alatt) este 6 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Vasárnap délután 6 órakor a leánygyűlés befejező ünnepélyt tartunk a ref. leánygimnázium dísztermében, melyen Arday Aladár gyantai lelkész előadást tart, az Erkel Zenekör zenekari, Péchy Irmuska zongoraszámmal szerepel. Papp Lajos író költeményből olvas fel, Kutassy Eta és Torday Ica szaval, Haláthy Bőske pedig műdalokat énekel zongorakísérettel. Az ünnepélyre szeretettel hívjuk híveinket.

Jókai Mór emlékünnepe Réten. A Réti Református Nőszövetség az idén október 9-én, vasárnap délután kezdi meg azoknak a vallásos és kulturális estéknek sorozatát, melyeknek célja az egyháztörténet és a magyar irodalomtörténet egy-egy kimagasló személyiségeinek megismertetése. Az elmúlt évben tartott Arany, Tompa, Petőfi, Szilgietti ünnepélyek után az idei sorozatot Jókai Mórral kezd meg a Nőszövetség. A vasárnap délután fél 6 órakor kezdődő ünnepség műsora: 1. Gyülekezeti ének. 2. Jókai Mór élete és munkássága. Árvay Árpád felelősszerkesztő. 3. Jókai Mór verseiből szaval: Dézsi Ella. 4. Jókai Mór humora. Dr Szabó Lajos lelkész. 5. Jókai kedvenc dalaiból énekelnek: Pázmány Ferenc a Gutenberg Dalkör, és Szatmári Mihály az „ezüst-serleges” Réti Vegyeskar tagjai. Zongorán kísér: Dézsi László. 6. „...és még sem lesz belőlem prókátor...” (életkép Jókai ifju-jogászkodásából.) Rendezi Kisvárfi ny. színművész. Jókai Mór: Bernát Lajos. Végrehajtó: Ditrík Árpád. özv. Kántorné: Gál Piroska. Eszter leánya: Lőkös Piroska. Hunyadiné: Szilágyi Gizli. Józsi bácsi: Czirják Mihály. Nyuzó Gáspár: Szabó Géza. Kisbíró: Szabó József. 7. Magyar dalokat énekel, saját zongorakísérettel: Bakosné Bagosi Olga. E kulturális ünnepségeket a Püspöki-utli ref. imaház kulturtermében tartjuk meg (minden hónap második vasárnapján). Belépődíj, sem műsormegváltás nincs. Tetszésszerinti adományokat az ifjúság, illetve a Nőszövetség kulturális céljaira kér és köszönettel fogad az ünnepségeket rendező Réti Nőszövetség Elnöksége.

Az olasz-i református Nőszövetség a karácsony előtti időszakban három kultúrestét rendez, amelyeknek jóvedelmét a szegény iskolásgyermek és nélkülöző családok segélyezésére fordítja. Az első ilyen estét — mint már jeleztük — október 23-án Arany János emlékének szenteli. A második estén: november 20-án Baksay Sándorról, a nagy református püspök-íróról, s a harmadik estén december 18-án: a két évvel ezelőtt előtt elhunyt Szabolcska Mihályról történik emlékezés.

A nagyváradi olasz-i református Nőszövetség bibliaórája az őszi és a tél folyamán is minden hétfőn az esti istentisztelet után (7—8 órakor) az Árvaház munkaszobájában.

Kálvin János Almanach címen egy füzet jelent meg (11-ik évfolyam, 1933). Első részében (naptári rész) a Kálvin életét ábrázoló rézkarcok és a képek magyarázataként Kálvin élettörténete van. További részében Kálvinnak és a kálvinizmussal kapcsolatos kérdéseket tárgyalja (Kálvin arcképei, K. és Genf, Gondolatok az eleve elrendelésről, K. és az egyházak szövetsége, K. türelme, Viret Péter, Huss János.) Előttünk különösen becses Schickelberger svájci író gályarabokról szóló elbeszélése és dr. Makkai Sándornak a romániai ref. egyházzal írott cikke.

Svédországban Stadener miniszter megengedte a svéd egyházakban ökumenikus célokra gyűjtést Söderblom házában tovább folyhat az a munka amelynek ő életét szentelte.

350 éves papi család. Kristalában (Svédország) Neuerling lelkész családjának 9-ik tagja foglalja el az ottani lelkész állást. (Valószínűleg ritka eset az egyháztörténetben.)

Magyarországon egyik katolikus lapban érdekes közlemény jelent meg. Kifogásolja, hogy a róm. katolikus egyháznak 843 761 hold földje egyenlőtlenül van elosztva a főpapok között. Sürgeti a papi földek vagyonközösségét sajtóságtalan „őszi keresztyén mintára” való felosztását és azt, hogy a hercegprímástól lefelé, a papság fizetési osztályokba soroztassék.

A foktői református egyházközség presbiteriuma elhatározta, hogy azoknak az egyház volt tisztviselőnek, lelkészeinek és az egyház patrónusainak sírját, akiknek hozzátartozói nincsenek vagy nem is élnek, — állandó gondozásba veszi.

A kolozsvári református Férfi Szövetség folyó évi szeptember 4-én tartotta a 40. közgyűlését a Farkas-utcai templomban. A közgyűlés előtt istentisztelet volt, melyen az ígért dr. Makkai Sándor ref. püspök hirdette. A Szövetség elnökévé dr. Kovács András kolozsvári ügyvéd választott meg.

A philadelphiai (Amerika) ifjúság erkölcsét védő bizottság elnököje tervezetet dolgozott ki mely szerint minden káromkodó szót 62 cent pénz-

bírsággal kellene sújtani. Véleménye szerint az ebből várható hatalmas összeg rendbehozhatná az állam pénzügyi egyensúlyát.

A világ asszonyai ebben a lehetetlen gazdasági helyzetben évente mintegy 2500 millió dollárt költenek szépségápolási célokra, ami körülbelül ugyanannyi, amennyibe az egész világnak a fegyverkezése kerül.

A varsói reformzsidók zsinagógát állítottak fel, ahol vasárnap tartják imaóráikat. A vegyes házasságot megengedik. A varsói rabbinátus tiltakozott az ellen, hogy az ujitók magukat zsidóknak nevezék.

Egy nyitott ajtó. Ez a templomáhitat és imádság céljára nyitva áll. Ez az egyszerű nagybetűs írás mutatja a Mont-Dore-i kistemplomot a járó-keledeknek. A kíváncsi sétálók tisztelettel belépnek, némelyek elcsudálkoznak egyszerűségén, (egy nagy biblia és a kereszt minden ékessége) mások leülnek s imádkoznak.

Angliában a jövő évben fogják ünnepelni a rabszolgaság megszüntetésének 100 éves fordulóját. Ugyanakkor ünneplik Wilberforce (1780. július 29.) halála 100-ik évfordulóját, aki ennek a nagy reformnak hű harcosa volt. Ma a földkerekségen még 4—6 millióra becsülik a rabszolgák számát, anélkül, hogy számolnának az emberi méltósághoz nem illő módon élő millió emberre.

A spanyol kormányelnök Don Manuel Azana a spanyol biblia fordítója. Nagyon szépnek és a spanyol irodalomban klasszikus fordításnak tartják.

A francia reformátusok pogánymissziójára a francia tudományos akadémia 10.000 frankot adományozott.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinosebb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A Református Árvaházi Képes Naptár

a napokban elhagyja a nyomdát és olvasóink kezébe kerül a naptárnak immár heteik — 1933 ik évi — évfolyama.

Árvaházunk fennállásának tizedik esztendejéhez érkezik az őszön. A legnagyobb hájára érdemesek azok a jó szívek, akik létrehozták ez intézményt, ahol ma már tizenhat árva talált otthont Isten kegyelméből.

Am ez az isteni kegyelem nemcsak az árvák létszámának emelését engedte meg, hanem azt is, hogy a fenntartó egyesület a rendes évi kiadások mellett valamicskét meg is takaríthasson. Hogyan? Erre a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület asszonyai tudnának megfelelni, kiknek kezében a kevés nemcsak elégnék bizonyult, hanem gyarapodott is.

Igy érkeztünk el ezekhez a napokhoz, amelyeket az általános nincstelenség jellemez. Nem volt még esztendő, amelyben olyan kevés adomány érkezett volna az Árvaház javára, mint ebben az esztendőben, úgy, hogy az elmaradó adományokat az eddig megtakarított tartalékból kellett pótolni. Mi lesz most? A rendíthetetlen hitű pátriárka szavával felelünk: Az Ur gondot visel!

Isten segedelmének sokféle módja, formája van. Mikor Mózeset elindította nagy feladata véghezvitelére, egy szál vesszőt adott kezébe. Mikor Dávid harca

kelt Gólláttal, tarsolyában csak néhány parittyakő volt. Mikor ötezer embert vendéglét meg az Ur, öt árpakenyeret és két halacska-t vittek eléje. Táblitha kezében csak egy tű volt, de a szegények sokaságának varrt vele ruhát.

Az isteni segedelemnek egyik módja a Református Árvaházi Képes Naptár is. Valaki megszerez egyet ebből a naptárból, az árváknak juttat általa néhány lejt. Kérve-kérjük hát hivelnket, hogy ne vegyenek más naptárt, hanem ezt szerezzék be a jövő évre. Egyházközségünkben a naptár 1932. évi évfolyamából 661 darab kelt el. Reméljük, most még több példányra lesz szükség. A naptár t. i. közli a református orvosok, ügyvédek, mérnökök, iparosok, kereskedők névtárát s bizonytal ezek, akikről a naptár megemlékezett, maguk is meg fognak emlékezni az árvákról.

Tudjuk, hogy egyházközségünkben sok egyesület működik, mindenki áldott és szent cél szolgálatában. De a különös célok mellett ne felejtkezzünk el a közös nagy célról: a Református Árvaházról!

Az olasz-i református Nőszövetség Arany János halálának ötvenedik évfordulója alkalmából október 23 án a református leánygimnázium dísztermében tartandó ünnepélyen Bodnár Mária jeles Irónő mond emlékbeszédet, Az est programját jövő számunkban közöljük.

KIS TÖRTÉNETEK.

„Isten rájuk lehelt...”

II. Fülöp közel félszáz esztendeig uralkodott, s ez alatt Spanyolországot a későbbi romlás útjára vezette. Gógös, erőszakos uralkodó volt, aki minden eszközzel hatalmát akarta növelni. Az akkor már szárnyait bontogató Anglia ellen hatalmas hajóhadat, az ugynevezett „Győzhetetlen armadát” küldte. A szorongatott Anglia királynéja csak becsületből és Isten segítségével bizva szállt vele szembe. Nem is ő, hanem rettenetes tengeri vihar tette tönkre a spanyol hajóhadat, Erzsébet királyné emlékéremet veretett, melynek az volt a körirata: „Isten rájuk lehelt és szétszóródtak”.

Báthory István lengyel király.

János Zsigmond után lett az erdélyi fejedelem, De a lengyelek nemsokára királyukká választották,

mert tetszett nekik, hogy Erdélyben erős kézzel tartott rendet. Ilyen király kellett nekik épen, mert ugyan csak szükségük volt egy kis rendcsinálásra. Báthory István tudta ezt, valamint azt is, hogy nem minden párt örvend az ő királyságának. Erdélyi katonaságot vitt tehát magával, egykori ellenfele, Békés Gáspár parancsnoksága alatt.

Amikor először megjelent a lengyel urak előtt, azok egyrésze zajongott, mire Báthory István így szólt rájuk:

— Én is palotában születtem, nem kunyhóban; ti hívtatok és én jöttem, de nem szolgálak, hanem királynak! Ajánlom, hogy ezt egy percre se feledjétek és parancsaimnak engedelmeskedjétek, mert van erőm, hogy arra kényszerítsek! — Azzal széthuzta hátamögött a függönyt, mire látni lehetett pompás katonáit.

A zaj elállt, a lengyelek többet nem herzenkedtek, Uralkodása alatt nagyobb volt Lengyelország.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjusági Otthon.

Terítőverseny. Több, mint egy hónap választ el még bennünket tőle s már is mindenki róla beszél. Mindenkinek van valami jó ötlete, mindenki tud valami újat mondani s még olyanok is, akik először idegenkednek a gondolattól, csakhamar lelkes hivel leaznak az ügynek. Miről is van tulajdonképpen szó? Arról, hogy tél előtt állunk s az egyéb kiadásokkal is terhelt olasz- és újvárosi leánybibliakörök sok aggodalommal gondolnak a bekövetkező tél nyomorúságára, amit mint tavaly, úgy ebben az évben is tehetségükhöz mérten enyhíteni szeretnének. A nyomorúság elleni harchoz a felelősségérzet, a szeretet s a segíteni akarás mellett pénz is kell. A leányok minden áldozatra készek, csak hogy a tél ezer feladata ne találja őket készületlenül. Most egy igen impozáns, szép és ötletes dolog megrendezésébe fogtak. Terítőversenyt rendeznek. A versenyt, aminek lenne szép díja is, csak úgy gondolják el igazán nagyszabásúnak és szépnek, ha azon minél több egyesület résztvesz. Az egyesületek felkérése még folyamatban van, de már eddig is több, mint tíz egyesület jelentette be a részvételt. Résztvesz a Bihar megyei Nőegylet, a Gyermekbarát, a Katholikus Nővédő, az Újvárosi Ref. Nőszövetség, a Réti Ref. Nőszövetség, az Evangélikus Női Gyámintézet, Zsidó Árvaház, Bihar megyei Turista Club, Mircea Román Nőegylet, Felnőtt Urleányok Kongregációja, az Ifjusági Egyesület, a Montessori Iskola, Erkel Zenekar és természetesen maguk a rendező újvárosi és olasz- leánybibliakörök. Ezenkívül azonban sokan vannak, akik ketten hárman összeállnak, vagy akik egyénileg akarnak résztvenni a versenyben. Lesz angol asztal, bihari magyar asztal, kalotaszegi, mezőkovesdi, modern, antik, lakodalmi, eljegyzési, husvét, karácsonyi, leány, zsúr, gyermek, baba, japán, román, aglegény, leéptett tisztviselő, muzsikás, kerti stb. asztal. Természetesen az asztalokon csak a dekoráció a fontos, a megterítés, esetleg valami kis szobarészlet, de felszolgálva semmi sem lesz. E hó 11-én már több egyesületnek a képviselői

jöttek össze s meg lehetett állapítani, amit maguk a résztvevők is leszögeztek, hogy az érdeklődés minden vonalon igen nagy s a legszebb reménységgel tekinthetnek leányaink vállalkozásuk sikere elé. Természetesen az asztalok felterítéséhez szükséges dolgokat mindenki onnan kéri és kölcsönzi, ahol azt megtudja kapni s mi hisszük, hogy az egyesületek ha valakizhez fordulnak egy s más dologért, senki sem fog elzárkózni az elől, hogy szép dolgai nyilvánosságra kerüljenek. Jó ízlés, szépérzék, megfigyelőképeség, ötletességnek tág tere fog itt itt nyitni s egy külön élvezet hallani, mikor a leányok vagy asszonyok gondolatban már terítik a maguk gyönyörű asztalát, tervezgetnek s beszélnek meg a részleteket. A leányok csillogó szemmel és boldogan dolgoznak az ügy sikeréért s mi hisszük és kívánjuk is, hogy nagyon sok tiszta örömük, szép erkölcsi és anyagi sikerük legyen vállalkozásukkal. A verseny november 19, 20, 21-én lesz vagy a Walszlovich Emil főutcai nagy helyiségében, aki teljesen díjtalanul engedti azt át, vagy a Katholikus Körben.

Nagy átalakuláson megy át az ifjusági otthon belvilága. A fiuk az összes termeket rendbe akarják hozni, kifestetni, feldíszíteni és az eddig határozottan barátságatlan helyet széppé és vonzóvá tenni. Már egy hete folyik a festés. A padlókat fel akarják olajozni, az ajtófeleket átfesteni, néhány szükséges butordarabot venni.

A legszebb és legönzletlenebb szolgálatot az a két bibliakörös leány végezte, akik mikor látták, hogy a fiuk milyen tehetetlenül állnak a sok munka előtt, maguk fogtak hozzá s a rendbehozott termeket felszolgálták. A kis leányok pedig az ablakokat takarították meg.

A restauráció nemcsak az anyagon, hanem a lélekben is folyik. A hétfői szénior gyűlésen több, mint 20 szénior jött össze s tárgyalt, hogyan lehetne az ősszel minél szebb, igazabb, evangéliumibb és szervezettebb munkát beindítani.

Szatmáron október 30—31-én egyházmegyei ifjusági konferencia lesz.

mint Nagy Lajos óta bármikor. Mikor meghalt, így siratták a lengyelek: „Ha már született, miért halt meg?! S ha meg kellett halnia, miért született?!”

Hogy lett fejedelem Apaffy Mihály?

Már akkor ismét áskálódott a német, s Erdélyben németpárt és törökpárt fenekedett egymásra. Rhédey Ferenc, Barcsay Ákos, Kemény János gyors egymásutánban, életükkel fizettek a fejedelemségért. A szultán Ali basát küldi be, hogy rendet teremtsen, s állandó és hű fejedelmet tegyen. De nem igen akadt vállalkozó. Megkínálta Petky István csiki főkapitányt, de nem fogadta el. Végre is a táborában lévő urak tanácsára hivatja Apaffy Mihályt.

Apaffy nemrégén jött haza Tatárországból, volt elég gondja, a fejedelemségre pedig álmában sem gondolt. Egy hajnalon csausz (üzenethozó) jelenik meg nála. (Ébren volt, mert minden percben szaporodást

vártak.) Jelenti a csausz: „Uram, vezérem azt parancsolta, hogy még az éjjel hozzá vigyem kegyelmedet!” Apaffy nem jót sejtett, s így hivatkozott felesége állapotára, hogy becsületes ember ilyen nehéz órában nem hagyja el a párját. De a csausz nem engedett; neki parancsa van, s ha nem megy jószántából, elviteli katonával. Mit volt mit tenni?! Bucsuzni kellett s aggódó szívvel, töprengő lélekkel utra kelni.

Néhány óra múlva megérkeznek a vásárhelyi táborba. — Kegyelmed Apaffy Mihály? — kérdi a pasa. — Az vagyok! — Üdvözlöm Nagyságodat, Erdélyország fejedelmét! — Hiába szabadkozott szegény feje, ha nem akart ismét fogságba menni, — vállalnia kellett a fejedelemséget. Nehéz időkben, sok-sok bonyodalom között vezette kis országa ügyeit. Sokat bírálták, kritizálták, pedig egyáltalán nem bizonyos, hogy más jobban tudott volna az ő helyzetében kormányozni.

A jövő heti bibliára textusa: Luk. 1, 5—7, Márk 1, 1—6, Luk. 3, 7—17. A próféta a pusztában és Jézus.

Vasárnap, 16-án az Otthonban az Ifjusági Egyesület tagjai és a Leánybiblikör tagjai délután 4 óral kezdettel társas összejövetelt rendeznek.

Vasárnap délelőtt minden református fiú és leány templomban van.

A leánynap minden tekintetben a legjobban sikerült. Nívós programmu ünnepélyel zárult, az érdeklődés váratlanul nagy volt. Részletes beszámoló a jövő számban.

A konferencial képek igen jól sikerültek. A megrendelők átvehetik a bibliakörök vezetőinél.

350 ezer vasárnapi iskolában 34 millió gyermek hallgat az Ur Jézus szavára az egész világon. A vasárnapi iskolák világszövetsége 4 évenként kongresszusra gyűl össze, ahol a vasárnapi iskolai munka módszerét, a munka előhaladását tárgyalják meg. Az első ilyen kongresszust 1889 ben Londonban tartották ahol 19,715,781 vas. isk. tanító képviselőtében 904 delegátus jelent meg, míg 1932-ben a 11-ik kongresszuson Rio de Janeiróban már 54 nemzet képviselőtében 7681-en jelentek meg. Romániában 1931-ben 1536 vasárnapi iskolába 50,557 gyermek járt. Nagyváradon szinte minden iskolás gyermek jár vasárnapi iskolába. Olasziban az elmúlt vasárnap 250 gyermek volt vasárnapi iskolában. Svédországban 600 ezer vasárnapi iskolás gyermek van.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegényeknek: özv. Kuthy Józsefné 100, N. 50, N. 50 Lel.

Árvaháznak: Krupp Lajos 100 Lel.

A templomba: az olasz-l. nőszövetség egy tagja egy keresztelődény terítőt.

A foglyoknak: Nagy Mihály régi énekeskönyveket.

UJVÁROSON:

A ref. leánygimn. szegény tanulóinak könyveire: az ujjvárosi nőszövetség 200 Lel.

Nőszövetség szegényeknek: Kondor Lászlóné ruhaneműeket.

VELENCÉN:

Velencei templomalapra: Szabó Lajos 10 Lel.

Nőszövetségnek: Zsigó Györgyné 3 drb kis tálcakendő.

Ref. leánygimn. szegény tanulóinak könyvekre: a velencei nőszövetség 300 Lel.

RÉTEN:

Orgonára: Balogh Zsigmond 500 Lel.
A Nőszövetség és ifjuság könyvtárának: Klspálf János ny. színművész 2 drb, Dobozi András postatiszt 4 drb könyvet.

Szegény és árva iskolásgyermeknek felruházására: Jókai ünnepély perselye 651 Lel.

B) Az Árvaház céljaira:

Özv. Kuthy Józsefné egy üveg must, Merza Sándorné egy üveg must, Mónus Sándorné 2 kosár szőlő, özv. Gáll Józsefné és Milibák Józsefné 1 putton szőlő, Kiss Antalné 5 kgr. dió.

VIDÉKRŐL:

Andacs-pusztá: Gyémánt Elek 7 mm. buzát megöröltetett és az öröleményt beküldte.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Molnár Károly, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujjváros on: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor, valamint az Össitelepen (Bodó Imre házában) délután 5 órakor és a Külváros on (Hattyu-utca 35/b) alatt) este 6 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokajl-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Isten útja a világ le- győzésére. Márk 14. 32—42. Kedd: Követői elhagyják. Márk 14, 43—50. Szerda: Barátja megtagadja. Márk 14, 27—31. Luk. 22, 54—62. Csütörtök: Népének vezetői megvetik. Márk 14, 55—65. Péntek: A birodalmi kormányzó eltűnik. Máté 27, 11—31. Szombat: Megfeszítik. Mk. 15, 21—32.

Az „Erkel” Ref. Zenekör folyó hó 16-án, vasárnap este fél 9 órakor Grleg Edward emlékére hangversenyt rendez a Teleky-ucca 31. sz. alatti ref. Ifjusági Otthonban. Műsor: 1. Grig: Reggeli hangulat. Előadja: az „Erkel” Zenekar. Karnagy: Soos András. 2. Dr Szemethy Géza ünnepi előadása. 3. Grieg: a) Solveig dala. b) Szeretlek. Énekl: Noszné Bódis Mancsi, zenekari kísérettel. 4. Grieg: a) Menyasszonyrablás. b) Arabtánc. Előadja: a Zenekar. 5. Aase halála. Jelenet Ibsen: Peer Gynt-jéből. Előadják: Peer Gynt: Nosz Andor, Aase: Haláty Gizike. 6. Grieg: Esküvő Troidhaugenben. Előadja: a Zenekar. Belépti díj nincs.

A velencei ref. Nőszövetség és bibliakörök kulturtermükben előadást rendeznek folyó hó 16-án délután fél 6 órakor, a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadják: Csapó Lajos hegedűn, Fehér László zongorán. 2. „Angyal és ördög”. Szavalja: Valentik Endréné. 3. Szólóéneket ad elő: Zöldi Böske. 4. „A bálruha”. Színdarab, Előadják: Burger Vilma, Németh Mária, Jakab Rózi, Molnár Rózi, Keresztessy Lenke. 5. „Magyar dalok”. Előadják: Csapó. L. és társai. 6. „A nátha”. Vigjáték: Hatvani Jolán és Balog Eta. 7. „Sorsolás”, melyen a személyenként befizetett 10

Jei ellenében a szórakoztatáson kívül 25 drb kézi-munkát juttat a nőszövetség a szerencsés nyerők birtokába. Az estély jövedelme szegényelnk téli segélyezésére fog fordíttatni.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, csütörtök délután (20 óra) 4 órakor a Győrki-telepen, özv. Kovács Lajosné házában.

Jókai ünnepély a Réten. Szépen sikerült emlék-ünnepélyt rendezett a réti nőszövetség vasárnap délután. A nagy magyar regényíró alakja elevenedett meg a kulturtermet zsufolásig megtöltő közönség előtt. A szépszámu közönség sorai között ott láttuk Jakab Imre, Papp Sándor, Nagy László, Incze András, Trombitás Gyula, Mányi Ferenc, Szatmári Ferenc és Ercsei Lajos presbitereket. A nőszövetség, az énekkarok és ifjúsági bibliakörök tagjai szinte teljes számmal jelentek meg. Ugy éreztük, hogy Jókai Mór szellemére, lelkesedésére különösképen ma nagy szükségünk van. A XC. zs. elnéklése után Árvay Árpád a Magyar Szó felelős szerkesztője tartott gyönyörűen felépített emlékbeszédet Jókai életéről és munkásságáról. Dr Szabó Lajos lelkész Jókai humoráról beszélt, állandó derűtségben tartva a szépszámu közönséget. Bakos Pálné urasszony szebbnél-szebb régi magyar dalokat zongorázott és énekelt Szilágyi Béla hegedűkíséréte mellett. Felejthetetlen szép szám volt. Dézsi Ella Jókai verséből szavalt. A közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta az ügyes szaválást. Szatmári Mihály a réti vegyeskar tenoristája Jókai Mór kedvenc dalait adta elő szép sikerrel. Dézsi László és Nagy Géza kíséréte mellett. Végül egy kedves egyfelvonásos szindarab következett: „Jókai mint prókátor” Kispálffy ny. színművész rendezésében. Mesteri volt a rendezés, de klünnök voltak a szereplők is egytől-egyig. A Nőszövetség Jókai Mór emlék-ünnepélye felejthetetlen lesz a megjelenteknek. Legközelebb (november második vasárnapján) Zilahy Lajos ünnepélyre készülünk. (Dr Sz. L.)

A bihari ref. egyházmegye 1932. évi október 24-én belmissziói vezető konferenciát tart a nagyváradi ifjúsági otthonban. Program: I. Dél előtt: 1. 9 órakor a konferenciát megnyitása, ének és imádság. Imádkozik: Biró Ferenc örvéni lelkész. 2. negyed 10—fél 10 ig megnyitó beszéd tart Vadai Béla esperes. 3. Fél 10—11 ig előadás: Az ifjúsági munkák legfontosab kérdéseiről. Tartja Kiss Bertalan ker. utazótitkár. 4. 11—12-ig előadás: A mindkét nemű ifjúsági munka állapota és lehetőségei egyházmegyénkben, különös tekintettel a munka egységes megszervezésére (I. K. E. és Leányszövetség), tartja: Balajthy Jenő biharpüspöki-j ref. lelkész, belmissziói előadó. 5. $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ -ig előadás: Egy falusi gyülekezet ifjúsági munkájának programja s a program megvalósításának szükségéi és lehetőségei. Tartja Bódi Mihály, nyüvedi ref. lelkész. II. Délután: 6. $\frac{3}{4}$ — $\frac{3}{5}$ ig előadás: A négyes program mennyiben és hogy valósítható meg az ifjúsági munkában, különös tekint-

tettel a falura. Előadó Kovács Sándor paptamási-j ref. lelkész. 7. 5—6 ig előadás: Hogy indítom be ősszel gyülekezetemben az ifjúsági munkát, különös tekintettel az egységes szervezetre. Előadó Kádár Miklós, pusztajlakai ref. lelkész. 8. Záró beszéd. Tartja Kiss Károly, várad-velencei ref. lelkész. 9. Záró ének és imádság. Imádkozik Könyves János, biharszentjánosi ref. lelkész.

Első vasárnapi iskola. Raikes Róbert a gazdag lapszerkesztő, látta városában a nyomort és megszánta a börtönbe került felnőtteket. Felkereste őket, s töle telhetőleg segített rajtuk. De látta a gondozatlan gyermekek nyomorát is, akiket nem nevelt senki, s ezért mélyebbre süllyedtek a züllöttségben. Ezek iránt való szánó szeretete indította arra, hogy összeszedje és megismertesse őket Krisztussal. Így jött létre a vasárnapi iskola.

A tahitófalu református egyházközség hivel új felekezeti iskolát építettek. Az igazi értékeket ennek az építésnek az adja meg, hogy a nehéz anyagi viszonyokkal küzdő hivek közmunkával építettek a magyar szónak hajlékot. A hetekre előirányzott munkát napok alatt végezték el, mert érezték, hogy Istenért, egyházukért és az eljövő fiatal generációért, a jövődért dolgoznak. Megemlítésre méltó, hogy csak önkéntes fuvart két nap alatt 1200-at szolgáltatottak.

Németországban a gazdasági válság keményen sújtja az egyházat. Nincs miből renoválják az egyházi épületeket és sok épületet be kell zárni megrongálódás miatt, sokat pedig összedőlés fenyeget. Az eddig kapott 50 millió 339,000 márka helyett, 30 millió 424,000 márka segélyt kapnak.

A vallástánítás a porosz iskola tantervének szerves része, de eddig az egyház nem gyakorolhatott semmiféle ellenőrzést, hogy a tanítók elvégezték-e kötelességeiket vagy nem.

Jó családhoz mindenek elmenne középidéjű nő, volt óvónő. Címe az olasz-i lelkész hivatásban.

Kálvin könyvnyomda

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Arany János

A Toldi írója, aki úgy történelmi jelentőségénél mint művészi értékénél fogva egyik legnagyobb költője nemzetünknek, sejtelmesen ezt a négy [sort] írta egy papirosszeletre:

Életem hatvanhatodik évébe
Köt engem a jó Isten kérébe
Betakaril régi rakott csűrémbe.
Vel helyemre más gabonát cserébe.

Néhány hónappal később 1882 október 22-én Petőfi szobrának leleplezése után épen egy héttel meghalt; elköltözött lángelméjű költőbarátjához az örökkévalóságba.

A magyar nemzeti irodalom ép oly sokat köszönhet neki, mint Petőfinék.

Arany a magyar nyelv legnagyobb ismerője. Ha Arany műveit olvassuk, oly érzés fog el, mintha a magyar nyelv minden forrását bugyogni hallanók. Arany minden gondolatot egy sajátos magyaros, más nyelven így elő nem forduló kitételrel tudott kifejezni. Senki sem ismerte a magyar népi nyelvet úgy, mint ő. Nyelvünk tele van képies kifejezésekkel. Arany e képeket megelevenítette, új színt, új fényt adott ezeknek a mindennapi használatban elhalványult képies kifejezéseknek.

Mint nyelve, úgy alakjai is színmagyarok.

Arany nemcsak lángelméjű feltámasztója a magyar multak világának, hanem magyarságukban együttérző részese. A sátrak alól harcba induló ősök regőse, Nagy Lajos és Mátyás fényes udvarának kobzosa; a szegény földnépének mesemondója, a nemzeti ébredés eszményeinek ihletett költője. Költészete méltó betetőzése egy dicső szellemi fejlődésnek.

Költői lelkének első tápláléka a Biblia volt, amelynek egyes részeit, a zsoltárokkal együtt, már gyermekkorában könyv nélkül tudta. A vallásos hit, a tiszta erkölcsiség elkísérte egész pályáján, bearanyozta egész költészetét; nincs egyetlen sora, amelyet egy ártatlan leánynak kezébe oda ne adhatnánk elolvasás végett.

Halálának ötvenedik évfordulóján kegyelettel gyűjtjük meg az emlékezés fáklyáját református leány-gimnáziumunk falai között.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Október 9-iki leánynapunk a legszebb reményekre jogosít fel a leánymunkánk további sorsát illetően. A napot reggel 9 órakor nyitotta meg Csernák Béla lelkész. A templomnyitás idejére már olyan nagy számban gyűltek össze a lányok, hogy a templomba több mint 120-an vonultak be az égő sziv jelvénnel. A megnyitó áhitat után Kiss Bertalan tartott előadást a Leányszövetségről s a konferencia egysangulag foglalt állást a Leányszövetség mielőbbi megszervezése mellett. S az esti ünnepély jóvedelmét már a megszervezendő Leányszövetség céljaira határozta meg. Templom után Arday Aladár gyantai ref. lelkész ur helyett, ki másirányú elfoglaltsága miatt nem jöhetett el, Kiss Bertalan tartott bevezető előadást a „Keresztyén leány életutja” címmel. Számos igen értékes és mély hozzászólás volt. Délután Bódis Ágnes biharpüspöki-i tanítónő vezette be a „Leányproblémák” című megbeszélést. Ez a megbeszélés a leányok nagyon sok kérdésére adott feleletet. „A keresztyén leány és a keresztyén fiú” címmel tartott végül előadást Tonk Emil, a KIE alelnöke. Feszült figyelem követte ezt a magas nivóju és a legtisztább evangéliumi alapon felépült előadást. Este ünnepély zárta be az áldott napot.

A terítőverseny egyre szélesebb konturokban bontakozik ki. Az egyesületek többé-kevésbé határozottan foglalnak állást amellett, hogy milyen asztalt terítsenek meg. Természetesen sok mindent kell tekintetbe venni. A magyar asztalt például majdnem minden egyesület megszeretné csinálni. A leánybiblikörök inkább az ünnepi asztalok felé orietálódnak. A biharmegyei nőegylet egy bihari magyar asztalt, a katólikus nővédő angol asztalt, gyermek-barát a szegénygyermek asztalát teríti meg s meg is vendégeli a gyermekeket, az újvárosi nőszövetség modern, nagymama és kalotaszegi asztalt, olasz-í leányok kertő, husvéti és karácsonyi asztalt, újvárosi leányok leányzsúr, újévi és agglégény asztalt, Evangéliikus Női gyámintézet lakodalmi asztalt, Urleányok kongregációja eljegyzési asztalt, a B. T. C. turista asztalt vettek tervbe. A többi egyesületek még nem dön-

töttek. A terítőversenyen olyan nagy az érdeklődés, hogy többen sürgetik, hogy a Katholikus Körben rendezzük meg, ahol a verseny alkalmából a terítés-sel összefüggő dolgokat áruló néhány előkelőbb váradai cég szép keretet adna az egésznek idevágó kiállított dolgokkal. A rendezőség most ilyen irányban tesz lépéseket. A termet Várad egyik legkiválóbb műkertésze teljesen díjtalanul látná el gyönyörű élő virágokkal. Ha minden ilyen szépen megy tovább, úgy a leányaink bizonyára nem fognak csalódnani ebben a vállalkozásukban, amihez sok reményt fűznek.

Az Ifjúsági Egyesület „Erkel Zenekará“-nak a múlt vasárnapi nagysikerére büszkéek vagyunk. Az ünnepélynek úgy a külső formái megrendezéséből, mint a benne nyújtott művészi élményekből világosan látszott, hogy a rendező egyesületet semmi más, csak a zene iránti szeretet s a zenekulturának szolgálni akarás vezette; ismételten megmutatta, hogy mennyire avatott kezek irányítják az egyesületet s tagjai mennyire igazi muzikusok. Az ifjúság minden tagja örömmel gratulál az Erkel Zenekarnak.

Szalontán volt két napig a kerületi ifj. titkár, hol két alkalommal tartott előadást a nagyon szépen dolgozó leány-bibliakörnek s két este jött össze a fiu-ifjúsággal megbeszélni az IKE megalakítását. Mene-telének tulajdonképpen célja az egyházmegyei lelkész-értekezlet volt, amelyen előadást és bibliáórát tartott. Az értekezlet kimondta elvben az egész egyházmegye területén az Ifjúsági Ker. Egyesületnek az egységes alapszabály alapján a megalakítását.

Az Othon ifjúsága erején felül adakozik s tesz megajánlásokat a nap mint nap felmerülő súlyos költségdk fedezésére.

A vasárnapi iskolában Ujvároson a vezetők mellett számos bibliakörös leány kisegítő van.

Vasárnap délután a Molnár Károly s. lelkész eltávozása alkalmából 80-nál több ifjúság jött össze az otthonban, ahol az egyes egyesületek bensőségesen bucsuztak el szeretett tiszteletes uruktól, akik szeretettel várnak vissza. Jó kis program, játék, nótá és szövevény mellett késő estig volt együtt az ifjúság. Balla Bandi bemutatta a Pestről hozott játékokat. Mindekinek tetszett.

Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület mielőbbi megalakítását sürgeti az a 35 ifju, akik hétfő este jöttek össze az otthonban, Mindenestre meg kell várni az egyházmegyei vezető konferencia döntését.

Fonóra jöttek össze kedden este leányok, fiuk s Lázár Mártonné urasszony, a leányok kedves Lázár néniénének vezetése mellett. 26 fiu és 20 leány dolgozott a fonónak elnevezett munka-órán. A leányok függönyt, asztalterítőt, a fiuk faragást csináltak.

Az önképzőkör egyre növekedő létszámmal (50-en felül) s állandóan emelkedő nivóju programmal szolgálja az önévelés célját. Nagy esemény volt a múlt alkalommal dr. András Istvánnak orvosi nép-

szerű előadása az elmebetegségről. Nagy kórházi praxis alapján rengeteg példával, sőt a betegtől írt versekkel illusztrált előadást az ifjúság a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig. 28 án este tisztakar ujtás lesz.

Mint egy álom olyan szép a helyiségünk, mondták a télen az olasz-i leányok, mikor tényleg gyönyörű kis otthonukban olyan jól érezték magukat. Száz álom sincs olyan szép, mint a mi otthonunk, mondja az Ifjúsági Otthon ifjúsága, amelyik rengeteg áldozattal, sok-sok munkával, szeretettel és kitartással tette magának széppé, meleggé, vonzóvé a bizony különben nem barátságos helyiségeket. Falak, ajtók átfestve, padló felolajozva, ablakokra függöny, falra szép képek, átfestett butorok várják, hogy ismét átlegyenek adva a használatnak. Most dolgoznak az udvaron keresztül vezető járdán. A tiszta és barátságos helyiségben más lélekkel jár mindenki. Nagy szerencse, hogy az elmúlt télen alkalmi vétellel megvette a székeket az egyesület s is így arra nem kell gondolni.

Vasárnap délután bensőséges kis összejövetel keretében adják át a megszüpített Otthont a használatnak. Az összejövetelre, ahol tea felszolgálás is lesz, a termék megtekintésére s az ifjúság örömeiben résztvételre meghívják az ifjúsági munka pártfogóit is.

A jövő heti bibliáórák textusa: Márk 1, 9—11. A kereszteleés.

Az önképzőkörön péntek este dr. Középe ssy László fog előadást tartani a tüdőbetegségről.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árvaház részére: koszorumezváltás címén a ref. elemi iskola tantestülete Kelemen Etelka tantónő édesapjának elhunytá alkalmából 200 Lei.

UJVÁROSON:

Szegényeknek: Serbánné 100 Lei.

VELENCÉN:

Szegényeknek: Biró Albert 40 Lei.

A nőszövetség céljaira: az okt. 16-iki kultürestélyen felülfizettek többen 93 leit, özv. Le-
hóczky Józsefné 30 Leit.

RÉTEN:

Ifj. könyvtárnak: N. N. 3 drb könyvet.

Szegényeknek: N. N. 20 Lei.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Szentpály Gyuláné 1 kosár szőlő, özv. Kuthy Józsefné 1 kosár szőlő, 1 üveg must.

Réti Nőszövetségünk varrodélutánjait szerdán délután 3 órakor megkezdi, A Nőszövetség elnöksége ez uton kér szeretetadományokat (ruha) a szegény iskolásgyermekek részére.

A Nagyváradi-olaszi-i Református Nőszövetség

1932 október 23-án, vasárnap délután 6 órakor, a leánygimnázium dísztermében, a nagy költő halálának ötvenéves fordulója alkalmából

ARANY EMLÉKÜNNEPÉLYT RENDEZ,

melyre a paróchiális körök nőszövetségeit, hitestvéreinket, presbiteriumunk tagjait, s az érdeklődő közönséget szeretettel meghívja. - Műsor:

1. Kéler Béla: Ungarische Lustspiel. Nyitány. Előadja: az Erkel Zenekar,
2. Ünnepi beszéd. Tartja: C. Bodnár Mária, író-nő
3. Lányi—Vörösmarty: Haj, száj, szem. Kurucz: Hervadó rózsák közt. Éneklő: Harsányi Anna.
4. Arany J.: Dante, Szavaltja: Tordai Ilonka.
5. Arany és Petőfi-dalok. Játssza: a Magyar Zenekar

Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat a szegény tanulók felségélyezésére köszönettel elfogad az **Elnökség.**

H I R E K**Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:**

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjében) délután 3 órakor

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan délután 3 órakor, valamint az Össi-telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor és a Külvároson (Hattyu-utca 35/b) alatt) este 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Isten hosszútűrése megteríti népét. Hoseás 3, 1—5. Kedd: Az Úr pere a föld lakóival. Hos. 4, 1—11. Szerda: Isten helyes megismerése. Hos. 6, 1—6. Csütörtök: Igazság nélkül nincs boldogság. Hos. 10, 12—13. Péntek: Isten könyörülő szeretete. Hos. 11, 1—9. Szombat: A megtérő felvilágozása. Hos. 14, 2—10.

A középiskolai tanulók Bethlen Gábor Bibliaköre folyó évi október hó 23-án délelőtt istentisztelet után a leánygimnázium dísztermében Arany János emlékünnepélyt tart szép műsorral, melyre a bibliakörök tagjait s az érdeklődő közönséget szeretettel meghívja.

Velencei Nőszövetségünk a bibliakörök közreműködésével folyó hó 16-án a kulturtermet szorongásig megtöltő nagy közönség jelenlétében jól sikerült kultürestélyt rendezett, melyen a tanulságos és kellemesen szórakoztató műsoron kívül a nyár folyamán készített számos, értékes kézimunkát juttatott sorsolás útján a szerencsés nyerők birtokába. Kihuzattak a következő számok: 394, 380, 328, 143, 139, 184, 379, 165, 293, 201, 214, 202, 146, 248, 14, 386, 382, 134,

247, 217, 310, 160, 168, 400, 403, 53. Nyerők és nyerők mindnyájan egy jól töltött este színes emlékével s azzal a boldogító nemes önérzettel távoztak otthonukba, hogy egyenként alig észrevehetőn áldoztak a „sok kicsi sokra megy” elvénél fogva, mégis néhány könnycseppet fog felszárítani, néhány szenvedő testvérünk nyomorán fog enyhíteni.

Kain öröksége. Ausztrália 1931. év őszén: 800,000 birkát pusztított el, mert semmi haszna nem volt rajtuk; 500,000 heringet visszadobott a tengerbe, mert eladhatatlan, Amerika 200 millió mázsa felesleges buzából: 70 milliót elégetett. Mexikóban katonaság semmisített meg raktárakban rothadó banánt, Egyiptom 100,000 tonna eladhatatlan gyapotot elégetett el, Közép Amerika kukoricával és árpával tüzel, Brazília 70,000 zsák kávé elégetett, 1000 zsákkal a tengerbe süllyesztett, S ugyanekkor Kínában 60 millió embert éhhalál fenyeget, Indiában 1931-ben 8 hónap alatt 600,000 ember éhen halt, Németországban évente 30,000 ember követ el öngyilkosságot s Oroszországban milliók éheznek. — Kain öröksége: „avagy őrizd je vagyok e én az énatyámfának?”

A „Komáromi Kis Tükör”-ben olvassuk: „Keresztszülők miért nem gondoltok keresztgyermekéltre, igen kevesen járnak közülök nyáron templomba. Megkérdezzük azt is: jutják-e mit jelent keresztszülőknek lenni?”

Református szegényház. A szegedi gyülekezet szegényszobát tartott, melyből most szerény és egyszerű szegényház fejlődik. Az egyház október 1-én egy kertés kis házat bérelt, mely kétszoba s konyha lakásból áll s egészen elhagyatott, tehetetlen, elaggott szegényeket fognak elhelyezni benne. Az egyház tagjai házi és konyhai butorokat s felszereléseket adnak a szegényház berendezésére. A ker. szép munkán legyen Isten áldása.

Magvető című lapotársunk írja: Sztárverbáson (Jugoszlávia) meghalt Guweln Jakab 61 éves korában. Ki volt ez a testvérünk, akinek a haláláról említett lapotársunk nekrológot ír? 30 évvel ezelőtt Verbáson élt egy szegény béres. Gutwein Jakabnak hívták. Télt időben összegyűjtötte a környékbeli kis béres gyermekeket és megtanította őket írni, olvasni, számolni, énekelni és imádkozni. Néhány év múlva a jankovcei reformátusoknak egy ilyen emberre volt szükségük, aki vasárnap és csütörtökön az iskolai szünet alatt gyermekeiket megtanítsa anyanyelvükön írni, olvasni, énekelni és imádkozni. Eljötték érte és elvitték Jankovcra. Tizenegy évig volt azután az ottani reformátusok szükség tanítója. A hétnek három napján mezei munkával foglalkozott, csütörtökön tanította a magyar gyermekeket írás, olvasásra, vasárnap pedig énekelni és imádkozni.

Debrecenben a csapókerti egyház részben új szekta ütötte fel fejét. Így nevezik magukat: „örömmel az Isten elébe”! Istentiszteleteiket kacagva, ujjongva tartják és ezeken az összejöveteleken jó

kedvvel áldoznak a vallásnak. Mindig tévutra siklik az istenkeresésben az emberi értelem, ha a kijelentés igazságait nem hitvallásaink szellemében magyarázzuk! Vagy nem is magyarázzuk?

A genfi református egyház vezetősége elhatározta, hogy ezentul minden hónap utolsó vasárnapján urvacsorát fognak osztani a templomokban. Ezzel a genfi egyház visszatér az őskeresztyén istentisztelethez, melynek középpontjában az urvacsoraosztás állott.

Rákóczy Zsigmond iskoláinak végeztével 5000 bibliai ígéről tudta megmondani, hogy hol van megírva.

Budapest lélekszámának és vallásszerinti eloszlása a következő képet mutatja: az 1,006,184 fővárosi lakos közül 948,798 vallotta magát magyarnak, (köztük 204,358 zsidó); 38,450 a németek, 7762 a tótok, 1221 a horvátok, 687 a románok, 564 a szerbek és 193 a ruthének száma. A többi egyéb nemzetiségű. Vallási megoszlás szerint: róm. kath. 611,210, Izraelita 204,358, református 121,769, evangélikus 50,001, gör. kath. 10,590, gör. kel. 400, unitárius 2511, baptista 480, más vallású 1148.

Lelkészi tultermelés kérdéséről ír a Kálvinista Szemle. A magyar református egyházak lelkeszi szükséglete már a jelenteg tanuló theológus létszámmal is hosszú évekre biztosítva van. Révész Imre dr. debreceni egyetemi tanár értékes megjegyzéseket fűzött ehhez a fontos kérdéshez. Szükségesnek tartja az ötéves képzés bevezetését. Számos értékes fiatal ember található alkalmazást, mint gyülekezeti segédmunkás, nem rendszeresített új állásokon, hanem lakást, és némi zsebpénzt biztosító ideiglenes pozíciókban. Egy csoport kiváló theológus ifjunak meg kellene szerezni a középiskolai tanári oklevelet, hogy így feljúljon modern formában, de minden lelki értékével, a lelkész-tanár típus. Nyelvtelenséggel bíró legkiválóbb ifjainkat rendszeresen kellene külföld felé irányítani: több európai református egyházban évtizedek óta krónikus lelkész-hiány van. Egyes népek között (spanyol, ukránok stb.) csodálatos evangéliumi ébredés jelei mutatkoznak s felhangzik a kiáltás apostoli buzgalma és igénytelenségű lelki munkások után. A végén kiderül, hogy nincs tultermelés, mert keresztyén munkásokból sohasem lehet elég... Érthetetlen tehát, hogy a theológiákon is numerus clasust vezetnek be és sok derék ifju elől elzárják a lehetőségét annak, hogy theológiai képzést nyerjen.

A legjobb hely. Nagy viharban küzködik a hajó s halálfélelem szorongatja az utasok szívéét. Egy fiatal keresztyén ember látja az ijesztő jelenetet s megkérdezi a kapitánytól, hogy valóban olyan nagy-e a veszély. — Teljesen Isten kezében vagyunk — felelt az lemondóan. — Akkor nincs semmi baj! — felelt a fiatalember nyugodtan. — A legjobb helyen vagyunk!

Könny mint — fertőtlenítő szer. Egy Augsburgban megjelenő tudományos szaklap érdekes közleményben számol be a könny fertőtlenítő tulajdonsá-

gáról. A cikk szerint a könny még 40 ezerszer annyi vízzel felhígítva is megöli a bacilusokat. Ha egy nyíl sebre könny folyik, rögtön fertőtleníti a sebet és hozzájárul annak gyors gyógyulásához.

Véren váltattunk meg. Egy Afrikában járó angol, mikor megtudta, hogy egyik vérengző törzsfőnök valamelyik rabszolgáját halálra ítélte, drága tárgyakat ígért neki, hogy megmentse annak életét. A főnök elutasította. „Csak vért akarok”. S parancsot adott egyik harcosának, hogy a megkötözött rabszolgát löjje át. Az vette az löj s lőtt. Az angol azonban a végső pillanatban védőleg tárta ki karját a halálra ítélt rabszolga elé, s a nyíl az ő karjába furdott. Erre kihuzza a nyílat a sebből s így szól: — Te vért akartál. Itt a vér. Most már azonban én is jogot formálok ez ember életéhez. — Igazad van, — mondta a főnök — legyen a tied. Hiszen a véreddel szerezted őt meg. A néger rabszolga odabórolt az angol ur elé: — Uram, te véreden váltottál meg. Hű rabszolgád vagyok mind örökre.

Egyik párisi lap arról ír, mennyire abszurdum és milyen helytelen áldozat a munkanélküliek részére rendezett táncmulatság. Amíg óriási plakátok hívják táncolni az embereket, akik megfizetik a belépti jegyet, hogy ebből a pénzből legyen egy darab kenyér, addig tízezrek éheznek. Az ügyhöz sokkal méltóbb segítőeszközök szükségesek!

A Bezbozsnik (Az Istentelen) című oroszországi lap folyó évi februári számában nagyon panaszkodik, hogy még mindig van hit nemcsak a parasztok, hanem a munkások között is. Még mindig ünneplik a karácsonyt, a husvétit és más ünnepeket. Még mindig vannak, akik megtagadják a mezei munkát ünnepnapokon. E panasz bizonyítja, hogy sem az első, sem a második öttestendő terv, nem fog győzni az Istenországán.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Sír. Isti Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Az egyház szüntelen reformálása.

Egyházunk megújulásának szolgálatában állanak azok belmissziói tevékenységek, amelyekben asszonyaink, leányaink, ifjainknak ugyyszólván egész egyeteme vállvetve dolgozik. A munkások sorából nem maradhatnak ki a férfiak sem, akiket az 1931. évi nagyváradai Nagyhét határozata szerint a Férfi Szövetség lesz hivatva egységbe szervezni. Egyházkerületi közgyűlésünk a Férfi Szövetség alapszabályát elkészítvén, azt immár a vallásügyi minisztérium is jóváhagyta.

Püspök ur a jóváhagyott alapszabályokat közrebocsátván, felhívja a gyülekezeteket a Férfi Szövetségek megszervezésére. Püspöki körlevelében hangsúlyozza, hogy itt nem egy újabb hivatali szervezet léptetéséről van szó, hanem egy olyan közös munka vállalásáról, amellyel a romlás forratagán menteni akarjuk egyházunkat, iskoláinkat és atyafiságos szeretettel főlemelni az élethelehetőségükben már pusztuló féliben levő hittestvéreinket.

A Királyhágómelléki Egyházkerület Református Férfiai Szövetségének Szabályzata.

1. §. *A szövetség címe:* Református Férfiai Szövetsége. Központi székhelye: Nagyvárad.

2. §. *A szövetség célja:* az, hogy az egyház férfitagjai aktív részt vegyenek a vallásos életben, úgy az Istentiszteletek és vallásos összejövetelek buzgó látogatása, mint az egyháznak az árvák, betegek, szegények, munkanélküliek gondozására irányuló tevékenységekben való közreműködése által.

E cél elérésére a szövetség előadásokat, tanfolyamokat, összejöveteleket, gyűléseket, ünnepélyeket az egyház által kijelölt helyiségben, szabadon, korlátozás nélkül tarthat. Jótékonycélú adományokat gyűjt-het, alapokat és intézményeket létesíthet a fennálló törvények keretel közt, az egyházi hatóságok felügyelete és ellenőrzése alatt.

Céljal megvalósulásában a Szövetség a Nőszövetséggel együtt működhetik, de olyan módon, hogy munkájuk ne korlátozza, hanem kíségtse egymást.

A szövetség vagyona annak a jogi személynek (egyházközségnek, egyházmegyének, egyházkerületnek) a tulajdona, amely mellett az illető szövetség megszerveztetett.

3. §. *A szövetség szervezete:* A helyi tagozat Minden egyházközség 18 évet betöltött és konfirmált férfitagja jelentkezhetik rendes tagul s akiket a választmány felvesz, azok a szövetség helybelli tagozatát alkotják. A tagok alapító, rendes és pártoló tagok lehetnek, aszerint, hogy milyen összegű önkéntes adománnyal járulnak évenként a szövetség céljalhoz. Az egyes kategóriák által fizetendő minimumot a helyi tagozatok viszonyaik és szükségelk szerint állapítják meg. A tagsági kötelezettség 3 évre terjed. A kilépés be nem jelentése a tagsági kötelezettséget újabb 3 évre meghosszabbítja. A köteleességét nem teljesítő vagy nem fizető tag a három év leteltével a tagok közül törleendő.

Az egyházmegyei tagozat. Egy egyházmegye területén működő helyi tagozatok egyházmegyei tagozatot alkotnak. Tagjai a helyi tagozatok elnökel és minden 30 rendes tag után egy kiküldött. Az egyházmegyei tagozat a szövetség céljait egyházmegyei összefogó keretben végzi, a munkát egyöntetűvé teszi és irányítja s létesít olyan intézményeket, melyek a helyi tagozatok közös céljait szolgálják.

Az egyházkerületi tagozatot az egyházmegyei tagozatok kiküldöttei alkotják és pedig az egyházmegyei tagozatok elnökel és a tagozat minden 20 tagja után egy kiküldött. Az egyházkerületi tagozat az egész egyházkerület férfitársadalmának hivatalos képviselote és a szövetség céljait egyházkerületi összefogó keretben végzi, az egész munkát egyöntetűen irányítja és olyan intézményeket létesít, melyek az egyházkerület férfitársadalma által megvalósítható alapszabályszerű célokat szolgálják.

Az egyházkerületi tagozat, egy másik egyházkerület hasonlóan kiépített tagozatával *Országos Református Férfiszövetség* alakulhat, anélkül azonban, hogy ezáltal az egyházkerületi tagozatok különlelte megszűnnék. A helyi, egyházmegyei, egyházkerületi tagozatoknak az illetékes lelkész, esperes, püspök vagy törvényes helyetteseik, valamint az egyházközségi, egyházmegyei vagy egyházkerületi főgondnokok és gondnokok és az egyházmegyei, illetve az egyházkerületi belmissziói előadó *hivatalból* tagjai s örködnek a szövetség egyházas magatartása, alapszabályszerű működése felett.

4. §. *Ügykezelés.* A szövetség ügyeit minden tagozatban a közgyűlés, a közgyűlés által három évre választott választmány és tisztviselők: elnökök, alelnökök, titkár, pénztáros, ellenőrök és a választmány által kiküldött szakosztályok intézik. Az elnökség minden tagozatban kettős: egyik tag hivatalból a lelkész, illetőleg esperes, püspök, a másik pedig a gyűlés által választott tag. A tanácskozási és munkarendet a közgyűlések állapítják meg az egyházmegyei és egyházkerületi főhatóság jóváhagyásával.

5. §. *Felügyelet.* A tagozatok felett a közvetlen felügyeletet a presbitérium, az egyházmegyei és az egyházkerületi közgyűlés elnökségei utján gyakorolják. A felügyelő egyházi hatósághoz a tagozatok évenként működésükről jelentést tenni tartoznak.

6. §. *Felosztatás.* Az egyes tagozatok felosztatását kimondhatják az illetékes közgyűlések, ha a felosztatás a közgyűlési meghívón, mint tárgy ki volt tűzve és ha a közgyűlésen a rendes tagoknak legalább $\frac{2}{3}$ része jelen van.

Ennek hiányában a közgyűlés két hét elteltével újra összehívandó és a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz. A határozatot az illetékes egyházi főhatóságnak jóváhagyására fel kell terjeszteni. A felosztott tagozat vagyona az egyházközségre, illetve az egyházmegyére, egyházkerületre száll s külön alapítványul kezelendő, szociális egyházi célok javára, az illetékes egyházi hatóságok rendelkezése és ellenőrzése mellett.

Egyes helyi tagozatok felosztatását az egyházkerületi közgyűlés is elrendelheti, ha az illető tagozat alapszabályellenesen működik, az egyház érdekei ellen vét, hitbűségbe ütköző magatartást tanúsít, vagy az állami törvények rendelkezéseivel ellentétbe kerül.

A hivatalból való felosztatást az egyházkerületi közgyűlés az illetékes egyházi ellenőrző hatóság jelentése és javaslata alapján eszközölt vizsgálat után rendeli el és foganatosítja.

7. §. *Külső képviselet.* A Református Férfiak Szövetsége összes tagozataival egységet képez és mindenestől az egyház testéhez tartozik. Más testületekkel, intézményekkel, valamint az állami és politikai hatóságokkal szemben tagozatok szerint az egyházközség, az egyházmegye, illetve az egyházkerület elnöksége képviseli, minthogy az összes tagozatok az egyházkerület védelme és felügyelete alatt állanak.

Esteli órákon: Hétfő: A Szentlélek kitöltése megtérésre, Joél 2, 12—17. Szerda: Az Ur eljön népe megváltására, Ézs. 40, 1—11. Csütörtök: Az ember semmisége Isten előtt, Ézs. 40, 12—17. Péntek: Fáradt emberek megújulása, Ézs. 40, 27—31. Szombat: Megváltás, Ézsaiás 44, 21—28.

Régen november 4-én (csütörtökön) bűnbánati istentisztelet a Hering oldalon, özv. Sándor Józsefné házában.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjusági Otthon.

Az ifjusági otthon vasárnapi megnyitó teadélutánján megjelentek: dr. Thúry Kálmán egyházkerületi főgondnok ur és neje, valamint az olasz- és újvárosi nőszövetség több tagja, és az ifjuságnak több barátja. A ragyogóan tiszta és izléses szép termekkel minden látogató meg volt elégedve.

Az Erkel Zenekar ismét a legteljesebb sikert aratta az olasz- és nőszövetség vasárnap esti Arany ünnepélyén. Jól esik nekünk büszkének lenni arra, hogy ilyen erős és igazán komoly értéket képviselő zenekara van az ifjusági egyesületnek.

Egy asztalterítő, tüdő, törülköző, szőnyeg, képek, könyvek, virágok, virágállvány, fogas, játékok, tintatartó, írószeresek volnának azok, amire nagy szükségünk volna az ifj. Otthonban. Kérünk mindenkit, aki az ifjuságot szereti, akár a nevezett tárgyak közül valamelyikkel vagy bármi más tárggyal segítse meg az ifjuságot. Ha megüzenik az Otthonba járó fiuktól vagy akár személyesen mondják meg a rovatvezetőnek, az készséggel gondoskodik, hogy a nevezett helyre elmenjenek a fiuk s az adományt elhozzák.

„A Bethlen Gábor-kör egyedülálló, a maga nemében az összes románai református magyar középiskolák ifjusági munkája között.” Igen illetékes ajkak tették ezt a kijelentést a Körnek a vasárnap délelőtti Arany ünnepélye után. Mi kívánjuk tiszta szívünkkel, hogy a Bethlen Gábor vezetésének adjon az Isten erőt, tagjainak kitartást és buzgóságot, hogy az eddigi komoly és tényleg szilente páratlanul álló szervezett és céltudatos munkájukat ebben az évben is tovább végezhessék.

A szatmári ifjusági konferenciára, mivel az ifjuság teljesen kimerült anyagilag a termék rendezésénél, aligha tud valakit az egyesület kiküldeni. Így a váradai ifjuságot az utazó titkár képviseli, aki a két napos konferenciában előadásokkal meg segítésére a rendezőknek. Szatmárra menet meglátogatja a székelyhídi bibliaköröket, konferenciát tart az érmelléki egyházmegye lelkészi karával s visszajövet Érmihályfalván keresi meg a bibliaköröket.

A terítőverseny ügyében 25-én este tartottak fontos megbeszélést. A különböző, a múlt számokban nevezett egyesületeknek 31 képviselője jött össze s megállapodtak, hogy ki milyen asztalt rendez. Leszegtett tény, hogy a Katholikus Körben rendezik meg s mivel csak erre az időpontra sikerült a Körnek lekötni, a verseny időpontja november 26., 27., 28.

A világszövetség egyeteme minden évben rendszeresen megtartott imahete ez évben is november második hetében (6—12.) lesz. Az imahetet mi is megtartjuk.

Bibliaóra textusa: Lukács 4, 1—13. Zsid. 4, 15. A megkísértés.

OKTÓBER 31.

A nagyváradi református anyaszentegyház *október 31-ét* a reformáció 415 éves évfordulóját méltó megemlékezéssel kívánja megünnepelni. Október 30-án, mint legközelebb eső vasárnap délelőtt, ünnepi egyházi beszédet tartanak az egyes paróchiális körök lelkészei. Ez alkalommal Réten a délelőtti istentiszteleten a Férfi és Vegyeskar is énekelni fog.

Az egyes ünnepek:

UJVÁROSON: *október 30-án vasárnap este 6 órai kezdettel* tartandó ünnepély sorrendje: 1. Közös ének: 236. dics. 1—2—3. v. 2. Bibilamagyarázat. 3. A „Ref. Erkel Zenekör” quartet jének száma. 4. Előadás: Papp Lajos író. 5. Énekszám, orgonakisérettel: Gyulay Béla énekművész és Soós Andor karnagy. 6. Szavalt: Nosz Andor. 7. Hegedűszóló, orgonakisérettel: Széles Kálmán és Soós Andor. 8. Közös ének: 294. d. 1—2. v.

***

VELENCÉN: a gyülekezet felnőtt tagjal részére a nőszövetség, bibliakörök és vegyeskar rendez ünnepet *október 30-án vasárnap este 6 órakor* következő műsorral: 1. Kezdő ének: 63. dics. 1—2. v. 2. „Emlékezés október 31-re.” Szavaltja: Német Mária. 3. „Emlékbeszéd”: Kiss Károly lelkész. 4. Közéneke: 237. dics. 1. v. 5. „Reformáció emléknapiján”. Szavaltja: Keresztessy Lenke. 6. „Protestáns multunkból”. Egyháztörténelmi előadás: Hatvani Jolán. 7. „Harangszó”. Énekl: a Velencei Egyházi Vegyeskar. 8. „Ünnepi évfordulón”. Szavaltja: Csapó Lajos. 9. „Krisztus egyháza.” Szavaltja: Papp Rózs. 10. Záróének: 236. dics. 1. v.

***

RÉTEN: *október 30-án délután 4 órakor* tartandó ünnepség sorrendje: 1. Felálló ének: 89. dics. 1. v. 2. Gyül. ének: 237. dics. 1—2. v. 3. Imádkozik és bibliát olvas: dr Szabó Lajos lelkész. 4. Benkő: „Jöjj szent közelébe”. Énekduette: Társi László—Kiss P. István. 5. A reformáció áldásairól beszédet mond: Móra Erzsébet nőszöv. tag. 6. Luther Márton beszéde a wormsli gyűlésen. Előadja: Magyar Vince flukör tag. 7. Dr Kovács: „Mester a bösz vihar”. Énekszóló: Szatmári Mihály énekkari tag. 8. A nagy reformáció. Előadás: Társi László flubibliakör tagja. 9. Szabolcska: „Négyszázados ünnepen”. Szavaltja: Lacák Erzsébet leánykört tag. 10. Luther: „Erős várunk”. Énekl: a Leánykar. Karnagy: Dézsi László. 11. Záró szó. Tartja: Magyar Sándor, flukör tagja. 12. Gyül. ének: 237. dics. 3—4. v.

***

OLASZIBAN: *október 31-én reggel 9 órakor* az elemi iskola tart ünnepélyt; sorrendje: 1. Felálló ének 7. dics. Im békjöttünk... 2. Ének: LXV. zsolt Szívemet hozzád emelem. 3. Imádkozik és bibliát olvas: Csernák Béla lelkész. 4. Ének: LXV. zsolt. A Slonnak hegyén... 5. Szavalt: „Október 31.” Szöke Barna I. oszt. t. 6. Szavalt: „A Bibliáról”.

Németből fordította: Vargha Gyuláné. Szavaltja: Lehoczky Anna II. o. t. 7. Szavalt: „A gályarabok”. Irta: Váradi Antal. Szavaltja: Fenesi Margit III-a) oszt. t. 8. Ének: 236. dics. Erős várunk nekünk az Isten. 9. Szavalt: „Fogadástételei” Kiss Béla III-b) o. t. 10. Szavalt: „Október 31.” Irta: Soós Ferenc. Szavaltja: Fekete László IV a) o. t. 11. Szavalt: „Jövel Szentlélek”. Irta: Diószeghi Mór. Szavaltja: Kiss Andrea IV-b) o. t. 12. Ének: 237. dics. Térj magadhoz drága Sion. 13. Szavalt: „Szüntelen imádkozatok”. Irta: Vargha Gyuláné. Szavaltja: Halász Livia. IV-a) o. t. 14. Szavalt: „Reformáció emlékünnepe”. Irta: Borsos István. Szavaltja: Major László V-b) oszt. t. 15. Ének: XC. zsolt. Tebenned bízunk...

***

UJVÁROSON: *okt. 31-én reggel 8 órakor* az elemi iskola rendez ünnepélyt; sorrendje: 1. Fennálló ének: 13. dics. Alleluja. 2. 237. dics. Térj magadhoz. 3. Imádkozik és beszédet tart: S a s s Kálmán s. lelkész. 4. 236. dics.: Erős várunk. 5. Imádság. Szabolcska Mihálytól. Szavaltja: Lénárt Lajos II. o. t. 6. Megnyugvás. Irta: Tollas Béla. Szavaltja: Kolozsvári Magda II. o. t. 7. Kálvin. Irta: Lampért Géza. Szavaltja: Kiss Ferenc II. o. t. 8. Ünnepi harangszó. Szabolcska M.-tól. Szavaltja: Domján Ferenc III. o. t. 9. 293. dics.: Egyetlen forrása. 10. Okt. 31. Szavaltja: Tóth Róza IV. o. t. 11. Irás a Bibliába. Irta: Gárdonyi Géza. Szavaltja: Mészáros Berta áll. isk. IV. o. t. 12. Gyérül a fa lombja. Szabolcska M.-tól. Szavaltja: Spirád Miklós IV. o. t. 13. XC. zsolt: Tebenned bízunk.

***

VELENCÉN: *október 31-én hétfőn délelőtt 9 órakor* az iskolai tanulók tartanak ünnepélyt; sorrendje: 1. Fennálló ének: XXV. zs. 1. v. 2. Főének: XXIII. zs. 1. v. 3. Ima: Szűcs István s. lelkész. 4. „Október 31”. Szavaltja: Osváth Géza. 5. A reformációról előadást tart: Pál Irma. 6. Ének: 236. dics. 1. v. 7. „Kálvin”. Szavaltja: Tokaji János. 8. „Luther és a biblia. Szavaltja: Osváth Olga. 9. „Vedd elő”. Szavaltja: Szovák Rózs. 10. Ének: 283. dics. 1. v. 11. „A reformáció magyar vértanúi”. Előadja: Mező Imre. 12. Ének: 237. dics. 1. v. 13. „A gályarabok”. Szavaltja: Nagy Irma. 14. „Az agg prédikátor”. Szavaltja: Török Ferenc. 15. Ének: CV. zs. 1. v.

***

RÉTEN: *október 31-én délelőtt 10 órakor* az iskolásgyermek tartanak ünnepélyt; sorrendje: 1. Felálló ének: LXV. zsolt. 1. v. 2. Gyül. ének: 236. dics. 1. v. 3. Imádkozik és bibliát olvas: dr Szabó Lajos lelkész. 4. Gyül. ének: 237. dics. 1. v. 5—13. alatt a gyermekek szavalnak, párbeszédet mondanak, énekelnek: dr Szabó Lajosné, Móra Erzsébet és Gaál Piroska vasárnapi iskolai tanítónők irányítása és vezetése mellett. 14. Gyül. ének: XC. zsolt. 1. v.

***

A reform. leánygimnázium, a Gojdu Liceum, a tanítónőképző s más jellegű középiskolába járó tanulók közös ünnepélye délután 6 órakor az olasz i templomban: 1. Felálló ének: 7. dics. 1. v. 2. Közének: 89. dics. 1—2. v. 3. Imádkozik: Varga Gedeon vall. tan. lelkész. 4. Közének: 7. dics. 5. v. 5. Soós F.: Október 31. Szavalja: György Róza leánygimn. IV. o. t. 6. Ünnepi beszéd. Tartja: Körner József felső ker. IV. o. t. 7. Dr Kovács L.: Nagy vagy te Isten... Éneklk: a leánygimn. tanulók. 8. Porkoláb Gy.: Luther. Óda. Szavalja: Zagyva Rozália tan. kép. IV. o. t. 9. Gebhard—Vesley: Halld az égi harangi zengnek. Éneklk: a tan. képző és Gojdu liceum vegyeskara, 10. Csia K.: Az Ur szava. Óda. Szavalja: Szikszay Sándor főgimn. VI. o. t. 11. Záróbeszéd. Tartja: Magyarai Sándor főgimn. VII. o. t. 12. Közének: XC. zsolt. 1. v.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Árvaháznak: néh. Biró Gyuláné temetése alkalmával koszorúvátság címen Kiss Antalné 50 Lei. Szegény tanulóknak: Rollinger Vilmosné 40 Lei.

UJVÁROSON:

Az ujjvárosi Nőszövetség: az Árvaháznak az ujjvárosi iskola első osztályába járó öt növendékét mindennap tízóráival megvendégeli.

A Nőszövetség szegényeinek: Kelemen Etelka tanítónő édesapja elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címen Nagy Jolán 100 Lei.

RÉTEN:

A Nőszövetségnek: Ruhaanyagot a varrodélutánhoz: dr Szabó Lajosné, özv. Szilágyi Lajosné, özv. Tóth Istvánné, Lőkös Béláné, Tóth Lászlóné, Szilasi Györgyné.

B) Az Árvaház céljaira:

Gondnoknőnél: Pap Károlyné nyulat, Kiss Gézné 6 drb. szappant, Józsa Károly egy fél kiló paprikát, Nyitrai Ferencné nyulat, Puskás Károly az árvaházi növendékek haját levágta.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor

Ujjvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor, valamint az Óssli-telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Bűnbánati hetet tartunk október 30-tól november 1. napján, november 2 án urvacsoaraosztás mind a négy helyen Az urasztalára szánt adományok a lelkész hivatalokban bejelentendők.

Az olasz i református nőszövetség vasárnap október 23 án délután 6 órakor a leánygimnázium dísztermében Arany János emlékünnepelet rendezett a nagy költő halálának ötvenedik évfordulója alkalmából. Az est műsorát a református ifjúság Erkel Zenekarának kitűnő játéka nyitotta meg. Az ünnepi beszédet C. Bodnár Mária irónő tartotta, akinek közvetlen, meleg előadása nagy hatással volt a termet szorongásig megtöltő hallgatóságra, amelynek soraiban egyházunk és egyeletünk vezetőin kívül ott láttuk a Szigligeti Társaság elnökét, dr Némethy Gyula r. k. kanonokot is. Előadás után a közönség Harsányi Anna énekszámában gyönyörködött, akit zongorán Schwarz Judit kísért. Tordai Ilona mély átérzéssel szavalta Arany Dántéját, Végezetül a Magyar Zenekar játszott szebbnél-szebb Arany és Petőfi dalokat, amelyekkel a lelkek nem győztek beteljesedni. A legközelebbi kulturdélután november 20-án Baksay Sándornak szenteli a nőszövetség. A kulturdélutánok bevétele a szegény tanulók és szegény családok segélyezésére szolgál.

A középiskolai tanulók bibliaköre október 23 án délelőtt istentisztelet után a leánygimnázium dísztermében az összes középiskolai református tanulók élénk részvétele mellett szép ünnepély keretében áldozott Arany János emlékezetének, a nagy költő halálának 50 ik évfordulója alkalmából. Megnyitó ünnepi méltató és záró beszédek, Arany költemények szavalása és az ifj. vegyes énekkar éneke képezték az irodalmi ünnepély válogatott műsorát.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosebb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyvárad i Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallás- és néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

REFORMÁTUS SZOCIÁLIS NÉVTÁR

Jelent meg a *Református Árvaházi Képes Naptár* 1933-iki évfolyamában. Ezzel a naptár egy olyan újítást vitt keresztül, amit lapunk nem hagyhat szó nélkül.

Reánk, nagyváradai reformátusokra mély hatást gyakoroltak az 1931-ik évben Nagyváradon tartott VIII-ik Református Nagyhéten „Az Egyház szociális igényei és kötelezettsége”, „A munkanélküliség és az Egyház”, „Az Egyház szociális felelőssége”, „Az Egyház szociális önvédelme”, stb. címen elhangzott előadások és az azokhoz kapcsolódó megbeszélések. A munkanélküliség kérdésének megbeszélésénél többen hangsúlyozták, hogy nekünk, reformátusoknak össze kell tartanunk. Ha 750,000 református nem had el egymás mellett közönyösen, hanem a munkaadó református munkást keres, a református munkás (legyen az szellemi munkás: ügyvéd, orvos, mérnök, stb. vagy kézimunkás: asztalos, borbély, lakatos, cipész, nyomdász, szijgyártó stb.) pedig nem a hasznót hajhássza, hanem a rábizott munka elvégzése által megelégedést szerez: akkor egy lépéssel közelebb jutunk a munkanélküliség szűlte nyomor legyőzéséhez!

Képek a magyar református egyház jelenéből.

A tegnap bűne. Szeretnénk valamit mondani a mi intelligenciánk reformátusságáról.

Magyarországon történt. Egy fiatal apának, aki valahonnan az Alföldről származott és édesapja, ha jól tudjuk, belső egyházi ember volt, kisfia született. Az apa az u. n. értelmi osztályhoz tartozik. Valaki kérdezősködik a kisfia után, hogy egészséges-e a gyermek? Hát bizony igen gyengécske szegényke, éppen azért meg is kereszteltük. Ki volt a keresztelő felkípásztor, érdeklődik tovább a kaptárs, aki maga is református ember, Nem lelkész keresztelte azt, hanem csak a bába, volt a meglepő felelet. Református gyereket bába kereszteljen, elment a jó dolgok nálunk nem keresztel bába! Már hogyan keresztelne. Vita támad a dologból. A kérdés annyira izgató, hogy még otthon is megtárgyalják. Nem lehet bába-nak keresztelni, nálunk a kereszttség szentség. Nálunk is az, mondja egy r. kath. és nálunk mégis lehet. A keresztstégről így a sakramentumokra térül a szó. Nagy lesz a bizonytalanság, hogy hány sakramentum van hát? Egyik református ember hármát véleményez,

Előbb azonban ösmernünk kell egymást. Seregszemlét kell tartanunk magunk felett. Kik vagyunk? Hányan vagyunk? Hol vagyunk? Mire vagyunk képesek?

Ilyen seregszemle a Református Szellemi Munkások, Kereskedők, Iparosoknak az a Névtára, amelyet 1933. évi Naptárunk 109—143. lapjain olvashatunk, amelyhez a szociális érzékéről jól ösmert kftűnő tollu gyantai lelkész, Ardal Aladár irt előszót (104—108. lapokon.)

A királyhágómelléki egyházkerület nagyobb gyülekezetei közül: Arad, Belényes, Bihardiószeg, Borosjenő, Érmihályfalva, Lugos, Margitta, Máramarossziget, Nagybánya, Nagykároly, Nagyszalonta, Nagyvárad, Nagyzerénd, Pankota, Szalacs, Szalárd, Szatmár, Temesvár, Tenke szellemi munkásai, kereskedői, iparosai megtalálhatják nevüket ebben a névtárban, amelyet már azért is jó végig lapoznunk, hogy az önbizalom megszólaljon bennünk: mégis csak számottevő erő vagyunk mi itt: magyar reformátusok!

Aki beletekint ebbe a névtárba, az meg is fogja venni a Naptárt. Megveszi a munkaadó, hogy ha valamikor valami munkát akar végeztetni, kéznél legyen a névsor, amely utba igazítsa: kihez fordulhat

a kereszttség, az urvacsora és a házasság, végül egy öreg latin kátéből megállapítják, hogy csak kettő van.

Mind ez pedig történik 1932-ben, értelmes, művelt, református emberek között. Lehetetlen, hogy ebben az egyház is hibás ne lenne. A református dogmatika olyan csodálatosan nagyszerű épület, hogyha csak egyszer mutatták is azt meg valakinek az életben, el nem felejtheti többé, ha csak szemernyi stílusérzéke van is.

Hogy nálunk értelmes emberek közt is ily nagyfokú tájékozatlanság lehet, az csak onnan van, hogy nagyon rosszul neveltük hveinket. A hitet sem tartalmilag, sem lényegileg jól el nem plántáltuk.

Ha intelligenciánkat vissza akarjuk hódítani, nem szabad tovább véka alá rejtenuk a legdiadalmasabb hitet és a legdiadalmasabb élet és világnézetet: a tiszta kálvinizmust, Adjuk kezébe a párochiális Könyvtár arra érdemes munkáit értelmes református gyülekezeti tagjainknak és adjuk kezébe a II. Helvét Hitvallást (ezt a nagyszerű modern könyvet) és a Heidelbergi Kátét — okvetlen.

(Kárv. Szemle M. I.)

***

bizalommal! Megveszi a munkás, mint annak bizonyosságát, hogy Egyházának gondja van rá, segíteni akar rajta, rátereli figyelmét református testvéreinek!

Aki a Naptárt 20 Leiert megveszi, azokkal az árvákkal is jót tesz, akiket a nagyváradi Lorántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület nevel a Naptár fedelén látható Árvaházban.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Szervezkedés láza fűtt minden vonalon az ifjúságot. Ugy a fiúk, mint a leányok a további zavartalan s tervszerű munka előfeltételének látják a felelősséggel vezetett s lefektetett program s ügyrend szerint végzett munkát. Leghatározottabban az Ifj. Otthon fiu ifjúságának s az olasz-i leánybiblikörnek komoly tagjai sürgették a biblikörnek egyesületté illetve leányszövetséggé alakítását. Az utazó titkárt határozott kívánság formájában keresték meg, aki bár az előkészítés, a megszervezkedésre több mint egy hónapja igen intenzíven folyik, még habozott a megszervezkedésre illetőleg. Ugy látszik azonban az előkészítés, nem volt hiába való, mert ugy a fiúk, mint a leányok benső meggyőződésből s teljes felelősség érzettel hordozták a szervezkedés ügyét. Az Otthon fiu-ifjúsága, minden szélesebb propaganda s látvány nélkül, a tagok alapos és lelkiismeretes megválogatása után, 24 este alakította meg az Ifjúsági Keresztyén Egyesületet az egyházkerület ügyrendtervezete alapján. 51-en jelentkeztek az egyesület tagjaiul. Ezek közül csak 28 volt az, akit az ifjúsági titkár, mint az alakuló gyűlés levezetője, egy, e célból előzetesen kiküldött bizottság ajánlása alapján az egyesület alapító rendes tagjaiul méltónak jelentett ki. A többi fiuknál ugyanis tartani lehetett, hogy nem lesz elég kitartásuk s erejük a rendes tagokkal szembeni követelményeknek eleget tenni. Természetesen, ami nem

jelent azt, hogy ha magukat arra méltónak, az egyesület rendes tagjai ne lehessenek, mint hogy a mostani rendes tagokat is megfosztják tagságuktól mulasztás vagy felelőtlen magatartás miatt. Míg az egyesület az Ifjúsági presbitériumot megválasztja, ideiglenesen vezető Paragh László, titkár Kerekes Sándor, jegyző Ghenda János, pénztáros Nagy Lajos.

Olasz-i leányok addig is, míg az egyházkerületi leányszövetség alapszabálya elkészül, bibliorával bevezetett bensőséges gyűlésükben titkárt (Teller Zsófi), jegyzőt (Szabó Ica) s pénztárost (Tonk Lili) s egy 5 tagú választmányt választottak. Az újárósi leánybiblikörben szintén feltétlen szükség volna felelős munkások megválasztására. Mindehhez mélység, bizalom és szeretet és főként egységes összefogás kell, hogy egy ilyen szervezkedésből a kívánt áldás fakadhasson. Hisszik, hogy ez az idő nincs messze.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A Mártha-Otthonra: özv. Resch Mihályné Biró Gyuláné halála alkalmából koszorúválságképen 50 Lei.

UJVÁROSON:

Nőszövetségnek: Sulyok Istvánné egy varrógépet.

VELENCÉN:

Az Árvaház részére: A velencei Nőszövetség Papp Juliska emlékére virág helyett 100 Lei.

RÉTEN:

Nőszövetségnek: Rubaadományok: özv. Szabó Lajosné, Horvát Imréné, Péntes Viktorné, Mányi Ferencné.

Urvacsorát osztunk vasárnap — november 6-án — mind a négy helyen.

„Ekkleziakövetés“ a XX. században. A fordított ekkleziakövetés különös esete Hódmezővásárhelyen történt meg. A valamikor híres, „nagy“ és ma is lélekszámszerint harmadik magyar református egyházban. Elmondjuk az esetet a száraz tárgyilagossággal. 1932. június havában megjelent Szappanos Mihály dr ny. városi tisztifőorvos, egészségügyi főtanácsos, a ref. egyház volt főgondnoka, az egyház anyakönyvi hivatalában bejelentette, hogy a református egyházból kilép. Más. A „Vásárhelyi Ujság“ július 8-iki száma jelenti a presbiteri gyűlésről: „Tudomásul vették Szappanos Mihály dr azon bejelentését, hogy presbiteri tisztéről lemond.“ Más. A „Vásárhelyi Ujság“ július 15-iki száma szóról-szóra a következőket írja: „Mint ismeretes, Szappanos Mihály dr egészségügyi főtanácsos, a református egyház volt főgondnoka, azzal az indokkal, hogy lát a református gimnáziumban érdemtelenül buktatták el, bejelentette kilépési szándékát az ekkleziából. Mint most örömmel értesülünk, a volt főgondnok erről a szándékáról a lelkészi kar nála járt küldöttségének felkérésére letett s kijelentette, hogy továbbra is őseinek példájához híven, igaz hűséggel fogja szolgálni egyházát.

Eddig a közlemény.

Nem sikerült megtudnunk még, hogy e hír megjelenése után milyen lépést tett a hódmezővásárhelyi gimnázium igazgatósága. Mert hogy tennie kell, az egy pillanatra sem kétséges. A többi dologról (egyháztagság, főgondnokság, egyházunk becsülete, a „lelkészi küldöttség“) minden öntudatos református megalkothatja a véleményét.

Ugyanakkor a jugoszláviai „Magvető“ beszámol egy csacsincei egyháztagnak fegyelmű esetéről. D. F. mélyen megsértette a református egyházat. A presbitérium erre D. F.-t kizárta az egyházból, határozatát az egyházi sajtóban közzétette, a szószékről kihirdette, sőt a templomajtóra is kiszegte. D. F. erre meg gondolta és visszakivánkozott az egyházba. De beszéljen maga a gyűlés jegyzőkönyve: „D. F. megjelent a presbiteri gyűlésen, kezét nyújtott mindenkinek s mint teljesen szerény és csendes ember kezdett a presbitériummal tárgyalni. A tárgyalás maga olyan megindító volt, ugy a presbitérium, mint D. F. részéről, hogy a visszatérő egyháztagnak sirt, mint egy gyermek, a presbitérium egyik tagja pedig meghatva nyújtotta felé a kezét: D. ur bánjon meg mindent,

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, ágendázik Boros Ferenc, este fél 6 órakor, valamint a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Boros Ferenc,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, ágendázik Sulyok István, délután 3 órakor Kiss Bertalan, az Őssi telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor és a Külvároson (Hattyu-utca 35/a) alatt) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szücs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órák: Hétfő: A Galáciabeliek állhatatlansága. Gal. 1, 1—10. Kedd: Pál apostoli hivatala. Gal. 1, 11—24. Szerda: A megígazulás. Gal. 2, 16—21. Csütörtök: A bűn átkától megváltás. Gal. 3, 10—18. Péntek: Hitbelliség. Gal. 3, 19—29. Szombat: Hálaadás az istenfiuságért. Gal. 4, 1—11.

Sajtóhiba, amely senkit tévedésbe nem ejtett. Mult heti számunkban a bűnbánati hétről közölt hírünkbe a november 6-iki dátumba a 6-os szám helyébe egyik helyen 1, másik helyen 2-ös szám csuszott be.

Segédlelkész-változás Olasziban. Molnár Károly tiszteles ur egy évet fog tölteni Svájcban, a bázeli hírneves egyetemen. Eltávozásával az olasz-1 parochiális körbe Püspök ur Boros Ferencet nevezte ki, aki Belényessonkolyoson teljesített helyettes lelkészi szolgálatot. Isten áldása legyen ugy a külföldre távozott, mint a közénk érkezett ifju Timótheuson.

A máramarosszigetiek tavaly leégett s Isten segítségével újjáépített templomát Püspök ur október 30-án szentelte fel lélekemelő ünnepek között.

Szeresse egyházát és abba a testvérelt és legyen gyülekezetünknek megint jóra való tagja.

Ime: Csacsince és Hódmezővásárhely!

(Kálv. Szemle. T.)

***

Gyalogló reformátusok. Nyugat Szlavóniában, Vukoszavljevicán a reformátussághoz többek között az is hozzátartozik, hogy lelkész és hívek nem sajnálnak érte gyalogolni. Egy legény a mult heteken 80 kilométert gyalogolt, hogy menyasszonyával együtt református vallású lehessen. Egy öreg néni hajnalban 25 kilométert gyalogolt, csak hogy ott lehessen a lelkész látogatás alkalmával az istentiszteleten. A vukoszavljevicának volt valamikor egy kis imaházuk, haranglábjuk, egy kis földjük, de mindent elvitt a háború. Nem is maradt belőle egyéb, mint egy csomó hadikölcsonkötvény és egy kerek asztal, amiről az uri-szentvacsorát magukhoz veszik. Ez a kerek asztal mindíg a kurátor tiszta szobájában van, ott tartják az istentiszteletet és ott élnek az uri-szentvacsorával.

A. S.

A templomszentelésen részt vett dr Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok is.

Az olasz i Nőszövetség novemberi kultur-estélye a hónap harmadik vasárnapján lesz.

A romániai reformátusok törvényhozó szerve, a zsinat november 14-én ül össze Kolozsvárott.

Az újvárosi ref. nőszövetség november 6-án tartja meg kulturreladás sorozatából már a harmadik délutánt. Ezek a kedves összejövetelek alkalmat adnak híveinknek, nőszövetség tagjainak, barátainak, hogy vasárnap délutánjait kellemesen tölthetik el s a jó szívű adakozó perselybe szánt pár fillére egyházunk intézményeit s nagy nyomorban élő szegényeinket segíti. Előadóink Kovács Sándor paptamási lelkész lesz, ezenkívül Bélteky László újságíró saját verselt szavalja, az ifju filharmónikusok zeneszámaival gyöngyökdödtetik a közönséget. Az előadás kezdete 5 órakor az Ifjusági Otthon termében (Teleky-u. 31. sz.). Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Váradszölösi református hittestvéreink részére f. hó 6-ától kezdve minden vasárnap délután 3 órakor istentiszteletet fogunk tartani. Az első istentisztelet f. hó 6-án délután 3 órakor Nagy János atyánkfia házában lesz, mely után a szolgáló lelkész: Kiss Károly az összeírt konfirmandusok oktatását is megkezdi.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, november 10-én csütörtök délután 4 órakor a Felföldi-telepen (ösv. Fazekasné házában).

A réti Férfiszövetség kedd esti (nov. 8.) összejövetelén bibliját magyaráz: dr Szabó Lajos, „A jelenlegi gazdasági válságról” előadást tar: Mayr Sándor a „Takarékosság” igazgatója.

A „Réti Férfiak Szövetségének” megalakulása 1932. október 25-én este 8 órakor a Püspöki-utli ref. imaház biblikéri termében megtörtént. Jelen volt: dr Szabó Lajos elnöke mellett hét presbiter, két pópresbiter, tizenhárom képviselőtestületi és énekkari tag és négy ifjusági képviselő. A 160-ik dicséret el-éneklése után dr Szabó Lajos lelkész imádkozott, majd felolvasta és megmagyarázta a Püspök urnak a „Férfiak szövetségének” megalakulására vonatkozó püspöki körrendeletét. A megjelentek egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy a „Réti Református Férfiak Szövetségét” megalakítják és e nehéz időben a „Krisztusért, Anyaszentegyházunkért és Népünkért” folytatott heroikus küzdelemben egy akarattal vegyének részt. Havonta kétszer, minden második héten, kedden este bibliaórákra jönnek össze. Itt akarják megszerezni azokat az erőket, melyek képessé teszik őket azokra a nemes munkákra, melyeket lelkészők irányítása mellett akarnak végezni. Lelkészőknek minden munkájában, odaadó, hűségos munkatársak akarnak lenni. Hogy e szövetség külső kereteinek is eleget tegyenek, egyhangú lelkesedéssel megválasztották a tisztikart. Tisztikar: lelkész-elnök: dr Szabó Lajos. Világielnök: Jakab Imre gondnok. Alelnökök: Nagy László, Trombitás Gyula

presbíterek. Titkár: Dézsi László énekvezér. Jegyző: Soós András karnagy. Pénztáros: Incze András presbíter. Ellenőrök: Szathmári Ferenc és Mányi Ferenc presbíterek. Ezekon kívül választottak egy 16 tagú választmányt, kiknek tagjai részint presbíterek, pót-presbíterek, képviselő testületi tagok és énekkari tagok.

Október 31-et a reformáció 415 éves fordulóját méltóképen igyekezett megünnepelni egyházközségünk mind a négy paróchiális köre. Vasszárnap (okt. 30-án) a délelőtti istentiszteleten a lelkészek alkalmi egyházi beszédben mutatták fel Istennek a reformációban nyújtott áldásait. Délután az újvárosi, a velencei és réti paróchiális körök tartották emlék-ünnepélyüket nagyon szép számú közönség részvételével. Hétfőn (okt. 31-én) délelőtt az elemi iskolák ünnepélye ment végbe, a kicsinyek megható és bátor vallástételével. A középiskolai református tanulók az olasz-l templomban este 6 órakor tartották szépen sikerült vallásos ünnepélyüket, szokott nagy közönség jelenlétében. Vajha az ünnepi beszédek, gyönyörű költemények és énekek bizonyágtételei maradandó kincsekkel gazdagították volna a lelkeket s érlelnének gyümölcsöket jó cselekedeteket anyaszentegyházunk javára, Isten ügyének előmozdítására és az Ő dicsőségére!

Luther film kerül előadásra a jövő hét folyamán. A református embert érdeklő e filmre felhívjuk olvasóink figyelmét. Az előadás napját a naplápok közölni fogják.

Használt ruhákat — úgy gyermekek, mint felnőttek részére — kér az olasz-l Nőszövetség. A ruhadományokat kérjük az Árvaházba felküldeni, ahol elősmervény ellenében átveszi az *Elnökség*.

Magyar népművészeti vándorkiállítást rendez Bethlen Mária grófnő november 8—13-ig Nagyváradon a Bémer-téren a Tőzsde nagytermében. A kiállítás rendezésében november 8—13. napjain résztvesznek a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a református Nőszövetség tagjai is. Hivatalos megnyitás november 8-án este 6 órakor.

10,552.284 bibliát és újtestamentumot hozott forgalomba az elmúlt évben a Brit- és Külföldi Bibliatársulat. Most a másik nagy bibliaterjesztő csoport, az Amerikai Bibliatársulat is kiadta múlt évi jelentését, mely azt tartalmazza, hogy az elmúlt évben 182 nyelven 9,745.356 bibliát és újtestamentumot bocsátott a nép közé. Ez a társaság fennállása óta 237,979.404 példányt hozott forgalomba. Az egész bibliák 58 százalékkal szaporodtak az 1930-ik évhez képest.

Magyarok száma az Egyesült Államokban. A „Magyar Statisztikai Szemle” legújabb száma közli, hogy 1930-ban az Egyesült Államokban 590,768 magyarországi származásút számáltak össze. Ezek közül 316,318 már odakint született. New-Yorkban 115,098, Clevelandban

39,545, Chicagóban 30,427, Detroitban 22,311, Filadelfiában 14,321 magyart számoltak össze. New York tehát a negyedik legnagyobb magyar város. Ez a statisztika azonban nem teljesen megbízható, mert mindenkit angol anyanyelvűnek számítanak, aki Amerikában született. Ez a fő oka annak, hogy már most is kevesebb magyart számláltak, mint tíz évvel ezelőtt.

A róm. kath. egyház megtiltotta papjainak, hogy róm. kath. gyermek keresztelésénél más vallásu keresztszülőket elfogadhassanak. A keresztelésnél jelen lehetnek, de a keresztelési anyakönyvbe csak mint tanukat, nem pedig, mint keresztszülőket jegyzi be őket. Ez az intézkedés nálunk is megfelelne.

„A könyörületesség: másnak a szomorúsága fölött érzett fájdalom. Lehet az ember egészséges, nyugodt, földi javakban bővelkedő, fenyegető veszedelmek miatt való aggodalmak nélkül élő, de ha felebarátját látja nélkülözni, mélységes fájdalommal tölti el, nyomorulttá lesz azzal együtt, hogy terhéből részt kérve, könnyítse azt. Ez az igazi könyörületesség, nemcsak alamizsnaadás, mely a szívünk mélyében gyökerező szeretet nélkül semmit sem ér.” *Kálvin*.

Keresztyén elv gyakorlati megvalósítása. A gödöllői ref. egyháztanács kezdeményezésére a római katolikus apátplébános lelkes támogatásával a község képviselőtestülete a vasárnapi piacot szombatira helyezte át. Többen megfeleltették a határozatot, de a kereskedelmi miniszter is hozzájárult az áthelyezéshez. Erre a vasárnapi munkaszünet ellenségei azzal az indítvánnyal álltak elő, hogy halasztassék a határozat végrehajtása, de a képviselőtestület, főképp a református gazdák erélyes állásfoglalására, kimondta az azonnali életbeléptetést. Augusztus 14-én volt az utolsó vasárnapi piac Gödöllőn. Hisszük, hogy másutt is követik a jó példát.

Kálvin könyvnyomda

Sfr. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A presbytérium

vasárnap délután 5 órakor rendes gyűlést tartott az újvárosi tanácssteremben Sulyok István püspök lelkészelnök és dr Thúry Kálmán főgondnok elnökségével. Jegyző: Papp Lajos. Jelenvolt 39 presbyter.

Lelkészelnök imával nyitja meg a gyűlést, aztán bejelenti, hogy Herczegh József presbyter a múlt hónapban elhunyt.

A presbytérium sajnálattal veszi tudomásul Herczegh József váratlan elhunytát. Helyébe a pörs-presbyterek közül Józsa Károly hivatik be.

Lelkészelnök jelenti, hogy az Össi-telepen az agrárbizottság 1400 □-ös területet utalt ki egyháznak részére a kisajátított földekből paróchiális épületek céljaira mérsékelt megváltási ár mellett. Ez az összeg remélhetőleg ki fog telni a tavaly közadakozásból vett 2 házhely árából s így újabb költség nem fogja terhelni az egyházat.

A presbytérium a jelentést örömmel veszi tudomásul.

Igazgatótanács: jelenti, hogy a leánygimnáziumba 114 tanuló iratkozott be, ezek közül 54 tanulóknak 46,000 lei tandíjkedvezmény megadását javasolja a tantestület véleményezése alapján.

A presbytérium tekintettel arra, hogy a tandíjkedvezményt kérő tanulók szegénysége is meg lett állapítva, a 46,000 Lei tandíj elengedését jóváhagyja.

Iskolaszék javaslata alapján

a presbytérium Tatár Ilona tanítónő részére az első korpótléket szept. 1-től kiutalja, tekintve, hogy 1927 óta van az egyház alkalmazásában.

Ifj. Balogh Ferenc kéri, hogy a Pozsár hagyatékából származó 5000 lei hagyományt összeget az egyház részére takarékbetéti könyvvel fizethesse.

A presbytérium ezt az ajánlatot sajnálattal nem teljesítheti.

Több kisebb ügyet tárgyalt még le a presbytérium.

A november 14-én megnyíló zsinaton egyház-
községünkben Sulyok István püspök, dr Thúry
Kálmán egyházker. főgondnok, mint a zsinati elnök-
ség tagjai, Csernák Béla lelkész, mint a zsinat
egyik jegyzője s a lelkészválasztási törvényjavaslat
előadója vesz részt.

ÁRVAHÁZUNK.

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaatya.

Ahol lélek van, eredmény is van!

Kisszántói Nőszövetség gyűjtése az Árvaház-
nak. November 2-án indult meg Kisszántón, Farkas
Jánosné ref. lelkészne vezetésével három asszony:
Kiss Károlyné, Makay Sándorné és Rácz Sándorné,
hogy az Árvaház részére adományokat gyűjtsenek s
a mindenféle hangoztatott nyomor dacára, egyetlen
család sem akadt, aki valamivel hozzá ne járult
volna a gyűjtéshez. Egy rövid délután összegyűlt a
kicsiny faluból: Pénz: 100 Lei. Tengeri: 115 kgr.
Krumpli: 147 kgr. Paszuly: 80 kgr. Zöldség: 25 kgr.
Káposzta: 35 fej. Tojás: 45 db. Liszt: 5 kgr. Hagyma
és fokhagyma 2 kgr. Csirke: 1 pár.

Pénzt adtak: Kovács Lajos, Tóth István, Vá-
radl Sándorné, Izrael József, Schlesinger Sámuel,
Kincses Imre, Szilágyi Dezső, Vékony Mihályné, Papp
Gábor, Nagy Jánosné, Biró Gyula.

Tengerit adtak: Szűcs József, Kiss Albert,
Bertalan Károlyné, Szabó Imréné, Szilágyi Sándor,
Kiss Lajosné, Rácz Sándor, Szilágyi Imre, Kiss Géza,
Kiss Józsefné, Szántó Mihályné, Bereczki János, Ko-
vács Géza, Szűcs Lajos, Kozák Imréné, Biró Zsigmond,
Pető Sándor, Biró István, Marosán József, Juhász
Károly.

Paszulyt adott: Bertalan Sándor, Csizmadia
Lajos, Kiss Albert, Kiss Gyula, Kiss Zsigmond, Id.
Kiss Géza, Kiss Józsefné, Kincses József, Bereczki
József, Tóth Sándor, Kárnyászkai Mihály, Ludmann
Lajos, Tóth Lajosné, Rácz Lajos, Kiss Imre, Kiss
József, Váradl Kálmán, Némethi Zsigmond, Szappanos
Lajos, Cs. Kiss Lajos, özv. Szilágyi Zsigmondné, Rácz
Imre, Zombor Istvánné, V. Szappanos Lajos, Szappa-
nos Józsefné, Molnár József, Szilágyi Imre, Kiss Ká-
roly, Ludmann Sándorné, Szűcs Ferenc, Szabó Ferenc,
Molnár Lajosné, Tóth Károly, K. Kiss Imre, Juhász
Gábor, Péntes Sándor, Bereczki Lajosné, Szondi
Gáspár, Bőr Sándor, Szabó Géza.

Krumplit adott: Makai Sándor, Ecsedi Imre,
Ecsedi István, Makai Gábor, Némethi József, Molnár
József, Szilágyi Zsigmond, Szappanos Zsigmond, Kiss
Károly, Nagy Miklós, Némethi Károly, Kincses Kálmán,

Farkas Jánosné, Kiss Ernő, Ludmann Sándor, Ludmann István, Kiss József, Hegyesi Lajos.

Zöldséget és káposztát: Ludmann Sándor, Farkas Jánosné, Kincses Károly, Kiss István, Debreczeni József, Ludmann Imre, Király Lajos, Zétényi Juliska, Szabó Károly Kamuthi Sándor.

Tőjást adott: Szilágyi Zsigmondné, Bőr Zsigmond, Tóth János, Szappanos Juliánna, Molnár Lajosné, Tőkés Jánosné, Nagy Sándorné, Szűcs Istvánné, Szilágyi Vincéné, Kincses Gyuláné, Tóth Sándorné, Kiss Lajosné, Farkas Jánosné.

Lisztet adott: Szilágyi Józsefné, Kincses Mihályné. Csirkét adott: Makai Gáborné.

Az adományokat Szabó Károly gondnok saját költségén szállította be az Árvaházhoz.

Legyen Isten áldása a jószívű adakozókon.

Árvaházunk 1922 október 31-én nyílt meg. Megkezdette életének 11-ik esztendejét.

A vidék nem feledkezett meg Árvaházunkról még egyik esztendőben sem. És ha a kishitűség kétségessé kérdezte, vajjon most, a rossz termés és szegénység idején megmozdulnak-e a falvak, — a kétségességet megszüntette a nőszövetségekben rejllő áldott erő. Tavaly a jégveréstől, az idén a rozsdától sujtott kisszántókat az elsők, akik jóadományukat beküldték. A kisszántói Nőszövetség nagyszerű példája bizonyára buzdító hatással lesz a vidék minden egyes nőszövetségére és az idén sem maradnak el az adományok, amelyekre Árvaházunknak még égetőbb szüksége van most, mint más esztendőben.

Adományok az Árvaháznak:

Szeghalmy Julla által 100 Lel.

Özv. Molnár Györgyné 100, A velencei Nőszövetség több tagja 100 Lel.

N. Szalontáról: Ertsey Rózsi 16 fiuinget.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Imahét november 13—19. Az ifjúsági Otthonban minden más programot felfüggesztünk ezen a héten a serdülő munka kivételével s igyekszünk az Ifjúsági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének imaheti programját minél teljesebben megvalósítani. A világ összes Ifjúsági Keresztyén Egyesületei s így a váradi Ifjúsági Keresztyén Egyesület is ezen a héten a genfi világszövetség által összeállított textusok és témák alapján tart imahetet. Az ifjúsági Otthonban az imahét mindennapi programját megvalósítjuk s ezekre az összejövetelekre a felnőtteket is szíven hívjuk. Az összejövetel lefolyása, amelyik minden este pontosan 8 órakor kezdődik s 9 órakor végződik, a következő: Ének, Imádság a kijelölt textusok alapján tartott rövid áhitat és a megjelölt témáról tartott előadás. Imádság és ének. Az áhitatokat ilyen sorrendben tartjuk: Kiss Bertalan, Sass Kálmán, Boros Ferenc, Varga Gedeon, Szűcs István, Kiss Bertalan, Boros Ferenc. Az előadásokat: Sass Kálmán, Balla

Andor, Kiss Bertalan, Szabó Béla, Genda János, Kerekes Sándor, Boros Ferenc. A felnőttekkel együtt tartott közös összejövetel után az ifjúság külön rövid imaórát tart. Az összejöveteleken bejött perselypénzt az egyetemes ifjúsági munka céljaira fordítjuk. Ezekre az esti összejövetelekre az ifjúság minden tagja, jöjjön el s hívjuk a szülőket és általában a felnőtteket is. Ezen a héten ne legyen semmi más programunk s lehetőleg minden este vegyünk részt. Az imahét programja a következő:

November 13. vasárnap. Isten az ég és föld Ura. Textusok a Bibliából: 19. Zsolt.: Ésaías 6: 3; Róma 11: 33; 104. Zsolt.: 27—31; Cselekedetek 17: 24—27.

November 14. hétfő. Isten kinyul az ember után. Textusok a Bibliából: Jeremiás 21: 4; János 3: 16; Lukács 15: 3—7; Ésaías 43: 10; Róma 8: 38, 39.

November 15. kedd. Isten az embert megújítja. Textusok a Bibliából: Róma 7: 18—19; Lukács 15: 18, János 3: 3; Hóseás 14: 5; 2. Kor. 5: 17—21.

November 16. szerda. Isten a mi világosságunk és bölcsességünk. Textusok a Bibliából: János 1: 4; 5, 9; 43. Zsoltár, 3. v.: 36. Zsoltár, 10. v.: 1. János 1: 7; Jób 28: 20, 28.

November 17. csütörtök. Isten aml életünk és erőnk. Textusok a Bibliából: János 10: 10; Józsué 1: 9; 46. Zsoltár 10—12; Róma 6: 10, 11; Galata 2: 20; 1. János 3: 2.

November 18. péntek. Isten a kérőknek ad. Textusok a Bibliából: Róma 8: 26—28; Jeremiás 33: 3; Máté 18: 19, 20; Lukács 11: 12; Filippi 4: 6, 7.

November 19. szombat. Isten egyé tesz Krisztusban. Textusok a Bibliából: Efézus 2: 19, 20; 4: 4—6; János 17: 21; Jelenések 7: 9—12.

Imahét a Bethlen Gábor-Körben. A Bethlen Gábor-Kör, mint eddig, úgy most is megtartja az imahetet. A Kör tagjai minden este 7 órakor jönnek a szokott helyen s a programban közölt textusok alapján tartják az imaórákat Varga Gedeon vallás-tanító-lelkész vezetése mellett.

Az imahéten begyűlt perselypénzt az egész egyházkerületből, így Váradról is az utazó titkárhoz kell beszoigáltatni, aki azt rendeltetési helyére jutattja. Ugyszintén neki küldjük beszámolót az imahét lefolyásáról (az ifjúsági Otthonon kívüli bibliakörök), hogy a jelentést a beszámolók alapján megtehesse.

A szatmári ifjúsági flu-konferencia október 30. és 31-én minden tekintetben a legjobban sikerült.

Leánykonferenciát rendez a környező falvak leány-ifjúsága bevonásával a biharpüspöki-i leánybibliakör november 20-ikán.

Leányszövetségek alakulása. November 5-én a református tanítónőképzősök, november 6-án az ujjvárosi leánybibliaköristák alakították meg a Leányszövetséget.

Az ujjvárosi és olaszi i IKE az egyesület anyagi és erkölcsi támogatására felakarja kérni a védnököket az egyházunk buzgóbb tagjaiból.

Csodájára jár mindenki az IKE nagy pénzáldozattal csináltatott, remekműnek is beillő krónikás és pénztárkönyvének. Az egyesület a megalakulása napjától nagyon rendes pénztárkönyvet részletes krónikát akar vezetni.

A leányszövetségek terítőkversenyének időpontja lázasan közeledik, de a résztvevő egyesületek még lázasabban dolgoznak s gyűjtik az asztaluk megterítéséhez szükséges dolgokat.

Az újvárosi templomba a fiu-ifjúság elég nagy számmal jött a múlt vasárnap, de nagyon szomorú jelenség volt, hogy urvacsorát alig egy harmad része vett.

A velencei és réti bibliakörökről mindaddig nem tudunk híreket közölni, amíg a bibliakörök egy megbízottat nem választanak, aki a rovatvezetőt rendszeresen értesítse a körben történetekről.

A református gyermekek népkönyhája, amelyet a Nagyvárad olasz-i Leányszövetség tagjai tartanak fenn, ahol maguk főznek és amelynek minden munkáját maguk végzik, ismét megnyitott. November 9-én Tonk Lili készítette el az első ebédet. A megnyitáson megjelentek a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és az olasz-i Nőszövetség képviselői. Az ebéd a XXIII. zsoltár eléneklésével, imádsággal és bibliaolvasással kezdődött. A múlt iskolai évben november 29-én nyitották meg leányaink ezt a gyermek népkönyhát és egész télen, április 8-ig fenntartották azt. Kiosztottak 3422 ebédet, (mintegy 46.000 lel értékben). Munkájukban támogatásukra volt a Lorántffy Zsuzsánna Egylet és az olasz-i Nőszövetség. Többen az ebédhez szükséges zsírt és husneműt ajánlották fel hetenként egy-egy napra. A jó lelkek bizonyára ebben az iskolai évben sem fogják megvonni támogatásukat e nemes és szent vállalkozástól.

Legényegyletek és ifjúsági munkánk. A református ifjúsági munka mezején gyakran találkozunk olyan nehézségekkel, amelyeket a r. katolikus legényegyletek munkája idéz elő. Erősen akadályozza több helyen ifjúsági munkánkat az a felfogás, amelyet a r. katolikus legényegyletekből vettek át, hogy az ifjúsági munka egyetlen és főtevékenysége a „műkedvelő” és „táncmulatság”. Különösen ahol háza is van a legényegyletnek, s munkájuk szinte „intézményesült” formában jelenik meg, református ifjúságunk is hajlandó hasonló munkát érteni református ifjúsági munkán. „Fő az ifjúság összetartása” — mondják. Ezért kell rendezni műkedvelő és táncmulatságokat. Annyi megszorítást talán még eltűrnek, hogy a ref. ifjúsági egyesületben ne legyen kártyázás és italmérés, ami a legtöbb legényegyletben megvan.

Nagyon fontos, hogy ilyen helyeken ifjúságunk és egyházaink vezetői felvilágosítsák s meggyőzzék ifjainkat arról, hogy a ref. ifjúsági munka azért református, mert egészen más célkitűzésekkel és módszerekkel dolgozik, mint a r. katolikus legényegyletek. Egy ifjúsági egyesületet nem az teszi reformá-

tussá, hogy azt ref. keresztlevéllel bíró ifjak és vezetők végzik, hanem ha munkájuk programja és módszerei a református kereszttyénségből fakadók. Ezért ref. ifjúsági munkánkban nem tűrünk sem kártya és szerencsejátékot, sem italozást, sem táncmulatságot nem rendezünk. A ref. ifjúsági munka, mint egész református kereszttyénségünk is az Isten Igéjében a Bibliában gyökerezik. *Célja: református jellemnevelés.* Pénzszerzési módja elsősorban tagjai önkéntes áldozatkészsége. Ref. egyházunkban csak református célkitűzési és református módszerű ifjúsági munkának van helye. (Kálv. Szemle. D. K.)

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Egyháznak újbóli urvacsoraosztásakor: Czégé János, Kádas József, Koszta Jánosné 100—100, N. N., özv. Resch Mihályné, Antal Mihály 50—50, özv. Demján Istvánné 30, Kiss Sándor, N. N., özv. Vántora Gáborné 20—20, összesen: 540 Lel. Kenyeret: özv. Havassy Zsigmondné. Bort: özv. Gálbory Sámuelné, Kiss Antal és neje, Füzessy.

ÚJVÁROSON:

Egyháznak újbóli urvacsoraosztásakor: Vargha László 100, Pozsonyi Erzsébet 50, Temkő Ferencné 20, M. M. 30, Bányi Vilma 20, Nagy János 20, Papp L. 40, Nagy Ferencné 50, Kávássy Károlyné 50, Joó János 50, Jobb János 50, Nagy Irénke 20, együtt 500 Lel. Kenyeret: N. N. Bort: özv. Nemes Lajosné, Tonk testvérek, Szabó János. Szegényeknek: Nagy Irénke 10 Lel.

Egyháznak: Földessi Imre és neje 200 Lel.

VELENCÉN:

Urasztalára: Rollinger Vilmosné 40, N. N. 100, Szabó Lajos 10, N. N. 20, Babuczai István 30, N. N. 20, Bereczki Istvánné 20, Biró Albert 20, N. N. 50, Thury Sándor 30, özv. Schlittenheim Alajosné 20, özv. Gümö Jánosné 60, összesen 420 Lel. Kiss Gyula kenyeret, Kiss Sándor és Nagy Bálint bort. Tokajitelen: Kristóf Gáborné kenyeret és bort.

Raboknak: Mészáros Jánosné egy régi zsoltárt.

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50, id. Fóris Péterné 20, Ujlaky Károly 20, Biró Albert 30 Lel.

RÉTEN:

Urasztalára: Fehér Gáborné 100, Győri Józsefné 20, Péntes Viktorné 30, Szilágyi Lajosné 40, összesen: 190 Lel. Kenyeret: Nagy Lászlóné, Jankai Mihályné. Bort: Nagy Imre, Küllüs Mihály, özv. Sándor Józsefné.

Nőszövetségnek: Szegény gyermekek ruhaszolgáltatására: Incze Andrásné 100, Taricska Gergelyné 100, Szilasi Györgyné 50 Lel. Ruhaanyagot: Puszkás Jenőné, Czirják Józsefné, Rózsa Jánosné, özv. Szilágyi Lajosné, 2 pár cipőt adományozott: Jakab Imréné.

Használt ruhákat — úgy gyermekek, mint felnőttek részére — kér az olasz-i Nőszövetség. A ruhaadományokat kérjük az Árvaházba felküldeni, ahol elősmervény ellenében átveszi az *Elnökség*.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órákor, valamint a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órákor Boros Ferenc,

Ujváros on: délelőtt 10 órákor Kiss Bertalan, délután 3 órákor, valamint az Őssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órákor és a Külváros on (Hattyu-utca 35/a) alatt) délután 5 órákor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órákor Szücs István, délután 3 órákor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órákor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órákor dr Szabó Lajos szolgál.

Kulturális ünnepély a Réten. A réti református nő és férfiszövetségek előadás sorozatában vasárnap délután fél 6 órai kezdettel „Zilahy Lajos” ünnepélyt tartanak a Püspöki-uti imaház kulturtermében a következő műsorral: 1. Kéler Béla, „Magyar vigjáték nyitány” előadja: az Erkel Zenekar, karnagy: Soós András. 2. Megnyitó. Zilahy költeményeiből felolvas: dr Szabó Lajos lelkész. 3. Zilahy: „Virágos bolt” (szimfonia) Kisspálffy János rendezésében. 4. Zilahy Lajos eddigi életéről és írói munkásságáról előadást tart: D. Kiss Lajos hírlapíró. 5. Anyos-Balázs-Fráter dalokat énekel: Ertsey Lajos presbiter. 6. Zilahy: „Ökör” (életkép) Kisspálffy János rendezésében. 7. Az Erkel Zenekar záró száma. Az életképek szereplői: Lacák Erzsike, Vigh Ilonka, Lukács Ilonka, Szatmári Mihály, Ditrich Árpád, Putnoki Ferenc, Bernát Lajos, Szabó Géza. Belépő díj, műsormegváltás nincs. Önkéntes adományokat a szegény gyermekek téli segélyezésére fordítjuk.

Az olasz-i nőszövetség Baksay emlékünnepe-ségén (november 20-án vasárnap) Csernák Béla lelkész emlékezik meg a halhatatlan református püspök-költőről. Az ünnepség programját jövő számunkban közöljük.

A külvárosi vasárnapi iskolások a Hattyu-u. 35-a sz. imaházba az elmúlt vasárnap lélekemelő reformációi emlékünnepe-séget rendeztek szép számú közönség jelenlétében. Műsor: 1. Gyermekkarének. 2. Szavaltatok: Szabó Margit, Drimba Ica, Mészáros Berta. 3. Gyermek énekkar. 4. Szavaltatok: Temkő Kató, Miskolczi Eszter, Melegh Anna, Kocsis Rózsika. 5. Ének duett: Szekernyés Rózsika és Szilágyi Lajosné. 6. Szavaltat. 7. Közének. A vasárnapi iskolai vezető Szekernyés Rózsika. Áldás munkájára.

A réti nőszövetség munka-délutánjai minden hétfőn, délután 2 órától este 7-ig. Bibliaóra továbbra is szerdán délután 6 órákor kezdődik.

Munkatársainkat kérjük, hogy a lapba szánt közleményeket mindig szerdán délig küldjék be a szerkesztőségbe s a nem egy rovatba tartozókat külön

papírosra írják s a szerkesztőség munkáját ezzel megkönnyítsék.

Magyarország jelenlegi külügyminisztere dr Puky Endre a budai református egyházközség főgondnoka, az országos Szeretet-szövetség elnöke, nem szégyenli Krisztus evangéliumát, gyakorta bizony-ságot tesz úgy szóban, mint írásban és cselekedetei-ben jó református keresztyén voltáról. Közlekedésről a kis és nagy gyülekezetek életéről írott s a többek között ezeket mondotta: „... Egyes egyházakban az áldozatkészség koránt sincs arányban a hívek számával vagy azoknak gazdagságával. Sokszor bizony a tehetősebb egyházközségek kevesebbet jelentenek az egyház számára, mint a gyengébb anyagi erővel rendelkező törpe gyülekezetek, amelyek nem egyszer hihetetlen erőfeszítés árán tudják fenntartani templomaikat, iskoláikat... Egy gyülekezet értékét tehát nem a hívők száma és anyagi ereje teszi, hanem a vallásosság mélysége, a hit ereje és a szívekben lakó és tettekben megnyilvánuló áldozat-készség. A szegény vergődő gyülekezetek hívei sok-szor példásabb eredményt mutatnak fel, mint a tehetősebb társaik.”

Református Árvaházi Képes Naptár 1933. évre kapható mindenki lelkészi hivatalban. Ára 20 lei

A református szellemi és ipari munkások, kereskedők névtárát megtalálod az új naptárban.

Kommunista vasárnapi iskolák. A kommunis-ták minden áron ki szeretnék ölni az emberek szívé-ből a vallásos érzületet, az Isten fogalmát. Németor-számban a kommunisták most több vasárnapi iskolát létesítettek, mert hát még a gyermekek lelkéből is ki akarnak ölni minden hitet. Már több, mint 120 ezer gyermekük van, kiket vasárnaponként oktatnak, szün-idei táborokat rendeznek, nagyobb városokban tüntelő felvonulásokban járják végig az utcákat és énekelnek: „Leteltük már trónjáról a mennyei királyt, azért tudunk nevelni és énekelni” stb. Most már 1000-nél több helyi osztályuk Németországban és körülbelül 80 ezer szülő anyagilag támogatja ezt az istentelen munkát.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leányne-
velő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres
Károly, Béres Sándor,
Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatvá-nyokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Márah vizei.*)

Bizonyára ismerős az olvasók előtt az ótestamentumi Szentírásból a Móz. II. könyve XV. részének 22—24. verseiben foglalt szakasza. Egyiptomból az őshazába visszatérő zsidókról van itt szó, akik szerencsésen átjutottak a Vörös tengeren. Utjuk innen a Szir pusztán vezetett keresztül. Nemcsak fáradságos, de szinte elviselhetetlen volt ez az út amiatt, mert napokon keresztül iható vizet nem találtak. Mérhetetlen szomjuság gyötörte őket. Nem csoda: az égető nap még a csontokat is áthevítette bennök és talpuk alatt a hőség következtében a homok mintha emésztő tűz lett volna. Rettenetesen szenvedtek a szomjuság és hőség miatt. Mikor harmadik napon a Márah vizeihez eljutottak s úgy találták, hogy az a keserű és ihatatlan, a nagy csalódás lázadásra indította őket Mózes ellen. Mózes az Urhoz kiáltott, aki egy fát mutatott neki s mikor az a vízbe vetette, a keserű forrás iható, édes víz lett.

A mai emberiség utja is már évek óta ilyen kietlen pusztán vezet, amelynek kibeszélhetetlen nyomorúságai és megpróbáltatásai fölemészteni látszhatnak nemcsak a testi, hanem a lelki erőket is. Ugy tetszik' mintha utunk a végső stációhoz, az elpusz-

* Mutatvány az 1933. évre megjelenő „Református Arvaházi Képes Naptár”-ból.

Az égig érő gesztenyefa.

A Bakonyban élt egy szegény favágó feleségével és tizenkét gyermekével. Sokat dolgozott, hogy megszerezze a mindennapi kenyeret. Felesége segített neki az apróra vágott fát beszállítani a városba, ahol már ismerték a szorgalmas házaspárt és szívesen vásároltak tőlük.

Egyik csunya őszi napon beteg lett az asszony. Hiába hozta férje a legdrágább orvosságokat, nem használt semmi. Az asszony kéthónapi betegeskedés után meghalt. A favágó megsiratta feleségét s azután kivitte az erdőbe és egy gesztenyefa alatt eltemette.

Teltek-múltak a napok. A szegény favágó nem tudta egyedül elvégezni azt a munkát, amit azelőtt ketten végeztek. Munkáját az is hátráltatta, hogy a gyerekekre kellett vigyáznia, mert a legidősebb allig volt még tizenkétéves. Lassan-lassan elfogyott minden fillérje, úgy hogy még ebédre valót sem tudott venni a gyerekeinek.

Egyszer kiment az erdőbe gesztenyét szedni. Azonban hiába járta az erdőt, nem talált sehol gesz-

tulás sírjához közelednék. Minden vonalon a teljes kifáradás és elerőtlenedés tünetei lesznek urrá felettünk. Az emberi életlehetőségek naponként mindegyre jobban kicsuszának kezeink közül s a teljes leszegényedés és koldus sorsba jutás sötét képe rajzolódik fel előttünk. Magunkról, kisebbségi sorsban tengődő magyar kálvinista hitsorsosainkról szólok, akiknek nemcsak fizikai, hanem lelki életét is a legtragikusabb sors fenyegeti. A városnak és falunak nem olyan régen még anyagilag tehetősebb lakosai nagyon is mélyen lecsuszak és mindjobban proletárosodnak, minek folytán egyházunk és ennek intézményeitől, főképen iskoláinktól nagyon észrevehetőleg elhidegedtek. Csak egyetlen lépés még és a többszázados multnak fénye, hírhű elődelnek dicsősége, mint a vihar álfal szárnyára vett felleg eltűnik fejkünk felől s mi koldusszegényen és mindenből kifosztva itt állunk a halál kapujában.

Rettenetes elgondolni, hogy kálvárlás utunk ebbe a hideg és csillagtalan éjszakába torkollik be. Pedig így fog bekövetkezni, ha magasabb és ideálisabb lélekkel élni nem tudunk és nem akarunk; ha az anyagi javak megfogyatkozása s a boldogabb idők kényelme és élvezéséről való lemondás kényszere a panasz és zugolódás keserű vízával borít el bennünket, kiölvén az élni akarást s könnyel és vérrel

tenyét. Végre elért felesége sírjához. Leült a sírra és imádkozott. Mikor bevégezte imáját, csodálkozva látta, hogy a felesége sírja mellett álló gesztenyefán, melyen azelőtt egy szem gesztenyét sem látott, egész csomó gesztenye van a levelek között elbujva. Felmászott a fára s csodálkozva tapasztalta, hogy akár milyen magasra is mászott, még mindig volt a feje felett ág és levél. Gondolta, megnézi, milyen magasra nőtt a fa és mászott felfelé. Egyszer csak egy gyönyörű palota előtt találta magát. A sok aranydiszítól csak úgy káprázott a szeme. Gyönyörű zene szólt valahonnan. Megdörzsölte szemét, nem álmodott, Tündérországba jutott. Benyitott a kapun s belépett a palota előtt elterülő kertbe. Pompás virágágyak, szebbnél-szebb virágok és sohasem látott fák tárultak a szeme elé. A csodálkozástól megdermedve állott néhány percig, mikor egy ember jött feléje és meghívta a palotába.

Hatalmas terembe vezették a szegény favágót. Egy jóságos arcú öreg ember ült előtte, csodás drágakövekkel diszített arany trónon. A tündérkirály volt.

megszentelt értékeinknek végsőkig megfeszített erővel, áldozatos szeretettel való megtartását. A megtartás és kegyelem közel hozzánk, mellettünk van, csak ki kell érte és utána nyujtani kezünket és szívünket. A könyörülő Isten nekünk is megmutatja, mint bujdósó Izráelnek azi a fát, melyől a Márahi vizei megédesednek, ihatóvá lesznek. Ez a fa pedig nem más, mint az a golgotai kereszt, amelyen Istennek Szentfia, Idvezítőnk a bűnös ember megváltásáért a legkínosabb halált szenvedte el emberi nyelven ki nem fejezhető szeretetből. Ha csak kevésbé is tudnánk szeretni Őt, mint ahogy Ő szeretett minket s ha Vele úgy tudnánk összekapcsolódni hittel mint Pál apostol, aki elmondhatta: élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus: akkor a drága véren megváltott szent örökség, az Ur Krisztus Jézus anyaszentegyháza és intézményei miatti nehéz gondok nem borulnának kőszikla terhével a vigyázók lelkére és nem kellene riadt tekintettel nap mint nap kérdezni: Vigyázó, mit mondasz az éjszaka felől!? Kálvinista atyafiak, magyar testvérek, ne feledjétek, hogyha csak annyi hitetek van is, mint egy mustármag, nemcsak ezeket a súlyos, válságos idöket élitek keresztül, de hegyeket mozdíthattok ki helyükből.

Sulyok István,
püspök.

ÁRVAHÁZUNK.

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaaitya.

Énekverseny. Templombajáró hibeink sokszor hallják árvaházunk növendékeinek kicsendülő éneklését. Egyik presbyter testvérünk énekversenyt tűzött ki árváink között. A legszebben éneklő és a legtöbb éneket tudó fiu jutalmat kap. — A múlt tanév végén megtartott „a r a n y m o n d á s”-versenyen árvaházunk egyik növendéke L. Bandi második díjat nyert 68 bibliai Igével; az első jutalmat ügyesebb társa nyerte, aki négy bibliai verssel többet mondott el egymásután. Az énekversenyt karácsony előtt tartjuk meg.

— Ki vagy te, ember és mit akarsz? — kérdé jóságos hangon.

— Szegény favágó vagyok, tizenkét gyerekkel és már két napja nem ettünk semmit — felelte a szegény favágó.

— Nézzétek csak meg a kamarát, akad még ott egy kis kenyér, adjuk neki — mondta a tündérkirály.

Boldogan mászott vissza a földre a szegény favágó s a gyerekek is örültek, hogy végre kaptak valamit enni.

Etfől a naptól kezdve a szegény favágó minden nap felmászott Tündérországba s a jó királytól mindig kapott valami ajándékot. Eleinte csak bust, gyümölcsöt, süteményt, majd később ezüstöt, aranyat és mindenféle drágakövet.

A szegény favágóból ily módon gazdag ember lett. Volt már háza, földje, pénze és mindene, ami ezen a földön a boldogsághoz szükséges, de ő nem elégedett meg azzal, amit kapott, még többre vágyott. Fukar volt a végtelenségig. Sohasem adott egy fillért sem a szegényeknek. Egyszer egy szegény embert azért kergetett ki a házából, mert az ebédre valót

Ünnepelő ruhájukba öltözve s az ősz fehér virágaiból kötött két csokorral kezükben fejezték ki hálójukat s köszönetüket árváink Csernák Béláné elnökő iránt névünnepe alkalmából. A nagytiszteletű asszonyt kis árváink „széniora” Rezső köszöntötte, az árvákkal együttérző kis papeleányt Emikét, ki sokszor vegyül játékos kedvvel tiszta arcu és szívű árváink közé, a liceumista Imre köszöntötte. Az egyesület és az olasz-l Nőszövetség asszonyai szintén megható módon fejezték ki és adták bizonyosságát az Elnökő iránti szeretetüknek. — Kedvesek Isten előtt a szívnék cselekedetei!

Árvaházunk szobájában egyetünk s nőszövetségünk nőtagjai a szerdai délutánok szorgalmatos Márhái, a többi parochiális nőszövetségek hölgyei is versenyezve készítgetik a téli ruhákat, kötöztetik a lélekmelegítőket, sapkákat, stb., melyekre a jelek szerint sokkal nagyobb és több szükség lesz, mint bármikor. Szeretettel kérünk adományokat, használt ruhákat nőszövetségeink címére, mert nincs olyan szegény, akinél még szegényebb ne lenne; részükre minden darab nagy jótétemény.

A Ker. Ifj. Egyesületek világszövetségének nov. 13—20. között megtartott imahetébe — gondnoknőjük vezetése mellett — buzgón kapcsolódtak bele árváink is. A kicsinyek imádkoztak Krisztusnak a föld kerekiségén élő összes kicsinyeiért. Ártatlan szívek imádságát vajha meghallgatná a mennyel Atya.

Cimlapján a templom és árvaház — mint a hit és cselekedet jelképével — jelent meg a Kálvin-nyomda csinos kiállításában az 1933 ik évre szóló „Református Árvaházi Képes Naptár”. — Lapunk vezető helyén közöljük értékes cikkei közül Főtiszteletű Püspök ur szép sorait. Maga a naptári rész vagy a református szellemi és ipari munkások, valamint kereskedők névsora nagy szolgálatára van mindenkinek, szerény árért, 20 Leiert. Református Testvérem! E naptárban nemcsak hasznos könyvet vásárolsz, de árváink kezébe egy-egy falat kenyeret is adsz!

mert kérni tőle. Már elfelejtette, hogy nem is olyan régen még neki sem volt ebédrevalója.

Egyik nap ismét felmászott Tündérországba. Most már a tündérkirály kormánypálcáját szerette volna megszerezni, azt hitte, hogy az szinaranyból van, csupa drágakövel ékesítve.

Mikor felért a jó király elé, az megkérdezte tőle:

— Mit óhajtasz fiam?

— A kormánypálcát szeretném megkapni, amivel kormányozod az országod — felelte a most már gazdag favágó.

— Itt van, legyen a tied — szölt a jó király s átadta a kormánypálcát.

Amikor a favágó kezébe vette a kormánypálcát, akkor látta, hogy az egy fehér liliom. Azt hitte, hogy a tündérkirály becsapta őt s az értékes kormánypálca helyett ezt az értéktelen virágot adta neki. Ez annyira felmérgezte, hogy dühében leesett a fáról.

A tündérkirály pedig kivágatta a gesztenyefát s azóta nem lehet Tündérországba jutni, csak azon a létrán, melynek fokal jó cselekedetekből és jó gondolatokból vannak.

(Keresztván Család.)

Adományok az Árvaháznak:

Özv. Irházy Jánosné 50, Lőrincz György 50 Lei.
Vidékről: Nagylak egyházközség gyűjtéséből
adomány 385 Lei.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

A terítőverseny 26, 27, 28 án a Katholikus Körben. A küszöbön álló terítőverseny sikeréért már eddig is dolgoztak a rendező leányszövetségek, de a tulajdonképpeni nagy munka, a közönség biztosítása, még csak ezután következik. És itt testvéri segítségét kéri a leányszövetségek az egész várad református ifjúságnak. Ez az ügy nem a leányszövetségek ügye, hanem mindenké, aki segíteni akar éhező gyermekeken s nyomoruságra jutott embertársakon. S a leányszövetségek hiszik, hogy nemcsak az egész várad református ifjúság, hanem egyházközségünk felnőtt tagjai is mindent megtesznek ez ügy sikeréért. A legfontosabb az, hogy saját maga mindenki menjen el s adományával nyújtson támogatást. Ez azonban nem elég. Kell, hogy másokat is hívjunk és minden alkalmat megragadjunk a terítőverseny propagálására. Idegen, tőlünk távol álló egyesületek a legnagyobb készséggel hoztak igen nagy áldozatot, mikor minden ellenszolgáltatás nélkül vesznek részt a versenyen. Egy kis fáradságtól s áldozathozattól egyetlen református embernek sem volna szabad visszariadni, mikor arról van szó, hogy azt az ifjúságot segítse, amelyik komolyan akarja venni az egyházat, mint szeretetközösséget s mindent megtesz a másikon való segítésért.

Az imahét nagyon sok áldást jelentett már eddig is s hisszük a hátralevő napokban is Isten kegyelme lesz velünk. Lapunk olvasóit szeretettel hívjuk a szombat esti bezáró összejevetelre. Kezdeti pont 8 órakor az Ifjúsági Otthonban.

Heti program az ifjúsági otthonban. Hétfő este háromnegyed 8-tól egynegyed 9-ig tornaóra. Egynegyed 9-től 9-ig bibliaóra a fiatal emberek 9—10-ig vezetői értekezlet, amelynek tárgya a presbitérium megválasztása. Csak a rendes tagok választók s választhatók, de azért kívánafos minél több pártoló tagnak a jelenléte is. Kedd 8 tól egynegyed 10-ig „Fonó”. Vezető Lázár Mártonné. Szerda 8—9-ig bibliaóra a leányoknak. 8 tól háromnegyed 10-ig bibliaóra és önképzőgyakorlat a Harcosok csoportjának. Csütörtök. Eszmecsere a fíu-egyesületnek. A tiszta élet. Orvosi szakelőadás. Péntek 8-tól egynegyed 10-ig önképzőkör. Fíu és leányok együtt. Szombat délután 4—6-ig Fíu-junior csoport és ugyanabban az időben a Leány-junior csoport összejevetele. Vasárnap délelőtt minden református leány és fíu templomba megy. Délután játék és az olasz-i Nőszövetség ünnepélyén részvétel.

A 25-iki péntek este 8 órakor kezdődő önképzőkör műsora: Ének. Jegyzőkönyv felolvasása, Szeker-

nyés R. Szavaiat, Vargha R. Előadás, Nagyvárad története, Körner J. Szavaiat, Szilágyi M. Felolvasás, Szabó L. Magyar nóták. Hírek, indítványok, ének, ima. Előtte a leányoknak megbeszélése a terítőverseny ügyében.

A biharpüspöki leánybibliakör ismét tanujelét adja a benne folyó szép munkának, mikor 20 án egésznapos leánykonferenciát rendez a környező faluk leánybibliaköreinek bevonásával. Az istentisztelet Kiss Károly lelkész ur, az előadásokat Ajtai Béláné a szalontai egyházmegyei nőszövetség elnöknője s Kiss Bertalan utazótitkár tartják. Az esti ünnepélyen szerepel az Erkel zenekar is. Az utazótitkár reméli, hogy lesz alkalma a biharpüspöki-i fiukkal is találkozni s velük az Ifjúsági Keresztény Egyesület megalkulásáról beszélni.

A Nagyvárad-Olaszi-i Református Nőszövetség

f. évi november hó 20-án este 6 órakor a Leánygimnázium dísztermében

Baksay Sándor emlékünnepelet tart

a halhatatlan református püspök-költő születésének 100 éves évfordulója alkalmából.

Műsor:

1. Andrásfi E.: Jelige. Dr Horváth: Őszkor. Joanovits-Révfy; Dalfűzér. Zöld K.: Meg-megcsendül... Előadja: a Nagyvárad Magyar Dalkör, Andrásfi Ede karnagy vezetésével.
2. Baksay Sándor munkássága és iról méltatása. Előadás. Tartja: Csernák Béla lelkész.
3. „Károly”. Humoros jelenet. Irta: Baksay Sándor. Előadja: Magyar Vincze.
4. Kuruc nóták. Énekli: Dr Bauer Albert. Zongorán kísér: Andrásfi Ede zenetanár.

Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat a szegények felségtetésére köszönettel fogad a Nőszövetség.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.**A) Egyházi célokra:****OLASZIBAN:**

Urasztalára: Özv. Irházy Jánosné 50 Lei.
Szegényeknek: Özv. M. Kiss Gyuláné férje halála évfordulóján 200 Lei.

Szegény iskolásgyermek ebédellátására: Lőrincz György 50 Lei.

Az olasz-i Leányszövetség református gyermekek népkonyhája céljaira: Fazekas Jánosné 40, Özv. Resch Mihályné 40, Asztalos Jánosné 38, Kulcsár Istvánné 18 Lei.

UJVÁROSON:

Szegény gyermekek ruhaanyagára az ujjvárosi Nőszövetségnek: Botos Károlyné 50, Jó Lajosné 50, Tarsoly Kálmánné 60, Tenkő Ferencné 150 Lei, Tarr Jánosné egy kész leányka ruhát, Özv. Orbán Károlyné használt ruhát adott.

RÉTEN:

Szegény gyermekek ruhaanyagára a Nőszövetségnek: Megyeri Sándorné, Tamás Lászlóné, Özv. Molnár Jánosné, Deák Ferencné, Juhász Béláné, Bodó Imréné.

Meghívó. Az olasz-i és újvárosi református leányszövetségek kiállítással egybekötött terítőversenyt rendeznek a Katolikus Körben s erre ugy Önt, mint családját szeretettel hívják és várják. Megnyitó nov. 26-án szombaton este 6 órakor. Vasárnap egész nap nyitva. Bezárás 28-ikán (hétfőn) este. A verseny abból áll, hogy a rendező leányszövetségek megkérték az összes váradi leány és nőegyleteket, hogy vállalják el egy-két asztal minél izléesesebb és ötletesebb megterítését s a közönség szavazócédulákkal dönti el, melyik asztal volt legszebben s legizléesesebben megterítve. A nyertes asztalok díjakat kapnak. Ugy a román, mint az izraelita, valamint a katolikus és református nő- és leányegyletek (17 egyesület) a legnagyobb készséggel vállalták a részvételt s a lázas készülődéssel minden lehetőit elkövetnek, hogy az ő asztaluk nyerje meg mindenekelőtt a közönség tetszését. Lesz biedermeier, modern, japán, antik, nagymama, lakodalmi, eljegyzési, újévi, leányszur, magyar, román, kalotaszegi, művész, agglegény, arató, hófehérke, husvétli, turista, magyar nagyasszony, születésnap, pesti, stb. asztal. Félített és nagy értéket képviselő asztalterítők, edények, evőeszközök, vázák és szőnyegek kerülnek elő s mindenki, aki tud gyönyörűséget találni a szép dolgokban, a női izlés, szépérezék és ötletesség megnyilvánulásában, feledhetetlen emléket visz haza. Ez alkalommal kiállít több előkelő váradi kereskedő is. A jövedelmet szegény gyermekek ebédjére s általában jótékony célra fordítják. Belépődíj nincs. A szavazócédula megváltása kötelező. Ára 10 Lei. Felülfizetéseket jótékony célra tekintettel köszönettel veszünk. *A Rendező Református Leányszövetségek.*

Reformátusok figyelmébe!

A Filmpalace Igazgatóságának a meghívására megnéztem a jövő hét szerdáján, 23-án előadásra kerülő *Luther-filmet* a bemutató előadáson s minden protestáns embernek nagyon komolyan ajánlom a figyelmébe. Anélkül, hogy a római egyház híveit vallásos érületükben sértené a film, megragadó erővel állítja elének Lutherf, a lelklismeret prófétáját. Látjuk a fiatal heves Lutherf, végigéljük szörnyű tusáját a kolostorban, szinte vele nővünk, mikor mint egy órlás, hadat üzen az akkori világ legnagyobb hatalmasságának a pápaságnak, s ennek a legegényiőtlebbnek látszó harcban ő marad a győztes. A film a reformáció isteni tényének az emberi vonását domborítja ki s sok benne a kor megismerésére vonatkozó részlet. Egy tükör, amelyen keresztül nagyon szépen tükröződik a középkor a maga gondolkodásával, szokásával és erkölcsével. A film tanulságos emelkedett komolyságu, a képei tiszták, fálvételei a legszebbek s nemcsak reformátusok, hanem mások is a legnagyobb érdeklődéssel és nyereséggel nézhetik meg. Az Igazgatóság szerda este adja 5 órától kezdődőleg olcsó (10, 15, 20 Lei-s) helyárrakkal. Ennek

a filmnek az előadásával habozott az Igazgatóság, mivel ez nem jelent „üzletet” számukra, s csak mert néhányan reformátusok ragaszkodtunk hozzá, azért hozzák. S én a magam részéről mindenkinek ajánlom a megtekintését, akit a világtörténelem második legnagyobb ténye, a Reformáció közelről érdekel. Ajánlatos előbb a reformációnak utána lenni.

Kiss Bertalan,
s. felkész, kerületi utazó titkár.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor, valamint a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Boros Ferenc,

Újvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor, valamint az Őssi-telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor és a Külvároson (Hattyu-utca 35/a) alatt) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Szűcs István, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Körner József,

Réten: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Törvénytől szabadon. Gal. 5, 1—6. Kedd: A test és lélek gyümölcsei. Gal. 5, 16—26. Szerda: Egymás terhét hordozzátok! Gal. 6, 1—4. Csütörtök: Vetés és aratás. Gal. 6, 7—8. Péntek: Cselekedd a jót. Gal. 6, 9—10. Szombat: A mi dicsekedésünk, Gal. 6, 14—18.

A mai kor ige hirdetésében jelentős helyet foglal el a gyermekistentisztelet és vasárnapi iskola. Ezek az alkalmakon adnak áldott segítséget azok a Hastings kötetek, melyek közül immár a negyedik jelenik meg dr Incze Gábor szerkesztésében. A kötethez Muraközy Gyula írt előtanulmányt a gyermek iskola előtti vallásos neveléséről. Előjegyzők olcsóbban szerzethetik meg a munkát, 3 pengő 50 fillérért. Előjegyezni december 20-ig lehet: Dr Incze Gábornál Budapest II., Margit-körut 54.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A romániai magyar református egyház zsinata
a hó 14—21. napjain Kolozsvárott tartotta második ülészeit.

A zsinat tárgyaként az istentiszteleti rendtartásra, a lelkészszentelésre, az egyházfegyelemre vonatkozó előterjesztéseket s az egyház alkotmányáról szóló I. törvénycikket tűzte volt ki az elnökség s jelezte azt is, hogy a zsinati ülésekkel kapcsolatban a II. ik, a lelkészek képesítéséről és alkalmazásáról szóló törvénycikket előkészítő bizottság is megtartja ülését.

November 14 én reggel 9 órakor a kolozsvári református teológiai fakultás tágas dísztermében teljes számmal együtt voltak a zsinati atyák, Erdélyből 29-en, Királyhágómellékről 16-an, összesen 45-en. Az elnöki emelvényen Sulyok István, dr. Makkai Sándor püspökök, Ugron István, dr. Thúry Kálmán főgondnokok, a jegyzői asztalnál: Bokor Márton, Csernák Béla lelkész, dr. Harcsár Géza, Nagy Endre világi jegyzők foglaltak helyet, míg az atyák az első padokban telepedtek le. A terem többi részét az érdeklődő közönség, főként a teológiai fakultás ifjúsága töltötte meg.

Főzendült az ének: Jövel Szentlélek Uristen... s dr. Makkai püspök alakja már megjelent a szószéken, hogy Isten segedelmét kérje buzgó imádságban.

Az első ülés tanácskozását Sulyok István püspök és Ugron István erdélyi főgondnok vezette. Ugron István elnöki megnyitóbeszédében hangsúlyozta a nagy feladatokat, amelyek a zsinatra várnak; elparentálta a zsinat megnyitása (1929 június 19.) óta elhalt zsinati atyákat, köztük Domahidy Elemér főgondnokot, s meleg szeretettel köszöntötte a Királyhágómellék új főgondnokát: dr. Thúry Kálmánt.

A tagok számbavétele és igazolása után az elnökség által előterjesztett istentiszteleti rendtartást („A romániai magyar református egyház istentiszteleti rendtartása“) a zsinat tárgyalásra kitűzte azzal, hogy a tervezet az I-ső tc. után kerül szönyegre. Hasonlóképpen egyhangulag hozzájárult a zsinat az elnökségnek ahhoz a javaslatához is, hogy az egyházi bíráskodásról szóló törvénycikk tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság utasíttassék, hogy az egyházi fegyelmezés mikéntjét és annak módjait a törvényjavaslatba dolgozza bele.

Nem ilyen egyhangu fogadtatásra talált az az előterjesztés, hogy mindazok, akik teljes lelkész képesítést nyertek, a legközelebbi egyházkerületi közgyűlés által lelkésszé szenteltesse, (tehát abban az esetben is, ha még nem választottak meg valamely gyülekezetben önálló lelképásztort, vagy tanári állásra.) A javaslatot felolvasó jegyző a zsinathoz azt a kérést intézte, hogy a nagy elvi jelentőségű kérdésben ne döntsön azonnal, hanem adja ki azt a lelkészek képesítéséről és alkalmazásáról szóló törvénycikket előkészítő bizottságnak. A magyar református egyházban századok óta az a szokás, hogy a lelkészeket csak akkor szentelik fel, mikor már rendes lelkésszé (vagy tanárrá) választottak. Előadó előtt a XVII. század nagy hittudósának, Pósházinak megállapítása lebegett, hogy „nálunk senkit addig felszentelni nem szoktanak, míg az illetőnek gyülekezete nincs. A felszenteléssel nem szoktanak hamarkodni; hanem midőn egyideig a hivatott személy mind életében, mind tudományában megpróbáltatott a hallgatóktól... De a pápistáknál máskülönbben van a dolog... szintén olyan az, mintha valakit királyságra koronáznának semmi ország nélkül, völegénynek mondanának, mikor semmi mátkája nincsen“. (Pósházi: Igazság istápjá.) A zsinat plénumának többsége az előterjesztést fogadta el.

Ugyanazon a napon délután azonban összeült lelkészek képesítéséről és alkalmazásáról szóló törvénycikket készítő bizottság is, s ennek többsége a régi szokás fenntartása mellett foglalt állást. Most aztán az egyházmegyék és egyházkerületek elé kerül az ügy, hogy az egyházi közvélemény is megnyilatkozzék e kérdésben.

A zsinat még az első nap délelőttjén hozzáfogott az egyház alkotmányáról szóló I. t. cikk tárgyalásához. Ennek tervezetét az egyházmegyék és egyházkerületek véleményeinek bekérése után nagy gondnal dolgozta ki a bizottság. A 174. §-ból álló tervezet 1. §-a megállapítja egyházunk nevét, hogy az „A romániai magyar református egyház“, amely a más országokban levő református egyházakkal szemben teljesen önálló és azoktól független, azonban hitcikkeinek azonosságánál fogva, azokkal hitbeli, lelki közösséget alkot.

Nagyon fontos része a törvénynek a 2. §, amely megállapítja hogy a két egyházkerület: nevezetesen az erdélyi és királyhágómelléki, az alapoknak azonossága mellett is szervezetében és kormányzatában a történelmi fejlődés folytán részben különbözik egymástól s felsorolja a lényegesebb szervezeti és kormányzati különbségeket, amelyeket a jelen törvény is elismer és fenntart. Majd szól a törvény az egyházközsegekről (15—21), az egyháztagok egyházközségi illetőségéről, kötelességeiről és jogairól (22—30), az egyházközségi tisztviselőkről, akik között említi a missziói munkásokat is (31—56), az egyházközségi tisztviselők választásáról (57—64), a presbitériumról (65—77) és az egyházközségi közgyűlésről (78—80); sorra jön az egyházmegye (81—99), az egyházkerület (100—150), a zsinat (151—174) a zsinati állandó bizottság (175—181.). Ez utóbbi a régi konvent helyett illesztetett bele az egyház alkotmányába; maga a zsinat választja a maga kebeléből, tehát minden tagja a presbitériumtól nyert megbízás alapján ül székében (míg a magyarországi konvent tagjait csak az egyházkerületek közgyűléssel delegálják). Az utolsó pont az országos értekezletekről szól (182. §). Már előzőleg úgy az egyházmegyéről, mint az egyházkerületről szóló rész végén intézkedett a zsinat, hogy az egyházmegyékben működő lelkészek, tanítók, presbiterek, az egyházkerületek lelkipásztorai, tanárai, tanítói és presbiterei értekezleteket alkotnak, amelyeknek kötelezett tagjai, amely értekezletek évenként legalább egyszer ülést tartanak. Ezeket az egyházmegyeyel és egyházkerületi értekezleteket az országos értekezletek telőzik be, amelyek az egyetemes egyház hitéletét, alkotmányát, a gyűlékezéseket és azok intézményeit, az egyetemes testületeket és azok által képviselt érdekeket érintő kérdéseket tárgyalják.

A törvénycikk letárgyalása öt napot vett igénybe. Utána az Istentiszteleti Rendtartásra került a sor, Szombaton és vasárnap este foglalkozott a zsinat a 40. paragrafusra terjedő rendtartással, amelyet úgy állapított meg, hogy az az erdélyieket is, a királyhágómellékieket is kielégítette. Elrendelte, hogy a hétköznapi Istentiszteleteken az imádságon kívül biblia is olvassassék; a bibliaolvasást bellesztette a vasárnapi és ünnepi Istentiszteletbe is; az első imádság elé, de elhagyta az első imádság után mondani szokott Miatyánkot. A keresztelezésnél, urvacsoaosztásnál hangzani fog a Hiszekegy. Megszabja a zsinat a konfirmáció, a házasságkötés megáldása, a temetés menetét is; eltiltja az olyan bucsuztatást, amelyben a halott atyafiától és ismerőseitől névszerint bucsuzik; előírja a lelkészszentelést és püspökszentelést; kötelezi a lelkészeket, hogy a rendtartásban megállapított kötött szövegeket (a Miatyánkot, a Hiszekegyet, a kérdéseket) olvassák s a rendtartást 1933 január 1-vel életbe lépteti.

Bámulatra méltó munkát végzett a zsinat egyeztető bizottsága, amely egy nap és két éjjel az elfogadott 1-ső törvénycikknek és az Istentiszteleti rendtar-

tásnak hiteles szövegét a jegyzőkönyvek alapján betűről-betűre megállapította.

Az egyház alkotmányáról, szervezetéről és kormányzatáról szóló első törvénycikket és az Istentiszteleti rendtartást harmadik olvasásban a hétfő délelőtti (nov. 21.) ülésen fogadta el a zsinat.

Ekkor következett el a zsinat feledhetetlen bezáró jelenete: Ugrop István erdélyi főgondnok nemesveretű beszéde és dr. Makkai Sándor püspök könnyekig megindító imádsága, s a zsinati atyák meleg bucsuzása. Akik összegyűltek Nagyváradtól Sepalszentgyörgyig s a nyolc napig tartó istenes munka közben egymásban testvérekre találtak, meleg kézsorítással s azzal a tudattal bucsuztak el egymástól, hogy munkájuk nem volt hiábavaló. Jó munkát végeztek, amiért Isten nevére térjen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás!

ÁRVAHÁZUNK.

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaanya.

„Ne tudja a te balkezed, mit cselekszik a te jobb kezed” (Máté VI. 3). Jézus gyönyörű tanítása szerint adta árvaházunknak a maga szép adományát az a jótékony szív, mely nem akarja emberek elé vinni jócselekedetét s nem az emberektől, de Istentől várja jutalmát. Mi azt kérjük: áldja meg árvánk sorsát enyhíteni óhajtó érzéséért a jókedvű adakozót szerető Isten!

Nagylak példája. Nagylak község (Arad m.) 127 református lelket számlál, de a nagylaki reformátusok adományánál csak az evangéliumi özvegy 2 fillérje lehetett kedvesebb Isten előtt. Ha fejenként nem 3 lelt, mint a nagylaki adakozók, csak 50 bánt adományozna egyházkerületünk minden egyházközsége: jótékony egyesületünk elnöksége mily könnyen valósíthatná meg árvaházunk fejlesztését s vidékre is kiterjedő áldásos működését! A múlt évben Istenháza építő kicsiny Nagylak áldozatossága ragyogóan szép példa!

Az 1933. évi „Református Árvaházi Képes Naptár” minden lelkézi hivatalban kapható. Ára: 20 le. Vásároltál-e már kedves olvasónk?

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjusági Otthon.

Széniorosztályt akar az Ifjusági Ker. Egyesület s ezért szeretettel kéri az egyház felnőtt tagjait, ne utasítsák vissza, ha őket az egyesület szénioratagnak, ill. védnöknek hívja. A szénioratagok felkérése már a jövő héten megkezdődik.

Sok szegény iparos fiu van, aki egésznap nehéz munka után még kenyeret sem mindig tud magának vacsorára venni. Ezért akarjuk megnyitni az Ifjusági Otthonban a mikonyhánkat, hogy ezeken a fiukon segítsünk. Kérünk szíves adományokat ehhez a konyhához természetben.

Irattejesztést csinál az ifjuság a templomok előtt, betűvel is terjeszteni akarja az evangéliumot. **Vásároljunk** magunknak és gyermekünknek az olcsó és nagyon jó olvasmányul szolgáló Koszorűfüzetekből.

Molnár Károly tiszteletes ur üdvözlétét küldi Bázélből minden barátjának és ismerősének.

Szépen folyik a leányszövetségi munka az állami leányiskolák növendékei között Lovász Rózsa s Handleri Kornélia vezetése mellett.

A ref. leánygimnázium bibliakörei is megkezdik munkájukat.

A terítőversenyre Jenel Rezső fakereskedő három méter fát ad ingyen a Katholikus Kőr fűtésére. Itt is köszönetet mondunk érte. Valószínűleg elengedi a Villamosnő Igazgatósága a világítási díjat is. Adó alól való mentességért is kérvényt írunk. A kiállító kereskedők felkérése még mindig folyik.

A Leányszövetségek terítőversenyét 27-ikéről a jövő hónapra halasztottuk

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegény iskolásgyermekek részére: Antal Mihályné, egy használt téli kabát és egy pár cipő. N. N. 150 Lei.

Az olasz leányszövetség gyermek-népkönyhájára: dr Thury Kálmánné 2 kgr. zsír, Merza Sándorné 38, Gaál Szabó I. né 38, Mónus Sándorné 38, Víz Mária 38 Lei.

UJVÁROSON:

A Nőszövetségnek: Nagy Ferencné 100 Lei ruhaanyagra, Magyar Károlyné 50 Lei ruhaanyagra, Nagy Jenőné egy kész ruhát, Török Albertné egy kész ruhát (leányka), Fazekas Lajosné egy kész ruhát adott.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50, Rollinger Vilmosné 30 Lei.

A Tokaj-telepi imaház mellékhelyiségek építéséhez: Kiss Károly egy 4 méteres gerendát, Barna Sámuel deszkaanyagot.

RÉTEN:

Szegény gyermekeknek: N. N. 50, Pál Mihályné 20. **Ruhaanyagot:** Huszár Istvánné, Szilágyi Gizé, Szabó Sándorné, Papp Dezsőné. **Cipőt:** Özv. Felvinczi Józsefné.

Kisleti órákon: Hétfő: Igéret az örökkévaló királyságról. II. Sámuel 7, 12—16. Kedd: Jövendőlés Krisztus országlásáról. Zsoltárok könyve 2. zsolt. Szerda: Krisztus örök királysága. Zsoltárok könyve 110-ik zsolt. Csütörtök: Vigasztaló Igéret Krisztusról. Ézs. 7, 10—16. Péntek: A Messiás születése, neve, országa. Ézs. 9, 1—7. **Szombat:** A Messiás és a béke országa. Ézs. 11, 1—9.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szállójában) délután 3 órakor Boros Ferenc,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Sass Kálmán, az Ósítelenen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor Sulyok István, a Kúlvároson (Hattyu-utca 35/a) alatt) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaj-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

A nagyszalontai egyházmegye Nőszövetségének ügyvezető elnöke Ajtay Béláné urnő (Arad) meglátogatta november 21-én este az olasz leányszövetséget s a bibliaórát is ő vezette. A kedves vendég látogatása édes emlékeket hagyott maga után.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, december 1-én, csütörtök délután 4 órakor a Hegyen, a Felső Dorongos oldalon, Rózsa János házában.

A Nagyvárad-olasz leányszövetség vasárnap, november 20-án délután 6 órakor tartotta meg Baksay Sándor a kiváló református püspök-író születésének 100 éves fordulója alkalmából nagyon szépen sikerült kultúrünnepejét. Az ünnepélyt nagyszámu közönség jelenlétében a Magyar Dalkör nyitotta meg Andrásfi Ede karnagy vezetésével előadott gyönyörű dalokkal a legkitűnőbb előadásban. A kristálytisza igazságokkal teljes nemes nyelvezetű püspök írói méltatását a szalontai idős Csernák Béla lelkes távollétében Csernák Béláné, a nőszövetség elnöknője olvasta fel, nagy élvezetet szerezve a jelen volt közönségnek. Baksay páratlan humorával megrajzolt „Károly” diákját Magyar Vince mutatta be élénk derűltség kíséretében. A Magyar Dalárda izgalom-érig szép kurucz nótái fejezték be az irodalmi színvonalon álló ünnepélyt.

Arany János emlékének áldoztunk velencei kulturtermünkben s folyó hó 20-án a terem minden részében megtöltött közönség jelenlétében; amikor az előadói tisztet dr Oláh Béla volt Iparkamarai titkár ur volt szíves ellátni a nagy költő egyéniségének és költészetének mélyen szántó és oly művészi jellemzésével, hogy szinte a csodálatosan nagy költői lélek és mélységesen szerető nemes szív közvetlen közelségének s éltető melegének építő és nemesítő hatását élvezte a lebilincselő előadást mindvégig lélekzetvisszafojtva hallgató hálás közönség. Ugyancsak ő volt szíves betanítani az előadás betétjeként szereplő és azt illusztráló szebbnél-szebb Arany-verseket, melyek mindenike feledhetetlen élmény volt a jelenlévőknek. A velencei férfikar éneke s az ifjuság-

Nagyon fontos része a törvénynek a 2. §, amely megállapítja hogy a két egyházkerület: nevezetesen az erdélyi és királyhágómelléki, az alapoknak azonossága mellett is szervezetében és kormányzatában a történelmi fejlődés folytán részben különbözik egymástól s felsorolja a lényegesebb szervezeti és kormányzati különbségeket, amelyeket a jelen törvény is elismer és fenntart. Majd szól a törvény az egyházközsegekről (15—21.), az egyháztagok egyházközsegi illetőségéről, kötelességeiről és jogairól (22—30.), az egyházközsegi tisztviselőkről, akik között említi a missziói munkásokat is (31—56.), az egyházközsegi tisztviselők választásáról (57—64.), a presbitériumról (65—77.) és az egyházközsegi közgyűlésről (78—80.); sorra jön az egyházmegye (81—99.), az egyházkerület (100—150.), a zsinat (151—174.) a zsinati állandó bizottság (175—181.). Ez utóbbi a régi konvent helyett illesztetett bele az egyház alkotmányába; maga a zsinat választja a maga kebeléből, tehát minden tagja a presbitériumtól nyert megbízás alapján ül székében (míg a magyarországi konvent tagjait csak az egyházkerületek közgyűléssel delegálják). Az utolsó pont az országos értekezletekről szól (182. §). Már előzőleg úgy az egyházmegyéről, mint az egyházkerületéről szóló rész végén intézkedett a zsinat, hogy az egyházmegyékben működő lelkészek, tanítók, presbiterek, az egyházkerületek lelkipásztorai, tanárai, tanítói és presbiterei értekezleteket alkotnak, amelyeknek kötelezett tagjai, amely értekezletek évenként legalább egyszer ülést tartanak. Ezeket az egyházmegyeyel és egyházkerülettel értekezleteket az országos értekezletek telőzik be, amelyek az egyetemes egyház hitéletét, alkotmányát, a gyülekezeteiket és azok intézményeit, az egyetemes testületeket és azok által képviselt érdekeket érintő kérdéseket tárgyalják.

A törvénycikk letárgyalása öt napot vett igénybe. Utána az Istentiszteleti Rendtartásra került a sor, Szombaton és vasárnap este foglalkozott a zsinat a 40. paragrafusra terjedő rendtartással, amelyet úgy állapított meg, hogy az az erdélyieket is, a királyhágómellékieket is kielégítette. Elrendelte, hogy a hétköznapi istentiszteleteken az imádságon kívül biblia is olvassassék; a bibliaolvasást beillesztette a vasárnapi és ünnepl istentiszteletbe is; az első imádság elé, de elhagyta az első imádság után mondani szokott Miatyánkot. A keresztelelésnél, urvacsoaraosztásnál hangzani fog a Hiszekegy. Megszabja a zsinat a konfirmáció, a házasságkötés megáldása, a temetés menetét is; eltiltja az olyan bucsuztatást, amelyben a halott atyafiától és ismerőseitől névszerint bucsuzik; előírja a lelkészszentelést és püspökszentelést; kötelezi a lelkészeket, hogy a rendtartásban megállapított kötött szövegeket (a Miatyánkot, a Hiszekegyet, a kérdéseket) olvassák s a rendtartást 1933 január 1-vel életbe lépteti.

Bámulatra méltó munkát végzett a zsinat egyeztető bizottsága, amely egy nap és két éjjel az elfogadott I-ső törvénycikknek és az istentiszteleti rendtar-

tásnak hiteles szövegét a jegyzőkönyvek alapján betűről-betűre megállapította.

Az egyház alkotmányáról, szervezetéről és kormányzatáról szóló első törvénycikket és az istentiszteleti rendtartást harmadik olvasásban a hétfő délelőtti (nov. 21.) ülésen fogadta el a zsinat.

Ekkor következett el a zsinat feledhetetlen bezáró jelenete: Ugron István erdélyi főgondnok nemesveretű beszéde és dr. Makai Sándor püspök könnyekig megindító imádsága, s a zsinati atyák meleg bucsuzása. Akik összegyűltek Nagyváradtól Sepaszentgyörgyig s a nyolc napig tartó istenes munka közben egymásban testvérekre találtak, meleg kézsorítással s azzal a tudattal bucsuztak el egymástól, hogy munkájuk nem volt hiábavaló. Jó munkát végeztek, amit Isten nevére térjen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás!

ÁRVAHÁZUNK.

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaanya.

„Ne tudja a te balkezed, mit cselekszik a te jobb kezed” (Máté VI. 3). Jézus gyönyörű tanítása szerint adta árvaházunknak a maga szép adományát az a jótékony szív, mely nem akarja emberek elé vinni jócselekedetét s nem az emberektől, de Istenét várja jutalmát. Mi azt kérjük: áldja meg árvánk sorsát enyhíteni óhajtó érzéséért a jökevény adakozót szerető Isten!

Nagylak példája. Nagylak község (Arad m.) 127 református lelket számlál, de a nagylaki reformátusok adományánál csak az evangéliumi özvegy 2 fillérje lehetett kedvesebb Isten előtt. Ha fejenként nem 3 lelt, mint a nagylaki adakozók, csak 50 bányi adományozna egyházkerületünk minden egyházközsege: jótékony egyesületünk elnöksége mily könnyen valósíthatná meg árvaházunk fejlesztését s vidékre is kiterjedő áldásos működését! A múlt évben Istenháza építő kicsiny Nagylak áldozatosága ragyogóan szép példa!

Az 1933. évi „Református Árvaházi Képes Naptár” minden lelkézi hivatalban kapható. Ára: 20 lel. Vásároltál-e már kedves olvasónk?

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Széniorosztályt akar az Ifjúsági Ker. Egyesület s ezért szeretettel kéri az egyház felnőtt tagjait, ne utasítsák vissza, ha őket az egyesület széniorotagnak, ill. védnöknek hívja. A széniorotagok felkérése már a jövő héten megkezdődik.

Sok szegény iparos fiu van, aki egésznap nehéz munka után még kenyeret sem mindíg tud magának vacsorára venni. Ezért akarjuk megnyitni az Ifjúsági Otthonban a mi konyhánkat, hogy ezeken a fiukon segítsünk. Kérünk szíves adományokat ehhez a konyhához természetben.

Iratkeresztést csinál az ifjuság a templomok előtt, betűvel is terjeszteni akarja az evangéliumot. Vásároljunk magunknak és gyermekünknek az olcsó és nagyon jó olvasmányul szolgáló Koszorúfüzetekből.

Molnár Károly tiszteletes ur üdvözlését küldi Bázélból minden barátjának és ismerősének.

Szépen folyik a leányszövetségi munka az állami leányiskolák növendékei között Lovász Rózsa s Handlerl Kornélia vezetése mellett.

A ref. leánygimnázium bibliakörei is megkezdik munkájukat.

A terítőversenyre Jenel Rezső fakereskedő három méter fát ad ingyen a Katholikus Kör fűtésére. Itt is köszönetet mondunk érte. Valószínűleg elengedi a Villamosnő Igazgatósága a világítási díjat is. Adó alól való mentességért is kérvényt írtunk. A kiállító kereskedők felkérése még mindig folyik.

A Leányszövetségek terítőversenyét 27-ikéről a jövő hónapra halasztottuk

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegény iskolásgyermek részére: Antal Mihályné, egy használt téli kabát és egy pár cipőt. N. N. 150 Lei.

Az olasz leányszövetség gyermek-népkonyhájára: dr. Thury Kálmánné 2 kgr. zsír, Merza Sándorné 38, Gaál Szabó I. né 38, Mónus Sándorné 38, Víz Mária 38 Lei.

UJVÁROSON:

A Nőszövetségnek: Nagy Ferencné 100 Leit ruhaanyagra, Magyar Károlyné 50 Leit ruhaanyagra, Nagy Jenőné egy kész ruhát, Török Albertné egy kész ruhát (leányka), Fazekas Lajosné egy kész ruhát adott.

VELENCÉN:

Szegényeknek: K. Nagy Lajos 50, Rollinger Vilmosné 30 Lei.

A Tokaji-telepi Imaház mellékhelyiségek építéséhez: Kiss Károly egy 4 méteres gerendát, Barna Sámuel deszkaanyagot.

RÉTEN:

Szegény gyermekeknek: N. N. 50, Pál Mihályné 20. Ruhaanyagot: Huszár Istvánné, Szilágyi Gizli, Szabó Sándorné, Papp Dezsőné. Cipőt: özv. Felvinczi Józsefné.

Esteli órákon: Hétfő: Igéret az örökkévaló királyságról, II. Sámuel 7, 12—16. Kedd: Jövendölés Krisztus országlásáról. Zsoltárok könyve 2. zsolt. Szerda: Krisztus örök királysága. Zsoltárok könyve 110-ik zsolt. Csütörtök: Vigasztaló igéret Krisztusról. Ézs. 7, 10—16. Péntek: A Messiás születése, neve, országa. Ézs. 9, 1—7. Szombat: A Messiás és a béke országa. Ézs. 11, 1—9.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Boros Ferenc,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Sass Kálmán, az Össi-telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor Sulyok István, a Külvároson (Hattyu-utca 35/a) alatt) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szilcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgálg.

A nagyszalontai egyházmegye Nőszövetségének ügyvezető elnöke Ajtay Béláné urnő (Arad) meglátogatta november 21-én este az olasz-i nőszövetséget s a bibliaórát is ő vezette. A kedves vendég látogatása édes emlékeket hagyott maga után.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, december 1-én, csütörtök délután 4 órakor a hegyen, a Felső Dorongos oldalon, Rózsa János házábanál.

A Nagyvárad-olasz i református Nőszövetség vasárnap, november 20-án délután 6 órakor tartotta meg Baksay Sándor a kiváló református püspöklő születésének 100 éves fordulójára alkalmából nagyon szépen sikerült kultúrünnepejét. Az ünnepélyt nagyszámú közönség jelenlétében a Magyar Dalkör nyitotta meg Andrásfi Ede karnagy vezetésével előadott gyönyörű dalokkal a legkitünőbb előadásban. A kristálytisza igazságokkal teljes nemes nyelvezetű püspök úról méltatását a zsinaton időző Csernák Béla lelkes távollétében Csernák Béláné, a nőszövetség elnöknője olvasta fel, nagy élvezetet szerezve a jelen volt közönségnek. Baksay páratlan humorával megrajzolt „Károly” diákját Magyar Vince mutatta be élénk derűltség kíséretében. A Magyar Dalárda izig-vérig szép kurucz nótái fejezték be az irodalmi színvonalon álló ünnepélyt.

Arany János emlékének áldoztunk velencei kulturteremünkben folyó hó 20-án a terem minden részében megtöltött közönség jelenlétében; amikor is az előadói tisztet dr. Oláh Béla volt iparkamaral titkár ur volt szíves ellátni a nagy költő egyéniségének és költészetének mélyen szántó és oly művészi jellemzésével, hogy szinte csodálatosan nagy költői lélek és mélységesen szerető nemes szív közvetlen közelségének s éltető melegének építő és nemesítő hatását élvezte a lebilincselő előadást mindvégig lélekzetlisszafojtva hallgató hálás közönség. Ugyancsak ő volt szíves betanítani az előadás betétjeiként szereplő és azt illusztráló szebbnél-szebb Arany-verseket, melyek mindenike feledhetetlen élmény volt a jelenlévőknek. A velencei férfiak éneke s az ifjuság-

nak zongorán és hegedűn előadott zeneszámai képeztek a kellemes keretét a nagyszerűen megrajzolt képhez.

Zilahy Lajos ünnepély a Réten. A réti Nő- és Férfiszövetségek kulturális előadásainak sorozatában Zilahy Lajos ünnepséget tartottak vasárnap délután a püspöki uti imaház kulturtermében. Az ünnepséget az Erkel Zenekar nyitotta és zárta, Soós András karnagy dirigálása mellett. Dr Szabó Lajos Zilahyverseket adott elő. Zilahy eddigi életéről és munkásságáról Daróci Lajos hírlapíró tartott élvezetes előadást. Ertsey Lajos presbiter magyar dalokat énekelt Soós András kísérete mellett. Kedves szám volt a réti műkedvelők előadása, akik két egyfelvonásos Zilahy szindarabot adtak elő. Kisspálffy ny. színművész rendezésében és felléptével. Ugy a rendezés, mint az előadás igen jó volt. A szereplőket sokáig ünnepelte a kulturtermet zsufolásig megtöltött közönség. Köszönet mindeztért Kisspálffy Jánosnak, aki önzetlenül foglalkozik az ifjúsággal. A hallgatóság sorai között szép számmal jelentek meg presbiteraink is. Jelen volt dr Soós István alpolgármester is. A karácsonyi ünnepségekre való készülés miatt a legközelebbi kultürestét január végén tartjuk, kuruc-est keretében. Tabéry Géza dr előadásában. Karácsonyi két napos vallásos ünnepségünkre, melyet Kisspálffy rendezésében tartunk meg, a jövő hónap elején küldjük szét műsorunkat.

A Luther film bemutatása általános érdeklődést váltott ki városunk protestáns polgárainál. A szerdán délután 7 órai előadás előtt Kiss Bertalan egyh. ker. utazó titkár tartott igen alapos ismertető előadást. A film tulajdonosa, aki az előadásokból nem akart hasznot húzni, ötszáz leit adott át az olasz-i lelkész hivatalnak, amelyből 250 lei a gyermekek népkönyhájának, 250 lei pedig az újvárosi leányszövetségnek jutott.

Három diakonisszát adott már Nagyvárad az erdélyi diakonisszaképző-intézetnek. Kettő Kolozsvárott dolgoznak, ahol a zsinat idején találkoztunk velük, Katica testvér az aggmenház vezetője; Emília testvér a református Kórház ügyeit előkészítő hivatalban segít. Hogy mit jelent a diakonissza munkája egy gyülekezetben, arról igen érdekes közleményt olvastunk a Református Figyelő utóbbi számában. Kőbányán történt. Inséglakás ajtaján kopogtatott a diakonissza testvér. Alig nyit be, már ordít is egy durva hang: „Innen aztán elmenjen! Nekem se hazám, se vallásom, husz éve nem járok templomba, gyermekeimet is arra nevelem, hogy ne törődjenek hazával, nemzettel, Istennel, utálják a vallást, kerüljék a templomot, gyűlöljék az urakat. Velem sem törődik az Isten...” A diakonissza nem jött zavarba, hanem odafordult az önmagából kikelt férfihez s azt mondja: „Tudom, hogy a bácsi magyar ember, az pedig soha sem dobja ki a vendégét” — s ezzel már le is ül

egy székre. „Különben is nem hiszem, hogy annyira kárát keresné gyermekeinek, hogy ilyen gondolatokat oltana szívükbe. Azt meg hogy mondhatja a bácsi, hogy az Isten nem törődik magával, mikor két ilyen szép gyermekkel ajándékozta meg.” — Az ember lassan felenged. Már panaszkodik is keservesen. Aztán a fialra fordul a szó, dicséri őket nagyon. A kisebbik is — még alig, hogy iskolás sorba jutott — olyan okos, hogy mialatt a nyáron a nagyanyjánál volt, aki nagyon vallásos asszony, szépen megtanult énekelni, „Énekeld csak el, kis fiam a XXIII. zsoltárt” — mondja a testvér. A gyermek vékony hangocskáján elkezd, a diakonissza segít neki. Azután a negyvenkettediket éneklük. Az apa is belevág s egyszer csak szárnyalni kezd érces férfihangja s a következő éneket már ő ajánlja és a kis szobában zeng a dicséret: Térj magadhoz drága Sion! Mikor egy idő múlva szíves invitálással bucsuzik a vendég, azt mondja az ember: „Még meggondolom. Talán mégis elmegyek a templomba.”

„Senki sem fog másnak jól prédikálni, ha előbb önmagának nem prédikált.” Owen János.

Használt ruhákat — úgy gyermekek, mint felnőttek részére — kér az olasz-i Nőszövetség. A ruhádományokat kérjük az Árvaházba felküldeni, ahol elősmervény ellenében átveszi az *Elnökség*.

Munkatársainkat kérjük, hogy a lapba szánt közleményeiket mindig szerdán délig küldjék be a szerkesztőségbe s a nem egy rovatba tartozókat külön papírosra írják s a szerkesztőség munkáját ezzel megkönnyítsék.

Református Árvaházi Képes Naptár 1933. évre kapható mindenki lelkészli hivatalban. Ára 20 lei.

A református szellemi és ipari munkások, kereskedők névtárát megtalálod az új naptárban.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Gyűjtő-íveket

bocsátott ki a Lorántffy Zsuzsánna Jótékony Egyesület a református Árvaház nevében.

A gyűjtő-íveken olvasható az engedélyező miniszteri rendelet száma [75.127—1932], a nagyváradai rendőrség pecsétje és a rendőrkvésztor aláírása, valamint a Lorántffy Egyesület pecsétje is. Azért jelezzük itt mindezeket, mert jelentettük, hogy felelőtlen elemek a református egyház vagy egyesületei nevében gyűjtenek a város területén. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy csak a hivatalos pecsétekkel kibocsátott íveket fogadják el.

A hivatalos gyűjtő-ívekkel a négy [olaszi-i, újvárosi, velencei, réti] református nőszövetség küldöttei járnak, miután a begyűlő adományok fele az Árvaházat, másik fele a nőszövetségek szegényeit illeti. A presbytérium a szegények gondozását paróchiális körönként a nőszövetségekre bízta, így a nőszövetségek az egyház nevében teljes felelősséggel végzik ezt a szent munkát.

Fogadják küldötteinket mindenütt szívesen, még ott is, ahol semmi anyagi jót nem tudnak adni, adjanak nekik legalább jó szót, bátorítást, elismerést; becsüljék meg bennök a szegények barátját: a mi Urunkat, a Jézus Krisztust, akinek parancsolatjából végzik az ő kicsinyeinek javára ezt a nehéz feladatot. Mozduljanak meg a szívek. Ne legyen egy meleg otthon sem, ahonnan üres kézzel bocsássák ki a jótékony szelid hőveit. A legkisebb adománynak is nagy értéke van Isten előtt, ha azt a könnyörülő, szánakozó szeretet nyújtja.

Ha pedig valakit nem találnának otthon a gyűjtő-ívekkel eljáró nőtestvéreink, az se maradjon ki az áldozók sorából. Küldje fel adományát a Református Árvaházba [Emléktér 32], ahol azt átveszik tőle elismervény ellenében.

Mikor az első advent prófétájának, Keresztelő Jánosnak ajkán felcsendült az adventi szózat: „Térjetelek meg, mert elközelgetett a mennyeknek országa”, a sokaság megkérde őt, mondván: Mit cselekedjünk tehát? Ő pedig felelvén monda

nekik: Akinek két köntöse van, egyiket adja annak, akinek nincs; és akinek van eledele, hasonlóképp cselekedjék. [Lukács ev. 3, 10. 11.]

ÁRVAHÁZUNK:

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaanya.

Bors adománya. Bagoly Bertalan lelkész irányítása mellett Bors református hívei meghatározott módon viselik szívükön Krisztus kicsinyeinek sorsát: ismét behozták szeretetadományukat árvaházunknak. Az évek óta határaikon csapásokat szenvedő hívek igazán szívből adtak, mert maguk is átérezik a szükség látogatását. — Adjon Isten a szívből adakozóknak ezerannyi áldást.

Paszulyt adtak: R. Varga Gyula, Varga Albert, Bereczki Károly, Sz. Rácz Imre, Nagy Lajos, Bereczki Gyula, Hegyesi Gyula, Könyves Kálmán, Kiss Imre, Vass Károly, H. Rácz Lajos, Ábrám Gyula, Bátori Gyula, ifj. Bereczki Károly, Vass András, Györki Lajos, Rácz Sándor, Pető Zsigmond, Kerezsi Lajos, Tóth Lajos, B. Varga Károly, Cs. Varga Gyula, Fodor Lajos, Cser József, R. Varga János, Nagy Károly, Kiss Józsefné, Isza Károly, Szabó Lajos, Megyeri Károly, Lovász Károly, Földi Gyula, Vass József, Csiger Lajos, Varga Zsigmond.

Káposztát: özv. Vad Józsefné, R. Varga Gyula, Bereczki Gyula, Hegyesi Gyula, V. Rácz Károly, Nagy Zsigmond, Szabó Vince, Tóth Lajos, Földi Gyula, B. Varga Károly, ifj. Bátori Zsigmond, R. Varga János, Kiss Józsefné, Szabó Sándor, Sánta Albert, Szabó Lajos, Kabal Lajos, Molnár Lajos, Rácz Imre.

Krumplát: R. Varga Gyula, Bereczki Károly, V. Rácz Károly, M. Kiss Lajos, Kerezsi Lajos, B. Varga Károly, Györki Lajos, Fodor Lajos, Szabó Sándor, Isza Károly, Varga Zsigmond, Rácz Imre, Cser József.

Hagymát, zöldséget: özv. Vad Józsefné, ifj. G. Kiss Lajos, Rácz Sándor, Pető Zsigmond, M. Kiss Lajos, ifj. Bátori Zsigmond, Nagy Károly, Molnár Lajos, Hegyesi Gyula, Vass Károly, H. Rácz Lajos, Györki Lajos.

Tengerit: Csiger Gyula, Kereszturi Lajos, özv. Bánóczi Jánosné, Földi András, Kuklis Mihály, Szabó József, Szegedi Lajos, N. Varga Károly.

Tojást: Pénzes Imre, Mártha Piroska, Belényesi János.

Borsót: Molnár András.

Összesen: pászuly 70 liter, krumpli 50 kgr., tengeri 30 liter, káposzta 30 kgr., zöldség 15 kgr., hagyma 5 kgr., borsó 3 liter, pénz 54 Lei.

A jótéteményben meg ne restüljünk... (Gal. VI. 9) ... „nőszövetségünk buzgó tagjai az árvaház részére megindított gyűjtést a faluban nemsokára befejezik s boldogok leszünk, ha mostani szegénységünk mellett mi is hozzájárulhatunk a reform. árvák eltartásához”... írja szíves sorában, áldozatosságát több ízben megbizonyító nőszöv., elnöknő.

Hálásan fogadjuk a kedvesen bejelentett jószándékot s majdan köszönettel a jótett — adományait! Ezek a sorok jogosan töltenek el bennünket reménnyel, hogy vidéki nőszövetségeink, mint eddig, ezután sem felejtkeznek meg árváinkról, kiknek most a jó szívek adományaira sokszorosán nagy szükségük van.

Református Árvaházi Képes Naptár 1933. évre kapható mindenik lelkész hivatalban. Ára 20 lei. Ez a Nagyváradon megjelenő naptár az első, amely az új idők szükségletének megfelelően egy református szociális névtárt tesz közzé; megtalálod tehát benne a református orvosok, mérnökök, ügyvédek, egyéb szellemi munkások, kereskedők, iparosok névsorát, akikhez bizalommal fordulhatsz. A Budapesten megjelenő „Református Figyelő” azt írja naptárunk az újításáról: „Egy nagyszerű, praktikus cselekedet volt ez... Kívánjuk, hogy legyen áldás és eredmény a vállalkozáson és legyen ragadós a példa — másutt is.”

Adományok az Árvaháznak:

Erdőhátné (Fugyvásárhely) 14 drb tojás, 4 kgr. hurka, özv. Zih Imréné 50 Lei.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Meghívó. Naponként 60 szegénygyermeknek adunk hetek óta ebédet s ezeknek a gyermekeknek száma naponként szaporodik. Sokan fordulnak hozzánk, mint végső menedékhez felnőttek is s mi legtöbbször nem tudunk nekik semmit sem adni, mert nincs miből. Szegény perselyünk javára rendezzük azt a kiállításal egybekötött terítőversenyt, amelyre úgy Önt, mint családját szeretettel hívjuk meg. Ha Ön tud gyönyörködni az izlésnek és szépérzéknek megnyilatkozásában, úgy ez a verseny-kiállítás feledhetetlen élményt fog Önnek jelenteni. S adománya azokhoz fog eljutni, akiknek arra emberi megítélés szerint ebben a városban a legnagyobb szükségük van. A terítőversenyen 15 váradi egyesület 22 asztallal vesz részt s több előkelő váradi cég állít ki. A verseny a Kereskedelmi Csarnokban lesz december 10, 11, 12-én. Megnyitó 10-én szombaton este fél 7 órakor. Belépődíj nincs. A szelvényes szavazócédula megváltása kötelező. Ára 10 Lei. Felülírtetéseket a jótékonycélra

tekintettel köszönettel kérünk s fogadjuk. Az újjáépítési és olasz-i református Leányszövetségek.

A terítőversenyt elkeltett, hogy halaszunk november 27 ikéről. A Katholikus Kört azonban nem sikerült más időpontra megkapni s így kénytelenek voltunk a Kereskedelmi Csarnokkal érintkezésbe bocsátkozni. A Kereskedelmi Csarnokot a Leányszövetségek december 10, 11, 12 ikére kötötték le. A verseny megnyitása 10-én szombaton délután fél 7 órakor lesz. A versenyről a következő számban részletesebben írunk.

Az ifjúsági Otthon jövő heti programja. Hétfő este: A fiatal emberek csoportjának tornaóra és biblióra. Kedd este: 7—9-ig fluknak, leányoknak közösen fonó. Karácsonyi vásárra tárgyak készítése. 9 óra után presbiteri gyűlés. Szerda este: A Harcosok csoportjának és a Leányszövetségnek bibliórája. Csütörtök: A fiatal emberek csoportjának orvosi szakelőadás. Péntek: Fiúk és leányok összes csoportjának önképzőkör. Szombat: Délután a junior és leány csoportoknak összejövetele (játék és bibliórája). Vasárnap: Délelőtti Istentiszteleten részvétel. Délután alkalmi program.

Jogakadémiai hallgatók Ifjúsági Keresztény Egyesülete 1929-ben alakult itt meg Váradon. A 29—30 as iskolai évben szépen működött az egyesület, de a múlt évben nem kedvezett a munkának. Most pénteken, 25-én 7-en jöttek össze az Ifjúsági Otthonban s megbeszélték a munka ismételt felvételét. Reményünk van rá, hogy az itt tanuló jogászok csekély kivétellel belépnek az egyesületbe.

A védnökök felkérése folyamatban van. Már több mint harminc védnököt kért fel az egyesület, akik szeretetükről és támogatásukról biztosították az ifjúságot.

Műsoros „Mikulás ünnepélyt” rendez az Ifj. Otthonban (Teleky-u. 31.) vasárnap délután fél 3—5-ig a gyermekeknek és fél 6-tól pedig a szülőknek és érdeklődőknek a Kisleánybibliakör, melyre szeretettel hívunk és várunk minden testvérünket. Műsor: 1. Ének: Bátran előre. Éneklük a gyermekek. 2. Megnyitó: Kiss Bertalan Ifj. utazó lítkár. 3. Szavalt. Előadja: Popovics Klári. 4. Mesél: Lázár Mártonné. 5. Szavalt: Kocsis Rózsi. 6. Énekel: Tenkő Kató. 7. Szavalt: Szűcs Gizella. 8. Szindarab: „A kiváncsi vadrózsa.” Mesejáték. Írta: Csűrös E. Előadják a Kisleánybibliakör tagjai. 9. Énekek: Tenkő Kató. 10. Szavalt: Mészáros Berta. 11. Mikulás bácsi megjelen és kiosztja az ajándékokat. 12. Záró beszéd. Tartja: Szabó Irma. 13. Pásztorunk a Jézus. A bevezetőt a szegénygyermek segélyezésére fordítjuk. Önkéntes adományokat köszönettel fogadjuk.

December 9-iki önképzőköri programja: 1. Ének: Az Ur csodásan működik. 2. Jegyzőkönyv. Felolvassa: Szekernyés R. 3. Szavalt: Vékony Irén. 4. Trombitás: Körösi Csoma Sándor (előadás). 5. Szavalt: Bujdosó Jolán. 6. Ének tanulás a „Zengjen

hálaének"-ból. 7. Párbeszéd: Székely Márta és Szabó Irma; Egyik hazugabb, mint a másik. 8. Hírek, Indítványok. 9. Ének: Nem látod, hogy csolnakod... 10. Uri ima. *Titkárok.*

A nagyvárad-ujvárosi és olasz-i nőszövetség december hó 4-én délután fél 5 órakor a Leánygimnázium dísztermében a szegények karácsonyi segélyezésének javára tombolával egybekötött teadélután rendez.

Műsor: 1. Zsufolt vonat, Bohózat 1 felvonásban. Előadják: Bódis Anci, Haláti Gizi, Nosz Andor, Szabó József, Széles Gábor.

2. Magyar nóták, Énekl. Haláti Böske, zongorán kíséri Noszné Bódis Mancsi.

3. Arisztokraták. Bohózat 1 felvonásban. Előadják: Haláti Gizi, Nosz Andor, Szabó József, Széles Gábor.

4. Abódi Benedek nyomdásról felolvas Sziklay Györgyike.

5. Betörő. Vigjáték 1 felvonásban. Irta Nosz Andor. Előadják: Noszné Bódis Mancsi, Nosz Andor, Széles Gábor.

Tea-jegyek ára 15 lej, gyermek jegy 5 lej. Lesznek mikulás csomagok és ajándéktárgyak is.

Akik a teadélután anyagi sikerét akár ajándéktárgyak, akár sütemények, cukor stb. adományozása által előmozdítani akarják, adományaikat vasárnap délelőtt az Árvaházba, délután 2 órától a díszterembe küldeni sziveskedjenek.

Ugy a velencei és réti nőszövetségek, mint a presbyterium tagjait szeretettel meghívja a teadélután rendező két nőszövetség.

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

A szegény gyermekek felruházására: N. N. 150. N. N. 500, Kiss Istvánné 50, Papp Ferencné 100, Megyeri Imréné 80 Lei, Csernák Józsefné ruhaanyagot és harisnyát, Fekete Józsefné használt ruhákat.

UJVÁROSON:

Nőszövetségek: Nagy Jolán teát, ifj. Mokosné használt kisgyermek ruhát.

RÉTEN:

Szegény gyermekek ruhasegélyezésére és karácsonyfájára: Kocsi Józsefné 150 Lei. Ruhaanyagot: Konrad Jánosné.

Esteli órákon: Hétfő: A szegeletkő. Ézs. 28, 14—22. Kedd: Az Ur eljő népe megváltására. Ézs. 40, 1—8. Szerda: Az Ur elhívja Szolgáját a nyomorultaknak vigaszul. Ézs. 41, 1—14. Csütörtök: A Messiás szelidsége. Ézs. 42, 1—10. Péntek: A Messiás szenvedése. Ézs. 53, 3—12. Szombat: Az egyetlen közbenjáró. Ézs. 59, 16—21.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Boros Ferenc, a Hegyén: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Csernák Béla,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Kiss Bertalan, délután 3 órakor Sass Kálmán, az Őssitelepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor Kiss Bertalan, a Kúlvároson (Hattyu-utca 35/a) alatt délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Szücs István, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

Hétköznapi istentiszteletet tartunk a Réten, dec. 8-án csütörtök délután 4 órakor a Felföldi-telepen, özv. Fazekasné házában.

Őssi ünnepe. A templomtól meglehetősen messze eső Őssi-telep református hívei a Bodó Imre áldozatos lélekkel felajánlott házában gyűlnek össze Istentiszteletre. Az elmúlt vasárnap kettős ünnepe volt ennek a kis közösségnek. A szépen tovább kiépített házat és az Őssi-telepiek sok szeretettel elkészített urasztall terítőjét avatták fel bensőséges ünnepély keretében. A rendes délutáni Istentiszteletet Sulyok István főispán püspök ur tartotta s ugyancsak ő vette át az urasztall terítőt. Ennek a költségeit az őssi-i hívek adták össze, a terítő megcsinálását pedig Magyar Mancsi végezte. Ugyancsak ő adta a terítőre az igen szép futót. Az Istentisztelet után teaestély következett. Az ünnepi alkalmon úgy az olasz-i, mint az ujvárosi Nőszövetségek vezetői ott voltak.

Petőfi estét tartunk f. évi december hó 4-én délután 6 órai kezdettel velencei kulturtermiünkben, melyen a nagy költőről Szücs István s. lelkész tart előadást. Az előadás betéteiként Petőfi-verseket szavalnak: Szilvássy Vilma, Hatvani Jolán, Burger Vilma bibliaköri leányok, Kiss Kató, Ozsváth Olga, Csapó Lajos. Hoducz István iskolai tanulók. A férfi énekkar, valamint Mészáros Lajos énekkari alelnök Petőfi-dalokat énekel. A mindenkiben sokat ígérő estély értékét nagyban fogja emelni az a körülmény, hogy a zenel. részt a már mindenik paróchiális körben nagysikerrel szerepelt „Erkel Zenekar” fogja szolgáltatni. Műsor megváltása (felnőtteknek 10, gyermeknek 5 lei) kötelező. A jövedelem szegényeink karácsonyi segélyezésére fordítatik.

Gyermekistentiszteletet tartunk f. hó 4-én délután 3 órakor velencei imaházunkban, mellyel kapcsolatban adventi verseket szavalnak: Magyar Gabi, Balla Edit, Matta Piroska, Kiss Erzsébet, Lőrincz László, Sóllyom József, Énekelnek: Kiss Kató és Kiss Béla, a csillagvárosi és szőlősi állami iskolai tanulók, külön az I. II. oszt. és III. IV. osztályos vasárnapi iskolai tanulók.

Szabolcska Mihály estét rendez az olasz-
Nőszövetség december 18-án a légánygimnázium dísz-
termében, mikor az adventi és karácsony esték hal-
hatatlan költőjéről dr. Szemethy Géza egyházker-
ületi titkár fog emlékbeszédet mondani.

Velencei férfiénekkarunk működésének tizedik
évfordulója alkalmából jól sikerült családi jellegű
társas vacsorán tekintett vissza az általa megtett
útra s vont a le annak tanúságait a jövőre nézve.
Emlékezés történt az énekkar megalapítójáról, kez-
detről fogva tagjairól, anyagi és erkölcsi támogatói-
ról, ama szolgálatokról, melyeket az énekkar a hit
és erkölcsi élet mélyítése, a kedélyi ápolása és a
vesztes szívek vigasztalása terén egyeseknek, az egy-
háznak tett s magyar fajunknak tett. Emlékezés
történt egyik kezdetről fogva lelkes és buzgó, de
jelenleg súlyos betegségben szenvedő dalos társukról,
kivel szemben részvételüknek, nehéz anyagi helyzeté-
nek közadakozásból történt némi enyhítése által is
kifejezését adtak.

A kolozsvári — 30.000 lelket számláló — refor-
mátus gyülekezet a folyó év szeptember havában
megalakította a Férfiszövetséget, amely első választ-
mányi ülését október 27-én tartotta meg dr. Kovács
András ügyvéd elnöklete alatt. A választmányi ülés
legkiemelkedőbb pontja volt a tagoknak szakosztá-
lyokba és pedig: a földművelésügyi, ipari és keres-
kedelmi, közegészségügyi, nevelésügyi, irodalmi és
segélyügyibe való tömörítése. És ezzel kezdetét vette
mindazon munkáknak megvalósítása, melyet a szövetség
maga elé tűzött.

A jugoszláviai református hittestvéreink köré-
ből már eddig is igen helyes, kálvinistahitűnk ösfor-
rásához visszavezető tiszta meggyőződésű határozat-
okról kaptunk híreket. Legutóbb az ottani egyház-
megye tanácsulése foglalt állást a lelkipásztorok
címe mellett. Bizony e téren nálunk is túltengést
látunk. Egészen elmaradt a lelkészek régi szép címe:
Tiszteletes, ehelyett a más, hangzatosabbnak tetsző
címezések kerültek forgalomba. Pl. Nagytiszteletű,
Nagytiszteletes, Nagytisztelendő, Főtisztelendő. Sőt
tudunk eseteket, hogy a Tiszteletes asszonyok is
szívesebben veszik, a Nagyságos asszony megszólít-
ást, pedig Nagyságos asszony mindenki lehet, de
Tiszteletes asszony talán nem éppen... Ennek a
beteges címkórságos jelenségnek akar gátat vetni az
említett egyházmegye tanácsának meghozott határozata,
amely így hangzik: A betegessé váló címkór-
sággal szemben állapítsa meg az egyházmegyei tanács,
hogy a jugoszláviai református egyházban minden
egyházi testület és minden egyházi tisztséget vagy
hivatalt viselő egyén címe: „Tiszteletes”. Tiszteletes
Közgyűlés, Tiszteletes Esperes ur, Tiszteletes Lelkész
ur, Tiszteletes Asszony, Tiszteletes Káplán ur, stb.
Az egyházmegyei tanács a javaslatot egyhangulag
elfogadja, alkalmazását a belkörü hivatalos nyelv-
használatban elrendeli s a magánéletben ajánlja.

Nálunk is elkélne egy ilyen vagy ehhez hasonló
határozat...

Mintha mese lenne!... írja a Kálvinista Szemle:
Mehalt Koller József látrányi róm. kath. plébános
1932 június havában, 49 évi plébánoskodás után. A
temetésén megjelentek Schandl József szőládi esperes,
aki a temetést rendezte, Vértes Ferenc hollósgyőri
esperes, Horváth József lellei esperes, dr. Kákossy
Elek kárándi plébános, dr. Végh József látrányi admi-
nisztrátor, a szőládi és győri róm. kath. káplánok,
Gulyás Lajos szőládi ref. lelkész, Besse Zoltán so-
mogyturi lelkész és Ván Benjámín látrányi lelkész,
mindhárman palástosan. A templom előtt, amikor
Schandl esperes beszentelte a halott lábánál állva a
koporsót, a halott fejénél felcsendült Ván Benjámín
ajkán az Ige: az Ap. Csel. XX. 22—38. alapján szólt
a tanítás. Azután a ref. és róm. kath. iskolás gyerme-
kek, a presbitérium és a róm. kath. hitközség gond-
noksága, mindkét vallású lakosság kikísérte a halottat,
Török István községi főjegyző a községi képviselő-
testület élén megható módon bucsuztatta el azt az
embert, aki mindig békességet vetett és békességet
aratott, Kivételes egyénisége kapcsolta össze a látrá-
nyiakat. Ennek adózott a ref. egyház s ezt fogadta
nagy megértéssel az egybegyűlt róm. kath. papság,
mely külön is megköszönte Ván Benjámín prédikációját.
— A végrendelet! Koller József végrendeletének
végrehajtójául Ván Benjámín ref. lelkészt kérte fel,
már csak azért is, mert ezzel tartozik neki a látrányi
ref. lelkész, mivel Bocsor József volt látrányi ref. lel-
kész végrendeletének a végrehajtója meg Koller József
volt annakidején. — Így is lehet 1932-ben! K. F.

Ki fogadna örökbe egy három éves árva fiú
és egy három és fél éves árva leány-gyermekeket?
Információkért forduljanak az újvárosi ref. lelkész
hivatalhoz.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leányne-
velő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres
Károly, Béres Sándor,
Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatvá-
nyokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyvárosi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei

Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A váradi egyesületek találkozója.

Igy is nevezhetnénk a Református Leányszövetségek terítési versenyét. Nem szokatlan dolog Váradon, hogy egyik egyesületnek a többiek segítségére mennek, de arra még alig tudunk példát, hogy különböző felekezeti és nemzetiségű egyesületek olyan megértő és áldozatos szeretettel állottak volna valamelyik egyesület ügye mellé, mint azt most látjuk. De, mondhatnánk, ez az ügy, éhező és dildergő kicsiny magyar aprószenteknek kezébe kenyeret adni, meleg levest főzni, nem egy egyesület ügye. Ez igaz. De ha tudjuk, hogy minden egyesület a legkétségbeesettebb munkát fejt ki, csak hogy a saját pártfogójain segíthessen, s a mindig adni kész jótékony lelkek tehetetlenül állanak a nyomorúság kiáradt, fekete áradataival szemben, úgy megtudjuk érteni mit jelent az, időt, erőt, áldozatot a saját munkájuktól vonni el, csak hogy a másik egyesületen segítsenek. Mert idő, áldozat és fáradtság az, hogy az egyesületeknek ebben a találkozó-jában, ahol minden egyesület leányai és asszonyai a legszebbet és legizlésebbet akarják nyújtani, a saját egyesületüket méltóképpen reprezentálják. Mikor a Román Nőegylet egy román szobát, a Biharmegyei Nőegylet egy magyar szobát s a Német Társaskör szász szobarészletet rendez be, s a többi egyesületek pedig a legkülönbözőbb stílusú és

alkalomra szolgáló asztalokat terítik fel, megmutatni akarván, hogy hogyan kell egy asztalt igazán izléseesen és szépen méltó hordozójává tenni a reá kerülő Istenáldásának, akkor a női szépérzék, izlés és tudás olyan igényekkel lép fel, amiknek kielégítése nem kis feladat. Hisz minden egyesület meglepetésnek szánja a maga asztalát. S hogy ez így is lesz, arra biztosítékot nyújtanak azok a hölgyek, akik egyesületük asztalát másod vagy harmadmagukkal megtervezik, s azt majd a Kereskedelmi Csarnokban kiállítják. De vannak egyesületek, ahol a több szem többet lát elve érvényesül s itt az egyesület összes tagjai jelenlétében tárgyalják meg az ügyet a legapróbb részletéig. Külön élményt jelent résztvenni egy ilyen gyűlésen, ahol mindenkinek van megjegyzése, valami ragyogó ötlete, s míg egy asztal eljut odáig, hogy a versenykiállításban részvételre megfelelőnek nyilvánítják, a kritika olyan pergőtűzén kell keresztül haladnia, ami csak a művészt és a legmagasabb izlést is kielégítő hagyja életben.

Szombat délután fél 7 órakor nyitják meg ezt a kiállítással kapcsolatos versenyt, amelyet még sok más minden tesz gazdaggá. Csak két napig lesz nyitva. Aki elmegy, feledhetetlen élményt szerez magának, s egy cseppet merít ki a nyomorúságnak körülöttünk hullámzó tengeréből. **K.**

Történelem az élet tanítómestere.

A római konzul. A régi rómaiaknál a legfőbb hivatalnoknak a konzult tartották, mert királyi méltósága és hadvezéri hatalma volt. Mikor a konzul legyőzte az ellenséget s mint győztes vezér hazatért: a legnagyobb kitüntetés volt reá nézve, ha diadalkocsin hordozták körül a városban és így vitték a Kapitólium nevű palotába. Egy ilyen hős vezér és konzul amint a diadalkocsin körülhordozták, hirtelen megállította a menetet.

— Álljatok meg, mert leakarok szállani.

A kísérek csudálkoztak — sohasem történt, hogy egy konzul utközben a diadalkocsiról leszállt volna.

A konzul leszállott s egyszerű öreg emberhez közeledett, aki a néptömegben a szegényebb polgárokhoz hasonlított.

A konzul az egyszerű öreg embert a legnagyobb tiszteletben üdvözlé, megölelte és megcsókolta.

Apja volt.

Gondolkozzunk a római konzul példája felett. Derék, dicső nemzet volt a római nép. Parancsolt az egész világnak. Voltak nagy tudósal, nagy császárai. És ez a nemzet addig volt hatalmas csupán, míg a jó erkölcsöket követte. Míg a gyermekek tisztelték szüleiket. Míg az ifjak becsülték az öregeket.

Mikor ezek elmúltak: letűnt Róma dicsősége is.

Diagorász dicsősége. Két derék fia volt a rhoduszi Diagorásznak. Gyönyörű szál gyerekek. Testi és lelki szépséggel, duzzadó erővel dicsekedett mindenik.

Am, mikor az apjuk a kisebbik fiu jó esztét dicsérte, ez hálásan csókolt kezét apjának:

— Isten után neked köszönhetem jó apám!

Mikor pedig a nagyobbik fiu erejét dicsérte az öreg, ez gyöngéden ölelte körül hatalmas apját:

— Te tőled nyertem karom és lábom erejét, neked köszönöm!

ÁRVAHÁZUNK.

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaanya.

Árvaházunk ez év október 31-én lépett áldásos működésének 10-ik évébe. Mint időparancsolta követelmény állott fel és nyílt meg a legmostohább viszonyok között Papp Dezsőné elnöknő nemes buzgalma s egyházunk vezetőségének pártfogása mellett a város társadalmának áldozatosságából, hála érte a gondviselő Istennek! Ez évtized alatt 40 református árvagyermeket gondozott és indított az élet útjára Isten nevében! E 40 árva kisfiuból 10 volt aki 5 évig, egy 6 évig, egy pedig 7 évig élvezte árvaházunk sok és nagy jótéteményeit.

Árvaházunk vezetőségének az önzetlen munkáért egyetlen jutalom az, hogy iskolai tanulmányaikat végező árváinkat tanonctartó iparostestvéreink szívesen veszik magukhoz, sőt előre bejelentik igénylésüket, mert tudják, hogy neveltjeinkből vallásos, megbízható, becsületes embereket, derék iparosokat, így a társadalomnak hasznos tagokat képezhetnek.

Az tehát, aki az árvaház fenttartásához a legkisebb adománnyal is hozzájárul, nemcsak az árvákkal tesz jót, de az emberiségnek és Isten szent ügyének is önzetlenül szolgál.

„Mikulás apó“ december 5-én este árvaházunkba is ellátogatott. Kocsis Géza vegyész mérnök testvérünk friss fűgék koszorúval üdvöztette meg árváinkat. Kedves ajándékából nemcsak a kűszöbre kirakott cipőkbe jutott, de maradt belőle takarékoskodással az árvák ünnepl karácsonyfájára is. Az újonnan felvett árvák életükben soha nem kaptak ily ajándékot, a már tapasztaltak csodálkozó arccal csak azon töprengettek: hová lett az ősz Mikulás s hová lett hosszú, szép szakállja? Az új Mikulás, kit most láttak és megismertek, kedves és az arca fiatal. Fogadja e hálás kis szívek köszönetét!

Puskás Károly fodrásziparos évek óta nyírja díjmentesen árváinkat; nem sajnálja fáradozását, nem számítja sokszor eltöltött fél napját, míg 16 kisfiu

A görögök némely esztendőben nagy nemzeti ünnepélyeket tartottak. Ezeket olimpiai játékoknak nevezték. Ilyenkor a testi vagy szellemi ügyességet koszorúval jutalmazták.

Nagy dicsőség volt babérkoszorút nyerni az olimpiai játékon.

Diagorásznak mind a két fia elnyerte ezt a nagy kitüntetést. Mikor a diadal ki volt hirdetve: a két fiut megkoszorúzták, de ezek levették saját fejükről a koszorút és atyjok fejére tették.

Lehet-e nemesebb feladat, mint a Diagorász fiuk érzelmét lelkünkben bírni, átérezni, mikor a dicsőséget apjukra hártják?

És lehet-e szomorubb, mikor az ifjabb nemzedék atyái nemzedékét, az idősebbeket semmibe sem veszi?

A fejedelem tényérja. A fényes Szirakuza városának volt egy derék fejedelme. A neve: Agathoklesz. Agathoklesz egyszer nagy lakomát adott, Erre több híres fejedelem és hadvezér volt hivatalos. A szirakuzai fejedelemmel szemben ülő hadvezér éppen

megnyírását elvégezi. Isten áldja meg jóságáért, önzetlen fáradozásáért.

Kedves Olvasónk! Vásároltál-e már 1933. évre „Református Árvaházi Képes Naptár“-t? Bármelyik lelkészli hivataiban siess beszerezni, míg a készlet tart. Ára 20 Lei.

Adományok az Árvaháznak:

Özv. Ertsey Ernőné (N.-Szalonta) 10 kgr. szappan, Müller testvérek gyár egy üveg tonta, Kocsis Géza vegyész mérnök 20 koszorú fűge. Velencsérői Halász Elemér 100 Lei.

IFJUSÁGI ROVAT.

Rovatvezető: Kiss Bertalan, Ifjúsági Otthon.

Leányszövetségeink rengeteg fáradsággal, sok hittel és alázattal dolgoznak az asztalterítési verseny érdekében. Ma már alig lehet a városban olyan kört találni, ahova el ne jutott volna a híre. Sok szem néz most a Leányszövetségekre, sokat várnak tőlük. Azok, akik szeretik őket, féltő szeretettel kísérik az egyre szebben kibontakozó ügy egyes mozzanatait a lehetőség szerint támogatják azt. A leányok fáradhatatlanul dolgoznak, kudarcokon is győzedelmeskedő erővel mindig újra kezdik a munkát s rendíthetetlenül hisznek abban, hogy Isten áldást ad munkájukra. S ahol annyian hisznek a győzelemben ott a siker nem maradhat el.

Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület folytatja a védnökök felkérését. Már eddig negyven védnöke van az egyesületnek.

Dr. Verzár István orvos tartott igen tanulságos előadást a fiatal emberek csoportjában a mult csütörtökön a nemi betegségekről. Az előadást hosszú megbeszélés követte. 28-an vettek részt.

A sáfársági mozgalom tagjai rendes összejövetelüket szombaton tartják. A mult összejövetelen 5 új tag írta alá a belépési nyilatkozatot.

azzal dicsekedett, hogy az ő apja nagy király volt Agathoklesz így válaszolt:

— Szép dolog, hogy apád emlékével így dicsekedhetsz. Egy országot hagyott rád. De lásd, én rám is hagyott apám emléket, amelyet épp oly kegyelettel őrzök. Nézd ezt a cserép-tányért, mely mindennap előttem van. Ez az én kedves apám emléke, mert lásd, az én apám fazekas volt.

A vendégsereg nagy tisztelettel hajolt meg Agathoklesz előtt, mert Szirakuzában tisztelték a görögök családi szokásait. A nemes görög népnél a szülők és öregek tisztelete volt az első parancsolat.

A történelem azt írja, hogy Agathoklesz soha sem lett büszke, tisztelte szüleit s „nem feledte alacsony származását“. Mi pedig tanuljuk meg, hogy ma már nem ismerünk alacsony származást, mert Isten előtt minden ember egyenlő. Ne felejtjük el, hogy az édesanyának keze, amely munkában kergesedett meg s nincs manikűrözve, tiszteletre méltóbb, mint sok-sok, az édesanyát lekicsinylő gyermek manikűrözött keze!

Igen jól sikerült az újvárosi kisleányok bibliakörének mindkét Mikulás ünnepéye. Lázárnéni és Vékony Irén munkájának meg volt az eredménye.

Olyan bibliaórának kellene soknak lenni, mint a flatalemberek hétfő esti órája volt. Tagok nagyszámmal, népes és komoly hozzászólások, igazán biblikus levegő. De a fiuk egyike se jöjjön fel biblia nélkül.

Annál szomorubb jelenség volt, hogy az újvárosi templomban a múlt vasárnap a fiu-bibliakör padjaiban alig néhány fiut lehetett látni. Az az IKE amelynek tagjal templomkerülők, nem méltók az IKE névre.

Jól dolgozik a Farkaskölyök csoportja. Mindenestre ezt az alakulatot még jobban killehet bővíteni.

A fonóban folyik a karácsonyi tárgyak készítése.

Ifj. presbiteri gyűlés volt kedden, 6 án. Az ifjusági Otthonban lakó joghallgatóknak nem lévén ruhásszekrénye, kérésükre az egyik könyvtárszekrényünket ruhásszekrénynek számukra kiürítette és kölcsön adta. Sajnálattal vette a gyűlés tudomásul, hogy a két helyiségét, amit pedig mint olvasó szobát különös gonddal szedtek rendbe és festették ki, az egyházi vezetőség az énekkarnak rendelte. De ezt azért mindenki magától értetődőnek kell találja, annál is inkább, mert az énekkar helyére iparos fiuk kaptak lakást. Segélyakcióról, a karácsonyi ünnepélyről, védnökök felkéréséről, fegyelmezésről stb. volt még szó.

Jövő heti program. Vasárnap délelőtt Istenisztelet, különben az egész napnak nem csinálunk más programot a terítőverseny miatt. Hétfő: Bibliaóra. Textus: Márk 1, 21—28. 2, 1—12. Kedd: Farkaskölyköknek bibliaóra. Fiuk s leányoknak fonó. Szerda: Harcosoknak és a leányoknak bibliaórája. Csütörtök: Orvosi előadás film kíséretében. Dr. Verzar. A röntgen sugarak. Péntek: Önképzőkör. Ének. Jegyzőkönyv. Szavalt. Borsi K. Mécs Lászlótól. Előadás: Várad története. Körner. Hegedűszóló. Mayer. Szavalt. Kántor. Karácsonyi ének tanulása. Monolog. Ének. Ima. Szombat: Sáfársági óra. Kisleányok bibliakörének és a serdülő fiuk bibliakörének összejövetele.

Az ifjuság és a gyermekek minden barátja ott lesz a Leányszövetségek asztalterítési versenyén.

ALDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Templomfűtésre: Szabó Károly 100 Lel. Szegénygyermekeknek: az olasz-i elemi iskola Mikulás-délutánja 440 Lel.

Mártha-Otthonra: egy budapesti nő néhal Bíró Gyuláné emlékére 200 Lel.

Szegénygyermeknek ebédjére: Mikisné Fazekas Juliska 7 kgr. liszt, Szűcs Mátyás 6 kgr. burgonya, 4 fej káposzta, Fazekasné 7 kgr. liszt, Jeney Rezsőné 3 kgr. dísnóhús, Több iskolásgyerek paszuly,

krumpli, lencse, borsó, Hegedűs Margit (Szőlős) fél kgr. paprika és 4 kgr. marhahús.

UJVÁROSON:

Újvárosi Nőszövetségnek: Birinyi Imréné 100, Nagy Imréné 30, Major Ferenc 50, Frenczel 50, N. N. 20, Matyi József 50, Bozsák I. 50, Nagy Lajos 20, Forgó Lajos 50, Mikulicza 40, gróf Bethlen Mária 250, Magyarai Károlyné ruhaanyagára 50, Lipeczky Gyuláné szegényeknek 50 Lei, özv. Kulcsárné 4 kgr. liszt, Tándor Lajos 5 kgr. liszt, 10 kgr. krumpli.

VELENCÉN:

Nőszövetség szegényeknek karácsonyi segélyezésére: N. N. 320 Lei.

RÉTEN:

Szegénygyermek ruhaakciójára: Pénzt: Koliner Árpádné 200 Leit. Ruhaanyagot: Osvátné, Puskás Szilárdné, Szatmári Ferencné, Venter Jánosné. Cipőt: Nagy László, presbiter.

H I R E K

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje:

Olasziban: délelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Boros Ferenc,

Újvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor Sulyok István, az Óssli-telepen Bodó Imre házában) délután 4 órakor a (Külvároson (Hattyu-utca 35/a) alatt) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor és a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Szűcs István,

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Esteli órákon: Hétfő: Igéret az új szív és új lélek felől. Ezékiel 36, 26—36. Kedd: Krisztus eljövételének vigasztaló várása, 2. Thess. 1, 7—12. Szerda: Örömmünk középpontja. I. János 1, 1—4. Csütörtök: Öröm a reménykedésben. Zakariás 9, 9—12. Péntek: Adjatok hálát az Istennek, 92. zsolt. 1—9. Szombat: Dicsérjétek az ő nevét. 103. zsolt.

Az újvárosi ref. elemi iskola e hó 11-én, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a Teleky-utcai ref. otthonban tartandó „Mese-délután“-ját Arany János emlékének szenteli a következő műsorral: 1. Bevezető ének: XXV. zsoltár. 2. Szavalt: Nagy Lajos IV. o. t. 3. Arany Jánosról előadást tart: Lázár Mártonné. 4. Szavalt Kulcs István III. o. t. 5. Arany J. „Toldi“ című költői elbeszélése, előadják: Halász Gyula III. o. t., Major Ferenc III. o. t., Bojtó József IV. o. t., Petri Sándor IV. o. t. és Rada Ferenc IV. o. t., Kelemen Etelka tanítónő elbeszélése keretében. 6. Arany J. „A fülemüle“, előadja: Társy László. 7. Befejező ének: 345. dicséret 10. verse.

A teás asztalok mellé, amelyeket az újvárosi és olasz-i Nőszövetségek terítették meg a leány-

gimnázium dísztermében december 4-én délután szép számu vendégsereg gyülekezett össze, melynek sorában ott láttuk Sulyok István püspök urat és feleségét is. A műsort Nosz Andor költői prólója vezette be. Utána Haláti Bőske klüüd énekszámá következett, akit Nosz Audorné Bódis Mancsi kísért zongorán. Nemes élvezetet nyújtott Sziklay Györgyike jeles írónő felolvasása. Az egy felvonásos vígjátékok pompás előadásával állandó derűtséget szereztek Noszné Bódis Mancsi, Bódis Anni, Haláti Gizzi, Nosz Andor, Szabó József, Széles Gábor. Az est kedvességét az a figyelem és szívesség koronázta be, amellyel a rendező nőszövetségi tagok fáradoztak a vendégekért. A tiszta jövedelmet a szegénygyermek karácsonyi felruházására fordítják az estét rendező Nőszövetségek.

Az olasz Nőszövetség december 18-iki kulturdelutánján dr Szemethy Géza egyházkerületi titkár tart előadást Szabolcska Mihályról az adventi esték halhatatlan költőjéről. A kulturdelutánnal kapcsolatban Kovács Géza külmisziói utazótitkár fogvettétképes előadást tartani a pogányok között végzett keresztyén misszióról.

Velencei kulturtermünkben folyó hó 11-én vasárnap délután 4 órakor a nagyváradi „Vigszinpad” társulata Mikulás gyermekelőadást rendez 4 és 6 leles helyárrakkal. Este 8 órakor pedig az „Érik a buzagalász” c. 3 felvonásos operettet játszik 15 és 10 leles helyárrakkal. Főszereplők: Kertész Mancsi, Szabó Ica, Paládi Rózsi, Tompos József, Hegyessy Ferenc, Kertész Sándor, Zombori, Galambos.

Soós András karnagy szerzői délutánja vasárnap (december 11.) délután fél 6 órakor a ref. leánygimnázium dísztermében. Műsor: 1. Soós A.: Magyar nyitány, előadja az Erkel zenekar. 2. Árvay Árpád főszerkesztő előadás. 3. Soós A.: Téli-kép (férfikar) előadja a dupla kvartett. 4. Soós A. verseiből előad: dr Szabó Lajos. 5. Soós—Arany J.: Regg és Est (férfikar) előadja a duplakvartett. 6. Soós A.: Mindig arra vártam. Énekl: Czeglédy Ilonka. 7. Ujabb népdalok: Vegyeskarra átírta Soós A. Énekl a Réti Ref. Vegyeskar. 8. Soós A.: Meditation. Hegedűn játsza: Széles Kálmán. 9. Soós A.: Altató dal. Énekl: Czeglédy Ilonka zenekari kísérettel. 10. Daróczy Lajos hírlapíró előadása. 11. Soós A.: Marosmenti hangok. a) fonóban. b) csüddöngölő. Előadja az Erkel zenekar. Az ének és zenekari számokat vezényli a szerző. Mindenkit szeretettel várunk!

Külvároson, a Hattyu-u. 35-a. alatt a szegények karácsonyi felségélyezésére szépen sikerült szeretetvendégséget rendeztek a keddi női bibliakör tagjai az elmúlt vasárnap délután 5 órai kezdettel. Az ősi keresztyén gyülekezetek szeretetvendégségének tisztasága, melegsége és őszintesége uralta az ünnepélyt, aminek sikeréért Isten nagyobb dicsőségére, önzetlenül, sokat fáradtak az ottani bibliakör tagjai. Az Erkel zenekar szép számai Szekernyés Rózsi és Szilágyiné énekduettje, Somogyi Sándor, Gyenge I.-né

és Földesi Ica vallásos tárgyú szavaiatai, valamint az itt munkálkodó s lelkész előadása közelebb hozta a hívket Istenhez, az egyházhoz és egymáshoz.

Petőfivel, a magyar költészet „üstökös”-ével volt feledhetetlen találkozásunk velencei kulturtermünkben folyó hó 4-én. A kellemetlen esős idő ellenére is szép számmal megjelent közönség számára nem mindennapi élmény volt a találkozás a nagy költővel, kit a jó Isten jókedvében adott az ő árva, testvértelen magyar népének. Az előadó Szűcs István s. lelkész néhány találó vonással megrajzolván a mindössze 26 évre terjedő változatokban és küzdelmekben gazdag életképet, mintha dél és észak minden változatos pompáját egyesítő gyönyörű virágoskerten vezetett volna bennünket végig, midőn költészete különböző fajának jellemzése közben, illusztrálásul mindenik műfajból 1—1 költeményt mutatott be az itt következők minden megérdemlő előadásában: Szűcs Istvánné: „Szeptember végén”. Csapó Lajos: „Egy gondolat bánt engemet”. Kiss Kató: „István öcsémhez”. Burger Vilma: „Téli világ”. Szilvássy Vilma: „Jövendőtlés”. Osváth Olga: „Füstbe ment terv”. Hoducz István: „Szegetszeggel”. Külön elismerés illeti Hatvani Jolán prólogusát, ki Kürty Károly „Találkozás a régi ház előtt” c. költeményét adta elő mély átérzéssel. Az ünnepély többi részét a férfi énekkar dalsorozata s Mészáros Lajos szólóéneke, valamint az „Erkel zenekar” 4 tagjának quartettje szolgáltatta, kiknek ez uton is hálás köszönetet mond az előadásokat rendező Nőszövetség Elnöksége.

Ki fogadna örökbe egy három éves árva fiú és egy három és fél éves árva leány-gyermeket? Információkért forduljanak az újvárosi ref. lelkész hivatalához.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.
Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

A NŐK

munkája az utolsó tíz esztendőben jelentékeny erőforrása egyházi életünknek.

Kezdődött ez a munka a Lorántffy Zsuzsánna Protestáns Jótékony Egyesületben, amelynek tagjai között vannak ugyan férfiak is, akiknek jelenléte dekórumot nyújt az Egyesületnek, de a munkát főként a nők végzik. Az ő érdemük, lelkes, bátor határozottságuk érdeme a fiuarvaház megnyitása és annak évről-évre fenntartása. A mai nehéz viszonyok között az ő fejük fájdul meg abban, hogy az Árvaház szükségét ne lásson, azonkívül jusson a szegényeknek is; mert még ebben az évben is tekintélyes összegre rug az, amit a Lorántffy Zs. Egyesület havi segélyezettjeinek nyújtott.

A szegényekhez a nőszövetségek útján juttatta el az Egyesület ezeket a segélyeket, mert a presbitérium megbízásából a szegénygondozás az 1930. év folyamán alakult négy nőszövetségünk feladata lön. Azok a presbiterek, akiket a szegényügy intézése végett a presbitérium a nőszövetségek mellé delegált, meggyőződhetnek arról, hogy az egyháznak charitatív munkáját egy szerve sem tudná úgy elvégezni, mint

ezek a fáradhatatlan nőszövetségek, akik a most elmúlt két hét napjaiban is türelemmel, alázattal, szeretettel járták a várost szegényeik érdekében.

Ezeknek a nőknek eddig kevés szavok volt az egyházban, legfeljebb szavazati joggal bírtak, ha özvegyen maradtak, vagy más vallású férfival kötöttek házasságot. De a tiszta református házasságban élő nők el voltak zárva attól, hogy az egyházi élet irányításában részt vegyenek.

Ezen a helyzeten változtat a zsinat által elfogadott új törvény, amely a nők érdemeire tekintettel kimondja (27. §.), hogy az egyházközségben választójoggal bír az olyan, az állam törvénye szerint önjogi, de legalább 24 éves, konfirmált akár férfi, akár nő egyháztag, aki az egyházi és iskolai közteherviselésben személye szerint részt vesz; — és hogy (35. §.) nők, ha a választhatóság feltételeinek megfelelnek, presbiterek, önálló énekvezérek, diakonisszák és irat-terjesztők, szegények és árvák gondnokai lehetnek... a presbitériumban a megválasztott női presbiterek száma legfeljebb a választott presbiterek számának $\frac{1}{4}$ ed részét alkothatja, azaz a nagyvárad református egyház, a törvény életbeléptetése után akár husz nő presbitert is választhat az idők folyamán.

Jézus nyomában.

I.

Jézus a hegyen ült.

Kemény, sziklaalap volt a számolya, de puhává parancsolta azt az Atyának Fia iránti szerelme, Egyedül ült az éjszakában a világ felett és szent Lelkét láthatatlan angyalszárnyakon utra küldte. Szállott a Lélek és mennyei varázsával bevilágított minden lélekbe, mely még hitvány földitestbe volt zárva. Keresett csak egyet, mely az övéhez hasonló tiszta és fénylő lenne.

De mindhiába! Az emberlelkek megszűntek ragyogni. Sötétre festette őket a bűn, a tisztaság gyönyörét már nem ismerték. Kereste a fiatalok, a fejlettkorúak s az öregék között, de egyetlenegy sem volt méltó az övéhez.

A lélek csüggedten szállott tovább és lehajolt a porban játszó kisgyermekhez. Ujjongva ölelte őket magához, mert tisztán, fénylően, ártatlanul mosolyogtak rá a csöpp gyermeklelkek...

Boldogan tért meg a lélek Jézushoz, aki aztán

utra kelt, hogy újra fehérre, ragyogóra próbálja csiszolni az eisötétült emberi lelkeket.

És Irgalmas, megváltó-útján sokszor mondotta: — Engedjétek hozzám a kisdedekeket, mert övék a mennyeknek országa...

II.

Jézus a pusztában prédikált.

Szent lábainál ötezer ember étlen-szomjan leste zengő ajkáról már harmadnapja a méznél-mézebb igéket és a bölcsesebbnél-bölcsőbb példázatokat. De mert testük rabjai is voltak, éhség kezdette őket gyötörni, mely miatt figyelmük már-már szakadozott.

Jézus olvasott a lelkükben és imája erejével megsokasította ama kevéske kenyert és halat, mely még tanítványai szegényes iszákjában található volt. És ötezer ember elégyült meg az imádságteremtette kenyérből, Sőt apostolai még tizenkét kosárral össze is szedtek a maradékokból.

Tizenkét kosár kenyérmorzsálék: ezt már nem bírta elfogyasztani az ötezer ember és megmaradt a tizenkét kosárban.

A tömeg lassanként hazaszéledt, újjászületve

összegyűjtése, nevelése és gondozása, Szekernyés Rózsika áll és fejt ki minden tekintetben áldásos munkát.

Muraközy Gyula Budapest—Kálvintéri lelkész regényt írt, mely e hónapban jelenik meg. A könyv megírásával elsősorban nem irodalmi ambíciókat kívánt kielégíteni a szerző, hanem az volt a célja, hogy egy izgalmas cselekményű regény keretében mutassa be mindazokat az égető kérdéseket, amelyek a magyar reformátusság életében sürgős megoldásra várnak. Sok szempontból leleplezés ez a munka. Titkolt bűnök, takargatott fekélyeket leplez le benne az író. Sokan vádnak és hadüzenetnek fogják érezni és talán igazuk is lesz. Mindenesetre bizonyos, hogy ez a könyv egy nagy gyűlekezet lekipásztorának sajátos látását adja s ez a látás igen sok szempontból forradalmi, de az a tűz, ami áthevíti, a krisztusi forradalmárság tüze. A már külső formájában is egészen új és rendkívül érdekességű munkát melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A csinos kiállítású, 200 oldalas önkönyv megrendelhető az olasz-i lelkészi hivatalban. Ára 90 Lei.

Szomorú igazság. Temetést elrendezni jelent meg egyik vidéki városi gyűlekezet lelkészi hivatalában egy nő. Elmondja, hogy sok az egyházi adó tartozása. Tudja, hogy sirhelyet díjtalanul csak akkor nyer, ha elrendezi hátralékát. Ámde ezt most nem képes megtenni — így jelenti ki. Különben is, nagyon sok az az évi adó, melyet rájuk kivetettek. Eynyí sok bőbeszédűséggel elmondott bevezetés után elővesszük most az adófükönyvet és kiderül az, hogy hat (6) év óta nem fizetett a család semmit. Tehát nemcsak most, de hat év óta egyszer sem volt képes a család megfizetni az évi adót. E nőnek havi 1000 Lei fizetése volt. Ebből egyházi adóra havonként csak 8 (nyolc) leit kellett volna adni. De — amint mondá — nem képes azt sem megfizetni. Ellenben lakkcipőre, selyemharisnyára, prémés kabáttra, divatos sapkára arra képes volt adni annyit, amennyit kellett. Szomorú tények ezek. Mődfeletti ruházkodásra, hiúság kielégítésére, nagyozásra áldoznak erejükön felül sokan, úgy hogy inkább semmi más kötelességüknek sem tesznek eleget. Mindenre van pénzük, csak az egyháztól kívánják azt, hogy jótéteményeit és javait adja — ingyen.

A konstantinápolyi görögkeleti patriárka a római pápának „Lux veritatis” című enciklikájára legutóbb válaszolt: „Hogyha a pápa — mondja a patriárka — hasonlóan Celestin elődjéhez, éppen úgy kinyilvánítja, mint az tette 431-ben, hogy nem igényli az egyház kormányzásának jogát és hogyha a pápa visszavonja azokat a tanításait és írásait, melyek az első egyetemes zsinatokkal ellentmondásban vannak, ez esetben semmi akadály nincs annak, hogy őt a görögkeleti egyház a hierarchia legmagasabb trónusán ülő főpápnak elismerje.”

Talált tárgy. A terítőverseny tartama alatt valaki egy selyem gallérvédőt elvesztett a Csarnokban. Tulajdonosa az Ifjusági Otthonban (Teleky-u. 31.) Kiss B.-nál átveheti.

Állást keres 35 éves, biztos fellépésű, románul s németül jól beszélő, református fiatalember. Technológiát végzett, de bármilyen állást elfoglalna. Ha valaki állást tudna, úgy Kiss Bertalan utazótitkárnál az Ifjusági Otthonban (Teleki-u. 31.) jelentse be.

Szerkesztői üzenet: „Egy református munkának.” Szerettük volna, ha levelét aláírja vagy személyesen felkeres bennünket, hogy élőszóval is beszélgethettünk volna a levelében foglaltak felett. A magyar református ember egyik jellemvonása az legyen, hogy ne titkolódzék, őszintén tárja fel ki-létét. Gondolhatja, hogy a jugoszláviai reformátusok határozatáról azért adunk hírt, mert magunk is egyetértünk azzal. A XVIII. század második feléig nem is volt ismeretes a református egyházban más címzés, egyedül a „Tiszteletes”. A névtelen levél érkezése után alig néhány perccel a templom előtt találkoztam egyik vidéki lelkész társammal s vele beszélgetve, megszólított egy ügyes bajos asszonytársunk, aki a tiszteletes címet használta. A beszélgetést végig hallgató lelkész az asszony távozása után azt a kérdést veté fel: „Itt az idősebb lelkészeket is tiszteletesnek titulálják?” A kérdésre adott válaszbomban hangsúlyoztam, hogy úgy tapasztaltam, hogy akik „Tiszteletes” címmel szólították meg, azok nagyobb bizalommal fordultak hozzá, mintha nagyobb címet adtak, vagy éppen „Nagyságnak” — aztak. A névtelen levél írója és minden más atyánk fia részéről legjobban fog esni mindig a bizalommal és szeretettel klejtett: „Tiszteletes” címzés. Ami pedig azt a kérdését illeti, hogy erről miért nem prédikálunk a szószékben, arra azt válaszoljuk, hogy mindennek megvan a maga helye. Ennek nem a szószékben, hanem itt az ujságban van helye.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Kálvin könyvnyomda

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Illos irányu néplap. — Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Karácsonyi titok.

Dr. Ravasz László püspök beszédéből. I. Ján. 4, 9.

... A világban el van rejtve, bele van építve egy felséges titok, az, hogy Isten-szeretet. Ugy van benne elrejtve, mint a felbontatlan levélben az örömhír, a testamentumban a gazdagság, a fa lombjai között a fészek, a fogant asszony testében a születendő hős. Nem látja senki, de azért elrejtve is uralkodik. Isten-szeretet, — ez a világtitok; ennek az alap gondolatára építette fel Isten a teremtett világot, akkor, amikor semmi és senki sem tudhatta azt. Mit tudtak róla a chaoszból kiváló világok, a lassan gránittá fagyó csillagok, mit tudtak róla a tengerek, az Ápok, a virágok, a bogarak. Mit tudott róla az ember, amikor észrevette, hogy lelke vágyik valamire, mit tudott róla, hogy a szeretet az! Mikor azt hitte, hogy nagyon boldogtalan, semmi egyéb nem történt vele, mint az, hogy Isten előkészítette valamire, amit még nem adott meg. Mikor a legboldogtalanabbnak hitte magát, akkor állt legközelebb a boldogsághoz; akkor állott bekövetkezés előtt az a világmeglepetés, hogy itt a földön, a jégmezők és mocsarak felett kiviruljanak a szívek, mint megannyi forró, fényben uszó virágok.

Ez történt meg a Jézus születésében. Felbontatott az örömhírt hozó levél, kihirdettetett a testamentum, megszólalt a világta sötét lombjai között a csodamadár, megszületett a szűztől és Szentlélektől a gyermek. Ez a születés azt bizonyítja, hogy van értelme és célja az életnek, mert Isten szeretet, van bűnbocsánat, újrakezdés, jószág, kegyelem, mert Isten szeretet: van örökélet, van szentség, van menny s ezek erősebbek, mint a halál, a bűn, a föld, mert Isten szeretet. Megszületett Krisztus, mert Isten szeretet.

Igy lett nyilvánvalóvá a karácsonyi titok; az, hogy Isten szeretet, a karácsonyi evangéliumban, a Jézus megszületésében. Azért a születés a világ legnagyobb öröme, legboldogabb meglepetése s a legteljesebb beteljesülés. Ezért a Jézus bölcsőjében a megfajított világtitok reng, benne reng minden megszületendő szépség és öröm; ott alszanak a felröppenő zsoldárseregek sasmadarai, a szárnyra kelő dicséretetek pillangói. Tele van az a bölcső évezredek és embermilliók mosolyának rózsaleveleivel, elstrandó örömkönnyekek gyöngyszemeivel; elkövetkezendő hősi tettek nagy aratásának buzaszemeivel. Tele van minden boldogságok lehetőségeivel: eredj s remegő kézzel keresd ki a magadét...

ÉRTESÍTÉS.

A Romániai Magyar Református Egyház Istentiszteleti Rendtartásának 1933 január 1-ével életbeléptetése alkalmával a nagyváradai református egyház presbitériuma a következő tudnivalókat közli az egyháztaggal:

A)

A vasárnap és ünnep délelőtti istentiszteletre háromszori harangozás hívogatja a gyülekezetet, mégpedig fél 10, háromnegyed 10 és 10 órakor; az első és második harangozás 10, a harmadik 5 percig tart.

A vasárnap és ünnep délutáni istentiszteletre kétszeri harangozás gyűjti a híveket, az első harangozás 10, a második 5 percig tart.

Hétköznapokon csak egyszer harangoznak.

Az istentiszteletek ideje marad a jelenlegi, kivéve Ujvárost és Velencét, ahol a vasárnapi és ünnep délutáni istentisztelet ezután este fél hat óra lesz.

Az esztendő utolsó estéjén mind a négy helyen 6 órakor lesz az istentisztelet. Az esztendő mulását az éjféle harangszó hirdeti.

A gyülekezet tagjait felhívja a presbitérium, hogy a templomba legkésőbb az utolsó harangszó alatt bevonuljanak, úgy, hogy annak végeztekor már minden esetre ülőhelyükön legyenek, s a gyülekezet figyelmét a későn jövessel, az éneklés, imádkozás és igehirdetés alatt járás-keléssel ne zavarják.

Az éneklésre kijelölt énekeket a lelkészek már az istentisztelet előtt tudomásukra hozzák az énekvezéreknek. Az énekvezér az orgonán minden előjáték nélkül eljátsza az éneklendő ének dallamát, miáltal a gyülekezet emlékezetébe idézi a dallamot; az éneksorok és énekversek között minden előjátékot mellőzünk s az éneklés utójáték nélkül végződik. Hosszabb orgonajáték csak a gyülekezet eltávozása közben lesz.

A lelkipásztor az utolsó harangszó alatt megy be a templomba, hogy annak végeztekor már helyén legyen. A gyülekezeti fennálló ének a lelkipásztornak templomban megjelenésekor kezdődik.

A záróének első versének vége előtt senki se menjen ki a templomból; a gyülekezet tagjai a második verstől kezdve távoznak el szép rendben.

B)

A királyhágómelléki egyházkerület közgyűlésének 78—1932. számú határozata a lelki egység külsőleg kifejezésre juttatása végett a magyarországi reformátusok zsinata által elfogadott istentiszteleti rendtartáshoz kívánván alkalmazkodni, ennek következtében a nagyváradi református egyházközségben az 1933 január 1-jétől kezdve a templomi istentiszteletek rendje a következő:

I. Vasárnap vagy ünnep délelőtt:

1. A gyülekezet fennálló éneke. 2. Gyülekezeti főének. 3. Előfohász. 4. Bibliaolvasás a szószéken. 5. Egyházi beszéd előtti imádság. 6. Közének. 7. Textus felvétel. 8. Igehirdetés. 9. Egyházi beszéd utáni imádság. 10. Miatyánk. 11. Adakozásra való felhívás. 12. A gyülekezet megáldása. 13. Hirdetések. 14. Gyülekezeti ének.

II. Vasárnap vagy ünnep délután:

1. A gyülekezet fennálló éneke. 2. Gyülekezeti főének. 3. Előfohász. 4. Lelkipásztor előimádsága. 5. Textus felvétel, a káté szövegének felolvasása. 6. Biblia vagy kátémagyarázat. 7. Imádság. 8. Miatyánk. 9. Adakozásra felhívás. 10. A gyülekezet megáldása. 11. Hirdetések. 12. Gyülekezeti ének.

III. Hétköznap:

1. Fennálló ének. 2. Főének. 3. Előfohász. 4. Bibliaolvasás. 5. Imádság. 6. Miatyánk. 7. Adakozásra felhívás. 8. A gyülekezet megáldása. 9. Gyülekezeti ének.

Vasárnap délutánokon kátémagyarázat ünnepek délutánján bibliamagyarázat, vagy predikáció tartatik. Hétköznapokon Bibliaolvasás lesz.

Az adakozásra felhívás minden istentisztelet alkalmával az áldás előtt hirdettetik meg, mert az adakozás az igaz istentisztelet elmaradhatatlan része. Az igének pedig megtartói legyetek, ne csak hallgatói. [Jakab 1, 22]

***

A keresztelek templomban ünnepnapokon és vasárnapokon a délelőtti istentisztelet után történik, mindig a rendes istentisztelet bevégeztével, a templomban maradt gyülekezeti tagok, szülők és keresztszülők jelenlétében. Úrvacsoraosztás alkalmával keresztelek nem tartható. Keresztelek előtt és után a jelenlévők az énekvezér vezetésével alkalmi éneket énekelnek.

Miután keresztelek alkalmával a szülők és keresztszülők fogadást tesznek a csecsemő helyett a következő kérdések alapján:

Akarjátok-e, hogy a kised az Atya, a Fiu és a Szentlélekisten szövetségébe, a keresztyén anyaszentegyházba, a szent keresztség által befogadtassék?

Igértek-e, hogy a kisedet mostantól fogva úgy nevelitek, hogy az Atya, a Fiu és a Szentlélekistenbe vetett hitéről annakidején ő maga önként tegyen vallást a gyülekezet előtt?

e kérdésekre tekintettel keresztszülők csak keresztyének lehetnek; sőt lehetőleg reformátusok legyenek.

***

Az úrvacsora évenként hatszor osztatik ki: böjtfő vasárnapján, husvétkor, pünköstkor, újkenyérre [augusztus utolsó vasárnapján], újborra [november első vasárnapján] és karácsonykor. Olasziban és Újvároson az ünnepmásodnapú úrvacsoraosztás elmarad, miután gyülekezetünkben most már állandóan négy helyen osztunk úrvacsorát.

Úrvacsoraosztás alkalmával az új rendelkezés szerint a következő kérdések intéztetnek a gyülekezethez:

a) Hiszitek-e, hogy Istentől igazságban, szentségben és ártatlanságban teremtett első embernek esete folytán ti magatok is mindenestől fogva gyarlók, esendők és bűnösök vagytok, kik saját erőtökből Isten ítélőszéke előtt meg nem állhattok, sőt büntetést, halált és kárhozatot érdemeltek?

b) Hiszitek-e, hogy Isten a bűnös emberen megkönyörülván az Ő szent Fiát, az Ur Jézus Krisztust ti érettetek testben elbocsátotta, kinek egyszeri és tökéletes áldozatjával a bűnnek hatalmát és a kárhozatnak erejét elvette a titeket ingyen kegyelemből a Jézus vérenek érdemeért, hit által megigazit?

c) Hiszitek-e, hogy Isten, aki feltámasztotta az Ur Jézus Krisztust, általa minket is feltámaszt a halálból és halandó testünket halhatatlanságba öltöztetvén, általvisz az Ő örök dicsőségébe?

d) Mindezeket bizonynyal elhívén, ígértek-e, fogadjátok-e, hogy ti a kegyelemért háládatosságából egész élteteket az Urnak szentelitek és már e jelenvaló világban mint az ő megváltottai, az ő dicsőségére éltek?

A gyülekezet tagjai mind a négy kérdésre érthetően és hangosan adjanak feleletet.

***

Betegeknek az úrvacsora rendszerint csak is a templomi úrvacsorázáskor szolgáltatható ki, ünnepek alkalmával az ünnep másodnapján is. Rendkívüli esetekben csak akkor, ha az úrvacsorát kívánó hosszabb idő óta beteg és a gyülekezettel már régebb idő óta nem úrvacsorázhatott. Általában szigoruan kell őrködni afelett, hogy e tekintetben hitelveinktől idegen felfogások és szokások lábra ne kapjanak.

***

A konfirmáció a pünköst előtti vasárnap a délelőtti istentisztelet alkalmával végzendő.

***

A házasulandók megesketésének kanoikus napja továbbra is szerda. Esketni lehet más

napokon is, de bünbánati héten és az úrvacsora-
osztás napján csak az esetben szabad, ha a
házasságkötést a házasságralépők valamelyiké-
nek betegsége teszi elkerülhetetlenül szükségessé.

* * *

Temetési szertartás kétféle lehet: igehirde-
téssel és bibliaolvasással.

Az olyan bucsuztatás, amelyben a halott
atyjafiaiól és ösmerőseiktől névszerint bucsuzik
helytelen és tilalmas szokás, sem a lelkész, sem
az énekvezér, sem más funerátor ilyesmit nem
tarthat.

A sirhoz való lelkészi kísérés mindaddig
nem kötelező és a kántor által végzett énekszós
temetés mindaddig fenntartható, míg a város a
kötelező temetői ravatalozást be nem hozza.

A presbytérium gyűlése

december 18-án délután 5 órakor volt az újvárosi
tanácssteremben Sulyok István püspök, lelkészelnök
és dr. Thury Kálmán főgondnok elnöklése alatt.
Jelen volt 43 presbyter.

1. Lelkészelnök imádsággal nyitja a pres-
bytériumnak ez évben utolsó gyűlését, hálát adva a
mindenható Istennek nagy kegyelméért, hogy ebben
az évben is megsegítette munkánkat.

2. Józsa Károly ujonnan behívott presbyter le-
tette a hivatalos esküt.

3. Egyházi ügyész terjedelmes jelentést tesz a
folyamatban lévő és befejezett peres és perenkívül
ügyekről.

A presbytérium a jelentést tudomásul veszi.

4. Csernák Béla lelkész ismerteti a lelkészi
kar javaslatát a zsinat által november hónapban al-
kotott új istentiszteletti rend életbelépteté-
sére vonatkozólag.

A presbytérium a váradi viszonyokhoz alkalmaz-
zott új rendszabályokat, illetve a lelkészi kar javas-
latát elfogadja és 1933 január 1-től életbelépteti s
elrendeli, hogy ezek karácsony másodnapján a szó-
székről és az egyházközségi lapban is közhírré tés-
senek.

5. Lelkészi kar javaslatára

a presbytérium elhatározza, hogy egyházközsé-
günkben csak egy férfiszövetséget alakít és
ebben a parochiális körök szövetséget mint alosztályok
működnek és havonként egyszer közös gyűlést tartanak.

6. Az 1933. évi költségelőirányzat tár-
gyalása hosszas vitát eredményezett, de végül is

a presbytérium változatlanul elfogadta a gazda-
sági tanács által beterjesztett költségvetést, melynek
egyetlen új tétele: a régi segédlelkészi állás szervezése.
A költségvetés fedezeti végösszege 2232.900 Lei,
szükségleti végösszege 2232.740 Lei.

7. A jövő évi egyházi adókiivetést

a presbytérium a régi rendszer szerint fogja
végeztetni.

8. A leányinternátus 1931—32. évi zár-
számadását

a presbytérium jóváhagyólag tudomásul veszi.

Szabolcska Mihály emlékezete.

Írta és a nagyváradi-olaszi-i református Nőszövetség
1932. december 18-iki Szabolcska-estéjén felolvasta:
Dr. Szemethy Géza.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, méltó-
tassanak megengedni, hogy szerény mondani-
valómat személyes reminiscenciákkal kezdjem és
kijelenthessem, hogy az az egy esztendő, melyet
az 1880-as években mint kis diák a szarvasi
gimnáziumban töltöttem, nekem igen tanulságos
és feledhetetlen emlékü.

Ott láttam a magam szemeivel azt a nagy
nélkülözést, amelyen keresztül kellett magukat
küzdeniök a szegénysorsu kálvinista diákoknak
a jövőért.

Azután ott láttam egy igen öreg professzort,
akiről tisztelettel hallottuk s emlegettük, hogy
valaha Petőfi Sándornak is tanára volt.

Végül ott, a gimnázium tornacsarnoka mögött
levő diáktelepen láttam gyakran megfordulni a
mi kis szobánkban egy barnaarcu, nagy, domboru
homloku nyolcadik osztályos diákot, kit mindig
különös tisztelettel veltünk körül és boldogan
állottunk szolgálatára, mikor zengzetes mély hang-
ján szólt hozzánk: „fiuk, adjatok ceruzát meg
papirost!” Akkor leült az öreg négysegletes
diákasztal mellé, annak is mindig csak a leg-
sarkára, szerényen, mint amilyen egész életében
volt s mint aki nem akarta elfoglalni a mások
helyét soha, még azokban a nagy, áldott perce-
kben sem, mikor pedig minden meg van engedve
azoknak, kikből valamilyen formában — testileg
avagy lelkileg — új élet fakad. Szerényen mon-
dom akárcsak Cyrano, ki halálra sebezve, egyre
sápadtabban mondja a maga élete nagy konfes-
ziójában, hogy soha nem törtetett előre, nem
tülekedett, hanem mindig hátul állott. Hátul állt ő
is, az asztal sarkán is, míg a ceruzából szépen
folytak a verssorok, meg az életben is mindig,
mindenütt. Ha másforma lett volna, nem is hiv-
hatták volna Szabolcska Mihálynak.

És mégis az élre került. Ifjan, hirtelen, mint
fellobbanó fényes láng. Mint üstökös? Nem, mert
annak jöttét már századokkal előre kiszámítják
és várják. Az övét nem várták. Ha várta is valaki,
az csak annak a nádfedelű kis háznak a lakója
lehetett ott a Tisza partján, akihez azt írja egyik
szép versében:

... soha senki ugy
Nem szeretett engem,
Ahogy te szeretél!
Napsugaras szívvel
Édesanyám lelkem!

Ez a napsugaras szívű asszony bizonyosan
várta, meg talán néhány jó barátja, de más aztán
senki. Ugy jött a híre, dicsősége s ezzel együtt
jó maga is, váratlan, hirtelen — Genfből, Párisból
— onnan, ahova akkoriban, divatos sznobizmussal,
nyugatos magyarok oly igen törtettek, jött kelet-

nek, szembe a nappal, amerre büszke magyar fák törzsöki nőnek, rohanvást, szinte belezuhanva az alföldi fekete földbe, amelyen éppen akkor csókolta, simogatta már a tavaszi napsugár „az emberek vetése” zöld, bársonyos hullámzatát.

Ma úgy mondanák róla ujságírói nyelven, hogy máról-holnapra „beérkezett.”

Abban a nagy kavarodásban, mely — ugy látszik — minden századvégének jellemző tünete, amikor a megunt idők és emberek, lejárt politikai, társadalmi rendszerek, csődbejutott szellemi irányzatok után mindenki valami újat, jobbat vár az új századtól, ott, akkor a tizenkilercedik századvégi fin de siècle, dekadens naturalista, pesszimista, szimbolista, okkultista, szenzuális versek zuhatagában úgy hullottak a lelkekbe a Szabolcska magyaros, népies zamat, friss levegőjű költeményei, mint valaha a harmatos hófehér manna az égető, sívó homokra a kietlen pusztákon.

Nemes, tisztaságos érzelmek, gondolatok és imádságos vágyak csengő-bongó, szépséges hangvirágaiban fehér lelkek fehér kenyere. Manna. De nem abból a fajtából, melyet Izrael fiai ettek a pusztában és meghaltak, hanem abból a másiktól, mely az „élet kenyere”. Panis vitae. Mikor az ember olvassa őket, olyanforma érzés szállja meg, mintha templomban volna s szinte várja, hogy felhangozzék valahonnan a szép öreg, klasszikus, kedves invitáció: „Hivunk annakokáért titeket a dicsőséges Király asztalához.”

És mikor ezt mondom, már azt is megmondtam, hogy Szabolcska pap volt. Ezt sem azért mondom, mintha nem tudná anélkül is mindenki, hanem csak azért, hogy amikor irodalmi tevékenységét értékelni akarjuk, erről ne feledkezzünk el. Nem tudok elgondolni félszegebb dolgot, mint mikor — valakit jellemezni akarván — két vagy többfelé szeleteljük és beszélünk róla külön, mint emberről és megint külön annyi címen és rátában, ahány hivatalt viselt. Nem, m. t. Hölgyeim és Uraim! Akármennyi hivatala, szerepköre, feladata is van valakinek, azt valamennyit avval az egy szívvvel, lelkülettel, egy jellemmel és egy becsület-érzéssel töltheti csak be, amellyel föl van ruházva. Jellemtelen ember nem lehet jellemes, becsületes pap vagy katona vagy bármi más. Becstelen ember nem lehet becsületes, igazságos bíró és így tovább. Viszont mindenkire odanyomja a maga fémjelzését a hivatása — legalább is bizonyos fokig. A papi hivatás meg különösen. Szabolcska pap volt szívvvel-lélekkel. Zsoltáros, bibliás, mélyhitt — a szülői házban is ezekre nevelt, — imádkozó magyar. Pap volt a gondolkozásában, az ifjúságában, a szerelmében, a családi életében, a templomában, az otthonában, az íróasztalánál, a prédikációiban, a költeményeiben és minden cselekedetében, — mindig és mindenütt, Róla igazán elfogadom azt a címet,

melyet Erdős René adott egyik legújabb regényének: t. i. „Örök papok”. Szabolcska az volt valóban. Örök pap, mindig és mindenütt pap. Erre predesztinálta már a lelkülete is. S ezért volt egyuttal jó pap is.

Ezért forgott állandóan „Isten közelében”, ahogy egyik verses kötetét nevezte. Ezért tudott hinni rendületlen. Még a kis Demeter Rózsika koporsója mellett is. Pedig ez kissé nehéz eset. Mellesleg mondva, ezt a szomorú kis verset irodalmunk egyik legbájosabb gyöngyszemének tartom. Ennek a kis lánynak a tragédiája a pusztai emberi bölcsességgel úgy mered szembe, mint egy fájó kérdőjel. Tudniillik az a gondolat, hogy talán azért támadt egyszerre oly szörnyű zivataros Isten hidege, mely megvette ezt a kedves, ártatlan teremtetést, mert annak gyöngé, didergő tagjai mellett és körül a meleg és melengető örök atyai szív elfelejtett dobogni néhány percre. Ezt a pogány gondolatot azonban nem fűzi tovább a papköltő, nem stilizálja szalonkéromkodássá, hanem előle magához Istenhez menekül:

Én Istenem, óh feddj meg engem,
Hadd tudjak hinni rendületlen!

Mintha az evangéliumi embert hallanók szólni: Hiszek Uram, segísd meg az én hitetlenségemet. S a feddést, melyet kért bizonyosan meg is kapta. Lehet, hogy éppen azokat a kemény szavakat kapta, mikkel az Ur Krisztus elutasította Péter kérdezősködését János tanítvány sorsáról: „Mi közöd hozzá, te kövess engem!”

Ez a mély, alázatos istenimádás jellemzi Szabolcska minden vallásos költeményét, Adventi, karácsonyi, husvétii s általában ünnepi versei sok helyt már a zsoltárok mély tónusán és bibliás nyelvén zengenek. Zugnak, zsongnak, — de ezt is mindig magyarul —, mint az ünnepi harangszó az alföldi pusztán. Amikor hallgatod, vagy olvasod, úgy hatnak a lelkedre, mint valami kedves, vigasztaló, megnyugtató igehirdetés.

Szabolcska pap volt és azt tartom, nagyon érdemes közelebről is megnézni, szemügyrevenni ezt a papot. Mikor rá gondolok, valahogy mindig a kegyes, istenfélő Aeneas jut eszembe. Ahogy ott állt Kárhágóban az épülő város tornyait, palotáit fundálva és méregetve, Ahol otthont akart adni Trója elestén elpusztult hazája őrző isteneinek. Oldalán tündöklő, jaspis-kövekkel kirakott kardja, vállán ragyogó tiruszi biborpalástja, melyet a szépséges, szerelmes Didó varrt és himzett ki arannyal.

Látom őt is, a másik kegyes, istenes embert, ahogy ott állt a temesvári sáncokon, tervezgetve, fundálva, — építgetve a nagy változáskor összeomlott virágzó egyházát. Hogy ott a szomorú kálvinista magyarság hontalanná vált ideáljainak a pusztaságban hajlékot emeljen. Kezében nem volt ugyan drágakövektől tündöklő kard, csak a

biblia, az örökkévaló Istennek kétélű kardnál is villogóbb, élesebb beszéde. Palástját sem varriák-himezték szerelmes királyasszonyok, nem is volt az ragyogó tiruszi bibor, csak amolyan egyszerű, fekete, mely — ha nem is mutat derengő hajnalde elég sötét arra, hogy elnyelje, fölszivja s oda gyűjtse a szivbe, mely alatta dobogott, — minden színét, fényét, sugarát és zengő muzsikáját annak a szépségnek, melyet szem nem lát, fül nem hall — csak azoké, kiket Isten kiválasztott és csak azokba a szivekbe tud fölhatni, amelyeket elég nagyokká teremtett ahhoz, hogy velük az emberek fiai álmokat álmodjanak.

Szabolcska szemei látták ezt a fényőceánt, fülei hallották ideszűrődni az örökkévaló halmok tájkáról annak zengő, himnuszos hullámverését s míg fekete prófétapalástjában hegyeket-völgyeket járva összeprédikálta a temesvári református gyülekezet bérpalotáját és szép, stilusos imaházát, azalatt fölépítette és betetőzte újabb meg újabb verskötetivel a maga széplátó lelkének és egész élete költészetének szivárványos palotáját is. Mondhatnám — templomát. Mert annak is beillik.

Nem venném ugyan magamra a nagyolásnak még a látszatát sem s tudom, Szabolcska maga tiltakoznék legjobban, ha őt össze akarnám mérni Dantéval, de mégis úgy gondolom, hogy ha a „Divina Comedia” nemcsak a halhatatlan Dante személyes hitének a konfessziója, hanem a középkori keresztyén világszemléletének is a csodálatos architektonikus ábrázolata, nekünk is meg szabad látnunk a Szabolcska vallásos költeményeiben az ő egyéni hitvallása mellett a magyar kálvinista gondolkodás architektonikus képét. Tudniillik a puritán, egyszerű református templomot, tetején, tornyán a csillaggal, mely a földről szinte vissza és tovább akarja sugározni a betlehemi éjszaka villágosságát, intve-birdelve, hogy egyetlen, nagy engesztelő halál és egyetlen dicsőséges, üres sir fejében a megváltott emberek gyermekeinek millió bölcsője ringjon a földön s legyen örökké tartó karácsonnyal örök dicsőség Istennek a magasságban és örökös béke és szeretet az embereknek.

Mondom, érdemes megnézni jól ezt a nagy papi embert és észrevenni benne a kiváló szervező talentumot is, a gyakorlatias érzéket finánciális ügyekben, ahogy egyháza anyagi existenciáját szivós, kitartó, körültekintő munkával megalapozza. Mert az efféle dolgokban az álmvilágban élő és mindig a fantáziájukkal dolgozó költők és művészek egyébként — kevés kivétellel — igen járatlanok és gyámoltalanok. Hogy Szabolcska e kivételek közé tartozik, egy bizonyítékkal több az ő nagy zseniálisága mellett.

Jól tudom, hogy a zseniálisításról, jobban mondva annak lényegéről nem egyformán gondolkoznak az emberek. Éppen ezért sietek kij

lenten, hogy a lángeszűséget abban az értelemben alkalmazom Szabolcska Mihályra, melyben azt a szintén zseniális Carlyle használja „Hősökről” című könyvében és többek közt pld. Türck is „A lángeszű ember” c. kitűnő munkájában. Szerintük a zseniálisítás lényege: *a tárgyilagosságot látás és önzellen szeretet*. Goethe azt mondja: *igazságszeretet*. Az igazság pedig az, hogy minden, ami van, a teremtő Isten kiábrázolt gondolata, s ez egymással mind szellemi egységben van. Minél jobban bele tud látni valaki ennek a kapcsolatnak a mélységeibe, annál inkább ráésszel arra is, hogy ebbe a nagy egységbe ő maga is beletartozik, hogy annak egy kis része, a nagy láncnak egyik szeme. Az ő énye tehát kibővül, szinte kilép a maga személyi ehatároltságából és fölveszi a maga élniakarásába a többi létezők élniakarását és élnijogosultságát is. Mi idézi elő ezt a nagy egységbetömörülést? A szeretet, amely természeténél fogva egyesíti azokat, amik látszólag elvannak választva egymástól. Mert szeretni annyi, mint nagyobbá lenni avval, amit szeretünk. Miért gondoskodunk arról, akit szeretünk, miért adunk neki oda mindent, miért áldozunk fel az életünket is érte? Azért, mert a mi ényünk az ő ényének egy kiegészítő részévé vált, mert benne élünk, ahogy ő is bennünk él, ha minket szeret. [Türck i. m. 16. 1.] „Ez a szeretet”, mondja Schiller, „a lelkes természet legszebb jelensége, a szellemi világ mindenható mágnes, forrása áhitatnak és fontos erényeknek. Ha gyűlölök, megfosztom magamat valamitől, ha szeretek, gazdagabb leszek avval, akit vagy amit szeretek. Van úgy néha, hogy az ember szeretne a szívéhez szorítani minden virágot, minden csillagot, minden férget, minden teremtett lelket... *Ha minden ember mindenkét szeretne, akkor mindegyik bírná az egész világot*”.

Ha mindez így van, ahogy Schiller mondja akkor a mi Szabolcskánk kimondhatatlanul gazdag lehetett, övé volt minden világok világa, mert a szíve tele volt szeretettel. Alig van verse, mely nem a szeretetben csendülne ki. Zenei nyelven szólva a szeretet az ő egész költészetének a „cantus firmus”-a, tenorja; ezt szövök-fonják körül lelke üde színes virágai, ezt zengi fülébe minden: angyal, ember, állat, fű, fa, virág, — föld, az ég és minden csillaga, — maga az örökkévaló Isten, akihez azt a nevet tartja a legméltóbbnak, hogy: „mindenható” szeretet. A szeretet az ő vallása ezért eseng, ezt kéri magának:

Én Jézusom, én mintaképm
 Allj meg itt e sziv közepében.
 Ugy igazgass, oh Uram engem,
 Legyek erős a szeretetben
 Es szivemben helyt ne adjak
 Semmi gonosz indulatnak!

Ezt kéri karácsonyi ajándéku azok számára is, kik — mint ő mondja — „sohasem járnak az örök költészet aranyos kertjében”;

Dallal teli, zengő
Karácsonyi égből
Azokra borulj!

Füredesd meg a lelkük'
Csillag sugarában,
Hacsak egy sóhajnyi
Meleg imádságban
Csorgó aranyában
Nem földi regéknek,
Hadd tanuljanak ma
Azok is szegények:
Hinni, szeretni!

Aki nem tud szeretni, „az a halálban marad”, akinek pedig ennyi szeretet elfér a szívében, mint a Szabolcskáéban, az az életben marad, sőt magában az életadó Istenben, mint János apostol mondja [Ján. I. lev. 4, 16]: „az Isten szeretet s ki a szeretetben marad, Istenben marad”. Már pedig onnan, űbelőle nézve lehet bele látni legjobban a dolgok igazi mivoltába, lényegébe is, azoknak ugynevezett Plátói eszméibe, vagyis abba a mintába, mely szerint Isten azokat kigondolta és eltervezte. Onnan, űbelőle szemlélődve lehet a legjobban meglátni azt is, hogy a dolgok a valóságban mennyire fogyatékosak a maguk örök mintáival összehasonlítva. Ekkor jönnek azután a költők és művészek és ezeket a csonkokat, torzvalóságokat kiépitik a maguk zsenialitása szerint, úgy, ahogy ők ezeknek az eszményi mintáit látják. Amit én itt most, sok szóba öltöttem, Szabolcska olyan röviden, olyan éles meglátással és annyi szépséggel mondja meg:

Hogy mi a költészet,
Rózsaszínű álom
Mely a valóságot
Szébbnek rajzolgatja. (Költészet c. verse.)

Szerető szívé, bölcs, békességes, kiegyensúlyozott lelkű zseniális ember volt Szabolcska Mihály. Már evvel azt is megmondtam, hogy az embereket, dolgokat, világforgását megértő, kedves, meleg és magyaros humorral nézte. Örökké klasszikus példái ennek „A Grand Café”-ban és „A salzburgi csapszékben” c. általában legismeretebb és közkedvelt versei. De van még igen sok más is, amelyeken ott csillog ez a megértő csendes, derűs ragyogás.

Nem hiszem, hogy Arany János óta valakinek a költészetében a magyar népies versidom technikai és akusztikai formáinak épsége mellett olyan hamisítatlanul és annyi közvetlenséggel szólalt volna meg a magyar alföld nótás, délibábsos lelke, mint Szabolcskánál. Itt-ott már a népies balladák és népdalok bájos, csengő muzsikáján beszél. Ime néhány kis szemelvény.

Szabolcskánál:

Miért száll nyugatnak,
Mért nem megy keletnek —
Fehér hattyu nyája
Fent, a fellegeknek?
Szép hatavány felhők
Honnan, hova mentek?

Honnan, hová szálltok?
Ugy-e a Tiszáról?
Ugy-e édesanyám
Fehér homlokáról?
Nem onnan, nem onnan!
Ha onnan szállnátok:
Meg is értenétek,
Meg is állnátok.

Aranynál:

Ahol jön, ahol jön
Egy fekete holló
Hunyadi pajzsában
Van ahhoz hasonló.

Lecsapott, lecsapott
Fekete szélvészéből,
Kikapá levelét
Az anyai kézről.

A népballadában:

Amott kerekedik
Egy fekete felhő,
Abban tollázkodik
Egy fekete holló.

Várj meg holló, várj meg,
Hadd izenjek tőled
Apámnak, anyámnak,
Jegybéli mótkámnak!

E három költeményt három ember írta, mégis lehetetlen meg nem látni rajtuk, hogy egy ugyanazon magyar génusz szülöttei. Egy rózsatőnek három szép virága. Magyar lélek, magyar szív tudja csak megérteni igazában az ilyenek beszédét. Idegennek hiába magyaráznók. Egyebekben pedig avval a mentálitással, mely a Szabolcska költői értékelésénél — lehet, hogy éppen az ő kimondottan népies, egyszerű stílusa, erősen csengő és ütemező verselési technikája miatt — bizonyos disszonans hangot ütött meg, nincs mit foglalkoznunk. Tultette magát rajta ő is:

Én még hiszek saját magamban,
Erőmben, igazamban.
Nézetek le kicsinyelve,
Szánakozva:
Én megyek a magam útján,
Emelt fővel, mosolyogva. (A század végén).

Joggal tehette. Mellette a három legilletékeőbb irodalmi fórum tett bizonyosságot: a Magyar Tud. Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfitársaságok. Mindhárom rendes, illetőleg tiszteletbeli tagjául választotta. Az Akadémia azonfelül két ízben is megjutalmazta „költészetének erkölcsi tisztaságáért és verseinek magyaros voltáért.” Vergillust, a római költők fejedelmét — tiszta életéért, szerény, vallásos lelkületéért — a másik költőkirály: Horatius „anima candida”-nak, tiszta léleknek, a nápolyi nép pedig „Parthenias”-nak, szűziesnek nevezte. Szabolcska is megérdemli mindakét nevet. A „Corvin-koszoru” rendjelét, melyet élete utolsó napjaiban nyújtott feléje nemzete, már nem tűzhette szívére. Ki tudja nem így volt-e jobb, mert odaát a dantei vizek mélységét meglátva úgy is csak elejtette volna — reszketvén — ezt a koszoruját is, meg a többit is mindet. Az *anima candidák* örökéző fehér csillagok s földi rendjelek valamennyi csillagánál szébben ragyognak.

Elnézem Szabolcska életét. Milyen különös is benne minden! Ahogy a szárnyát kibontotta, jött nyugatról, diadalmas ifjúságában, mint zengő turulmadár, keletre a Maros partjáiig s ott fészket rakva, elkezdett huzódni mindig jobban nyugatra. A Béga partján — Temesvárt — megállt harminc esztendőre s onnan elszállott még nyugatabbra: a Duna partjára. Azt hitte, onnan lesz majd átrepülése az egyetlen igazi és legnagyobb nyugatra. Nem így lett. Napkelet fénye visszakívánta a maga szerelmesét, örök, olthatatlan fények látóját. El is jött megegyeszer és egy szomorú, ködös őszi alkonyat borultán a temesi-vár omladékairól elröppent éneklő fehér hattyu lelke.

Hiába, hiába! Emberélet: sebes folyóvíz s akárminek hívják: Marosnak, Bégának, Tiszának, Dunának, mindnek egy az útja. Mikor azt megfutja, mind odatorkollik, mind csak oda ér be: nagy, hideg, hallgatag Feketetengerbe!

Ide-s tova két hónapja lesz, hogy nagy ünnep volt Temesvárt. Akkor leplezték le Szabolcska emléktábláját. Nevéről utcát neveztek el „Szabolcska Mihály-utca”.

Hát mi váradi reformátusok, váradi magyarok mit tudunk földszíteni az ő nevével? ... Utcánk nincs, amit róla elnevezhetnénk. De ha utcánk nincs is, *utunk*: az van. Meddig tart, hová vezet, nem tudjuk, de van. Tán nehéz, göröngyös, kálváriás kissé, de van. Azt járjuk.

Legyen hát mindnyájunknak az útja egyenes, becsületes — Szabolcska — út.

De ehhez az kell, hogy legyen a szívünk is, a lelkünk is: tiszta, hűséges, magyar Szabolcska — szív és Szabolcska — lélek.

H I R E K

Ünnepi istentiszteletek sorrendje:

Karácsony elsőnapján (december 25.):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Mihályi Zoltán legátus, a Hegyen: (Papp Sándor szőlőjében) délután 3 órakor Boros Ferenc.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután 3 órakor Jakab Ödön legátus, az Őszi telepen (Bodó Imre házában) délután 4 órakor Kiss Bertalan, a (Külvároson (Hattyu-utca 35/a) alatti) délután 5 órakor Sass Kálmán,

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Szücs István, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Jakab Ödön legátus.

Réten: délelőtt 10 órakor Mihályi Zoltán legátus, délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgál.

Karácsony másodnapján (december 26.):

Olasziban: délelőtt 10 órakor Boros Ferenc, este fél 6 órakor Jakab Ödön legátus,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sass Kálmán, délután 3 órakor Mihályi Zoltán legátus,

Velencén: délelőtt fél 10 órakor Mihályi Zoltán legátus, délután 3 órakor Szücs István, a Tokaji-telepen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly,

Réten: délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos, délután 4 órakor Jakab Ödön legátus szolgál.

Esteli órák: Kedd: A bölcsék tisztelgése

Szerda: Jézus bemutatása a templomban. Lukács 2, 21—38. Csütörtök: Krisztus Egyiptomba menekülése, Heródes gyermekgyilkossága, Jézus visszatérése. Máté 2, 13—23. Péntek: Az örökkévaló Ige testté lön. János 1, 1—18. Szombat: Isten örökkévalósága, a bűnös ember mulandósága. Zsolt. 90, 1—17.

Az állami kórházakban urvacsorát oszt ünnep másodnapján délelőtt Csernák Béla lelkész.

Lapunk előfizetőinek és olvasóinak, minden jó keresztyén embernek boldog karácsonyi ünnepet kívánunk.

Réti leánykarunk karácsonykor, vegyeskarunk újévkor énekel Imaházunkban.

Az ujvárosi parochiális-kör területén lakó összes husz éven felüli református férfi hittestvérünket — akik más uton még eddig nem lettek értesülve — felkérjük, hogy az ünnep második napján a délelőtti istentisztelet után az ujvárosi parochia tanács-termébe sziveskedjen összejönni a parochiális kör Református Férfiak Szövetsége megalakulása végett. Ennek az egyesületnek programjába fel van véve azoknak a szép határozatoknak megvalósítása, amelyeket a ref. nagygyűlés hozott a múlt esztendőben szociális és gazdasági téren. Minden komoly, becsületes, ref. férfinak a Református Férfiak Szövetsége szerves és munkás tagjai sorában van a helye.

A férfiszövetség megalakítását a velencei parochiális körben a presbiterek értekezlete f. hó 26-án délelőtt 11 órakor (az istentisztelet végeztével) tűzte ki. Tagja lehet minden egyházát szerető s azért munkálkodni kész, 20 ik életévét betöltött, konfirmált református férfi. Ezuton is kérjük parochiális körünk férfitagjait, hogy az ügy iránt érdeklődni s a szövetségbe minél számosabban belépni sziveskedjenek.

Az olasz i parochiális körben a Férfiszövetség megalakítását januárra tűzte ki a presbiterek értekezlete.

Karácsonyi ünnepélyt tartunk velencei kulturtermünkben a gyermekek részére december 24-én délután 3 órakor, a felnőttek részére ünnep másodnapján, 26-án délután 5 órai kezdettel. Belépődíj nincs, önkéntes adományokat mindkét alkalommal szegényeink segélyezésére kérünk.

A Nagyvárad olasz i református Nőszövetség vasárnap, december 18-án tartott kulturstélyén Szabolcska Mihály emlékezetét ujtotta fel. Az ünnepélyt nagyon kedves zene trio nyitotta meg: Singer Ibolya (zongora), Danberg György (hegedű), Schmidt Béla (cselló) játszották művészi készséggel Moskovszky: spanyol táncát és Schubert hangulatos betétfjét, Dr. Szemethy Géza lelkész egyh. ker. titkár költői szépségű emlékbeszédében jellemezte Szabolcska egyéniségét. Előadását lapunk jelen számában közöljük. Szabolcska-költeményeket szavaltak: Kiss Ilona, Zagyva Róza, Szikszal Sándor és Magyarai Vince. A szeretet és a tetszés élénk nyilvánításával fogadta a közönség Bakos Pálné urasszony ének-számát, amit a kitűnő Magyar Zenekar kísért. Végül Kovács Géza az erdélyi egyházkerület külmissziói utazó titkára a Borneo-szigeti vad pogány nép körében folyó református misszióról mutatott be tanulságos előadás kíséretében vetített képeket.

Karácsony elsőnapján délután 4 órakor szeretetvendégséget rendez az IKE a Teleky-utca 31. sz. alatti ifjusági Orthon nagytermében, melyre a nagyváradi ker. ifj. alakulatok tagjait szeretettel hívják.

Karácsony másodnapján műsoros előadás lesz' este fél 6 órai kezdettel az IKE rendezésében az

iff. Otthonban. A változatos műsor kiemelkedő száma az „Egy legény karácsonya” című egy felvonásos drámai kép, melyet a fluk adnak elő. A közönség érdeklődését és önkéntes adományokat kérünk.

A Református Kör műkedvelő ifjusága folyó hó 26-án délután 5 órai kezdettel a ref. leányintézet dísztermében műkedvelő előadást rendez. Színpadra kerül Bónyi Adorján „Egy kis senki” című három felvonásos nagysikert aratott vígjátéka, Széles Gábor rendezésében. A színdarab szereplői: Tóth László, Karalyos Matyi, Széles Gábor, Fekete Böske, Gáll Irén, Herlitska Ilona, Czapp Juci, Cséte József, Tarsoly István, Biró Elemér, Bancsik Barna, Fábrián Aranka, Balázs Lajos, Tóttós Károly, Szuper Ibolya, Dajka Balázs, Rüdrik Ferenc.

A Márta bibliakör tagjai (cseléd-leányok), akik karácsony ünnepét a családi otthontól elszakadva töltik, ünnep másodnapján (december 26-án) délután 5 órakor teadélután (karácsony-ünnepélyt) tartanak az árvaház munkaszobájában Kiss Antalné nőszövetségi alelnökönk vezetésével Bibliát magyaráz Csernák Béla lelkész, énekelnek és költeményeket szavalnak a lányok közül Tolvaj Irma, Demeter Juliska, Görög Julia, Szilágyi Ilonka, Szabó Juliska, Kiss Erzsébet, Görög Julia, Borsl Jusztinía. A református háziasszonyokat ismételtten kérjük, hogy alkalmazottakat küldjék el a bibliórákra, amelyeket minden vasárnap délután 4—5 órakor tartunk az Árvaház munkaszobájában.

Ünnepi játékok a Réten. A Réti Református Férfi és Nőszövetségek karácsony első és másod napján délután fél 6 órai kezdettel karácsonyi ünnepélyt tartanak a Püspöki-uti Imaház kulturtermében. 1. Ünnepi próló: dr Szabó Lajos lelkész. 2. „A rongyos katona” (mesejáték 2 képben). Irta: Zilahy Lajos. Rendező: Kispálffy János. Szereplők: Magyar Vince, Kóródi László, Magyar Sándor, Dézsi Eila, Gombos Irma és Juci, Bagdi Imre, Szilágyi Jancsi, Dézsi Laci. Az angyalok karát Dézsi László karnagy

vezényli. 3. Ünnepi harangok: Daróci Lajos hírlapíró. 4. „A nagypapa megbékül” (karácsonyi színmű 2 felvonásban). Irta: Okos Gyula lelkész. Rendezi: Kispálffy János. Szereplők: Magyar Vince, Gaál Piroska, Kóródi László, Kispálffy János, Nagy Klára, Bagdi Imre, Szilágyi Jancsi, Kertész Sanyi, Nagy Lujzi, Balogh Juliska, Fábik József, Dézsi Laci, Alexa Sanyi. 5. Betlehemi játékok. Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat a szegény és árva iskolásgyermek ruhasegélyezésére fordítják az ünnepséget rendezők.

Az újvárosi vasárnapi iskolások karácsonyi ünnepélyüket 22-én, csütörtök délután 3 órai kezdettel tartották meg a Teleky-utcai ref. ifj. Otthonban.

Roskopf Béla dr, a Tüdőszanatorium igazgató-főorvosa december 27-én, kedden este 8 órakor vetítőképes előadást tart réti imaházunk kulturtermében „A tuberkulózis lényege és az ellene való védekezés” címen.

Aldozatkészség c. rovatunk helyszülke miatt a jövő számra marad.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindentféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb a legcsinósabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradai Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

Karácsonyi ajándékait mielőtt beszerezné,
látogassa meg
Pap Károly Központi Drogeriáját
Széchenyi-épület,
ahol legolcsóbb és legcélyszerűbb ajándékokkal kedveskedhet.
Karácsonyi és újévi hetekben nagy árkedvezmény.

REFORMÁTUS HIRADÓ

Vallásos irányú néplap. — Megjelenik minden szombaton

Felelős szerkesztő: Csernák Béla lelkész (Emlék-tér 32).

Uj Istentiszteleti Rendtartás

lép életbe a holnapi napon, az új esztendő első napján.

Negyven-ötven éve annak, hogy a magyar református egyházban is megindultak azok a mozgalmak, amelyek célul tűzték ki, hogy a hivatalos egyház pompás, jól felépített szervezetét pezsgő élettel töltsék meg.

Az egyházi ébredés jelei az egyes belmissziói alakulatok kifermálódása mellett a Biblia Károli-fordításának revideálása, az énekeskönyv megújítása, Az áldásokban, amelyek ezekből fakadtak, már több, mint egy évtizede része van a mi gyülekezetünknek. Hatásuk volt ezeknek istentiszteletünk rendjére is, mert a Bibliának hétköznapi istentiszteleteinken való rendszeres olvasását már régen bevezettük; vasárnapi és ünnepi istentiszteleteinkbe pedig már évekkel ezelőtt beiktattuk a textus előtti éneket.

A most életbelépő új Istentiszteleti Rendtartás, amelyet zsinatunk legutóbbi (1932. nov. 14—21) ülészaka állapított meg, minden istentiszteletünkben diadaira juttatja azt az elvet, hogy Isten Igéje nélkül nem tartható istentisztelet. Az a tény, hogy Isten minket üdvözíteni akar, hogy magát adja nekünk: az ő Igéjében áll előttünk. Luther azt mondja: „ahol az Isten Igéje nem prédikáltatik, jobb, ha az emberek nem énekelnek, sem nem olvasnak, sőt egyáltalában össze sem gyűlnek.”

Az igehirdetésnek az istentiszteletben elfoglalt ez a központi helye hozza magával, hogy minél mélyebb, szellemibb, bensőbb az istentisztelet, annál elevebb, bensőbb legyen a forma is, amelyben megjelenik. Éppen ezt az elevebbéget, bensőséget akarja munkálni istentiszteletünk új rendje, mikor még azokon az istentiszteleteken is kötelezővé tette a biblia olvasást, amelyek középpontjában igehirdetés áll. Szükséges, hogy mindjárt az elindulásakor szóljon hozzánk az Ige, kifejezésre juttatva, hogy mi csak abban a reménységben vállalkozhatunk arra, a me-részségre, hogy bünelnkel terhelten is Isten elé járuljunk, ha a nagy kegyelmű Isten hajlandó minket maga elé bocsátani. Igéjében szól hozzánk Isten, hogy ő minket szeret, előbb szeretett minket, mint mi őt. Midőn istentiszteletünk új rendje minden alkalommal megszólaltatja az Igét, ezzel az őskeresztyénekhez, a reformátorokhoz tér vissza.

Isten Igéjének bőséges hirdetése vigye végbe gyülekezetünk lelki, benső megújulását, 2. Kor. 5, 17.

Egyházi adókiivetés.

Az 1932. évi egyházi adókiivetés Olasziban az egyházi adóhivatal helyiségében (Nagy Sándor-utca 14. szám, bejárat a Kálvin nyomdánál) a következő napokon történik, minden nap délelőtt 9—2 óra között:

Olaszi:	1933 január 3—4.
Olaszi hegy:	1933 január 5.
Ujváros:	1933 január 7, 10, 11.
Velence:	1933 január 12—13.
Rét:	1933 január 17, 18, 19.
Rét hegy:	1933 január 20.

A mai rendkívüli súlyos időkre és megpróbáltatásokra tekintettel, hogy iskoláink, intézményeink s ezáltal fajunk fennmaradását erőssé és biztossá tegyük, kérjük híveinket, hogy önkéntes egyházi adó-megajánlásukat, mely az eddig fizetett csekély összegnél kevesebb nem lehet, öntudatos református megérzéssel, az adókiivető bizottság előtt, szóbelileg, vagy írásban, jelzett napokon tegyék meg s mindenki nagyobb mérvben érdeklődjék az egyházi adókiivetés iránt, hogy iskoláink fenntartására szolgáló adózásunk biztos alap lehessen és fajunk állandó erősödését jelentse.

Az áldozatkészségen alapszik a jövő.

Az Egyház Elnöksége.

ÁRVAHÁZUNK.

Rovatvezető: Varga Gedeon lelkész, árvaatya.

Szerda délután (21-én) a karácsony hangulata és áldása töltötte be azoknak szívéit és lelkét, akik árváink karácsonyfa-ünnepélyén megjelentek.

Kedves látványt és megindító képet nyújtott a kegyes adakozók adományából megrakott és feldíszített karácsonyfa s a mellette álló 16 árva kisfiú, kiknek örömtől ragyogott fel szemük s dobbant meg szívük.

A legszebb karácsonyi ének elhangzása után Varga Gedeon lelkész tartott Luk. II. 1—3, 13—16. alapján alkalmi beszédet a gyermekek életét fenyegető Heródeseiről s veszedelmeiről a mai életnek, kiemelve a Jótékony Egyesület és Árvaház működé-

sének áldását, „hol az árva megenyhül és jól érzi magát”.

Megható ünnepi verseket mondottak az árvák és buzgón imádkozott a gondnoknő.

A Csernák Béláné elnöknő vezetésével egybe-
gyűlt egyesületi és nőszövetségi tagokra és jelenlevő
presbýterekre a bensőséges ünnepély mély hatást tett.

Adományok az Árvaháznak:

Vidékéről: Gyémánt Elekné (N. Szalonta) 50
drb pozsonyi kifli és mézes, Tenkei vas. iskolások
100 Lei. özv. Domján Ferencné (Örvénd) 10 kg. liszt,
Nyitrai Ferencné (Fugyivásárhely) 5 kg. liszt, 2 l. tej.

Helyben: Asztalos Jánosné, Papp Ferencné,
Dragits Jánosné 100—100 Lei, Szabó Károly 60, B. I.
özv. Standary Györgyné, Krupp Lajos és neje, N. N.
50—50, özv. Tichy Gyuláné 40, N. N. 30, Pató
Károlyné 20, Kosztin Jánosné 50, Gábor Gézáne 20,
N. N. 40, özv. Baka Sándorné 30 Leit.

Mikis Lászlóné 6 kg. liszt, 4 kg. dió és használt
ruhák. Fodor László és dr Szentmiklóssy Imréné ruhát,
Tóth Lajosné 5 kg. liszt, 1 kg. lekvár, 1 kg. füstölt
hus, Merza Sándorné 3 kg. dió, Fazekas Jánosné tészta
és mézes. Fekete László kereskedő 10 kg. cukor, 5
kg. rizs, 5 kg. lencse, 5 kg. köles, 1 doboz cukorka,
100 drb zacskó, özv. Keresztúri Istvánné 10 kg. bab,
Fazekas Lajosné, Széll Ferencné mézes, Gál Szabó
Istvánné cukorkák, Molnár Gyözőné cukorkák, Szabó
Károlyné kis kalácsok és használt ruhák, Bodnár
Mária cukorkák, Bartók Sándorné 1 kg. cukor, 5 kg.
dió. Réti nőszövetség 22 kg. liszt, 14 kg. bur-
gonya, 7 kg. marhahus, 8 kg. káposzta. Turi
Sándor 5 kg. liszt, 2 kg. borsó. Feketéné 8 kg. bur-
gonya, 2 kg. liszt, 1 kg. bab, 1 üveg paradicsom, fél
kg. szappan, özv. Baka Sándorné 1 használt kabát,
özv. Molnár Istvánné 50 Lei, Bás János 50 Lei,
Halász Elemér 100 Lei. Ujvárosi nőszövetség 5 kg.
dió, 4 pár csizma, 7 pár cipő, Kun Lajosné 5 drb
sapka, Mónus Sándorné 10 liter tej, Incze András 1
pár cipő, Mártha biblikör 1 kg. cukor, szegények-
nek 1 kg. cukor. Kovács Lászlóné 50 Lei, Interexim
R.-T. 15 kg. kockacukor.

ÁLDOZATKÉSZSÉG.

A) Egyházi célokra:

OLASZIBAN:

Szegény gyermekeknek: K. Z. 50, Krupp
Lajos és neje 50, B. I. 50 Lei, Leitner Ferencné
5 leányka ruhát, 5 pár harisnyát.

Szegényeknek: B. I. 50, Dragics Jánosné
150 L. Székely Sándorné 5 kgr. szalonnát, Halmágyi
Kornélné 10 kgr. liszt, Torda Ferenc 100 L.

Szegény gyermekek ebédtetésére:
Dragics Jánosné 200 L.

Legátusnak: Dragics Jánosné 60, özv. Kiss
Gyuláné 50, M. D. 20 Lei.

Munkanélküli családok segélyezé-
sére: Kiss Béla (Lipótszentmiklós) lakadalmán egybe-
gyűltek 480 Leit. (Beküldte özv. Kiss Béláné.)

A raboknak: Széplaki hentes egy csomó
hurkát, Fröhlich hentes egy csomó hurkát.

Urasztalára karácsonykor: Dragics
Jánosné 200, Kocsis Mártonné, Krupp Lajos és neje,
Lengyel Imre 100—100, N. N., özv. Száva Antalné,
Tar Etelka, Kosztán Jánosné, Bokros Nővérek 50—50,
Lőrinczy György 40, Papp Ferencné 40, özv. Lénártné
20 Lei. Együtt: 850 Lei. Kenyeret: özv. Havassy
Zsigmondné. Bort: özv. András Gusztávné, Kiss
Antal, özv. Gálbory Sámuelné, Fülöp István, Szilágyi
Mihály, Fábrián Sándor, Kelemen László.

UJVÁROSON:

A Nőszövetség szegényeinek: Molnár
Istvánné 50, Bodó Imréné (a szeretet-vendégség ado-
mányából) 400 Leit. A „Carmen” cipőgyár hét pár
cipőt adott. Pertóczi egy zsák krumplit, Nagy Endréné
mosószappant, Leitner Ferencné öt kész leányka
ruhát, öt pár harisnyát, Mester Lajosné krumplit,
paszulyt, hagymát, Kakucsai Amália 3 üveg paradicsomot,
Tenkő Ferencné 3 üveg paradicsomot,
Goldstein Jakabné krumplit, Mertz Sándorné 5 kgr.
lisztet, Balaskó vendéglőben levő asztaltársaság egy
kisfiút teljesen felruházott. Pollák Pálné néhai Kelemen
László emlékére 50 Leit, Major Ferencné krumplit,
hagymát és paszulyt. Az ujvárosi ref. iskola növen-
dékel krumplit, paszulyt és hagymát.

Papp Margit, Madarász Margit és
Bátyi Vilma gyűjtése: Bende Gyuláné 60,
Klitus János 40, Szabó Béláné 20, Boros Lajos 20,
Horváth Sándor 40, Pázmány Antal 20, Pázmány
Margit 10, Kiss Rózi 20, Balogh 50, N. N. 20, Nagy
József 50, Nagy Istvánné 50, Zagi Mihályné 10,
Tóttós Mihályné 20, Pavlovitsné 15, Kerekesné 20,
Sztankovits Józsefné 30, Stankovitsné 20, Hant
Frigyesné 30, N. N. 20, M. M. 30, dr T. T.-né 30,
Bátori Zsigmondné 20, Dibár Györgyné 20, Gál Irma
100 Lei, egy zsák krumpli. A begyűlt összegből ruha-
anyagot vettek és négy teljes ill-öltőnyt készítettek.

Urasztalára karácsonykor: Nagy János
20, Sebestyén Ferencné 30, Hant Frigyesné 50,
Pozsonyi Erzsébet 50, Molnár Istvánné 50, Merza Y.
50, ifj. Vargha László 100, Jakabfy Gyula 100, Suiyok
Istvánné 100, Czégény Sándor 50, Schisser Miklós
30 Lei. Összesen 630 Lei. Kenyeret: Földesi Imre
és neje és N. N. Bort: Kászonyi István, Major Ferenc,
Tóttós Mihály, özv. Nemes Lajosné.

Az ujvárosi Leányszövetség szegény-
konyhájára: Cser Lajos 5 kiló zsír.

VELENCÉN:

Szegényeknek, állandó segélyezet-
teknek: K. Nagy Lajos 50, N. N. 13 Lei.

Nőszövetség szegényeinek kará-
csonyra: Papp Lajos (Csillagváros) 100, Kiss
Lajos 60, Kiss Gyula 50, Deák Ferencné 50 Lei.
Bancsik Jánosné egy kis asztalterítőhöz pamutot és
használt ruhát. Fenyák Ferencné egy pár használt
cipő. N. N.: 5 kgr. paszuly.

Urasztalára: Zsigó Györgyné 20, Kulcsár
Ilona 20, N. N. 20, N. N. 20, Rollinger Vilmosné 40,
Bartha Jánosné 40, Póka Istvánné 30, Barna Sámuel
40, Bika Istvánné 20, Babuczai István 30, özv. Szabó
Sándorné 20, Szűcs Lajosné 50, özv. Sujtó Jánosné
100, Thury Sándor 30, Ujlaky Károly 20, N. N. 30,
Bíró Albert 20, Miszner József 30, Csösz Jánosné
(Szacsavay-u) kenyeret. Csapó Lajos, Kövesdi Lajos,
Szilágyi Mihály, Lévay István bort adtak.

Tokaji-telepen: Sátrány János 20, Czuczka
Márton 30, Sípos Mihály 20, Barna Jánosné 20, Nagy
István és neje kenyeret és bort. Összesen 650 Lei.

Velencei templomalapra: Salánki Imre

100 Lei. A Vári család Vári Sándor elhalálozásakor koszorúmegváltás címén 150 Lei.

A Nőszövetség szegényeinek: Szilágyi Mihályné (Hegy) 100, Molnár Lajosné 60, öz. Kántor Imréné 30 öz. Szabó Sándorné 50, N. N. egy kenyere, Kiss Endréné egy kenyere, Hatvani Sándor 50, Thury Sándor 30, Ujlaky Károly 20, Biró Albert 40 Lei.

RETEN:

Szegénygyermekeknek: Barna Györgyné 20, Szilasi Kálmán 100, Szabó Sándorné 100, Tóth Lajosné 20, Magyar Jánosné 20, Szenvediné 5, öz. Oláh Jánosné 10, Zilahi Lászlóné 20, öz. Jankai Mihályné 20, Fésűs Miklós 100, Kozmári Andrásné 20, Bereczki Jánosné 60, Csató Jenőné 50, Sajáné 100, Szerző Sándorné 20, Fábian L. né 20, Kósáné 50, öz. Kovács Józsefné 20, Stricinicné 20 Lei. Ruhaanyagot: Tóth Lajosné, Oláh Jánosné. Cipőt: Bereczki Jánosné, Szerző Sándorné 1—1 pár, Balogh Sándorné 4 pár. Élelmiszert: öz. Szilágyi Lajosné, Botosné, Gál Piroska, Barabás Margit, Nagy Antal.

Orgonára: Mátyás Ferenc 100 Lei.

Urasztalára: Taricska Gergely 40, Horvát Imréné 100, Kudor Jánosné 40, Tóth Lajosné 40, Kozma Andrásné 20, Rusznyákné 50, öz. Kékesiné 10, Rác Lajosné 20 Lei. Együtt: 320 Lei. Kenyere: Jakab Imréné, Nagy Lászlóné. Bort: Móra Lajos, Ravasz Miklós, Bondár István, Szerző József, Bodó Zsigmond, Kun Gábor.

A réti Nőszövetségünk 30 szegény között 60 kgr. kenyeret és 30 kgr. lisztet osztott szét. Nagy János püspöki-utl lakos karácsony első és másodnapján 15 szegény gyermeknek adott ingyen ebédet

H I R E K

Istentiszteletek sorrendje:

1932. december 31-én este 6 órakor.

Olasziban: Csernák Béla.

Ujvároson: Sulyok István.

Velencén: Kiss Károly. (a Tokaji-telepen délután 3 órakor Szűcs István).

Réten: fél 6 órakor dr Szabó Lajos szolgái

1933. január 1-én.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor Boros Ferenc, a Hegyen: (Papp Sándor szülőjéber) délután 3 órakor Csernák Béla.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István, délután fél 6 órakor Kiss Bertalan, délután 4 órakor Ósasi-telepen (Bodó Imre házában) Sassy Kálmán, délután 5 órakor (Külvároson (Hattyu-u. 35-a) Sassy Kálmán.

Velencén: délelőtt 10 órakor Szűcs István, délután 3 órakor, valamint a Tokaji-telepi imaházban Kiss Károly.

Réten: délelőtt 10 és délután 4 órakor dr Szabó Lajos szolgái.

Lapunk előfizetőinek és olvasóinak, minden jó keresztyén embernek boldog újévi ünnepet kívánunk.

Ujvárosi parochiális-köri Férfiszövetség az ünnep másodnapja délelőtti istentisztelet után a Fő-tiszteletű Püspök ur elnöklete alatt megalakult. Több, mint száz magyar református ember vett e gyűlésen

részt. Ha az a lelkesedés, amely a megalakulást oly felemelővé és nagyszerűvé tette, nem fog kialudni, Isten segítségével oly erős egyesület válhat belőle, amely jelentős tényezője lehet minden református egyházi és Krisztus szerinti magyar megmozdulásnak. Első parochiális-köri gyűlését január 14-én délután 4 órára tűzte ki, amelynek tárgya a Szövetség szervezésének, munkájának megvitatása és a tisztikar megválasztása. Kérünk minden 20 éven felüli becsületes, református, magyar embert, aki parochiális-körünk területén lakik, hogy ezúttal minden külön értesítés helyett szíveskedjen megjelenni a Teleky-u. 31. sz. alatti Ifjusági Otthon nagytermében.

Azokat a konfirmálandó gyermekeket, akiket szüleik, vagy munkaadók még nem jelentettek be, január 15 ikéig feltétlenül jelentsék be az illetékes lelkészi hivatalokban.

A Lorántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület karácsonyi gyűjtésének eredményét, az állami hatóságok által engedélyezett ivekre följegyzett adományokat, amelyeket a négy nőszövetség tagjai gyűjtöttek, helyszüke miatt még nem közölhetjük (20 iven történt a gyűjtés), azonban a végeredményt már most megemlíthjük: a pénzádományok összege: 21,700 L. (Olaszi: 11,531, Rét 5009, Velence 2848, Ujváros 2312 Lei). Az adományok fele a nőszövetségek szegények között osztatott ki, másik felét a Lorántffy Zs. Egyesület az Árvaház szükségelre fordította. Ugy azoknak, akik a mai nehéz időkben is készséges szívvel adakoztak, mint a gyűjtés nehéz munkáját példás buzgalommal végző nőknek hálás köszönetét tolmácsolja ezúton a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület Elnöksége.

Az olasz i nőszövetség januári kulturdélutánját Petőfi Sándor emlékének szentell.

Az egyházi régi anyakönyveket (1784—1924) 1932-ik évben az olasz-i lelkészi hivatal kezeli.

A nagyváradi Ref. Kör műkedvelői ismét tanubizonyosságát adták tudásuknak. Karácsony másodnapján előadták Bónyi Adorján egyik vigjátékát, Széles Gábor rendezésében. A szereplők egytől-egyig kifogástalanul játszották meg szerepüket. A Kör ifjusága kitűnő műsorral Szilveszter estét rendez a Kör Nagy Sándor utcai helyiségében. Kezdeté este 9 órakor

Előfizetőinket kérjük, hogy hátralékos, vagy esedékes lapdíjait az új év kezdetével befizetni szíveskedjenek, hogy a lap kiadásában fennakadások ne történjenek.

A Márta bibliakör leányai kedves teadélután rendeztek karácsony másodnapján az Árvaház munkaszobájában. Az egyes háziasszonyok örömmel küldték a leányok asztalára bőséges ajándékaikat, különféle teasüteményeket, szőlőt stb. A teastét ének, imádság biblíamagyarázat és a leányok sok ügyes szaválata, nyitotta meg. Jelen volt a Lorántffy Zs. Egyesület elnöknője munkatársaival, sőt egy presbyter ember

is, aki nagy érdeklődéssel kíséri a Márta kör áldott munkáját. A családi otthon nélkül Váradon élő lányok egy feledhetetlen családlas karácsonyestnek voltak boldog részesei, amelyet Kiss Antalné nőtisz, alelnök rendezett. A teamegváltásból a Márta-Ötthon javára 536 Lej gyűlt össze.

Külvároson karácsony elsőnapja délutánján az odajáró vasárnapi iskolás gyerekek szép és megható karácsonyi ünnepélyt rendeztek nagyszámu közönség jelenlétében. A külvároson és környékén lakó több mint 60 tagot számláló, rongyos, kiéhezett utcagyerek ezuttal is olyan teljesítményt mutatott, amely méltán érdemli ki a gyülekezeti tagok figyelmét és segítségét. Szorgalmukat semmi se csökkenti, a vasárnapi iskolába vagy más alkalmatosságra meztelán vagy rongyokba burkolt lábakkal is összejönnek. Egy szegénységben hozzájuk hasonló gyülekezet előtt vallásos versekkel, szindarabokkal és énekekkel tettek biznyságot az Isten szeretetéről. Vasárnapi iskolás vezetőjük saját karácsony fáját áldozta fel, az ott működő bibliakör lelkes asszonyai pedig téstával és cukorral kedveskedtek azoknak a gyerekeknek, akiknek se karácsonyfát, se más ajándékot nem hozott az angyal.

Nyolcvan szegény gyermek örömnépe. Réti Református Nőtiszvetségünk csütörtök délután osztotta ki szeretetadományait a réti szegény gyermekek között. Réti Thabítánk az Idén is gyönyörű munkát végeztek. 60 gyermeknek ruhafélét, husznak cipőt adományoztak. A klostásnál jelen voltak: dr Szabó Lajosné a Nőtiszvetség, Jakab Imre a Férfiszövetség elnökei, ezenkívül nagyon sok szövetségi tag. Klostás előtt ünnepély keretében Seres Olga árva mondott köszönetet 80 kis társa nevében. A lelkeket megindító szavak könnyeket csaltak a szemekbe. Köszönet mindezekért azoknak a drága lelkeknek, akik munkájukkal, illetve adományaikkal annyi szegény gyermek számára hoztak boldog karácsonyi ünnepeket. De mindezek felett hála és dicsőség az Istennek, aki ez évben is megsegítette a szegények ügyében fáradozókat.

Roskopf Béla dr igazgató főorvos újév első napján délután 6 órakor tartja meg vetített képes előadását a réti imaház kulturtermében.

Szomorú igazság. Temetést elrendezni jelent meg egyik városi gyülekezet lelkészi hivatalában a a funerátor. Elmondja, hogy a halott családja nagyon szegény, fizetni nem tudnak. A lelkész nem tagadja meg az ingyenes temetést, de azt kéri, hogy vigyék ki a halottat a temetőbe, amely a lelkészi lakáshoz nincs távol s ott eltemetik. A funerátor azonban ahoz ragaszkodik, hogy a kórházból temessék és a lelkész a koporsót kíséri végig a városban. Akkor csak annyit kér a lelkész, hogy adjanak kocsit, amely a lelkészt és kántort elvigye a meglehetősen távol eső kórházba. A válasz az, hogy még koporsóra sincs pénzök. Mikor a temetés ideje elérkezik, a szép

diszkocsin kívül a kórház kapuja előtt ott áll egy muzsikás banda is. Cigánymuzsikára, koszorura, diszkocsira volt pénz, egyedül arra nem jutott, hogy honorálják az egyház szolgáinak fáradságát is, akik nemcsak ingyen végezték a temetést, de végig gyalogolták a várost is.

„Becsületes emberek akarunk lenni.“ Egyik budapesti lapban a következő igen jellemző kis hír jelent meg: „Négy kisfiu jelentkezett a fiataalkorúak bíróságán, egyenesen Németh Péter törvényszéki tanácselnökhez mentek. Szónokuk 12 éves volt. Feltűnő értelmességgel mondta el, hogy ők négyen ferencvárosi szegény szülők gyermekei, védelmet és támogatást kérnek a fiataalkorúak bíróságától. „Tetszik tudni, becsületes emberek akarunk lenni, nem akarunk a többi rossz gyermekekkel lopni és csavarogni, tessék nekünk munkát szerezni. Elmondották, hogy a Hallertér vásott gyermekei rossz útra akarták csábítani őket, ők azonban nem halgattak a rossz tanácsokra. Még aznap patronáza-hölgy kereste fel szüleiket s kiderült, hogy igazat mondtak. A tanácselnök intézkedett, hogy a legidősebb 15 éves fiu tanoncelhelyezést kapjon, a másik három érdekében, mivel reformátusok, megkeverte a református egyházközséget.“

Az ezeréves őstölgyet a napokban földre sújtotta a vihar, amely a legenda szerint a Garam völgyén végigszárguló Batu kán hordáit, látta a török csapatokat, amelyek Léva körül pusztítottak, látta a Rákóczi kurucokat a Garam partján lobogó tábor-tüzeit is. Szakemberek szerint a tölgy körülbelül ezeréves lehetett. Törzse olyan vastag, hogy hét férfi alig bírta átölelni. Üres törzsében szoba volt berendezve egy asztal és hat ülőhellyel, amelyek szintén századosok voltak.

Esteli órákon: Hétfő: Jézus itt van e világban. Ján. 1, 9—18. Kedd: Jézuson megnyugodott az Ur lelke. Máté 3, 13—17. Szerda: Halljuk meg Jézus hívó szavát. Ján. 1, 44—52. Csütörtök: Kérjük Jézust, hogy töltsen meg szívünk kövedreit az örök élet italával. Ján. 2, 1—12. Péntek: Kérjük Jézust, hogy tisztítsa meg életünket a bűntől. Ján. 2, 13—17. Szombat: Az ujjászületés. János 3, 1—11.

Kálvin könyvnyomda

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. sz.

a Református Leánynevelő-intézet épületében.
Telefon 6-22. sz.

Cégtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor, Román Károly.

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsiniosabb modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

Kiadótulajdonos: a nagyváradi Református Egyház

Előfizetési díj: Negyedévre 30, félévre 60, egész évre 120 Lei
Egyes szám ára 4 Lei.

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.